

KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ * SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI

TEZLİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

**TRABZON KEMENÇE SÖZLÜ İCRA GELENEĞİ VE KEMENÇE SANATÇILARININ
REPERTUVARLARI ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Serap CENGİZ ELİEYİOĞLU

AĞUSTOS-2020

TRABZON

KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ * SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI

TEZLİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

**TRABZON KEMENÇE SÖZLÜ İCRA GELENEĞİ VE KEMENÇE SANATÇILARININ
REPERTUVARLARI ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Serap CENGİZ ELİEYİOĞLU

ORCID: 0000-0002-0198-7690

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Kemal ÜÇÜNCÜ

AĞUSTOS-2020

TRABZON

BİLDİRİM

Tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu ayrıca KTÜ - Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez Yazım Kılavuzu'na uygun olarak hazırlanan bu çalışmada yararlanılan kaynakların tümüne eksiksiz atıf yapıldığını, aksinin ortaya çıkması durumunda her tür yasal sonucu kabul edeceğimi beyan ederim.

Serap CENGİZ ELİEYİOĞLU

27.08.2020

ÖNSÖZ

Bu Çalışma’da, Türk sözlü icra geleneğinde önemli bir yere sahip olan Trabzon kemençecilik sözlü icra geleneği, geleneğin icrası ve bağlamı, icra ortamı, icra esnasında kullanılan enstrümanlar, icracıların yaratımları (repertuvar) metinlerin tahlili ve tasnifi, Trabzon kemençecilik sözlü icra geleneğinin âşıklık geleneğiyle olan ilişkisi detaylıca incelenmiştir.

Trabzon Kemençe Sözlü İcra Geleneği ve Kemençe Sanatçılarının Repertuvarları Üzerine Bir Araştırma adlı bu Çalışma “Giriş” “Trabzon İlinin Tarihi, Coğrafi ve Sosyokültürel Durumuna Genel Bir Bakış” “Trabzon Kemençecilik Sözlü İcra Geleneği” “Trabzon Yöresi Kemençe Sanatçılarının Repertuvarlarının Tasnifi” “Trabzon Yöresi Kemençe Sanatçılarının Repertuvarlarının Tahlili” “Trabzon Kemençe Sanatçılarının Biyografileri ve Repertuvarları” “Sonuç ve Öneriler” başlıklı bölümlerden oluşmaktadır.

Çalışmamızın “Giriş” bölümünde âşıklık geleneğinin oluşumuna kısaca değinilmiş ardından araştırmanın probleminden, yönteminden, kapsamından ve amacından bahsedilmiştir. Birinci bölümde çalışma sahasının tarihi, coğrafi ve sosyokültürel durumu genel hatlarıyla açıklanmıştır. İkinci bölümde Trabzon kemençecilik sözlü icra geleneği daha önce yapılan alanyazından hareketle değerlendirilmiştir. Üçüncü bölümde transkribe edilen metinler yapılarına, vezinlerine, konularına göre tasnif edilmiştir. Metinlerin şekil/yapı özelliklerine değinilmiş ölçü, bent ve bağlantıların yapısı, kafiye örgüsü, redif açılarından irdelenmiştir. Metinlerde kalıp ifadeler tespit edilmiş, aralarındaki bağlantı ve ilişkiler ortaya konulmuştur. Dördüncü bölümde metinlerin tahlili yapılmış kavramlar, sembol ve motifler detaylıca açıklanmıştır. Beşinci bölümde sanatçıların biyografileri ve kayıtların transkripsiyonlu metinleri yer almıştır.

Çalışmanın hazırlanmasında bakış açısı ve tecrübesiyle ufkumu açan, öğrencisi olmaktan gurur duyduğum kıymetli hocam Sayın Prof. Dr. Kemal ÜÇÜNCÜ’ye; dijital kayıtlara ulaşmamda ve kayıtların derlenmesi sürecinde yardımlarını gördüğüm Sayın Prof. Dr. Abdullah AKAT’a, kayıtları temin ettiğim koleksiyoner Sayın Hakkı YILMAZ’a kaynak temini hususunda yardımlarını esirgemeyen Sayın Doç. Dr. Mustafa AÇA ve Sayın Dr. Turgay KABAK’a sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Ağustos, 2020

Serap CENGİZ ELİEYİOĞLU

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	IV
İÇİNDEKİLER	V
ÖZET.....	VII
ABSTRACT	IX
KISALTMALAR LİSTESİ.....	XI
GİRİŞ	1-4

BİRİNCİ BÖLÜM

1. TRABZON İLİNİN TARİHİ, COĞRAFİ VE SOSYOKÜLTÜREL DURUMUNA GENEL BİR BAKIŞ	5-11
1.1. Trabzon İlinin Coğrafi Konumu ve Yapısı	5
1.2. Trabzon İlinin Tarihsel Arka Planı	6
1.3. Trabzon İlinin Ekonomik Hayatı	9
1.4. Trabzon İlinin Sosyal ve Kültürel Perspektifi.....	9

İKİNCİ BÖLÜM

2. TRABZON KEMENÇECİLİK SÖZLÜ İCRA GELENEĞİ.....	12-21
2.1. Geleneğin İcrası ve Bağlamı	13
2.2. Mahlas Kullanma	14
2.3. Atma Türkü Geleneği.....	15
2.4. Yöre Müziğinde Kullanılan Enstrümanlar	17
2.4.1. Kemençe	17
2.4.2. Kaval.....	19
2.4.3. Davul-Zurna.....	19
2.5. Trabzon Yöresinde Oynanan Oyunlar.....	20
2.5.1. Horon	20

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. TRABZON YÖRESİ KEMENÇE SANATÇILARININ REPERTUVARLARININ TASNİFİ.....	22-52
3.1. Yapı Bakımından Tasnifi	25

3.1.1. Trabzon Yöresi Kemeñçe Sanatçılarının Türkülerinde Ölçü.....	25
3.1.2. Trabzon Yöresi Kemeñçe Sanatçılarının Türkülerinde Bent ve Bağlantı.....	25
3.1.3. Trabzon Yöresi Kemeñçe Sanatçılarının Türkülerinde Kafiye Örgüsü.....	26
3.1.4. Trabzon Yöresi Kemeñçe Sanatçılarının Türkülerinde Kafiye ve Redif.....	27
3.1.5. Trabzon Yöresi Kemeñçe Sanatçılarının Türkülerinde Durak.....	28
3.1.6. Trabzon Yöresi Kemeñçe Sanatçılarının Türkülerinde Kalıp İfadeler.....	29
3.1.7. Repertuvarında ve Alanyazında Geçen Ortak Maniler.....	39
3.2. Konuları Bakımından Tasnifi.....	41
3.2.1. Aşk, Seveda Konulu Türküler.....	41
3.2.2. Ayrılık, Gurbet ve Hasret Türküleri.....	42
3.2.3. Tabiat, Doğa Türküleri.....	43
3.2.4. Tarihi Olaylar Üzerine Söylenmiş Türküler.....	47
3.2.5. Gündelik Olaylar Üzerine Söylenmiş Türküler.....	50
3.2.6. Kemeñçe Üzerine Söylenmiş Türküler.....	52

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4. TRABZON YÖRESİ KEMEÑÇE SANATÇILARININ REPERTUVARLARININ

TAHLİLİ.....	53-70
4.1. Kadınların Fiziki Özellikleri.....	53
4.1.1. Saç.....	53
4.1.2. Kaş.....	54
4.1.3. Kirpik.....	54
4.1.4. Göz.....	54
4.1.5. Yüz/Yanak.....	55
4.1.6. Dudak/Ağız.....	55
4.1.7. Boy.....	55
4.1.8. Bel.....	55
4.1.9. Gerdan.....	56
4.2. Kadınların Giydikleri Eşyalar.....	56
4.2.1. Peştamal.....	56
4.2.2. Kuşak.....	56
4.2.3. Acem Şalı Kuşağı.....	56
4.2.4. Çember, Yaşmak, Yemeni, Keşan.....	57
4.2.5. İşluk.....	57
4.2.6. Fistan.....	57
4.2.7. Alaca Çorap, Kara Çorap.....	57
4.2.8. Çarık, Kara Lastik, Kundura.....	57
4.2.9. Kumaş Yelek.....	58

4.2.10. Püsküllü Çanta	58
4.3. Kadınların Yaşayışları ve Yaptıkları İşler.....	58
4.4. Erkeklerin Giydikleri Eşyalar	59
4.4.1. Kukula.....	59
4.4.2. Aba.....	59
4.4.3. Zıpka	59
4.4.4. Çuha Yelek	59
4.4.5. Çapula	59
4.4.6. Sabuk	60
4.4.7. Çarık.....	60
4.4.8. Yağdanlık.....	60
4.5. Erkeklerin Kullandıkları Eşya ve Aletler	60
4.6. Mekânlar	60
4.6.1. Türkiye Sınırları İçindeki Mekânlar	60
4.6.2. Türkiye Cumhuriyeti Dışındaki Mekânlar	61
4.7. Dinî Unsurlar.....	62
4.7.1. Allah.....	62
4.7.2. Ahiret, Mahşer	63
4.7.3. Felek, Kader, Baht, Talih, İkbal.....	63
4.7.4. Kâbe	64
4.7.5. Kur'an	64
4.7.6. Muska.....	64
4.7.7. Müslüman-Gâvur	65
4.7.8. Nazar	65
4.7.9. Şehit	65
4.7.10. Tabut-Teneşir.....	66
4.8. Gelenek ve Görenekler.....	66
4.9. Yemekler	66
4.10.Kargışlar.....	66

BEŞİNCİ BÖLÜM

5. TRABZON YÖRESİ KEMENÇE SANATÇILARININ BİYOGRAFİLERİ VE REPERTUVARLARI	71-578
5.1. Ali Çinkaya ve Repertuarı.....	71
5.2. Ali Genç ve Repertuarı.....	78
5.3. Bahattin Çamurali ve Repertuarı.....	84
5.4. Fahrettin Dilaver ve Repertuarı.....	102
5.5. Ferhat Özyakupoglu ve Repertuarı	126

5.6. Ferhat Yurdakul ve Repertuarı.....	132
5.7. Hasan Tunç ve Repertuarı.....	165
5.8. Hayri Yaşar Karagülle ve Repertuarı.....	174
5.9. Hüseyin Dilaver ve Repertuarı.....	257
5.10. Hüseyin Köse ve Repertuarı.....	264
5.11. Nazım Çubuk ve Repertuarı.....	318
5.12. Saffet Genç ve Repertuarı.....	329
5.13. Şeref Kara ve Repertuarı.....	384
5.14. Şevket Köroğlu ve Repertuarı.....	477
5.15. Yusuf Cemal Keskin ve Repertuarı.....	563
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	579
YARARLANILAN KAYNAKLAR.....	583
EKLER.....	587
DİZİN.....	616
ÖZGEÇMİŞ.....	625

ÖZET

Bu çalışmada Türk sözlü kültür icra geleneği içerisinde önemli bir yere sahip olan Trabzon kemençe sözlü icra geleneği, geleneğe ait unsurlarla beraber ortaya konulmuştur. Trabzon yöresi kemençe sanatçılarının repertuvarları transkribe edilmiş repertuvarlarda yer alan temalar, kavramlar, sembol ve motifler detaylıca incelenmiştir.

Çalışmamızın “Giriş” bölümünde âşıklık geleneğinin oluşumuna kısaca değinilmiş, ardından araştırmanın probleminden, yönteminden, kapsamından ve amacından bahsedilmiştir. Birinci bölümde çalışma sahasının tarihi, coğrafi ve sosyokültürel durumu genel hatlarıyla açıklanmıştır. İkinci bölümde Trabzon kemençecilik sözlü icra geleneği daha önce yapılan alanyazından hareketle değerlendirilmiştir. Üçüncü bölümde transkribe edilen metinler yapılarına, vezinlerine, konularına göre tasnif edilmiştir. Metinler; ölçü, bent, bağlantı, kafiye örgüsü ve redif açısından irdelenmiştir. Metinlerde kalıp ifadeler tespit edilmiş, aralarındaki bağlantı ve ilişkiler ortaya konulmuştur. Dördüncü bölümde metinlerin tahlili yapılmış kavramlar, sembol ve motifler detaylıca açıklanmıştır. Beşinci bölümde kemençe sanatçılarının biyografilerine yer verilmiş ve kayıtların transkripsiyonlu metinleri yer almıştır.

Sonuç bölümünde tüm bu verilerden hareketle geleneğin kemençe sanatçıları tarafından bölgede halen güçlü bir şekilde devam ettiği; horonun, atma türkünün yöre insanının kimliğinde önemli bir yere sahip olduğu; dinleyici kitlesinin ve popüler kültürün kemençe sanatçılarının repertuvarları üzerinde baskın bir rol oynadığı; Trabzon kemençe sözlü icra geleneğinin âşıklık geleneğinden kesin çizgilerle ayrılmadığı gibi sonuçlara ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Trabzon, Kemençe, Kemençecilik Geleneği, Âşıklık Geleneği.

ABSTRACT

In this study, Trabzon kemancha oral performance tradition, which has an important place in the Turkish oral culture performance tradition, has been analyzed with the elements belonging to the tradition. The themes, concepts, symbols and motifs in the transcribed repertoires of the Trabzon region's kemancha artists were studied in detail.

In the "Introduction" section of our study, the formation of the tradition of minstrelsy was briefly mentioned, and then the problem, method, scope and purpose of the research were mentioned. In the first part, the history, geographical and sociocultural situation of the study area is explained in general terms. In the second part, Trabzon kemancha oral performance tradition has been evaluated with reference to the former relevant literature. In the third chapter, the transcribed texts are classified according to their structure, meter and subject. The form / structure features of the texts are mentioned, and they were examined in terms of the structure of the measures, bent and connections, rhyme pattern and redif angles. Mold expressions were detected in the texts, the connections and relationships between them were revealed. In the fourth chapter, the analyzed concepts, symbols and motifs of the texts are explained in detail. In the fifth chapter, the biographies of the kemancha artists and the transcribed texts of the records were included.

In the conclusion, it is concluded that, based on all these datas, the tradition is still strongly continued in the region by kemancha artists; that the horon, the battle of words song has an important place in the identity of the local people; that the audience and popular culture play a dominant role in the repertoire of kemancha artists; the Trabzon kemancha oral performance tradition is not separated from the tradition of minstrelsy at all.

Keywords: Trabzon, Kemancha, Kemancha Tradition, Minstrel Tradition.

KISALTMALAR LİSTESİ

BMW : Bayerische Motoren Werke

EOKA : Ethniki Organosis Kyprion Agoniston

Kg : Kilogram

Km² : kilometrekare

M.Ö. : Milattan önce

M.S. : Milattan sonra

M : metre

TDK : Türk Dil Kurumu

TRÜ KARMA: Trabzon Üniversitesi Karadeniz Müzik Arşivi

GİRİŞ

Âşık edebiyatının temel özelliklerinden en önemlisi sözlü oluşudur. Âşık yetiştiği ve hitap ettiği çevrede sözlü kültür geleneğinden beslenerek yaratımlarını icra eder. Onların destanları, ağıtları, türküleri sözlü kültür ortamı içerisinde ortak söz kalıpları vasıtasıyla gelecek kuşaklara aktarılır. Yazının olmadığı dönemlerde ifade edilen sözün hatırdaki kalması için ortak söz kalıplarının yanı sıra ritm ve ezgili söyleyiş de önemlidir. Bu ritm ve ezgili söyleyiş sözün daha kolay hatırlanmasını sağlar. Âşık edebiyatının müstakil olarak konumlandırılması her ne kadar 16. yüzyıl olarak kabul edilse de bu geleneğin varlığı yüzyıllar öncesine dayanmaktadır.

Türklerin halk şair-musikişinasları hakkındaki ilk tarihi bilgilerin Attila devrine ait olduğunu belirten Köprülü, Attila'nın ordusunda şairlerin ve mızıkacıların varlığına işaret eder. Onlar Attila'nın kahramanlıklarına ve zaferlerine dair şiirler okuyan şâirlerdir (Köprülü, 1989).

Vambery, Orta Asya gözlemlerini anlattığı eserinde Türkmen ozanı ile geçirdiği meclisi tarif eder. Türkmenlerin bu tür meclisleri daha çok geceleri kurduklarına ve Köroğlu Destanı ile gerilimin en üst noktaya eriştiğini âsil bir karaktere büründüğüne değinir. Nitekim Hunlar hakkında yer alan kaynaklarda da onların birbirleriyle karşılıklı türküler söyleyerek at üstünde savaşa gittiklerinden söz edilir. Çin kaynaklarında yer alan bilgiler de bize Türk sözlü şiir sanatı geleneğinin M.Ö. I. binlerde var olduğunu gösterir durumdadır (Yıldırım, 1998: 180-195).

İslamiyet'ten önce şairliğin yanı sıra hekimlik, sihirbazlık, musikişinaslık, rakkaslık, din adamlığı gibi meslekleri de bünyesinde barından ozan-baksı geleneği, Türklerin 11. yüzyıldan itibaren kitleler halinde Anadolu'ya yönelmeleri neticesinde Horasan'da Ahmed Yesevi etrafında oluşan sufi ve teşkilatlarla (Bektaşiler, Torlaklar, Edhemiler, Abdallar, Camiler) varlığını devam ettirmiştir. Ozanlık geleneğinin âşık tarzı şiir geleneğine dönüşmesinde tekkenin ve ordu şairlerinin payı oldukça fazladır. Tekkeler, 16.yüzyılın sonlarına kadar Müslümanların ibadetlerinin yanı sıra topluca eğlenme ve sosyo-kültürel faaliyetlerinin yapıldığı mekanlardır. Ancak 16.yüzyılın ikinci yarısından itibaren ortaya çıkan kahvehaneler, tekkeler karşısında alternatif bir kurum olmuştur. Tekkelerdeki sözlü icra geleneği daha çok dini bir karakterde iken kahvehanelerle beraber bu yapı değişmiştir. 16.yüzyıldan itibaren ozan yerini bu defa aşığa bırakmıştır. Tekkelerde "ırşada yönelik icra" ön plandayken kahvehanelerin ortaya çıkışı ile birlikte "sanatkarane icra" ön plana geçmiştir. Kahvehanelerde tekkelerdeki gibi dini inanç merkezli bir yapı yoktur. Orada her inançtan her kesimden insanlar bulunmaktadır (Çobanoğlu, 2000: 6; Üçüncü, 2004: 133).

“Âşık tarzı edebiyat geleneği Tekke kurumunun ekseninde oluşan biçim ve işlev açısından ozan-baksı geleneğinin devamı olan, tekke ve tasavvuf edebiyatı mensuplarından kahvehanelere yönelen ve onun icra bağlamı şartlarıyla kendine has bir tarz olarak bağımsızlığını kazanan bir oluşumdur” (Çobanoğlu, 2000: 134).

Trabzon yöresi kemeçe icra geleneği gerek icra ortamı gerek geleneğin genel işleyişi ve yapısı açısından âşıklık geleneği ile benzer özellikler göstermektedir.

Bilindiği üzere âşıklık geleneğinde, âşık fasıllarının en fazla yapıldığı mekânlar kahvehanelerdir.

Trabzon kemeçeli âşıklık geleneğinde de köy kahvehaneleri, köy meydanları, âşık kahvehaneleri, dernek merkezleri kemeçeli âşıkların bir arada buldukları mekanlar arasındadır. Sözünü ettiğimiz mekânlar kemeçe sanatçılarının mikro bağlar kurduğu mekanlar iken yaylalar kültürel alışverişin yoğun şekilde yaşandığı mekanlar arasındadır (Akat, 2010: 137).

20.yüzyılda özellikle Doğu Anadolu Bölgesi’nde tarihi kabul, üslup ve icra töresine uygun bir tarzda çağın teknolojisinden de (radyo, televizyon, plak, kaset, basın ve yayın organları vb.) yararlanarak yeni bir klasik devir yaşanmaktadır. Nitekim bu çalışmada yer alan kemeçe icracıları da yeni çağın teknolojisinden Ong’un (Ong, 2013) ifadesiyle elektronik kültürden yararlanan ve türkülerini bu platform üzerinden dinleyicilerine ulaştıran sanatçılardır.

Kemeçeli âşıklık geleneği ile âşıklık geleneği arasındaki farklar kullanılan enstrüman (kemeçe) ve icra edilen metinlerin (repertuarların) ölçüsü noktasındadır. Buna ilave olarak Trabzon kemeçecilik icra geleneğinde âşık fasıllarındaki gibi bir halk hikâyesi anlatma geleneği yoktur. Ancak zaman zaman türküye giriş noktasında bazı bilgilendirmeler yapılır. Bunlar daha çok destanlarda karşımıza çıkmaktadır. Anlatılacak türkünün ne için okunduğuna dair de zaman zaman repertuarlarda açıklama yapılır. Bunu anlatmadan önce kemeçeci “dinleyin arkadaşlar”, “biraz tarif edeyim” şeklinde girişler yapar. Bazen de “gurbetçi arkadaşlarım dinlesin” şeklinde girişlerle dinleyici kitlesi üzerinde bir sınırlandırma yoluna giderler.

Kullanılan enstrüman açısından bakıldığında âşıklık geleneğindeki saz ve türevleri Trabzon kemeçecilik geleneğinde kemeçe, kaval, bağlama ve davul-zurnaya denk gelir. Kullanılan enstrümanların yapısı, icra edilen ezgilerin farklı oluşu ve kemeçecinin kemeçeyi çalıştırdıklarında etkili olmuştur. Âşıklık geleneğine kıyasla Trabzon kemeçe icra geleneğinin yaratımları daha hızlı ve hareketli bir yapı arz eder.

Mustafa Duman Trabzon'da özellikle Of, Çaykara ve Sürmene ilçelerinde son yıllara kadar çok canlı bir atışma geleneğinden bahsetmektedir. Bu atışmaların Doğu Anadolu Bölgesi'nde rastlanılan aşık karşılaşma ve atışmalarına benzediğinin altını çizmektedir (Duman, 2011: 173).

Başlangıcından günümüze kadar varlığını sürdüren geleneksel Türk şiirinin tarzlarının (Anonimi Âşık, Tekke) ortak özellikleri arasında hece vezninin kullanıldığı ve Türk Halk Edebiyatının temel iki nazım şekli olan koşma ve mânî dörtlükleriyle çeşitlenen nazım türleri vardır (Günay, 2011). Trabzon kemençe icra geleneğinin sanatçıları da daha çok 7'li hece ölçüsü kalıbıyla oluşturulan mânî şeklini tercih etmişlerdir. Kimi zaman mâniler katar katar art arda devam ederken kimi zaman dörtlükler halinde karşımıza çıkmaktadır. 7'li hece ölçüsünün dışında repertuvarlarda 8'li, 10'lu, 11'li, 14'lü hece ölçülerinin de kullanıldığı görülmüştür.

İcracıların yetişme tarzları açısından benzerlik gösteren Trabzon kemençecilik geleneğinde usta-çırak ilişkisi ile yetişme ön plandadır. Ancak rüya görme ve bade içme sonucu âşık olduğuna dair bir veriye kemençecilik geleneğinde rastlanmamıştır. Mahlas kullanımında repertuvarlarda gerçek adlarını kullanan Trabzon kemençe sanatçıları bazen de büyüdüğü, yetiştiği köylerin isimlerine repertuvarlarında yer verirler. Örneğin; Şeref Kara destanlarında "Galyanlı Şeref" ismini kullanmaktadır. Kimi zaman da sadece adları değil ad ve soyadları birlikte türkülerde yer almaktadır. Kemençeciler genel itibarıyla repertuvarlarında kendilerine kemençeci, âşık demektedirler. Saffet Genç "kemençeci" deyimini dışında kendisine "ozan" da demektedir. Genel itibarıyla âşıklık geleneğinde mahlas kullanımı türkülerin sonunda yer almaktadır. Kemençeli âşıklarda ise bu durum farklıdır. Onlar kendi adlarını sadece türkülerinin sonlarında kullanmazlar, icraya başlamadan önce ve ortalarında da kendi adlarını kullandıkları görülür.

İcrada bölgeye özgü yerel ağız kullanımı ve atma türkünün (doğaçlama icra) var oluşu Trabzon yöresi kemençecilik geleneğinin en önemli ayırt edici özelliklerindedir. İcraya başlamadan önce âşıklık geleneğinde yer alan bahşişe dair bir iz Saffet Genç'in bir şiirinde görülmektedir (382).

Trabzon kemençe icra geleneği, Türk sözlü kültür geleneğinden benzerlik ve farklılıkları açısından değerlendirildiğinde birbirlerinden kesin çizgilerle ayrılmamaktadır. Bölgedeki doğaçlama, irticalen türkü söyleme (atma türkü), bulunduğu sosyal ve kültürel çevrenin türkülere yansımaları -gaydelerle- dile getirilmesi, icra ortamlarının benzer oluşu bunlara kanıt niteliğindedir. Âşıklar, çağın değişimi ve teknolojinin gelmesiyle beraber, elektronik kültür ortamında da kendine yer edinmiştir. Trabzon kemençe icracıları da bu elektronik kültürden faydalanmış ve ulusal platformlarda sesini duyurmuştur.

Araştırmanın Problemi: Trabzon kemençe sözlü icra geleneğine kültürel bir olgu olarak bakıldığında geleneğin yörede oldukça canlı bir yapıya sahip olduğunu söylemek mümkündür.

Böylesine canlı ve geniş bir repertuvara sahip olan gelenek daha önce bütüncül bir şekilde ele alınmamıştır. Trabzon kemençe icracılarının yaratımlarının sözlü gelenekteki yeri nedir? Kemençecilik geleneğinin âşıklık geleneği ile ilişkisi nasıldır? Hangi yönlerden âşıklık geleneğinden ayrılmaktadır? Kemençe icracıları repertuvarlarında hangi temalara değinmişlerdir? Repertuvarlar tür ve şekil açısından nasıl bir özellik gösterir? Repertuvarların muhtevasında neler yer almaktadır? Bu sorular çerçevesinde Trabzon kemençe sözlü icra geleneğini yaşatan ve kaset, plak çalışmalarıyla geleneği diğer nesillere aktaran icracıların metinleri -repertuvarları- incelenecektir.

Araştırmanın Yöntemi: Bu çalışmada ilk olarak Trabzon kemençecilik sözlü icra geleneğinde yer alan kemençe sanatçılarının ses kayıtlarına erişilmiştir. Ses kayıtları -kaset, plak, cd ve görselleri- TRÜ KARMA¹ Müzik Arşivi'nde yer alan Hakkı Yılmaz Bey'in koleksiyonundan alınmıştır. Dosyalar incelendikten sonra ses kayıtları, kaset veya plak görselleri ayrı ayrı dosyalar halinde tasnif edilmiştir. Bu dosyalar düzenli hale getirildikten sonra kaset ve plaklarda yer alan türkülerin adları A Yüzü, B Yüzü şeklinde yazılıp kaydedilmiştir. Ses kayıtlarını transkribe etme aşamasına gelindiğinde tekrar eden türküler de farklı bir dosyada not alınmıştır. Son olarak düzenli dosyalar haline getirilen arşivde ses kayıtları dinlenerek transkribe edilmiş, edebi ve estetik açıdan repertuvarların (metinlerin) tasnifi ve tahlili yapılmıştır.

Araştırmanın Kapsamı: Bu çalışma Trabzon ilinde kemençecilik geleneğini icra eden sanatçılarla sınırlıdır. Doğudan Batıya doğru kültürün yayıldığı vadiler boyunca geleneği temsil eden Ali Çinkaya, Ali Genç, Bahattin Çamuralı, Fahrettin Dilaver, Ferhat Özyakupoglu, Ferhat Yurdakul, Hasan Tunç, Hayri Yaşar Karagülle, Hüseyin Dilaver, Hüseyin Köse, Nazım Çubuk, Saffet Genç, Şeref Kara, Şevket Köroğlu, Yusuf Cemal Keskin isimlerinin repertuvarlarının incelenmesiyle sınırlıdır.

Araştırmanın Amacı: Trabzon kemençecilik sözlü icra geleneğinin Türk sözlü kültür icra geleneğinin içerisindeki yerini, ilişkilerini, bağlantılarını ortaya koymaktır. Elde edilen repertuvarlarda yer alan temaları, kavramları, sembol ve motifleri detaylıca irdelemektir.

---

¹ Trabzon Üniversitesi Karadeniz Müzik Arşivi.

BİRİNCİ BÖLÜM

1. TRABZON İLİNİN TARİHİ, COĞRAFİ VE SOSYOKÜLTÜREL DURUMUNA GENEL BİR BAKIŞ

1.1. Trabzon İlinin Coğrafi Konumu ve Yapısı

Doğu Karadeniz Bölgesi'nde 40° 33' ve 41° 07' kuzey enlemleriyle 39° 07' ve 40° 30' doğu boylamları arasında kalan Trabzon ili 4.685 km²'lik yüzölçümüyle ülke topraklarının %0,6'sını kaplamaktadır. İl toprakları yönetsel bakımdan, batıdan Giresun'un Eynesil, güneyden Gümüşhane'nin Torul, Merkez ve Bayburt, doğusundan Rize'nin İkizdere ve Kalkandere ilçeleriyle çevrilidir (Yücel, 1982).

Trabzon ili dağlık bir araziye sahiptir. Dağlar ilin güneyinde ve kıyıya paralel olarak uzanır. Bu dağlar üç blok hâindedir. Değirmendere Vâdisinin batısında yer alan dağlara Zigana Dağları, Değirmendere ile Solaklı Çayı arasında kalan dağlara Trabzon Dağları ve Solaklı Çayının doğusunda kalan dağlara da Soğanlı Dağları denir. Zigana Dağları kıyılara doğru uzanan derin vâdilerle parçalanmış olup, Doğu Karadeniz Dağlarının en önemli geçidi olan Zigana Geçidi buradadır. Trabzon ile Doğu Anadolu arasındaki karayolu bağlantısı bu geçitten sağlanır (<http://www.cografya.gen.tr/tr/trabzon/fiziki.html>).

İlin en yüksek noktaları Haldizen Dağlarının Rize ve Bayburt il sınırının kesiştiği yerde 3.376 m'ye erişen Demirkaya Tepesi ile Trabzon Dağlarından Çakırgöl Dağında 3.082 m'ye ulaşan Deveboynu Tepesidir (AnaBritannica Genel Kültür Ansiklopedisi, 1986: 174-175).

Engebeli arazi yapısına sahip olan ilde düzlüklere çok az rastlanmaktadır ve bu düzlükler genelde dağların yüksek kesimlerinde yayla düzlükleri olarak karşımıza çıkmaktadır. Karadağ Yaylası, Pazarcık Yaylası, Yeşilyurt-Yılantaş Yaylası, Çakırgöl Yaylası, Çatma Obası Yaylası, Haçka Obası Yaylası, Harmantepe Yaylası, Hıdırnebi Yaylası, Kuruçam Yaylası, Kadırğa Yaylası, Kulındağı Yaylası, Lapazan Yaylası, Kiraz Yaylası, Mavura Yaylası, Sis Dağı Yaylası, Sazalan Yaylası, Sultanmurat Yaylası, Erikbeli Yaylası şehrin başlıca yaylaları arasındadır (<http://www.trabzon.gov.tr/yaylalar>).

Trabzon deniz etkisinde kalan iller arasındadır ve bu sebeple ılıman iklime sahip bir ildir. Yazlar genellikle orta sıcaklıkta, kışlar ise ılık geçer. İlkbahar aylarında hava sisli, bulutlu ve yağışlı olur.

Trabzon iklimi yazın sıcak kışın ise normal soğukluktur. Yaz aylarının ortalama sıcaklığı +32 derece dolaylarındadır. Kışın en soğuk günlerinde sıcaklık -6 dereceye kadar düşmektedir. İlkbahar ayları genellikle yağmurlu ve sislidir. Trabzon nemli bir iklime sahip, olup nem oranı zaman zaman % 99' lara kadar çıkmaktadır. Yıllık ortalama yağış miktarı 800-850 kg/m². İç kesimlere doğru çıktıkça yağmur oranı da artmaktadır. En az yağmur yağan aylar Temmuz ve Ağustos ayları olup en çok kar ise Şubat ayında yağmaktadır (<http://www.trabzonkulturturizm.gov.tr/TR-126647/cografi-yapi-ve-iklimsel-ozellikler.html>).

İklimin ılıman olması, yağışların fazla ve düzenli olması bölgenin gür bitki örtüsüyle kaplı olmasına yol açmıştır. İl, orman varlığı ve yetişen bitki türleri açısından zengindir. Alçak kesimlerde akçaağaç, kestane, kızılağaç, dişbudak ve meşeler yaygınken yüksek kesimlerde ladin ve sarı çamlara rastlanır. Yüksek alanlar hayvancılık açısından önem taşıyan Alp tipi çayırarla kaplıdır.

Yağışların, yer şekilleri etkisiyle ve arazi yapısının geçirimli taşlardan olmasıyla ilgili olarak, yer yer Akdeniz iklimi bitkilerini andıran bitkilerin (zeytin ağaçları gibi) yetişmesine yol açmıştır (Türk Ansiklopedisi, 1982: 363-364).

1.2. Trabzon İlinin Tarihsel Arka Planı

Trabzon kadim dönemlerden beri Türk uluslarının yerleştiği birbirleriyle etkileşim içerisinde bulunduğu ve karıştığı Anadolu'nun zengin şehirlerindedir. Trabzon zenginliklerinin yanı sıra konumu itibarıyla kıyı şehri olması ve Kafkasya'yı Anadolu ve Balkanlar'a bağlayan güzergahta bulunmasından dolayı tarihin pek çok döneminde devletlerin ilgi odağı olmuştur.

Bilgin (2007), bölge tarihini Antik Yunanlıların kolonizasyonları ile başlatan ve Helenmerkezci efsanelerle bölgenin tarihini açıklamaya çalışanların olduğundan söz eder. Bunların doğru olmadığını, gerçekte tarihin en eski dönemlerinden beri bölgeye yerleşen farklı halklar olduğunu belirtir. Otonton Halklar başlığı altında sözü edilen halklar Skythenler/İskitler, Makronlar, Kolkhlar, Driller, Mossynoikler, Khalybler, Tirabenler'dir.

Antikçağ'da Trabzon şehrinin Yunan kolonileri tarafından M.Ö.756 yılında kurulduğu belirtilse de, bu tarihten çok daha önce bölgede yaşayan yerel halkların varlığı Ksenophon'un "Onbinler" adlı eserinden öğrenilmektedir (Emir, 2011: 69).

“...M.Ö. VIII. yüzyılda Karadeniz’in kuzeyine Kimmerler (Gimer/Gemer/Kemer) hakimdi” (Bilgin 2007: 19). Bugünkü Gürcistan’dan Doğu Anadolu’ya oradan da İç Anadolu’ya gelen Kimmerler Frig devletini yıkmış ve bozkır-göçebe geleneklerini devam ettiren bir devlet kurmuşlardır. Karadeniz Ereğli’sinden Trabzon’a kadar olan sahayı yaklaşık bir asır boyunca hakimiyeti altında tutan Kimmerler, İskitlerin baskısı ile Karadeniz’in kuzeyine çıkararak bölgeyi terk etmişlerdir (Telliöğlu, 2007).

Orta Asya’dan çıkan İskitler, Hazar Denizi’nin batısı, Karadeniz’in kuzeyi ve Tuna Nehri’nin doğusuna düşen alanlara gitmişler ve Hazar Denizi’ni batı kıyısından dolanarak Derbent-Demirkapı geçitlerinden Ön Asya’ya inmişlerdir (Bilgin, 2007). İskitler M.Ö VII. yüzyıldan itibaren de Azak Denizi Çevresi, Kırım ve Karadeniz’in kuzeyinde Ten (Don) ve Özü (Dinyeper) nehirlerinden Tuna nehrine kadar uzanan sahaya hâkim olmuştur. Karadeniz bölgesinde Yunan kolonilerinin kurulması ile İskitler ortadan kalkmıştır (Telliöğlu, 2004: 29-34). Kimmer ve İskitler tarih sahnesinden çekildikten sonra, bunların hâkim olduğu sahada Türk kavimleri (Bunturki, Kıpçaklar, Halaçlar, Afşarlar ve Yazgurlar) ortaya çıkmıştır. Sözü edilen Türk kavimleri İskitlerin yurt edindiği Sakasen eyaleti sınırları içindeki topraklarda hakimiyet kurmuşlardır (Telliöğlu, 2007: 35). Kıpçak/Kumanlar, XI. yüzyılın ortalarında, Rus sınırlarında ortaya çıkmalarından Moğol istilasına kadar geçen süre boyunca Karadeniz’in kuzeyinde yer alan bozkırlara hükmetmiştir. Kumanlar bu dönemde Peçenek, Macar, Bulgar, Bizans, Rus ve Gürcülerle ilişkilere girmişler bu toplumlar üzerinde büyük etkilere sahip olmuştur. Kıpçaklar (Kumanlar)’ın yaşadıkları coğrafya Deşt-i Kıpçak olarak adlandırılmış, Kıpçaklar burada yaşayan diğer boyları da Kumanlaştırmıştır (Bilgin, 2007).

M.Ö. 334 yılında Makedonya Kralı İskender Anadolu’yu istilaya başlayınca İran’ın Pontos Eyaleti de Makedonya Krallığının egemenliği altına girmiştir. 11 yıl sonra İskender öldüğünde komutanları arasında gerçekleşen çekişmeler sonucu Pontos valisi Mihirdad bu fırsattan yararlanarak egemenliğini kazanmak istemiş nitekim M.Ö. 298 yılında bağımsız Pontos Devleti’ni kurmuştur (Goloğlu, 2000: 16).

Son kral I. Polemon’un ölümünden sonra bütün Pontus Devleti M.Ö. 1. yüzyılda Palempnilekos ile Roma’ya geçmiştir. M.S. 1. asır ortalarından itibaren Trabzon şehri Roma İmparatorluğu ile gelişme devrine geçmiştir. Trabzon şehri Romalıların inşa ettikleri askerî ve sahil yolları ile beraber Doğu Anadolu, İran ve Yukarı Mezopotamya ile ticaret yapma şansı bularak gelişmiştir. M.S. 276’da Gotlar 10.000 kişiyi aşan koruyucusuna ve çift duvarına rağmen Trabzon’u kolayca alarak büyük bir yağma girişiminde bulunmuşlardır. Tapınakları ve görkemli binaları yıkmışlardır. Trabzon bir daha ilk çağda bu parlaklığa erişememiştir. Bununla beraber Dioklesian (284-305) tarafından şehir inşa edilmiştir (Şen, 1998).

395 yılında ikiye ayrılan Roma İmparatorluğu ile beraber Doğu Karadeniz Bölgesi, Doğu Roma İmparatorluğunun yani Bizans'ın egemenliğine geçmiştir. Bu dönemdeki önemli hadiselerden biri 530 yılında Bulgar Türklerinin Bizanslılar tarafından bozguna uğratılmasıyla bir kısım Bulgar Türk'ünün Trabzon'a yerleştirilmesidir (Bostan, 2002).

“İlkçağda Türk veya Türklere akrabalığı söz konusu olan toplulukların yerleştiği Doğu Karadeniz Bölgesine, daha sonraki dönemlerde de bir kısım Türk boylarının gelip yerleştiği görülmektedir. Nitekim VI. yüzyılın ilk yarısında Trabzon ve civarına yerleşen Bulgarları müteakip, bazı Oğuz boylarının da yöreye yayıldığı bilinmektedir. Daha sonra, XI. asrın başlarından itibaren Anadolu'nun etnik ve sosyal yapısını bütünüyle değiştiren Oğuz göçü, Doğu Karadeniz bölgesini de önemli şekilde etkilemiş, Danişmentliler, Saltuklular, Mengücekler ve Türkiye Selçukluları idaresinde kalan kısımları, Türk nüfusun yurt tuttuğu yöreler olmuşlardır” (Tellioglu, 2007: 65).

Çağrı Bey'in batı seferiyle birlikte Selçuklu Devleti'nin Karadeniz havzası ile irtibatı başlamıştır. Çağrı Bey'in batı seferi sonucunda Ermeni ve Gürcü devletlerinin otoriteleri sarsılmış ve Ermeni hakimiyeti altında bulunan arazinin de Bizans hakimiyetine geçmesi için zemin hazırlanmıştır. Çağrı Bey'den sonra ikinci bir akın İbrahim Yınal tarafından yapılmış olup otuz yıllık sürede Selçuklu kuvvetlerinin Doğu Karadeniz'de hakimiyet kurma hedefinin ön hazırlığı yapılmıştır. Bu dönemde Bayburt'tan Trabzon'a kadar uzanan sahadaki Bizans gücü, Oğuz akınları ile zayıflatılmıştır. Malazgirt Savaşının ardından Trabzon, Türklerin eline geçmiş ve Selçuklu hakimiyeti 1075 yılına kadar üç yıl devam etmiştir. Trabzon ve çevresinde gelişen olaylar neticesinde doğuda Gürcüler de Selçuklularla mücadele etmeye çalışmış, Bizans'ın bölgedeki otorite boşluğundan yararlanarak Artvin ve çevresine yayılmaya gayret etmişlerdir. Selçuklu kuvvetlerinin bir sultanın sevk ve idaresinde Anadolu üzerine yaptıkları ilk sefer, Tuğrul Bey liderliğinde, 1054 yılında yapılmıştır. Tuğrul Bey'in amacı yağma akını yaparak bölgedeki Bizans askeri gücünü yok etmektir. Tuğrul Bey'in döneminde gerçekleşen bu akınlar sonucunda Bizans savunma gücüne ağır darbeler indirilmiştir. 1064 yılında Alp Arslan, Gürcistan üzerine sefere çıkmış ve pek çok yeri fethederek yağma yapmıştır. Çağrı Bey'in batı seferi ile başlayan, Alp Arslan'ın 1067 seferi ile sonuçlanan Malazgirt öncesi dönemde, bölgedeki Ermeni, Gürcü krallıkları ve Bizans imparatorluğunun askerî gücü bitme aşamasına gelmiştir. Selçuklu Sultanı Alp Arslan ile Bizans İmparatoru Romanos (Romen) Diyojen arasında 26 Ağustos 1071'de Malazgirt'te yapılan savaşta Anadolu'nun kapıları tamamen Türklere açılmış, Doğu Karadeniz bölgesi Türkmen akıncılarının ele geçirdikleri bir saha haline gelmiştir (Tellioglu, 2007).

1204'te İstanbul'un Latinler tarafından işgali üzerine Trabzon'a kaçan Aleksios, Gürcü Kraliçesi Tamara'nın himâyesi ile kendini İmparator ilan etmiştir. Devamında ise Trabzon ve çevresinde yeni bir devlet olan Trabzon Komnenos Devleti kurulmuştur. Gürcü askeriyle Trabzon'a gelip devlet kuran Aleksis Kommen, Trabzon ve çevresine yerleşmeye çalışmış, kardeşi David Kommen ise, batıya ilerleyerek bütün Paflagonya'yı ele geçirmiştir. David 1205 yılında, Trabzon Devleti'nin gücünü Ereğli'ye kadar uzatmış, Samsun dışındaki Karadeniz kıyılarına

egemen olmuştur. I. Aleksios hakimiyet sorunu sebebiyle David Palaiologos ile savaşmak zorunda kalınca, bir kısım topraklarını kaybetmiş, Sinop'u korumak için Trabzon'a sefere çıktıysa da I. İzzeddin Keykavus'a karşı esir düşmüştür. Böylece Aleksios'un yerine I. Andronikos geçmiştir. I. Adronikos Selçukluların denetiminden çıkmak isteyerek donanmasını Sinop'a göndermiş ve şehrin surlarına kadar ulaşan bölgeyi yağmalatmıştır. Bunun üzerine I. Alâaddin Keykubâd denizden ve karadan kuvvetler göndererek Trabzon'u kuşatmıştır. Yıldırım Beyazıd'ın 1398'de bütün Samsun Bölgesi'ni ele geçirmesiyle Osmanlılar Trabzon İmparatorluğu ile sınırdaki olmuşlardır. Timur'un Anadolu seferi, Trabzon İmparatorluğu'nu geçici bir süre kurtarmıştır. İstanbul'un fethinden sonra Trabzon Devleti II. Mehmet'e (Fatih) bağlı olup her yıl 2000 duka vergi vermeye başlamıştır. Trabzon, 15 Ağustos 1461'den itibaren Osmanlı yönetimine katılmıştır (Şen, 1998).

1.3. Trabzon İlinin Ekonomik Hayatı

Trabzon ekonomisinde tarım önemli bir yere sahiptir. Dağlık ve engebeli arazi yapısına sahip olmasına rağmen ormanlar, çay ve fındık bahçeleri bölgede geniş yer kaplamaktadır. Trabzon ilinin başlıca tarım ürünleri fındık, çay, mısır, tütün, karalahana ve fasulyedir.

Bölgenin önemli geçim kaynağı çay ve fındıktır. Tarım arazisinin %81'inde fındık ve çay üretimi yapılmaktadır. Tarla Bitkileri ekimine %15, Sebze üretimine %3, Tütün ve diğer ürünlerin üretimine ise %1'lük tarım arazisi ayrılmaktadır. Bir çiftçi ailesine düşen ortalama tarım arazisi 12 dekadır. İlin tarımsal üretim değerinin Türkiye içindeki payı %1,21'dir. İlin tarım potansiyelinde ilk sırayı fındık ve çay alır. Fındık'da normal ürün döneminde gerçekleştirilen yıllık ürün miktarı 50 bin ton civarındadır. Bu miktar Türkiye fındık üretiminin %10'unu teşkil etmektedir. 2015 yılı beklenen fındık rekoltesi 50.190 tondur. Çay ise ilin ağırlıklı olarak Hayrat, Sürmene, Of ve Araklı ilçelerinde üretilmek olup, üretilen ortalama yıllık yaş çay miktarı 1.000-1.750 kg/da kadardır. İlimizde 2014 yılı çay üretimi 192.221 ton olarak gerçekleşmiştir (<http://www.trabzon.gov.tr> trabzonda-tarim-sanayi-ve-ulasim).

Bölgenin engebeli araziye sahip olması hayvancılığı da etkileyen bir unsurdur. Bölgenin coğrafi koşulları çiftçileri ahır hayvancılığına yöneltmiştir. Kışları ahırlarda beslenen hayvanlar yazın gelmesiyle beraber mezra ve yaylalara çıkartılmaktadır. Hayvancılıkta kaba yem ihtiyacı Erzurum, Bayburt, Gümüşhane gibi illerden karşılanmaktadır. Trabzon'da ayrıca çok sayıda büyük balıkçı motoru ve küçük balıkçı tekneleri bulunmaktadır. Kültür balıkçılığına da yönelen Trabzon, son yıllarda alabalık ve somon yetiştirme çalışmalarını sürdürmektedir.

1.4. Trabzon İlinin Sosyal ve Kültürel Perspektifi

Trabzon nüfusu hakkında fetih tarihinden (1461) yılından, 16.asrın sonuna kadarki olan zamanda dört Tahrir Defteri bulunmaktadır. Tahrir Defterleri 1486, 1520, 1554, ve 1583 tarihlidir.

1486'daki Tahrir Defteri'nde kale görevlileri hariç 1179 hane bulunmaktadır. Bunlar içinde Müslüman nüfus 257 hanedir. Hristiyan nüfusu ise 5549'dur. 1486 yılına ait şehirdeki Müslim ve Gayr-i Müslimlerin toplam tahmini nüfusları 7574 olarak yer almaktadır. 1520'deki Tahrir Defteri'nde ise Trabzon şehri bölümünün eksik olduğu görülmektedir. Ancak 1520 yılına ait 387 numarada kayıtlı İcmâl Defteri'nde Trabzon şehrinde Müslümanlara ait dokuz mahalle ve bir cemaat olduğu bildirilmektedir. Dokuz mahalle ve bir cemaatte toplam 179 hane ile 22 nefer din adamı bulunmaktadır. Toplam nüfus 201 hanedir. 1520 yılında Müslümanların yaşadığı mahallerin büyük çoğunluğu Trabzon kalesinin çevrelediği surlar içindedir. Bir mahalle ve bir cemaat ise kale surlarının dışında yaşamaktadır. 1520 tarihli defterde Hristiyanlara ait şehirde on dört mahallenin olduğu belirtilmektedir. Bu mahallelerden biri Katoliklere, on üçü ise Ortodoks Hristiyanlığına aittir. Şehrin Hristiyan nüfusu tahmini olarak 6033 kişiden meydana gelmektedir. 1554'te Müslümanlara ait yirmi beş mahalle ve bir cemaat kaydedilmiştir. Bunlar haricinde iki ayrı Hristiyan mahallesinde toplam 3 hane Müslüman yaşamaktadır. 1554 yılında şehirde 3012 Müslüman nüfusun yaşadığı görülmektedir. Hristiyan nüfus ise on dokuz mahalleden oluşmaktadır. Tahmini bu dönemde 3513 kişi yaşamaktadır. Trabzon şehrinde bu dönemde yaşayan Müslim ve Gayr-i Müslim nüfus toplam olarak 6525 civarındadır. Nüfusun %53.84'ü Hristiyan, %46.16'sı ise Müslümandır. 1583'teki Tahrir Defteri'nde ise Müslümanlara ait yirmi sekiz mahalle bulunmaktadır. Bu yılda Trabzon'da toplam 1134 hane Müslüman yaşamaktadır. Bu haneler tahmini olarak 5670 kişiye denk gelmektedir. Bu tarihteki Tahrir Defteri'nde Faroz ve Eksotha mahalleri yoktur. Henüz o dönemde kurulmadıkları sicil defterlerinden anlaşılmaktadır. Şehirde Hristiyanlara dair yirmi altı mahalle bulunmaktadır. Toplam 980 hâne, 4901 kişi vardır (Bostan, 2002: 157-171).

Birinci Dünya Savaşı döneminde açılan Uzunsokak, Kunduracılar Caddesi ve Maraş Caddesi şehrin gözde mekânlarıdır. Özellikle Uzunsokak bugün de olduğu gibi 1920'li yılların en işlek caddelerinden biridir. Bu caddede giyim eşyasından kitaba kadar kişilerin gereksinimlerini karşılayacak dükkanlar mevcuttur. Kunduracılar Caddesi'nde ise birçok mağaza, terzihane bir de sinema bulunmaktadır. Rus işgali sırasında Maraş Caddesi'nin adı Millî Mücadele döneminde verilir. Ruslar bu caddeyi açmakla birkaç Türk mahallesini ortadan kaldırmış ve savaş cephelerine asker, savaş araçları taşıma kolaylığını elde etmişlerdir. Trabzonlular bu duruma karşılık 1926'da Belediye'ye müracaat ederek ev ve arazilerin bedelini istemişlerdir. Ancak belediye halkın bu isteğini gücünü aşması nedeni ile gerçekleştirilememiştir. Trabzon bu haliyle elli sene geriye gitmiştir. İkinci Meşrutiyet döneminde Hürriyet Meydanı olarak bilinen Meydan-ı Şarki, 1920'li yıllarda en meşhur meydanlardan biridir. Meydanda eczane, kıraathane, han, fırın, otel ve lokanta gibi birçok müessese bulunmaktadır. Meydandaki 'Millet Bahçesi' (Belediye Bahçesi, Belediye Parkı)'nda, bir sinema binası mevcuttur. Bu bahçe, lokantaları ve çay bahçeleriyle de anılmaktadır. Bu dönemdeki diğer meydanların isimleri Zağanos Meydanı, Kavak Meydanı'dır. Kavak Meydanı spor faaliyetlerinin, mitinglerin ve bayram eğlencelerinin yapıldığı yerler arasındadır. Rus işgali sonucu çocuk yaşta ailesiyle Ordu'ya gidip 1920 yılı başlarında Trabzon'a dönen Cahit Talas

anlarında Çömlekçi mahallesinden bahseder. Kendi evlerinin beş yüz metre kadar aşağısında oturan Yahya Kaptan'ın bahçe içinde beyaza boyanmış güzel bir konağı vardır. Onun denizde iki büyük kotrası vardır. Kahya'nın kotraları Çömlekçi Mahallesi'nin adeta sembolüdürler. Güvenlik açısından Kahya, geceleri bu kotralarda kalır. Yolcu ve yük taşımacılığının vapurlarla yapıldığı dönemi anlatan Talas, güverte ve kamara yolcularından söz eder. Onlar daha çok iş aramaya giden ve ekonomik nedenlerle başka yörelere göç etmek zorunda kalan yoksullardır. Uzun süren yolculuklarda gençler, kemeçe eşliğinde horon oynarlar, çevresindekiler ise onu izlerler. Çömlekçi Mahallesi'nin deniz kıyıları, çocuklar için bulunmaz bir doğal plajdır. Pazarkapı, Mumhaneönü, Yemeniciler Çarşısı, Sıpahipazarı, Kazancılar çarşısı, Kuyumcular arastası ve Semerciler yokuşu Trabzon'un belirli çarşı ve pazarlarıdır. Pazarkapı'da Kalkanoğlu'nun dükkânı 'meşhur pilavcı' vardır. Sıra sıra dizilmiş beşikçiler, sandıkçılar, şimşir tornacıları kısacası "lonca esnafı" da bu çarşıdadır. Yemeniciler çarşısında deri işçiliği yapan zanaatkarlar, Mumhaneönü'nde manavlar, Kazancılar Çarşısı'nda ise bakır işçiliği yapan kişiler vardır.

Trabzon'un sosyal hayatında bayram, düğün ve gece toplantıları önemlidir. Bayramlarda şehirde mahalli kıyafetler içinde horonlar oynanır. Şehrin ileri gelen aileleri geceleri selâmlıklarda toplanır. Sözü edilen selâmlıklarda semtin ileri gelenlerin sohbetleri dinlenir, memleketin muhtelif ihtiyaçları konuşulur aileler arasında meydana gelen gerginlikler mahkemeye düşmeden halk hukuku çerçevesiyle çözümlenir. Selâmlıklar orta seviyedeki halkın da iştirak ettiği meclislerdir. Uzun kış gecelerinde eğlenceler düzenlenen bu meclisler, Cumhuriyet'in ilk dönemlerinde yapılır. 'Helva sohbetleri' diye anılan gecelerde bir taraftan kahveler, tütünler içilirken diğer taraftan fıkralar anlatılır ve nükteler yapılır. Sohbet sonunda, ertesi akşam toplantıyı yapacak olan selâmlığın sahibi bir tabak helva gönderilerek durumdan haberdar edilir.

Ramazın geceleri diğer aylara göre daha farklı geçmektedir. 1920'li yıllarda bu aya mahsus tiyatro gösterileri ve müzik konserleri düzenlenir, kahveler büyük rağbet görür.

Giyim kuşamda Trabzon merkezindeki kadınların büyük kısmı çarşaf ve peçe giyerler. Millî Mücadele döneminde gayrimüslim kadınlarla gelen İstanbul kadın giyim etkisini görmek mümkündür. Müslüman kadınlar arasında 'modaya uygun giysiler' de tercih edilmektedir. Trabzon şehir merkezinde erkekler, yazın üstlerine ince kumaştan pantolon ve ceket, ayaklarına ise iskarpin ve kundura, fotin giyerler. Kışın ise üstlerine kalın palto, ayaklarına fotin ve lastik giyerler. Şehirde yaşayanların bir kısmı Trabzon imalatı çapula giyerler. Şehrin mesire yerleri arasında Soğuksu, Boztepe ve Kireçhane köyleri vardır. Buralarda şehrin ileri gelen ailelerin üst düzey yetkilerinin yazlıkları bulunur. Soğuksu sıcak yaz günlerinde halkın tercih ettiği mesire yerlerinin başında gelir. Daha çok kadınların gittikleri bu yerde top oyunları oynanır. Hıdırellez günü Trabzon'un bütün mesire yerlerinde bayram havası yaşanır. Halk, sabahın erken saatlerinde yiyeceklerle, semaverle, kilimleriyle bu alanlara gider (Çapa ve Çiçek, 2004: 13-34).

İKİNCİ BÖLÜM

2. TRABZON KEMENÇELİK SÖZLÜ İCRA GELENEĞİ

Karadeniz yöresi, halk kültürü içerisinde değerlendirdiğimiz bütün unsurları ile canlı bir görünüme sahiptir. Asırlar boyu süre gelen sözlü geleneğin temsilcileri bu yörede aktif bir şekilde yer almaktadırlar. Sözlü geleneğin bölgedeki sürekliliği, yayla şenlikleri, düğünler ve merasimler vasıtasıyla olmuştur. Sözlü gelenek, kemençeli aşıklar tarafından icra edilen türkülerle, gaydelerle² varlığını devam ettirmiştir. Sazı söze koşma özelliğiyle gelenek içerisinde yer alan âşıklar yaratımlarını söz ettiğimiz icra ortamlarının yanı sıra elektronik kültür ortamında da bu geleneği sürdürmüşlerdir.

“Sözü ezgiyle bütünleştiren ve böylece hafızada tutmayı, çağrışımı ve aktarımı kolaylaştıran sözlü kültür geleneği; bu işlevini yöredeki kemençeciler vasıtasıyla icra etmektedir” (Üçüncü, 2007: 130).

Doğu Karadeniz yöresinde kemençe çalanlara “kemençeci” denilmektedir. Anadolu’da doğaçlama mâni şeklinde olan şiir sözlerinin belirli bir ezgiyle söyleyen kişilere âşık ya da ozan denilmektedir. Anadolu’daki bağlamanın yerini Doğu Karadeniz’de kemençe almaktadır. Kemençecinin dışında repertuvarlarda ozan kelimesi de görülmüştür. Maçkalı kemençe sanatçısı Saffet Genç kendisine ozan demektedir (395-15).

Trabzon yöresi kemençe sanatçılarının repertuvarları incelendiğinde onların destanlarına da denk gelinmiştir. Trabzon yöresinde destan belirli olayları anlatan türküler için kullanılmıştır. Burada kastedilen epepe değil şairi bilinen koşma tarzındaki destanlardır. Şekil olarak koşma ile aynı özelliğe sahip olan bu destanlar uzunlukları, konuları ve ezgileriyle koşmadan ayrılırlar (Çelik, 2005: 86).

Destanlar, kemençe ve kaval eşliğinde, belirli ezgilerle söylenebildikleri gibi çalgısız da söylenebilirler (Duman 2011: 143).

Şişman (2007), kemençeli âşıkların yetişme tarzlarını üç başlık altında incelemiştir. Bunlar; Kendi kendini yetiştirmek, usta -çırak ilişkisi ile yetişme, gördüğü mistik rüyanın etkisiyle yetişme şeklindedir. Çalışmamızda yer alan kemençe sanatçıları Hüseyin Dilaver’in oğlu Fahrettin Dilaver,

---

² Yörede yapılan müziğe, ezgiye ya da melodiye kaide anlamına gelen “kayde/gayde” adı verilmektedir.

usta-çırak ilişkisi ile yetişen âşığa örnek olarak verilebilir. Repertuvarlar incelendiğinde gördüğü mistik rüyanın etkisiyle (bade içme) âşıklığa başlamaya dair bir veri bulunmamaktadır. Kemeñçe sanatçılarının usta-çırak ilişkisiyle ve birbirlerine öykünmeleriyle yetiştiklerini söylemek mümkündür.

Onur Yılmaz ‘Doğu Karadeniz Kemeñçecilik Geleneğinde Yöresel Ekoller’ adlı makalesinde coğrafya ve kültür ilişkisi temelinde Karadeniz kemeñcesinin bölge içerisinde farklı icra alanlarını ve ekollerini saptamaya çalışmıştır. Ekol olarak Görele, Ağasar, Kelkit, Sürmene ve Rum tarzı stillerden bahseden Yılmaz bu sınıflandırmanın dışında kalan, ekol düzeyine erişemeyen kişilerin oluşturduğu grubu ise diğer yöreler başlığı altında incelemiştir. Trabzon yöresi kemeñçe sanatçılarından Ali Çinkaya bu çalışmada Ağasar ekolünde yer almaktadır. Sürmene ekolünün geçmiş dönem sanatçıları arasında Fahrettin Dilaver ve Hüseyin Dilaver vardır. Bu ekolde zikredilmesi gereken en önemli isim Bahattin Çamurali’dir. Çamurali bu ekolde kendi stilini oluşturabilecek düzeyde gelişmiş bir icraya sahiptir. Yusuf Cemal Keskin bu ekolün günümüzdeki en önemli isimlerinden biridir (Yılmaz, 2018).

Abdullah Akat, Ağasar bölgesinde atma türkü geleneğinin diğer sahalara göre daha canlı icra edildiğini ifade etmektedir. Buraya özgü kemeñçeler daha tiz akortlu ve küçük yapıdadır. İcraçılar boğazı yırtılırcasına türkülerini icra etmektedirler. Akat, bu bölgedeki insanların daha seçici olduklarını kemeñçe tavırlarının dışında yorumlanan kemeñçe sanatçıların dinlemediklerini ve onları eleştirdiklerini tespit etmektedir. Akat, Sürmene ekolündeki kemeñçecilerin tonlarının daha pes olduğunu söylemektedir. Kemeñçeler diğer bölgelere göre şekil olarak daha uzundur ve tekneleri geniştir. Bölgede yetişen Fahrettin Dilaver gibi eski kemeñçecilerin Görele icrasına öykündüklerini ifade etmektedir (Akat, 2010).

2.1. Geleneğin İcrası ve Bağlamı

Âşık Edebiyatı bireysel bir edebiyat olmanın yanında aynı zamanda bir gelenek edebiyatıdır. Âşıklık edebiyatında usta malı deyişler ile âşıkların kendi yaratmaları da yan yanadır (Günay, 2011: 40).

Bölgede yetişen kemeñçecilerinin her birinin kendine özgü üslubu vardır. Kemeñçeciler; çalışları, sözü ifade edişleri kullandıkları ortak söz kalıpları gelenekle bağlantılı olup kendi üslup ve tarzlarını da bu geleneğin içerisinde kullanırlar. Kemeñçeci sözü ve ezgiyi bulunduğu meclise göre belirler. Konuyu belirleyen unsur o gün içerisinde bulunduğu mekân, zaman ve kişilerle ilintidir.

Kemeñçeci asker uğurlamasında ise hasretlik, askerin medeni durumu, sosyal durumu gibi konulara değinir. İcralar genellikle yayla şenliklerinde, düğünlerde, milli bayramlarda, imecelerde,

muhabbet meclislerinde, asker uğurlamalarında, kahvehanelerde, derneklerde, horonlarda icra edilirler. Kemeñeci icrayı kendisi gerçekleştirdiği gibi icra esnasında atma türkü söyleyenlere de çalgısıyla eşlik eder (Üçüncü, 2007: 131).

Kemeñeciler sıklıkla yayla Şenliklerinde bir araya gelip geleneği icra ederler. Düğünlerin vazgeçilmez enstrümanı kemeñedir. Kemeñe etrafında horonlar tertip edilir, atma türküler söylenir. Dernek zamanları sanatçılar Hıdırnebi'ye gidip yedi gün yedi gece eğlence yaparlar (419).

İncelenen metinlerde türküye başlamadan önce “dinleyin arkadaşlar”, “biraz tarif edeyim” şeklinde bir giriş yapılmaktadır. Bu giriş yapıldıktan sonra kemeñeci bu türküyü niçin okuduğuna dair bilgiler verir. Hangi amaçla bu gaydeyi paylaştığına dair yaşadıklarından hareketle dinleyiciyi bilgilendirir. Örneğin; ortak repertuvar içerisinde değerlendirdiğimiz ‘İstanbul Kızları’ türküsüne Fahrettin Dilaver ‘biraz tarif edeyim İstanbul kızlarını’ diyerek başlamıştır. Bu girişi yaptıktan sonra İstanbul kızlarının gözlerinin pencerede olduklarını, onların yüzlerinin boyalı olduğu ve güvenilmez oldukları üzerine gaydesini devam ettirmiştir. Şeref Kara, Honefter Destanına giriş yapmadan önce “Dinleyin anlatayım Honefter destanımı” diyerek destanına giriş yapmıştır. Kimi zaman da Almanya'ya giden gurbetçileri repertuvarlarına konu edinen kemeñeciler, “dinleyin anlatayım onların halini” diyerek türküye giriş yaparlar (417).

Trabzon'da kemeñeli aşıklar bir araya gelerek oturak ve muhabbet ortamları da tertip etmektedirler. İzleyicilerin ya da icracıların yaş, cinsiyet gibi farklılıkları, katılımcıların toplanma amacı, muhabbet ortamlarını etkileyen unsurlar arasında yer almaktadır. Trabzon'daki muhabbet ortamları “türkü” ve “atışma” şeklinde icra edilmekte, icraya kemeñe, kaval, davul ve zurna enstrümanları eşlik etmektedir. Sözü edilen bu ortamlar asker eğlenceleri, kına geceleri, nişan, düğün, bayram ve yılbaşı gibi özel gün ve takvimlerde gerçekleştirilmektedir. Oturak ve muhabbet ortamlarında icracı muhabbet ortamının ortasına, herkesi eşit mesafede görebileceği bir yerde konumlanır. İcranın merkezi kimi zaman ortamda icracılara ve dinleyicilere verilen alkol şişesinin bırakıldığı yer olarak belirlenir. İcracı ve katılımcıların yerleşme planı bu merkeze göre yapılır. O gece icracılara ve katılımcılara rakı, votka, viski gibi alkol içecekleri verilmektedir. Yaş grubu ve atışmanın konusu grubun toplanış amacına göre değişmektedir (Altınbaş, 2018: 90-91).

Kayıtlarda şiir dizelerinden örölüp ezgiyle söylenen gaydelerin başında sadece şiir formunda söylenen dizelere de denk gelinmiştir. Hayri Yaşar Karagülle, Almanya Destanı'nı okuyup çalmadan önce şiir okumaktadır (135).

2.2. Mahlas Kullanma

Mahlas kullanımında repertuvarlarda gerçek adlarını kullanan Trabzon kemeñe sanatçıları bazen de büyüdüğu, yetiştiği köylerin isimlerine repertuvarlarında yer verirler. Örneğin; Şeref Kara

destanlarında “Galyanlı Şeref” ismini kullanmaktadır. Kimi zaman da sadece adları değil ad ve soyadları birlikte türkülerde yer almaktadır. Kemeñçeciler genel itibariyle repertuvarlarında kendilerine kemeñçeci, âşık demektirler. Saffet Genç “kemeñçeci” deyimi dışında kendisine “ozan” da demektir. Genel itibariyle âşıklık geleneğinde mahlas kullanımı türkülerin sonunda yer almaktadır. Kemeñçeli âşiklarda ise bu durum farklıdır. Onlar kendi adlarını sadece türkülerinin sonlarında kullanmazlar, icraya başlamadan önce ve ortalarında da kendi adlarını kullandıkları görülür.

Fahrettin Dilaver türkülerinde kendisine Yetim Dilaver demektir. İstedim Alamadım adlı gaydesinde soy ismini son dizede kullanmıştır. Aynı sanatçı Sultan Murat Kızları gaydesinde soy ismini ortada kullanmıştır. Kimi zaman âşiklar isimlerini doğdukları, yetiştikleri bölge ile bir arada kullanmışlardır (98-5) (107-9) (441-1).

2.3. Atma Türkü Geleneği

Doğu Karadeniz bölgesinin geleneksel kültür yapısı içerisinde önemli bir yer teşkil eden atma türkü kendine has yapı ve icra özelliğine sahiptir.

Karadeniz insanının hayata bakış açısı çoğu zaman iyimserdir. Bu bakış açısının oluşmasında kişilerin üzerinde yaşadığı coğrafyanın etkisi önemli rol oynamıştır. Ömrünün çoğunu gurbette geçiren bu insanların en olmadık zamanlarda bile zor durumlarda karşılaştığında alaycı bir tavır sergilediğini görürüz. Hayatın bütün zorluklarına karşı mücadele etme ruhunu görürüz. Onun bu dünya görüşü elbette ki oyunlarına, eğlencelerine, fıkralarına, türkülerine yansır. Konuşma tarzında söyledikleri atma türkülerde yöre insanının bu tavrının izlerini sürmek mümkündür (Çelik, 2005: 55-56).

Atma türküler bir yarış havası içinde söylenir. Amaç açıkça söylenemeyen duygu ve düşünceleri çoğu zaman kinayeli olarak aktarmaktır. Bunları yaparken alay, yergi ve eğlenmek bir aradadır (Coşar, 2001: 121).

“Mısır ırgatlarında “Atma türkü” geleneği kızlarla delikanlılar arasında uygulanır. Köy evlerinin “aşama” denilen bölümleri çok yerde tahta bir bölme ile ikiye ayrılmıştır. Bu bölümlerin birinde delikanlılar ötekinde kızlar ve kadınlar yer alır. Irgatlar bir yandan önlerine yığılan mısır koçanlarını ayıklarken bir yandan da karşılıklı türkü yarışına girerler. Yarışma çoğu kez delikanlıların yenik düşmesiyle sonuçlanır. Bu kadına karşı duyulan saygının soylu bir ifadesidir” (Saraçoğlu, 2001: 136).

Coğrafyanın insan yaşamında etkileri yadsınamaz bir gerçektir. Doğu Karadeniz bölgesinin coğrafyası müziğe ve dansa da etki eden unsurlar arasındadır. Bölgede düğünlerin, bayramların ve

törenlerin vazgeçilmez ögesi haline gelen horonda Karadeniz insanının doğa koşulları karşısında atik ve çevik bir tavır sergilediğini görürüz. Karadeniz'in hırçın dalgaları, dağların dik yamaçları, engebeli arazi yapısı bölgenin dans ve müziğinde karakteristik figürlere dönüşmektedir.

Atma türkü geleneğinin icra edildiği ortamlardan en yaygın olanı düğünlerdir. Düğünler yörenin karakteristiği durumuna gelmiş müziğin ve dansın başlıca icra ortamlarından biridir. Düğünlerde gerçekleştirilen atma türkü icra geleneği, düğünün değişik aşamalarına yayılan bir dizi merasimden oluşması açısından elverişli ortamlardır. Bu törenlerde yaş, cinsiyet, sosyal statü gibi etkenlere bağlı sınırlar olmaksızın yörenin bütün halkı bir araya gelebilmektedir. Horon ve atma türkü bu anlamda aynı icra ortamını paylaşmaktadırlar. Bu iki gelenek birbirine bağlı ve birbirinin eşliğinde icra edilmektedir (Mirzaoğlu, 2019: 234).

Düğünlerde atma türkülerin başlıca icra ortamlarından bir diğeri de “kadın cuması” denilen kızın kız evinden alınıp damadın evine götürüldüğü gün yapılan eğlencedir. Bu eğlencede erkek ve kız tarafı karşılıklı oyunlar oynanarak atışrlar. Bu türkülerde önemli derecede mizahi unsurlar yer almaktadır. Burada amaç aynı zamanda toplulukta bulunanları güldürmektir (Mirzaoğlu, 2019: 237).

Atma türkülerin icra edildiği bir diğer ortam da yayla şenlikleridir. Yayla şenlikleri esnasında horon ve türkülere eşlik eden enstrümanlar kemençe, davul-zurna ve kavaldir. Yayla ortasında kadınlı erkekli oynanan horon halkası oldukça geniştir. Bu horon esnasında kemençeler çalınır, atma türküler söylenir. Gruplar halinde yayla ortasına giden delikanlıların ve genç kızların da yayla ortalarında karşılaşmaları sırasında atma türkü söyledikleri bilinmektedir. Yayla şenlikleri gibi icra ortamlarından bir diğeri de asker uğurlamalarıdır. Askere gidecek gencin evinde bir gece önceden akrabalar, konu-komşu bir araya gelir. Bu ortamda askerlik üzerine anılar, fıkralar anlatılır, türküler söylenir. Askerin askere gideceği gün kemençe, davul-zurna çalmaya başlar. Bir yandan horon tepilirken diğer yandan atma türküler icra edilmektedir (Çebi 1993'ten aktaran: Mirzaoğlu 2019: 237-243).

Trabzon'un Sürmene, Çaykara, kısmen de Of kazalarında eski takvimle temmuz ayının ortasına rastlayan günde başlayan eğlencelere yayla ortası denmektedir. Yayla ortasının bir diğer adı çürük ortasıdır. Halk takviminde temmuz ayına “Çürük Ayı” denilmektedir. Yayla ortası günü köylerden “Partiya” denilen kızlı erkekli gruplar yola çıkar hem yayladakilerin bazı ihtiyaçlarını görürler hem de yolda seyir yerlerinde durur dinlenir ve eğlenirler. Kemençe ve kaval eşliğinde türküler söylenir atışmalar yapılır. Seyir denilen grup atışmaları üçerli gruplar arasında olur. Seyirciler yavaşça dönüp atışma türkülerini söylerler. Bu gruplar çoğu kez üç kız üç erkek olur. Bu eğlencelerde her köyün idarecisi vardır. Kızsız gruplara “Pernek” adı verilir. Onlar kızlarla horon edemezler (Duman, 2011: 491).

Trabzon'un Çaykara ilçesinde ve bazı komşu ilçelerde kadınlar veya erkekler tarafından oynanan oyuna Seyir Oyunu veya Vaybeni denilmektedir. Bu oyunlarda iki usta türkücü iki grup oluşturup karşılıklı koro şeklinde belirli ezgilerle türkü söylemektedir. Oyunların sırası düzhoron, atlama, sallama, sıksara şeklindedir. Gittikçe hızlanan tempoda usta türkücüler tarafından seyir oyununa geçilmektedir. Oyunun başlangıcında usta türkücüler türkülerin hangi ezgiyle söyleneceği ve ilk türkünün hangi grup tarafından başlatılacağı konusunda anlaşılır. Bu oyunda türkü söylemenin belli kuralları vardır. Örneğin A grubu birinci mısrayı söyledikten sonra B grubu aynı mısrayı tekrarlar. Daha sonra A grubu yeni bir mısrayı söyler ve peşinden B grubu yeni mısrayı tekrarlar. Sırası yeniden gelen A grubu ya yeni bir mısra daha söyler ya da ikinci mısrayı tekrarlar. Eğer A grubu eski mısrayı tekrarlamışsa bu sözü karşı tarafa verdiği anlamına gelmektedir. Oyun ve atışma bir tarafın yenik düşmesine kadar sürmektedir (Durgun, 1987: 83-84).

Saz şairleri gibi buradaki türkücüler de ilk türkünün başladığı ayağı kullanmak ve irticalen söyleme yeteneğine sahip olmaları gerekir. Söylenen türküyü anında cevap verebilmesi için türkücünün hem yetenekli hem bilgili hem de tecrübeli olması gerekir. Seyirlerde türküler çoğu zaman dostane söyleyişlerle başlasa da bir süre sonra ortalık kızışır, yergi ve alaya dönüşür. Hatta bazen seyirler kavga ile de noktalanmaktadır (Çelik, 2005: 58).

İncelenen kayıtlarda Bahattin Çamuralı'nın Hikmet Gül ile söyledikleri atma türkü örneğine denk gelinmiştir (55) (56).

Atma türkü kemençe sanatçılarının bir arada buldukları yayla şenliklerinde, muhabbet meclislerinde, düğünlerde, dernek toplantılarında icra edilmektedir. Ancak atma türkü sadece sözünü ettiğimiz icra ortamları ile sınırlandırılmamalıdır. Bazen doğal ortamın içinde bir olaya tanıklık eden biri tarafından da atma türkü atılabilir. Bu bazen gelin kaynana çatışması olur bazense kahvede oturan iki adam arasında atma türkü atılabilir.

2.4. Yöre Müziğinde Kullanılan Enstrümanlar

Trabzon yöresinde kullanılan en yaygın enstrüman kemençedir. Kemençe bölgenin eğlence tertiplerinde, merasimlerinde başat enstrümandır. Kemençenin yanında kaval, davul ve zurna da kullanılan enstrümanlar arasında yer alır.

2.4.1. Kemençe

Ahmet Say'ın ifadesiyle Karadeniz kemençesi;

“Doğu Karadeniz bölgesi halk müziğinde kullanılan yalnız bir yaylı çalgımız. Çelikten üç teli vardır. Çalgının uzunluğu 55-60 santim arasında değişir. Telleri dörtlü aralıkla düzenlenen bu

halk müziği çalgısı, parlak, değişik ses renkleri üretebilir. Elde çalındığı için ayrı bir hüner gerektirir. Kemeñçe sanatçıları, ezgiye çoğunlukla sözlerle katılır. Sözler, şakacı, eğlendirici bir içerik taşır” (Say, 2005: 237).

Mustafa Duman ise kemeñçeyi şu şekilde açıklar: “Doğu Karadeniz bölgesinin tipik çalgısı “Karadeniz kemeñçesi”, 50-60 cm. boyunda, uzun ve ensiz gövdeli, 3-4 telli ve yaylı bir sazdır. Yöre halkı ona yalnızca “kemeñçe”, çalanlara da “kemeñçeci” demektedir” (Duman, 2004: 12).

Mahmut Ragıp Gazimihal Karadeniz kemeñçesinin en eski halinin “ıklığ” olduğunu söyler. Ardından Kıpçak Kumanları Türkçesi’nde de kemeñçe adının bulunduğu ve bu kelimenin Türkçe olduğuna kesin kanaat getirdikten sonra kemeñçe=ıklığ Türk çalgısıdır diyerek konuya açıklık getirir. Kemeñçe adlı yaylı çalgının Yukarı Karadeniz yolları ile Kıpçak topraklarına aşağı yollardan da Anadolu’ya geçtiğini söylemektedir (Gazimihal, 1958: 7).

“Dil ve yaşayış özelliklerinden başka Kıpçaklar’ın Doğu Karadeniz’de bıraktığı en önemli etnografik alet belki de kemeñçedir. Bu ayrıntı bilim çevrelerince pek incelenmemiş olup bu konuda kesin bir iddia ortaya koymak yanlış olabilir. Ancak Kıpçakların bu konuda önemli olduğu düşünülmektedir” (Akat, 2012: 29).

Altay Türklerinde “ikili” Hakas Türklerinde “ıık, ıyık”, Tuva Türklerinde “igil” Kazak ve Kırgızlarda “kıyak” adı verilen kemeñçe en eski Türk kemeñçesi olan ıklığ’ın türevleridir. (Ögel, 1987: 270-278).

Tüm bu bilgilerden hareketle kemeñçenin Orta Asya kökenli bir çalgı olduğu anlaşılmaktadır. Kemeñçenin boyu, çalındığı yöreye göre 55-65 cm arasında değişim göstermektedir. Kemeñçenin yayı da kemeñçenin boyu kadar bir uzunluğa sahiptir. Gövdesi ardıç, erik, dut veya kelebek ağaçlarından birinin oyulması ile hazırlanır. Gövde üzeri ise çam veya köknar ağacından hazırlanan kapak (göğüs) ile kapatılmaktadır. Yörede kemeñçe yapılışı için kiraz ağacı, yabancı kır sarmaşığı, akasya özü, katır tırnağı gibi ağaç türleri de kullanılmaktadır. Yay’ın çubuğu daha çok gül ve şimşir ağacından yapılır. Çubuğun iki ucuna at kuyruğu kılları tutturulur ve el, parmak vasıtasıyla gerilerek reçine sürülür, çalışa hazırlanır (Şenel, 1994: 179).

Kemeñçe çalgılar içerisinde çoksesli “polifonik” bir özellik gösterir. Doğu Karadeniz müziğini diğer bölgelerden ayıran en önemli unsurlardan biri polifonidir. Polifoni paralel benzer seslerin duyulmasıdır. Kemeñçeci yayı birinci telden çalarken diğer taraftan ikinci tele de dokunur. Orta telden çalarken birinci ve üçüncü tele de aynı anda basar. Bunun neticesinde birbirine paralel olarak ilerleyen sesler duyulur (Şenel, 1994: 187).

2.4.2. Kaval

Türk halk müziğinde “çoban sazı” olarak tanınan kaval, ıhlamur, gürgen ya da ardıç ağacına kızgın demirle delik açılarak yapılan bir enstrümandır. Kamıştan da yapıldığı bilinmektedir (Öztuna, 1990: 435).

Kemençe gibi kaval da horona eşlik eden enstrümanlar arasında yer almaktadır. Kaval daha çok kapalı mekân çalgısıdır. Sesinin çok fazla duyulmamasından dolayı açık mekânlarda tercih edilmemektedir. Daha çok evlerde, konaklarda çalınan bir enstrümandır. Bunun yanında yaylaya çıkarken ya da inerken tercih edilen bir enstrümandır (Şenel, 1994: 182).

2.4.3. Davul-Zurna

Davul-zurna bölgede düğün törenlerinde, asker uğurlamalarında, gelin çıkarmada kullanılan çalgılar arasındadır. Kimi zaman kız isteme merasiminde de gördüğümüz davul-zurna, olumlu cevap alınması neticesinde ev önünde çalınan enstrümanlar arasında yer almaktadır. Gelin evden çıkarıldığı esnada davul zurna eşliğinde horonlar oynandığı bilinmektedir.

Davulun kaynağı tarihsel süreçte Orta Asya ile başlamaktadır. Selçuklu Türklerinin Anadolu'ya yerleşmeleri ile Osmanlı'da da uzun yıllar yer etmiş ve sonrasında da Avrupa'ya nüfuz etmiştir (Özbek, 1994: 92).

Karadeniz yöresinde görülen davul zurna diğer yörelere nazaran daha küçük boyludur. Davul-zurna ile yörede daha çok enstrümantal havalar çalınır. Zurna eşliğinde vokal parçaların seslendirilmesine nadir rastlanılır. Davul yapımında keçi derisi kullanılmaktadır. Kasnak kenarları için kestane ağacından faydalanılır. Deriyi saran çubukta ise kızılıçık ağacından yararlanılır (Şenel, 1994: 181).

Kaynaklarda zurna icracısı olarak Akçaabat Mersin köyünde Ali Günel'den bahsedilmektedir. Ali Günel zurnacılığı yöre halkına sevdiiren ve zurna icracılığını yörede yaygınlaştıran isimdir. Zurna icracısı olan bir diğer isim Emin Çolak'tır. Çolak, geleneksel müziği icra eden ve bu müziğin bozulmasına karşı çıkan bir icracıdır. Çarşıbaşı doğumlu Neşet Tepe de bölgede ismi zikredilen zurna sanatçılarından. Neşet Tepe zurnayı kendi kendisine öğrenmiş Emin Çolak sayesinde de geliştirmiştir. Müzisyenliğinin yanı sıra Neşet Tepe'nin atma türkü ve mâni söyleme yeteneğinin olması da dikkate değerdir. Kendi kendine zurna çalmayı öğrenen bir diğer isim Osman Tamer'dir. Osman Tamer çiftçilikle uğraşmaktadır. Akçaabat yayla ve şenliklerinde düğün, bayram, asker uğurlama gibi merasimlerde görev almaktadır. Davul icracıları arasında Cemal Türk, Fethi Türkmen, Mustafa Yılmaz isimleri yer almaktadır. Cemal Türk davul çalmaya on üç yaşında başlamıştır. Ahmet Yılmaz'ı örnek alarak davul çalmayı geliştiren Cemal

Türk'ün kendine özgü çalım tekniği vardır. Fethi Türkmen yirmi yaşında davul çalmaya başlamıştır. Köyde çiftçilik yapan Türkmen, yurtiçinde ve yurtdışında düzenlenen festivallere katılmıştır. Çaldığı davulu kendisi yapmaktadır. Mustafa Yılmaz da davul çalmayı kendi çabalarıyla öğrenenler arasındadır. Berberlik mesleğini yapan Yılmaz'ın amacı Akçaabat davulunu dünyaya tanıtmak ve yörenin kültürel zenginliğini başka ülkelere duyurmaktadır (Günel, 2010: 35-41).

2.5. Trabzon Yöresinde Oynanan Oyunlar

2.5.1. Horon

Horon, birden fazla kişinin düz ya da halka biçiminde dizilerek oynadığı hareketli, sert ve ritmik bir oyundur. Horonlarda genellikle en sık kullanılan enstrüman kemençedir. Bazen kemençeye davul-zurna, kaval gibi enstrümanlar da eşlik eder. Karadeniz'in zorlu ve engebeli coğrafyası, iklim özellikleri, denizin hırçın ve şiddetli dalgaları horonda kendine yer bulur. Horondaki figüratif hareketler bunun en güzel göstergeleridir.

Doğu Karadeniz Bölgesi'nde yaşayan insanların içinde bulunduğu coğrafya göze alındığında sert dalgaların, engebeli arazilerin, dik yamaçların olması nedeniyle insanlar sürekli bir hareket halindedir. Müziğin doğası gereği icra edildiği toplulukları yansıtması yönüyle bakıldığında, ritimlerin ve melodik yapıların bu canlılığı yansıtacağı çıkarımını yapmak mümkündür. Bu durum yörenin tüm halk danslarına yansımıştır. Horon ve kolbastı özelinde bu durum daha belirgindir. Nitekim horonlarda da bu ritmik yapı ve canlılık gözümüze çarpmaktadır. Bu canlılığı yöre müziklerinin özgün yapısının yanında kemençeci ve horon ekibi arasında kurulan bağ da sağlamaktadır. Kemençe ile horon arasındaki senkronizasyonda kemençecinin rolü büyüktür. Kemençecinin horon etrafında verdiği komutlarla beraber dans edenlerin o ritme ayak uydurması da kolaylaşır ve horon canlı tutulur. Dans ve müziğe kültürel bir olgu olarak bakıldığında bölgenin müziklerinde kullanılan ritmik yapıların Karadeniz insanını yansıttığını söylemek mümkündür. Danslarda kullanılan figürler de yöre insanının günlük rutininde gerçekleştirdiği eylemlerden izler taşır.

Karadeniz'e özgü horonun yapısında tarım kültürünün varlığı aşikârdır. Horonda öne eğilmeler, kolların öne uzatılıp sallandırılması tarlada kazma ile çapa yapması gibidir. Belcilerin vol atma hamleleri ile horoncuların el tutması ve hamle yapmaları aynıdır. Doğa yapısının sert ve dağınık oluşu, yöre insanını hareketli yapmıştır. Evinden tarlasına gidip yük taşıyan insanların zaman zaman oturup dinlenmeleri horondaki çöküp kalkma figürüne denk gelir. Karadeniz'deki büyük dalgaların yankıları, dalgalar üzerinde denize batıp çıkan kayıklar, ağlara takılan balıkların çırpınışı horonun figürlerinde görülmektedir (Cihanoğlu, 2004: 26-27).

Horonlar Trabzon'un her ilçesinde, köyünde farklı özellikler gösterse de temelde horon kurma, düz horon, atlama, sallama ve sıksara ve Çaykara yöresindeki seyir oyunundan oluşmaktadır. Bıçak horonu sıksaranın değiştirilmiş biçimi olarak figürlerin net görülebildiği bir horon türüdür. Horon genellikle yukarıdaki sıra ile başlayıp yavaştan hızlıya doğru gittikçe artan tempoda oynanır ve sıksara ile sona erer (Durgun, 1987: 77-79).

“Trabzon'da tarlalarda biçilen mısır saplarının oluşturdukları kümelere ve ayrıca çayırlarda biçilen otların balyaya benzer şekilde bağlanmasıyla elde edilen kümelere horom denmektedir. Tarlalarda ya da çayırlardaki horom dizilerinin uzaktan görünüşü gerçekten de horon oynayan bir dizi insana çok benzemektedir” (Durgun, 1987: 76).

Horonların icra edildikleri ortamlar yoğun olarak düğünler, asker uğurlamaları, nişanlar, yayla şenlikleri, bayramlardır. Horon oynanılan yer hemen hemen her yerdir. Kemeñeci horon oynanırken horonu yönetenler arasındadır. “Al aşağı, hadi bakim, yıkıl yıkıl, sağdan, dik dur, bir oyna, bozma, ayaklar bir, şırıp şırıp, al oğlum vur oğlum” şeklindeki komutlarla horon oynayıcılarını bilgilendirir ve horonu canlı tutar. Kemeñeci horonu çalarken çoğu zaman ritim için ayrı bir enstrüman kullanmaz, ayaklarıyla ritmi sağlayan kemeñeciye horon oynayıcılar da eşlik eder. Kemeñeci horon oynayanların neşesini artırmak amacıyla horonda tanıdığı kişilere türkü atar. Böylece horon aktif bir şekilde devam eder. Kemeñeci horon oynayan kişilere ayak uydurmak için kendisi de kemeñesiyle birlikte oynar. Kemeñeci horon sırasında horon halkasının dört bir tarafını dolanarak kemeñesini çalar. Kemeñeci horondaki kişiler horondan çıkmadan horonu bitirmez. Horon oynayan kişiler az kalana kadar horona devam eder.

Saffet Genç için horon; insanın en temel ihtiyaçları olan hava, su ve ekmek gibidir. Horonsuz ekin ekilmez, başak biçilmez (382).

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. TRABZON YÖRESİ KEMENÇE SANATÇILARININ REPERTUVARLARININ TASNİFİ

Türkü, bulunduğu yörenin ezgileriyle harmanlanmış, nesilden nesile aktarılagelmiş, geçmiş ve bugün arasında köprü vazifesi gören kültürün dinamiklerini bünyesinde barındıran, zaman içerisinde anonimleşen ve halka mal olan türdür. Türküler, bir kişinin başından geçen olayları anlattığı gibi kitleleri etkileyen toplumsal yaşanmışlıkları da konu edinebilirler.

Kâmus-ı Türkî’de türkü “Türlere mahsus lahnda şarkı” olarak ifade edilmektedir (Sami, 2012: 315). Ahmet Say’ın Müzik Ansiklopedisinde türkü “Halk şiiri ve müziğimizde geniş bir yaratma alanını temsil eden, en tanınmış en yaygın form” olarak geçmektedir. Terim, Farsça Türkî “Türk’e ait” Türkçe sözcüğünden kaynaklanmaktadır (Say, 2005). Reşit Rahmeti Arat Divanü Lügati’t Türk’te “ır, yır” kelimelerinin “koşma, türkü düzmek, manzume yapılmak, şiir düzülme” anlamlarında kullanıldığını ifade etmektedir (Arat, 1986).

Geçmişten günümüze pek çok araştırmacı türkü türü üzerine tanımlamalar ve tasnif yapmışlardır. Bu tanımlamalardan bazıları şunlardır:

Pertev Naili Boratav türküyü halkın sözlü geleneğinde oluşup gelişen, çağdan çağa ve yerden yere içeriğinde ve biçiminde değişikliklere uğrayabilen (zenginleşmelere, bozulmalara, kırılmalara) ve her zaman ezgiyle beraber söylenen şiirler olarak tanımlamaktadır (Boratav, 1983: 163).

Doğan Kaya’nın türkü tanımı; “Halkın ruh halini, derdini, neşesini, zevkini, dünya görüşünü, inancını, karşılaştığı olayları yansıtan; hece ölçüsüyle ve bir veya dört mısralı ana bölümlere çoğu defa bağlantıların getirilmesiyle söylenen; manzum ve ezgili anonim ürünlere türkü denir” şeklindedir (Kaya, 1999: 132).

Ali Yakıcı türkülerin doğumdan ölüme kadar yaşanan, insan ve toplumlarda iz bırakan tüm olayları konu edindiğini, kaynağının ozanlar, türkü yakıcıları olduğunu, hangi biçim ve türde ortaya çıkmış olursa olsunlar türkülerin anonimleştiğini, kendisine has ezgilerinin olduğunu ifade etmektedir (Yakıcı, 2007).

Türkü kendine özgü ezgiyle söylenen kavuştaklı bir nazım biçimi ve türüdür diyen Cevdet Kudret, türküyü halk şiirinin öteki türlerinden (mâni tipi, koşma tipi nazımlardan) ezgisi açısından ayırmaktadır. Daha önce mâni ya da koşma tipiyle söylenmiş bir nazım, türkü ezgisi ile söylenince türkü olmaktadır. Türkü terimi ilk olarak, XV. Yüzyılda, Doğu Türkistan'da, aruz ölçęęiyle yazılmış ve özel bir ezgiyle söylenen nazım ürünleri için kullanılmıştır (Kudret, 1980: 292). Türkü şekline uygun sözü edilen bu parça, XVI. yüzyıl halk şairlerinden Öksüz Dede'ye aittir (Kaya, 1999: 131).

Dizdaroğlu, türküyü diğer türlerden ayıran özelliğini anonim olmaları ve topluma mal edilmeleri olarak belirtir. Türküler asıl türküler ve yakıcıları (söyleyenleri) bilinmeyenler olarak vardılar. Türkülerin ilk söyleyenleri vardır ancak türküler zamanla topluma mal olduğu için anonimleşmiştir. Türküler, kişisel ya da toplumsal bir olayla ilgili olabilmektedir. Deprem, ölüm, kahramanlık, sevgi, ayrılık gibi nedenler türkünün ortaya çıkmasında etkili olmaktadır. Bunun gibi toplumu ilgilendiren konular açığa çıktığında ve yaşandığında halk tepkisini türkülerle dile getirir. Türkülerde diğer türlere nazaran toplumsal yan ağır basar (Dizdaroğlu, 1969: 104-105).

“Halk edebiyatı içinde toplumun iç âlemini yaşatan, beşikten mezara dek bütün yaşantısını kapsayan en dikkate değer sanat verisi türkülerdir. Onda toplumun acıları, sevinçleri, sevileri (aşk), özlemleri (hasret) büyük bir sadelik içinde yüzyıllar boyunca sürüp gider” (Öztelli, 2002: 12).

Türküler bir olay ya da bir durum karşısında duygulanma olayı ile doğarlar. İnsanın doğumundan ölümüne kadar olan süreçteki bütün duygular, günlük yaşantılar, sosyal olaylar türkünün yakılmasına ve ortaya çıkışına sebep olabilmektedir. Türküler müzik eğitimi olmayan kişiler tarafından söylendiği gibi âşıklar ve ozanlar tarafından da söylenmektedir. Başlangıçta sahibi bilenen türküler, zaman içerisinde sözlü kültür geleneği vasıtasıyla halkın dilinde dolaşarak anonimleşir ve yayılırlar. Sözlü olarak aktarılan türküler bulunduğu coğrafyanın insanından ve kültüründen izler taşımaktadır. Bazen bulunduğu bölgenin özelliklerini koruyarak muhafaza edildikleri gibi başka bir bölgede ve coğrafyada değişime uğrayabilmektedirler.

Türküler bir olay üzerine yakılırlar. Bu olaylar milleti ilgilendirecek düzeyde büyük nitelik ve anlamlara sahip olabileceği gibi, dar çevrede gelişen aşk, gurbet, ölüm, sosyal olaylar, şansa ve talihe küsme gibi duygular da olabilmektedir. Türkü yakanlar halk şiiri ve müziği etrafında yetişen sesi güzel olan kimselerdir. Türküler halk kültürünü içlerinde barındırırlar bu sebeple yayılmaları da olağandır. Başlangıçta bir olay ve duygu coşkunluğu neticesinde halkın arasında doğan türküler, geniş bir alana yayıldıklarında değişime, düzelmeye ve daha kolektif duygular taşımaya başlarlar. Türküler, buldukları coğrafyadan başka bir coğrafyaya taşındıklarında sözünde ve ezgilerinde değişim yaşanabilmektedir. Ezgisi ağıt olan bir türkünün zamanla oyun havasına dönüşü sözü edilen duruma örnek verilebilir (Özbek, 1994: 63-65).

Nurer Uğurlu türküleri canlı bir varlık olarak tasavvur etmektedir. Türküler doğarlar, az ya da çok yaşarlar sonra da unutulup giderler. Türkünün yaşama gücü toplumu derinden etkilemiş olmasına, ezgisinin dokunaklı oluşuna ya da sanat yapısının yüksekliğine bağlıdır. Türkülerin değişime uğramalarının nedeni kişiden kişiye geçiş esnasında yeni duygulanma ve yeni düşünüşün olmasıdır (Uğurlu, 2009: 151).

Türküler, araştırmacılar tarafından Pertev Naili Boratav (1978: 163-164). Mehmet Özbek (1994: 67-86). Doğan Kaya (1999: 138-140). Cem Dilçin (2004: 290-305). Şükrü Elçin (1998: 195-196). M. Öcal Oğuz (2001: 16-19). (Yakıcı, 2007). (Dizdaroğlu, 1969). (Bekki, 2004) vezinlerine, yapılarına, konularına ve ezgilerine göre sınıflandırılmışlardır. Bu tasniflerin en son ve en kapsamlı şeklini Ali Yakıcı literatüre sunmuştur. Ali Yakıcının türküleri tasnifi şu şekildedir:

Ali Yakıcı türküleri dört ana başlıkta incelemiştir. Bunlar; Vezinleri Bakımından Türküler, Yapıları Bakımından Türküler, Konuları Bakımından Türküler ve Ezgileri Bakımından Türküler şeklindedir. Vezinleri Bakımından Türküleri de kendi içinde Hece Vezinli Türküler ve Aruz Vezinli Türküler olarak ikiye ayırmıştır. Hece Vezinli Türkülerin alt başlıkları (Üç Heceli Türküler, Dört Heceli Türküler, Beş Heceli Türküler, Altı Heceli Türküler, Yedi Heceli Türküler, Sekiz Heceli Türküler, Dokuz Heceli Türküler, On Heceli Türküler, On Bir Heceli Türküler, On İki Heceli Türküler, On Üç Heceli Türküler, On Dört Heceli Türküler, On Beş Heceli Türküler, On Altı Heceli Türküler) şeklindedir. Yapıları Bakımından Türküler de kendi içinde sekiz alt başlıkta incelenmiştir. Bunlar; Bentleri Bir Mısradan Oluşan Türküler, (Bentleri bir bağlantıları bir mısradan oluşan türküler, Bentleri bir bağlantıları iki mısradan oluşan türküler, Bentleri bir bağlantıları üç mısradan oluşan türküler, bentleri bir bağlantıları dört mısradan oluşan türküler, Bentleri bir bağlantıları beş mısradan oluşan türküler, Bentleri bir bağlantıları altı mısradan oluşan türküler) Bentleri İki Mısradan Oluşan Türküler, (Bentleri iki mısradan oluşan bağlantısız türküler, Bentleri iki bağlantıları bir mısradan oluşan türküler, bentleri iki bağlantıları iki mısradan oluşan türküler, bentleri iki bağlantıları üç mısradan oluşan türküler, bentleri iki bağlantıları dört mısradan oluşan türküler, bentleri iki bağlantıları beş mısradan oluşan türküler, bentleri iki bağlantıları altı mısradan oluşan türküler, bentleri iki bağlantıları yedi mısradan oluşan türküler, bentleri iki bağlantıları sekiz mısradan oluşan türküler) Bentleri Üç Mısradan Oluşan Türküler, (Bentleri üç bağlantıları bir mısradan oluşan türküler, bentleri üç bağlantıları iki mısradan oluşan türküler, bentleri üç bağlantıları üç mısradan oluşan türküler, bentleri üç bağlantıları dört mısradan oluşan türküler, bentleri üç bağlantıları beş mısradan oluşan türküler, bentleri üç bağlantıları altı mısradan oluşan türküler, bentleri üç bağlantıları yedi mısradan oluşan türküler, bentleri üç bağlantıları sekiz mısradan oluşan türküler, bentleri üç bağlantıları dokuz mısradan oluşan türküler, bentleri üç bağlantıları on mısradan oluşan türküler) Bentleri Dört Mısradan Oluşan Türküler, (Mani dörtlüklerinden kurulu türküler, bentleri dört bağlantıları bir mısradan oluşan türküler, bentleri dört bağlantıları iki mısradan oluşan türküler, bentleri dört bağlantıları üç mısradan oluşan türküler, bentleri dört bağlantıları dört mısradan oluşan türküler, bentleri dört bağlantıları beş mısradan

oluşan türküler, bentleri dört bağlantıları altı mısradan oluşan türküler, bentleri dört bağlantıları yedi mısradan oluşan türküler, bentleri dört bağlantıları sekiz mısradan oluşan türküler) Bentleri Beş Mısradan Oluşan Türküler, (Bentleri beş mısradan oluşan bağlantısız türküler, bentleri beş bağlantıları iki mısradan oluşan türküler) Bentleri Altı Mısradan Oluşan Türküler, (Bentleri altı mısradan oluşan bağlantısız türküler, bentleri altı bağlantısı üç mısradan oluşan türküler, bentleri altı bağlantısı dört mısradan oluşan türküler) Bentleri Yedi Mısradan Oluşan Türküler, Bentleri Sekiz Mısradan Oluşan Türküler şeklindedir (Yakıcı, 2007).

Trabzon kemençe sözlü icra geleneğinde teşekkül eden türküler yukarıda verilen tasnife göre değerlendirilip incelenecektir.

3.1. Yapı Bakımından Tasnifi

3.1.1. Trabzon Yöresi Kemençe Sanatçılarının Türkülerinde Ölçü

Trabzon yöresi kemençecilik sözlü icra geleneği etrafında şekillenen türkülerini incelediğimizde 7'li hece ölçüsünün çok yaygın bir biçimde kullanıldığını görmekteyiz. Bu çalışmada ele alınan 608 türkünün 71 tanesi enstrümantal parçalardır. Geriye kalan 537 türkünün dağılımı ise şu şekildedir;

537 türkünün 20 tanesinde uzun hava ve ardından 7'li hece ölçüsü kullanılmıştır. 20 türkü de dahil edildiğinde 7'li hece ölçüsüne sahip repertuvarda 528 türkü bulunmaktadır. 9 tane türküde ise farklı hece ölçüleri kullanılmıştır. 8'li hece ölçüsüne sahip türküler; 5, 332, 348, 357 numaralı türkülerdir. 10'lu hece ölçüsünde iki türkü vardır. Bunlar; 55 ve 594 numaralı türkülerdir. 11'li hece ölçüsüne sahip türkü sadece 16 numaralı türküdür. 14'lü hece ölçüsüne ise 65 numaralı ve 336 numaralı türkülerde denk gelinmiştir.

3.1.2. Trabzon Yöresi Kemençe Sanatçılarının Türkülerinde Bent ve Bağlantı

Çalışmada incelenen türkülerde karşımıza üç, dört, beş, altı, sekiz ve on mısradan kurulu bentler çıkmaktadır. Gelenekte en fazla bentleri dört mısradan oluşan mâni dörtlüklerinden kurulu türkülerde denk gelinmektedir. Bu yapının dışında farklı bent ve bağlantı sayılarına sahip türküler de repertuvar içerisinde yer almaktadır. Repertuvar bütünüyle incelendiğinde bent ve bağlantıların kullanıldığı türküler şu şekildedir:

Bendi üç bağlantısı iki olan türküler; 16 ve 130 numaralı türkülerdir.

Bendi dört bağlantısı bir olan türküler; 60, 334 ve 592 numaralı türkülerdir.

Bendi dört bağlantısı iki olan türküler; 96 ve 126 numaralı türkülerdir.

Bendi dört bağlantısı dört olan türküler; 27, 156, 157, 158, 159, 160, 163, 211, 212, 213, 214, 227, 304, 324, 388, 395, 397, 498, 528, 529, 535, 548, 575, 587, 594, 595, 596, 599, 602, 603 ve 604 numaralı türkülerdir.

Bendi dört bağlantısı altı olan türküler; 406 ve 583 numaralı türkülerdir.

Bendi dört bağlantısı beş olan türkü 225 numaralı türküdür.

Bendi dört bağlantısı sekiz olan türkü 343 numaralı türküdür.

Bendi beş bağlantısı dört olan türkü 155 numaralı türküdür.

Bendi altı bağlantısı on iki olan türkü 5 numaralı türküdür.

395 numaralı türkü bendi sekiz bağlantısı dört olarak başlamaktadır. Daha sonraki dizelerde (4, 6, 9, 13 ve 15) ikişer mısra daha eklenerek bendi dört bağlantısı altılı yapıya dönüşmüştür.

Bendi on bağlantısı iki olan türkü 215 numaralı türküdür.

3.1.3. Trabzon Yöresi Kemeñçe Sanatçılarının Türkülerinde Kafiye Örgüsü

Trabzon yöresi kemeñçecilik geleneğinde türküler en çok mâni dörtlüklerinin art arda sıralanmasıyla oluşturulmaktadır. Bu sebeple metinlerde mâni tipi kafiye örgüsü ön plandadır.

Mâni tipi kafiye örgüsüne sahip türkülerde dörtlükler arasında kafiye bütünlüğü görülmemektedir. Her dörtlük kendi içinde müstakil bir yapıdadır. Her bir dörtlükte birbirinden farklı kafiye örgüleri kullanılabilir. Örneğin; birinci hane aaxa kafiye örgüsüne sahipken ikinci hane abcb şekline ya da birinci hane abcb ile başlayıp ikinci hane aaxa şekline dönüşebilir. Bütünüyle aaxa ya da abcb kafiye örgüsü ile söylenmiş türküler de mevcuttur. Bunların dışında repertuvarlarda farklı kafiye şemalarına da rastlanılmaktadır.

Yukarıda sözünü ettiğimiz yapıların kullanıldığı türküler şu şekildedir:

abcb-aaxa yapılarının bir arada kullanıldığı türküler: 1, 2, 9, 27, 29, 35, 38, 40, 42, 45, 49, 50, 52, 56, 59, 61, 66, 68, 70, 71, 73, 79, 82, 84, 85, 87, 88, 91, 94, 97, 99, 103, 104, 106, 107, 108, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 120, 121, 122, 124, 128, 131, 133, 136, 137, 141, 144, 149, 150, 154, 155, 156, 157, 158, 163, 166, 170, 174, 176, 177, 178, 180, 181, 184, 188, 190, 192, 194, 195, 200, 203, 204, 205, 208, 211, 212, 214, 216, 217, 220, 221, 226, 227, 228, 229, 231, 235, 243, 244, 245, 246, 247, 263, 264, 265, 268, 269, 271, 276, 278, 279, 280, 282, 283, 284, 287, 288, 289, 291, 292, 294, 295, 296, 297, 300, 301, 302, 304, 306, 309, 313, 317, 319, 321, 323, 324, 326, 328, 332, 333, 334, 335, 339, 340, 342, 343, 344, 347, 348, 349, 351, 354, 356, 357, 358, 359, 360, 362, 363, 364, 365, 366, 368, 369, 370, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 380, 381, 382, 383, 385, 387, 388, 389, 390, 392, 396, 399, 400, 401, 402, 403, 405, 406, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 415, 416, 419, 421, 424, 425, 430, 431, 437, 438, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 449, 450, 452, 453, 454, 461, 462, 464, 466, 467, 469, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 493, 496, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 513, 516, 517, 518, 521, 526, 528, 529, 533, 535, 537, 539, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549,

550, 551, 552, 553, 554, 556, 557, 558, 559, 560, 562, 563, 564, 567, 568, 570, 571, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 581, 582, 583, 584, 586, 587, 589, 590, 591, 592, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 601, 602, 603, 604 ve 607 numaralı türkülerdir.

aaxa yapılarının kullanıldığı türküler: 17, 77, 80, 81, 96, 130, 134, 290, 331, 355 ve 530 numaralı türkülerdir.

abcb yapılarının kullanıldığı türküler: 3, 4, 5, 6, 8, 10, 11, 12, 14, 19, 20, 23, 24, 26, 28, 30, 32, 34, 36, 37, 47, 48, 51, 53, 58, 60, 63, 64, 67, 69, 72, 74, 75, 78, 89, 93, 98, 105, 109, 110, 117, 118, 119, 123, 126, 127, 129, 132, 135, 138, 140, 143, 145, 146, 148, 151, 152, 159, 160, 161, 162, 164, 165, 167, 168, 169, 171, 172, 173, 175, 182, 183, 185, 186, 189, 191, 196, 197, 198, 199, 202, 206, 207, 209, 210, 213, 215, 219, 224, 233, 234, 236, 237, 239, 240, 242, 250, 257, 258, 260, 261, 266, 267, 270, 274, 275, 277, 303, 305, 308, 314, 315, 320, 322, 325, 329, 330, 337, 340, 341, 345, 350, 352, 361, 371, 379, 384, 391, 393, 397, 404, 407, 414, 417, 420, 422, 423, 427, 428, 429, 432, 433, 434, 435, 495, 512, 515, 536, 561, 569, 572, 585, 593, 605 ve 606 numaralı türkülerdir.

abbb kafiye şemasının kullanıldığı türküler: 42 (3)³, 156 (3), 176 (14), 179 (1), 214 (2), 216 (5-6), 289 (4), 299 (3), 342 (1), 366 (3), 385 (8), 395 (3-14), 418 (21), 426 (12), 430 (15), 459 (1), 553 (2), 555 (5), 564 (3) numaralı türkülerdir.

aaaa kafiye şemasının kullanıldığı türküler: 70 (1), 156 (2), 211 (1), 335 (3), 575 (1) numaralı türkülerdir.

aaab kafiye şemasının kullanıldığı türküler: 332 (1-2), 353 (1-4-5) numaralı türkülerdir.

abab kafiye şemasının kullanıldığı türküler: 324 (2), 356 (2-3-4), 373 (1-2) numaralı türkülerdir.

aa-bb-cc-dd-ee kafiye şemasının kullanıldığı türküler: 55, 101, 201, 336 numaralı türkülerdir.

3.1.4. Trabzon Yöresi Kemeçe Sanatçılarının Türkülerinde Kafiye ve Redif

Trabzon yöresi kemeçe sözlü icra geleneğini temsil eden sanatçıların türkülerinde genellikle birinci, ikinci ve dördüncü mısranın kafiyeli üçüncü mısranın serbest; ikinci ve dördüncü mısraların kafiyeli birinci ve üçüncü mısraların serbest olduğu yapılar görülmektedir. Bunların dışında gelenekte ikinci, üçüncü, dördüncü mısraların birbirleriyle kafiyeli birinci mısranın serbest olmasına birinci, ikinci, üçüncü mısraların kafiyeli dördüncü mısranın serbest olmasına bütün mısraların birbirleriyle kafiyeli olmasına, birinci ve üçüncü mısraların kendi içinde ikinci ve dördüncü mısraların da yine kendi içinde kafiyeli olmasına da denk gelinmiştir.

Geleneğin ürettiği türkülerde genellikle yarım ve tam kafiye kullanılmıştır. Bunların dışında zengin kafiyeye ve zengin uyağın bir çeşidi olan tunç kafiyeye de sıkça denk gelinmiştir.

³ 42 numaralı türkü 3. haneyi ifade etmektedir.

Yarım kafiye örnekler; 116 numaralı türkü 1. hane geyikler>beyükler -ler redif -k yarım kafiye; 175 numaralı türkü 1. hane geçelum>içelum -elum redif -ç yarım kafiye; 191 numaralı türkü 1. hane dereleri>çileleri -leri redif -e yarım kafiye; 199 numaralı türkü 1. hane sözüm>özüm -üm redif -z yarım kafiye; 233 numaralı türkü 2. hane yazan>bozan -an redif -z yarım kafiye; 271 numaralı türkü 6. hane bilmez>gelmez -mez redif -l yarım kafiye; 325 numaralı türkü 3. hane içer>geçer -er redif -ç yarım kafiye; 346 numaralı türkü 2. hane бүkti>yıkti -tı redif -k yarım kafiye; 372 numaralı türkü 1. hane uykuya>suya -ya redif -u yarım kafiye; 388 numaralı türkü 1. hane geldi>oldi -di redif -l yarım kafiye şeklindedir.

Tam kafiye örnekler; 52 numaralı türkü 1. hane dolsun>olsun -sun redif -ol tam kafiye; 47 numaralı türkü 2. hane yıldızlar>kızlar -lar redif -ız tam kafiye; 55 numaralı türkü 1. hane nar bulamadım>yar bulamadım bulamadım redif -ar tam kafiye; 67 numaralı türkü 4. hane gardan>yardan -dan redif -ar tam kafiye; 94 numaralı türkü 4. hane başına>taşına -ina redif -aş tam kafiye; 136 numaralı türkü 1. hane beni>seni -i redif -en tam kafiye; 160 numaralı türkü 5. hane bagar>yagar -ar redif -ak tam kafiye; 271 numaralı türkü 2. hane ağaçlar>saçlar -lar redif -aç tam kafiye; 303 numaralı türkü 3. hane başına>yaşına -ina redif -aş tam kafiye; 421 numaralı türkü 4. hane mali>galmali -mali redif -al tam kafiye şeklindedir.

Zengin kafiye örnekler; 51 numaralı türkü 4. hane tarayacak>arayacak -yacak redif -ara zengin kafiye; 120 numaralı türkü 2. hane beyazini>yazini -ini redif -yaz zengin kafiye; 151 numaralı türkü 2. hane karalari>yaralari -lari redif -ara zengin kafiye; 189 numaralı türkü 4. hane hamuri>sumuri -i redif -mur zengin kafiye; 202 numaralı türkü 2. hane çağurdum>bağurdum -dum redif -ağur zengin kafiye; 301 numaralı türkü 1. hane harmana>ormana -a redif -rman zengin kafiye; 325 numaralı türkü 1. hane beyazini>yazini -ini redif -yaz zengin kafiye; 337 numaralı türkü 2. hane damar>şamar -amar zengin kafiye; 421 numaralı türkü 15. hane sirasi>çirasi -si redif -ira zengin kafiye; 430 numaralı türkü 3. hane tarayırım>arayırım -yırım redif -ara zengin kafiye şeklindedir.

Tunç kafiye örnekler; 68 numaralı türkü 6. hane şaka>aka tunç kafiye; 81 numaralı türkü 3. hane yaslan>aslan; 97 numaralı türkü 1. hane limana>imana; 105 numaralı türkü 3. hane demek>emek; 177 numaralı türkü 3. hane kuşağı>uşağı; 231 numaralı türkü 2. hane rahmet>zahmet>Ahmet; 324 numaralı türkü 2. hane domuz>omuz; 380 numaralı türkü 5. hane bırak>irak; 449 numaralı türkü 5. hane değil>eğil; 450 numaralı türkü 4. hane belli>elli şeklindedir.

3.1.5. Trabzon Yöresi Kemeñe Sanatçılarının Türkülerinde Durak

Trabzon yöresi kemeñe sanatçılarının repertuvarlarını incelediğimizde genel itibariyle düzgün duraklara rastlanmamaktadır. (3+4) durak yapısı ile başlayan bir türkü kimi mısralarda

(5+2) durak kalıbına dönüşebilmektedir. Genel itibariyle repertuvarlarda kullanılan duraklar (3+4) (4+3) (5+2) (2+5) şeklindedir.

Repertuvarın tamamı incelendiğinde toplamda 608 türkünün 71'i enstrümantal parçalardır. Geriye kalan 537 türkünün 530'u düzensiz durak sistemine sahiptir. Sadece 7 türkü düzenli durak sistemine sahiptir. Bu türküler 26, 65, 118, 331, 335, 336, 578 numaralı türkülerdir.

26.türkü	65.türkü	118.türkü	331.türkü	335.türkü	336.türkü	578.türkü
(3+4)	(7+7)	(3+4)	(4+3)	(4+3)	(7+7)	(4+3)
(4+3)	(7+7)	(4+3)	(4+3)	(4+3)	(7+7)	(4+3)
(4+3)	(7+7)	(3+4)	(4+3)	(3+4)		(4+3)
(4+3)	(7+7)	(4+3)	(4+3)	(4+3)	(7+7)	(4+3)
	(7+7)		(4+3)		(7+7)	
(4+3)	(7+7)	(4+3)		(3+4)		(4+3)
(4+3)	(7+7)	(4+3)	(3+4)	(4+3)	(7+7)	(4+3)
(3+4)	(7+7)	(4+3)	(4+3)	(4+3)	(7+7)	(3+4)
(4+3)	(7+7)	(4+3)	(4+3)	(4+3)		(4+3)
	(7+7)		(4+3)		(7+7)	
(3+4)		(4+3)	(4+3)	(4+3)	(7+7)	(4+3)
(3+4)		(4+3)		(3+4)		(4+3)
(3+4)		(4+3)		(4+3)		(3+4)
(4+3)		(3+4)		(3+4)		(4+3)
(3+4)		(3+4)		(3+4)		(4+3)
(4+3)		(4+3)		(3+4)		(4+3)
(3+4)		(3+4)		(4+3)		(4+3)
(4+3)		(4+3)		(4+3)		(4+3)
(3+4)				(4+3)		
(4+3)				(3+4)		
(4+3)				(3+4)		
(3+4)				(3+4)		
(4+3)						
(4+3)						
(3+4)						
(3+4)						

3.1.6. Trabzon Yöresi Kemeçe Sanatçılarının Türkülerinde Kalıp İfadeler

Kalıp ifadeler, “bir şiir kıt’asında belirli bir düşüncenin ifade edilebilmesi için, aynı vezin şartlarında devamlı kullanılan kelime grupları” olarak tarif edilmektedir (Lord 1968’ten aktaran: Görkem 2001:107). Pertev Naili Boratav halk şiirinde yer alan bu ifadelere şiirlik motif ismini vermektedir. Kalıp ifadeler, bir dilden diğerine geçemedikleri için millîdirler. Bunlar, üslûba ait “geçmişin hayâl ürünü olgularından günün gerçeğine dönüş duraklamaları” gibidirler (Boratav, 1983: 366).

Tüm Dizelerin Söz Kalıbı Olduğu İfadeler:

Yandım Allah'ım yandım
Kirez aylari gibin
Gel sarılı yatalım
Tütün taylari gibi (498-6)

Yandım Allah'ım yandım
Kirez aylari gibi
Gel sarılı yadalım
Tütün dayları gibi (533-3)

Yaktın beni Ayişe
Kirez aylari gibi
Gel sarılı yadalım
Tütün taylari gibi (517-3)

Yandım Allah'ım yandım
Kirez aylari gibi
Gel sarılıp yatalım da
Tütün tayları gibi (547-1)

Yaylaları gezersin
Çimenleri ezersin
Yedi türlü çiçek var
Hangisine benzersin (494-4)

Yaylalarda gezersun
Çimenleri ezersun
Yedi türlü çiçek var
Hangisine benzersun (582-4)

Kapısının önünde
Var yabancı dutları
Senden kesemeyirim
Ah gülüm umutları (111-3)

Kapısının önünde
Var yabancı dutları
Kesemeyirim Ayişe'm
Bu sene umutları (116-11)

Kapısının önünde
Var yabancı dutları
Kesemeyirim senden
Çilelim umutları (245-2)

Kapısının önünde
Var yabancı dudları
Kesemiyorum senden
Güzelim umutları (261-3)

Kapısının önünde
Var yabancı dutları
Kesemiyorum senden
Güzelim umutları (271-7)

Kapısının önünde
Var yabancı dudları
Kesemiyorum senden
Güzelim umutları (308-3)

Kapısının önünde da
Var yabancı dutları
Kesmedim yaylalardan da
Ben gene umutları eeey eheey ohooy
heey dağlar eeey (412-14)

Ah Almanya Almanya
Oldun gurbet ocağı
Nasıl saklarsın orda
Böyle garip uşağı (246-4)

Ah Almanya Almanya
Oldun gurbet ocağı
Attın gurbet ellere
Bu sevdali uşağı (341-1)

Uyun horona uyun
Tavan tahtası gibi
Kuruttun beni e gız
Kabak asması gibi (79-3)

Uyun horona uyun
Tavan tahtası gibi
Gız sarılayım sana
Yaban asması gibi (116-1)

Uyun horona uyun
Tavan tahtası gibi
Sarıluyım boynuna
Yaban asması gibi (271-1)

Uyun horona uyun
Tavan dahtası gibi
Sarıluyım boynuna
Yaban asması gibi (313-5)

Uyun horona uyun
Tavan tahtası gibi
Sarıluyım boynuna
Yaban asması gibi (446-3)

Uyun horona uyun
Düz edelim dahtayı
Yarımlan karar ettik
Bu gelecek haftayı (513-1)

Ah Almanya Almanya
Oldun kurbed ocağı
Nasıl saklarsın burda
Böyle garib uşağı (259-5)

Uyun horona uyun
Tavan tahtası gibi
Sarıluyım kız sana
Yaban asması gibi (111-9)

Uyun horona uyun
Tavan tahtası gibi
Kız sana sarılayım
Yaban asması gibi (373-3)

Uyun horona uyun
Tavan tahtası gibi
Sarıluyım boynuna
Yaban asması gibi (393-1)

Uyun horona uyun
Davan dahtası gibi
Kız sana sarılayım
Yaban asması gibi (405-1)

Uyun horona uyun
Düz edelim dahtayı
Yarımlan karar ettik
Bu gelecek haftayı (505-3)

Uyun horona uyun
Düz edelum dahtayı
Yarımlan garar ettum
Bu gelecek haftayı (521-1)

Uyun horona uyun da
Tavan tahtası gibi
Kuruttun beni yavrum
Yaban asması gibi (537-1)

Ben burali değilim
Dağların güneşiyim
Derdimi anlatamam
Derdim çok anlatamam
Aşıkların eşiyim (70-4)

Akçaabat'ın başından
Seyir ettim Tonya'yi
Gezib dolaşiyurum
Zarar çektim dünyayı (64-3)

Vakfikebir başından da
Seyir ettum Tonya'yi
Kaldum gurbet ellere
Zarar çektim dünyayı (87-5)

Çıktum dağın başına
Seyir ettum Tonya'yi
E gız senin yüzünden
Haram çektik dünyayı (317-4)

Seni Urum'un kızı
Sen deli misin nesin
Yedi gat yere girsen
En sonunda benimsin (479-3)

Seni unudur muyim
Sen deli misin nesin
Yedi gad yere girsen
En sonunda benimsin (261-6)
Çıkup da keseceğum
Gürgen tepelerini
Oturdum da dinledum

Uyun horona uyun da
Tavan tahtası gibi
Beni yârim kuruttun
Yaban asması gibi (545-7)

Ben burali deyilim gız
Dağların güneşiyim
Ben sevdali deyilim da
Aşığların eşiyim (110-25)

Akçaabat'ın başından
Seyir ettum Tonya'yi
Bir hayirsuz yar için
Zarar çektum dünyayı (84-2)

Akçaabat'ın başından
Seyir eddim Tonya'yi
E gız senin yüzünden
Haram çegdim dünyayı (261-4)

Akçaabat'ın başında
Seyir ettim Tonya'i
Kız sana vurulali
Heram çektim dünyayı (510-3)

Seni unudur muyum
Yüreğimde acimsin
Bundan sonra sen benim
Dünya ahred bacimsun (196-4)

Seni unudur muyum
Sen deli misin nesin
Yedi kat yere girsan da
En sonunda benimsin (242-12)
Gidup da keseceğum
Gürgen tepelerini

Yarun demelerini (30-4)

Çıkı da keseceğim

Gürgen tepelerini

Oturdum da dinledim

Yarin demelerini (271-4)

Çıku da keseceğum

Gürgen tepelerini

Oturdum da dinledim

Yarin demelerini (478-1)

Ayağımı vuruyı da

Yeni yolun taşları

Alışveriş edeyi

Gözlerilan taşları (125-4)

Ayağımı keseyi

Yeni yolun taşları

Alışveriş edeyi

Gözlerilan taşları (250-3)

Ayağımı keseyi yar

Yeni yolun taşları

Alışveriş edeyi

Gözlerilan taşları (314-3)

E gürgen ağaçları

Meyva vermeyisinuz

Geçti mi burdan yarum

Bana demeyisinuz (27-2)

E gürgen ağaçları

Meyva vermeyisinuz

Yarım geçti mi burdan

Bana demeyisinuz (264-2)

Oturdum da dinledim

Yarin demelerini (83-3)

Çıkıp da keseceğim

Gürgen tepelerini

Oturdum da dinledim

Yarin demelerini (305-2)

Ayağımı keseyi

Yeni yolun taşları

Alışveriş edeyi

Gözlerilan taşları (245-7)

Ayağımı keseyi

Yeni yolun taşları

Alışveriş edeyi

Gözlerilan taşları (294-21)

E gürgen ağaçları

Meyva vermeyisinuz

Geçti mi burdan yârim

Bana demeyisinuz (250-1)

E gürgen ağaçları

Meyva vermeyisinuz

Geçti mi burdan yarım

Bana demeyisinuz (314-2)

İlk İki Dizenin Söz Kalıbı Olduğu İfadeler:

İki koyun bir kuzi
Yayılır dizi dizi
Şu yalancı dünyada
Sevdalık yakti bizi (247-5)

İki koyun bi guzi
Dizi yayılı dizi
Hayde gidelum e gız
Kimse görmeden bizi (363-5)

İki koyun bir guzi
Yayılır düzi düzi
Fazla devam etmedim
Kız ayırdılar bizi (472-9)

İki koyun bir kuzi da
Yayıldı düzi düzi
Kaynanası dilinden
Allah'ım gurtar bizi (544-5)

Derin derin göllere
Emine'm dalacasın
Bir dertli canım galmiş kız
Oni mi alacasın (109-12)

Derin derin göllerin
Dibina dalacağum
Sende olan hakkımı gız
Ahrette alacağum (116-5)

Derin derin göllerun
Dibi görünür dibi
Olmadi ah Fadimem da
Konuştuğumuz gibi (358-6)

İki koyun bi kuzi
Yayılır dizi dizi
Kimse darılmaz bize da
Herkes tanıyı bizi (295-4)

İki koyun bir kuzi
Yayılır dizi dizi
Kanlı bıçaklı etti
Ermeni hepimuzi (412-27)

İki koyun bir kuzu
Düzü yayılır düzü
Ne edelim güzelim
Çegemediler bizi (487-1)

Derin derin göllerin
Daldım dibine daldım
Gırk üç seneyi çezayı da
Ben Trabzon'dan aldım (110-17)

Derin derin göllerin
Dibi görünür gibi
Olmadi ah güzelim
Konuştuğumuz gibi (349-1)

Derin derin göllere
Daldım uşaklar daldım
Ben bi işsiz uşak
Köylerde çok boş kaldım (412-23)

Derin derin göllere
Ah güzelim dalırsın
Yüzde elliye dabi
Faiz ilan alırsın (466-1)

Derin derin göllere
Nasi bu uşak dalsun
Habu gada besteler gız
Sana hadira galsın oooy (445-27)

Derin derin göllere
Daldım güzelim daldım
Yahudi'nin evinde
Beş gün beş gece galdım (477-4)

Biz varız yedi kardeş
Ben ayri anadanım
Mapusanede galdım da
Affetsın Yaradanım (107-14)

Suyun altında testi
O damla damla dolsun
Meliham boylarina
Bahattin gurban olsun (52-1)

Suyun altında desti da
Argadaşım dolmadı
Zindanlara düşeli
Benim kimsem olmadı (107-11)

Suyun altında desti
E argadaşlar doldu
Ya baksana ya Yusuf
Benum en eyi dostum da
Habu kemencem oldı (109-9)

Suyun altında desti
Argadaşlar dolmadı
Ben mapusa düşeli
Benum dostum olmadı (110-21)

Suyun altında desti
Dolsun güzelim dolsun

Derin derin göllerin
Yar dibine dalayım
Sakarya'nın güzeli
Canlarına olayım (563-2)

Biz varız yedi kardeş
Ben ayri anadanım
Düştüm habu çöllere
Affetsin yaradanım (111-11)

Suyun altında desti
O damla damla dolsun
Sevduğum boylarina
Dilaver kurban olsun (72-3)

Suyun altında desti
E Aslan dolmadı mı
Senun haberun var mı
Garaabdal olmadı mı (108-13)

Suyun altında desti da
Doldu Emine'm doldu
Ben mapusa düşeli
Tamam on beş yıl oldı (109-17)

Suyun altında desdi
Doldu e Yusuf doldu
Uşaklardan ayrılalı
Tamam on beş yıl oldu (115-5)

Babanın bir gözü kör
Öbüri da kör olsun (243-8)

Gökteki yıldızları
Sayarım elli elli
Bu dünya bizden geçti
Öteki da şüpheli (66-3)

Aaaah
Gökteki yıldızları
Sayalım elli elli
Şeref İstanbul'ı da
Tapuladı besbelli (227-1)

Gökteki yıldızları
Sayarım elli elli
Seni Urum'un gızı
Niye aldattın beni (506-3)

Sıra sıra dikerler
Çayların setlerini
Beni bırakacak misun
Bozdun mu niyetuni (11-2)

Sıra sıra dikerler
Telefon direğini
Emineler çok yakar
Adamın yüreğini (294-1)

Sıra sıra dizerler
Telefon direğini
Güzel kızlar çok yagar
Adamun yüreğini (410-4)

Gökteki yıldızları
Sayalım elli elli
Bu dünyadan fayda yok
Öteki da şüpheli (120-5)

Gökteki yıldızları
Sayalım elli elli
Söylesin dertlerini
Gene Maçkali dertli oooy (419-20)

Gökteki yıldızları da
Sayarım elli elli
Bu dünyada gülmedük
Öteki da şüpheli (506-4)

Sıra sıra dikelim
Telefon direğini
Çok yakar Emineler
İnsanun yüreğini (204-9)

Sıra sıra dikerler
Telefon direğini
Emineler çok yagar
Adamın yüreğini (304-3)

Son İki Dizenin Söz Kalıbı Olduğu İfadeler:

Saçun sari sen sari
Seni kim tarayacak
Bakalım Urumun gızı
Kim kimi arayacak (51-4)

Saçun sari sen sari
Oni kim tarayacak
Bakalım gavur kızi
Kim kimi arıyacak (113-6)

Saçın sarı sen sari
Oni kim tarıyacak
Bakalım Urum kızi
Kim kimi arıyacak (304-4)

Gene o depelerde
Edeceğim sevdalık
Evlendirdiler beni
On üç on dört yaşında (2-12)

Güzel yaylalar vardır
Tirabzon'un başında
Evlendirdiler beni
On üç on dört yaşında (4-1)

Güzel yaylalar vardı da
Bizim köyün başında
Evlendirdiler beni
On üç on dört yaşında (119-3)

Gel gidelum eşeye
Edelum guru odun
Odun değil meramum
Seni galbime goydum (12-4)

Gel gidelum oduna
Edelum guri odun
Odun değil meramum
Gız galbune ne goydun (121-5)

Haydi yarum ormana
Edelim odun odun
Odun değil merağım
Seni kalbime kodum (265-2)

Gel gidelim ormana
Odun edelum odun
Odun değil meramum
Seni kalbime kodum (575-6)

Gel ormana gidelum
Odun edelum odun
Odun değil meramım da
Seni kalbume kodum (587-6)

Yaylanun çimenine
Otur güzelum otur
Gönül kimi seversa
Dünya güzeli odur (23-4)

Yaylanun çimeninde
Otur güzelum otur
Gönül kimi seversa
Dünya güzeli odur (28-2)

Çiçekli yaylalara da
Otur güzelum otur
Gönül kimi seversa oy
Dünya güzeli odur (89-5)

Yaylanın çimeninde
Otur gıcuğaz otu
Gönül kimi severse da
Dünya güzeli odur (108-15)

Yaylanın çimeninde
Otu Fadime'm otu
Gönül kimi seversa
Dünya güzeli odur (110-11)

Son Üç Dizenin Söz Kalıbı Olduğu İfadeler:

Sürmene çarşısında
Gelir oturur kızlar
Dinleyen de zanneder
Gökten indi yıldızlar (47-2)

Sakarya'nın içinden
Gelup oturur kızlar
Görenler da zanneder
Endi gökten yıldızlar (61-2)

Honefdera düzine
Gelu oturur kızlar
Bilmeyen da zannedar
Endi gökten yıldızlar (78-1)

Sultan Murat düzinde
Serinlenuyu kızlar
Bakanlar da zanneder
İndi gökten yıldızlar (83-2)

Bizim büyük limanda da
Gelur oturur kızlar
Bilmeyenler zanneder da
Gökten indi yıldızlar (97-3)

O Rizce'nin içinde
Gelur oturur kızlar
Bilmeyan da zanneder
Gökten endi yıldızlar (345-1)

Sultan Murat düzinde
Gelir oturur kızlar
Bilmeyen da zanneder
Gökten endi yıldızlar (584-2)

3.1.7. Repertuvarda ve Alanyazında Geçen Ortak Maniler

Mustafa Duman, Trabzon Halk Kültürü kitabında Hamamizâde İhsan Bey'in, Bilal Aziz Yanıkoğlu'nun ve Finli araştırmacı Martti Räsänen'in Trabzon manileri ile ilgili çalışmalarını bir araya getirmiş ve mukayeseli bir biçimde okuyucuya sunmuştur. İncelediğimiz manilerde Trabzon kemençe sanatçılarının repertuvarlarında geçen ortak manilerin olduğu tespit edilmiştir. Bu bölümde daha önce üç araştırmacının yaptıkları mâni derlemeleri ile çalışmamızda tespit ettiğimiz ortak maniler verilecektir.

Atmaca doğan olsam
Kapına gonar olsam
Gelin olduğun gece gız
Seni saran ben olsam (2-10)

Atmaca doğan olsam
Kapularına konsam
Gece uyurken yarım
Döşeğunde bulunsam (R1/226)

Ayağında kundura
Yar gelir dura dura
Oy benim sevdiceğim
Geçerken bize uğra (1-6)

Gül biteyi biteyi
Dökili da yiteyi
Saolasınız dostlar
Gasetimiz biteyi (446-9)

Ayağımı vuruyı da
Yeni yolun taşları
Alışveriş edeyi
Gözlerilan gaşları (125-4)

Atmaca doğan olsam
Avlilaruna konsam
Gece olurken yavrim
Döşeğunde bulunsam (B.A /71) (Yanıkoğlu,
1943'ten aktaran: Duman, 2011: 20).

Ayağında kundura
Gelursun dura dura
Ne yapayım sevdiğim
Buban Allah'dan bula (R-1/223; BA/73)
(Räsänen, 1926; Yanıkoğlu, 1943'ten aktaran:
Duman, 2011: 31).

Gül biteyi biteyi
Dökülü da yiteyi
Sen orada ben burda
Gençluğumuz gideyi (BA/434) (Yanıkoğlu,
1943'ten aktaran: Duman, 2011: 55).

Ayağımı keseyi
Yari yolun daşları
Alışveriş edeyi
Gözlerilan gaşları (250-3)

Ayağımı keseyi yar
Yeni yolun daşları
Alışveriş edeyi
Gözlerilan gaşları (314-3)

Ayağımı keseyi
Yeni yolun daşları
Alışveriş edeyi
Gözlerilan gaşları (245-7)

Ayağımı keseyi
Yeni yolun daşları
Alışveriş edeyi
Gözlerilan gaşları (294-21)

Ayağımı ezeyi
Yeni yolun daşları
Alış veriş edeyi
Gözlerilan gaşları (BA 84) (Yanıkoğlu, 1943'ten aktaran: Duman, 2011: 66).

Arkasından aşağa
Saşları yası yası
Onun işi yolunda
Oldi para babası (465-2)

Arkasından aşağa
Saşları yası yası
Bi defa görüşmesi
Beş Osmanlı liğrası (BA/42) (Yanıkoğlu, 1943'ten aktaran: Duman, 2011: 67).

Pencere parmak parmak da
Dutan eller kurusun
Sensiz duramam derdün
şimdi nasıl durursun (127-2)

Pencere barmak barmak
Tutan eller kurusun
Yaylanın çümeninde
Arar beni bulursun (177-2)

Pencere barmak barmak
Tutan eller kurusun
Benüm yüreğüm gibi
Seninki da çürüsün (493-2)

Pencere parmak parmak
Tutan eller gurusun
Bolaşma sevdaliya
Yanar da kül olursun (BA/587) (Yanıkoğlu, 1943'ten aktaran: Duman, 2011: 72).

Ah kemeñçe kemeñçe
Zerdali dali misun
Çalarsın garip garip
Benden sevdali misun (384-1)

E kemeñçem kemeñçem
Zerdali dali misun
Meraklı çalayısın
Benden sevdali misun (BA/283) (Yanıkoğlu, 1943'ten aktaran: Duman, 2011: 85).

Ha burası ne bayır oy
Gülü çimenden ayır
Sevdaluk edenleri oy
Gayır Allah'um gayır (17-2)

Ha burası ne bayır
Gülü dikenden ayır
Sevdaluk çekenleri
Gayır Allahum gayır (BA/453) (Yanıkoğlu,

1943'ten aktaran: Duman, 2011: 92).

Of oooy	Dağın başında fener
Dağın başında fener	Mum yana yana ener
Mum yana yana ener	Bu kaybana sevdaluk
Bu gaybana sevdaluk	Ne yana çeksen döner (BA/227) (Yanıkoğlu,
Ne yana olsa döner (38-7)	1943'ten aktaran: Duman, 2011: 97).

3.2. Konuları Bakımından Tasnifi

3.2.1. Aşk, Sevda Konulu Türküler

Aşk, halk edebiyatında en çok işlenen konuların başında gelmektedir. Âşıklar çoğu zaman bahtsızdırlar, sevgiliye kavuşmak isterler ancak önlerine türlü türlü engeller çıkmaktadır. Bu engeller kimi zaman yol vermeyen, geçit vermeyen dağlardır (85-1) (226-1) (292-3) (490-3) (518-11) (546-3) kimi zaman başlık parasıdır (67-4) (528-3) kimi zaman ise kızın ailesidir. Türkülerde yaşanan aşk çerçevesinde dolaylı olarak ortaya çıkan ve âşıkların arasına giren onları ayıran anne tipi vardır. Annenin araya girmesiyle sevgililer ayrılır ya da ayrılmaya mecbur bırakılır (Mirzaoğlu 2019: 334). Kemeñçe sanatçılarının türkülerinde anne bu yönüyle cadı/cazi/cazı sıfatıyla anılmaktadır (14-3) (37-4) (115-9) (203-11).

Yörede âşıklar “sevdaluk” kelimesini sıkça repertuvarlarında kullanmaktadırlar. Sevdaluk dedikleri ölümün kardeşidir (29-4). Gaybana, ander sevdaluk onlara hiç gelişmez (287-4). Gaybana sevdalık ne yana olsa döner (38-7). Sevdalık çekilmez derttir (1-15). Ölümünden beterdir (577-2). Sevdaluk insanı yemez içmez yapar (364-8). Eski sevdaluklar bugünkü gibi kolay olmamaktadır. Birbirine söz verenler başkasını almazlar (585-5). Sevdalık gönlün kıymetini bilenlerle yapılmalıdır (28-4). Sevgi çiçeğe benzemektedir açtıkça filiz verir (136-4).

Trabzon kemeñçe sanatçıları aşklarının yüceliğini anlatmada halk hikâyelerine Kerem ile Aslı (306-1) ve Leyla ile Mecnun (215-3) başvurmuşlardır.

Güzellik anlayışı ve güzelde aranan güzellik öğeleri âşıkların kullandıkları dile ve kavramlara göre değişkenlik gösterir. Sevgili fidan boylu, selvi boylu, kara kaşlı, kara gözlü, ince belli, ipek saçlı, bal dudaklı, yanakları gamzeli, tatlı dilli, cilveli ve nazlı olarak tasvir edilmektedir. Trabzon kemeñçe sanatçıları klasik mazmunların dışında sevgilinin güzelliğini resmetmede başka betimlemelere de yer vermişlerdir. Âşık sevdiği kızı yayla sakızlarına benzetmektedir. Onlar sakızın dalı gibi yeşil kalacaktır. Âşık sakızın doruğu sevdiği kız ise çırası olacak beraber yanacaklardır. Ancak ayrılık sonucu onlar kuruyan ağaçlara dönmüşlerdir. Klasik mazmunların dışında bir başka benzetme âşık sevgiliyi yayıktan çıkan yağa benzetmedir (512-5) (558-6) (595-4).

3.2.2. Ayrılık, Gurbet ve Hasret Türküleri

Trabzon kemençe sanatçılarının türkülerinde işlenen bir diğer konu ayrılık, gurbet ve hasret türküleridir. Ayrılıklarda bazen sevgiliye bazen aileye bazen de sılaya özlem duyulmaktadır. Aşk acısı çekip de kavuşamayanların sığınağı asırlardır türküler aracılığıyla dile getirilmektedir. Kavuşamamanın nedeni çoğunlukla geçim davası sebebiyle yurt dışına göç etmek zorunda kalan âşıkların yaşadıkları olumsuz durumlardır.

Gurbet, âşığı nazlı yardan ayırmıştır. Gurbette kazanılan para âşığın yaralarını sarmayacaktır (591-3). Bağrı yanık uşaklar gurbete para kazanmak için giderler. Geride sevdalılarını ömür boyu onları beklerler (585-2). Almanya artık onlar için gurbet ocağı olmuştur (246-4).

Hayri Yaşar Karagülle sonbahar kış mevsiminde Almanya'ya göç etmiştir. Hasretlik âşığın kalbini taş eylemiş ve kendisini esir etmiştir. Âşık Almanya'ya gittikten sonra orada karşısına çıkan yolsuzlukları, yabancılaşmayı mizahi bir dille anlatmıştır (135). Bir diğer göç mekânı Arabistan'dır. 1978 yılında çalışmak için Arabistan'a giden âşık orada yaşadığı olumsuz durumları dile getirmiştir (146). Bir diğer gurbet temalı türkü kum fırtınasıdır. Âşık gurbette iş başındayken kum fırtınası gelmiştir. Çalıştığı yerde Arap kanunu vardır. Firma iflas etmiştir. Gurbet elde çekilen onca zahmet boşa gitmiştir (148).

Gurbetçiler ekmek parası için vatanlarından ayrı kalırlar (210). Âşığın gurbet ele düştüğünden beri yüzü gülmez. Âşık; aylarca, yıllarca gurbette olmasına rağmen yine de alışmamıştır. Gurbet ele düşeli gül gibi sararıp solmaktadır (234). Âşık Almanya'ya gidip geri dönememiştir. Memleketinde bıraktığı çocuklarına hasret duymaktadır. Annesi ile babasına her gün özlem duymaktadır. Gurbet elde ellere her gün mektup gelir âşığın "hayırsızı" ona yılda bir haber gönderir (284).

Gurbet elleri gezen bir diğer kemençe sanatçısı Koryanalı Hüseyin'dir. Âşık gurbet sebebiyle ayrı kalan sevgilileri kavuştur diye Allah'a dua etmektedir. O Türkiye'yi görmeden son nefesini vermek istemez (322).

Gurbet temini işleyen bir diğer kemençe sanatçısı Saffet Genç'tir. Gurbet, zalimdir; gençlerin yüreklerini yakmaktadır. Âşık gurbette köyüne, sılasına özlem duymaktadır. Âşığın hâlinde kimse anlamaz. O oturup dertlerini anlatsa hâli tarife gelmez (361). Gurbet yüzünden halk senelere gözyaşı dökmüştür. Nice genç kızlar, gelinler türlü türlü çileler çekmişlerdir (371). Âşık kendi evini saraylara hanlara değişmez. Yaz başı zamanlarına özlem duymaktadır. O zamanlarda memleketi neşe doludur. Koyunlar yaylada otlarlar, kızlar yaylaya çıkarlar. Davul, zurna, kemençe ile eğlenirler. Ömür gurbet ellerde boşa gitmiştir. Âşık artık anavatanına dönmek ister (378).

Para kazanmak için gurbet el gezen bir diğere sanatçı Şeref Kara'dır. O kara lastikleriyle İstanbul'a gitmiştir. Giydiği pantolonun dizleri yamalıdır. Kendi deyimiyle "yayla uçacağı" Esenler'e gittikten üç gün sonra İstanbul'da çalışmaya başlamıştır. Âşığın mesleği yoktur, çıraklık yaparak haftalık almaktadır. 1972 yılında İstanbul'a yerleşen âşık Bayrampaşa semtinde yedi sene çalışmıştır. Âşık gurbette iken sevdiği kız başkası -paralı uşak- ile evlenmiştir. Bunu duyan âşık dayanamayıp Trabzon'a geri gelmiştir. Sevdiği kızın düğününü uzaktan seyretmiştir (411).

Şeref Kara'nın para kazanmak için göç ettiği bir diğere yer Libya'dır. 1982 yılında Libya'ya giden âşık orada iki sene kalmıştır. Yaylalara, dağlara, köyüne sıklıkla özlem duyduğunu ifade eden âşık 1984 yılında tekrar İstanbul'a dönüş yaptığını ve orada iş kurduğunu söylemektedir. Ancak işleri yolunda gitmez. Arabasını satıp gurbet elden köyüne -Çöl Galyan'a- dönüş yapan âşık artık işsizdir. Babasından ona bir findıklık bir bayır kalmıştır. Onunla da geçimini sağlayamayan âşık türlü sıkıntılarını dile getirmektedir (412).

Ayrılık sadece gurbet sebebiyle ortaya çıkan bir durum değildir. Kimi zaman âşıkların başka sebeplerle de ayrı düştüğü görülmektedir. Âşıkları birbirinden ayıran bir diğere sebep dedikodudur. Dedikodu iki âşığın arasını açmıştır (143) (192). Kara sevdaya düşen âşık herkese gülen talihin onlara gülmediğinden sitem etmektedir. Kader onları zamansız tanıştırmıştır (144). Onların aşklarına nazar değmiştir. Yedi senelik sevdaları sona ermiştir. Sevdalıkları âleme destan olmuştur (152). Âşıkları birbirinden ayıran bir diğere unsur annedir. Annesinin zoruyla evlenen kıza Fransız konakları mesken olmuştur (173). Ayrılık aşığı verem eylemektedir. O gurbete düğün parası kazanmak için gitmektedir. Sevdiğinden arada bir mektup yazmasını ister. Gelecek bahara kavuşacaklardır (205). Askerlik nedeniyle ayrı düşen hasretlik çeken âşıklar da repertuvara konu olmuştur (121) (162).

3.2.3. Tabiat, Doğa Türküleri

Tabiat, doğa türküleri konularını; dağlar, yaylalar, ovalar, dereler, ırmaklar, ağaçlar, çiçekler, kuşlar, hayvanlar gibi doğa motiflerinden alır.

Trabzon kemençe sanatçılarının repertuvarlarında dağ motifi en çok rastlanan motifler arasında yer almaktadır. Ekseriyetle yüceliği, ululuğu ile türkülerde yer alan dağlar kimi zaman ayrılıklarda sevgiliyle araya giren engel (85-1) (226-1) (292-3) (490-3) (518-11) (546-3) kimi zamansa âşığın dertlerinin yükünü anlatmada başvurduğu kaynaklardan biri olmuştur (155-4). Âşığın gönlü dağlanıp acı çekmektedir (17-3) (278-1). Âşığın çektiği aşk acısının çok büyük olduğu, bu acıya dağların bile dayanamayacağı türkülerde vurgulanmıştır. Dağın karlı olması zamanın geçtiğinin göstergesidir. Âşık dağın üzerinde karların erimesiyle kendi sevgisinin de zaman geçtikçe sona erdiğini ifade etmektedir (469-4). Türkülerde dağ canlı bir varlık olarak

tasavvur edilmektedir. Âşık kimi zaman dağa seslenir, onunla dertleşir, sevgiliden ayrı düşmenin acısını paylaşır (88-2) (121-3) (152-5) (411-9) (434-7).

Göçer hayvancılığın ülkemizde en son evresini oluşturan yaylacılık Trabzon ilinde oldukça yaygın bir yaşam biçimidir. Yaylalar doğal güzellikleri ile anılmasının yanı sıra âşıkların bir araya toplandıkları mekân olarak da repertuvarlarda yer almaktadır (103-1).

Dağlar gibi dereler de âşıkların dertleştiği doğa unsurlarındandır (129-2,4). Dereler aynı zamanda kız ve erkeğin karşılaştığı ve buluştuğu mekânlardandır (49-5). Göller repertuvarlarda söz kalıbı olarak kullanılmıştır (109-17) (116-5) (295-17) (349-1) (358-6) (376-4) (412-23) (445-27) (485-7) (509-3) (543-9) (558-3). Bir türküde ırmak, dağlar gibi sevgililer arasında engel olarak ifade edilmiştir (89-3).

Trabzon kemeçe sanatçılarının türkülerinde doğa teminin izlerini sürerken yayla özlemi ve yayla göçü sıkça karşımıza çıkmaktadır. Özellikle gurbet ele çalışmaya giden âşıklar yayla özelemlerini sıklıkla dile getirirler. Yayla özlemi yanında uzun hava şeklinde okunan yol havalarında yayla göçleri tasvir edilmektedir. Bu yol havaları bir yandan yaylaya göçü anlatırken diğer yandan göç esnasında doğanın uyanışını ve tabiatın uyumunu anlatmaktadır.

Trabzon yöresinde mayıs ayının ortasından itibaren köy ve köyler grubu ile tespit edilen günlerde yaylalara çıkılır. Bazı yerlerde önce mezerelere⁴ çıkılıp daha sonra yaylaya inilir. Yaylalardan inilirken de mezerelerde bir süre kalınır daha sonra kışlak denilen köylere inilir. Yaylaya yolda kalabalık gruplar halinde gidilir. Kadınlar erkekler düğün-tören giysilerini giyer sığırlar buzağlar buruncaklarla nazarlıklarla süslenir, boyunlarına çırnak ve kelek denilen çanlar takılır neşe içinde yol alınır. Yaylaya girince sığırlar ve koyunlar yurt denilen otlaklara salınır ardından kemeçe eşliğiyle türküler söylenir ve horon oynanır (Duman 2011: 489).

Yayla şenlikleri yörede mayıs ayında başlamaktadır. 7'sinde Hıdırnebi yapılır. Kemeçe sanatçıları Hıdırnebi'ye giderler. Yedi gün yedi gece orada kemeçe, davul, zurna çalınır. Çadırlar kurulur, tabancalar atılır (419). Yayla göçleri mayıs ayının on beşinde başlar. Yayla göçlerinde ineklerin buruncakları, püskülleri, zilleri takılır. Kukolar bağırır. Kukolar baharın müjdecisidirler. Yayla düzlüklerinde âşıklar bir araya gelip eğlenirler (167) (457).

Çiçeği, meyvesi ve diğer estetik özellikleriyle tarih boyunca insanların dikkatini çeken ağaç, insan yaşamının her aşamasında yer almış, bunun sonucu olarak halk edebiyatında sıkça sözü edilen bir motif olarak karşımıza çıkmaktadır. Trabzon kemeçe sanatçılarının repertuvarlarında yer alan ağaçlar; kızılağaç (107-1,21) (108-15) (111-6) (270-2) (313-1) (343-1) (411-29) kavak

⁴ Mezereler köy ile yayla arasında kurulan yerleşme birimleridir.

(108-12) (109-10) (112-3) (125-8) (134-2) (245-9) karaağaç (113-6) (171-2) ve gürgendir (23-3) (27-2) (30-4) (36-3) (83-3) (107-11,16) (108-20,22) (110-5,22,23) (112-12) (115-10) (169-1) (194-31) (247-3) (250-1) (264-2) (271-4) (305-2) (314-2) (319-1) (405-4) (421-17) (435-4,8) (442-1) (444-24) (478-1) (483-6) (511-5). Kavak ağacı repertuvarlarda evlenme çağına gelmiş kızları vurgulamak için kullanılmıştır (112-3) (245-9).

Çiçek adları içinde gül kimi zaman kendi anlamında kimi zaman sevgilinin yanağına benzetilerek (50-3) (75-3) kimi zamansa divan edebiyatına da yansıdığı şekilde bülbül ile birlikte kullanılmıştır (291-2). Gül açıp çabuk solan bir çiçektir. Âşık gülün bu özelliğinden hareketle ömrünün güller gibi çabuk solduğunu ve geçip gittiğini ifade etmektedir (50-1) (109-15). Aynı düşünceyle âşık sevdiğine gülüm dememektedir. Çünkü gülün ömrü az olur (2-6). Gülün dikenini âşığın rakibidir. Bu sebeple âşık gülün dikenden ayrılmasını ister (227-2). Gül sevgiliye hitap şekli olarak da kullanılmıştır (2-11) (16-3) (38-2) (108-8) (116-8). Çiçekler arasında bir türküde karanfil yer almaktadır (1-1). Karadeniz yaylalarında açan mor çiçekli manişak çiçekleri de repertuvarlarda sözü edilen çiçekler arasındadır (430-11,15) (433-2) (434-7) (442-1,4,8) (453-26) (457-31). Manişağın sakız ile çırası lavanta gibi kokmaktadır (421-15). Âşık sevdiğini manişak çiçeğine benzetmektedir (457-41). Repertuvarlarda yer alan bir diğer çiçek lifteridir (411-9) (412-11,42) (417-7) (453-53) (484-7) (493-4) (549-4). Sümbül çiçeği bülbül ile beraber anılmıştır herhangi bir benzetme unsuru yoktur (288-4). Karadeniz yaylalarında yetişen komar çiçeği (115-8) (316-1) (421-15) (452-11) ve zifin çiçeği (194-36) (421-13) (430-17) (453-20) (457-40,47) tabiat, doğa türkülerinde sıkça karşımıza çıkan çiçek türleridir. Beyaz gösterişli çiçekleri ile hoş bir kokuya sahip olan filbahri bir türküde geçmektedir (1-14). Lazut (533-1) liforan (168-3) ana kenar (116-1) (356-1) (373-1) (409-1) pazı (107-9) kelem (1-14) metinlerde yer alan bitkiler arasındadır. Bitkiler içerisinde sarmaşık bir yapıya sahip olan yaban asması âşığın kullandığı benzetmeler arasındadır. Âşık, sevdiğini yaban asması gibi sarmak ister (111-9) (116-1,11) (271-1) (313-5) (373-3) (393-1) (405-1) (409-3) (446-3) (537-1) (545-7). Bitkiler üzerinden bir diğer benzetme kavak yaprağı ile yapılmıştır. Âşığın sözünde durmayışı bir o yana bir bu yana savrulması kavak yaprağının kırk tarafa dönmesi ile ifade edilmiştir (9-3) (37-3) (56-4).

Trabzon kemeçe sanatçılarının repertuvarlarında otuz üç farklı hayvan motifi vardır. Türk kültüründe gücün sembolü olarak bilinen at metinlerde en yaygın olarak adı geçen hayvandır. Destan kahramanlarının en vefalı arkadaşları atlardır. Köroğlu'nun meşhur "Kır At"ı Köroğlu'nun yiğit arkadaşları kadar kahramanlık göstermektedir. Bir türküde Köroğlu'nun kır atına ve Köroğlu'nun yiğit arkadaşlarından olan Ayvaz'a atıf yapılmıştır (294-22). Metinlerde en çok kır at yer almaktadır (1-8) (2-2) (74-2) (108-16) (110-25) (113-1) (114-7) (116-7) (152-5) (219-2) (271-8) (308-4) (352-1) (469-5) (502-5) (509-5) (511-4,6) (528-3) (529-5) (549-5) (553-1). Kır renkli atın dışında al ata (94-2) (108-18) (236-2) (244-10) ve dor renkli ata (1-22) (63-3) (412-22) da rastlanılmıştır.

Türkülerde sembolik anlamda kullanılan bülbül Trabzon kemeçe sanatçılarının repertuvarlarında da sevgiliyi simgelemektedir. Sevgilinin dili, ötüşü bülbüle benzetilmiştir (38-6) (399-5) (403-5). Gül ve bülbül mazmununa da metinlerde denk gelinmiştir (291-2).

Türkülerde güvercin genellikle kadını ve aşkı simgelemektedir. Metinde kadının giyinip kuşanması ile güvercine benzediği söylenmektedir. Güvercin benzetme unsuru olarak kullanılmıştır (512-3). Âşık sevgiliyi yöresel kıyafetlerini giyinip kuşandıktan sonra koyun şişeguna benzetmiştir (552-2). Şişek; yaşına gelmiş genç erkek koyun demektir.

Damızlık erkek koyun anlamına gelen “koç” türkülerde kurbanlık olarak tercih edilen hayvanların başında gelmektedir. Özellikle kara koç kurbanlık olarak seçilir ve gelinin evine hediye olarak gönderilir. Repertuvarlarda bir türküde âşık sevdiğini alırsa kara koç kurbanlık keseceğini söylemektedir. Adak adamıştır (560-6).

Tavşan hareketli ve ürkek oluşuyla bilinen bir hayvandır. Repertuvarlarda gerçek anlamıyla kullanılmıştır (547-2) (559-5).

Yük hayvanı olarak kullanılan ve zor iklim şartlarında dayanıklı bir hayvan olan deve repertuvarlarda söz kalıbı olarak yer almaktadır (111-8) (115-2) (311-1).

Geleneksel yaşam içerisinde kümes hayvanları evlerde sıklıkla yetiştirilen ve beslenen hayvanlardır. Metinlerde kümes hayvanı olan horoz zamanın geçtiğini vurgulamak adına sevgiliye gönderme yapmak amacıyla kullanılmıştır. Bilindiği üzere horozun normal olarak sabah ötmesi gerekir. Bunun aksine sabah değil de akşam ya da gece yarısı öten horozun kesilmesi gerekir. Vakitsiz öten horozun akıbeti kötü olacaktır. Âşık türküsünde horozun akşam vakti öttüğünü söylemektedir. Sevdiği kızın yüzleri buruşmaktadır. Evlenme vakti çoktan gelmiş ve geçmiştir. Zamanın geçtiğini vurgulamak için horoz akşam vakti ötüyor denilmektedir (493-7) (505-2) (554-2) (568-7). İki türküde kemeçenin başı horozun bibiğine benzetilmektedir (384-4) (396-4). Bir diğer kümes hayvanı tavuktur. Metinlerde karatavuk olarak gerçek anlamda kullanılmıştır (168-3) (176-21) (506-5).

Geleneksel ekonominin önemli bir ayağını oluşturan hayvancılık Karadeniz bölgesinin de geçim kaynaklarından biridir. Trabzon yöresi iklim koşulları açısından ekonomik faaliyet olarak büyükbaş ve küçükbaş hayvancılığa müsait bir konumdadır. Türkülerde büyükbaş olarak inek (149-9) (167-1,11) (168-1,5) (317-1) (435-13) (445-3,12) (502-1) (552-1) (554-1) öküz (305-1) dana (345-3) (582-5) tosun (194-32) buzağı (167-11) (168-3) sığır; (112-1) (194-31,32) (176-29) (195-9) (204-18,19) (305-1) (416-4,8) (419-26) (421-11) (435-2,3) (445-11) (447-3) (452-8) (453-61,62,63) (454-12) (550-3) (577-6) (582-5) küçükbaş olarak koyun (1-1, 25) (104-1) (109-14, 25) (110-8, 27) (111-4) (115-1, 5) (116-9) (117-3) (120-2) (176-18) (194-31) (204-5) (205-8) (219-1)

(246-3) (247-5) (281-6) (287-5) (295-4, 27) (299-5) (304-2) (313-7) (325-1) (344-2) (412-27) (512-4) (513-1) (544-5) (562-4) (567-3) ve kuzuya (176-17, 18) (204-18) (219-1) (229-9) (281-6) (284-4) (294-3) (295-27) (363-5) (402-1, 4) (405-1, 3) (407-2, 4) (412-27) (416-5, 22) (450-13) (457-2) (472-9) (473-7) (487-1) (495-3) (505-3) (509-1) (513-1) (536-2) (544-5) (581-2) (582-1, 3) (589-5) denk gelinmiştir. İnekler doğanın, tabiatın içinde resmedilir. Kadınlar inekleri sağmaya ahıra inerler. Yayla göçleri zamanı ineklerin buruncakları, püskülleri, zilleri takılır. Hayvanlarını otlatması için yaylaya götürenler aynı zamanda orada buluşmaktadır. Ahır hayvanları içerisinde eşek ve katıra da rastlanılmıştır. Eşek türkülerde olumsuz anlamda kullanılmıştır (195-9) (202-4) (315-3). Katır, koyun kuzu gibi yaylada bulunan hayvan olarak repertuvarlarda yer almaktadır (235-5) (320-2) (457-53) (471-2). Kümes ve ahır hayvanlarının dışında köy evlerinde kedi (195-4) (243-2) (263-9) (475-1) (499-1,2,3) ve köpek (168-4) (176-22) (195-13) (442-4) de sık karşılaşılan hayvanlar arasındadır.

Tilki kurnazlığın sembolü olarak kullanılan hayvanlardandır. Repertuvarlarda foldaki yumurtaları alması şeklinde yer almaktadır (168-3).

Kurtuluş Savaşı mücadelesinde “Dursun Kaptan” ve Mareşalin askerleri güç sembolü olan aslana benzetilmiştir (65-1) (238-5).

Bunların dışında repertuvarlarda geçen hayvanlar doğan (127-3) (349-1) (376-3) (405-2) geyik (111-7) (112-8) (116-1) (373-1) (409-1) karga (110-4) (518-10) tay (122-1) (134-1) (506-7) bıldırcın (526-4) kara kuzgun (491-1) saka kuşu (442-1) baykuş (480-9) çakal (137-2) yılan (195-20) (247-1) (268-6) (283-3) (295-10) (304-3) (443-3) (473-6) (483-6) ve kukodur (108-24) (148-8) (167-1) (177-14,15) (194-3) (205-2) (219-1) (245-4) (256-1) (270-1) (316-1) (372-3) (408-1) (412-43) (442-1,8).

3.2.4. Tarihi Olaylar Üzerine Söylenmiş Türküler

Bölgenin yerel tarihini anlatan türküler, bir âşık ya da usta bir sanatkâr tarafından kurgulanarak anlatılırlar. Tarihî figürler ve olaylar âşıklarca kendi üslupları içinde hikâye edilerek kuşaktan kuşağa aktarılagelmiştir. Türküler âşığın kendi kurgusu ve üslubu ile yeniden yorumlanması sebebiyle birebir tarihi gerçekliği yansıtmazlar. Kurgusal özelliklerine göre yeniden şekillenen türküler aynı zamanda tarihi gerçekliğe karşı duygusal tutumu da yansıtırlar (Mirzaoğlu 2019: 272).

Türküler tarihi konuları ele almaları açısından aynı zamanda bilgi ve belge niteliği taşırlar. Onlar birer tarihi vesikadır. Çoğu zaman tarih kitaplarından okunduktan sonra unutulmuş savaş, seferberlik gibi konular türküler aracılığıyla daima hatırlanırlar. Repertuvarlarda tarihi olayları konu alan ve âşıkların bu olaylar karşısındaki tutumlarına bu bölümde yer verilecektir.

1461 yılında Fatih Sultan Mehmet'in yirmi sekiz gün süren kuşatmadan sonra Trabzon'u fethi türkülerde dile getirilmiştir. Trabzon onlara Fatih Sultan Mehmet'ten emanettir (3-2). Fatih kahpe düşmanlarını burada dize getirmiştir (8-3).

Kurtuluş Savaşının başlatılmasında ve sürdürülmesinde Trabzon halkının payı oldukça büyüktür. Gerek Muhafaza-yı Hukuk-u Millîye Cemiyeti'nin çalışmaları gerek yayın organlarının çalışmaları bu süreci belgeler niteliktedir. Yurdun her tarafında kurulan "Müdafaa-i Hukuk" cemiyetlerinin en güçlüsü Trabzon'dadır. Kurtuluş Savaşı boyunca bu mücadele devam etmiş ve Trabzon halkı mücadelede etkin bir konumda yer almıştır. Bahattin Çamurali Kurtuluş Türküsünde memleketin her yerinde başlatılan ve sürdürülen Kurtuluş Savaşını anlatmaktadır. Kurtuluş Savaşı öncesi Cihan Harbi bitmiş memleket talan olmuştur. Düşmanlar sahil boylarını işgal etmişlerdir. Memleketin dört bir yanından başlayan kurtuluş mücadelesinde Trabzon uşağı silahını alarak düşmana karşı koymuştur. Trabzon, Sürmene, Of, Rize ve Artvin bu mücadelenin sonunda kurtulmuştur. Âşık bu türküsünde Türklüğün ülküsünü daima yükseltelim demektedir. Eğer gerekirse vatan için Türk gençleri gözlerini kırpmadan canını feda edecektir. Hepimizin hedefi vatan, millet ve milliyettir. Ebedi olarak Türklük ve Cumhuriyet yaşayacaktır (53).

Kurtuluş Savaşı sırasında Karadenizli insanların mücadelesinin bir diğer timsali de Dursun Kaptan'dır. Dursun Kaptan türküsü hem hüznü hem de sevinci içinde barındıran ezgilere sahiptir. Kurtuluş Savaşında verilen mücadelenin türkü formundaki tarihi belgesidir. Dursun Kaptan gibi nice isimsiz kahramanlar Kurtuluş Savaşında mücadele vermişlerdir (65).

Dursun Kaptan Batum'dan silah taşımak için yola çıkan korkusuz, gözü pek bir denizcidir. Motorsuz kayıklarla gerçekleşen bu teslimatlar sırasında Karadeniz'de İngiliz donanması gezmektedir. Ve en ufak bir karartı gördüklerinde takaları batırmaktadırlar. Bundan dolayı kayıklar kıyıya yakın olarak ilerlemektedir. Bir tehlike sezdiklerinde kayığın içindeki silahları kıyıya taşıyıp kayığı suya gömerler. Tehlikenin geçmesiyle suyu boşaltılan takaya tekrar silah yüklenerek taşımaya devam edilir. Bir gün yine silah taşımaya giderken uzaktan bir gemi görürler ve korkarlar. Teknenin kaptanı Dursun Kaptan gelen geminin hangi gemi olduğunu görmek için dürbününü doğrultup bakar. O sırada gizli Kuvayı Milliyeci olan Osmanlı donanmasına ait Gülcemal isimli bir gemi olduğunu görür ve çok sevinir Dursun Kaptan. Bunun üzerine kayıktaki arkadaşlarından kemeçeci Ali'ye kemeçeni al bunu bir kutlayalım der. Kemeçeyle birlikte dudaklarından bu türkü dökülür (<https://www.youtube.com/watch?v=yhEkAPTb9us>).

Tarihi konular içerisinde yer alan bir diğer zafer 20 Temmuz 1974'te gerçekleşen Kıbrıs Barış Harekatıdır. Kıbrıs adası, jeopolitik konumu nedeniyle Akdeniz'de çok önemli bir yere sahiptir. Kıbrıs'ın bu konumu tarih boyunca çeşitli kavimlerce istilaya uğramasına neden olmuştur. M.Ö 1450 yılından günümüze kadar; Mısırlılar, Hititler, Fenikeliler, Asurlular, Persler, Büyük İskender (Ptoleme Egemenliği), Romalılar, Bizanslılar, Araplar, Haçlılar, Venedikliler ve

Osmanlılar idaresinde kalan Kıbrıs Osmanlı hakimiyetinde üç yüz yıl kalmıştır. Kıbrıs adasının kuzeyinde doğu-batı yönünde sarp ve yalçın kayalardan oluşan Beşparmak Dağları yer almaktadır. Beşparmak Dağları'nın belli geçiş yerlerinin dışında aşılması bir hayli zordur.

Kıbrıs 1877-78 Osmanlı-Rus Harbi'nde Osmanlıları destekleme karşılığında 1878'de İngiltere'ye geçici olarak bırakılır. I. Dünya Savaşı'nın başında, İngiltere Kıbrıs'ı kendine kattığını açıklamıştır. Kıbrıs İngiltere'nin hakimiyeti içindeyken Kıbrıs kilisesi, adayı Yunanistan'a bağlamayı amaçlamıştır. Enosis hayali olarak literatürde geçen bu sorun devamında 1955'te EOKA adlı terör örgütünün kurulmasıyla daha da alevlenmiştir. Bu örgüt İngilizlere ve Türklere karşı silahlı şiddet hareketlerine başlamıştır. Türkler 1958'de Türk Mukavemet Teşkilatını kurarak EOKA ile mücadeleye başlamıştır. Kıbrıs, Londra ve Zürih Garanti ve İttifak Antlaşmalarıyla 1960 yılında bağımsız bir devlet olarak ortaya çıkmıştır. Bu antlaşmaya göre, hükümetin %70'i Rum, %30'u Türk'tür. Bu sebeple Bakanlar Kurulu 7 Rum 3 Türk'ten oluşacaktır.

Asıl adı Mihail Hristodolu Muskos olan Makarios Cumhurbaşkanı, Dr. Fazıl Küçük de Cumhurbaşkanı yardımcısı olmuştur. Garanti Antlaşmaları ile Türkiye, Yunanistan ve İngiltere garantör devlet oldular. İngiltere iki askeri üs elde etmiştir. Garanti antlaşmasına göre, Makarios Türklere verilen hakları çok görerek Türkleri tamamen yok etmeye kalkmıştır. Bu arada Yunanistan Kıbrıs Türklerini ortadan kaldırmak için adaya gizlice çok sayıda asker çıkarmıştır. Yunan askerleri 25 Aralık 1963'te saldırıya geçerek çocuk, kadın, yaşlılar da dahil olmak üzere binlerce Türkü vahşice katlettiler. Rum-Yunan ikilisi bu saldırıyla Türklerin eşit siyasi haklarına ve ortaklığına dayalı olarak kurulan Kıbrıs Cumhuriyet'ini yıkmışlar ve tek taraflı olarak Zürih ve Londra antlaşmalarını fesh etmişlerdir. Barışın sağlanmasında etkinlik gösteremeyen Birleşmiş Milletler Barış Gücü Rumların etkisine girerek kendisine duyulan güvenini tamamen yitirmiştir. Tüm bu olaylar neticesinde Makarios cumhurbaşkanı seçildikten sonra siyasi açıdan Bağlantısızların yanında yer alarak Kıbrıs'ın Rumlar tarafından temsil edilmesini istemektedir. Yunan hükümeti Enosis'i bir an önce hayata geçirmek istiyordu. Ancak buna engel olan Makarios'tu. Bu sebeple Yunan hükümeti ile Makarios'un arası iyice açılmıştı. 15 Temmuz 1974'te Yunanlı subayların yönetimindeki Rum Milli Muhafız Ordusu ile EOKA Kıbrıs'ta darbe yaptı. Makarios bu esnada adadan kaçtı. Bu sırada Türkiye garantör devlet olan İngiltere'den birlikte müdahale edilmesini istemiş ancak İngiltere Türkiye'nin bu isteğini geri çevirmiştir. Türkiye bu durum karşısında tek başına Kıbrıs'a müdahale etmeye karar vermiştir (<http://muharipgaziler.org.tr/kibris-baris-harekati/>).

Kıbrıs Yeşil Adaya Mehmetçik 20 Temmuz sabahı ayak basmıştır (257). Kıbrıs'ın her köşesi seksen bin şehitle doludur. Âşık Kıbrıslı kardeşlerine gözlerin aydın olsun şeklinde seslenmektedir. Kıbrıs'a öz kardeşleri gelmiştir. Makaryos'a geçmişte kazanılan Dumlupınar ve Sakarya zaferi hatırlatılmıştır. 30 Ağustos 1922 tarihinde Mustafa Kemal Atatürk, silah arkadaşları ve şanlı Türk ordusu tarafından Yunan ordusuna karşı yapılan Başkomutanlık Meydan Muharebesinde Ata'nın

“Ordular, ilk hedefiniz Akdeniz ileri!” komutu türküde dile gelmiştir (106). Yarım saat içinde Girne Türkler tarafından ele geçirilmiştir. Mavi göklerde Türk jetleri esmektedir. Türkler Kıbrıs’a çıkıp Türk bayrağını dikmişlerdir. Düşmanların burunlarına Sakarya’nın korkusu, Mehmetçiğin korkusu işlemiştir (258). Sarp ve geçit vermeyen Beşparmak Dağlarını aşan Mehmetçiğin artık gönlü rahattır. Türk bayrağı Kıbrıs’ta ebedî sallanacaktır (359). Âşık Türk tarihine bir sayfacık daha ekledik diyerek Türk ordusunun zaferlerinin çokluğunu ve yenilmezliğini dile getirmektedir. Kıbrıs Barış Harekâtı olduğu sırada hükümetin başında yer alan Bülent Ecevit’e de âşık iyi dileklerini iletmektedir (260). Makaryos Kıbrıs Barış Harekâtının anlatıldığı türkülerde olumsuz sıfatlarla anılmıştır (267-2) (359-5).

Mustafa Kemal’in başkumandanlığında zaferle sonuçlanan Büyük Taarruz’u anmak için Türkiye ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nde her yıl 30 Ağustos günü kutlanan resmi ve ulusal bayramımız Zafer Bayramı da repertuvarlarda anılmıştır. Âşık ben ölürsem ağlamayın kefene lüzum yoktur dünyalarda bir tane olan ay yıldızlı bayrağıma sarın beni diye vasiyet etmektedir (240) (277).

Atatürk, Mareşal Fevzi Çakmak ve kahraman komutan ve askerlerin birliğiyle İstiklâl Savaşı zafer ile sonuçlanmıştır. Atatürk ve Mareşal mevzileri keşfetmiş ve Ata’dan “Hedefimiz Akdeniz Türk ordusu ileri!” komutası gelmiştir. Mareşal’in askerleri kükremiş aslan gibi yeri göğü inletmektedir (238).

3.2.5. Gündelik Olaylar ve Düşünceler Üzerine Söylenmiş Türküler

Halk bilgisi yaratmalarının işlevleri konusunda bir model oluşturan antropolog William R. Bascom halk bilgisi ürünlerinin işlevlerini dört maddede sınıflandırmıştır. Bunlar; 1. Eğlenme, Eğlendirme ve Hoş Vakit Geçirme, 2. Toplumsal Kuramlara ve Törenlere Destek Verme İşlevi, 3. Eğitim ve Kültürün Genç Kuşaklara Aktarılması İşlevi, 4. Toplumsal ve Kişisel Baskılardan Kurtulma işlevidir. Bascom’un sınıflandırdığı işlevlere ek olarak Marksist düşünceye mensup halk bilimciler protesto işlevini de eklemişlerdir. Protesto işlevine göre normal şartlar altında gerçekleştirilemeyen zengin-fakir, yönetici-yönetilen mücadelesindeki sınıf çatışması halk bilgisi yaratmalarında yansıtılmaktadır (Ekici, 2007: 124-126).

Bu bölümde türküler aracılığıyla eleştirilen gündelik olay ve durumlara değinilecektir. Protest bir yaklaşımla ele alınan türkülerin başında “zam” konusu gelmektedir. Fiyatlar çok artmıştır. Bakkal pahalı satar, kasap kokmuş et satar. Devlet pamuğu çalar, manavcı çürük sebze satar. Marangoz çok pahalıdır. Mobilyacı eşya satamaz hale gelmiştir. Hocalar bile az parayı kabul etmez (161). Fakirliğin baş göstermesiyle evde huzursuzluk başlamıştır. Hocası, yağcısı, taksicisi gelir para ister ama cepte para kalmamıştır. Âşığın annesi soğan ekmeğe razı gelmektedir (327). Zengin yoluna taksi ile gider fakir yolunda bekler. Fakirin nesi varsa oturur senle yer. Zenginde merhamet

yoktur. Âşık zenginden fayda yoktur kayırsın Yaradanım diye dua etmektedir (465). Bir diğer zam eleştirisi rakıya yapılmaktadır. Rakılara zam gelince âşık rakıları şaraba çevirelim demektedir. Zam sadece rakı ile de kalmaz. Zam gelen bir diğer tekel ürünü sigaradır. Onların bu halinden meyhaneci de bezmiştir. Âşık şaraba da zam gelirse ispiroto içeceklerini mizahi bir dille ifade etmektedir (334). Yapılan zamlar neticesinde faize bulaşan vatandaş da eleştirilmiştir. Faiz alana ve parası geri ödemeyene beddualar edilir (466).

Yeni gelen hükümet ve zam birbirleriyle bağlantılı olarak işlenmiştir. Âşık iyi insan bilip reyini verdiği hükümete isyan etmektedir. Hükümet zam üstüne zam yapmaktadır. Kodamanlar yaşamakta halk ezilmektedir (332). Katma değer vergisi can almaktadır. Ne yana dönersen dön kazık yine fakiredir. Enflasyon yüzde yüz olmuştur. Fasülye beş bin liraya kadar çıkmıştır. Âşık verdiği reyden dolayı pişmanlık duymaktadır. Zenginler ceplerini doldururken fakir sıkıntı içinde yaşamaya devam etmektedir. Kemeñeci haksızlık yapanların yakasını bırakmayacağını söyler. Fakir Birinci sigarası içer zengin ise Malbora. Âşık yaptığı tüm eleştirilerinin sonunda “Beni tanımadin mı ben Maçkalı ozanım nerde haksızlık görsem orda oyun bozanım” demiştir. Düşmanlarımız bizi birbirimize satar. Bu memleketin her karış toprağında Türk evladı yatmaktadır. Er geç bu memlekette hak yerini bulacaktır (385) (395).

Bir diğer eleştiri dünya malına kendini kaptırıp insanlığını unutan vatandaşlara yapılmıştır. Âşık elbet bir gün binersin imamın kayığına diyerek mizahi bir üslupla bu gaflete düşenleri eleştirmiştir (190).

Aile huzurunun bozulmasında etkili olan kumar da repertuvarlarda eleştiren konular arasında yer almaktadır. Bütün sene çalışıp parasını kumarda kaybedenlere âşık sitem etmektedir. Kumarcı olanların dertleri hiç bitmez. Evde eşi ve çocukları kumarcıya laf geçiremez. Âşık bu gaydesinin sonunda kumarcının kendisini düzeltmesini ondan dilemektedir (350).

Almanya’ya gidip değişen kimseler de âşıkların eleştirdiği konular arasında yer almaktadır. Almanya’ya pantolonu yamalı gidenler biraz para kazandıktan sonra kendilerini Vali gibi görür olmuşlardır. Boyunlarında kravat BMW arabalarıyla hava atan Almanya gurbetçileri eski peştemalli günleri unutmuşlardır (417). Geçim yüzünden zalim Almanya’ya gidenler oranın süksesine kapılıp kötü hallere düşmüşlerdir. Anadolu çocukları örfü adeti ile övünmelidir. Almanya’ya gidenlerin ömrünün çoğu gurbet elde geçmiş geride acılar kalmıştır. Âşık Almanya’ya gidenlere cennet vatanları Türkiye’ye dönmelerini söylemektedir (422).

Güzel Karadeniz’in kalesi Trabzon’dur. Bu vatan için en çok Karadenizliler şehit vermiştir. Âşık çay ile fındığı birbirlerine kattılar bir sporumuz vardı ona da el attılar diyerek sitem etmektedir. Siyasilere ve basına çağrıda bulunmaktadır. Âşık Trabzon’a siyasilerin ve basının tarafı davranmasından şikayetçidir (431).

Bir bölgede veya bir yörede yaşayan halkın problemleri mahkemeye taşımadan kendi arasında oluşturduğu birtakım kurallara halk hukuku denilmektedir. Halk hukuku yazılı olmayıp dilden dile toplumlar arasında yüzyıllardır yaşayan bir sistemdir. Miras davası halk hukuku içerisinde en çok karşılaştığımız problemler arasında yer almaktadır. Repertuvarlarda “Hayırsız Evlat” adlı destanda bu konuya değinilmiştir. Âşık babasının evlatlar arasında ayırım yaptığını ima etmektedir. Gelin, babasının yerlerine göz koymuştur. Âşık bu gelinin yeri alana kadar annesine babasına sevgi duyduğunu ifade etmektedir. Ayda bir çalan telefonlar gelinin yeri almasıyla beraber artık altı ayda bir çalar olmuştur. Anne baba yaşlandığında onların bakımını kimse üstlenmez. Âşık bu durumu yaşayanlara destanında değinmiştir (432).

15 Nisan 1973-26 Ocak 1974 yıllarını kapsayan Cumhuriyet Halk Partisi ve Milli Selamet Partisinin birlikte kurmuş olduğu koalisyon hükümeti repertuar içerisinde “Ak Günlere Selametle” adlı türkü ile anılmıştır. Bu dönemde Adalet Partisinin Süleyman Demirel başkanlığında tek başına iktidar olduğu yıllar askeri müdahalelerle son bulmuştur. Bülent Ecevit önderliğinde kurulan koalisyon hükümeti Türk siyasi tarihinde önemli bir yere sahip olan 20 Temmuz 1974 tarihinde gerçekleşen Kıbrıs Barış Harekatının da olduğu dönemi kapsamaktadır. Âşık düzensiz Türkiye’nin umudu Karaoğlan Ecevit’tir demektedir. Solda Ecevit sağda Erbakan ak günlere selametle diyerek Süleyman Demirel’in iktidarına son vermiştir (571).

3.2.6. Kemeñçe Üzerine Söylenmiş Türküler

Trabzon kemeñçe sanatçılarının başat enstrümanı olan kemeñçeye âşıklar gaydelerinde sıkça atıf yapmaktadırlar. Kemeñçe âşıkların dertlerini dile getiren, kederlerini paylaşan adeta onların en yakın arkadaşı, sevgilisi konumundadır (73-3). Kemeñçe onların gece ve gündüzlerine ışık vermektedir (589-3). Âşıklar destanlarına başlamadan önce şiir formunda kemeñçe üzerine methiyeler düzmektedirler. Kemeñçe çalındığında bütün sazlar susmalıdır (191-6, 7, 8) (482-1) (541-1). Kemeñçe sazların şahıdır. Türkiye’den çalınsa Almanya’dan duyulur. Bütün bayramlara coşkunluk veren kemeñçedir. Düğün törenlerinde, asker uğurlamalarında kemeñçe her daim Karadenizli uşağın yanındadır (382).

İki türküde kemeñçe şekil olarak âşık tarafından resmedilmiştir. Kemeñçenin üç tane kulağı üç tane dili vardır. Baş horozun bibiğine benzetilmektedir. Kapağı hartamadır. Bir köprüsü bir de eşiği vardır. Ustasının elinde bülbül gibi öten kemeñçe acemiler elinde çakalın sesine benzer (384) (396).

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4. TRABZON YÖRESİ KEMENÇE SANATÇILARININ REPERTUVARLARININ TAHLİLİ

4.1. Kadınların Fiziki Özellikleri

4.1.1. Saç

Sevgilinin güzellik unsurlarından olan saç, sevgilinin güzelliğini tamamlayan bir unsurdur. Saç genellikle sevgilinin topuğuna kadar uzanmaktadır. Saçın bir teli bile âşığın can vermesine yeter. Âşığı zincir olup esir eden saç büyüdü ve sihirlidir. Kadınlarda saç kesilmesi hoş karşılanmaz. Saçlar genellikle örgülü bir biçimde olurlar (Artun, 2014: 409).

Repertuvarlarda yukarıda bahsettiğimiz unsurlar sıkça karşımıza çıkmaktadır. Saçlar genellikle omzundan ve arkasından aşağıya katar katardır (89-3) (117-4) (245-4) (319-3) (505-2). Bu formel bazen arkasından aşağıya saçları yumak yumak (99-4) (326-3) düğüm düğüm (113-1) (505-1) (526-6) yasi yasi (465-2) (506-8) şekline dönüşmektedir. Kızların saç biçimleri yukarıda söz edildiği gibi örgülüdür (108-8) (109-16) (116-5) (116-10) (229-11) (575-1). Âşıklar bazen kendileri bu saç örmek isterler (108-8) (505-4). Saçlar kimi zaman yana (150-8) (215-5) (216-1) kimi zaman da arkaya (167-9) taranmış şekildedir (169-2) (176-12). Saçın rengi sarıdır (4-3) (32-1) (51-4) (93-3) (103-3) (109-21) (113-6) (150-10) (152-5) (264-1) (304-4) (323-6) (351-2) (366-3) (560-1). Âşık sevdiğinin sarı saçlarına fildişi tarak almıştır (103-2). Altın sarısı renginde ve parlak olan sırma saç da karşımıza çıkmaktadır (5-1) (80-1). Âşık sevdiğinin saçlarını kimsenin görmesini istemez (216-2). Kızların saçları bellerine kadardır, uzundur (91-2) (182-5) (194-31) (205-5) (517-4) (129-4) (176-9) (271-2) (313-5) (505-3). İki türküde saçın simsiyah olduğu söylenmektedir (156-3) (158-2). Kara sıfatıyla nitelendirildiği de görülmektedir (365-3). Bir yerde saçın biçimi kıvrık (12-7) olarak karşımıza çıkmaktadır. Diva modasının çıkmasıyla beraber kızların saçlarını kestirdiği söylenmektedir. Bu hoş karşılanan bir durum değildir (10-3). Saçları kara olan kızın saçlarını sarıya boyatması âşık tarafından olumsuz bir durum olarak dile getirilmiştir. Âşık bu yeni saç rengi ve biçimi için yaban dikenini benzetmesine yer vermiştir (368-5). Âşık sevdiğinin saçlarının menekşe koktuğunu söylemiştir (58-5). Yüzün iki yanından sarkan zülüfler de âşığın gönlünü yaralayan unsurlar arasında sayılmaktadır. Zülüfler kimi zaman tuzak özelliği taşırlar (115-2) (229-9) (310-3). Bir yerde âşık kızlarından ondan zülüflerine gül yağı istediklerini

söylemektedir (313-8). Kızların saçları ipek gibidir (225-1) (517-4). Âşık kimi zaman sevdiğinin saçının çilesinden almak ister (129-4) (304-4) (500-1).

4.1.2. Kaş

Sevgilinin güzellik unsurlarından bir diğeri de kaştır. Fitne konusunda göz ile ortak gibi olan kaş, adeta fitne dükkanıdır. Kaşın en büyük özelliği eğri olmasıdır. Bu eğrilik onun hareketlerinde de vardır. Kaş çatmak bazen öfkeyi bazen sitemi gösteren bir işarettir (Artun 2014: 292).

Sevgili âşığa bakış atmaktadır. Âşık bu bakışı *alışveriş ediyor gözleri ile kaşları* şeklinde ifade etmektedir. Kaş ve göz adeta iş birliği içerisinde bir o yana bir bu yana oynamakta ve âşığa mesaj vermektedir (23-5) (125-4) (245-7) (250-3) (294-21) (314-3). İnce ve düzgün sıfatını karşılayan kalem kaş ibaresi de türkülerde karşımıza çıkmaktadır (5-1). Kaşın aşağıya doğru indirilmesi mutsuz bir yüz ifadesini göz önüne getirmektedir. Âşık bu şekilde kaşını indiren sevgiliye neden kaşlarını çatıyorsun babanı mı öldürdüm şeklinde sitem etmektedir (181-1). Gözlerin sürmeli oluşundan hareketle âşık *sürmeli kaş* ibaresini kullanmaktadır (340-1). Kaşların rengi karadır (225-1) (245-4) (317-3) (319-3). Bir yerde elâ renkli olarak karşımıza çıkmaktadır (108-21).

4.1.3. Kirpik

Güzellik öğelerinden bir diğeri de kirpiktir. Mazmunlarda kirpiklerin yaralayıcı ve öldürücü nitelikleri ön plana çıkmaktadır. Kirpikler genellikle oka benzetilir. Kaşları yay olan sevgili oklarını âşığa saplar (Artun 2014: 308). Repertuvarlarda sadece bir yerde kirpiklerden söz edilmektedir. Sevdiği kızın kirpiklerinden gözyaşları akmaktadır. Kirpik güzel sıfatıyla nitelendirilmiştir (383-4).

4.1.4. Göz

Sevgilinin gözü âşık üzerinde oldukça önemli bir etkiye sahiptir. Sevgilinin attığı bakışlar âşığın aklını almaktadır. Âşıklar sevgilinin gözlerinden bahsederken rengine, güzelliğine ve onda yarattığı etkiye sıkça atıf yaparlar. Âşık sevdiğine ne güzel gözlerin var hep böyle midir soyun diye sormaktadır (117-3). Sevgili âşık üzerinde gözüyle çok etkilidir. Âşık sevgilinin gözlerine bakıp onun bakışlarından cevap almaktadır (473-2). Yarın bakışları âşığın canını yakmaktadır (517-5). *Olayım o gözlere* (470-2,3) (471-6) ifadesi yine gözlerin âşık üzerinde yarattığı etkinin sonucunda söylenmiş bir ifadedir.

Mazmunlarda saç ile beraber anılan şahin kemeçe sanatçılarının repertuvarında sevgilinin bakışı ile beraber anılmıştır. Sevgilinin bakışı şahinin bakışına benzetilmiştir. Bu bakış âşığın

canını yakmaktadır (404-3). Repertuvarlarda genellikle göz rengi kara olarak karşımıza çıkmaktadır (27-1) (35-4) (96-3) (108-21) (109-10) (265-4) (299-1) (304-3) (319-3) (376-2) (493-8) (517-2) (517-5) (551-5) (560-3). Bunların dışında kömür göz (363-3) ela göz (317-3) (365-3) yeşil göz (182-2) (215-5) (473-2) de yer almaktadır.

4.1.5. Yüz/Yanak

Sevgilinin yüzü aya benzetilmiştir (360-7) (377-4). Yüz güzel sıfatıyla nitelendirilmiştir (50-4). Sevgili kırmızı yanaklıdır (294-6) (329-1). Âşık sevdiğinin yanaklarını dişlemek ister (313-7) (317,2) (337-1,2) (362-4) (470-11) (472-1) (493-3) (536-2). Yanakları gamzelidir (156-2). Sevgilinin yanağı renk dolayısıyla nâra benzetilmiştir (225-1). Nâr çok sayıda çekirdeğiyle bereketi, doğurganlığı temsil etmesinin yanı sıra sevgilinin yanağının rengini ifade etmekte de kullanılmaktadır.

4.1.6. Dudak/Ağız

Sevgili konuştuğu dudakları ballandır. Sevgilinin dilinden dökülen sözler şeker, baldır (225-1) (329-1) (363-7) (548-3) (560-4) (581-8). Âşık sevgilinin ağızının içini kesme şekere benzetmektedir (344-2) (402-4) (405-1). İstanbul kızları al dudaklıdır (68-1).

4.1.7. Boy

Sevgilinin boyu fidan boylu (228-1) ince uzun (569-1) selvi boy (216-3) (299-4) (286-4) (288-1) olarak nitelendirilmiştir. Âşık sevdiğinin güzel boyuna bakmaya doyamaz (176-1). Klasik mazmunların dışında minare boylu ifadesi karşımıza çıkmaktadır (478-2). Repertuvarlarda genellikle kadın alçak, ufak, kısa boyludur (61-2) (64-2) (69-3) (89-5) (205-8) (533-1). Boy ölçüsünün dışında sevgilinin yaşının küçük olması da repertuvarlara konu olmuştur. Âşıklar sevdiğine ufağım diye seslenmektedirler (30-2) (79-5) (94-3) (94-4) (99-1) (103-1) (107-16) (244-9) (263-5) (295-11) (295-31) (310-3) (311-1) (568-10). Âşık sevdiği kızı almak ister ancak küçük “ufak” olduğu için alamaz (176-30). Ufaktır benim yârim o güğümü/testiyi tutamaz ifadesi de formeller arasında yer almaktadır (110-24) (305-2) (376-4) (517-2). Âşık sevdiğinin boyuna kurban olmak, köle olmak istemektedir (72-3). Uzun, kısa boyların dışında orta boy ifadesine de rastlanılmaktadır (497-4) (517-1) (586-2).

4.1.8. Bel

Sevgilinin vücudu narin ve incedir. Bel genellikle bu özellik ile beraber anılmaktadır (339-3) (578-1). Sevgili yürürken bellerini sallayarak -salına salına- yürümektedir (12-3). Âşıklar sevgilinin beline taktığı kemeri kıskanırlar. Âşık sevdiğinin incecik belini kemer olup sarmak ister (37-1)

(268-1). Âşık beli ağrıyan sevdiğine çarşıya gidip kemer alayım demektedir (5-3). Âşık sevdiğinin beline sarılmak, dolanmak ister (333-2) (352-2) (362-6) (487-2) (560-8) (567-2). Yemek yemeyip zayıflayan sevgiliye âşık incelendi bellerin demektedir (114-3) (366-8) (475-7). Bir yerde Ramazan ayına gireli sevgilinin bellerinin inceldiğine dair vurgu vardır (268-2).

4.1.9. Gerdan

Ak renkli güzellik unsurlarından biri olarak gerdan bir yerde geçmektedir. Sevgili beyaz gerdanının altından âşığa bakış atmaktadır (2-6).

4.2. Kadınların Giydikleri Eşyalar

4.2.1. Peştemal

Doğu Karadenizli kadınların arka kısımlarını düğümleyerek bellerine bağladıkları boyuna çizgileri olan iki renkten oluşan peştemaller (Öztürk, 2005) repertuvarlarda çeşitli biçimlerde karşımıza çıkmaktadır. Kadınlar köy içinde iş görürken fındık toplarken pamuklu peştemali tercih etmektedir. Bu peştemaller günlük hayatta kadınların kullandıkları peştamallardır. Onlar bu peştemalle çarşıya inmezler (319-1) (592-2). Günlük hayatta kullanılan peştemalin dışında düğünlerde tercih edilen ipekli peştemal de karşımıza çıkmaktadır. Genellikle bu peştemal türü âşıklar tarafından anılmaktadır. İpek peştemaller diz üstüne dokunur (337-1). İpek peştemallilerin düğümü geridendir (363-6). Âşık at beyaz peştemalini bir göreyim yüzünü diye seslenmektedir (19-2). Burada kastedilen bele bağlanan peştemal cinsi değildir. Rize’de başa bağlanan keşana da peştemal adı verilmektedir. Çiçekli peştemal de repertuvarında yer almaktadır (82-1). Peştemalin veya kuşağın üzerine uç kısımları püsküllü olan bel bağı da bir türküde yer almaktadır. Âşık kadının belindeki bel bağına kurban olayım demektedir (2-12). Âşık bir yerde ben daha inanmam peştamal kuşanana diyerek sitem etmektedir (498-6).

4.2.2. Kuşak

Kadınların üçgen şeklinde bellerine bağladıkları yün, ipek veya pamuklu kumaştan yapılan bez parçası “iki düz tül takayım belindeki kuşağa” şeklinde geçmektedir (300-4).

4.2.3. Acem Şalı Kuşağı

Yöredeki kadınların soğuktan korunmak ve ağır yük taşırken belkemiğini korumak amacıyla bel çevresine sardıkları acem şalı kuşağı da türkülerde yer almaktadır (78-4) (177-3) (204-2). Gurbete giden âşık sevdiğine beline acem şalı kuşağı sarmasını ister (69-5).

4.2.4. Çember, Yaşmak, Yemeni, Keşan

Anadolu’da kadınların başlarına örttükleri, alınları ve boyunlarına bağladıkları yemeni (319-4) çember (363-7) repertuvarlarda kadınların kullandıkları eşyalar arasında yer almaktadır. Yaşmak beyaz renkli ve ince kumaştan yapılan başörtüsüdür (75-2) (216-1). Sevgili yaşmağını portakal dalına dolamıştır (35-5) (59-3). Sade ve desenli olan yaşmak “pullu” olarak karşımıza çıkmaktadır (237-3) (319-2) (320-5) (491-4) (542-3) (564-2). Yaşmağın pulların âşığın gözünü kamaştırmaktadır (237-4). Yöredeki kadının başına taktığı çemberin kıyıları kangel mangel “eğri büğrü” olarak ifade edilmektedir (11-4) (351-1) (366-1). Bir yerde âşık sevdiğine başındaki çemberin dalları solsa solsa diye sitem etmektedir (402-3). Başa takılan bir diğer aksesuar kırmızı rengin ağırlıkta olduğu yöreye özgü desenlerle bezenmiş keşandır (581-6). Güzellerin iyisi keşanını yan bağlar (575-4). Kazalarda meşhur olan Çarşıbaşı keşanıdır (434-3).

4.2.5. İşluk

Yöre kadınları tarafından giyilen bir diğer kıyafet işluktur. Düz, yakalı, düğmesiz, bağırsız bel seviyesine kadar inen bu kıyafet çeşitli renklerde türkülerde yer almaktadır. Bir yerde kara renkli elbisenin sevdiğine uymadığını belirten âşık, sevdiğinin beyaz işluk giymesini istemektedir (51-5). Başka bir türküde beyaz işluğun sarı bluz üzerine yakışacağı dile getirilmiştir (108-21). Pamuk peştamalin üzerine kırmızı işluk giyildiği de söylenmektedir (512-2). Bir yerde Farozlu işluk yer almaktadır (319-2).

4.2.6. Fistan

Uzun ve bol bir biçimde dikilen entari olan fistan, çeşitli renklerde kadınlar tarafından giyilmektedir. Çiçekli fistan (115-2) (319-1) (552-1) çiçekli entari (320-3) şeklinde repertuvarlarda yer almaktadır.

4.2.7. Alaca Çorap, Kara Çorap

Şalpazarı’nda kadınlar tarafından yünden dokunan, diğer yörelerle kıyaslandığında daha çok renk tonu barındıran nakışlı çorap çeşidi (Öztürk, 2005) olan alaca çorap yöre kadınlarının giydiği çorap arasında yer almaktadır (114-9) (569-2). Alaca çorap dışında repertuvarlarda kara çoraptan da söz edilmektedir (152-4) (512-1) (552-1).

4.2.8. Çarık, Kara Lastik, Kundura

Sevgili kundurası ile yaylalara gitmektedir (1-8). Evin büyüğü olan yörede anne olarak anılan neneden geride kalanlara hatıra olarak kara lastikleri ve yamalı elbisesi kalmıştır (447-15). Kara

lastik dönemine kadar giyilen sığır ve eşek derisinden yapılan ipele ayağa bağlanan çarık da repertuvarda karşımıza çıkmaktadır. Âşık, nenen çarık giyerdi ne çabuk unuttun o günleri diyerek eleştiride bulunmaktadır (529-2).

4.2.9. Kumaş Yelek

Fistanın üzerine çeşitli renklerde önü açık ve kolsuz işlemeli olarak giyilen kumaş yelek kadınların horon oynarken giydikleri elbise arasında yer almaktadır. Çalköyün ve Ağasar'ın yelekleri aynıdır (194-4,6).

4.2.10. Püsküllü Çanta

Üzerinde Türk motifleri bulunan yöreye özgü püsküllü çanta (108-20) (547-5) iki türküde karşımıza çıkmaktadır.

Yöreye özgü kıyafetlerin dışında keten gömlekten söz edilmektedir. Âşık sevdiğinin giydiği keten gömleğinin yeni olduğundan söz etmektedir (1-2). Başka bir yerde Avrupa keteninin kızlara moda olmasından söz edilmektedir (340-1).

4.3. Kadınların Yaşayışları ve Yaptıkları İşler

Fındık dallarından örülerek çeşitli boylarda yapılan eşya, yiyecek, yaprak gübre taşımaya yarayan sepet, Karadeniz kadınlarının tarlalarda yaptıkları işlerde kullandıkları eşyaların başında gelmektedir. Kadınlar sırtındaki sepetlerle tarlalara, yaylalara gitmektedir. Âşık kadının sırtındaki sepetin hamalı ben olayım demektedir (19-1). Sevgili arkasında sepeti ile yük taşımakta ve iş yaparken terlemektedir (461-8). Karlı dereden beri yeşil çay bahçeleri vardır. Peştemalli kızlar çay filizi toplamaktadır (19-3) (172-4). Kına gecesi olan geline âşık yıka sil odaları sevsin seni kaynanan demektedir. Gelin ahıra inip inekleri sağacak gübre taşıyacaktır. Sepeti yüklenip bahçe kazmaya gidecektir (149). Hayri Yaşar Karagülle annesinin küfe ile köyün şadırvanından su taşıdığını söylemektedir (164-7). Annesi çamaşırları yıkayıp kuruması için fındık dallarına asmaktadır (412-43). Âşığın sevdiği elinde kufasıyla suya gitmektedir (372-1).

Âşıklar Karadeniz kızlarının dışında Sakarya, İstanbul ve Almanya kızlarına da repertuvarlarında yer vermişlerdir.

Sakarya kızları şalvarları giyip pancar kazmaya giderler (563-3). İstanbul kızlarının gözleri penceredir. Onların yüzleri boyalıdır, naylon çorap giyerler ve güvenilmezlerdir. Bütün bunlara rağmen âşıklar böyle kızlar olmasın biz de bekâr duralım diyerek nükte yaparlar. Sonunda şaka yaptık diyerek gönül alırlar (68) (374). İstanbul kızları vitrinleri gezer iki metre kumaş ile baştan

sona giyinirler. Sizi beğenmezlerse dudak büküp geçerler (328). Beyoğlu'nun kızları sevdalık bilmezler, söz verirler ama sözlerinde durmazlar (340-4). Beyoğlu'nın kızları her gidene göz dikerler (536-3). İstanbul'un kızları hep kol kola gezerler. Hacı ağa bulduklarında paralarını yerler. Hacı ağa âşığın deyimiyle akli az parası çok olan kimsedir. İstanbul kızlarının hiç insafı yoktur (368-6).

4.4. Erkeklerin Giydikleri Eşyalar

4.4.1. Kukula

Yöresel kıyafetler içinde başa takılan kukula bir türküde kaytan kuşak, zıpka ve çapula ile beraber anılmaktadır (214-4).

4.4.2.Aba

Kaba dokunmuş dayanıklı bir çeşit yün kumaş olan siyah şayaktan dikilip, içine de aynı kumaştan yapılan yelek giyilen, yakasız, kolları astarlı olmasına karşılık, beden kısmına astar dikilmeyen ceket (Öztürk, 2005) olan abayı Karadeniz uşağının giydiği söylenmektedir (98-1).

4.4.3. Zıpka

Siyah kumaştan dikilmiş bacak kısmı bacağı saracak şekilde tasarlanmış pantolon türü olan zıpka (98-1) “birazacık dar oldu zıpkamın bacakları” şeklinde repertuvarlarda geçmektedir (347-4) (400-5).

4.4.4. Çuha Yelek

Gömleğin üzerine giyilen ve siyah şayak kumaştan dikilen yelek, “çuha yelek yakaları düğmeli” ve “çuha yelek giymeli yakaları düğmeli” şeklinde repertuvarlarda yer almaktadır (134-3) (229-7).

4.4.5. Çapula

Burnu sivri ve kalkık olarak tasarlanmış olan erkek ayakkabısı çapula repertuvarlarda dört yerde geçmektedir (214-4) (509-4) (546-1) (590-3).

4.4.6. Sabuk

İnce siyah deriden yapılan alçak kösele tabanlı, yan tarafları dikişli diz altına kadar uzanan erkek çizmesi (Öztürk, 2005) repertuvarda bir türküde yer almaktadır (98-3).

4.4.7. Çarık

Yörede ayakkabı olarak giyilen bir diğer ayakkabı çeşidi çarıktır. Çarıkların (108-5) uçları sivri, boğazları açıktır. Âşık sevdiğine bir çift çarık yıprattım senin sebebine demektedir. Sevdiği için âşık türlü türlü yollar kat etmiştir (97-5).

4.4.8. Yağdanlık

Silah yağlamak için içinde yağ bulunan küçük kutuyu âşık, cebimdeki yamaya yağlık diyorlar şeklinde ifade etmiştir (311-4).

4.5. Erkeklerin Kullandıkları Eşya ve Aletler

Erkeklerin kullandıkları eşyalar arasında tüfek (66-2) (94-1) (114-5) (127-4) (226-2) (244-8) (311-3) (351-1) bulgari tüfek (114-5) tabanca (108-24) (265-7) (276-5) parabenli tabanca (107-7) (109-14) (115-6) (132-4) fişek (283-1) kama (98-1) (294-23) (513-5) (521-5) bıçak (504-5) ve palaska (504-5) yer almaktadır.

Oğlu yaylada vurulan annenin ağıtında oğlunun belinde sakız kabuğundan armaları, on dörtlü ve çam sakızından mermileri olduğu söylenmektedir (492-1).

4.6. Mekânlar

4.6.1. Türkiye Sınırları İçindeki Mekânlar

Trabzon'un başında güzel yaylalar vardır (4-1). Trabzon'un işgali İstanbul'dan sonradır. Trabzon şehrinin eşi benzeri yoktur. Bizans Krallığını Fatih orada yıkmıştır. Kanuni Sultan Süleyman da Trabzon'da doğmuştur. Trabzon sultanların yeridir. Hatuniye Camisi en büyük eseridir. Caminin yanında Gülbahar Hatun türbesi bulunmaktadır (348). Trabzon Fatih Sultan Mehmet'ten onlara emanet edilmiştir (3-1,2) (346-1) (474-4). Trabzon'un her tarafı yaylalarla kaplı, yeşil çamlarla süslüdür (64-1) (87-1). Boztepe'den serin rüzgâr eser, oradan atılan toplar hep boğazları keser (64-1) (474-3). Trabzon şahinler diyarıdır (87-1). Trabzon'un Meryem Anası turistlerin sıkça ziyaret ettiği yerler arasındadır. Hamsiköy sütlacının tadına doyum olmaz. Trabzon'un her yeri cennet bağıdır. Kisarna'nın suyunu içenler şifa bulur. Trabzon'un tarlaları

tütün, mısır ve fındık ile denizi balık ile doludur. Hamsi sofraların gülüdür (541) (572). Trabzon'un içi kalaylı kazandır. Gülüne, çiçeğine, güzel yaylalarına, soğuk sularına, taşına toprağına âşık kurban olayım demektedir (134-4,5). Trabzon'u anlatan âşık Çaykara'da kaval çalan Kerim isimli müzisyenden bahsetmektedir (145). Karadeniz'in simgesi fındık, çay ve tütündür (145) (172-3). Ali Genç ve Saffet Genç türkülerini Maçka'da yazdığını söylemektedirler (8-2) (402-5). Maçkalılar iyi tabanca taşırlar (145). Trabzon'un ilçesi olan Sürmene Bahattin Çamurali tarafından çok şirin bir yer olarak anlatılmaktadır. Çay, fındık ve portakalı âşığın gönlünde yaşar. Sürmene çarşısında güzel kızlar gezmektedir. Âşık Sürmene'nin maden sularından içmemizi tavsiye eder (26-3,4). Şeref Kara köyünün Galyan olduğunu söylemektedir. O köyüne Çöl Galyan demektedir. Kazası Akçaabat'a sınırdır (440-1,2). Olasa Yeniköy ile Galyan yan yanadır (412-35).

Zonguldak ili için altın olsun kömürün ifadesi yer almaktadır (479-6). Ereğli'de çok iyi çilek çıkar. İnebolu kayıkçısı çok çalışandır. Fındığın kıymetini Ordu ve Bulancak bilir (82-3,4,5) (224-1,2,3). Askerliği Burdur'a çıkan Hayri Yaşar Karagülle Burdur'u bir göl kenarı olarak resmeder. Burdur'un dağları otsuzdur. O Trabzon'un yaylalarına özlem duymaktadır (162-3). Âşık bir türküsünde Hameni kazasını tarif etmektedir. Hameni aslında Çiğdemlidir. Annesi de oralıdır. Çay köyüne bitişiktir (191-2). Akpınar köyünün eski ismi Hozeysa'dır (194-14). Kireçhanede eskiden düğünler yapılmaktadır (194-17). Koryanalı Hüseyin köyünün Acısu olduğunu ifade etmektedir. Acısu köyünün eski ismi Koryana'dır (276-3,4).

İstanbul dışı surlarla örülü, içi müzelerle dolu bir şehirdir. Her ne kadar güzel bir şehir olsa da İstanbul gurbet mekânıdır. İki âşığı birbirinden ayırmıştır (7-1). Kahpe düşmanlar İstanbul'da büyük Sultan Mehmet tarafından dize getirilmiştir. İstanbul Fatih Sultan Mehmet'ten onlara emanettir (8-3).

4.6.2. Türkiye Cumhuriyeti Dışındaki Mekânlar

Geçim sıkıntısı sebebiyle âşıkların çalışmak için gittikleri Almanya göç mekânlarının başında gelmektedir. Almanya gurbet ocağıdır (216-4) (341-1). Almanya âşığın sevdiğini -nazlısını- elinden almıştır (77-2). Âşık çektiği sıkıntıları, dertleri Almanya'dan aldığını dile getirmiştir (107-13). Almanya gurbeti âşığı yakıp mahvetmiştir (1-12). Ferhat Yurdakul Almanya'dan yetmiş yedi yılında geldiğini söylemektedir (109-19). O Almanya'dan geldikten sonra hapse düşmüştür (109-6). Hayri Yaşar Karagülle Almanya destanında sonbahar kış mevsiminde Almanya'ya gittiğini belirtmektedir. Almanya eskisi gibi değildir, çok bozulmuştur. Almanya'ya giden Türklere uymayın gâvurlara diye seslenmektedir. Oğullar, kızlar Almanya'da diskoteklere gitmektedir. Âşık Almanya'ya gidip sonradan görme olanlara cehennem olsun yerleri diye beddua etmektedir. Almanya'nın vesaiti çoktur, yollarından geçilmez. Bunun yanında havası çok pistir. Bu destanda Almanya'da yaşama mücadelesi veren âşığın yaşadığı olumsuzluklar mizahi bir dille ifade edilmektedir (135). Köyden Almanya'ya göç eden âşık sevdiği kızı -Fadimesini- görmeye gelir.

Sevdiğinin hasta olduğunu gören âşık bu duruma çok üzülmemektedir. Sevdiğine Alman konaklarında yuva kurulmaz diye sitem etmektedir (198). Şeref Kara Almanya'ya gidenlerin değiştiklerinden söz etmektedir. Almanya'ya pantolonu yamalı giden adam Türkiye'ye dönüşünde kravat ve gömlekle gelmiştir. O eski günleri unutmuş Almanya'ya gittikten sonra değişmiştir (417). Şeref Kara önceleri imrenerek baktığı Almanya'ya gittiğinde olumlu intibasını yitirerek dönmüştür. Almanya'ya gidenlerin çoğu geçim yüzünden gitmiştir ancak gidenler oranın başarısına kapılıp kötü hallere düşmüştür. Âşık bunu sert bir üslupla eleştirmektedir. Almanya zalim, Türkiye ise cennettir (422). Bir diğer göç mekânı Arabistan'dır. Hayri Yaşar Karagülle 1978 yılında Arabistan'a gittiğini söylemektedir. Türkiye'den ayrılmak âşığa zor gelmiştir. Üç buçuk saat süren yolculuğun sonunda çiftliğe varmıştır. Arabistan çok sıcaktır, sıcak yeller esmektedir. Kalacak yer için otel sormaktadır ancak otel yoktur. Ona kumda yatacağını söylemişlerdir. Riyat hava alanı ona bu haliyle mezar olmuştur (146). Geçim sıkıntısı sebebiyle çalışmaya gidilen bir diğer ülke Fransa'dır. Çal köyüne bitişik olan Hamenililer Fransa'ya çalışmaya gitmişlerdir. İzinleri oldukça köylerine gelirler yaylalara çıkarlar. Onlar Fransa'da Lemaz şehrinde yaşamaktadırlar (191-2,3). Fransız konakları âşığın sevdiği kıza mesken olmuştur. Kız annesinin zoruyla Fransa'ya evlenmektedir. Âşık sevdiği kıza alamamıştır (173-2,3). İstikbâl kurtarmaya gidilen bir başka ülke Avusturya'dır. Âşık Avusturya'nın kızlarından kurtulup memlekete dönemediğini dile getirmektedir. Virane memleketin kumral güzeli çoktur. Bu kızlar narindirler. Âşık bu kızlardan bir tanesini Müslüman edemedim demektedir (275). Şeref Kara 1982 yılında Libya'ya gittiğini 1984 yılında Türkiye'ye geri döndüğünü söylemektedir (412-2,5).

4.7. Dinî Unsurlar

4.7.1. Allah

Repertuvarlarda Allah kelimesi 280 kere Tanrı kelimesi 4 kere Mevla kelimesi 33 kere Yaratan kelimesi geçmektedir. Yaratıcıyı anma olarak kullanılan bütün bu kelimeler kimi zaman dua şeklinde kimi zaman şükür minnet ifadesini belirtmede kimi zaman da Yaratıcının yüceliğini vurgulamak adına söylenmiştir. Tanrı uludur (383-3). Âşık yerin ve göğün sahibi Allah'tan onu yâre kavuşturması için dua etmektedir (1-13) (67-6) (107-14) (490-3) (518-11). Âşıkların kavuşamadığı durumlarda yine Allah'tan onları bir araya getirmesi için dua edilmektedir. Âşık Allah'tan sevdalık edenlere kolaylık dilemektedir (210-1) (227-2). Gurbette olup memlekete gelemeyen âşıklar Mevla izin verirse yurtlarına, sevdiklerine kavuşacaklardır (67-1) (205-8). Ömrünün bir kısmını işlediği suçtan dolayı mahpuslarda geçiren Ferhat Yurdakul yeri ve göğü Yaratan'dan af dilemektedir (107-14) (109-8). Âşık sevgisinin gücünü ifade etmek adına sevdiğine seni ancak elimden Yaradan alır demektedir (107-17) (112-6). Âşık onu hor görenlere diz çöküp eğilmemiştir. Köyüne küskündür artık köyüne geri dönmeyecektir. Onu hor görenlere unutma insanlığı ölünce kurulacak adalet bakanlığı demektedir. O hayatında yediği ekmeği çiğnemeyenlerdendir. Yaradan Allah ona güç vermiş yıkılmamıştır (180). Âşık sevdiğinin gözüne

kaşına vurulmuştur. Bu durumu sevdiğinin de yaşamasını ister. Mevla'm benim dertlerimi senin de başına versin diyerek beddua etmiştir (72-2). Bir başka kargış da terk edip giden sevgiliye -sen de doyma Mevla'na- şeklinde söylenmiştir (73-2). Sevdim onu alamadım alsın onu Allah'ım şeklinde âşık sevdiğine beddua etmektedir (114-3). Sevdiğini başkasıyla gören âşık kıldığı namazın kabul olmayacağını söylemektedir. Allah affetse bile o affetmeyecektir (143-7). Âşık bir türküde sevdiğinin namazda ağladığını söylemektedir. Onun kıldığı namaz boşunadır. Allah onu affetmeyecektir (167-10).

4.7.2. Ahiret, Mahşer

Ölümden sonra gidileceğine inanılan sonsuz bir yaşam alemi ahiret, mahşer repertuvarlarda âşıklar tarafından dile getirilmektedir. Âşık kendisine haksızlık yapıldığını ve aldatıldığını söylemektedir. Sevdiğine “hesap gününde” ahirette ne yapacağını sormaktadır. Âşık onda olan hakkını ahirette alacaktır (116-5) (165-3). Âşıkları birbirinden ayıran anneye âşık sitem etmektedir. Arasat meydanında annesi onu görüp hesap verecektir. Belki de o gün annesi yaptığı hatayı anlayacaktır (173-4). “İmamın kayığı” ifadesi mecazi anlamda “tahtalı köye gitmek” “ölmek” mânâlarına gelmektedir. Âşık bu mecaz söz üzerine türküsünü söylemiştir. Arasat meydanında Müslümanlar toplanacaktır. Bu dünya için kefen parası kazanmak bile fazladır. İnsanoğlu dünya malına bu denli tapmamalıdır. Günahı sevabı ahirete gitmeden bu dünyada ölçmek gerekmektedir (190). Bir türküde âşık sevdiğinden ayrı düşer onunla ahirette buluşacaktır (472-9).

4.7.3. Felek, Kader, Baht, Talih, İkbal

Felek, âşıkların yaşadığı olumsuz durumları ifade etmede repertuvarlarda kullanılan mazmunlar arasında yer almaktadır. Âşıklar olumsuz bir durumla karşılaştıklarında zalim bir varlık olarak tasavvur ettikleri feleğe çatarlar. Halk edebiyatında talih, baht ve şans anlamında da kullanılan felek repertuvarlarda sıkça başvurulan kavramlar arasındadır. Bu bölümde repertuvarlarda aynı anlam haznesine sahip olan kader, baht, şans, talih, ikbal, felek kavramları bir arada değerlendirilecektir.

Âşık feleğe sana ne ettim de döndün bana yüzünü şeklinde sitem etmektedir (1-3) Bir başka yerde bu ifade döndün bana arkanı şeklindedir (503-1) (551-1). Felek kahpedir, kusur âşıkta değil, felektedir (1-4). Âşık o kadar çaresizdir ki felek bir mum bile yaksa âşiğe yetecektir (1-5) (503-1) (551-2). Felek âşığı yardan ayırmış onu derde bağlamıştır (17-3). Almanya'ya göç eden âşık yazısının kara olduğunu dile getirerek suçu felekte aramıştır (77-3). Hayri Yaşar Karagülle Almanya destanında feleği kambur olarak nitelendirmektedir (135-7). Başka bir türküde de bu sıfat kullanılmıştır (503-3). Dedikodu yüzünden ayrılan gençler suçu felekte aramaktadırlar (143-12). Sevgisine karşılık bulamayan âşık bırakın ona da felek vurur bir gün diyerek sitem etmektedir (150-7). Felek zalimdir (370-4) (452-14) (503-2) (551-3). Felek kahpedir, ellere kürk âşiğe kolsuz

yelek giydirmiştir (446-2). Âşık sevdiğine kavuşamadığı için felekten davacıdır. Felek iki âşığı birbirinden ayırmıştır (221-1,3). Âşık felek sana ne ettim kırdın kanatlarımı diye sitem etmektedir (503-3). İkbâl yörede “kötü, yakışsız” anlamına gelen gaybana sıfatıyla nitelendirilmiştir (11-1). Âşıkların dedikleri olmamış başlarına kara yazı (107-9) gelmiştir (11-3). Âşık sevmiştir ancak sevdiğini başkası almıştır. Bu yaşadığı durumu fena talihe bağlamıştır (14-2). Âşık kimseden darılmaz ikbâlîne ağlamaktadır (27-4) (49-4). Âşık daha doğarken dertli doğduğunu ifade eder. Onun yazısı böyledir (71-3). Dünyaya ikbâlsiz geldiğini dile getirmektedir (107-15). Mahpushaneyeye düşen Ferhat Yurdakul ikbâllerim çok ağır mecbur yatacağım demektedir (108-24). Nerede bir ikbâlsizlik varsa gelir âşığı bulur (110-5). Âşık ikbâl parayla satılık olsa alırdım biraz diyerek kaderi karşısında çaresizliğini dile getirir (110-14) (303-2). Mevla olan zerre kadar ikbâl vermemiştir (303-1). Herkese gülen talih ona gülmemiştir (144-5). Âşık sevdiğine ikbâlîm yok felek aldattı beni demektedir (124-3). Kader iki âşığı zamansız tanıştırmıştır. Onların bir araya gelmesi imkânsızdır (144-8). Onların kara yazıları ayrı ayrı yazılmıştır (170-1). Âşığın sevdiği kız da kendisi gibi bahtı karadır (192-5). Felek ikbâlî olmayanı bulmaktadır (221-2). Ferhat Yurdakul birinci mahkemede altı ay ceza yemiştir. Bunun üzerine sevdiğine ikbâllerimiz ağır güzelim ne edelim diyerek kaderine razı gelmiştir (311-4). Saffet Genç kemeçesiyle altın bulduğunu söyler. Buradaki altın onun âşık olduktan sonraki zenginliğinin temsilidir. Küçük yaşta yetim kalan âşık hiç ikbâlînin olmadığını söylemektedir (348). Bir yerde âşık doğuştan ikbâlînin böyle olduğunu hocalara gittiğini ancak hocaların da ona okunmalık halinin olmadığını bu işin tek çaresinin çalıp söylemek olduğunu dile getirmektedir (461-15). Bir yerde âşık Amentü Billahi duası ile kadere inandığını söylemektedir (589-6).

4.7.4. Kâbe

Kâbe toprağı özlenen, hasret duyulan mekân olarak repertuvarlarda yer almaktadır. Gurbete giden kişi doğup büyüdüğü yere Kâbe toprağı demektedir. Memleketleri onlar için kutsal topraktır (47-4) (496-3) (555-4).

4.7.5. Kur'an

Âşık sevdiğinin kucağında ölmek ister. Öldükten sonra ardından Kur'an okutmasını diler (116-13). Âşık kitaptan okumadın mı ahirette olacakları herkes orada senden ister alacağını demektedir (460-15). Âşık sevdiğine senin gibi güzelin kitabına kurban olayım der (511-1).

4.7.6. Muska

Âşık sevgilinin kıvrık saçlarına muska yaptıracağını söylemektedir (12-7).

4.7.7. Müslüman-Gâvur

Terk edip giden sevgili için âşık gâvur demiştir (63-1). Karaabdal şenliklerine herkesin yâri gelmiştir. Âşık sevdiğini göremeyince nerde benim imansız diye sitem etmektedir (108-13). Rusya nataşaları Karadeniz'e inmiş "Temel'in uşakları" malı mülkü satmıştır. Bu durumu âşık Müslümanlar gâvur oldu şeklinde eleştirmiştir (184-5). Avrupa'nın kızları Müslüman gençleri Katolik'e döndürmüştür (274-1). Mera davası yüzünden bir can yitmiştir. Âşık Müslümanlar birbirine nasıl düşman olur diye yakınmaktadır. Ölen adamın çocukları yetim kalmıştır (296-6). Kıbrıs Harekatının konu olduğu türküde âşık Kıbrıs'a asker olarak gitmek istediğini ifade etmektedir. O Magaryos'a minnet mi edeceğiz domuzun gâvuruna demektedir (359-2). Âşığın sevdiği kız Yahudidir. Ancak o Müslüman olursa onunla evlenecektir (59) (477) (543). Âşığın sevdiği kız başka biriyle evlenmiştir. Bunu duyan âşık beni mi seversin yoksa gâvur kocanı mı şeklinde sitem etmektedir (483-4). İstikbalini kurtarmak için Almanya'ya giden âşık gâvurların içinde gün yüzü görmediğini söylemektedir (555-1).

4.7.8. Nazar

İstanbul şehrinin güzelliğine nazar değmesin denilmektedir (8-1). Yarının onu sevdiğini söyleyen âşık ona nazar değdiğini söylemektedir. Yedi senelik sevdası nazar sebebiyle bitmiş ölmeden mezarı olmuştur (152-3). Annesi kızının nazar olmasından korkmaktadır (195-15). Sevdiğini görmeye giden ancak annesinden korkan âşık ahıra kaçar. Ahırda "Kınalı" vardır. Kınalı bağırmağa başlayınca nazarlandı Kınalı denilmektedir (195). Âşık sevdiğine ikimizi duyarlarsa nazar ederler demektedir (195-17). Âşık sevdiğinin gözlerine nazar değmesinden çekinmektedir (206-4). Âşık sevgilinin giydiği elbiseye nazarlık takacağını söylemektedir (216-2). Trabzon güzelliği ve ihtişamıyla âşık tarafından dile getirilmiştir. Âşık nazar değmesin temennisinde bulunmaktadır (346-7). Bir yerde âşık kendisine nazar değdiğini bunun için hocaya gideceğini söylemektedir (461-14).

4.7.9. Şehit

İstanbul'un etrafı mezarlarla doludur, her tarafı şehitliktir (8-1). Âşık ben ölürsem yol üstüne koyun beni, gelen geçen kızlar bana şehit desinler diye vasiyet etmiştir. Mezarının başına mahkum Ferhat yazılmasını istemiştir (107-15).

Şeref Kara "Ana Kuzularına" adlı destanında yirmi yaşında vatan bekçilerinden söz etmektedir. Askere giden oğul annesinden helallik istemektedir. Asker, annesine "Şehit olursam vatan sevdasındandır, sakın ağlayıp üzülme gurur duy" demektedir. Ay yıldızlı bayrak ebedi sallanacaktır. Âşık tüm şehitlere Allah'tan rahmet dilemektedir. Âşık, hainler Çanakkale'yi unutmazlar diyerek destanını bitirmiştir (448).

4.7.10. Tabut-Teneşir

Âşık sevdiğini kaybetmiştir. Sevdiğinin sarı saçları teneşire yayılmıştır. Sevgili saçından kesip âşığa vermiştir (4-3). Âşık ben ölürsem bütün malımı satın, tabutumun sevdedan öldü yazın şeklinde vasiyet etmektedir (72-1) (91-5) (591-6). Âşık sevdiğinin onu ölmeden teneşire koyduğunu söylemektedir (77-6).

4.8. Gelenek ve Görenekler

Karadeniz düğünlerinin yemekli olduğu söylenmektedir. Düğünlerde tabancalar atılıp kiremitler kırılır. Kemeçe çalınır horon oynanır (149). Şeref Kara eski köy düğünlerini anlatmaktadır. Önceden köy düğünlerinde bütün komşu köyler düğüne davet edilir. Düğünlerde davul zurna ve kemeçe çalınır, iki gün iki gece eğlenilir. Heybeleri püsküllü atlar vardır. O dönemde araba yolu yoktur, yollar patikadır. Güvey “damat” masaya oturtulur. Masa harmana gelir. Damada bazıları sahan tabak bazıları ise para verir. Evin saçağına doğru tabancalar atılır. Horozun bacağına ip bağlanır. Gelin evden çıkmadan son kez evine bakar. Duvağı ile beraber eğerli ata biner. Gelin alıcılar dönüp damat evini sararlar. Damat seranderden gelini arpalar. Düğün bittikten sonra herkes dağılır. Ardından sabah cumağılık yapılır (456).

4.9. Yemekler

Metinlerde Vakfikebir yağı (145-3) tonya muhlaması (166-3) küplerden yapılan fasülye turşusu (189-2) mısır ekmeği (189-4) mısır ekmeğinden yapılan sumur (189-4) lahana (189-5) hamsi çorbası (541-5) ve kalandar çöreğinden (593-2) söz edilmektedir.

4.10. Kargışlar

Bu dünya olsun haram
Bizden sonra galana (1-17)

Anandan galdın yetim kız
Babandan da galasın
Babandan kaldın yetim kız
Sevdedan da galasın (1-19)

Yalvarurum Allah’a
Cadı annen ölmedi (37-4)

E giz senun ananun
Allah gelsun hakkından (48-1)

Şaka ile kurulur
Sevdalığım binası
Hayde gideyim hayde
E gözü kör olası (56-3)

Bu benim dertlerumi
Mevlam versun başına (72-2)

Terkedup beni gittu
Sen da doyma Mevla'na
Beni terkedu gittin da
Sen da doyma Mevla'na (73-2)

Görmesin cennet yüzü
Seni aklıma koyan (111-10) (113-1)

Beddua ettim seni
Gız galasun dul gari
Allah alsın gocani
Sen galasun dul gari (114-5)

Kesilsin gısmetlerun
Gene bana kalasun (117-2)

Beni yardan ayıran
Ne din bulsun ne iman (125-6)

Gız senin sevdaluğun
Yerun dibine girsun (133-6)

Köpri altında digen
Yagdi beni gül iken
Onu da Allah yaksın
Üç günlüg gelin igen
Seni de Allah yaksın
Üç günlük gelin igen (204-6)

Suyun altında desti
Dolsun güzelim dolsun
Babanın bir gözü kör
Öbüri da kör olsun (243-8)

Kar yağar dizi dizi
Annesi vermez kızı
Niye vermiyor oni

Kör olasun sevdalık
Beni verem eyledun (91-1)

Sevdum da alamadum
Alsun oni Allah'um (114-3)

Gız mekan tutmuyasın
Sen gittuğun yerlerde (115-6)

Allah bu dertlerimi
Versin senun başına (117-5)

Yüksek dağlarun gari
Heb erisin erisin
Gız senun sevdaluğun
Yerun dibine girsun (128-7)

Senin da benim gibin
Açan çiçeğin solsun
Ne yabarsan sonu boş
Aşga tövbeler olsun (196-1)

Başındaki çemberin
Solsun dallari solsun
Aldadın beni yarım
Olsun bakalım olsun (243-7)

Cennet yüzi görmesin
Aramuzi bozanlar ooy (246-2)

Cebumdegi mendilum
Yarumun işliğunden
Aldadın beni e gız

Kör olsun iki gözi (259-9)

Ceviz yaprağı yersiz
Duramıyorum sensiz
Yılan girsin koynuna
Nasıl uyuyorsun bensiz (283-3)

Heeeyyy
Yaktın beni güzelim
Allah da yaksın seni
Bir tomurcuk gül iken
Yarım soldurdun beni (287-2)

Derenin kıyısında
Ah balıklar baluklar
İki gözünden gelsin
Ettiğim sevdalıklar (303-4)

Sen getürdün başıma
Habu gadar belayi
İgi gözün kör olsun
Görmeyesin dünyayı (306-2)

Of ooof
Birazacuk dar oldi da
Zıpkamun bacakları
Bize sebep olanın gız
Yıkılsın ocakları (347-4)

Aramizi bozayı da
İki dane cazılar
İki dane cazılar da
İyi gün görmesinler (358-6)

Birazacuk dar oldi
Zıpkamun bacakları
Bize sebep olanun

Bulasın gençliğünden (261-6)

Heeeyyy
Yaktın beni güzelum
Yaktın da ettin ozan
Çennet yüzü görmesin
Yar aramuzi bozan (287-1)

Kar yağar dizi dizi
Annesi vermez gızı
Niye vermeyi oni
Kör olsun iki gözi (295-19)

Kemençemun üstüne
Vururum yayı yayı
Kör olsun iki gözün
Görmiyesin dünyayı yar (303-5)

İgi günlüg dünyada
Beni verem edersin
Kör olsun o gözlerin
Deyneglan yürüyesin (306-3)

Vapur gelur yelkensuz
Suda gider dümensuz
Ateş dolsun yatağın
E gız uyursan bensuz (354-2)

Bi yabi yapturayım
Maçka yabılarından
Gözlerinden kan gelsin
Aksin yanaklarından
Kalkmayasın güzelim
Hasta yataklarından (372-1)

Kar yağar dizi dizi
Annesi vermez gızı
Neye vermeyi oni

Yıkılsın ocakları (404-5)
Güneşlere bakarlar
Yakarlar tepeleri
Gız sana haram olsun
Çol Galyan dereleri
Kız heram olsun sana
Mesohar dereleri (416-18)

Bende bir ömür boyu oy
Durur hatiralari da
Heram olsunlar sana kız
Bisküvit paraları oy (426-1)
Yıkılasın Avrupa
Oldun hasret ocağı
Gelirsin yaylacığı
Sana güzel gucağı (453-41)

O an görsem vururdum
Meyvamızı keseni da
Kör etsın gözlerini gız
O meyvanın dikenini
O ağacın dikenini
Allah'ım alsın seni (462-10)

Aradım bulamadım
Bir sözünde duranı
Bu dünyada da dabi
Allah versin belanı (466-8)
Desdiyi koydum suya
O damla ile dolsun
Ben alamadım seni
Açan güllerin solsun (482-5)

Aldım Havvama bir ev
İzmir konaklarından
Kalkmıyasın e Havvam
Ölüm yataklarından (483-2)

Kör olsun iki gözi (406-1)
Frankfurt çarşısını
Dolandum adım adım
Meğer rüya görmüştüm
Ağlamaları uyandı eey
Allah'ım alsın seni (418-22)

Cennet yüzü görmesin
Bu hala koyan bizi
Dua eden hocalar
Kıysın nikahumuzu eey (455-13)

İstemem selamını
Olsun sana elveda da
Benim gibi yanasın
Sen da öbür dünyada (463-13)

Allah'ım alsın seni
Yerlere goysun seni
Her sabahtan sabaha
Anan ağlasın seni (476-2)
Dara saçını dara
İki yani bir olsun
Neler eyledin bana
İki gözün kör olsun (482-7)

Gene yüreğüm dutmaz
Ölme da ölmiyesin
İki gözün kör olsun
Dünyayı görmiyesın (486-8)

İkballarımız ağır
Güzelim ne edelim
Bizi çekemediler
Biz günlere küselim
Hep gözleri kör olsun
Görmesinler dünyayı (487-3)

Destiyi koydum suya
O damla ile dolsun
Babağın bir gözü kör
Öbüri de kör olsun
Uy bana yavrucağım
Almam diyen gör olsun (490-10)

Sakaryayı sel alsın
Ayşemin evi batsın
Sakaryayı sel alsın
Aynur'un evi batsın
O da bana çok etti
Oni de Allah alsın
O da bana çok çektirdi
Oni de Allah alsın (496-2)

Ah kaynana kaynana
Fare düştü yaylana
Ayşe'yi vermedin
Kör olasın gaynana (544-1)

Atıp da vuramadım
Kapısında onları
Yalancının kızları da
Allah alsın onları
Yalıncağın kızları da
Allah alsın onları (545-6)

Öyle bir güne geldik
Sözlerime ganarsın
Eğer almassan beni
Cehennemde yanasın (558-4)

Olsun bakalım olsun
Suyun destiyi dolsun
Bizi çekemediler
Ocakları kör olsun (487-7)

Testiyi koydum suya
O damla ile dolsun
Babanın bi gözü kör
Anneğün da kör olsun (494-1)

Testiyi koydum suya
O damla ile dolsun
Uy seni kambur felek
İki gözün kör olsun (503-3)

Ah kaynana kaynana
Fare düştü yaylana
Sen gelin olmadın mi
Kör olasın kaynana
Sen gelin olmadın mi
Ah Allahsız gaynana (544-4)

Aldım Havvama bir ev
İzmir konaklarından
E Havvam kalkmayasın
Ölüm yataklarından (548-2)

BEŞİNCİ BÖLÜM

5. TRABZON YÖRESİ KEMENÇE SANATÇILARININ BİYOGRAFİLERİ VE REPERTUVARLARI

5.1. Ali Çinkaya ve Repertuarı

Ali Çinkaya, 1953 yılında Şalpazarı'nın Doğancı Köyü'nde doğdu. Şalpazarında yetişen kemençecilerin türkücülerin en başarılılarından. Türküleri, Şalpazarı köylerinde konuşulan "Çepni Ağzı"nın tipik örnekleridir. Ali Çinkaya'nın kemençe eşliğinde söylediği türküler, İstanbul'daki bazı firmalar tarafından kaset olarak piyasaya sunulmuştur. Ali Çinkaya 1994 yılında, genç yaşta aramızdan ayrılmıştır (Duman 2004: 185).

1

Ali Çinkaya'dan Karadeniz Türküleri [A Yüzü]

1	Küçüce bıçağım la yar Karanfil haşlıyorum Dinlasın beni beyler Dinleyin beni uşaklar Türkiye başlıyorum Dünyada yarsız adam Ben nasıl yaşıyorum Geç koyunun önüne da Goyun buğday yemesin Dünyada yarsız adam Müslümanım demesin	2	Ketan gömleği yeni oy Sevda canımın canı Bizda seven çok olur Galpden seveni tanı Aldım gümüş makası Goydum gömlek yakası Geldi da sevdalıklar kız El arar yaramazı
3	Aradım bulamadım E kız senin ablani Ne eddim felek sana Verdin bana arkani	4	Evin başında kurlar Bir kurşun atsam fırlar Bakalım kahpe felek Kimde idi kusurlar
5	Bugün Pazar örtesi oy Salı günü kaziyim Yak lambamı ey felek		

- Bir muma da raziyim
- 6 Gel gidelim ormana yar
Kuru ormanlar kuru
Sakın sevda tutarsın
Gözde kuru var kuru
Ağaçdaki daş başı oy
Benim adımın başı
Çirkin ila bal yeme da
Güzel ila daş taşı
Ayağında kundura
Yar gelir dura dura
Oy benim sevdiceğim
Geçerken bize uğra
Oy oy yalan dünya
- 8 Yarım yaylaya gider
Ayağında kundurasi
Köyi bir doğduğumuz yer
Trabzon'dur burasi
Çok hoşuma gidiyor
Atmış yedi modeli
Gene şenlendi Hüseyin
Habu Şeref oteli
Kır atımın beline
Rahşa vururum rahşa
Bidaha senle Hüseyin
Gavuşur miyim aca
Oy oy yalan dünya
- 10 Ey gidi yalan dünya da
Sen böyle mi galursun
Gızlar sorardı bana
Hangimizi alırsun
İki çeşme yan yana
İçmem suyundan içmem
Ben de dedim onlara
Hiçbirinizden geçmem
- 7 Evleri dört köşeli oy
İçi mermer döşeli
Karlar gibi eridim
Ben bu aşka düşeli
Yar gidelim gidelim
Gidelim durmiyalım
Olursak gözden uzak
Gönülden olmiyelim
Ayağında yemeni
Ezer gider çimeni
Doğru söyle ah gülüm
Alaca mısın beni
Sevece misin beni
Oy oy yalan dünya
- 9 Südi goydum gazana oy
Yolladım Trabzan'a
Yar ilan garar ettik
Geleceg Ramazan'a
Evlerinin u yanda
Siyah siyah çiçekler
Ben yardan geçer miyim
Oyle da diyeceğler
Haburadan görünür
Karşıdan minareler
Ben yardan geçer miyim
Hey gidi divaneler
Oy oy yalan dünya
- 11 Karadeniz üstinde
Gezer boyali kayık
Biz birbirimizi
Korkarım alamayık
Gemi gidiyor gemi
Otuz iki mil ile
Seni kim olursa alır
Hau tatlı dil ile

Gökten uçan kuş mudur
Ganadı gümüş midur
Ben sevdim eller aldı
Bu da olur iş midur
Oy oy yalan dünya

Ey gidi Karadeniz
Dalga vurur kenara
Alamadım o yâri
Ah ne çare ne çare
Dağa çıktım bir kere
Oh çektim yedi kere
Ne yapsın garip gönlüm
Yari sevdi bir kere
Oy oy yalan dünya

12 Küçüce biçâğimlan oy
Eti doğrarım eti
Yagdı mahfetti seni
Şu Almanya gurbeti

13 Beni yara gavuşdur
Yeri göğü Yaradan
Gene kâri olacak
Yar sen gel da oradan
Ha bu akan dereler
Dolsun denize dolsun
Gel gid buradan Hüseyin
Günahlar benim olsun
Zararı benim olsun
Oy oy yalan dünya

14 Bahçelerde filbahri
Var git ellerin yâri
Alacaksan al beni
Yüzüme gülme bari
Bahçelerde kelem⁵ var
Ardımızdan gelen var
Eski yar şöyle böyle
Yeni yardan selam var
Ah Adila Adila
Yaktın koydun kandila⁶
Yeniden sevda duddum
Ayni ile mendila
Oy oy yalan dünya

15 Gız ben seni bilmezdim
Yar ben seni bilmezdim
Ne doli merdimişin
Ander⁷ galsın sevdalığ
Çekilmez derd imişin
Bak elime bakamam
Düşünme arkasını
Canım nasıl istiyor
Canım fazla istiyor
Gızlar hovardasını

⁵ **Kelem:** Beyaz lahana.

⁶ **Kandil:** İçinde zeytinyağı, gazyağı gibi sıvı bir yakıt ve fitil bulunan kaptan oluşan aydınlatma aracı.

⁷ **Ander:** Fena, kötü, işe yaramaz, olmaz olası eşya, hayvan veya insan.

16 Sandık üstüne sandık
Başdan aşağı yandık
Sana gönül verdik de
İnsan evladı sandık
Bir garip kuşumuşum
Yuvadan uçumuşum
Seni böyle bilmezdim
Bilmezdim seni yârim da
Puşt oğli puştumuşun

18 Ey gidi Acisular da
İçeğüm suyuni
Aklıma geldi gene
Bu Almanya'nın huyu
Ey gidi Acisular
İçdim suyundan içdim
Bi Çarşamba günleri
Şalpazari günleri da
Yarımın bile geçtim
Ben seni alır mıyım
Seninle dalga geçtim
Aci sular içilmez
Derin göller geçilmez
Nafile düşünmeyin da
Nazlı yardan geçilmez

20 Gadırğa dedikleri
Bi yamanın belinde
Ne yalvarırsın bana gız
Ne var benim elimde
Gadırğa'nın arkası da
Cuma var gün haftası
Sevdalıktan yanıyor da
Yüreğümün ortası
Mendilimde gül oya da
Gülmedim doya doya

17 Ormanın arasında
Bak alana alana
Bu dünya olsun haram
Bizden sonra galana
Yaylanın çimeninde
Yeşil otlar bitiyor
Uy bana da gidelim

19 Ey gidi Karakaban da
Suyu kendinden akan
Kızların memeleri da
Biribirine bakar
Ey gidi Karakaban⁸ da
Gararib da galasın
Anandan galdın yetim kız
Babandan da galasın
Babandan kaldın yetim kız
Sevdadan da galasın

21 Güzel Erikbeli'nden⁹
Sevkiyat gibi geçtik
Farkında mısınız uşak
Bu akşam rakı içtik
Bize bu yola gider da
Arkadaşlar yoruldu
Bu Şeref Oteli'na
Küçük bi masa gurdug

⁸ **Karakaban:** Gümüşhane sınırları içinde yer alan Gümüşhane-Trabzon sınırına oldukça yakın konumda bulunan dağ. Trabzon'dan gelen yaylacıların geçit bölgelerinden biridir.

⁹ **Erikbeli:** Tonya ile Fol arasında, Tonya ilçe merkezinin 24 km güneyinde 1800m, yüksekliğinde bir yayla adı.

Ace gene öyle mi da
Ey gidi Gadırgaya
Kaç kera sarar seni da
Bu annenin golları
Ace gene öyle mi gız
Gadırganın yolları

22 Bahçada kara erik
Olsun da bile yeruk
Böyle devam edersek
Anca yarın gideruk
Yayliya gideceğum
Dor ila gatrır ıla
Bu benim türkileri
Çalarkana hatırla
Saatimin zinciri oy
Dize vuruyo dize
Bu benum çalgılarum
Bu kötü çalgılarum
Hatıra galsın size

24 Zeytin karadır ama oy
Kıran ile saçılır
Kar da beyazdır ama
Küreğ ilen atılır

26 Derenin gıyısında oy
Anık toplarum anık¹⁰
Çıksam o Sis Dağlara
Ağlasam yanuk yanuk¹¹

23 Kemeçem iki telden oy
Zilden ötüyo zilden
Sen saril buğazımdan
Ben sarilayım belden
Bu kalbim yola gider da
Yar ben pirakli miyim
Goydum yâri kalbime
Ölsem birakir miyim

25 Yaylanın çimeninde da
Otlar yeşerir koyun
Sevdalığın sonunda
Yaptın bana bir oyun

¹⁰ **Anık:** Ballıbabagiller (Labiatae) familyasından, tek yıllık, mavi çiçekli, yemeklere koku vermek için kullanılan bir bitki.

¹¹ 24.08'den itibaren kayıt tam olarak anlaşılacağı için deşifre edilmemiştir.

Ali Cinkaya'dan Karadeniz Türküleri [B Yüzü]

1 Sis'e gidelim gız Sis'e¹² Sis'in yolları çise El gider Garaabdal'a¹³ Senle gidelim bize Uyumuş uymamışım Uykuma doymamışım Bir gün gırkarım¹⁴ seni Yar gelmiş duymamışım Derenin gıyısında Ah karadaş karadaş Yarım goyun çobani Ben da olsam ayakdaş¹⁵ El gızının dadına Doyulmuyor argadaş Ey Maçka güzel Maçka Sen goydun beni aşka El kızını görünce Başka oluyum başka Başka oluyom	2 Her tarafımız deniz gız Sade gök görünüyü Yar akluma gelence Yüreğim deliniyu Bir yuvarlak daş idum Yosun bağliyamadum Başıma gelenleri Nedir anliyamadum Haburadan aşşıya Yallah gır atım yallah Zorunan mı alacam gız Almıyım Allah Allah
3 Ay buludda buludda gız Mendilim galdı dudda Doğru söyle ah gülüm Goyma beni umuda Sis Dağı'nin üsdünden Bulud geçiyo bulud İki daldan dutulmaz Dalın birini gurud Eski geçen günleri gız Unud ah gülüm unud	4 Güle çıkdım gülmedim gız Gülден düştüm ölmedim Kızlarılan yaşamak Sefa imiş bilmedim Küçük yaşta evlenmek Cefa imiş bilmedim Oy benim aslan yarum Dudlara yaslan yarum Sefa cefa görülmez Bağrıma yaslan yarum

¹² **Sis Dağı:** Trabzon ile Giresun arasında, Şalpazarı ve Görele ilçesi sınırları içerisinde kalan bir dağ ve yayla adı. Sis Dağı Şenlikleri adı verilen geleneksel yayla şenlikleri, her yıl temmuz ayının üçüncü cumartesi günü yapılmaktadır.

¹³ **Garaabdal:** Trabzon ili, Düzköy (Haçka) ilçesinin güneyinde, Beypınarı yaylalarına yakın, Maçka ilçesi sınırlarında bir mevkiide Karadağ dağının güney eteklerinde bir yayla ve ağustos ayının ilk haftası kurulan derneğin adı.

¹⁴ **Gırkmak:** Kırkmak. Bir şeyin ucundan kesmek, kırmak.

¹⁵ **Ayakdaş:** Birlikte seyahat edilen kişi, yol arkadaşı.

5 Yaş odun gurutmadım
Gız seni unutmadım
Saydım hatırlarını
Üstüne yar tutmadım
Almiyeler adamı
Evi barki yok diye
Üstüne yar tutmadım
Seni bana yar diye¹⁶

6 Dağın başında külür gız
Olur olur dökülür
On beş yaşında gızın
Yanakları öpülür
Kestim doruk¹⁷ türünü
Ucu yera sürünü
Beyaz gerdan altında
Gözlerini süpürü
Benim yarım o değil
Öbürüdür öbürü
Beyaz gerdan altında
Gözlerini süpürür
Benim yarım o değil
Öbürüdür öbürü
Beyaz gerdan altında
Gözlerini süpürür
Endim gül bahçasına
Gül dediğim gül olur
Ben gülümü koklatmam
Gülün ömrü az olur

7 Evlerinin u yanda
Vardır basamak daşı
Ne has öbmiye gelir
Memeğün yanı başı
Olayım güzelime
Gel de gidelim bize
Çok da güzel değilsin de
Bir kere çıkdım güle

8 Evleri dörd köşeli
İçi mermer döşeli
Karlar gibi eridim
Ben bu aşka düşeli
Olayım mendiliye
Mendilin oyasına
Aca ben girer miyim de
O gızın rüyasına

9 Haburadan görünür
Dikurumun gırani¹⁸
Atıp da vuracağım
Yar ilen oturanı
Ayağımdaki yara da
Kara basarım kara

10 Atmaca doğan olsam
Kapına gonar olsam
Gelin olduğun gece gız
Seni saran ben olsam
Gökdeki yıldızları da
Sayarım yüzer yüzer

¹⁶ Kayıtta 07.12-07.20 arası anlaşılammıştır.

¹⁷ **Doruk:** Çam ağacı.

¹⁸ **Gıran:** Kıran. Tümsek, tepe, yokuş.

- Gel de bi göreyim de
Yanağındaki kara
- 11 Sivri'nin güneşiyim oy
Aşıkların eşiyim
Yar ben tutuşuyorum
Sevdanın ateşiyim
Gülüm sana biraktım
Gezdiğimiz yolları
Kuşan atını kuşan da
Ben aldığım bağları
- 12 Çıksam bu yıl otursam
Karşıda Sis Dağı'na
Gülüm kurban olayım
Belinde bel bağına
Derede duddum balığ
Okgalıktır okgalıg
Gene o depelerde
Edeceğim sevdalık
Evlendirdiler beni
On üç on dört yaşında
Bir sevda gayıb eddim da
Acısuyun başında
- 13 Mendilimde gül oya oy
Gülmedim doya doya
Nasil çaldı söyledi
Habu Ali Cinkaya
Olayım güzelime
Yakıştı mi iraklar
Şaşırdı oturuvi da
Habu Hüseyin Çakmar
Oturuvi karşımda
Habu Hüseyin Çakmar
- 14 Habu akan dereler oy
Dolsun denize dolsun
Mağadem gidiyosun
Yolların açık olsun
Yaylanın çiçeğini
Edelim demet demet
Bidaha gavuşmamıza
Argadaşım ya gısmet

5.2. Ali Genç ve Repertuarı

1923 yılında Trabzon Maçka'nın eski adı Soldoy olan Sevinç köyünde dünyaya gelir. Babası Hacı oğlu Mihter Osman, annesi İlhame Hanımdır. 1950'li yıllarda hayatını kazanmak üzere önce Zonguldak'a gider madenlerde çalışır daha sonra uzun yıllar devam edeceği yorgancılık mesleğini İstanbul'da yapmaya başlar. Ali Genç, Karadeniz'in mahalli sanatçısı olarak adını duyurur sonraları plak ismi Kemeñeci Ali'dir. 1950'li yıllarda düğünlerde, şölenlerde horon gösterileri tertip eder. Türküleriyle İstanbul'daki hemşerilerinin sıra hasretlerini gidermeye çalışır. Amcaoğlu Kemal Genç yeğeni Sabri Genç ve kardeşlerinden Nihat Genç ile birlikte oluşturdukları Genç Kardeşler Folklor ekibiyle halk oyunları yarışmalarında çok sayıda birincilik alırlar.

Ali Genç; Fahrettin Dilaver, Ali Köroğlu, Bahattin Çamurali, Nazım Çubuk, Mehmet Sırrı Öztürk, Muzaffer Aktürk ve Saffet Genç gibi kemeçe ustalarının da duayeni kabul edilmektedir. İstanbul radyosunda Sadi Yaver Ataman ve Ahmet Yamacı şefliğindeki korolarda korist ve solist olarak görev almıştır.

Ali Genç'in ekolünü oluşturan bıçak horonunun dünyada bir başka örneği yoktur. Bu horonun figürlerinde süsleme, bireysel estetik, tavır, ritmik titreme olmazsa olmazdır. Ali Genç 1988 yılında aramızdan ayrılmıştır (<https://it-it.facebook.com/TRT.Turku/videos/ali-gen%C3%A7-ma%C3%A7ka-sevin%C3%A7-soldoy-k%C3%B6y%C3%BC/367094910788249/>).

3

Trabzon Tarihi

1	Anlatmakla biter mi Güzelliklerin sonu Heb beraber gezelim O güzel Tirabzon'u	2	Bir kulundan geçemem Davun ¹⁹ da çiksa bize Fatih Sultan Mehmed'den Emaned oldu bize
3	Tirabzon Boztepe'den Her akşam rüzgâr eser Tirabzon Boztepe'den Bir serin rüzgâr eser Ordan atılan toplar Boğazlari heb keser	4	Al aşağı yelkeni Gidelum yali yali Şimdi geldi akluma Tirabzon portogali

4

Yaylada Aşk

1	Güzel yaylalar vardur Tirabzon'un başında Evlendirdiler beni On üç on dört yaşında Allah'a ismarladuk Dedum da girdum yola Ağladı o Fadime Gözleri dola dola	2	Aldım nazlı yarumi Geturdum İstanbul'a Nişastayim nişasta Dasta dururum dasta Ah ne olsun İstanbul Olduk güzelum hasta Ben onlan geliyuken Saptım Bulathane'ye ²⁰ Aldım oni sabahdan

¹⁹ **Davun:** Veba denilen yumurcak hastalığı.

²⁰ **Bulathane:** Trabzon ili, Akçaabat ilçesinde bir mahalle adı olup (Nefs-i Pulathane) zamanla ilçenin adıyla özdeşleşmiştir.

- 3 Oni gören doktorlar
Zahmed etmayin dedi
Bign akşamüzeri
Güzelim vefad eddi
ld güzelim öldü
Ben zannettum bayildi
Oyle sari saçlari
Teneşire yayildi
Gurtaramadum oni
Ben hastaluklarundan
Kesti da verdi bana
O sari saçlarından

5

Neren Ağırıyor Neren

1	Niren ağriyu niren Başuma vuruyu başum Başuna gurban olayım Yarın çarşıya varayım Başınla başluk alayım Gız sana sevda olayım Başluk başına Sirma saçına Kalem gaşına Finduk dişine Kemer beline Narin ayağına Başka neren ağiruyu Dema bi yerum ağirur Daha neren ağiruyi Derdlere goydun beni Başka neren ağiruyi Verem eyledin beni	2	Niren ağiruyu niren Gözüm ağiruyu gözüm Gözüne gurban olayım Yarın çarşıya varayım Gözüne gzlk alayım Kız sana sevda olayım Gzlk gözüne Sirma saçına Kalem kaşına Findik dişine Kemer beline Narin ayağına Başka neren ağiruyu Dema bi yerim ağirur Daha neren ağiruyi Verem eyledin beni Başka niren ağiruyu Derdlere koydun beni

Hop hop hop hop

- 3 Niren ağıruyu niren
Belum ağıruyu belum
Belune gurban olayım
Yarın çarşıya varayım
Beline kemer alayım
Gız entaren ben olayım
Başluk başına
Sirma saçına
Kalem kaşına
Findik dişine
Budra yüzüne
Kemer beline
Narin ayağına
Başka neren ağıruyu
Dema bi yerim ağırur
Daha neren ağıruyu
Verem eyledin beni
Başka niren ağıruyu
Derdlere saldın beni
Hop hop hop hop

6

Maçka Horonu

Horon-Enstrümantal.

7

Güzel İstanbul

1 İki türki diyeyim Boğazım dola dola Felek ayırdı bizi Düşdüğ bu İstanbul'a Dedim kendi kendime Gezeyim İstanbul'u Dışı surla örülü İçi müzeler dolu Dışı surla örülü İçi müzeler dolu	2 Seni gören İstanbul Güzellüğüne bagar İnsanların deryasi Sokaklarına akar İstanbul'un aşkından Eri yüreğim eri Gönül çok sevdi seni Dönemeyirum geri

Bikaç türki diyeyim
Güzel İstanbul sana
Ayrılamadum senden
Çok güzel geldun bana

8

Güzel İstanbul Devamı

1	İstanbul senin boyle Her yanun yandur mezar İstanbul şehidlikım Her darafun bir mezar Senun güzelliklerune Aman değmesun nazar Nazar değmesun	2	Güzel İstanbul senin Her sokağun bir pazar Manzarani seyreden Yazar olmaz mi yazar Söyle he Ali söyle Yiyeyim o dilleri Güzel Maçka'da yazdum Ben habu türkileri
3	Kahpe düşmanlarını da Burda geturdi dize Büyük Sultan Mehmed'den Emaned bura bize Büyük Sultan Mehmed'den Hatira bura bize		

9

Horon Havası (Türkülü)

1	Vakfikebir Görele Gel verelim el ele Annen seni vermezse Gel de kaçalım bile Hop hop hop	2	Maçka derelerinde Ben golcuyum golcuyum Allah'a ısmarladuk Ben Fadime yolcuyum Duman aldı dağları Çiçe yağayı çiçe Ben galdım gecelere Yiyecek beni diş Gız ben seni alırsam Saracağım gümüşe Gız seni sevdiğumi Annene da bildurdum

Endurdun gaşlarini
Babani mi eldurum
Gaşlaruni endurdun
Babani mi eldurum

Hop hop hop şışt şışt şışt şışt

3 Yaylalardan aşıaşıa
Bi eniş eneceğum
E gız senin işini
Ben mi düşüneneceğum
Dayman²¹ senin işini
Ben mi düşüneneceğum
Dumanlardan aşıaşıa
Bi enici gelesun
Gavak yapraği gibi
Her darafa dönersun

Hop hop hop

10

Mini Etek

1 Kumaş yetişmedi mi
Tam dizlerinde durdu
Çıkdi mini etekliler
_____ ²² oturdu
Oturur dolmuşlara
Yapışur dizlerine
_____ ²³ var mi diye
Bakarlar gözlerine
Mine etek çok gider
Şoforların gücine
Bir saat da girmezler
Arabanın içine
Bir saatda giremez

2 Ne yabsın bu güzeller
Moda böyle başladı
Kör olası modacı
Bu kızları haşladı
Dinimize hiç uymaz
Var burda bir noksanlık
Hiç dinimize uymaz
Var burda bir noksanlık
Daha neler götürük da
Allah verursa sağlık

²¹ **Dayman:** Daima, her vakit, sürekli olarak.

²² 02.50-02.52 arası anlaşlamamıştır.

²³ 03.01-03.02 arası anlaşlamamıştır.

Arabanın içine

3	Bu zaman heb oyledur Her yıl bir moda başlar Çıkdi diva modasi Kesildi güzel saçlar Çıkdi diva modasi Mahfoldu güzel saçlar	4	Darilmayin güzeller Sakın kızmayın bize Ali Genç'in türküleri Nasahat olsun size Bu benum türkilerim Emaned olsun size

5.3. Bahattin Çamurali ve Repertuarı

Bahattin Çamurali, 1928 yılında, Sürmene'nin Dirlik Köyü'nde doğdu.²⁴ Akrabası kemençeci Murat Çamurali'nin etkisinde kalarak kemençe çalmaya ve türkü söylemeye başladı. Kendi ifadesine göre, daha çocuk yaşta kemençe çalmayı öğrendi. Yöredeki eğlencelerde, düğünlerde kemençe çalmayı sürdürdü. İstanbul'a yerleşen Bahattin Çamurali plâklar doldurdu. Kasetler doldurdu. Bazı radyolarda "misafir sanatçı" olarak kemençe çaldı, türkü söyledi. Son yıllarda bazı televizyon programlarına da çıkmıştır. Bahattin Çamurali İstanbul'daki eğlenceli toplantıların ve kemençe şenliklerinin sevilen kemençesiydi. İstanbul'da 27 Nisan 1991 günü siroz hastalığından öldü ve orada toprağa verildi (Duman, 2004:123).

11

Haramdır Yediğimiz

1	Habu benum işlerum Heb haksuzluk haksuzluk Bu yıl başıma geldi Gaybana ²⁵ ikbalsuzluk ²⁶	2	Sıra sıra dikerler Çayların setlerini Beni bırakacak misun Bozdun mu niyetuni
3	Sen ayri da ben ayri Heramdur yediğumuz Oldi gara yazılar Olmadi dediğumuz	4	Başundaki çemberun Kıyıları kangel mangel ²⁷ Giz sana demedum mi Orman kenarından gel
5	Giz tarlanun başları Goraktur gazılmayı		

²⁴ Bahattin Çamurali'nin biyografisinde doğum yılı 1928 olarak geçmektedir. Ancak o türküsünde doğum yılının 1931 olduğunu söylemektedir (20-2).

²⁵ **Gaybana:** Kötü, yakışsız, kör olasıca.

²⁶ **İkbal:** Baht açıklığı, talih, kader. Aşık bahtının açık olmadığını ifade etmektedir.

²⁷ **Kangel Mangel:** Eğri büğrü.

Oyna güzelum oyna
Günahun yazılmayı

12

Sabahtan Koyun Kalkar

1	Ya ver bana ver bana Dolapdan fincanini Güler yüzüne güle giz Aldın yarı canımı	2	Haburası ne bayır Düşüp de geleceğim Ağlama benim yarım Ben gene geleceğim
3	Yürüyüken güzelum Bellerini sallama Güzelim yürüyüken Bellerini sallama Zaten yara almışım Bir yara da sen açma	4	Gel gidelum eşeye Edelum guru odun Odun değil meramum Seni galbime goydum
5	Anlatmaklan biter mi Güzelliklerin sonu Gel beraber gezelum Güzelim Trabzon'u	6	En dereye dereye Al dereden daşları Bizden geçti bu işler Al cebunden saçları
7	Sabahtan kalkar koyun Vurun oni taşlara Muska yapturacağum O gıvırcık saçlara		

13

Sürmene Kız Horonu

Enstrümantal.

14

Yalan Dünya Ölümlü

1	Habu fani dünyanın Ebedi sonu gelmez Dertli kederlilerin Hiç veremi dikenmez	2	Oturdum meyhanede Gene gözlerum yaşlı Ne talihsiz insanım Ben sevdim eller aldı

Ne fena talihim var
Ben sevdum eller aldı

3 Ben yola gide gele
Yolun ardi gelmeyi
Allah'uma yalvardum
Cadi annen ölmeyi
Yalvardum Allah'uma
Cadi annen ölmeyi

4 Bu Sürmene yollari
Denimludur benimli
Ne yapalum gardaşlarum
Yalan dünya ölümli

15

Omuzumda Bal Kabı (Sürmene Horonu)

Enstrümantal.

16

Sen Bu Yaylaları Yaylayamazsın

1 Tepeler tepeler yüksek tepeler
Orda karlar yağar yavrum burda
seperler
Sandukta paslandı elmas küfeler he
gülüm

2 Sen bu yaylaları yavrum
yaylayamazsun
Derindir göllerin boylayamazsın
Ellerin kinali oynayamazsun

3 Ağan var midur paşan var midur
Seni bana meth eddiler asli var midur
he gülüm asli var midur [Kavuştak]

4 Açıldım açıldım açılmadum
Tarazım kırıldı tartılamadum
O domuzun gizından kurtaramadum

Kavuştak

5 Soğuk su başında yavrum guzu kebabı
Eller meyhaneye da içer şarabı
O gavurun oğlunun yoktur imani

6 Amura²⁸ başa
Sıya iskota
Gaynalar suya yavrim
Reiz dümene
Operum dişlerun
Dema annene he gülüm dema annene

Kavuştak

²⁸ **Amura:** Yelkenleri trim ederken teknenin pozisyonu; rüzgar yönüne çevrilen yelkenin kenarı.

17

Sinop'tan Kalktık

1	Sinop'tan kalktık kalktık oy İnce'ye doğru baktuk Enduk yine Bolu'ya oy Orda durmadan kalktık Aldı bize bir hava oy Ağızdan biz mi şaştık	2	Ha burası ne bayir oy Gülü çimenden ayır Sevdaluk ²⁹ edenleri oy Gayir Allah'um gayir
3	Dağlar dağladı beni oy Gören ağladı beni Yardan ayırdı felek oy Derde bağladı beni	4	Uzakta yâri olan Mektub ile görüşür Habu yalan dünyada oy Sabredenler gavuşur
5	Mektub yazdım alasin oy Okuyup ağlayasın Mektubumun üstine oy Durmayasın gelesun		

18

Of Kız Horonu

Enstrümantal.

19

Çayeli'nden Öteye

1	Çayeli'nden ³⁰ oteye Gidelum yali yali ³¹ Sirtundaki sepetun Ben olayım hamali	2	Sepetumun ipleri Keseyir omuzumi At beyaz peştamali Bir göreyim yüzün
3	Karli dereden beri Yeşil çay bahçeleri Çay filizi toplayi		

²⁹ **Sevdaluk:** Aşk; güçlü ve engellenemeyen sevgi duygusu.

³⁰ **Çayeli:** Rize iline bağlı, kuzeyinde Karadeniz, kuzeydoğusunda Pazar, doğusunda Hemşin, güneydoğusunda Çamlıhemşin, güneyinde İkizdere, batısında Güneysu, güneybatısında merkez ilçe bulunan ilçe ve ilçe merkezi kent adı.

³¹ **Yali Yali:** Ağır ağır.

Peştamalli kızları

20

Şu Karşıdan Aşağı Taşlar Geliyor

1	Şu karşıdan aşağı Taşlar geliyor taşlar Düz daşta ne söyleyim Oy oy dinleyin arkadaşlar	2	Bin dokuz yüz otuz birde Geldim yalan dünyaya Elin güzellerinlan Oy oy galdi başım belaya
3	Sayacağum güzelum Ağzunda dişlerini Oturduk da gonuştuk Oy oy sevdaluk işlerini	4	Başunda çemberune Musur vurayım musur İşmar ederdim sana Oy oy gelirdun usul usul

21

Sıksara Horon Kurma

Enstrümantal.

22

Ela Ela Dosi³²

23

Yaylaya Giderken

1	Yaylaya gideyiken Bana da haber yolla Ben da belki gelurum gız Yollari iyi kolla	2	Yayla çiçeklerini Topladım elli kere Senunle beni yarum Nasil ayirdi felek
3	Ben çıkamam çıkamam Gürgen yarilarına Allah versun sabırlar Yarinden ayrılana	4	Yaylanun çimenine Otur güzelum otur Gönül kimi seversa Dünya güzeli odur
5	Ayağumi ezezi Yeni yolun taşları Ezeyir ayağumi		

³² Sözleri anlaşılmadığı için deşifre edilememiştir.

Yeni yolun taşları
Alışveriş edeyi
Gözleri ile gaşları

24

Tabancamın Sapını Gülle Donatacağım

1	Tabancamın sapını Gülle donatacağım Alacağım başka yar Saracağım başka yar Seni çatlatacağım	2	Yüzdürdüm kayığımı Taktım küreklerimi Seni zalımın oğlu Seni zalımın kızı Yaktın yüreklerimi
3	Taplani Gülizar'um Sen söyle ben yazarım İki kolun arası Olsun benim mezarım	4	Doldurdum tüfeğimi İki avuç saçmalan Kurtaramazsın benden Öyle yan yan kaçmalan

25

Vakıkebir ve Tonya Horonu

Enstrümantal.

26

Sürmene'm Çok Şirinsin

1	Sürmene'm çok şirinsin Hiç emsalun bulunmaz Güzelleğün olmasa da Sende bir gün durulmaz	2	Sürmene'm çok şirinsin Sürmelidir kaşların Ben ordan ayrılанда Dile gelir kuşların Ben senden ayrılанда Dile gelir kuşların
3	Çay finduk portagalın Gönlümde yaşar adın Sürmene'm çarşısında Gezer güzel kızların	4	Sürmene'm çok güzelsun Bir kerecik görsenüz O maden sularından İki bardak içsenüz

5 Deniz dalgasını
Saysam ardi gelir mi
Sana sevda olanun
Veremi dikenir mi

6 Gene geldi akluma
O Sürmene yalisi³³
Çok güzel memleketdur
Yaşasın ahalisi

27

Duman Aldı Dağları

1 Duman aldı dağlara
Ben aldım yaylalara
Gara gözlü sevdiğim
Geldi mi buralara

2 E gürgen ağaçları
Meyva vermeyisinuz
Geçti mi burdan yarum
Bana demeyisinuz [Kavuştak]

3 Getti yarım ormana
Oy islandı islandı
Sorarum ağaçlara
Hangünize yaslandı

Kavuştak

4 Ah dağlarum dağlarum
Dayman gezerim ağlarum
Darılmam kimselerden ben
İkbalumdan ağlarum
Kimselerden darılmam
İkbalumdan ağlarum

28

Sürmene Türküsü

1 Çayırumdan aşağıya
Gel Elmasım Elmasım
Gider o güzelliğün
Sen da boyle galmasın

2 Yaylanun çimeninde
Otur güzelum otur
Gönül kimi seversa
Dünya güzeli odur

3 Yarum gittüğün ğuni³⁴
Gezerum hane hane
Galdum gapularunda
Gomşuluğün da peg hani

4 Habu yalan dünyada
Ölecesın ölenlan
Sevdalug edeceğsin
Oni da bilenlerlan

³³ **Yali:** Sahil, deniz kıyısı.

³⁴ **Ğuni:** Günü.

Maçka Türküsü

1	Dertliyim veremliyim Yar sorma nereliyim Aşti ağaçlar yaprak kız Ben gene kederliyim	2	Ey gidi yalan dünya Getti galmadi getti da Yüreğumun başında Yeni yaralar bitti da
3	Habu yalan dünyada Ben nasıl öleceğum da Yüreğumun derdini Nelan eriteceğum	4	Habu akan dereler Heb gözümün yaşıdur Sevdalug dedigleri Ölümün gardaşıdur
5	Sevdalug ede ede Galdum habu hallara Akıllanmışım şimdi Basmam çürük dallara		

Maçka Yol Havası

1	Ben dertliyim güzelum da Senun da derdin var mı Yazayım dertlerumi Defteründe yer var mı Dertlerumi yazayım Defteründe yer var mı	2	Yarum derum ufağum da Oturur ben ağlarum Ne edeyim güzelum Uzak oldi yollarum
3	Gece gündüz günlerum da Garanlık geçeyiler Dünya boyla gurulmuş Seveni sevmeyiler	4	Çikup da keseceğum Gürgen tepelerini Oturdum da dinledum Yarun demelerini
5	Fınuğum finduğum da Dallarına gunduğum Sevdum da alamadım Odur benim yanduğum		

31

Giresun Horan Havası

Enstrümantal.

32

Derenin Seriniyim

1	Maçka yollari taşlı Geliyu sarı saçlım Ne oldu sana yavrum Dayman gözlerun yaşlı	2	Dereler akar akar Garişir denizlere Gurban olayım yavrum O sevdali gözlere
3	Kız tarlanun başları Gorak değil kar idi Güzelum senin ile Ne günlerum var idi	4	Yukari gel yukari İrmağın gözündeyim Eller ne dursa desın Ben gene sözümdeyim
5	Derenun deriniyim İrmağun seriniyim Eller ne dursa desın Ben yarumun güliyim		

33

Tonya Horan Havası

Enstrümantal.

34

Ağlamazsan Ağlama

1	Çayırlardan aşağı da Mineş geliyu Mineş Açın beri başuna Seni yakmasın güneş	2	Verun şemsiyesini Güzelum islanmasın Eyi bak tabancama Ne olur paslanmasın
3	Ne soğuktur ne soğuk Yaylanın sucuğazı Beni verem eyledun Zalımın gıcuğazı	4	Ettun o gün laflari İstersan da bağlama Gideyurum güzelum İstersen da ağlama Ağlamazsan ağlama oy

Bu Gece Rüya Gördüm

1	Bu gece rüya gördüm Olmadi bana ayan Kemençemun sesine Uyan sevgilim uyan	2	Ben bu gece rüyama Gördüm sen ölmüş idun Ben da rüyama gördüm Sen benim olmuş idun
3	Şaka ile gurulu Sevdaluğun Binnaz Hayde gidelum hayde Ayağı gırılası	4	Duman aldi dağlara Ben aldim yaylalara Gara gözlü sevgilim Geldi mi buralara
5	Rize'ya mandalina Gel salina salina Doladi yaşmağını Portagalun dalina		

Ben Yürüye Yürüye

1	Ben oldum yar delisi Bular derler variyi Giz sana heram olsun Köprü çeşmenun suyu	2	Ben yürüye yürüye Çıkdım yazili taş Sormayasun güzelum Neler geldi bu baş Güzelum sormayasun Neler geldi bu baş
3	Dağda kestim gürgeni Dalini budamadım Çok sevdaluklar ettim Seni unutamadım	4	Ekseri ³⁵ yaylalarda Biter sari çiçekler Gelma payıma dedi Seni öldürecekler
5	Kiran kiran yerlere Sererler çamaşırı Ne edeyim güzelum Galdın gıran aşığı		

---

³⁵ Ekseri: Çoğu kez, sık sık.

Sarılayım İnce Bele

1 Haburadan aşıa da Var yollarum yollarum İncecik bellerüne giz Kemer ola gollarum	2 Haburadan aşıa da Bir eniş eneceğum E giz senin işini da Ben mi düşüneneğum Güzel senin işini Ben mi düşüneneğum
3 Haburadan aşıa da Her gün eniş enersin Gavak yaprağı gibi Kırk tarafa dönersın	4 Ben yola gide gide Yolun adi gelmedi Yalvarurum Allah'a Cadi annen ölmedi
5 Gara gazan garasi Yüreğumun yarasi Bu benum dertlerumun da Bulunacak çaresi Vay gidi yalan dünya	

Mektup Yazdım Alasın

1 Of ooof Mektup yazdım alasın Okuyu ağlayasun Mektubumun üstüne gız Durmayasın gelesın	2 Of ooof Yazi yazarim yazi Kurşun kalemi ile Gel gülüm konuşalım da Almak merami ile
3 Of ooof Yazi yazarim yazi Aynanun kapağına Gelduk mi gine yarim Ayruluk sabahına	4 Of ooof Yazi yazdım kış idi Galemum gümüş idi Daha yazacağıdum Mürekkebum bidmişti
5 Of oooy Gel gidelum gidelum Aldi duman dağlari	6 Of ooof Sari gavun dilimim Yiturdum bülbülümü

Gurudu dudaklarim giz
Ben sana yalvarali
Dudaklarim gurudu giz
Ben sana yalvarali

Hayli günler geçeyi
Görmedum güzelumi

- 7 Of oooy
Dağın başında fener
Mum yana yana ener
Bu gaybana sevdaluk
Ne yana olsa döner

39

Sürmene Sallaması

Enstrümantal.

40

Sürmene Yol Havası

- 1 Of oooy
Aksu deresi taşlar
Gözümden akan yaşlar
Seni hoş gösteriyı
Etrafın güzel dağlar

- 2 Of oooy
Dirlik köyünden geçer
Orman sevenun yolu
Ne gadar bir güzel köy
Kimse bilmeyur onu

- 3 Of ooof
Kayalık deresini
Ben nasıl geçeceğüm
Orman seven köyünü
Ziyaret edeceğüm

- 4 Of oooy
Orman seven köyünü
Birazcık seyredelum
Yorulduk argadaşlar
Birazcık oturalum

41

Rumeli Sallaması

Enstrümantal.

42

Karardı Karadeniz

- 1 Garardi Garadeniz de
Sardi dörd yanımızı

- 2 Garadeniz'in eni da
Güzel deyiler seni

- Bu gaybana sevdaluk
Alacak canumuzi
- 3 Yaylanun çümeninde da
Ben bir idum bir idum
Ben boyle değil idum
Sevdalugdan eridum
- 5 Arpa ile buğdayı da
Katar da biçer misun
Elün günün sözünlän
Sen benden geçer misin
- Çok da güzel değilsun
Cilven yakayi beni
- 4 Yeni biteyir yeni da
Derelerun ormani
Kesildi sevdaluktan
Dizlerumun dermani
- 6 Gül biteyi biteyi da
Döküldü da yiteyi
Vay benum gençliğüme
Ahlan vahlan gideyi

43

Oy Gidi Şişmanoğlu

- 1 Oy gidi Şişmanoğlu³⁶
Kumyatağın valisi
Kahpeliklan guruldi
Ağlar oni garisi
- 2 Şişmanoğlu vurdiler
Ganını akittiler
Daha cani çıkmadan
Salını bağladiler
- 3 Bu Şişmanoğlu Ahmet
Her tarafta bilinmiş
Artık esameleri
Defderlerden silinmiş
- 4 Aldun tüfecuğumi
Yaylalardan yukari
Yeşil sandala benzer
Şişmanoğlu mezari

44

Romika Horon Havası

Enstrümantal.

45

Sıksara Oyun Havası

Enstrümantal.

46

Karadeniz Sallama Oyun Havası

Enstrümantal.

³⁶ Şişmanoğlu Tonya'nın Sayraç köyünden olup, Osmanlı döneminde, ağabeyi Muhammet'i öldüren kişiyi ve azmettiricisini öldürüp dağa çıkar, eşkiya olur, Kumyatak bölgesine namı yayılır.

Oy Sürmene Sürmene

1	Oy Sürmene Sürmene Senden ayrılacağım Sen akluma gelende Düşüb bayılacağım	2	Sürmene çarşısında Gelir oturur kızlar Dinleyen da zanneder Gökten indi yıldızlar
3	Sürmene soğuk suyun Deldi bağrumi deldi Gözlerun aydun olsun Güzel laflarun geldi	4	Oy Sürmene Sürmene Oldun Kâbe toprağı ³⁷ Bıraktun gurbet ellere Habu garip uşağı
5	Sürmene çarşısında Ben gocuyim gocuyim ³⁸ Eğer sorarsanız siz Salı günü yolcuyum		

Pabuçlarım Delindi

1	Pabuçlarım delindi oy Kumdan giderim kumdan E giz senun ananın Allah gelsun hakkından	2	Ey duman gara duman Ne düşdün yollaruma Sana sevdalı ola gız Bak benum hallaruma
3	Duman inip galgayi Sürmene başlarına Vermedi seni annen gız Yalvar gardaşlarına		

Kara Dediler Bana

1	Gara dediler bana Bu gadar gara miyim Sevda denilen şeyde Ben da acab var miyim	2	Sevdalı sevdasını Gısmet olursa alır Bakma nişanlı gıza Başın belaya galır

³⁷ **Kâbe Toprağı:** Ulaşılamayan, özlenen yer.

³⁸ **Gocuyim:** Kolcuyum.

3 Sevdalug edeyende
Galdum ha bu bağlara
Ben de ağıllandum şimdi
Basmam çürük dallara

4 Ay dolarum dolarum
Dayman gezer ağlarım
Kimselerden darılmam
İkbalime yanarım

5 İn dereye dereye
Ha ben da geliyum
Uç gün seni görmedim
Derdimden deliyirim

50

Gül Biteyi Biteyi

1 Gül biteyi biteyi
Dökülüp da yiteyi
Vay olsun gençliğüme
Buralarla gideyi

2 Oy dumanlar dumanlar
Yazılıyu fermanlar
Aradum bulamadum
Derdlerume derman

3 Gül çiçekleri açar
Gızların yanağına
Aradum buldum oni
Çamaşur yumağa

4 Attum ona bir gaya
Vurdi güzel yüzü
Gitti de söyledi beni
Cazu nenesiğine

5 Nerededir baksana
Habu cahil uşağı

³⁹

51

Karayemişin Dibinde

1 Garaymişin⁴⁰ dibinde
Garayemişin fidani
Beni mi çok seversun
Yoksa domuz gocani

2 Siyah çeket üstüne
Mintanın yakalari
Galmadi güzelumde
Eski fiyakalari⁴¹

³⁹ 02.07-02.13 arası anlaşılammıştır.

⁴⁰ **Karayemiş:** Meşin yapraklılardan, kiraza benzer meyvesi olan bir ağaç.

⁴¹ **Fiyaka:** Caka, gösteriş.

3 Haburadan aşıa
Bir eniş ineeğum
E giz senin işini
Ben mi dūřüneeeęum

4 Saçun sari sen sari
Seni kim tarayacak
Bakalım Urumun gızı
Kim kimi arayacak

5 Uymadı sana gara
Gey beyaz işliğuni
Oyla misgin gocanla
Yiturma genęlięuni

52

Suyun Altında Testi

1 Suyun altında testi
O damla damla dolsun
Meliham boylarina
Bahattin gurban olsun

2 Seni annen taradı
Altunlarla donattı
Helbet⁴² de nazlanırsın
Müşterilerin arttı

3 Seni giz e yakacak
Elindeki çiralar
Goyma beni belaya
Değil eski siralar

4 Giz evinin başında
Buldum bakır parası
Alacaksan al beni
Yema gama⁴³ yarası

53

Kurtuluş Türküsü

1 Dinleyin argadaşlar
Kurtuluş türküsünü
Yükseltelim daima
Türklüğün ülküsünü

2 Bitmişti Cihan Harbi da
Talan olmuş memleket
Düşmanlar işgal etmiş
Sahil boylarını heb

3 Silahına sarıldı
Tırabzon'un uşağı
Garşı koydu düşmana
Aldı onu aşıa

4 Tırabzon Sürmene Of
Rize Artvin gurtuldu
Sanmayın Türk gençleri
O günler unutuldu

⁴² **Helbet:** Elbet.

⁴³ **Gama:** Kama. Ağaç ya da deri bir kım içinde taşınan, kabızlı, uzun, ucu sivri ve iki ağzı da keskin, silah olarak kullanılan büyük hançer.

5 İcab ederse eğer
Ölürüz vatan için
Kanlarını vatana
Pervasız katan için

6 Hepimizin hedefi
Vatan, millet, milliyet
Yaşayacak ebedi
Türklük ve Cumhuriyet

54

Maçka Oyun Havası

Enstrümantal.

55

Bahçeye İndim Nar Bulamadım

1 **[Hikmet Gül]**
Bahçeye indim nar bulamadım
Kendime göre yar bulamadım

2 **[Bahattin Çamurali]**
Elinde teller çarşıya iner
Urum'un gızı basmasın tele

3 **Hikmet Gül]**
Bahçelerde ayva gördüğün yok mu
Benim gibi güzel sardığın yok mu

4 **[Bahattin Çamurali]**
Bahçelerde ayva gördüğüm yoktur
Senin gibi güzel sardığım çoktur

5 **[Hikmet Gül]**
Benim gibi güzel vardır çoktur

6 **[Bahattin Çamurali]**
Ayrılık varsa barışmak yok mu

56

Attım Da Vuramadım Üç Kurşun Bir Firara

1 **[Hikmet Gül]**
Attım da vuramadım
Üç kurşun bir firara
Misafir geleceğim
Uşak senin odana

2 **[Bahattin Çamurali]**
Atma beni vurursun
Gız gollarun gurusun
Tenhade hay yerlerde
Arar beni bulursun

3 **[Hikmet Gül]**
Şaka ile kurulur
Sevdalığın binası
Hayde gideyim hayde
E gözü kör olası

4 **[Bahattin Çamurali]**
Yaylalardan aşağıya
Her gün eniş inersin
Kavak yaprağı gibi
Her tarafa dönersin

5 **[Hikmet Gül]**
Ulan deli Bahaddin
Sen delisin delisin
Alırdım dedim seni
Bir de baktım evlisin

6 _____
_____ ⁴⁴

7 **[Bahattin Çamurali]**
Bir daha evlenirsem
Ayrı bakarım sizi

8 **[Birlikte]**
Ayrı bakarım sizi

57

Oyun Havası

Enstrümantal.

58

Emine Diye Diye Ayşe Diyemedim

1 Emine diye diye da
Ayşe demez oldum
Ayşe'min yüzünden
Köyde duramaz oldum ben

2 İlk önce başlayayım da
Aşkımızı çizsalar
Senin kalbinde ne var
Ayşe'm söyle bana

3 Ayşe'm dersin sen bana da
Bahaddin neredesin
Dünyaları dolaşsan
Gine kalbimde sensin

4 Bir sürü kitap olsa da
Ayşe'm için yazarım
Ayşe'm benim olmasan
Mezarımı kazırım

5 Aileni ben tanımam da
Var midur gardaşların
Menegşeler kokuyi da
Ayşe'm senin saçların

6 Burada uykum geldi da
Ayşe'm son veriyorum
Nerde bir güzel görsem
Ayşe'mi sanıyorum

59

Bu Gece Rüya Gördüm

1 Bu gece rüya gördüm
Olmadı bana ayan
Kemençemun sesine

2 Ben bu gece rüyama
Gördüm sen ölmüş idun
Ben da gördüm rüyama

⁴⁴ 03.01-03.12 arası anlaşılammıştır.

- Uyan sevduğum uyan
- Sen benum olmuş idun
- 3 Rize'ye mandalina
Gel salina salina
Doladi yaşmağını
Portogalun dalina
- 4 Garadeniz'in öni
Güzel deyiler seni
Gel böyle gonusalım
Daha göremem seni
- 5 En dereye dereye
Al dereden taşları
Bizden geçti sevdaluk
Al cebundan saçları

60

Oy Emine (Rize Şarkısı)

- 1 Gahrın gocatti beni
Bakma benim yaşıma
Neler geldi da geçti
A bu cahil başıma
Oy Eminem Eminem [Kavuştak]
- 2 Atmacayım atmaca da
Girdilar ganadimi
Alursam sevduğumi
Bilurum yaşamami
Kavuştak
- 3 Gece gündüz dinlerum da
Garanlık geçeyiler
Dünya böyle gurulmuş
Seveni sevmeyiler
Kavuştak
- 4 Duman gelur yayılır da
Köyün Maçkalarına
Gönül veremem yarım
Senden başkalarına
Kavuştak
- 5 Gandıramadum seni da
Güzelum diye diye
Otur da gonusalım
Giz iki gel ikiye
Kavuştak

5.4. Fahrettin Dilaver ve Repertuarı

Fahrettin Dilâver 1931 yılında, Sürmene'nin Aksu Köyü'nde tanınmış kemençeci Hüseyin Dilâver'in oğludur. Daha çocuk yaşta, 1942 yılında Trabzon Halkevi'nde, babası Hüseyin

Dilâver'le karşılıklı türküler söylemiştir. Atışmalar yapmıştır. Asıl mesleği terziliktir. Bir süre Almanya'da da çalışmıştır.

Fahrettin Dilâver 'in türkülerinde babasının etkisi açıkça görülür. Babasının bazı destanlarını ve türkülerini örneğin "Hopa'dan Arhavi'den" seyahat destanı gibi bazı değişikliklerle yeniden söylemiştir. Kendisinin de "Almanya Destanı" gibi özgün destanları vardır.

Fahrettin Dilâver, İstanbul'da çok sayıda plâk ve kaset doldurmuştur (Duman, 2004: 133).

61

Sakarya'nın Kıyıları

1	Görünür Sakarya'dan Sapanca'nın kızları Sapanca'dan görünür Sakarya'nun kızları Aldi bana uşaklar Sevdalug uykulari Uğramadan ben geçтім Sapanca'nun içinden Vermiş Allah'im orıya Bütün nimetlerinden Allah'im vermiş orıya Bütün nimetlerinden	2	Sakarya'nın içinden Gelup oturur kızlar Görenler da zanneder Endi gökten yıldızlar Sakarya'nın içinde Var boyali konaklar Ben aldım sevduğumi Ağlasun almayanlar Şu Erenler tepesi Yanık olur nefesi Bir daha vuraydı Nefesi e nefesi E güzelumun sesi Dün geldi kulağıma Cilvelimun sesi Ufak yarumun sesi

62

Sıksara

Enstrümantal.

63

İstedim Alamadım

1	Heeeeyyy İstedum alamadım Yesun oni annesi	2	Heeeeyyy Bu sene yaylalara Doli yağayı doli

Terkedi da gideyi
Gavurun Emine'si
Gelemedum Emine'm
Bu sene yaylalara
Emine'm gelemedum da
Bu sene yaylalara
Alamadum yarumi
Yüreğum oldi kara
E gız senin yüzünden
Yüreğum oldi kara

3 _____⁴⁵
Nazlı yarum geliyu yine yine
Kalktum bizim oradan da
Çıktım gölet düzine
Petekluk Boğazi'nda
Al atimu yedirdum
Kuru çeşme düzinde da
Birazacuk oturdum

Dolandum bizim köyden da
Sultan Murad'a doğri
Tüfeğum omuzuma
Kola gideyim kola
Gelun kızlar gidelim da
Bu sene yaylalara

4 Yaylanın sularından
İçtim güzelum içtum
E gız senin yüzünden da
Bak ne hallara düştüm
Canum Sultan Murad'um
Severim seni seni
Gurbet ellere attın
Yetim Dilaverini
Attın gurbet ellere da
Yetim Dilaverini

64

Trabzon Güzel Şehir

1 Trabzon büyük şehir
Doyamadım tadına
Uzaktan doymak olmaz
Yakına gel yakına
Trabzon'un içine
Var boyalı konaklar
Yeşil çamlarlan süslü
Her tarafi yaylalar
Trabzon Boztepe'den
Çok serin rüzgâr eser
Ordan atılan toplar
Hep boğazlari keser

2 Ulan gidi Maçkali
Gidelum yali yali
Tereğendi⁴⁶ erudum
Gız sana vurulali
Ayakta kömür oldum
Gız sana vurulali
Çıktım melhem almaya
Baktım Maçka'ya baktım
Cilveli boylarina
Ufacuğum ben şaştum

⁴⁵ 01.20'de plak takıldığı için deşifre edilememiştir.

⁴⁶ Âşık sevdiği karşısında tereyağı gibi eridiğini ifade etmektedir.

- 3 Akçaabat'ın başından
Seyir ettim Tonya'yi
Gezib dolaşıyorum
Zerar çektim dünyayı

65

Dursun Kaptan

- 1 Plaklardan sesinu oy
Duydum da çıktum yola
Nasıl gelirse gelsun
Duştüm bu İstanbul'a
Dursun Kaptan Batum'dan avara etti kalkti
Şişurdu yelkenleri sigarasini yakti
Dursun Kaptan'ı görsen sanırsin bir aslandı
Vardiyadan bağirdi Dursun Kaptan bir duman
Kaptan aldı aynayı dedi ki Gülcemal⁴⁷
Bir horon edeceğuk kemaneliği galdur
Piryoç çakayı piryoç selam olsun Rize'ye
Elli bir sefer ettuk Kuvâ'yi Milliye'ye
Of Sürmene Arakli yanaştık Trabzon'a
İstiklal Savaşı'na çalıştuk kana kana

66

Kız Seni Alamazsam Yerim Kendi Kendimi

1	Olmadi yenemedum Bu dünyanın fendini Gız seni alamazsam Yerum kendi kendimi Gemi geliyu baştan Yelkenleri kumaştan Bi evlendum olmadi Evleneceğum baştan	2	Hey gidi nazlı yarum Yoktur seninlan şakam Gelinler gız gardaşum Gızlara benden selam Tüfeğum omuzuma Dolmalidur dolmalı Delikanlunun yâri İki dane olmalı Birisi darilanda Öteki sarılmali

⁴⁷ **Gülcemal:** Osmanlı İmparatorluğu'nun son dönemleri ve Cumhuriyet'in ilk yıllarında deniz yollarının (Seyrüsefer idaresinin) Karadeniz seferi yapan dört direk ve iki bacalı yolcu vapurunun adı.

- 3 Gökteki yıldızları
Sayarım elli elli
Bu dünya bizden geçti
Öteki da şüpheli

67

Gelemedim Eminem Bu Sene Memlekete

1 Gelemedum Emine'm da Bu sene memlekede Güzelum gelemedum da Bu sene memlekede Ederse Mevlam izin de Gelirum gelen sene Almanya'dan gelirum gelen sene	2 Kınalı parmağuna da Altın yüzug tagayım Nereden gelecesun da Yollaruna bakayım
3 Asker ettiler beni da Kuram çıktı Yemen'e Gizlice sevişelum da Yavrum dema annene Beraber sevişelum da Yavrum dema annene	4 Yaylanun çumenleri oy Gardan ağlayı gardan Ver babam bedelini da Beni ayırma yardan
5 Vali geliyur vali da Elleri geri bağlı Nişanladılar seni da Duyamadum e yarım Seni nişanladılar da Duyamadum e yârim	6 Ben gemilan gidemem oy Yol yok midur garadan Bizi gavuşdursalar da Yeri göğü yaradan Gavuşdursana bizi oy Yeri göğü yaradan

68

İstanbul Kızlarına

1 Olmadi Mehmed'um (oy oy güzelum) O kaşlar al dudaklum Yavri da ben senin huylaruni Biraz tarif edeyum oy İstanbul kızlarını	2 İstanbul'un kızlari (oy oy güzelum) Pencerede gözleri oy İnanmayun onlara Boyalidur yüzleri Onlara inanmayun Boyalidur yüzleri

- 3 Yüzünde boyalara (oy oy güzelum) Olmadi inanmadum
Bile gezduk akşamdan
Sabahtan tanimadim
Akşamdan bileydik
Sabahtan tanimadim
- 4 Naylon çorap giyerler (oy oy güzelum)
Yüze bodra sürerler
Beğenmesalar seni oy
Dudak asip geçerler
- 5 Omuz vurayım dersin (oy oy güzelum)
Karakola giderler
İfadeni almadan
Güzelce bir döverler
Oy gidi argadaşlar bunlari ne yapalım
Boyla kızlar olmasın da
Biz de bekar duralım
- 6 Suyu bağladım harka (oy oy Emine'm)
Geliyur aka aka da
Darilmayin güzeller
Şaka ederum şaka
Güzeller darilmayin da
Şaka ederum şaka

69

Güzel Yaylalar Vardır

- 1 Güzel yaylalar vardur
Bizum köyün başına
Evlendurdiler beni
On üç on dört yaşına
- 2 Soğuk soğuk sulardan
İçelum kana kana
Daha küçük yaşına
Yazik değil mi bana
- 3 Niçin sardun başına
Ufacuğum karalar
Ne yapayım güzelum da
Böyle idi yazılar
Güzelim ne edeyim
Böyle idi yazılar
- 4 Allah'a ismarladuk
Dedum da girdim yola
Ağlayidi güzelim
Gözleri dola dola
- 5 Acem şali kuşağı
Sarsana bellerine
Yarimi terk eyledum
Düştüm gurbet eline

Felikamın Yelkeni

1 Felikamın⁴⁸ yelkeni Boyu kada uzani Sevdim Çerkes kızını Verem eyledi beni	2 Karadeniz dalgali Gidelum yali yali Derman kalmadı bende Gız sana tutulalı
3 Asker ettiler beni Yemen deyiler Yemen Gel güzelum gidelim Başkalarına deme Gel senunlan gidelim Başkalarına deme	4 Ben buralı değilim Dağların güneşiyim Derdimi anlatamam Derdim çok anlatamam Aşıkların eşiyim

Oy Yalılar Yalılar

1 Oy yalılar yalılar Geliyor Raşolılar⁴⁹ Alacaklar şalımi Kırmızı fistanlılar⁵⁰ Ben okuya okuya Geldum yazılı daşa Sormayisun güzelum Neler geldi bu başa Güzelim sormayisun Neler geldi bu başa	2 Ey gidi Sultan Murat⁵¹ Ne güzeller görürsun Ayrıлма gız benden Sonra pişman olursun Dereler derin olur İrmaklar serin olur Gız seni almayanlar Yanar yanar kül olur Ey gidi yalan dünya
3 Uşaklar gurbet elde Gönlüm sizi karşılar Doğarkan derdli doğdum Böyle idi yazılar	

⁴⁸ **Felika:** Kayık, sandal.

⁴⁹ **Raşolılar:** Roşali, Artvin ili, Yusufeli ilçesi, Boyalı (Sacveret) köyü civarında bir tepe adıdır. O bölgeden gelenler kast edilmektedir.

⁵⁰ **Fistan:** Diz kapağının altına dek uzanan kadın dış giysisidir.

⁵¹ **Sultan Murat:** Trabzon ili, Sürmene ile Of ilçeleri arasında bulunan, bazı Of ve Sürmene köylerinin yazı geçirdikleri yayla adı. Her yıl 20 Ağustos'ta düzenlenen geleneksel Sultan Murat şenliğine çevre köy ve yaylalardan geniş katılım olmaktadır.

Ben Ölüsem Uşaklar

1 Ben ölüsem uşaklar Olan malumi satun Tabutumun üstine Sevdadan öldü yazın Ne anam var ne babam Taştan olmuşim taştan Bir hayirsiz yüzünden Bir de oldum gardaştan	2 Vuruldu elimi Gözlerinle gaşınla Bu benim dertlerimi Mevlam versun başına Gız benim dertlerimi Mevlam versun başına Boğazında boncuklar Kolunda bilezikler Yedun benu biturdun Nedur o güzellikler
3 Oturalım aşğa Karar edelim karar Habu geçen yazımı Eyledun bana zarar Habu geçen yazımı Bana eyledun zarar Suyun altında desti O damla damla dolsun Sevduğum boylarına Dilaver kurban olsun Kız senin boylarına Bu uşak bu uşak bu uşak köle olsun	

Sardı Karadeniz

1 Sardi Karadeniz'i Uşaglar benim adum Çok uzaklarda kaldun Benim nazli Şehbanlım Şehbanlım gelmedi mi Bu sene yaylalara Yeniden başlıyalum Eski hatiralara	2 Gönül verdim bülbüle O atti beni dile Sevdim sevilemedum Nedur çektuğum çile Artuk sabrum tükendi Geleceğüm yanına Terk edup beni gittu Sen da doyma Mevla'na Beni terkedu gittin da

Sen da doyma Mevla'na

3 Aylar oluyor yarım
Senden haber almadum
Seve seve güzelim
Gençliğime doymadum
Kemençem dile gelir
Söylese dertlerumi
Onunlan paylaşırım
Kederli günlerimi

4 Oy gidi yalan dünya
Senden nasıl doymadum
Şehbalımlan beraber
Yastuğa baş koymadum

74

Almazdım İsmail'i⁵²

1 Almazdum İsmail'i
Gelin gandurdi beni
Geldi düğünçilerim
Aldi govdiler beni
Neredesin İsmail
Ata koydiler beni
Yeni yolun üstüne
Selamladiler beni

2 Kır atumi nalladum
Soğuk suya yolladım
Gideyirum İsmail
Allah'a ismarladı
Gündüzü bayirinda
Eniştem vurdi beni
Düştüm ağaçtan aşağı
Dostlarum gördi beni

3 Gün görmemiş odama
Kanli koydiler beni
Ne ettum eniştene
Yarsuz eyledi beni
Ne yaptum eniştene
Yarsuz eyledi beni
Hem gelinler hem kızlar
Giderlerdi bayrama
Daha gelin olmazdan
Girdim kara toprağa

4 Yazı yazarum yazı
Boya kalemi ile
Sevdaluk edemedum
Alma merami ile

⁵² Maçka'nın yüksek köylerinden Mulaka'da bir kadının İsmail adında tek bir oğlu vardır. İsmail yetişkin çağa gelmiş ve nişanlanmıştır. Bir gün Kadırğa Şenlikleri'ne gitmek için yola çıkarlar. Annesi İsmail'e: 'Tabancamı bana ver. Yolda jandarma arama yapar, yakalanırsın. Kadırğa'ya varınca ben tabancamı tekrar sana veririm', der. İsmail: 'Nişanlım yanımdadır. Tabancamı vermem', der. Kadırğa yolunda İsmail'in düşmanları jandarma elbisesi giyerek İsmail'i sıkıştırırlar. Vurarak öldürürler. İsmail'in annesi kalan ömrünü biricik oğluna yürekler delen acı bir feryatla ağıtlar yakarak geçirir (Duman 2011: 297).

- 5 Emine diye diye
Ziynetim gelmez oldu
E gız senin yüzünden
Evde duramaz oldum
Ne edeyim İsmail
Gülemedim dünyama
Ne yapamadım İsmail
Gülemedim dünyama
Kanli gelmiş ellerim
Yadigâr olsun sana

75

Ah Sürmene Sürmene

1	Ah Sürmene Sürmene Dağların heb yeşil çam Ben gurbet ele yandım Sen da sevdiğune yan	2	Yaylanun çimeninde Gaçma güzelum gaçma At başundan yaşmağı Alırım sana başka
3	Gül çiçekleri biter de Kızların yanağına İki deli yaruşur Ben kaldım İstanbul'da	4	Dizulun şöyle kızlar Bakayım doya doya Sevdum da alamadum Hey gidi yalan dünya

76

Sıksara Oyun Havası

Enstrümantal.

77

Gemim Geliyor Baştan

1	Gemim geliyor baştan Yelkenleri kumaştan Bir evlendim olmadı Evleneceğüm yeni baştan Bir evlendim olmadı Evlendim yeni baştan	2	Alışdın e siya siya ⁵³ Alabanda viya viya ⁵⁴ Denizleri gezelim Rizelim doya doya Denizleri de dolaşalım Cilvelim doya doya

⁵³ **Siya gitmek:** Geriye doğru kürek çekerek kayığı ters istikamette hareket ettirmek.

⁵⁴ **Viya:** Gemiye belirli bir yön verildikten sonra, aynı doğrultuda tutması için dümenciye verilen komut.

- Yıkılasın Almanya
Aldın nazlimi benden
- 3 Almanya yıkılasın
Aldın nazlimi benden
Yazımız kara idi
Nazlım ne gelir elden
Felek böyle yazdı yazdı
Nazlım ne gelir elden
- 4 Artık sevda edindim
Kemençem ile sazi
Gittin ağlattın beni
Dinmez gözümün yaşı
Oy kemençem kemençem
Yanık yanık çalarsın
Sen da Dilaver gibi
Derdlerine yanarsın
- 5 Kemençemun teline
Yenisini ekledim
Döner diye cilvelim
Yollarını bekledim
Dönecek diye nazlım
Yollarını bekledim
Kimseye diyemedim
Yüreğimde derdimi
Gözyaşlarımla yazdım
Cilvelimün adını
- 6 Ölüp yitene kadar
Geleceğim beşine
Cilvelim koydun beni
Ölmeden teneşire
Koydun beni e nazlım
Ölmeden teneşire
Almanya yollarının
Nasıl darıf edeyim
Aç kollarını nazlım
Kollarında öleyim

78

Honefdere Düzünde

- 1 Honefdere düzine
Gelu oturur kızlar
Bilmeyen da zannedar
Endi gökten yıldızlar
Hayde yarım gidelim
Honefdere düzine
Bi taş attum yarımın
Su atladi yüzine
- 2 Kestum parmacığumi
Bak kanına kanına
Elleri buluşdiler
Endum yârun yanına
- 3 Endum yarun yanına
Kuş daldan okuyuken
Sarıldım boğazına
Ketani dokuyuken
- 4 Ne sararsın beline
Acem şali kuşağı
Dedi ne edeyisın
Evumun uşağı

Oynadık da heb kesdik
Ketanin tellerini

Vereyim şallarumi
Bana yarum diyene
Eski işlerumuzi
Edelim gene gene

- 5 Eski işlerumuzi
Edelim gene gene
Bu kemeñçe ötmeyi
Telindendir telinden
Alacağum gız seni
O cazinun⁵⁵ elinden

79

Rize Kız Horonu

- 1 Al aşağı vur yere
Kurusun ganli dere
E gız seni almazsam
Canli giririm yere

- 2 Kemeñçemun üstüne
Yayi vururum yayi
Kız sana tutulali
Kayıp ettim dünyayi

- 3 Uyun horona uyun
Tavan tahtası gibi
Kuruttun beni e gız
Kabak asmasi gibi

- 4 Kemeñçem dile gelse
Söylese dertlerumi
Onunla paylaşırım
Kederli günlerimi
Kemeñçemun yayina
Süreçeğum reçina
Bayram gelmeden e gız
Koydun eline kına

- 5 Oy enelum derelere
Tutalim balıkları
Allah vermesun başa
Canli ayrılıkları
Verduğum şekerleri
Benum nazlim sen alma
Habu yalan dışında
Habu yalan dünya
Bu dünya ufağım

- 6 İki üstün olur mu
Birini sileçeğum
Boyla sevdalık olmaz
Kalbuni bileçeğum
Gemi geliyu gemi
Getirun biletleri
Habu deli uşağın
Yanuktur yürekleri

⁵⁵ **Cazi:** Cadı. Burada sevgilileri ayıran anne, cazi sıfatıyla anılmıştır.

Düşünmeye hiç gelmez

80

Sürmene Köçek Havası

1	Kız mendil mendil mendil Sırma saçların geldir Cilvelim kollarına Yatır da beni öldür	2	Karadeniz'in kumuni Yapayırım yugumi Cilvelim kollarına Aldırayım uykumi
3	Kınalı parmağına Altun yüzüg takayım Nereden gelecesin Yollaruna bakayım		

81

Gemim Geliyor Baştan

1	Gemim geliyor baştan Yelkenleri kumaştan Bir evlendim olmadı Evlendim yeni baştan Alışdın e siya siya Alışdın e viya viya Denizleri gezelim Cilvelim doya doya Denizleri gezelim oy Şehbanlım doya doya	2	Gemim gelir enginden Yükü tütün denginden Ben yarımı tanırım Gözlerinin renginden Alıştın a siya siya Alaban da siya siya Denizleri gezelim Şehbalım doya doya Dağlarda dolaşalım Güzelim doya doya
3	Biberoğlu geliyu Aç kollarını aslan Kahroldu düşmanların Yaslan sineme yaslan	4	Elveda Biberoğlu Bütün dostlara selam Namertle Biberoğlu Etme aslanım kelam
5	Oy gidi Biberoğlu Doymadum aslanıma Felek neler yazmış ki Bu kara yazımıza		

Namertle Biberoglu, namertle Biberoglu nasihatim olsun sana etme aslanim kelam.

82

Hopa'dan Arhavi'den

1	Hope'den Arhave'den Gel gidelum Pazar'a Pazar'da ben duramam Beni Rize'ye ara Rize'ye mandalina Gel salina salina Çicekli beştamalini As portugal dalina Oy benim sevdiceğim Olur mi böyle keder Of Sürmene yaylaları On beş doktora bedel Al aşağa yelkeni Gidelum yali yali Pek hoşuma gideyi Sürmene portakali Arakli Yomura'dan Gidelum Trabzon'a Ağlayidi beşime Sevdiğum kana kana Surlar içinde yakın Trabzon'un Kiserna	2	Çıkalum Boztepe'ye Bir eğlenti edelim Eger Rize'den gelu İstanbul'a gidelum Trabzon'un feneri İki yana döneyi Baktım Ege vapuri Limana mı eneyur Endi Ege limana Yandan iskandil atti ⁵⁶ Tamam yedi kulaca Demirini bırakti O gün ağşama kadar Yolcusini heb aldı Atladim ben de ona Sabaha garşı galgdi Ey gidi yalan dünya Ey gidi viran dünya
3	Haydi yarum geçelum Akçaabat YoroZ Dağı Çok lezzetli tatlidur şu Vakfikebir yağı Görelle Tirebolu Giresun'de konduğum Bulacak Ordu bilir oy Kıymetinu finduğun şu dağı aldı duman	4	Ya bakun şu gemiler İnceburni'ndan geçer İnce öyle incedir Heb kaptanlari seçer Hiç dişleri yorulmaz Zingaldu tahta biçer Yakti ocakları hep Geminin ateşisi Çok alışkan oluyur

⁵⁶ **İskandil atmak:** Deyim. Deniz derinliğini ölçmek için aleti denize atmak.

Ona küçücük liman
Fatsa Ünye Terme'den
Şu çaltıyı⁵⁷ geçelim
Samsun güzel şehiri
Heb ziyaret edelum
Kızılırmak başından
Aga gündüz geçelum
Gebze Sinop sularından
Doya doya içelum

İneboli kayıkçısı
Kerempe Fenerini⁵⁸
Akşamüzeri geçtik
Bi sis gapladi bizi
Zonguldağı zor seçtik

5 Ah Zonguldak Zonguldak
Sendedur heb umurum
Toprağına bereket
Altun olsun kömürün
Baba buri Ereğli
Deniz taşları yıkar
Ereğli boylarında
Çok eyi çilek çıkar
Alaplı Akçaşehir
Sakarya'yı geçelum
Döndüğ heb geri döndüğ
Ey gidi Ayhan agam
Biraz horon edelum
Ağva Şile başından
Sahiller bize yakın
Çakan boğaz fenerini
Olsun sizlere elveda
Ey gidi Ayhan agam oy
Gidelim yakın yakın

83

Sultan Murat Kızları

1	Gemime çektum yelken oy oy Ben sefere giderken Dua et Eminem gider gelurum erken	2	Sultan Murat düzinde Serinlenuyu kızlar Bakanlar da zanneder İndi gökten yıldızlar
---	--	---	---

⁵⁷ **Çaltı:** Çalı, diken.

⁵⁸ **Kerempe Feneri:** Kastamonu'nun Cide ilçesinin Aydıncık köyü sınırlarında bulunmaktadır.

Canım Sultan Murad'ım
Severum seni seni
Attun gurbet ellere
Yetim Dilaver'uni
Gurbet ellere attun
Viran Dilaver'uni

3 Bu kemeçem ötmeyi
Telindendir telinden
Gel Eminem gidelum
Galdık elin dilinden
Gonuşursun Minelan
Minelan Eminelan
Hayde gidelim desam
Gelir musun benimlan
Gidup da keseceğum
Gürgen tepelerini
Oturdum da dinledım
Yarin demelerini
Sitem edersin bana
Ben o kadar el miyim
Gonuştüğumuz yerleri
Gidup eve der miyim
Verduğum şekerleri
Yedi güzelum yedi
Böyle sevdaluk olmaz
Annesine söyledi
Oy gidi yalan dünya
Böyle mi kalacasun
Bu yetim Dilaver'den
Ne murad alacasun

84

Trabzon Yalıları

1 Trabzon yalıların
Çiçekli yaylaların
Yeter oldi çanima
Bu gadar açılarun

2 Trabzon'un içinde
Var boyali gonaklar
Kemeçemun üstine
Akar yaşlarım akar

Gezduğumuz yerleri
Gidip kimseye demem
Ben hasret oldum sana
Benim nazlı Sürmene'm
Arağlı finduğunun
Doyum olmaz tadına
Yomura finduğunun
Doyum olmaz tadına
Bu sene gideceğüm
Maçka yaylalarına
Ulan git Maçkali
Gidelüm yalı yalı
Görmedim senin gibi
Bu dünya gurulalı

Akçaabat'ın başından
Seyir ettüm Tonya'yi
Bir hayirsuz yar için
Zarar çektiüm dünyayı
Yaylanun çimenünde
Kari bellerüm kari
Donanmalan gideyi
Tonyalılar uşaklar
Şorama'dan ukari
Gideyi donanmalan
Tonyalılar uşaklar da
Şorama'dan ukari
Yaylanın çimenine
Kari bellerim kari
Mevlam vermesin başa
Canlı ayrılığları
Yaylanın çümenine
İçtim güzelim içtim
Yaylanın sularından
İçtim güzelüm içtim
Gelemedim Emine'm
Gurbet ellere yavri
Bak ne hallara düştüm
A böyle dertli dertli
A bu diyar gurbet elde
Bah ne hallara düştüm

85

Esti Zigana Dağı

1 Esti Ziğana Dağı oy
Eridi yürek yağı
Yol vermez ki geçeyim oy
Neyleyim böyle dağı

2 Yarım yeni formalı oy
İsmi nedir sormalı
Seni alup gitmek için oy
Kemençeyi çalmalı
Seni alup kaçmak için
Kemençeyi çalmalı

3 Asker ettiler beni oy
Yemen deyiler Yemen
Hayde hayde gidelum gız
Başkalarına demem
Gel gidelum gidelum
Başkalarına demem

4 Yuzdurelım takayı⁵⁹ oy
Seyret koluvatayı
Vura vurayı Paşa oy
Yarum deme tutayı
Bindirelim dışarı
Tutalum ha şu çayı

86

Akçaabat Horon Kurma

Enstrümantal.

87

Oy Trabzon Trabzon

1 Oy Trabzon Trabzon da
Her gün hatırımdasun
Doğumun Sera şehir
Şahinler diyarisın
Trabzon'un içine oy
Var boyalı konaklar
Yeşil çamlarlan süslü
Her tarafi yaylalar

2 Güzel yaylaların var da
Akar buz gibi sular
Her yıl binlerce insan
Seni sarmalanırlar
Fındık bahçelerinde
Güya fınduk ayıklar
Gurbette yâri olan
Peşinine sayıklar

3 Vali geliyu vali da
Ellere geri bağlı
Dillere destan oldu
Onun çalışmaları
Gidelum Trabzon'a da
Güzelum yalı yalı
Şifa verur insana
Sürmene portakalı

4 Yomura funduğunun oy
Doyum olmaz tadına
Gelemedum uşaklar
Maçka'da yanlarına
Akçaabat bütün ilden
Deniz gider vatana
Bu gece uşaklar da
Bu sene Garabdal'a
Gitmeyeceğüm uşaklar
Bu sene Garabdal'a

5 Vakfikebir başından da
Seyir ettum Tonya'yi
Kaldum gurbet ellere
Zarar çektim dünyayı

⁵⁹ **Taka:** Doğu Karadeniz bölgesine özgü, genellikle kıyılarda yük taşımakta kullanılan yelkenli ya da motorlu küçük tekne.

Gurbet ellere kaldım
Zarar çektim dünyayı
Ey gidi nazlı yarum da
Yapmam seninlan şaka
Güzel Trabzon'uma
Buradan candan selam

88

Kucak Dolusu Selam

1	Gucak dolusu selam Yolladum Şehbalıma Gel artuk nazlı yarım Beter oldu canıma Yaylanun çimenine Sis'e giderum Sis'e Aramuza girdiler Yazık ettiler bize Girdiler aramıza Yazık ettiler bize	2	Ben ağlaya ağlaya Çıktum viran dağlara Geldum viran dağlara Sorayım güzelimi Geldi mi buralara Ararum Şehbalimi Geldi mi buralara Aşıklar pınarında Su içtum kana kana Şehbalum senin için de Dolaştım yana yana Güzelum senin için Dolaştım yana yana
3	Derdim çok derunden Unuttum seneleri Allah'um kavuştursun Ayrı sevişenleri Mevlam kavuştursun Ayrı sevişenleri Yakacak seni e gız Elimdeki çiralar Ağlatma beni e gız Değil eski siralar Yarum ağlatma beni Değil eski siralar	4	Gidup oturacağum Tepelerin başına Neden sormayisun yarum Neler geldi başıma Sormayisun güzelum Neler geldi başıma
5	O benum güzelumlan Edeceğum güz gele	6	Uzakta yâri olan Bilmez nasıl görüşün

Geldi yine Egelim kız
Selam olsun sizlere
E kız geldi Egelim
Selam olsun sizlere

Ağlama nazlı yarum
Sabredenler gavuşur

- 7 Sitem edersin bana
Sevup da oynadum senle
Sakarya'nın içine
Beklediğim gel bana

89

Karşıdan Sayamadım

- 1 Karşıdan sayamadım da
Koyunun beyazını
Uzaktan sayamadım
Koyunun beyazını
Şehbalımsız geçirdim da
A bu geçen yazımı
Güzelumsuz geçirdum da
A bu geçen yazımı
Bu sene yaylaların da
Yoğ idi eski tadi
Gittun güzelum gittin da
Yüreğum doldı aci

- 2 Kestim parmacuğumi
Bak kanına kanına
Kurban olayim nazlim da
O sevdali canına
Vereyim şallarumi oy
Bana yarım diyene
Dönelum nazlı yarum da
Eski günlerumize

- 3 Omuzundan aşğa
Saçların katar katar
Seni annen seveyi giz
Benim sevdiğum gadar
Severdi seni annen da
Benim sevdiğim gadar
Bencere barmak barmak da
Var aramızda irmek
Boynumun borcu olsun da
Şehbalıma kavuşmak
Olsun boynumun borci da
Güzelume kavuşmak

- 4 Boyali parmaklara
Oturuyur mi lazim
Gel Şehbalım gidelim da
Bize eller ne lazim
Ellere mektup gelur da
Benum yüreğum erir
Yaşlu Şehbalım bana da
Yılda bir selam verir
Derdli güzelum bana da
Yılda bir selam verir

- 5 Çıktu yarum geliyur
Ufacık boyu ile
Seni yaratmış Mevlam da
Kendi elleri ile
Çiçekli yaylalara da
Otur güzelum otur
Gönül kimi seversa oy
Dünya güzeli odur

90

Tonya Sıksarası

Enstrümantal.

91

Dertli Türkülerimi

1 Dertli türkülerimi Güzelume söyledum Şehbaluma söyledum Ufağuma söyledum Kör olasun sevdalık Beni verem eyledun Gel Şehbalum gidelum Akarsudan içelum Yazgılarumuz kara Paylaşur da çekelum	2 Şehbalumun saçları Eneyi bellerine Kurban olayım nazlım da Cilvelim gözlerine Ver Allah'um sabırlar Sevdali yüreklere Bu dünyanın gahrini Heb mi verdun bizlere
3 Oy gidi yalan dünya Böyle mi galacasın Derd oğlı derdlilerden Ne murad alacasun Daha yeni sevdali Sormayun halumuzi Gene geldi egelim Söylesun derdumuzi	4 Kemeçemun üstüne Yayı çekerum yayı Gel Şehbalum kollaruma Edelum uykulari Kalk gidelım Şehbalım Yıturma gençluğunu Ölüp gidene kadar da Bırakamam ben seni
5 Ben ölürsem Şehbalım Olan malımı satın Bütün malımı satın	

Şehbalım tabutuma
Sevdadan öldi yazun

92

Sıksara Oyun Havası

Enstrümantal.

93

Yıkılası İstanbul

1	Mehtaplı gecelere Gezdim İstanbulu Ayanlı gecelere Gezdim İstanbulu Aldin elimden aldun Garib kuzucuğumi Söyledüğün yerlere Gel desen geleceğim Gönderdüm Şehbalumi Derdimden öleceğim Güzelumu yolladım da Derdimden öleceğim	2	O benum nazli yarum Bakardi aynalara O benum nazli yarum Bakardı adalara Karabulutlar çöktü da Şehbalum adalara Güzelum adalara Oy Bostanci Bostanci Gönül duduşdi yandı Yıkılasın İstanbul Şehbalum nerde galdi Güzelim nerde galdi
3	Sari sari güzeller Heb gelir odalara Sari saçlı güzeller Heb gelir odalara Neden gittin Şehbalım da Viran hatiralara Kartal bendi garasi Yüreğumun yarasi Bizum dertlerumuzin de Bulunacak çaresi	4	Soğuk soğuk sulardan İçtim Şehbalım içtim Dön bana nazlu yarum Kötü yollara düştüm İstanbul boğazları _____ kıyıları Acılarum bu gadar Canumla yeter oldi Bu kadar acılarum
5	Garib türkülerimi Yedi yıldır söyledim Yıkılasın İstanbul da Beni verem eyledin İstanbul yıkılasın da		

Beni verem eyledin

94

Geleceğim Emine'm

1	Geleceğim Emine'm Bu sene yaylalara Senin yüzünden heb gız Düşdüm ködü yollara Tüfeğim omuzuma Kola gideyim kola Gelun biz de gidelım da Bu sene yaylalara	2	Bu sene yaylalara Doli yağayı doli Yollandım bizim köyden de Sultan Murad'a doğri Beteklik Boğazi'nda Al atımı yedirdum Kuru çeşme düzünde de Birazacuk oturdum
3	O benum ufacuğum Geliyu gene gene da Kalktum bizim oradan da Çıktum yayla düzine	4	Bi gurşun atacağım Aslanınun daşına Güzelimlen beraber da Çıktum ağaç başına Anam beni vay olsun Yaylalar görünüyü Baktum ağaç başından Yarım geliyur Ufacığum geliyur

Eşref Bey Şarkısı⁶⁰

- 1 Giresun üstünde vapur bağıyor   2 Bazarsu dereleri bir ufak dere
Eşref'in yarasını doktor sarıyor   Eşref'i vurdular anam nafile yere
Eşref'in annesi yanmış ağlıyor   Nafile nafile o da nafile
Atma Hakkı atma bişman olursun   Cenazeyi koydular otomobile
Gedikalizadelere anam düşman   Giresun'da dostum var o da nafile
olursun   Atma Hakkı atma bişman olursun
Attığın gurşundan sen utanırsın
- 3 Kandüzü bayırini atliyamadım
Hakkı düşman imiş anam
anliyamadım
Atma Hakkı atma bişman olursun
Giresun beylerine düşman olursun
Giresun beyleri pişman olursun
Attığın mermiden sen utanırsın
Yaşa Trabzon...

⁶⁰ Eşref Gedikali 1905 doğumlu olup Piraziz (o yıllardaki ismiyle Abdal)'in önde gelen eşrafından Gedikalizadelere mensup biridir. Giresun merkezde ağabeyi Murat Gedikali ile babasından kalan fındık fabrikasını işletmektedir. Kişilik olarak son derece sosyal, yardımsever, cömert, yakışıklı, iyi giyimli, halk tarafından sevilen biri olan Eşref Bey, 1933 yılında fabrikasında muhasebeci olarak çalıştırmak için Hakkı isimli bir kişiyi alır. Hakkı'yı yetkiyle donatır. Ancak, bir süre sonra fabrikada çalışan bayan işçiler Hakkı'yı Eşref Bey'e şikayet ederler. Hakkı'nın kendilerini rahatsız ettiğini ve kendi çalıştıkları bölüme gelmesini talep ederler. Eşref Bey, Hakkı'ya kadın işçilerin çalıştığı bölüme girmemesini sıkı sıkı tembih eder. Ancak, kısa bir süre sonra Hakkı'nın, yine o bölümde dolaştığını görerek kendisini sert bir dille uyarır. İzleyen gün, Giresun'da adet olduğu üzere, Giresun Limanı'ndan sezonun ilk fındık nakliyesi için tören düzenlenmiştir. O yıl ilk seferi düzenleyen Eşref Bey'in fabrikasının ürünüdür. Tören bittikten sonra Eşref Bey, Hakkı'yı da yanına alarak lokantaya gider, yemek yerler, ardından fabrikaya dönerler. Ofiste sohbet esnasında Hakkı, Eşref Bey'den tabancasını beğendiğini, görmek istediğini söyler. Eşref Bey de tabancasını verir, fakat Hakkı orada Eşref Bey'i kendi silahıyla vurur. Vurulduktan sonra Camlı sokakta yer alan fabrikasından çıkar, geçmekte olan otel sahibi Talat Bey'e:
- "Hakkı beni vurdu Talat" der.

Hemen ardından çevredeki eşrafla birlikte Eşref Bey hastaneye kaldırılır. Ancak iki saat geçmeden vefat eder. Hakkı yakalanır, cezaevine götürülür. Ancak Hakkı, daha hapishaneye varmadan Eşref Bey'in vurulduğunun haberi cezaevinde duyulmuştur. İçeri girdikten birkaç dakika sonra bir mahkûm, mangal demirini Hakkı'nın sırtına saplayarak yaralar.

Cezaevinde iki ay yatan Hakkı, Cumhuriyet'in kuruluşunun onuncu yılı münasebetiyle çıkarılan af kanunundan yararlanarak serbest kalır ve izini kaybettirir (<https://www.turkudostlari.net/hikaye.asp?turku=13250>).

Giresun Karşılması

1 Altını bozdurayım Gerdana dizdireyim İpek mendil değilsin Cebimde gezdireyim	2 Ninna aslanım ninna Ninna güzelum ninna [Kavuştak]
3 Altun yüzük var benim Parmağıma dar benim Giresun'un içine Kara gözlüm var benim	4 Uzun yavaş bas da gel Dökmeler oynamasın Evin arkasından gel Cazi anan duymasın
5 Elimde altın şamdan Perdeyi kaldur camdan Al tüfeği vur beni anam Ben usandım bu candan	6 Batlama deresine Taş köprü kurulacak Verin benim yârimi Vallahi gan olacak
7 Bir arzuhal⁶¹ vereyim Giresun'da Valiye Ya bag benum şansuma Vuruldum kocalıya Ya bag benum şansıma Vuruldum kocalıya	8 Kavuştak

5.5. Ferhat Özyakupoglu ve Repertuarı

Ferhat Özyakupoglu, 1921 yılında, Maçka'nın Meksilâ (Çatak) Köyü'nde doğdu. Bir ayağı aksak olduğu için yörede "Kemençeci Topal Ferhat" olarak anılır. Trabzon'un yetiştirdiği tanınmış kemençeci ve türkücülerdendir. 1957 yılında Ankara Radyosu'na girdi. Ankara'da bir ara kahvehane de işletti. 1974 yılında öldü. Meksilâ'da toprağa verildi (Duman 2004: 119).

⁶¹ Arzuhal: Dilekçe.

Yol Gider Mi

1 Yol gider mi gider mi da Bizim büyük limana Ne ben öldüm gurtuldum da Ne sen geldin imana 3 Bizim büyük limanda da Gelur oturur kızlar Bilmeyenler zanneder da Gökten indi yıldızlar 5 Büyük liman içinde de Düştüm yârın evine Bir çift çarık yıprattım da Gız senin sebebine	2 Oy liman büyük liman da Yok mu yârimi bulan Alacaksan al beni da Sonra olurum düşman 4 Bizim büyük limanda da Bazarın dellali⁶² var Gidip bulayım oni da Belki yârimi arar

Yabanın Uşağı

1 Karadeniz uşağı Geyer aba⁶³ zipkayı⁶⁴ Kemer içinmiş kayış Yan bağlar burgulayı 3 Geyerler sabukları⁶⁵ Gezerler yaylaları Yabarlar güzel horon Kandırirler kızları 5 Çalsın Maçkali Ferhat Biz horon oynayalım	2 Ne kadar hoşâ gider Boğazlı içlikleri Yanyadır gümüş kama Öldi mi gençlikleri 4 Görürler kemeñeyi Unudurlar dünyayı Yabarlar güzel horon Ferhat vurursa yayı

⁶² **Dellal:** İlan edici. Yüksek sesle bildiren. Müşterileri çeken. Davet eden.

⁶³ **Aba:** Kaba dokunmuş dayanıklı bir çeşit yün kumaş olan siyah şayaktan dikilip, içine de aynı kumaştan yapılan yecek giyilen, yakasız, kolları astarlı olmasına karşılık, beden kısmına astar dikilmeyen ceket adı.

⁶⁴ **Zıpka:** Hicri 1923 Türk-Rus harbinden sonra, Rusya'dan, Kafkasya'dan ve o havaliden Trabzon ve civarına gelen muhacirlerin getirdikleri bir nevi elbiseye verilen ad. Ekseriya siyah, bazen muhtelif nevi ve renkte, düz çuha ve kumaştan yapılır. Trabzon civarı köylüleri zıpka ve mintanı, ekseriyetle şal dedikleri bir çeşit kaba yün şayaktan imal ederler. Zıpkanın, dar, kıvrık pantolon yerindeki kısmına "potur" denilmektedir.

⁶⁵ **Sabuk:** İnce siyah deriden yapılan, alçak kösele tabanlı, yan tarafları dikişli diz altına kadar uzanan erkek çizmesi; yörenin yağışlı iklimi nedeniyle her mevsim giyilmektedir; yağışın az iklimin kuru olduğu yaz günlerinde çarık/ kara lastik giyilirdi.

Maçka yaylalarını
Gene hadırlayalım

99

Haburası Neresi

1	Haburası neresi Eren obası eren Yıdurdum ufağumi Yok midur oni gören	2	Yıdurdum ufağumi Ben oni arayırım Girma dedi içeri Saçımı tarayırım
3	Taradi saçlarını Hem daradi hem ördi Mevlam ona güzelluk Esirgemedi verdi	4	Gız arkandan aşağı Saçların yumak yumak İki baş bi yastıkta Hiç olur mi uyumak İki baş bi yastıkta Nerde kaldı uyumak
5	Karşıya kaban ⁶⁶ derler Geçiyeye yaban derler Ne gadar güzel olsan İsmine çoban derler Ne gadar güzel olsan Adına çoban derler		

100

Sıksara Oyun Havası

Enstrümantal.

Ha ule ha ule
Ha bule ha bule
Ha Maçkalı
Ha Tonyalı
Ha Vakfikebirli⁶⁷
Altta kalma delikanlı
Sağa bak sağdan oyna al aşağı

Sağa bak hizaya gel
Horon bozma
Mustafa kalk dik oyna
Sıra sende Abdülkadir
Al aşağı oğlum
Hop hop hop hop hop

⁶⁶ **Kaban:** Yokuş, yamaç, bayır, tümsek.

⁶⁷ 00.49-00.53 arası anlayışlamamıştır.

oğlum
Hop hop hop hop hop

Ha ule ha ule
Ha bule ha bule
Ha Maçkalı
Ha Tonyalı
Ha Vakfikebirli
Sağa bak
Ha Oflu
Ha Rizeli
Ha Sürmeneli
Al aşıağı oğlum
Hop hop hop hop

101
Gemiciler Yol Havası⁶⁸

1	Güverteye yaslandım yaslandım eey eey Sevda nedir da bilmezdim eey ey cahil idim uslandım	2	Gemim gelir bu baştan yelkenleri kumaştan eey eey Çok çalimli yürüme ey beni çıkardın baştan
3	Gemim gelir enginden yükü fındık denginden eey eey Tabip yaramdan bilmez eey sensin beni eriden	4	Nasil gideyi nasıl vapurumun da bacası eey ey Sevişirdim da nazlımla ey eey bizi gördü babası Gülüşürdüm da nazlımlan ey eey çıktı geldi babası

102
Horon Başlama

Enstrümantal.

⁶⁸ Tamzaranın Üzümü adlı türküyü aynı ezgiye sahiptir.

Karadeniz Yayla Türküsü

1 Aşıklar cemiyeti Gurulur bu dağlarda Kızlar çiçek doblarlar oy Gezerler yaylalarda Ayrıldum ufağumdan Gözlerum dola dola ⁶⁹	2 Goprak ol tesli gaya Gülüm benzersin aya Bulamadam o gızı oy Düşdüm yollara yaya Acisu'dan geçelum Durnagöl başlarına Fil dişi darak aldım oy Sarili saçlarına
3 Acisu'dan görünür Aheser'in başları Deli edecek beni oy O sarili saçları Aldi mi sana gülüm Sevdalug uykuları Dil getirse söyleyese oy Molla Halil suları	

Kız Sabah Oyun Havası

1 Eyledim goyunu Sabahun çışesine Uyan Maçkalim uyan Kemencemun sesine Bugün da sabah oldi Gün açti güneş doğdi Sevdalug nasıl olur Bir gız geline sordi Dokun parmağum dokun Kemençemin teline Açti beyaz göğsini Esen seher yeline	2 Ha ule ule Ha bule bule Ha Maçkali Ha Tonyali Ha Vakfikebirli Al aşağı ole Hop hop

---

⁶⁹ 00.42-00.48 arası anlaşılammıştır.

3 Yan adeşim adeşim
Çadirin ocağında
Bu geceki rüyamda
Yadırdım gucağımda
Desdiyi goydum suya
Kim çekdi onu giyiya
Gördüm seni bu gece
Uyandum baktum rüya

4 Budadi ispantami
Yedi keçiler yedi
Sarılma boğazıma
Canım çıkayi dedi
Dura dura yollarda
Ya ben _____⁷⁰ miyim
Alişdirdin gendine
Daha biragir miyim

5 Ha ule ha ule
Ha bule ha bule
Ha Maçkalı
Ha Tonyalı
Ha Vakfikebirli

71

105

Ne Mutlu Türk Doğup Türk Ölene

1 Cennet hazırlanmıştır
Hak yolunu bilene
Ne mutlu şu dünyada
Türk doğup Türk ölene

2 Biliyısımız dünya
Bütün Türk'ün hayrani
Türklüğümüz veriyi
Bize büyük bayramı

3 Bu vatan için Ata'm
Sarf etti büyük emek
Bütün dünya biliyi
Türk demek tarih demek

4 Korumak borcumuzdur
Türk'ün şeref canını
Her Mehmetçik akıtır
Vatan için kanını

5 Türk kadini da bilir
Gaziliğe ermeyi
Fatma Bacim daşıdı
Çephelere mermiyi

6 Türk çocuğu unutma
Kurtuluş Savaşı'nı
Koru güzel vatanın
Toprağını taşıni

7 Bizi cihanlar bilir
Bizimlan olmaz şaga
Bahşeden bize yurdu
Ata'm nurlarda yada

⁷⁰ 01.48'deki kelime anlaşılammıştır.

⁷¹ 02.04'ten itibaren anlaşılammıştır.

Kıbrıs Yeşil Adaya Takamızla Çıkalım

1 Sivas'tan galgıdım bugün Kıbrıs Yeşil Ada'ya Mehmetçik eli attı Belindeki balaya	2 Seksen bin şehid dolu Kıbrıs'ın her köşesi Uzaklardan duyuldu Mehmetçiğın gür sesi Açıldı kale yolu Göründi Gelibolu Şaşırtırız düşmana Asırlar boyu yolu
3 Ebedi Kıbrıs'ıma Giremez kirli ayak Ne çabuk unutuldu Türk'ten yediğın dayak Kıbrıs'im Lefkoşa'da Yansin ışıklar yansın Selam Türk sancağına Düşmanlar yandan baksın	4 Kıbrıs yeşil adaya Tagamızlan geçelim Yürüyün arkadaşlar Etrafı çevirelim Sen Kıbrıslı gardeşim Niçin agayı yaşın Gözlerin aydın olsun Geliyi öz gardaşın
5 Angara ufuğundan Vadani aldı güneş Magaryos dedene sor Var midir Türklere eş Kıbrıs benim sağ kolum Akdeniz'dendir yolum Belki dünü unuttun Bugün Gore'ye sorun	6 Dumlupınar Sakarya Yeniden geldi dile Ata'm bize emretti Hedefum Akdeniz'e Kıbrıslım merak etma Kalbimdir Yeşil Ada Türkleri cihan bilir Bizimlan olmaz şaka

5.6. Ferhat Yurdakul ve Repertuarı

1952 yılında Akçaabat'ın Uçarsu köyünde doğan Ferhat Yurdakul ilkokul mezunudur. Ferhat Yurdakul'un sanat yaşamında örnek aldığı isim Koryanalı lakabıyla anılan Hüseyin Köse'dir. Sanat hayatı hapisane öncesi ve hapisane hayatı olarak ikiye ayrılmaktadır.

Hapisane öncesinde güncel konuları ele alan Yurdakul, 14 yıllık hapisane hayatındaki sanat yaşamında kendi yaşadığı hayatı destansı bir biçimde türkülerinde dile getirmiştir. Hapishanede geçirdiği günlerde türkülerinde sıkça dışarda olmanın, yaylaların, köyünün özlemine

dile getirmiştir. Özlem konularını arabesk müziğe yakın bir tavırla söyleyen Yurdakul bu konuda arkadaşlarını da etkilemiştir. Hapishanedeki arkadaşlarına kemençe dersleri veren âşık 1991 yılında Akçaabat'ta vefat etmiştir (Günel, 2010: 27).

107

Benim Gençliğim [A Yüzü]

1	Kızılağaç ⁷² devrilsin Yaprakların delinsin Gel otur gonişalım Sen ne güzel gelinsin	2	Boncuklar takamadım Ah gülüm kollarına Takamadım boncuklar Ey senin kollarına Ferhad'dan selam olsun İlana ⁷³ yollarına
3	Dolar mısın boynuma O boncuklu gollari Bana mi yasak oldu Akçaabat'ın yollari Bi su içdim ormandan Köy gızından imiş Bu çileleri çektim da Kimin yüzünden imiş	4	Sarı kağat nedendir Sarı denekedendir Herkes güneş alır Bulut bize nedendur
5	Gitme Erik Beli'ne gız Erik Beli dolaşık Biz olduk güzelimlan Biribirine aşık	6	Of oooooof Endum dereden aldım Amerikan tuzini Bir gün aldım bu yana oy Yahudi'nin kızını Geberdi mişidun da Kurbanın bacağını Boyle oldu da yiktun Babamın ocağını Gara goyun yün ilan Biçacığım kın ilan Daha muhabbed etmem da Bi Allah'ın kulılan

⁷² **Kızılağaç:** Dere kenarları gibi sulak alanlarda 0-200 m arasında yetişen bir ağaç türü.

⁷³ **İlana:** Trabzon ili, Akçaabat ilçesi, Uğurlu köyünün eski adı.

7 Ooff off
Parabenli⁷⁴ tabancam
Göğsüme dayanmışdu
Daha muhabbed edmem oy
Yüreglerim yanmışdı
Derdliyim yüzüm gülmez de
Halımı kimse bilmez
Halımı tarif etsem oy
Halım tarife girmez

9 Dereye ineceğüm
Kuma sarılacağüm
Kendi kendime etdüm da
Kime darılacağüm
Geçme evin başından
Ezersin pazilari
Allah`um bana yazmış
Bu gara yazilari
Yaylanın çümeninde
Torak var idi torak
Kaldın bu zindanlarda
E Akçaabat`li Ferhad
Armudun dallarini
Güzelım tutacağüm
Ya baksana Necati da
Buradan çıkacağüm

Sonbaharda gidiyoruz daha
İnşallah

11 Çıkı da keseceğim
Gürgenin dallarini
Kimse geli da sormaz
Mapusun hallarını
Suyun altında desti da

8 Gözlerimden aşşağa
Agayi yaşım yaşım
Galduk habü çöllerde
Necati öldi başım
Haburadan ukari
Çıkalım dağa dağa
Ne edelum argadaşım
Vurmuş felek de bağa

10 Bu zimba yollarına
O zimba yollarına da
Sevdalılar gider mi
Habu gada cezalar da
Zindanlarda biter mi
Habu gada cezalar
Hiç çekmeklan bider mi
Kisarna⁷⁵ yollarına
Sevdalılar gitmesin
Cümleden argadaşlar da
Allah mahkûm etmesin

12 Yazı yazarım yazı
Elimde gara gağat
Gene yapraklar açtı da
Günüm geçmeyi rahat
Kolundaki saati

⁷⁴ **Parabenli:** Bir tabanca markası olup, Karadeniz erkeğinin silaha düşkünlüğünden olacak, pek çok atma türküde bu silah markasının adı geçmektedir.

⁷⁵ **Kisarna:** Trabzon ili merkezi, Bengisu köyünün eski adı. Batısında Akyazı, kuzeyinde Uğurlu, doğusunda Çağlayan, güneyinde Agrit ve Karlık Sümeyra köyleri ile çevrilidir. Kisarna köyünde bir doğal maden suyu kaynağı bulunmaktadır.

Argadaşım dolmadı
Zindanlara düşeli
Benim kimsem olmadı
Düştüm bu zindanlara da
Benim dostum olmadı

Gız gurabilı misun
Olsan benim yerimde da
Sen durabilir misun

13 Ben habu dertlerimi
Heb Almanya'dan aldım
Ey gidi argadaşlar
Bi guri kemencem var
Bi guri kemencemlan da
Mapusanede galdım
Akşam serini düşti
Arabalar işlesin
Bana da bi mektub yazın
Yüreğim genişlesin
Ah gine gara güneş
Su vurdi iki güne
Söyle bana e Ferhad da
Nerede eski günler

14 Ooofff ooof
Karadeniz istine
Yunan'ın yapıları
Kalmadı köyde kimsem da
Kitledım kapıları
Biz varız yedi kardeş
Ben ayri anadanim
Mapusanede galdım da
Affetsın Yaradanım
Ben gemilen gidemem da
Yol yok midur garadan
Bizi affedecek mi
Yeri göğü Yaradan
Bizi affedecek mi
Bu dünyayı Yaradan

15 Odun ederum odun⁷⁶
Ederum onu tahsis⁷⁷
Bu dünyaya gelmişim da
Argadaşlar ikbalsuz
Ah yaylacuk yaylacuk
Suyi agar incecuk
Beni ağlasun gızlar
Eleceğum gencecuk
Ölüsam argadaşlar da
Yol isti goyun beni
Kelen geçen gızlara
Şehiddı deyin beni
Bu gara yazıları
Arkadaşlar bozsun mi
Mezarimin daşına

16 Gürgen dali budamam
Yükum ağır tutamam
Bana var iki sozun gız
Ölisem unutamam
Ey gidi gara gürgen
Budayiler mi seni
Gaç da gel ufacuğum
Dutayım elbiseni
Gülken yanına geldum
Ormanda fidan iken
Niye korkarsın e gız da
Ben senin sevdan iken

⁷⁶ **Odun Etmek:** Meşelik'ten (orman) yakacak odun kesmek veya toplamak.

⁷⁷ **Tahsis:** Ayırmak, özgülemek.

Mahkûm Ferhad yazsinler

17 İstanbul'a gideyim
Yol yok midur garadan
Seni benim elimden
Anca alır Yaradan

19 Ya baksana Necati
Trabzon'in yollari da
Dönümlidir dönimli
Söyleyi da gülelum da
Habu dünya ölümlü
Sari çiçekler gibi
Çimende biteceğüm
Ne gada yaşasak bile
Ölup da gideceğüm
Ne gada yaşasak bile
Göç edup gideceğük

21 Çarşıdan tarak aldı
Saçını taryacak oy
Bagalum Urum gızı
Kim kimi ariyacak
Kızılağaç yaprağı
Düştuğu yerde galır
Gavur Ermeni gızı
Gittuğu yerde galır

23 Yol istinde oturdum da
Yeleşimi ilikledim
Eyi dinle e Aslan
Görüşime beklerim
Seni gene beklerim
Galdum Allah'um galdum da
Habu çıkmaz hallara
Ne arardın ne Ferhat
Sen da habu yollara
Yatı uyuyamadım

18 Yaylanın çimeninde
Oturu da dururum
Sen varsın diye e gız da
Elli kişi vururum

20 Annen ekmek doğradi giz
İkimizun ganına da
Düşdüm bu zindanlara
Babam gelmez yanıma
Babaların içinde
Ey gidi büyük oba
En talihsiz oğlun da
Ben miyiydim e baba

22 Seni vurdi mi aman da
Yar gurusun gollari
Oyle mi gene Aslan
O çayirun yollari
Hau sırtın yollari
Baksananız uşaklar
Cebimde aynalara
Gideruk ula Aslan
Seninlan yaylalara

Güzelim gollarında
Galdi bu Ferhad galdi da
Bu Rize yollarında

108

Benim Gençliğim [B Yüzü]

1	Sana güneş mi aldı Yaylada ufag daşım Mektub bana yazarsın E Aslan argadaşım Mektub yazarsın bana Ey gidi argadaşım Bir Allah'un kulilan Etmem argadaş kelim Kaldım bu zindanlarda Ya baksana e Aslan da Sizlere olsun selam	2	Dertliyim veremliyim Sormayın nereliyim Ya baksana ya Aslan Ağaçlar yaprak açdı Ben halen yaraliyim Açtı ağaçta yaprak İçerde yaraliyim E ormanlar ormanlar Okuniyi fermanlar Bu benim dertlerime da Bulunir mi dermanlar
3	Görsem tanırdım seni gız Bu dağdan ebir dağa Ya baksana e Aslan Eski günlerum geçti Olar gelmezler daha Hani eski günlerum Olar gelmezler daha	4	Çalayım kapisini da Aca yar uyanir mi Ya baksana e Aslan Seversin alır eller da Buna can dayanur mi
5	Bencerenun ganadi da Nedir o kızun adi Ya baksana e Aslan O daha evlenemez da Kemençemlan oynadi Yıprandi ayakgabum Çarug giyerum çarug Burdan çıkana gada İkimuz da gocarug Çıgana kada burdan gız İkimuz da gocarug	6	Ben habu dertlerumi da Heb Emine'den aldım Ya baksana Necati Ben ne hallara kaldım Bu zindanlarda kaldım

7 Sari çiçekler gibi da
Çimende biteceğük
Düşünma dedum Aslan
Göç edup gideceğük
Buradan gideceğük
Akçaabat'ın yollari
Yedi benim değil mi
Düşünma argadaşım
Soni ölüm deyil mi
Bu dünya yalan dünya
Soni ölüm deyil mi

9 Kırg üç sene çezam var
E Aslan bitmez bitmez
Beni mapusa koyan
Dünyadan dertsiz gitmez
Kapisinin önünde
Kuyu var idi kuyi
Guydun beni zindanlara
Gız rahat eyle da uyi

11 Suyun altında testi
E Aslan doldur doldur
Ben buriye geleli
Tam on bes sene oldi

13 Suyun altında desti
E Aslan dolmadi mi
Senun haberun var mi

8 Dola boynuma yarum da
Ha o beyaz kollari
Dola boynuma gülüm da
O boncukli kollari
Aslan oyle mi kene da
O Maçga'nın yollari
O derenin yollari
Gene oyle mi Aslan
Polita'nın yollari
Saçının çilesini
Guzelım öremedim
Biliyisın e Aslan
Tam sekiz sene bitdi
Tam sekiz sene bitdi
Akçaabad'a gelmedim

10 Derdunden veremunden
Ne argadaşım öldi
Rize çeza evine geleli
Tam on bes sene oldi

12 Seni budayiler mi
E gavağum gavağum
Gelmeyi da mekdubun
Esir miyim ufağum
Uzaktan alı bana
Cazi anneğin sesi
Ya bakın argadaşlar
Yok Ferhat'ın kimsesi
Galmadi Akçaabad'da
Bu uşağun kimsesi

14 Çıkamadüğün dağa gız
Çıkı seyran eylema
Yapamasun gönłumi gız

Garaabdal olmadı mi
Garapdal'ın başları
Hiç durmayı dumansuz
Ya baksana e Aslan
Herkesun yarı gelur
Nerde benim imansuz
Ah gara gün gara gün
Gene geliyi yazın
Ya baksana e Aslan
Herkes giyende yarım
Donar benim gollarım

Yıkı viran eylema
Gice dışarı çıkdım gız
Ayaz var idi ayaz
Ne edeyim e Aslan
Daha yaşum gencecukdi
Oldu saçım bembeyaz

15 Kesma kızılağacı
Sen oni yaramazsın
E gız kocaya gitma
Sen orda duramazsın
Gene geri gelirsın
Beni da bulamazsın
Yaylanın çimeninde
Otur gıcuğaz otu
Gönül kimi severse da
Dünya güzeli odur

16 Gene geldi akluma
Ey gidi ağaç başı
Çirkin ilan bal yema da
Güzel ilan daş daşı
Habu benim kır atum
Hep yedi samanları
Ferhat gelecek Aslan
Honefter⁷⁸ zamanları
Geleceğim e Aslan
Honefter zamanları

17 Ahh gene geldi yaz başları ya baksana
Necati
Ahh şenlendi Sera yaylaları nereden
çıkacağum oooy eheheheyy
Kaldum bu zindanlarda ahh
eheheheyy
Ah gene geliyi yaz başları eheheheyyy
kaldım mapusanelerde
Gel ağla beni garib guzim ohohooyy
eheheheyy
Ah gitmedum yaylalara nereden
çıkayım
Gel ağla beni galdım bu çöllerde
eheheyy ohohooyy ehehehey dağlar

18 İlane Boğazi'nda
Al atımı yedurdum
Çıkmerun taşlarında
Arkadaşlar oturdum

⁷⁸ **Honefter:** Trabzon ili, Düzköy ilçesi, Karabdal yaylasının birkaç km doğusunda bulunan, Çayırbağı yaylasında bir düzlük ve bu mevkide her yıl 27 Ağustos'ta düzenlenen derneğin adı.

eeeyy

19 Mektub yazarım sana gız
Yanuma gelmeyisın
Sana yazarum mektub
Yanıma gelmeyisın
Anlatirum sana gız
Derdumden bilmeyisun
Yaylalardan aşşağa
Bi eniş eneceğum
Derdum başumdan aşdı
Kimi düşüneceğim

20 Püsküllü çantayini
Takacağum dağlara
Gız senun sebebine
Galdım habu hallara
Çıkı da keseceğum
Gürgen depelerini
Otudum da dinlemişdum
Onun demelerini

21 Közleri kara idi
Kaşlari ela ela
Ölme da ölmeyisun gız
Oldun başuma bela
Ölmeda ölmedin gız
Başuma oldun bela
Sari buluz istine
Giy beyaz işluğuni
E gız sen varsun diye
Yanarum gençluğumi
Yiturdum gençliğimi

22 Verdum gürkene ateş
Yanayi demi demi
Ya baksana e Aslan
Nerde bi ikbalsuzluk
Arar da bulur beni
Deniz dalgali idi
Ayşe'm gelemedi mi
Ben seni göresledim⁷⁹ gız
Sen göreslemedin mi
Kalk seninlan gidelim
Yaylanın düzlerine
Gurban olurum gurban gız
Sevdali gözlerine

23 Kalk gidelim gidelim da
Bizim vatana gadar
Gel seninlan gidelim
Gidip yatana gadar
Gel biraz konuşalım gız
Uykun gelene gadar

24 Belimde tabancamlan
Yaylada atulur mi
Ya baksana e Aslan
Gene gukolar bağırmiş
Burda yaptığumi
Belimde dabancamlan
Yaylada adacağum
İkballarım çok ağar da
Mecburi yatacağum
Çekip satacağum ben
Benum dereceliyi

⁷⁹ **Göreslemek:** Özlemek, göresi gelmek.

Allah'um böyle yazmış da
Bu ağar tecelli⁸⁰
Çık gıranın üstüne
Güzelim Ferhat bağar
Ni edeyim e Aslan
İkballarım çok ağar
Ni edeyim argadaşım
İkballarım çok ağar

25 Derenin gıyısında
Baluk tutdum kancalan
Kız evinin başında
Vuruldum tabancalan

109

Ferhat'ın Son Destanı 4 [A Yüzü]

Değerli dinleyicilerim burası Trabzon kapalı cezaevi. Ben kırğ üç sene cezaya mahkûm olan _____⁸¹. Gendi gemencemle, gendi sesimla şu kaseti dolduruyorum. Siz değerli siyircilerime, değerli dinleyicilerime hadıra edeceğim. Çaldığınız zaman inşallah beni de anarsınız, hepinize mutlu günler dilerim.

1	Diyeyim bir gaç türki gız Şu çiçekli fistana Dinleyin argadaşlar Başlayayim destana Argadaşlar dinleyin Başlayayim destana	2	Anlimun yazisini Hiç kimseler bozamaz Ağaçlar kalem olsa Dertlerimi yazamaz
3	Vay seni mabushane Atdım sana postumi Tanimadım e Yusuf Ben hasmımı dosdumi Altından bardag olsa Susuz çeşmeden olmaz Demedim mi e Ferhat	4	Haydi varın gezelum Samsun Ordu Giresun Düşenun dosti olsa Olurdi Menderes'un Olayım ⁸² Emine'me O ne edeyi edeyi Boyle yari neyleyim

⁸⁰ **Tecelli:** Ortaya çıkma, belirme, görünme.

⁸¹ 00.07-00.08 arası anlaşılmamıştır.

⁸² **Olayım:** Kurban olayım; uğruna öleyim anlamında sevgi sözü.

- Düşersın zindanlara
Senun da dostun olmaz
- 5 Ben anamdan doğanda
Ferhat takdi adumi
Argadaşlar dinleyın da
Burada anlatayım
Bu benum hayatumi
- 7 Obaların içinde da
Ey gidi beyuk oba
En talihsiz oğulun da
Ben mi idim e baba
Verduğun şekerleri
E güzelım yeyirum
Dinleyin argadaşlar da
Dertlerimi deyirum
- 9 Suyun altında desti
E argadaşlar doldu
Ya baksana ya Yusuf
Benum en eyi dostum da
Habu kemencem oldi
- Birakti da gideyi
- 6 Kemencemun telleri
Kesildi gısa gısa
Gelmişdim Almanya'dan
Geldim düşdüm mapusa
Çık kiranın istine
Fadime'm Ferhat bağar
Ne etsin habu Ferhat
İkballarım çok ağır oooy
- 8 Biz varız yedi gardeş da
Ben ayrı anadanim
Kaldım mapushanede
Affetsin Yaradanum
İstanbul'a gideyim
Yol yok midur karadan
Bizi affedecek mi da
Yeri göğü Yaratan
- 10 Habu gadar şeyleri
Dedim Fadime'm dedim
Ya bağın argadaşlar
Kırk üç sene cezayı da
Bu Drabzon'da yedim
Yaylanın çimeninde
Yayulur dana dana
Sana ne ettum hâkim da
Hiç acımadun bana
Hau kara gözlere
Emine'm olayım
Dedum argadaşlara
Zindanlarda kalayım
Haburadan ukari
Çıgalum yola dağa
Ne dedim da darildun gız
Hiç de bakmadun bağa
Seni budayiler mi

- E gavağum gavağam
Gelmez benim görüşüm da
Yesir⁸³ miyim ufağum
- 11 Samsun'dan Trabzon'a da
Gelirdim gona gona
Ey gidi Tirabzon
Hasiret galdum sana
- 12 Demir barmaklıklardan
Yar bana bakacasın
Beni yakmış Allah'ım
Sen da mi yakacasın
Saçın uzun ereyim
Gel garşıma göreyim
Kalmış bi guri canım gız
Oni da mi vereyim
Derin derin göllere
Emine'm dalacasın
Bir dertli canım galmiş kız
Oni mi alacasın
- 13 Yarım siniyi⁸⁴ gurdi
Ben yemedim o doydı
Ya baksana e Yusuf
Beni bu zindanlara
Hep o rakı koydi
Ey gidi yeni ragı
Muhabbetun çiçeği
Ne bilidi bu Ferhat
Başına geleceğu
Endum dereden aldum
Amerıkan duzini
Aldım bir gün bu yana
Yahudi'nın gızini
Deriye ineceğum
Kuma sarilacağum
Kendi kendime etdim da
Kime darilacağum
Ettum kendi kendime gız
Kimden darilacağım
- 14 Parabelli tabancam
Köğsume dayanmışdu
E Yusuf argadaşım
Ben daha rakı içmem
Yüreklerum yanmışdu
Kara goyın yünilan
Bıçacuğum kınulan
Ben daha içgi içmem da
Bi Allah'ın kulinlan

⁸³ **Yesir:** Esir.

⁸⁴ **Sini:** Üzerinde yemek de yenilebilen, bakırdan ya da pirinçten yapılmış, yuvarlak biçimli ve büyük tepsi.

15 Atdı da vurdı beni
Arkadaş topuğundan
Gaçdım gurtulamadum
O köyun topuğundan
Kapsınun önünde
Var idi kuyi kuyi
Zindanlara düşmişim gız
Rahat eyle da uyi
O köyler sana galdı gız
Rahat etle da uyi
Gül bideyi bideyi
Dökili da yiteyi
Benum gencecuk ömrüm
Mapuslarda biteyi

17 Suyun altında desti da
Doldu Emine'm doldu
Ben mapusa düşeli
Tamam on beş yıl oldı
Derin derin göllere
Emine'm dalacağum
Ha böyle dertli dertli
Burada çalacağum

19 Derin derin göllere da
Daldı Fadime'm daldı
Kırk uç sene çezadan
Tam yedi ayım galdı
Yaylanın sularından
Fadime'm içeceğum
Bekle yollari e gız
Yayladan geçeceğum
Derdumden veremumden
Ah argadaşlar öldüm
Yetmiş yedi yilinda
Ben Almanya'dan geldum

21 O sarili saçlari da
Güzelum ben örmedum

16 Kırğ üç sene cezam var
Bitmez uşaklar bitmez
Beni mapusa goyan
Dünyada dertsiz gitmez
Hau sari saçlari
Guzelim örecesın
O dünyaya gidince gız
Ne hesap verecesun
Gece dışari çıkıdum
Var idi ayaz ayaz
Simsiyahdı saçlarum
Şimdi oldu bembeyaz

18 Bu derin yaralarlan
Argadaş Ferhat ölmez
Mapusa düşmiyenler
Bu zindanlari bilmez

20 Yüksek yüksek yerlerden
Kuş olub uçacağum
Bekle Fadime'm bekle da
Yakında cikacağum
Seni vurdı mi anan
Yar gurusun kollari
Aca gene oyle mi da
Akçaabat'in yollari

22 Çık gıranın üstine da
Fadime'm Ferhat bağur

Tamam on beş yıl oldi
Akçaabat'i görmedum
Yaylaların içinde
Ey gidi derun oba
En talihsiz oğulun da
Ben miyidım e baba

Sesini işideyim
Geleyim ağır ağır
Yazi yazarım yazi
Elimde kara kağat
Kız aklıma gelende da
Gunum geçmeyi rahat
Gız aklıma gelende
Duramayırım rahat

23 Kolundaki saadi
Kız gurabilı misun
Benum yerimde olsan gız
Sen durabilir misun oooy

24 Ah gene açdı finduk yaprakları
Şenlendi Maçka yolları garip guzım
ohoo eheeyy eheeyy garibim oyy
Galk seninlan gidelim yaylaları
gezmiye
Birakdin ellerimi koynumda kaldım
mapusanelerde garib kuzum
Çıkalım yaylalara seninlan oooy
eheeyy ohohooy kara günler eeey

25 Gider kızlar yaylaya da
Bu yol gızları yorar
Olsam onlarlan ben da
Nasi yolculuk sarar
Ben da onlarlan olsam
Nasi yolculuk sarar
İki goyin bi guzi
Yayulu dizi dizi
Galdık mapushanede
Gurtar Allah'um bizi

26 Dereye ineceğüm
Guma sarılacağıım
Gendi gendime etdum
Kime darılacağıım
Oku Fadime'm oku
Ferhad'i guldurursun
Benim gibi dertliyi gız
Soyler da guldurursun
O senun dertlerini
Güzelciğüm bilmedum
Ya bağın argadaşlar
Gençluk elimden gitdi
Bu dünyada gülmedum
O senin dertlerini
Fadime'm bileceğüm
Bu dünyada gülmedim da
Ne zaman güleceğüm

Ferhat'ın Son Destanı 4 [B Yüzü]

1 Kalk gidelim Fadime'm Kar yağar da üşuruk Bana etdiklerini gız Gün geli gonuşuruk	2 Haburadan ukari Çıkalum dağa dağa Ben aldım mapus diye Gelir da bakmaz bağa
3 Duva etdim Allah'a gız Ölme de ölmeyisun Mektub yazdım ben sana Yanıma gelmeyisun Sürmene yollarına Sevdalılar gitmesun Ey gidi argadaşlar da Allah mahkûm etmesun	4 Hükümet Konağı'nun Argasi mapushane Sana ne oldi Ferhat da Söyleyi da gülsana Geminin ortasında Var argadaşlar direk Söyleyi da gülmiye Kaldi mi bende yürek Karadağ'a⁸⁵ kar yağdı Kargalar havalandi Hani bende şen yürek da Emine'm yaralandi Oy yürek yaralindi eey
5 Verduğun şekerleri E güzelım yeyirum Dinleyin argadaşlar da Dertli dertli deyurim Verdim gürgene ateş da Yanayı onun teni Nerde bir vefasızluk da Gelir da bulur beni Nerde bi ikbalsuzluk Gelir da bulur beni	6 Armutun dallarini da Fadime'm tutacağum Bekle yollari e gız Yakında çıkacağum Bu derin yaralarlan Arkadaş Ferhat ölmez Ya bakun argadaşlar Mapusa düşmiyenler da Bu zindanlari bilmez Mapusa düşmiyenler da Bu çileleri bilmez
7 Verduğun şekerleri da Güzelcuğum yeyirum E Yusuf arkadaşım Ben fena mı deyirum	8 Yazı yazarım yazı Kurşun kalemi ile Sevdım seni Fadime'm da Almak merami ile

⁸⁵ **Karadağ:** Tonya ilçe merkezinin doğusunda bir dağ.

Yaylanın çümeninde
Oturdum duramadum
Aradum Fadime'mi da
Yanımda bulamadum
Aradım Eminemi da
Ben oni bulamadum

Bu sene koyunlari
Edelum guşluk guşluk
Habu mahkûm uşaga da
Nasıl eyledun puştluk
Habu dertli Ferhat'a gız
Adam eder mi puştluk
Çıkardi ceketim gız
Çimene sereceğum
Ben mapusdan çıkınca
Bana etduklerini da
Ben sana soracağum

9 Gağıtların içinde gız
Tanırım masagozi
Ya bagın argadaşlar da
Hatırımndan hiç çıkmaz da
Hau sonraki sozi

10 İste beni anamdan
Bak verir mi vermez mi
Konuştuğum çimenler gız
Hatiruna gelmez mi
Yüklen yaprak yükuni
Gel salina salina
Vermeyiler adami da
Emsali emsalina

11 Yaylanın çimeninde
Otu Fadime'm otu
Gönül kimi seversa
Dünya güzeli odur
Gene geldi aklıma
Ey gidi ağaç başı
Çirkin ilan bal yema da
Güzel ilan daş daşı
Çıkma kuri dallara
Kuri daldır kirilir
Sevduğün güzel olsun da
Ekmeksuz da durulur

12 Mapustayım mapusda da
Beni burdan alsinler
Ayışelan Fadime da
Günlerimi saysinler
Ah günler kara günler
Su dolidır güğümler⁸⁶
Ni edelim Fadime
Geldi ayrılık günler
Ni edelim ah gülüm
Geldi ayrılık günler

13 Vay seni dertli Ferhat
Sen ne hallara galdun
Vay seni mahkûm Ferhat

14 Ah yaylacuk yaylacuk
Dörd bi darafun açuk
Vermedi bana Allah da

⁸⁶ **Güğüm:** Güğüm. Genellikle bakırdan yapılmış, karın bölümü şişkin, yandan kulplu, uzun ve dar boyunlu, ağzı kapaklı su kabı.

Sen ne hallara galdun
Ne soyledum ne güldum
Beyduvami ne aldun
Ne soyledun ne güldün
Habu hallara galdun

Zerre gadar ikbalcuk
Sürmene pazarında
Satılı kiraz kiraz
Olsa ikbal baralan
Alıdım biraz biraz
İgbal olsa satiluk
Ben da alıdum biraz

15 Çıkacağum kiraza gız
Ya ver bana kugari
Bak daha gelır miyim gız
Akçaabat'dan ukari
Gel sarili yatalım gız
Tütün taylari gibi
Yandım Allah'ım yandım da
Kiraz aylari gibi⁸⁷
Allah'um yandum yandum
Kiraz aylari gibi

16 Asker ettiler beni da
Erzurum alayına
Gırk üç sene çezam var da
Bitmeyi kolayına

17 Derin derin göllerin
Daldım dibine daldum
Gırk üç seneyi çezayı da
Ben Trabzon'dan aldum

18 Yaylanın çümeninde
Dertli Emine'm durdum
Sana ne etdum savcı da
Dersin babani vurdum
Yaylanın çümeninde
Dana yayılır dana
Ne etdum sana savci da
Hiç acımadın bana

19 Yaylanın yollarından
O güzelım geçeyi da
Habu gencecuk ömrum
Mapuslarda geçeyi

20 Çıkacağum armuda da
Dalina duta duta
Yubamdan kalamalum gız
Senin yolun olfida
Haburadan ukari
Çıkalum yola dağa
Ne dedım da darıldın gız
Geldım da bakmaz bağa
Çıkdım büyük obaya da
Fadime'me sesledum

⁸⁷ **Kiraz ayı:** Mahalli takvime göre 14 Haziran-13 Temmuz arasına denk düşen ay adı.

Senin gibi on dane gız
Kemençemlan besledım

21 Suyun altında desti
Argadaşlar dolmadı
Ben mapusa düşeli
Benum dostum olmadı
Seni tanıyamadım gız
Azacık gel ileri
Aldı yarı çanumi
Ha bu çezaevleri

22 Verdim gürgene adeş
Yanayı onun deni
Nerde bi bahtsuzluk
Arar da bulur beni
Nerde bi bahtsuzluk
Gelir de bulur beni

23 Gürgen dalun ne uzun da
Yaprağın yere değer
E gız var git kocaya da
Beni sevmezsan eğer
Ey gidi dertli Ferhat
Kaldım karakollarda
Bu ikbal bende igen gız
Çok gezerım yollarda

24 Ufakdu benim yarum
O güğümü tutamaz
Var ona iyi sözüm
Ölisa unudamaz
Yazi yazarım yazi
Elimde kara kağat
Ben mapusa düşeli
Günüm geçmeyi rahat

25 Ben burali deyilim gız
Dağların güneşiyim
Ben sevdali deyilim da
Aşığların eşiyim
Ben deyilim sevdali
Aşığların eşiyim
Kır atumun belinde
Baksana kolanlara⁸⁸
Habu gencecuk yaşta da
Bağ bana olanlara

26 Ayağında çoraplar kız
Kap kara zeytin gibi
Kaldım mapushanede da
Anasız yetim gibi
Ey gidi mapushana
Sende yalnız durulmaz
Ne edelum uşaklar
Demir gabu kırılmaz
Mapushane içinde
Volta vuramayırım
Aç kapiyi gardiyan
Daha duramayırım
Gemi geliyi gemi
Geliyi bata bata
Bunaldım argadaşlar
Zindanda yata yata

⁸⁸ **Kolan:** Sırt yükü taşımak için kullanılan, 5-6 cm çap ve 5-10 m uzunluğunda, örgü ip adı.

- 27 Hey ettim koyunımı
Sabahın çisesine
Uyanı misun yarum da
Bu Ferhadın sesine
Kemençemun sesine
Kalktı gideyi betek
Bak beneğe beneğe
Koydu beni Fadimem
Kınalının evine
Haburadan ukari
Gel da çikalum dağa
İnsandan kurban olmaz da
Kurban olayım sağa
Olmaz insan kurban
Kurban olayım sağa

111

Ayağında Çoraplar

Sayın saygıdeğer hemşerilerim ben Ferhad Yurdakul. Sene 1993. Şu anda Sürmene'nin Çamburnu'ndan siz değerli hemşerilerime sesleniyorum. Kemençemlan, kendi sesimlan çalıp söyleyicem. Mutlu günler, mutlu eğlenceler dilerim.

1	Ayağında çoraplar (of of Ayişe'm) Gapgara zeytin gibi Kaldım ha bu çöllerde Anasız yetim gibi Gız seni sevdiğumi Elaleme bildurdum Benimlan konuşmazsın Babanı mı eldurdum Dedi ey gidi Ferhat Delilik edeyisın Ben alacağum seni Ne merak edeyisın	2	Yaylanın çümeninde Oturdum iki saat Tabakamı aradım kız Ne tütün var ne kağat Dertliyim veremliyim Hangi yola gideyim Olayım Ayişe'me Ben seni ne edeyim Kemençemun üstüne Vururum yayı yayı Ayişe'min yüzünden Görmez oldum dünyayı
3	Başım ağırur başım Agar yastuğa yaşım Hiç aramadın beni	4	Hey ettim goyunumi Sabahın çisesina Uyandın mı e gız

Dedim Hurşid gardaşım
On iki gardeş idum
İki tanemiz öldi
Anca anladım Yusuf
Sıralar bana geldi
Anca anladım Yusuf
Geldi sıralar bana
Kapısının önünde
Dudi silkerim dudi
Alsan seni güzelim
Olur musun Yahudi
Kapısının önünde
Var yabani dutlari
Senden kesemeyirum
Ah gülüm umutlari

5 Tabancamın sapını
Gülle donatacağım
Kandurdiler yarumi
Nasil kanduracağım
Aldadiler yârimi
Ne var kanduracağım
Yaylanın çimeninde
Oturdum duramadum
Aradum Ayşe'mi
Oni da bulamadum

7 Kemeñçe çala çala
Kolum oldu kuroda
Biraz daha çalarım da
Ayşe'm olsa burada

Bu Ferhad'ın sesine
Hey ettim goyunumi
Sabahın çisesina
Uyan güzelim uyan
Bu Ferhad'ın sesine
Kemeñçemun sesine
Haburadan aşığa
Bir eniş ineceğim
Seni dayman⁸⁹ güzelum da
Ben mi düşünceğum

6 Verdiğün şekerleri
E Yusuf e yeyirum
Dinle ha bu Ferhat'i
Bak fena mı deyirum
Kizilağaç yaprağı da
Düştuğu yerde kalır
Gavur Ermeni gızı
Gittiğu yerde kalır
Anam benim vay olsun
Ben verem oldum verem
Benum habu halimi da
Tanimasin bikerem
Zavalli anasinin
Yürekleri tutuşti
Ni edelim e Yusuf
Ayrılık bize düştü

8 Şu karşıdan aşşaya
Gene geliyi deve
Dedim ben o Ayşe'me
Gideceğim ben eve

---

⁸⁹ **Dayman:** Daima.

Ayişe diye diye
Fadime diyemez oldum
Ayişe'min yüzünden
Evde duramaz oldum
Bi su içtim ormandan
Geyik yüzünden imiş
Terk ettim Akçaabat'i da
Onun yüzünden imiş
Terk ettim evi ben
Onun yüzünden imiş

Anam beni vay olsun
Ben verem oldum verem
Benim bu hallarımı
Şimdi tanımaz Kerem
Zavalli anasının
Yüreklere tutuştu
Ni edelim Emine'm
Ayrılık bize düştü
Ni edelim güzelim
Ayrılık bize düştü

9 Oyla deme e Ferhat
Yiteyi bitanemuz
Güç gider Allah'ıma
Ölürük bitanemuz
Oki Ayişe'm oki
Teravi gıldırırsın
Benim gibi insani
Söyle ne kırdırırsın
Uyun horona uyun
Tavan tahtası gibi
Sarılalım kız sana
Yaban asması gibi
Yaban asmacıkları
Ağaca sarılıyi
Seveyi beni gızı
Anası darılıyi

10 Geldi Ferhat kapiya
Uyan güzelum uyan
Görmesin cennet yüzi
Seni aklıma goyan
Kolundaki saadi
Kız kurabilir misin
Benim yerimde olsan
Sen durabilir misin
Kolundaki saadi
Ver güzelim kurayım
Geldi gene yaz ayları
Nasil böyle durayım

11 Obaların içinde
Ey gidi Büyük Oba
En bahtsuz oğlun
Ben miyidim e baba
Biz varız yedi kardeş
Ben ayrı anadanım
Düşüm habü çöllere
Affetsin Yaradan'ım
Düşüm habü çöllere
Kayırsın Yaradan'um
Anam beni vay olsun

Ben verem oldum verem
Kaldı benim halıma
Zavalli aşık Kerem
Zavalli anasının
Yürekleri tutuşti
Ni edelum güzelum
Ayrılık bize düştü

112

Yaylalar-Sözlü Oyun Havası

1	Bu sene yaylalardan Ayşe'm geçmedi Ayşe'm Ey gidi argadaşlar Berişan hale düşdüm Ben daha rakı içmem Çıkarttun siğirlari gız Vur onlari yamaça Bulamadın e Ayşe'm Kendine göre koca Öyla bi koca aldı Sanki koca yok gibi Ayaklari beyidi Oldi çimderi gibi Aldi bu yana vurdi Eşek semeri gibi Entareni dar eyle Üstüne karar eyle Boyle koca olmaz kız Bak ona da ar eyle	2	Yaz gelen de Ayişe'm Betekler verir oğur Kocan çirkin sen güzel Düşgellere de boğul Siyah ceket üstüne Gey beyaz işluğuni Habu fani dünyada Yiturdun gençluğuni
3	Ayağını keseri gız Bi ustun bi eseri Bi Ferhat'ın gönlini Yapamadın serseri Beyi kavağım beyi Göge mi vuracasın Almam seni deyisın da Evde mi duraçasın	4	Sana ne oldu orman (of of Ayişe'm) Yaprağun karişiyi Sevdaliyim uşaklar Yüreğim alışiyi Geyin bak kırmızılı gız Seni benum sanirler Ben bi dertli uşağım Seni benden alirler

- 5 Çıktım Büyük Obaya
Ayışe'me sesledum
Habu yıprak bantolun kız
Nesina hevesledun
Çıktım bizim obaya
Ayışe'me seslerum
Senin gibi on tane gız
Ben cebumde beslerum
Senin gibi güzeli da
Dilenır da beslerum
- 7 Bu kadar yaralalan
E arkadaşlar ölmem
Yollarımı beklema
E Ayışe'm ben gelmem
- 9 Hıdırnebi⁹⁰ kayasi
Bakayı kuri çama
Niye baktın e gız bana
Benzer miyim gocana
Dolaştuk Ayışe'mlan
Varduk düştük dillere
Benzeteyirim seni
Bizim evdekilere
- 11 Sarı çiçekler gibi
Çimende biteceğum
Vize alursam uşaklar
Buradan gideceğum
- 6 Gülken yanına geldum (of of
Ayışe'm)
Ormanda fidan iken
Şaka deyirum e gız
Sakın korkma Ayışe'm
Ben senin sevdan iken
Gideyim İstanbul'a
Yol yok midur karadan
Seni benim elimden
Anca alır Yaradan
- 8 Bi su içtim ormandan
Geyik izinden imiş
Çektum bu çileleri
Kimun yüzünden imiş
Bu çileleri çektum
Onun yüzünden imiş
- 10 Çarşıdan aldım bakır
Ayşe'm gözlerin çakır
Biraktı seni gocan
Alır seni bu fagır
Deme öyle e Ferhad
Sen beni alamazsın
Ben bi kocali kari
Beni kurtaramazsın
Bir mektup yazacağım
Trabzon'da valiya
Ya bakın ya uşaklar
Vuruldum kocaliya
Ya bak benim gafama
Vuruldum kocaliya
- 12 Gürgen yaprakları gibi
Gel salına salına
Niye vermezler aca
Emsali emsalına

⁹⁰ **Hıdırnebi:** Trabzon ili, Akçaabat ilçesi sınırlarında bir dağ, bu dağda bulunan ve kutsal sayılan bir kaya ve kayanın civarında, Argolos çayırı denilen mevkiide, her yıl 19-20 Temmuz günlerinde yapılan geleneksel yayla şenliklerinin adı.

Dema AyiŒe'm dema
Sen gene ölemezsun
Yemin ettim Allah'a da
Sen beni göremezsın
Yüzümü göremezsın
Allah'im ne edeyim
Derdim kime dökeyim
Daima gözüm yaŒlı
Gurbete mi gideyim
Gide gele Hozan'a
Hozan'ı yol eyledım
Ya bakun Œu canuma
Kimi sevda eyledum
Kemençemun üstüne
Yayi vururum yayı
E gız senin yüzünden
Kayıp ettim dünyayı
E gız senin yüzünden
Görmez oldum dünyayı

Allah'im ne edeyim
Hangi yola gideyim
Daima gözüm yaŒlı
Gurbete mi gideyim
Dolani dolanayım
Seni Yaratan'ıma

113

Kırat

1 Geldi kır at kapıya
Uyan güzelim uyan
Cennet yüzi görmesin
Beni bu hala goyan
Görmesin cennet yüzi
Beni bu hala goyan
Arkasından aŒađa da
Saçları düğüm düğüm
Gel biraz konuşalım
Ne olursun sevduğum
Gel otur konuşalım
Seni ellere demem
Bi kere konuşmakla
Otur seni yemem
Gel otur konuşalım

2 Œu karŒıdan aŒađa
Gene geliyi daŒlar
Gurbede gideceğim
Ey gidi argadaŒlar
Mektup yazdum pulladum
Postaneye yolladum
Benim bi tek yârimi de
Gurbet ele yolladum

E bismilim rahmanım
Aldayı⁹¹ gezme beni da
Yok mu dinin imanın

3 Yaylanın çimeninde
Ferhat dinlerum Ferhat
Soy ismumdur Yurdakul da
İsmumdur Dertli Ferhat

5 Yati uyuyamadum
Güzelim kollarına
Geldim habu Yusuf
Sürmene yollarına
Sari çiçekler gibi
Çimende biteceğüm
Oyle değil mi Yusuf
Bu akşam gideceğüm
Bu yılki bahçeleri
Yusuf ekelim bile
Gideceğük e Yusuf
Sen da benimlan bile

7 Hacila beni yavrim
Kidi olayim kidi
Ayşe'm ormana gitti
Gittim peşine doğri
Kestim küçük fidanlar
Ya budayim dibini
Dedim gidim alayim
Ayşe'min yügünü
Canum ilen malumi
Ferhat yoluna koydum
İlişma bana dedi
Ederim kuru odun
Odun ederim odun
Ederim onu tahsis
Yalvardum Allah'uma
Bıraktı beni yarsız

4 Çikacağam kiyece
Ya ver bana gugari
Bak daha gelir muyum gız
Oligostan ukari

6 Kız sana demedim mi
Çıkma kara ağaçlara
Düşü da ölecesin
Yazık hau saçlara
Saçun sari sen sari
Oni kim tarayacak
Bakalım gavur kızı
Kim kimi arıyacak
Gavur kızı bakalum
Kim kimi arıyacak

8 Verduğun şekerleri
Güzelcuğüm yeyirum
Dinle habu Ferhat'ı
Boşuna mı deyirim
Dola boynuma dola
Hau beyaz şallari
Ayşem öyle mi gene
Gene yayla yollari
Çikalum ha buradan
Çikalum yola dağa
Niye bakmazsın e gız
Bişe mi dedim sağa

⁹¹ **Aldamak:** Aldatmak, kandırmak.

- 9 Kemeñçe çala çala
Kolum oldu kurada⁹²
Çalardım biraz daha
Yarım olsa burada
Kırmızı yanaklisin
Sandıklara saklisin
Bunu herkes bileyi
Kız bana meraklisin
Kalkti gideyi petek
Bak beğine beğine
Koydu beni güzelum
Kınaluğun öğine

114

Karpuz Memeli Kızlar

1 Maçka güzel bir şehir İsti duman olmasa Alirdum oni Yusuf da Sevdaluğum olmasa Alidum oni gene Bu gurbetim olmasa Seni alı gideyim Ağlarım yana yana Beni boyle ikbalsiz Niye doğurdun ana Köprü altında kızlar Kemencemde yaldızlar Geldi geçti yanımdan da Karpuz memeli kızlar Yanımdan geldi geçti Karpuz memeli kızlar	2 İsmiñ çiçeğini sarı Çıkmaz dağların kari İnsan adama vermez Gönul sevduğı yarı Attım istine güğümü Güğüm susuz gaynamaz Bizim köyün kızları Kemencesiz oynamaz Horon ederum horon Bakun ayaklarima Dayadı gene e kız Benim _____ ⁹³
3 Lağum vururum lağum Meyrem Ana yaylasına Sürmene yaylasında Vururum lağum lağum	4 Akşam oldi karanlık Guşlar öteyi dalda Sormayısın Ayişe'm Ne haldayım ne halda

⁹² **Kurada:** Zayıf, cılız, çelimsiz.

⁹³ Kemeñçeci burada kelimeyi söylemiyor. Sadece kemeñçeyi çalıyor.

- Sevdum da alamadum
Alsun oni Allah'um
Kandıradum seni
Ayşe'm diye diye
Yollamadiler seni
Guzelum bizım köye
Bizum mahallelere
Ayşe'm gelme yesun
Haber aldum guzelum
Yemek da yemeyesun
Niye yemedun yemek
İncelendi bellerin
Gidelum senlan gene
Gene Erik Beli'ne
Gurban olsun bu Ferhat
Sevdaluk edenine
- 5 Omuzumda tüfeğum da
Bulgaridir bulgari
Beddua ettim seni
Gız galasun dul gari
Allah alsın gocani
Sen galasun dul gari
Senin kocani alsun
Sen galasun dul gari
Allah'um ni edeyim
Derdim kime dökeyim
Dayiman dertli dertli
Hangi yola gideyim
Dayiman gözüm yaşlı
Gurbet ele gideyim
- 7 Gız entaren var midir
Giy bakalum dar midur
Sevdaluktan ölene da
Sorgu sual var midur
Kapisinin önünde
Guyi var idi guyi
O köyler sana galdi gız
- Geli da sormayısın
Ne haldayım ne halda
Uçan guş tutulumı
Sevda unutulur mi
Can boğazıma çıkdı
Aşşaga yutulur mi
Can çıktı boğazıma da
Aşşaga yutulur mi
- 6 İki kıran arası
Benum güneşim durur
Her çarşamba günleri
Ayşe'm Maçka'da bulur
Demir parmakluklardan
Gız bana bakacasun
Sevdaluk ede ede
Canumi yakacasun
Sevdaluk ede ede
Gız beni yakacasun
- 8 Al beni uşagıken (of of Ayişem)
Yüzüm yumuşayiken
Gel oturu gonişalım
Daha ben genç uşagıken
Gel otur gonişalum
Seni ellere demem
Bir defa gonişmakla

Rahat eyle da uyi
Yazacağum ismini
Dolapta defterume
Gelip da bakmayısın
Güzelum ceplerume
Kır atumun belini
Gene vuruyi palan
Almadum seni Ayşe'm
Dolan peşume dolan
Dedi ey gidi Ferhat
Deliluk edeyisin
Ben alacağum seni
Ne merak edeyisin
Ben seni alacağum
Ne merak edeyisin

9 Gidelim e Ayişe'm
Bu sene yaylalara
Sen da güzelım deyin
Bakarsın aynalara
Ayağumın altına
Goydum iki dane daş
Sevdaluğun tadına
Doyamadım argadaş
Alaca çorabini
Ben dokudum dokudum
Sevdaluk mektebinde
Yedi sene okudum

Güzelum seni yemem
Ayıkladum tarlayı
İkileme çağında⁹⁴
Allah alsın canımı
Gız senun gucağında
Ben bilirdum bilidum
Boyle olu sanmazdım
Gız gucağında ölsem
Öldüğume yanmazdım

115

Geldi Bir Kara Duman

1 Güneş aliyi güneş da
Şimdi geli bulutlar
Anlayırım güzelum
Kesiliyi umutlar
Goyunumi hey ettum

2 Geldi bi gara duman
Sardi dört yanımızi
Sevdaluk ettuk ettuk
Alacak canımızi
Bi gaç türki diyeyim gız

⁹⁴ Bahar aylarında nadastan sonra yağışların bitmesiyle tarlaların sürülmesine ikileme denilmektedir.

Sabahın çişesine
Uyani misun yârim da
Kemencemun sesine

O çiçekli fistana
Ayşe'min yüzünden
Başlayayim destana
Alıp güzelciğumi
Yaylaya gideceğum
Daha yeni sevdali
Söyleyi güleceğum
Daha yeni sevdali
Sormayın halımızı
Bir gara duman geldi
Kapatdi yolumuzi
Daha yeni sevdali
Sormayın aramuzi
Güzelumun annesi da
Etti şikayat bizi
O benim güzelciğum
Zülüfünü tarayi
Bilmeyisın e Yusuf
Geldi iki jandarma
Köyde beni arayi
Dedim ben güzelume
Biz gidelim neriye
Köyden köye gezerken
Döndük gene geriye
Şu garşıdan aşşağa
Geliyi deve deve
Akşam oldi karanluk
Gelduk induk bir eve
Haburadan aşşağa
İnelum şağa şağa
O benum güzelumlan
Kalktuk yattuk aşşağa

3 O benim güzelciğum da
Ağlayi da duriyi
Baktim kapıdan biri
Uy Ferhad çağiriyi
Ustam kaç günde yaptun

4 Gene hatırlayırım
Şu uzun geceleri
Vurdi bana e Yusuf da
Demir kelepçeleri
Haburadan aşşağa

- Habu gada yapıyı⁹⁵
Yurudum adım atdım
Vardım açdım kapiyi
Otur da hellaşalum
Güzelciğim bu işi
Geldi girdi içeri da
Akçaabat Baş Çavuşı
Sevdaluğun beşine
Tökerdim terlerimi
Güzelimun yanında
Bağladı ellerimi
O benim Ayişe'min
Eli koynunda kaldı
Düfek dabancamızı
Her ne var isa aldı
- 5 Verduğun şekerleri da
Ayşe'm yemeyirum
İnan bana e Yusuf da
Ben yalan demeyirum
Karadeniz istine da
Yunan'ın yapıları
Kırk beş seneyi yedum
Kitleduk kapıları
Bu sene koyinlari
Yusuf edelum kedi
Kaldı e Yusuf kaldı
Benim uşaklar yedım
E Yusuf kaldı kaldı
Benum çocuklar yedım
Suyun altında desdi
Doldu e Yusuf doldu
Uşaklardan ayrılalı
Tamam on beş yıl oldu
- 7 Gara deyiler bana
Güzelum gara miyim
- Şağa inelim şağa
Nasi ilişti Yusuf
Habu dertli uşağa
Asker ettiler beni da
Mektup yazam kimume
Aldı çıktiler beni da
İfademizi aldı
Beni yardan ayirdi
Allah başa vermesun
Çanlı ayrılıkları
Olup olmaz sozlari
Dedim e Yusuf dedim
Birinci mahkemede
Kırk beş seneyi yedım
- 6 Parabelli dabancam
Bellerdedır bellerde
Gız mekân tutmuyasın
Sen gittuğun yerlerde
Allah'im ni edeyim
Hangi yola gideyim
Derdim çok fazla Yusuf
Ben gene ni edeyim
- 8 Komar⁹⁶ çiçeği sari
Galkti dağların gari

⁹⁵ **Yapi:** Bina.

⁹⁶ **Komar:** Meşin yapraklılardan bir ağaççık.

Sevdalular içinde
Zerre gadar var miyim
İste beni anamdan
Bak verir mi vermez mi
Konuştuğum çimenler
Hatirina gelmez mi
İste beni ninemden
Bak verir mi vermez mi
Konuştuğumuz yerler
Hatirina gelmez mi

Nasi sevdin e oğlan da
Benum sevdiğüm yari
Ellerimi koynumda
Göri da yanmaz misun
İşmar⁹⁷ eyledi bana
Sen beni almaz misun

9 Çık buda istirici
En altına kıralum
Sen da sevdali ben da
Boyle nasi duralum
Karadeniz istine
Yunan'ın yapıları
E gız senin yuzunden
Kitleduk kapıları
Gece geldim duydun mi
Güzelum uyudun mi
Bağırdım sana e gız
Sesimi tanıdın mi
Uzaktan alı bana
Cazı anneğün sesi
Sanma ki gavur gızı
Yok Ferhat'ın kimsesi

10 Çıkı da keseceğüm
Gürgenin yarisini
Gız alacamisun beni
De bana doğrusini
Gene sel aldı seni
E bayırım bayırım
Sevdaluk ettuk ettuk
Gene da korkayırım
Çok sevdaluklar ettik
Gene da korkayırım
Eneceğüm deriye
Kuma sarılacağıum
Kendi kendime ettum
Kime darılacağıum
Etdim gendi gendime
Kime darılacağıum

116

Tabancamın Kayışı-Sözlü Oyun Havası

1 Uyun horona uyun
Tavan tahtası gibi
Gız sarılayım sana
Yaban asması gibi
Yaban asması ukari
Ağaca sarılıyi

2 Hazırla beni Ayşe'm
Gene olayım yolci
Gitti Ayşe'm ormana
Beşine gitdim kolci
Kesti küçük fidanla
Ya bunların tipini

⁹⁷ İşmar: El ile, başla, kaşla, gözle işaret etmek.

Beni seveyi gızı
Anasi darlıyi
Ormanda ana kenar⁹⁸
Yedi oni geyikler
Kaç da al beni Ayşe'm
Ne deyecek beyükler

Dedim gidi alayım da
Ayşe'mın yükini
Canım ilan malımı
Ferhat yoluna godum
İlişma bana dedi
Ederim kuri odun
Odun ederim odun
Ederim oni tahsıs
Allah'a dua ettim
Beni bırakmayasun

3 Tabancamın kayışı
Gavim edelim işi
Gel biraz konuşalım
E sevda görmemişi
Gel otur konuşalım
E bismilim rahmanım
Aldayı beni gezma gız
Yok mi dinun imanun

4 Gideyim İstanbul'a
Yol yok midur garadan
İstanbul'a gideyim
Yol yok midur garadan
Bizi af etti burda
Yeri göğü Yaradan
Olayım dolanayım⁹⁹ gız
Seni Yaratan'ıma
Taradi seni nenen¹⁰⁰
Gelsana yanlarima
Gel otur konuşalım
Seni ellere demem
Bir kere gonişmaklan
Otur seni yemem

5 Kapisinin önünde
Guyi var idi guyi
Galdi o köyler sana gız
Rahat eyle da uyi
Saçuğun çilesini da
Güzelim örecesin
Aldattun beni e gız
Ne hesap verecesin
Derin derin göllerin
Dibina dalacağum

6 Yazı yazarım yazı
Elimde gara kağat
Ayrıldım Emine'mden
Duramayırım rahat
Golundaki saati
Gız gurabili mısın
Benum yerumda olsan
Sen durabilir mısın

⁹⁸ **Ana kenar:** Ağaç gövdesinde yetişen ıslak, yağlı görünümlü yenilen bir mantar türü.

⁹⁹ **Dolanayım:** Sarılayım.

¹⁰⁰ **Nene:** Anne.

Sende olan hakkımı gız
Ahrette alacağum

7 Gır atımın belini
Gene vuriyi golan
Vuriyi gene golan
Gır atımın belini
Almayacağum seni gız
Dolan beşime dolan
Anam beni vay olsun
Ben verem oldum verem
Benim halıma galdi
Zavalli aşık Kerem
Zavalli anasının
Yürekleri tuduşdi
Dedi ey gidi Ferhat
Ayrılık bize düşdi

9 Yazı yazarım yazı
Cebimde gurşun galemi ile
Sevdim seni Ayişe'm
Almak merami ile
Bu sene goyinlari
Gene edelum kışluk
Habu dertli uşağa
Nasi eyledun puşluk

11 Kapisinin önünde
Var yabani dutlari
Kesemeyirim Ayişe'm
Bu sene umutlari
Kapisinin önünde
Merek var idi merak¹⁰¹
Bi dedim evleneyim
Bi dedim neme gerek
Uyun horona uyun

8 Gece geldim duydun mi
Ah gülüm uyudun mi
Bağırdım sana e gız
Sesimi tanıdın mi
Uzaktan alı bana
Cazı ananun sesi
Sanma ki gavur gızı
Yok Ferhad'ın kimsesi

10 Göğden uçan guşlara
Argadaş olamadum
Uçan guş yuva yapdu
Guş gada olamadum
Saçuğun çilesini
Otur da eremedum
Yemun ederum yemun
Argadaşum göremedum
Aradım Eminem'i
Oni da göremedum

12 Hey ettim goyunumi
Sabahın çisesine
Uyan Ayişe'm uyan
Bu Ferhad'ın sesine
Uyan Ayişe'm uyan
Kemencemin sesine
Gülken yanına geldim
Ormanda fidan iken
Niye korkasın e gız

¹⁰¹ **Merek:** Ev bahçesinde ayrı bir yapı olarak kullanılan ahşap samanlık.

Tavan tahtası gibi
Sarılacağına sana
Yaban asması gibi

Ben sana sevdaliken
Gideyim İstanbul'a
Yol yok midur garadan
Seni benim elimden
Anca alır Yaradan

13 Ayıkladım tarlayı
İkileme çağında
Allah'um al canumi
Ayışe'min kucagında
Haburadan ukari
Dağa çıkalum dağa
Öleyim gucağunda
Kur'an eylersin bağa
Kucağında ben ölsem
Öldüğume yanmazdum

14 İnce ince kırışler
Başıma gelen işler
İnsan sevduğu yâri
Hem öper de hem dişler¹⁰²
_____ ¹⁰³
Aşuklar mektup yazar
İnsan sevduğu yara
Elbet kalbuni bozar

5.7. Hasan Tunç ve Repertuarı

Hasan Tunç, 1813 yılında, Maçka'nın Mağura (Örnekan) Köyü'nde doğdu. Küçük yaşta, İstanbul'a, gurbete çıktı. O yaşlarda başladığı kemençe çalmayı ilerletti ve 1930 yılından başlayarak, İstanbul Radyosu'nda kemençe çaldı ve kemençe eşliğinde türküler söyledi.

20 Mart 1933 günü akşamı Atatürk, Dolmabahçe Sarayı'nda arkadaşlarıyla sohbet ederken Hasan Tunç'u huzuruna çağırttı ve kemençesini, türkülerini dinledi. Hasan Tunç bu olayı anlatırken, o gün çok heyecanlandığını ifade etmiştir. Hasan Tunç orada, Atatürk'e şu türküyü atmıştı:

Şu dağlar baştan başa
Suları taştan taşta
Dünyayı şenlendirdi
Atatürk binler yaşa...

Hasan Tunç'un heyecanlandığını gören Atatürk ona:

¹⁰² **Dişlemek:** Isırmak.

¹⁰³ 29.07-29.08 arası anlaşlamamıştır.

“Çal evlat çal! Karadeniz havaları milli havalarımızdır” dedi ve onu, çalıp söylemeye özendirdi

Hasan Tunç; İstanbul’da önce diğer hemşehrilerinin yaygın olarak çalıştığı yorgancılık mesleğine girdi. Daha sonra Gureba hastahanesine girdi ve emekli olana kadar tam 32 yıl, orada çalıştı. İstanbul Radyosu’ndaki programlarını da 1968 yılına kadar sürdürdü. Sonra kemençesini de İstanbul Radyosu arşivine bırakarak sanat yaşamını noktaladı.

Hasan Tunç 1950’li yıllarda birkaç plâk da doldurdu. 1984 yılında, Anadolu Folklor Kurumu ve Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından, Türk halk müziğine yaptığı hizmetler nedeniyle ödüllendirilmiştir. İki kez evlenen Hasan Tunç’un üç çocuğu vardır (Duman 2004: 104).

Hasan Tunç 2 Mayıs 1986 günü geçirdiği bir kalp krizi sonunda yaşamını yitirdi ve Yedikule Mezarlığı’nda toprağa verildi (Duman, 2004: 103-104).

117

Yaylanın Çimeninde

1	Yaylanın çümeninde Adi govalım hadi Gel biraz konuşalım E Müsliman evladi	2	Gider bu güzellükler Sen de böyle galmassın Kesilsin gısmetlerin Gene bana kalasun
3	Yaylanun çümeninde Otlar yaşali koyun Ne güzel gözlerin var Heb böyle midur soyun	4	Argasından aşağı da Saçları katar katar Nenen sevmezdi seni Benim sevdiğim kadar Nenen sevmezdi seni Annen sevmezdi seni Benim sevdiğim kadar
5	Vuruldum eliyurum Gözlerine gaşına Allah bu dertlerimi Versin senun başına		

118

Ben Seni Sevduğumi

1	Ben seni sevduğumi da Dünyalara bildurdum Endurdun gaşlaruni Bubani mi eldurdüm	2	En dereye dereye da Al dereden daşlari Bizden geçti sevdaluk Al çebumden saçlari
3	Kız evunun önüne Sereceğum kilimi Oldi hayli zamanlar Görmedum sevgilimi	4	Yaz geldi bahar geldi da Açti yeşil yapraklar Ben sana doyamadum Doysun kara topraklar

119

Divane Aşık Gibi

1	Divane aşık gibi da Dolaşırım yollarda Bir vefasız yüzinden Bir hayırsız yüzinden Kaldım İstanbullarda	2	Şimdi siz da dersunuz da Felek etti bu işi Anladacağum size Başıma gelen işi
3	Güzel yaylalar vardı da Bizim köyün başında Evlendirdiler beni On üç on dört yaşında		

120

Dertliyim Kederliyim

1	Dertliyim kederliyim da Her nedensa ağlarım Gülmedim bu dünyada Hem ağlar hem yanarım	2	Karşıdan sayamadum Koyunun beyazini Ağlamakla geçirdum Bu senenun yazini
3	Derenin kıyıları Ada vurdum yuları Gene mi aldı seni Sevdaluk uykuları	4	Dere akar dersine Değirmen deresine Tüm çiçekleri koysam Yarun endaresine

5 Gökteki yıldızları
Sayalım elli elli
Bu dünyadan fayda yok
Öteki da şüpheli

6 Kız evunun önünde
Ettum yari geceyi
Herges yârini aldı
Ben aldum kemeñceyi

121

Asker Etiler Beni

1 Asker ettiler beni
Erzurum bizum tabur
Sevdum da alamadum
Olir mi böyle sabur

2 Erzurum dağları
Yedun Maçkalıları
Kimunun yâri ağlar
Kimunun anaları

3 Dertliyim kederliyim
Her ne dersen kanarım
E Ziğana Dağları
Gördi mi sizi yarum

4 Kız evunun önünde
Kiriş var idi kiriş
Kız evunun başında
Kiriş var idi kiriş
Hau güzel gözlerun
O güzel bakışlarun
Edecek bana bi iş

5 Gel gidelum oduna
Edelum guri odun
Odun değil meramum
Gız galbune ne goydun

122

Kırandan Aşan Aydır

1 Kırandan aşan aydır da
Binduğum sari taydur
Bir gün yâri görmesem
Sanurum on dört aydır

2 Parmağundaki yüzük
Ne nazıktır ne nazıktır
Etmiyelim sevdaluk
Daha ayrilamazuk

3 Sevdali olan kızlar
Yan basar ayağını
Nenesi de bilmeyi
Annesi de bilmeyi
Kızinin merağını

Oy Benim Sevdiceğüm

1 Oy benim sevdiceğüm oy Olur mi böyle keder Of Sürmene yaylasi oy On beş doktora bedel	2 Arafil Yomura da oy Gel gidelim Pazar'a Ben Pazar'da duramam oy Beni Rize'de ara
3 Çikalum Gisarna'ya oy Bir eğlence edelum Geldi Ordu vapuru oy İstanbul'a gidelum	4 Tırabazon'un feneri oy İki defa döneyi Geldi Ordu vapuru oy Limana mı ineyi
5 Tırabazon büyük şehir oy Doyamadum tadına Tırabazon güzel şehir oy Doyamadum tadına Uzaktan görmek olmaz oy Gel yakına yakına	

Bir Türkü Diyeceğüm

1 Bir türki diyeceğüm Nazmiye'm uyanur mi Gelduk karşı karşıya Buna can dayanir mi	2 Raku koydum fincana Katalum cani cana Yanayirum Nazmiye'm Yazuk değil mi bana
3 Ne sevimli çiçeksun Bardağa koysam seni Fincana koysam İkbalum yok Nazmiye'm Felek aldatti beni	4 Şu dağın başındayim Elli bir yaşındayim Elli bir yaştan beri Sevdadan başındayim
5 Yara oldi ayağum Ezmedendur ezmeden Elim bana hag oldi Böyle garip gezmeden	

Tamzaranın¹⁰⁴ Üzümi

1 Tamzaranın da üzümü Dinle da benim sözümi ey ey Vallahi bırakırsam şeker de yarım Göremezsın yüzümü	2 Tamzara'da kuyu da kuyu Uyu da sevdiğim uyu ey ey Adam da sarhoş eder mi İçtiğin üzümün suyu
3 Tamzara'nın da yaylası İgi dağın arası ey ey Efendimi da vurdular Yedi yerden yarısı	4 Ayağımı vuruyı da Yeni yolun taşları Alışveriş edeyi Gözlerilan gaşları
5 Bir ay doğdı kırandan Olayım Şehbalına Bir evde iki güzel Vuruldu ufağuna	6 Çıktı sabah yıldızı da Beşine terazılar Beni yardan ayıran Ne din bulsun ne iman
7 Kemeçemde var üç tel Soldaki olur ince Durmaya gözyaşlarım Kız seni görmeyince	8 Yalı boyı kavaklar Açtı yeşil yapraklar Ben sana doyamadım Doysun gara topraklar
9 Sevdalık edeceğüm da Sevda bilenlerilan Ben ne hallere galdım Yüzde gülenlerilan	

Yalı Gidelum Yalı

1 Yüzdürdüm felikami Yalı gidelum yalı Toplayın da yiyelum Bahçenden bortakalı Bakişun, gülüşün, sevişun [Kavuştak] Alacaksun bu çanı	2 Geldi geçti önümden Sanursun _____¹⁰⁵ Vura vurayı başa Yarım dümen tutayı Kavuştak

¹⁰⁴ **Tamzara:** Şebinkarahisar ve civarına özgü oturak havası.

¹⁰⁵ 01.01 kısmı anlaşılammıştır.

- 3 Hiç adami sanır mi
Boyle datli çinguşten
Geldim da gideyisun
Ne anladum bu işten
Kavuştak

127

Yaz Geldi Bahar

1 Yaz geldi bahar geldi da Açti yeşil yapraklar Ben sana doyamadum Doysun gara topraklar	2 Pencere parmak parmak da Dutan eller kurusun Sensiz duramam derdun Şimdi nasıl durursun
3 Alaca doğan olsam da Kapularına konsam Gelin olduğun gece Kina koyan ben olsam	4 Omuzum da düfeğum da Dolmalidir dolmalı Delikanli karisi Belden ince olmalı

128

Menşure Dedikleri

1 Menşure dedikleri Gız sen misun sen misun Meth deyiler seni O gadar güzel misun	2 Egdum finduk dalini Gel deşire deşire Yedi göyün içinde En güzeli Menşure
3 Kız evunun önünden Dere akayi dere Yaktun mahfettin beni Seni zalum Menşure	4 Bu kemeçemun sesi Sardi Karadeniz'i İkimuz da sevdali Allah ayırma bizi
5 Darilma sevdiceğum Ben heb böyle söylerum Yazma ile tükenmez Habu benum dertlerum	6 Düfeğumun kayışı Kayim ¹⁰⁶ edelim işi Nereye gideyisın E sevda görmemişi

¹⁰⁶ **Kayim:** Güçlü, kuvvetli, sağlam, hızlı durmak.

- 7 Yüksek dağların gari
Heb erisin erisin
Gız senun sevdaluğun
Yerun dibine girsun

129

Akayi Taşlı Dere

1 Akayi daşlı dere Vura vura daşlara Gel sileyim sevduğum O gözlere kaşlara	2 Ey dere derin dere Derman ol derdumuze Allah saburlar versun Sevdiğum ikimize
3 Kurbaniyim taşlı dere Gülüne çiçeğune Gız senun türkilerun Derd oldi yüreğume	4 Sükût et daşlı dere Derdumi dinlesena Hau uzun saçlardan Bi çile yollasana

130

Türkü Deyirum Sana

1 Türki deyirum sana Başundagi duvağa Kız ne ağlayısın oy oy Annen gelsin _____ ¹⁰⁷ Baban gelsin _____ [Kavuştak]	2 Kız geyin endareni Saril kucakla beni Kız ne ağlayısın oy oy Annen gelsin _____ Baban gelsin _____
3 Duğunçi geldi sana Seni bana almağa Kız ne ağlayısın oy oy Annen gelsin _____ Baban gelsin _____	4 Gülüm duvağun yeni Saril bıçakla beni Kız ne ağlayısın oy oy Annen gelsin _____ Baban gelsin _____

¹⁰⁷ 00.34-00.47 arası anlaşılammıştır.

131

Adam Adamı Yesa

1	Birazacuk dar oldi da Gız endarenin eni Adam adamı yersa Baban yedi neneni	2	Ey yalılar yalılar da Geliyi Maçkalılar Alacak e canumi Farozli fistanlılar
3	Güneş oluyi güneş da Maçka yaylalarına Şimdi kızlar gideyi Gürgen yapraklarına	4	Şu Maçkali Hasan'ın da Yoktur mahimeleri Olsa mahimeleri Geyinse da kuşansa Olur da ha belali

132

İki Taş Arasında

1	İki taş arasında Beni bağırır beni Gaybana sevdaluğun ₁₀₈	2	Haburadan görünüyü Görelen'in gıyılari Aldi _____ ¹⁰⁹
3	Kemençemun üstine Harduma ¹¹⁰ kapakladum Sen var ol hem Nazmiye Sen beni hatırladin	4	Gelma yağmur ayanda Danirler izimuzi Parabenli tabancam Gurtarur ikimuzi

133

Trabzon'dan İleri Rize Derler

1	Sürmene'den o yana da Rize deyiler Rize Kemençem selam söyle Şirin Karadeniz'e Kemençem selam söyle Güzel Karadeniz'e	2	Maçka güzel bir yerdur da Üç dağun arasında Ödmesuz bensuz guşlar Hamsiköy yaylasında Ödmesuz bensuz guşlar Mahura ¹¹¹ yaylasında

¹⁰⁸ 00.39-00.43 arası anlaşılammıştır.

¹⁰⁹ 01.18-01.25 arası anlaşılammıştır.

¹¹⁰ **Harduma:** Hartama. Köylerde, evlerin, tütün damlarının ve serander gibi binaların üstlerine, kiremit yerine konulmak üzere, takriben on santim eninde, bir metre boyunda ve yarım santim kalınlığında biçilmiş tahta.

3 Darilma sevdiceğüm da
Ben heb boyle söylerum
Yazma ile tükenmez
Habu benum dertlerum

4 Esti yayla rüzgari
Salladi sakizlari
Allah verdu başuma
Bu kara yazilari
Allah yazdu başuma
Bu kara yazilari

5 Eğdum findık dalini
Gel deşire deşire
Yaktun yidurdun beni
Seni zalum Menşure

6 Yüksek dağların gari
Heb erisin erisin
Gız senin sevdaluğun
Yerun dibine girsun

134

Kırandan Aşan Derler Aydır

1 Kırandan aşan aydır da
Binduğum sari taydur
Bir gün yâri görmesem
Sanurum on dört aydır

2 Yali boyu kavaklar da
Açtı yeşil yapraklar
Ben sana doyamadum
Doysun kara topraklar

3 Çuha yelek geymeli da
Yagahlari düğmeli
Sevmeklan doyum olmaz
Seni nasi yemeli

4 Ey Tırabezan Tırabezan da
İçi kalaylı kazan
Gülüne çiçeğune
Güzel yaylalarına
O soğuk sularuna
Gurban olsun bu Hasan

5 Güzel o sularuna
Gülüne çiçeğune
Daşuna toprağuna
Gurban olsun bu Hasan

6 Kemeçem baralidur da
Paralar duğralidur
Dokunman kemeçeme
Yürekten yaralidur

5.8. Hayri Yaşar Karagülle ve Repertuarı

Hayri Yaşar Karagülle, 1954 yılında, Akçaabat'ta doğdu. Kemeç ve türkücüdür. Zaman zaman İstanbul'da yapılan yâyla şenliklerine ve diğer eğlencelere katılmıştır. Kemeç ve türkü kasetleri doldurmuştur (Duman, 2004: 197).

¹¹¹ **Mahura:** İkizdere ilçesi sınırlarında bulunur. Yayla hem Tozköy bölgesinden hem Varda Yaylası'ndan hem de Trabzon Hayrat ilçesi tarafından yolları birbirine bağlayan bir merkez özelliğindedir.

Almanya Destanı

Kulak ver sözüme dinle arkadaş
 Sılamın dereleri gözümde oldu yaş
 Bu kadar çileye dayanır mı baş
 Hasretlik kalbimi eyledi bir daş
 Sabrım taşıyor bekle arkadaş
 Her şey çekilir bu dert çekilmez
 Suları kireçli yudum içilmez
 Çektiğim çileleri kimseler bilmez
 Dünyayı verseler gözüme gelmez
 Kaderim buymuş yüzümüz gülmez
 Ne işin var Almanya'da çıkacak yol bilmezsen
 Burada esir mi galdin konuşacak dil bilmezsen
 Rüşvet ala ala vermişsin bize ömrümü yedin ne verdin bize
 Hayri söylesin anlatsın size

1 Ne yabalım argadaş Ergen geldik dünyaya Sonbahar kış mevsimi Yolculuk Almanya'ya	2 Unuttun yollarını da Oldu yirimi sene Hannover'den Şututgard Frankfurt'tan Müngen'e Başladım düşünmeye Günleri saya saya Bu gadar bilmiyordum Çok bozuldi Almanya
3 Uymayun kavurlara da Değil misin Müsliman Bildiğün gibi değil Ne din kaldı ne iman Bazi ana babalar Bunlari düşünmeye Oğli kızı gelini da Diskolara gideyi	4 Bazilari da vardır Artık dönemez geri Sonradan görmüşlerin Cehennem olsun yeri Demem ne olduğumi Şimdi herkes anlasın Ey gidi Of'li Nazım da Kulakların çınlasın
5 Nasi cevap vereyim Hallarımı sorana Anladdım derdlerimi da	6 Astım çamaşirlari da Yoğ idi mandallari Bi da bi rüzgar esdi

- Arkadaşın birina
İyi ki bu uşağın oy
Var idi arabasi
Çok zoruma giderdi da
Bulaşık yıkamasi
- 7 Zaden moralim bozuk
Unuttum gaybanayi
Bi duman bi da koku
Dedim ev mi yanayi
Kambur felek görmesin
Kapattım penceremi
Zaden başka yoğ idi da
Heb yaktım tenceremi uyy uyy uyy
- 9 Dik kulakli fareye da
Bir tuzak kuracağum
Alacağum bi kedi
Seni tutturacağum
Vesaitin çok fazla
Yollarından geçilmez
Bu Almanya bir garib da
Bundan sonra çekilmez uyy uyy uyy
- 11 Hiç aklımdan çıkmayı
Bu Almanya'nın yası
Hiç uyku uyutmiyanlar
Pis oluyu havasi uyy aaaay
- Heb uçurdi onlari
Dedim ya kapatayım
Gavur penceresini
Bu arada unuttum da
Pilav tencerisini uyy uyy uyy
- 8 Açluktan öliyirim
Yabayim yemeğimi
Bi da fareler girdi
Yediler ekmeğumi
Türkiye'ye dönmenun
Aca var mi çaresi
Seni uzun kuyrukli da
Bok yiyenin faresi oyy oyy oyy oyy
- 10 Honefderya deyiler
Nereye gideyiler
Çelmeren Almanya'da
Muzarbayit deyiler
Şimdi rahat uyusun
Muradına erenler
Gavur memleketinde
Vay başıma gelenler oy oy oy

136

Ağlattılar Mı Seni

- 1 Kız senin dertlerine
Ortak mı ettun beni
Yine gözlerun yaşli
Ağlattılar mi seni
Seni dertli gördüm mi
Galbum yanup gideyi
Uykularum heb kaçti
- 2 Hayalimden gitmeyi
Senin ağlamaların
Telefonun üstine
Heb damladi yaşların
Ben o zaman anladım
Sen hayadından bıkdın
Ah çekerek ağladın

- Çok zoruma gideyi
Yüzümüze güldüler
Her yerde anlattılar
Sadece seni değil
Beni de ağlattılar
- 3 Oyla bi ağlamışdın
Ben de döndüm şaşkına da
Bırakun yaşıyalum
Olsun Allah aşkına
Bazi toplantılarda
Söylenmeyi adımız
Zaten felekten beri
Kolumuz kanadımız
Hiç dalları olmiyan
Ağaca çıkılır mi
Kanadı kırık kuşun
Yuvası yığılır mi
- 5 Ezanlar oğunurgen
Namazını gıarsın oy
Gözlerin yaş dolmasa
Heb beni hadırlarsın
Bir yana darayıb da
Saçlarını bağlarsın
Güneş doğana gadar
Oturur da ağlarsın
Benden başkalarına
Sakın bişe söylersın
Ağlattılar mı seni
Yine beni ararsın
- Dünyalarımı yıkdın
Hic adam ağlatır mi
Senin gibi güzeli
İşte o günden beri
Ben gezeyirum deli
- 4 Sevenler sevdasını
Heb rüyasında görür
Sevgi çiçeğe benzer
Açıkça filiz verir
Hakkımı alacağım
Bunları unutmam
Ben de senin gibi
Derdimi anlatmam

137

Yanıyor Fındıklıklar

- 1 Yine geldi yaz başı
Açtı yeşil yapraklar
Ya bag Hüseyin Sağlam
Kızarıy fındıklar
- 2 Tobla hau fındukları
Verin kemeñeciye
Bidaha bel verelim
Hüseyin Cebeci'ye

Kızlar gezer yaylada
Çiçekler ellerinde
Ne güzel sohbet olur
Fınduk bahçelerinde
Hani o eski günler
Nerde o sevdalıklar
Güneş vurdi yanayı
Ey gidi fındıklıklar

Ya bag Hüseyin Sağlam
Havalar bozarıyı
İşde böyle fındıklar
Dalında kızarıyı
Bagın karşı dağlara
Uluşuyo çakallar
Bu yıl fındug çok oldu
Yere ineyi dallar

3 Ara sıra dalından
Koparın da yiyelim
Daha güzel olacak
Türkiler söyleyelim
Derenin seslerine
Türkileri katalım
Karşı dağlara doğru
Bikaç mermi atalım
Doktor Turgut Mermerdaş
Sen da bizla gelseydin
Duysun bu türkümüzü
Tonyalı Hasan Aydın
Heb beraber olalım
Boyle olilayıyor
Hameni Ali Dayı
Çalıştırsın kayığı

4 Selam dinleyenlerum
Sevgi selamlar size
Heb beraber olalım
Güzel Karadeniz'e
Heb beraber gidelim
Güzel Karadeniz'e
Allah'a şükür olsun
Biz doğmuşuk Müslüman
Bak Hüseyin geliyi
Aladdin Karaduman

5 Fınduk toplayacağuk
Çantayu astuk dala
Ya bagın e uşaklar
Gene kaldık bu hala
Toplayın çantalari
Getirelim sebeti
Kalduk gurbet ellerde
Özledik memlekedı

Sel Felaketi

1	Gece çatti gürledi Yer oynadı yerinden Gidin gara bulutlar da Trabzon'un üstünden Kalmadı tarlalarda Ne ekin ne bereket Bunun adı sel değil da Felakettir felaket Bırakmadı felaked Ne bayırı ne düzi Ölenlerin acisi da Hala üzeyi bizi oyy oyy oyy	2	Çamurlan kumlan doldu Derede kayaluklar Heb paramparça oldi da O güzelim balıklar Atmış bir gilencesi Oyle bi daha olmuş Kimi evler yığılmış Kimi da çamur dolmuş Kab kaçak yadak yorgan Hepsi garişdi sele Kimisi de korgudan Çekiyordu besmele oyy oyy oyy
3	İklimler mi değışti Ne oldu bu dünyaya Akçaabat'tan köylere da Herkes yürürdü yaya Kalmadı darlalarda Ne misir ne padades Bu ne biçim felaked da Şaşırdı galdi herges Çamurların içinden Zor bulunmuş ölüler Küçük büyük ne varsa da Heb yıkıldı köprüler oooyyy oy oy		

Kemençe

Enstrümantal.

Şöfor Arkadaş

1 Dinle şöfor argadaş Anladayım derduni Zambara derler ama Bilmezler kıymetuni Sabah erkenden kalkıp Sirayi alacasun Yedmiş iki milde da Meram anladacasun	2 Kulağını bana ver Gözlerini yoluna Allah'um kuvvet versin Ayağına koluna Gece gündüz demeden Direksiyon sallarsın Patronlar çimri olur Yine yaranamazsın
3 Akşamları çok olur Serserisi ayyaşı Yokdan belaya girer Gardeş insanın başı İşin amme hizmeti¹¹² Kıymetin hiç bilinmez Daşduğun yolcular Yine da seni sevmez Her gün ağşama gadar Direksiyon sallarsın Yolun yarı olunca da Baraları toplarsun	4 Gazla şöfor arkadaş Sakın takma kafanı Bakma güzel kızlara Çarparsın arabani Üçret vermiyen var mi Bakarsın aynalara Saygı gösterecesin Tabiki yolculara
5 Moralini düzeltir Yolcunun neşelisi Hele öne binersa Sarışın çilelisi Açmışsin teyibini Senin de derdin fazla Yaşın da genç olursa İşde o zaman gazla Benim başuma geldi Anlattım derdinizi Allah kaza beladan Korusun hepimizi	6 Sevdali sevdasını Gısmet olursa alır Habu yalan dünyada Ne edersen o galır Daha yaşım ufacığı Başladım sevdaluğa Bişe bırakmayalım Gençlikten gocaluğa

¹¹² **Amme Hizmeti:** Bir kamu yönetim ya da kurumunun toplum yararına yaptığı bütün çalışmalar ve işler.

Kırcının Destanı

- 1 Nasi vereyim seni
 Oyle yaban ellere
 Doksan üç yaramadi da
 Bizim hemşerilere
 E hayırsız doksan üç
 Ecellerinlan bididi
 Önce Adnan Gahveci
 Sonra komserim gididi
 Karadeniz milledidi
 Hiç unutmayi sizi
 Kahvecilan Kırcı da
 Efgara boğdi bizi
 Mateme boğdi bizi
 Hooohoooy heeeheey ooyyy oyy oy
 oy
- 2 İki silah belinde
 Bi dane da cebinde
 Komiserlen danıştık da
 Gebze cinayetinde
 Bir ayi gurşini da
 Baş komseri yedi
 Eğer bana gelmesan
 Çok darilurum dedi
 Hüseyinlan Mustafa
 Küçükkan Mehmet Ali
 O muhabbede şahid da
 Ey gidi zehir Ali oy oy oy
- 3 Çifte silah taşırdi
 Baş komiser belinde
 Bi jarjör mermer atti da
 O zehirin yerinde
 Seni hiç unutmayiz
 Baş komiser elbette
 Bi gaç türkü söyledim
 Oradaki muhabbede
 Allah'ım ne yabayım
 Bu ne hayırsız sene
 Heb bi alem toplandi da
 Gomserum cenazene
 Azrail aldı seni
 Kırcı genç yaşında
 Müdürlerün ağladı da
 Cenazenin başında
 Parabelli on dördli
 Beline takayısın
 Sen ölmedin komserim de
 Galblerde yaşayısın oooy oy oy
- 4 Kalbimde başka idi de
 Komserum senin yerun
 Kurban olsun sana da
 Bütün hemşerilerun
 Giderdin Kadırğa'ya da
 Yollarda ada ada
 Sen öldün gittin ama da
 Namın kaldı dünyada
 Hiç yerden kalmıyacak
 Komserim senin kanın
 Size hadira galsun da
 Kırcı'nun destanı oooy oy oy oy

- 5 Artık takamayacak
Silahını beline
Allah rahmed eylesin da
Vadan şehidlerine
Sizin acılarınız Kırıcı bizi yedi
Komserin destanını da
Hayri çaldi söyledi oooy oy oy

142

Uzun Hava

- 1 Ah çol dağlar kaldım Almanyalarda garib Eminem uy uuyyy oy heheeeeyy
Ah burasi yayla yollarına garib guzum uy hoooooyy
Kalk seninlan bile garib Emine'm eeeeeey heeeeyy garib uuuuyy uuuy uuy uuyy
uuy
Ah karlar yağdı kapandı yollar
Ah nasıl geleyim garibim uy heeeey heeeey heeeey oooyyy
Ah ulan yalan dünya be

143

Yıllar Geçti Aradan-Dedikodu Belası

1	Yıllar geçti aradan Seni unudamadım Açtığın yaraları Hala sardiramadım Saçlarıma ak düşdi Gülüm heb senin için Seni elde görmeye Kalmadı daha gücüm	2	Haçka'dan seyir edin Kuru tozun taşına Saat altıda çıktım Ben Moloz'un başına Baktum yoldan u yana İki bayan gideyi Birisi bakti güldi Birisi de dürteyi Açtiler kapıları Koydiler çuvalları Bindiler arabama Tanimadım onları
3	İkisinden birisi Yerinde duramayı Hoş geldin da demeyi Güya da tanımayı	4	Yeder ki sen mudlu ol Ne bakayım yüzüne Herkes çayır giderdi Çiktuk yayla düzine

- Sarmış kara bi çember
Tabi tanıyamadım
Tam birazcık dönerken
Yüzüne bakamadım
- 5 Gözleri bakti gitti
Yanakları da soldi
Oyla deyinca ona
Baktim gözleri doldı
Peştamali yamali
Bir yanına dikilmiş
Ayağında çoraplar
Topukları yırtılmış
Ayağında yazuklar
Topukları yırtılmış
- 7 Mutluluğu parada
Servetlerde arattun
Beni ateşe attun
Senelerdir ağlattun
Duyduklarına göre
Namazda ağlayısın
Seni Allah affedmez
Niye yalvarıyısın
Hakkımı alacağım
Az mi ağlattın beni
Allah affetse bile
Ben affetmem ben seni
- 9 Aramuzi açtılar
Şimdi ne edeceğüm
Çıkacak bir yerim yok
Kime ne diyeceğüm
Dedigodi çıktı mi
Bunun sonu bulunmaz
- Arabadan inergen
Durdun yüzüme baktın
O siyah saçlarını
Sen de mi beyazlattın
- 6 Bir zamanlar sevdim
Beni beğenmiyordun
Havalara girerdun
Fagır almam diyordun
Demekki bu dünyada
Eden Allah'tan bulur
Perişan bir halin var
Daha senden ne olur
- 8 İşde böyle yığılır
Gariblerin yuvası
Ne hala koydu bizi
Dedigodi belası
Kime anladatacağüm
İçimdeki yarımı
Dedikodi atib da
Dağıtmayın yuvami
Ah analar bacılar
Yalvarırım yabmayın
Benim Allah'ım vardır
Yuvami dağıtmayın
E Yaradan Allah'ım
Bir dileğim var senden
Bi türlü anlayamadım
Ne istiyorlar benden
- 10 Yazı yazarım yazı
Elimdeki kaleme
Ne ettiğüm vardı da
Destan oldum aleme
Her şeyden vazgeçerim
Tek senden vazgeçemem

Şu yalancı dünyada
Doğri insan yaramaz
En aci günlerimden
Nasihat eddim sana
Kahrımdan ölüyorum
Bari sen acı bana

Sen da haklısın yarım da
Sana bi şey diyemem
Sana bi şey diyemem uuuy uyy
Canımdan da daha çok
Seni severdim seni
Eller anlamaz ama
Tek sen anlarsın beni

11 Ne güzel günler vardı da
Hem ağladık hem güldük
İki göçmen bir kuş gibin
Güya bir yuva kurduk
Dedikodu yüzünden
Bana kızma ne olur
Bir gün gelir güzelim
Eden Allah'tan bulur
Her şeyi anlatmışdım
Bi çare bulamadım
Çok yalvardım yagardım
Yine anlatamadım
Tıka kulaklarını
Bu sözlere inanma
Kalbimi kırdın döktün
Daha gelecek sanma

12 Saçlarım beyazladı
Yarım senin uğruna
Şimdi rahad oldun mi
Daha gelmem yanına
Hiç olmiyacak güller
Nasil dünyada soldi
Ne yapalım çilelim
Bize felegden oldi
Arasira gelirim
Asfalt döküldü yola
Artık neye yarasın da
Seni sarmıyan kollar

13 Beraber kalacağım
Künleri saya saya
Düşündüm karar verdim
Yolculuk Almanya'ya

14 Çağırdım güzelime
Nerede buluşuruk
Hakkımı helal eyle da
Ahrette gonuşurug
Ahrette gonuşurug uy uy uy

144

Düşüm Kara Sevdaya

1 Ah güneş ufuktan yavaş yavaş
yükseliyor
Ah köyün yeşil dağlarından serin
rüzgarlar esiyor
Ah kuşlar cıvıldaşiyor çoşkun akan

2 Keşke tanimasaydum
Nerden tanidim seni
Geldin girdin kalbime
Perişan ettin beni
Düşüm kara sevdaya

- derelere eeeeyy eeyy eeeeey
Ah kelekler benek benek
dolaşıyorlar oy
Oy yine kalkar yayla göçleri garib
kuzum eeeeyy derdli günler ooyyy
heey oy oy oy
- 3 Ömrümi al diyorsun
Ömrünü ne edeyim
Ayda bir kere olsa
Yeder seni göreyim
Böyle aşka düşenun
İsmi gezer dillerden
Bizim sevdaluğumuz
Yaşanır filimlerden
Gözüm yollarda kalur
Seni göremeyince
Gahrolup gideceğim
Sana gelemeyince
- 5 Çok tatlı konuşurdu
Ben sana doyamadum
Nice geceler geçti
Uyku uyuyamadum
Herkeser gülener talih
Neder gülmedi bize
Açtım pencereleri
Saat geldi sekize
Sakın yanlış anlama
Ben sana darılmadım
Nice geceler geçti
Seni unutamadım
- 7 Konuştuk ayrılırken
Az kalmıştı sabaha
Oyla tatlı geçeyi
Yaşasaydık bi daha
Adın zor söyleniyor
- Kimselere diyemem
Gizli sevdalılarının
Sonu nedir bilemem
Adeşi taktın bana
Kül oldun yana yana
Korkayırım demeye
Yar sevdalandım sana
- 4 Dünyanın dönmesini
Kim durdurabilir ki
Gönül yaralarını
Ne söndürebilir ki
Beklediğün sevgiyi
Sana verebildim mi
Bilmiyorum yar sana
Layığı olabildim mi
Söylüyorsun bana ki
Susuz ağaç gibiyim
Bida bana sorsana
Acaba ben nasiyim
- 6 Seni sevdiğim için
Saygı duyarım sana
Acaba Allahumun
Cezası mı bu bana
Bu iş nasıl olacak
Veremediğ bi garar
Derdleşmiştiğ seninlan
Gece sabaha gadar
Saydım sekiz sigara
Sönmüş kül tabağından
Vedalaştık ayrıldığ
Bi pazar sabahında
- 8 Sordum çay bardağına
Seni o mu yığadı
Çok çaylar içtum ama
Onun tadı başkadı
Ayrılması zor olur

Değişeyim adını
Ömür boyu unudmam
O geçenin tadını
Aldım çay bardağını
Orda bir çay doldurdum
Oni sen yıkamışdın
Onda kokuni buldum

Bunu düşünemedim
Girdim çıkmaz yollara da
Geriye dönemedim
Zaten kader seninlan
Tanıştırdı zamansız
Bir araya gelip da
Yaşamamız imkansız

145

Son Durak Yeşil Rize

1 Sahil boyu gidelim
Son durak Yeşil Rize
Bi kaç tane diyeyim
Güzel Karadeniz'e
Bakun hemşerilerum
İçimiz neşe dolu
Sıra ile diyeyim
Giresun Tirebolu

3 Geldik Vakfıkebir'e
Burda biraz kalalım
Türkiye'de meşhurdur
Tereyağı alalım
Bakın hemşerilerim
Selamlayırım sizi
Vakfıkebir gençleri
Uğurladiler bizi

5 Herges saygı duymalı
Çalınan kemenceye
Başladuk oynamaya
Kaldık yarı geciyeye
Baktum geç kalacağug
Şimdi paydos edelim
Yavaş yavaş sahilden
Trabzon'a gidelum

2 Garadeniz uşağı
Duduşalım el ele
Akçaabat'ım darılma
Sırada var Görele
Görele Tirebolu
İleri gideceğuk
Akçaabat sahilinde
Bi horon edeceğuk

4 Seven argadaşlara
Kemençe çalacağum
Akçaabat'ım darılma
Birazcık alacağım
Garadenizlilerin
İçin neşe gaynıyor
Akçaabatli uşaklar
Güzel horon oynuyor

6 Trabzon'a ver gezi
Atapark'a gidelum
Adadürk heykelini
Bi ziyared edelum
Çok şükür Allah'uma
Ziyaret ettim sizi
Of Sürmene Çaygara
Şimdi bekleyin bizi

7 Yollanduğ argadaşlar
Gideceğuğ Rize'ye
Yomra Arsin Arakli
Geldik de Sürmene'ye
Bidaha görsem seni
Ah Arakli Arakli
Sürmene'nin gençleri da
Hemşeriye merakli

9 Çaykara'dan aşıya
İndik Karadeniz'e
Selamunaleyküm
Merhaba Yeşil Rize
Çok üzür diliyorum
Unuttum seni Maçka
E Rize yeşil Rize
Senin tadın bambaşka

11 Borçka Hopa Arhavi
Çay yolu yolu bağlar
Artvin'in etrafında
Yemyeşil yüksek dağlar
Yurdumuzun kuzeyi
Karadeniz Bölgesi
Hamsi finduk çay tütün
Bu yörenin simgesi
Gönülleri coşturur
Oyunu kemeñesi
Dağları konuşturur
Horonu kemeñesi

8 Olmadi çalamadım
Sürmene gaydesini
Dolaştım Çaykara'da
Duydum kaval sesini
Dinlergen kaval sesi
Heb akayı yaşım oy
Güzel kavali çalar
Kerim arkadaşımız

10 Çok ilgi gösterdiler
Sevdim hemşerileri
Mis gibi koku saçar
Yeşil çay bahçeleri
Demeden geçmiyeyim
Darılır Maçkalılar
İyi tabanca taşır
Salılar Maçkalılar

146

Arabistan Destanı

1 Başıma gelenleri
Yazdım habu destana
Yedmiş sekiz senesi
Giddim Arabistan'a

2 Yaşar deyiler ama
Kimse bilmez adimi
Oraya gidmek için
Yaptirdim kiyatımı

- Dedim ayarlayayım
Habu benim işimi
Biraz darif edeyim
Oraya gidişimi
- 3 Deyiler Arabisdan
Yoktur uçin bucağın
Yeşilköy’de bekledi
Arapların uçağı
Biz geldik Yeşilköy’e
Toplandık bir araya
Askerlik mi başladı
Gireceğum siraya
- 5 Uçağumuz galgacak
Elveda artık size
Türkiye’den ayrılmak
Beyuk zor geldi bize
Bize kimse demedi
Türkiye’den git diye
Üç buçuk saat uçtuk
Anca indik çiftliğe
- 7 Uçaktan eneyiken
Sıcak yeller eserdi
Biz boyla bilseyidık
Vatandan kim giderdi
Toplanduk argadaşlar
Birazcık sohbet eddik
Uçak ikmal¹¹³ mi yaptı
Yine haregat ettuk
- 9 Açma yaralarumi da
Yaralarım çok derin
Riyat hava alani
Azacuk daha serin
Orda uçuş kartını
Verdiler elimize
- Nasi darif edeyim
Habu benim derdimi
Arabun uçağına da
Aldiler biledimi
- 4 Orda uçuş kartını
Verdiler elimize
Uçağumuz galgacak
Oturduk yerimize
Ey gidi Arabistan
Ayrılrıgen ağladık
Uçak hareket etti
Kemerleri bağladık
- 6 Çok şükür argadaşlar
Geldik Arabistan’a
Bi çıkaruk dışarı da
Düştük kaynar kazana
Gahrolsun bu fagirlik
Soluğumuzu gesdi
Yüzüme sıcak geldi
Sandım alevler esdi
- 8 Araplarlan beraber
Bindik ordan uçağa
Biz onların içinde
Benziyorduk kaçağa
Bunlari daha önce
Görüyordum rüyada
Yolculuk devam etti da
Yine enduk rüyada
- 10 Orda birer çay içtik
Birazcık da oturduk
Nerede yatacağuk
Ona oteli sorduk
Burada odel yoktur
Kumda yatacağusun

¹¹³ **İkmal:** Bütünleme. İkmale kalmak: Gecikme.

- Toplanduk argadaşlar da
Oturduk yerimize
- 11 Bi dadli uyku çökdi
Akti gözümnden yaşlar
Kum çölünün üstüne da
Uzandıg argadaşlar
Odurdi bir kenara
Hayri derdini yazar
Riyat hava alani da
Oldi bizlere mezar
- Sabah saat altide
Yola çıkacağusun
- 12 Baktım herkes gidiyor
Nereye gideyiler
Yemeye bi şey yok mi
Yallah maafi deyiler
Mazot gokar sulari
Zorla nasi içilir
Ne yabalım argadaş
Başa gelen çekilur

147

Artırma Horonu

Enstrümantal.

148

Kum Fırtınası

- 1 Bize mektub yazıyor
Sevdiğimun anasi
Bir gün iş başındayim
Keldi kum fırtınası
Burasi vadan oldu
İngilizle Alman'a
Gözlerimiz görmüyor da
Kariştik toz dumana
- 2 Arap kanuni vardi
Bi yere bagma sağın
Başladik çalışmaya
Hava alani yağın
Sevindig argadaşlar
Biz nasıl edeceğug
Firma iflas edeyi da
Vadana gideceğug
- 3 Hacı mi oldun Hayri da
Hani ya sagalların
Boyla bu iş olur mi da
Ne olacag halların
- 4 Türkiye'ye gidmenin da
Yolu yok mudur aca
Zor düşdük koğuşlara da
Oradan gaça gaça
Ha boyla nasıl geçsin
Bu fagirlik günlerim
Üç kilo ayakkabi da
İki kilo minfere
- 5 Açma yaralarımı
Yaralarım pek çoktur
- 6 Baktım herges söylüyor
Firma iflas edecek

- İşunun gıymetini da
Vallahi bilen yoktur
- 7 Dedim argadaşlara
Ya gidelim gezmiye
Allah ömürler versin
Gidelim Türkiye'ye
Her ne gadar yaşasan
Sonra gara dobraklar
Şimdi ana vatanda da
Açti yeşil yapraklar
- 9 Kapıda karadağı
Biz oni vuramağı
Uy bana da gidelim
Kaçıp da çıkamağı
Honefder yok deyiler
Nereye gideyiler
Haz etmiyolar bizden
Her ne olsa deyiler
- Çektüğümüz emekler
Boşına mı gidecek
- 8 Ne yapsın garib anam
Ağlayı da duruyı
Yeşil yapraklar açdı
Kukolar¹¹⁴ bağırıyı
Acaba ne olacak
Sevdalimun işleri
Kukolar bağırıyor
Kalktı yayla göçleri

149

Kına Gecesi

- 1 Güzel Karadenuz'un
Meşhurdur kemeñcesi
Yarin düğün olacak
Şimdi kına gecesi
- 2 Şimdi yeni gelinler
İstemez kaynanayı
Toplandı yakınları
Hazırlayın kınayı
- 3 Allah sabırlar versun
Kızı veren anaya
E gelin yeni gelin
Ver elini kınaya
- 4 Bu düğün bizim düğün
Kınalar yakacağug
Biraz acele edin
Horona kalkacağug
Karadeniz'in süsü
Güzel kemeñçe çalar
Bu düğün bizim düğün

¹¹⁴ **Kuko:** Yöreye Nisan, mayıs aylarında gelen ve yaz sıcaklarında ayrılan göçmen bir kuş; guguk kuşu. Adını kuku şeklinde çıkardığı sestene alan bu kuşun gelişi baharı, dolayısıyla çalışma zamanının geldiğini müjdelediğinden, kukunun sesini duymadan uyanıp yemek yiyip tarlaya çalışmaya gitmek gerekir, kukku'ya aç yakalanırsa tüm yılın kötü geçeceğine inanılır.

- Patlasın tabancalar
- 5 Adın uşaklar adın
Tozu dumana kadın
Mermiler tükenirsa
Barut doldurun adım
Herges gülüp oynuyor
Ne yabacak derdliler
Atılsın tabancalar
Kırılısın kiramitler
- 6 Bu düğün neşelendi
Tabiki atacağug
Gelin ile damadı
Horon oynadacağug
Bu bizum usulumuz
Yemekler kaynayacak
Garadenizli olan
Mecburdur oynayacag
- 7 Zaman geldi gidiyor
Düğün sona eriyor
Oynayıb yorulanlar
Yavaş yavaş gidiyor
Biraz da anladayım
Gelin deyişlerini
Sevsin seni gaynanan
İyi yab işlerini
- 8 Beşine ağlayacak
E gelin senin anan
Yığa sil odaları
Sevsin seni gaynanan
Gelin gider yaylaya
Derelerden geçecek
Damadı ikikide bir
Çamaşır değışecek
- 9 Gelin ile duracak
Bu damadin anasi
Neşe dolu daşacak
Damadin gaynanaşı
Gelin iner ahıra
İnekleri sağmaya
Sora alır sebedi
Gider bahçe gazmaya
- 10 Gelinluk kolay değil
Mecburdur kazimaya
Alur sebeti¹¹⁵ gider
Gübreyi taşımaya
Yalan değil gerçektir
Bu benum turgilerim
Gelin ile damada
Mutluluklar dilerim

150

Sarışın

- 1 Benum aklumi aldı
Dadli dadli bağışın
Hem sevdali hem güzel
Sarışinsin sarışın
Yabdurdun evleriğün
- 2 Senin kimsen yok midur
Yatırsın yollaruğün
Korkayirum gelmiye
Aç bana kollaruğün
Önce yeşil geyinir

¹¹⁵ **Sebet:** Sepet. Fındık dallarından örülerek çeşitli boylarda yapılan eşya, yiyecek, yaprak, gübre taşımaya yarayan araç adı.

- Aldin mi tapulari
Ne bayırdır ne bayır
Yarimin kabilari
- 3 Bahdı garalu yarum
Azacuk dinle beni
Kadirga'nın yolunda
Aradım seni seni
Yürüdüm adım adım
Yanına yaklaşayım
Dedim ki bi yarumlan da
Birazcık konuşayım
- 5 Yalan mı söyleyirim
Kız beni görmedin mi
Çok seveyirum seni
Sen bana demedin mi
Bikaç kelime onlan
Ayak üsdü gonuşduğ
Akşam olunca yarlan
Gene orda buluşduğ
- 7 Boyle sevdasi olan
Tabi sözünde durur
Pırakın ederse edsin
Felek ona da vurur
Puştluk edecek bana
Öyle mi saniyısın
Benim gibin heralde
Sen de udanıyısın
- 9 Her zaman inanırdım
Senin demeleruğan
Kız seni görmek için
Geldum bahçeleruğan
Bi da baktim sevdalim
Fideleri dikeyi
- Sonra beyaz noktali
Heb bu sirlar sendedir
Eddin beni sevdali
- 4 Yürüdüm de yanaştı
Döndüm de bakti bana
Dedim ona meraba
Bi şey diyeyim sana
Dolaştım da aradım
Dedim yâri göreyum
Herges bize bakayi
Nasıl cevap vereyim
- 6 Bu gadar kıyma bana
Halimi görüyusun
Herkes vari gideyi
Sen niye duruyusun
Yarım kaldı yalağuz¹¹⁶
Arabalar gideyi
Birisi de var onla
Bizi de gobedeysi
- 8 Derdli derdli bağışiyi
Gız beni öldüreceg
İkimuz da böyleyig
Bizi kim güldüreceg
Kız aluştun saçını
Heb yana taramaya
Bi günlük geldi idim
Yar seni aramaya
- 10 Aklımı aldı baştan
Sari sari saçların
Ne kadar kalabaluk
Kız sen arkadaşların
Al eline kazmayı
Kır volari volari¹¹⁷

¹¹⁶ **Yalağuz:** Yalnız.

¹¹⁷ **Volari:** Tarla bellendirken kaldırılan büyük toprak parçası olup, sıkıca birbirine yapışmış bu kütleler ekime elverişli olmadıklarından üzerlerine kürekle vurularak ufalanırlar.

Aha geldi zamani da
Hepsi tane dikeyi

Şimdi geldi zamani da
Toplayalım onlari

151

Hep Kara Giyirsin

1 Sen olmadan sevdalim da
Düğünlere gidemem
Şimdi rahad oldin mi
Daha yeşilli demem
Hayalimden geçmezdi
Kendini beğenirsin
Bundan sonra sen artık
Hep gara geyenirsin

2 Bazi bi şeyler deyip
Beni güldüriyisin
Kız benim inadıma
Kıymet bildiriyisin
Ne yeşil ne de beyaz
Giyersin karalari
Zaten felekden yedin da
Çekilmez yaralari

3 Ben da söyleyeyim mi da
Hayır gün görmeyesin
Gene kıyamayırım
Ölme da ölmeyesin
E giz senin yüzünden
Uyku uyamayırım
Çıkacak bi yolum yok
Sana kıyamayırım

4 Yanımdan geçeyisin
Hiç bagmayısın bana
Evvel böyle değildin da
Şimdi ne oldi sana
Binerdin arabama da
Düğünlere giderduk
Seninlan gonusurduk da
Nasil karar ederduk

152

Daha Anmayacağım

1 Dedim kendi kendime
Yarım böyle duruyu
Daha anmayacağım
Rhad eyle da uyu
Geldim kapilarina
Hoş geldin demedin mi
Daha ismini anmam
Şimdi rahad eddin mi
E giz nasıl giyerdun
Yeşilli içluğuni
Zaden kendi kendine
Yidurdun gençliğini

2 Yarım ne oldi sana
Sangi hayada bıktın
Bunu senden ummazdım
Benum boynumu bügdün
Oni da bilir miyim
Gız senin hasredini
Başkaları bilemez
Yar senin gıymetini
Gece sabaha gadar
Yadı uyamayırım
Yollarını kapaddın
Bulu çıkamayırım

3 Karıldı yüreğume
Sigara zifirleri
Heb rüyada görürdüm
A bu aci günleri
Yarım beni severdi
Etiler oni nazar
Yedi senelik sevdam da
Ölmeden oldu mezar

4 Kara çorap üstüne
Geydin beyazlarığın
Artık çanıma yetti
Çekemem nazlarığın
Honefdere giderse
Biz yine buluşuruk
Hakkını helal eyle
Ahredde gonusurug
Gel gidelim ormana
Ormanın açığına
Dolan olsun bu uşag
Garib sevdacığına

5 Çıksam yüksek dağlara da
Söylesem gana gana
Bu benim türğilerim de
Hadıra kalsın sana
Yükledim kır atımı
Diye kır atım diye
Söyledim türğileri
Hadıra olsun diye
Yaylanın çimenine
Gel desem gelir mısın
O sarılı saçlardan
Sevdalım verir mısın
Gel gidelim gidelim
Gidelim da gelelim
Bi daha gavuşalım da
Ondan sonra ölelum

6 Bi gurşun atacağım
Karağaçtan kaleme
Bizim sevdaluğumuz
Desdan oldu aleme
Habu yalan dünyada
Başka dünya kurama
Ölsem ölemeyırım da
Dursam sensiz duramam

7 Sirilsin bir siraya
İpek beştamallılar
Durdurun şu dünyayı
Kavuşsun sevdalılar
Durdurun şu dünyayı
Kavuşsun sevdalılar oy

153

Kırmalı Horon

Enstrümantal.

154

Ciğirim Yaralı

1	E gız senin yüzünden Ne tarafa gideyim Dinle beni e yarım Sana bi şey diyeyim	2	Vereme kalacağım Günleri saya saya Ya bagsana sevdalım Budur ölümlü dünya
3	Sevdali sevdasini Gismet olursa alır Habu yalan dünyada Ne edersen o galır	4	Daha yaşım küçücük Başladım sevdalığa Bir şey bırakmiyalım Gençlikten kocalığa
5	İkimuz de sevdali Nerede buluşalım Büktün boynunu boynunu da Azacuk konuşalım	6	Çık kapıdan çilvelim Oy ablana sen bağır Ne yapsin sana Hayrı da Oldi yükleri ağır
7	Yana yana kül oldum Bir avuç kömür oldum Derdlilere ağlarken Şimdi derdli ben oldum Derdlilere ağlarken Ağlanacak ben oldum	8	Bi kaç tane diyeyim Olsun sizlere salık ¹¹⁸ Geldi çökti başımıza Ah gocalık gocalık
9	Oy dereler oy dağlar Gene aklıma geldi Yar senun erenlerin Deldi bağrımı deldi Yar senun erenlerin Benun bağrımı deldi		

¹¹⁸ Salık: Sağlık.

Garip Anam

1 Ayirdular anamdan Kopardilar dalımdan Hep derdimden ağlarım Kimsa bilmez halımdan Oy garib anam oy	2 Süd verdin gündüz gece Unuttun büyüyünce Allah alma çanumi Anamu görmeyince Oy garib anam oy [Kavuştak]
3 Sicak oluyi sicak Anaların gucağı Anasi olmayanın Nasil düter ocağı Oy garib anam oy	4 Yügüm var dağlar gadar Söyliyemem derdim çok Dokunmayin ağlarım Anasızım gimsem yok Oy garib anam oy
Kavuştak	Kavuştak

Karadeniz Güzeli

1 Seni yolda rasladım Bana çoğ hain bağdın Trabzonli uşağı İşde o zaman yağdın	2 Cilvelisin cilveli Kulagların küpeli Yanagların gamzeli Karadeniz güzeli [Kavuştak]
3 Görünce hasda oldum Senin bağışlarına O güzel boylarına Simsiyah saçlarına	4 Kız sana gomşu olsam Bagsam kapularına En çoğ hevesliyorum O güzel boylarına
Kavuştak	Kavuştak
5 Bana hava adarsın Adeş gibi yakarsın Benden başgalarına Sagın oyle bagarsın	
Kavuştak	

Bir Tanem

1	Beni birakub gittun Hayallerumi yıkdun Sana çok güvenmişdum Sen de hayırsız çıkdun	2	Hayalim boşa gididi Kaybettum Eminemi Kaybettum her şeyimi Yidurdum birdanemi [Kavuştak]
3	Hani seninlan bile Biz yuva kuracaktuk İkumuz bir yastuğa Bile ¹¹⁹ baş koyacaktuk	4	Ben çezama raziyim Haydi gel barışalım Yine eskisi gibi Odurub ağlaşalım

Kavuştak

Kavuştak

Telefon Mesajları

1	Trabzon Akcaabadli Taniyamadin beni Vallahi laz gızına Benzetiyurum seni	2	Gülüşün bağışların O simsiyah saçların Ni oldi da gesildi Telefon mesajların [Kavuştak]
3	Bi guş gondu serene Şügür oni görene Sevdalıg eyi şeydir Aşgolsun becerene	4	Sana bi şaga yabdım Bilemesin ne diye Başga yol bulamadum Belgi ararsın diye

Kavuştak

Kavuştak

- 5 Hem da bi konuşuyi
Hem da bi güliyisin
Gırma habu uşağı
Halımı görüyisin

Kavuştak

---

¹¹⁹ **Bile:** Birlikte.

İnsafsız

1 Yine takdım gafami Derin düşüncelere Bak daha gelir miyim Sen olduğun yerlere	2 Bakdım resimlerine Hem baktım hem ağladım Düşenin yâri olmaz Ben o zaman anladım
3 Ben sana ni yaptım ki Hep suçladun gereksiz Gururumlan oynadın Seni gidi şerefsuz Seni gidi insafsuz [Kavuştak]	4 Kaderin yazısı bu Herges kendi yoluna Ben daha güvenemem Bir Allah'ın kuluna
5 Sağa baktım aradım Sola baktım aradım Ne gelen var ne giden Hem çaldım hem ağladım Kavuştak	6 Kapıdaki ağaca gız Yazdın isimlerumi Evin köşelerinden İndir resimlerumi
7 Bana neler söyledi Şu yalancı dillerin oy Arabamda asılı gız Hatira püskülün Kavuştak	

Vicdansız

1 Gençluğum geldi geçti Gar yağdı saçlarıma Dünyanın ağır yükü Çökti omuzlarıma	2 Sevmeye sevmeye Benim de hakkım yok mi Acaba zengunun Sevgisi daha çok mi
3 Yollarımız ayrıldı Kavuşmamuz imkansız Şu yaralı gönlümden	4 Zengin para düşünür Ben derdum inanmazdum Çektüğün acıların

- Sildim seni vicdansuz [Kavuştak] Kaderini sevmezdim
- 5 Guş bile yavrusunu 6 Sevgiden anlamadun
Hem büyüdür hem bagar İnsanluğu kaybettun
Cehennem adeşleri Fakirun sevgisini
Sen gibileri yagar Zengunluğu terk ettun

Kavuştak

- 7 Sana pek dua ettum
Sevgiden mahrum kaldın
Bana yaptıklarunun
Garşılığını aldun

Kavuştak

161
Her Şey Aldı Yürüdü

- 1 Her şey aldı yürüdü 2 Bakkal pahali satar
Fagir nasıl dayansın Yoksuz market mi sansın
Bu Hayri ne yapmış ki Kasap kokmuş et satar
Aleyhinde ver yansun Olmaz olsun ver yansun
- 3 Terzi iktisat yaptı 4 Manavda çürük sebze
Etekleri kısaltsın Parasuz da ne yapsın
Devlet pamuğu çaldi Çaya karbonad katar
Yorgancıya ver yansun Kahveciye ver yansun
- 5 Marango çok pahali 6 Ölen ölüp gidecek
Mobilyaci ne satsın Kalan nasıl dayansın
Yok ucuz kaportaci Az para kabul etmez
Boyaciya ver yansın Hocalar ver yansın
He he ula batayiruk

162

Askerim

1	Yar duymayi sesimi Kapuya vura vura Asker ettiler beni Gönderdiler Burdur'a oy	2	Sevdiğüm ağlar diye Göndermedum resmimi Özel şöfor goydular Orda benim ismumi oy
3	Burdur bir göl kenari Otsuz olur dağlari İzin ver komutanum Özledum yaylaları oy	4	Askerluk askerluktur Vatani vazifedur Benim nazli yarimdan Bana bir haber getir oy
5	Yazin kalkar toz duman Heb sarilir askere Gem'i çarpardım yere Gel deskere deskere oy		

163

Beni Yuvamdan Ettin

1	Ah sene bu sene Derdli kederli sene Aca ne sebep vardi Beni böyle üzmeney oy	2	Ben bunlari yazargen Yaşlar akti gözümden Düşündüm kararliyim Daha dönmem sözümden oy
3	Daha bağmam yüzüne Sen şansını kaybettun Allah'undan bulasun Beni yuvamdan eddun oy [Kavuştak]	4	Evum bargım ne varsa Hepsini sana verdum Yoksa yanlış mi yaptım Ama seni severdum oy
5	İki gülümüz vardi Biri evun direğü Onu da aşiladun Hayınlaştı yüreğün oy	6	Domurcuk güller gibi Severdum igisini Onlara derk etturdun Babanın sevgisini oy

Kavuştak

- 7 Allah muhtaç etmesun
Nangörün sevgisine
Ne sana ne de bana
Acirim ikisine oy

Kavuştak

164

Geleneklerimiz

1	Sagın unutmayalım Geleneklerimizi Biraz hatırlayalım Eski günlerimizi Alırdık sebet baldan Biz Yomra`ya giderduk Yollarımız hep çamur Kara lastik giyerduk	2	Mintilli misir ekmek Koyarduk çantamıza Çantanun kollarından Alırduk arkamıza Nasıl unutturum ki Köy hatıralarını Baltalan koparurduk Doruk çırallarını
3	Anam taze misirler Heb firina atardi Olur fırın gurusu ¹²⁰ Onlan yavlaş ¹²¹ yapardı	4	Unu süt var idi Nenemun sütlasına Bir gaşuk tereyağı Koyardi ortasına
5	Sac üstine yabardi Buğday çöreklerini Yazin _____ _____ ¹²²	6	Lüküs bile yog idi Kara lamba yagarduk Şimşir kaşıklarınlan Heb bir tavada yerduk
7	Ocakluğun başında Fuldur saci var idi Ocakluğun başında Fuldur saci dayali Ah onun da var idi Aynalilan kınali Zavallı anacığum Cog bıgardı canından		

¹²⁰ **Fırın Gurusu:** Mısır unu elde edebilmek için taze mısır koçanlarının fırında kurutulmuş hali.

¹²¹ **Yavlaş:** Yağlaş. Mısır unu, su ve tereyağı ile yapılan lapa.

¹²² 02.03-02.05 arası anlaşılammıştır.

Gufalan su daşırdı
Köyün çadırvanından

165

Dalda Bir Yaprak Gibi

1	Seni günün birinde Bir düğünde rasladım İşde o zaman seni Görünce hadırladum oy	2	Odurdun bir kenarda Yanıma yaklaşmadın Oyle duvaklı düğün Senda mi yaşamadun oy
3	Dalda bir yaprak gibi Sarıb solacağum Bana ettukleruni Mahşerde soracağum oy [Kavuştak]	4	Heb bana bagdın durdun Hic bişe diyemedin O beyaz gelinluğ Sen da mi giyemedin oy
5	Haline biraz bagdım Çok neşesiz dururdun Arada elleruni Dizlerine vururdun oy Kavuştak	6	Sangi dünyam yığıldı Kendimi zor eyledum Hiç farkında değilim Ne çaldum ne söyledum
7	İki dane ismum var Hem fagir hem imansız Görmedum senun gibi Bu gadar acımasız oy Kavuştak		

166

Hoşarlı Köyü

1	Habu güzel göyleri Biraz gezelim yayan Çalköyü'nden Buladan Sirilk satan Tonya'ya Tonya'nın bi köyüne Hoşarli köyü derler Her gidduğumuz zaman Bize hürmed ederler	2	Karaağaç yollarını Geze geze yoruldum Hoşarli muhtarını Giddim aradim buldum Bakdim hizmed edmeye Sıvadi kollarını Heb yaya dolaşiyi O köyün yollarını

Uzun yıllar oluyi
Ben babama sorali
Eski ismi Garağaç
Benim aslim orali

Ha muhdar oyna bakim oh oh oh

3 Yedim Emine derler
Onu da çok severler
Ayirdilar anamdan
Oyle bir türkü söyler
Hic duymak istemezdim
Onun ağlamasını
Fatma yenge yapmışdı
Tonya muhlamasini

4 Tereyağlı muhlama
Yemeden durulur mi
İşde böyle anilar
Arkadaş unutulur mi
İşde böyle anilar
Kardaş unutulur mi

5 Görele Tirebolu
Şalbazar Beşikdüzi
Vakfıkebir gençleri
Selamladilar bizi
Vakfıkebir gençleri
Uğurladilar bizi

167

Yayla Göçleri

1 Ah yine geldi yaz günleri şenlendi
yaylanın yollari
Süsle ineglerin tag buruncağlaruni¹²³
garibum heeheeheey heeheeheey
uyyy
Ah yine kukolar bağıruyi kelebeger
dolaniyi
Taktım iç ineklerin garibim ooooyyy
hoooyyy heeheeheey
heeheeheey derdli günler
oooyyy

2 Ah Hasan Çebeci al bağlamani
Al da logantaci Hasan'i çigalim
Ermeni obasına heeheeheeyyy
uyyy
Ah Kemal Akbulud da alsin
cihazlarını gelsin gursun yaylanun
düzüne
Söyleyin de şenlendirelum yaylanın
düzlerini heeheeheey uuuuy
uuuyyy uy
Hey gidi eski günler be
Ah kalmadi eski özellikleri
yaylalarumuzun

¹²³ **Buruncak:** Sığırların alınlarına takılan işlemeli süslü taki.

Her daraf moderinleşdi ne yabalim
Hasan Çebeci heheeeeyyyy yu yu
yuu

3 Gençluğum geldi geçti
Başka yuva kuramam
Döneceğum yaylama da
Ben yaylasız duramam oy

4 Sarildi ciğerume
Sigara zifirleri
Heb rüyada görürdük
Habu acı günleri

5 Konuşuduk yarumlan
Bizim sözümüz nişan
Ömrümüz geldi geçti da
Halimuz heb perişan uuuyyyyy

6 Seni kimse görmesin
Kız ald darafdan dolan
Ey gidi eski günler de
Şimdi oldiler yalan uuuyyy

7 E Allah'um ben senden
Bi mutluluk isdedum
Yok miyidi elinde
Bana niye vermedun

8 Sana mektub yazardım
Hem nasahad ederdim
Benum yarum cahildir da
Sor au ustani derdum uuy

9 O uzun saçlarını
Heb argaya darardin
Halbugi mudluluğu
Zenginlugde arardun

10 Duyduklaruma göre
Namazda ağlayısın
Seni Allah affedmez de
Boşa yalvariysun

11 A urayı neceksin
Dizdin mi külekleri
Her öğlede gelirdin
Sağardin inegleri

12 Un çuvali yanına
Kurardın tuzacığu
Evinun pacasına
Bağlardum buzacığu

13 Bir sali günü idi
Ben da ordan geçerdum
Evin goganasından da
Heb sana seyrederdum

168

Yayla Güzeli

1	E gız mesgen mi duttun Köy yaylalarını Süsle ineglerini Tag buruncağlaruni oy	2	Sensin yayla güzeli Maranda kokayisun Kaçi gelemeyisun Babandan korkayisun [Kavuştak]
3	Dilki gelib almassın Folunda tavuklari Kapidaki liforan Bağla buzaciklari oy Kavuştak	4	Afgurdi gebercuğun Malezini ¹²⁴ tazele Alirsın sebeduni Gidecesin kazele oy
5	İneglerin altına Serecesin gazeli ¹²⁵ Ne işin var köylerde Oldun yayla güzeli oy Kavuştak		

169

Sen Delisin Delisin

1	Gel çıgıb da kıralım Gürgen depelerini Odurdum da dinledum Onun demelerini Dedi ula e uşag Sen delisin delisin Gelme daha beşime Vurulur da elirsın	2	Kemençemun üsdüne Yayi vururum yayi E gız senin yüzünden Her an çekdim dünyayi Daradi saçlarını Hem daradi hem ördü Mevlam ona güzellig Esirgemedi verdi Kar yığayi yığayi Evin gaburgasına Benzeyi küçüceğim Gelin ablasına

¹²⁴ **Malez:** Sulu un yemeği: Köpek yiyeceği.

¹²⁵ **Gazel:** Solup dökülen yapraklar.

Kız Bana Hekelenme

1 Ayri ayri yazilmuş Kara yazilarumuz Gastelere basulsun Esgi anilarumuz Arasira seninla Dügunlere gideruz Herges horon oynargen Biz sevdalug ederuz	2 Yalan sözlere ganmam Boş laflara inanmam Seni çok sevdim diye Gız bana hekelanma [Kavuştak]
3 Beni çoğ edkiledun Bunu nasıl becerdun İşde o zaman orda Sen yanumdan geğerun Öyle bi şaşırdum ki Birden görünce seni Düşdi delefonomu Yaralandi andeni Kavuştak	4 şimdi delefonomun Andeninde yarasi O zaman kalduğunda Oranın hadirasi Hadira kasedimun Resimine bagarsin Kader ayirdi bizi şimdi uzaglardasin Kavuştak

Seręem

1 Seręem uçar gonarsun Kurotozun daşına Bağur sesinu duğur Mezerenun¹²⁶ başına	2 Seręem gider konarsun Ordagi ağağlara Bag benim garib yarım Göğti mi oralara
3 Ni olur benim seręem Bana bi haber gedir Oralarda yoğusam Anlarsun ki köydedir	4 Ara da bul yarimi Bi şey gelur başına Öğleden sonra uğerar Muzmura'nun daşına

¹²⁶ **Mezere:** Yayla ile köy arasındaki yerleşme yeri. Yazları dinlenmek ve hayvanları otlatmak amacıyla yaylaya çıkış ve inişlerde geçici olarak barınılan, yükseklik ve mesafe açısından köy ve yayla arasında konaklama alanı. Mezerelerin rakımı yaylalara göre daha düşük olduğundan buralarda kar daha erken erimekte böylece köylüler mayıs ayından itibaren mezerelere çıkmaya başlamaktadırlar. Genellikle sahipli hatta tapulu olan mezerelere çıkanlar sahip oldukları maran adlı derme çatma kulübelerde barınmaktadır. Mezerelerin bir özelliği de köy nüfusu arttikça mezerelerin kalıcı yerleşime uğrayıp zamanla köye dönüşmesidir.

5 Bana bir haber gedir
Serçem unudma sağın
Sen bağıur o duyacak
Evi oraya yağın

7 Çivali aldı giddi
Varamaduk fargına
Uçar konarsun serçem
Diyormenun¹²⁷ ardına

9 Eğutsun çuvalini
Karanliga galmasun
Serçem dayıma söyle
Sagın kerpiç almasın

6 Duyanlar ağlayacak
Senin ezgilenmene
Eğer evde yog isa
Gidmiştir gi ormana

8 Hameni deresini
İsdeyırım görmeni
İşde var idi orda
Dayimin diyormeni

10 Deyirmenun yanında
Ağlarsın derdli derdli
Ne insanlar var idi
Hebsi oldi rahmedli

172

Rize Oyun Havası

1 Güzel Garadeniz'i
Anladacağum size
Artvin Hopa Arhavi
Son durak yeşil Rize

3 Dünyalara bedeldir
Garadeniz Bölgesi
Hamsi tütün çay finduk
Bu yörenun simgesi

5 Doksan dokuz yılında
Gezmişim oralari
Oranın suyundandır
Çok sicak insanlari

2 Samsun Ordu Giresun
Rize'de buluşalım
Rize yaylalarini
Gezib de dolaşalım

4 Sahilden yaylasina
Vardır çay bahçeleri
Çay filizi toplayi
Peştamalli kızlari
Çay filizi toplayi
Rize'nin güzelleri

6 Argadaşlarlan bile
Bi de maça gidmiştuk
Orda Rizesporu
O zaman seyretmişduk

¹²⁷ **Diyormen:** Değirmen.

Yıllar Geçti Aradan

1 Yıllar geçti aradan Seni unudamadım Açtığın yaraları Hala savduramadım oy Saçlarıma düştü Gülüm heb senun için Seni elde görmeye Galmadı benim gücum oy	2 Hoyle bi zaman oldi Gelmiştim oralari Kız sana meskan oldi Fransız gonaglari oy Sesini duymag için Ne geceler begledüm Gece sabaha gadar Heb seni heceledum oy
3 Anağın zori ile Gülüm evlenecesin Ayirdi iğimizi Vebalimizi çegsin İgi genci ayirmag Hem yazıgdir hem günah Ölüb gidene gadar Anana çeger ama oy	4 Arasat meydanından Anan beni görecek Senin garşılığuni Ne ile ödeycek Divane mahşer günü Doblanir Müslümanlar Yabduğı hatalari Belgi o zaman anlar hoy
5 Sevdali sevdasini Gısmet olursa alur Habu yalan dünyada Ne edersen o galır Yaylanın yollarında Heb çiçegler açayi Dünya ölümlü dünya İncidma garincayi oy	

Garibim Kimsesizim

1 Yıdurdun gençliğuni Muraduna ermeden Ömrümüz geldi geçti Güzel günler görmeden	2 Yanarım kaderume Doğuştan ikbalsuzum Dogunmayin aldarım Garibim kimsesuzum [Kavuştak]

3 Gülüm seni almaya
Yokdu yardım edenum
Yarım seni almaya
Yokdur yardım edenum
Dünyada yaşamaya
Hakkum yok midur benum

Kavuştak

5 Beni sevmedun ama
Acirum gençliğüne
Giyindin karalari
Öyle geldin düğüne

Kavuştak

4 Senin adın Saniye
Bana bagmadın niye
Hava adar dururdun
Anlamadım ne diye

Kavuştak

6 Arada bir bagardun
Beni de güldürürdün
Elinde beyaz mendil
Volda adar dururdun

Kavuştak

175

Giresun Karşılması

1 Görele Direbolu
Giresun'e geçelum
Kümbet'in yaylasından
Soğuk sudan içelum

3 Haydi galgın oynan
Çalınsın kemençeler
Çalalım oynyalım
Olsun yari geceler [Kavuştak]

5 Giresun'den yukari
Seyreddim köyelerine
Bu sene gideceğum
Yayla şenliklerine

2 Haydi galgın oynayın
Çalınsın kemençeler
Çalalım oynyalım
Garib olsun geceler

4 Çog neşeli oluyor
Giresun yaylaları
Hayden uşaglar hayden
Gezelim oralari

Kavuştak

Haboyle Bişe Var Mı

1	O güzel boylarına Bakmaya doyamadım Yarım senin yerine Kimseyi koyamadım	2	Böyle sevdasi olan Başkasına bakar mı Vazgeç deyiler bağa Haboyle bişe var mı [Kavuştak]
3	Senin de hakkın vardır Sana bi şey diyemem Her şeyden vazgeçerim Bi senden vazgeçemem	4	Yalvariyirum sana Tut bırakma elimi Sagın hafife alma Sana olan sevgimi
	Kavuştak		Kavuştak
5	Sen unudursan unud Ben unutmayacağım Ne isdersen oni yap Senden bıkmayacağım	6	Gel seninlan içelim Yaylaların suyundan Daha yeni başladuk Sakın çıkma oyundan
	Kavuştak		Kavuştak
7	Kız oyna da gel bana Ver elini tutayım Oyle bi coştur beni Kendimi unutayım	8	Bak yüzüme gülümse Habu uşak sevinisin Ben sensiz yaşıyamam Ya ölüm ya benimsin
	Kavuştak		
9	Saçların uzun uzun Boyların ince ince İnsan bir hoş oluyi Sevdasını görünce	10	Gündüzlerim karanlık Gecelerim uykusuz Bir gün bir yıla bedel Zaman geçmeyi onsuz
	Kavuştak		Kavuştak
11	Bıktım usandum artık Ayrılık gorkusundan Saplanir yüreğume Hiç farkı yok gırşundan	12	Tara saçını tara Daha güzel olursun Yayla şenliklerinde Arar beni bulursun

Kavuştak

- 13 Bak duyurduk dünyaya
Kemençenin sesini
Aca unudur miyim
Köyün mezeresini
- 14 Gomar kapilarından
Anam ali ederdi
Babam yola vururdi
O beşinden giderdi
- 15 ağirurdu uşağum
Hayde ormana derdi
Nenem da sepetinlan
Ona eşlik ederdi
Anam da sepetinlan
Ona eşlik ederdi
- 16 Syleduğum türkiler
Hayatumun romani
Bilmeyenler diyeceg
Birakun bu obani
- 17 Heb Avrupa yapayi
Bize bu oyunlari
Hani e oban olsam
Beklerdim kuzulari
- 18 Koyun kuzu meleşir
Ben o zaman düşerim
Gezerim yaylaları
Daha güzel yaşarım
- 19 Anlayıb da deseler
Benim zoruma gidmez
Bunlari yaşıyanlar
Aslinu inkar edmez
- 20 Haburasi ne bayir
Burdan nasıl eneyim
O eski günlerime
Birazacuk döneyim
- 21 Kapıda kara tağuk
Biz onu vuramağuk
Uy bağa da gaçalım
Kaçıp da ıkamağuk
- 22 Yar evunun başında
Var idi mereğunuz
Alt taraftan dolaştım
Af kurdu köpeğunuz
Dolaştım alt taraftan
Af kurdi köpeğunuz
- 23 Gel gidelum gidelum
Bu köyde durmıyalım
ikalım yaylalara
Köylerde durmıyalım
- 24 Acaba ne olacak
Bu uşağun işleri
Mayis ayi geldi mi
Kalkar yayla gçleri
- 25 Arkasında sepeti
Gezeyi memlekeddi
Yaşadığımız güni
Unutamam ebedi
- 26 Nasırlar edeçeğum
Var yreğumda yara
Yaz günleri geldi mi
ıkaruk yaylalara

27 Dedim kendi kendime
Oturur da gülerim
Çıkaruk yaylalara
Söyleyi da gülelum

29 Yarım siğir çobani
Var midir arkadaşım
Ben giderdim onunlan
Oynama argadaşım

28 Benum benum matemum
O benim tofedanım
Anılar güneşinin
Biz oturur bakalum

30 Arkasında kufacuk¹²⁸
Hem eni hem ufacuk
E gız seni alamam
Ufacıgsın ufacuk

Yarım seni alamam
Ufacıgsın ufacuk

177

Çıkalım Yaylalara

1 Ben gine hatırladım
Gağur Eminesini
Aha gene çalayım
Bu horon gaydesini
Gel horona horona
Geliyi gona gona
Toplanın e uşaklar
Dizulun bi horona
Toplanın e uşaklar
Kurulun bi horona

3 Sar beline beline
Acem şali kuşağı
Bu gaydeye oynasın
Karadeniz uşağı

5 Kemençemun üstüne
Yayı vururum yayı
Bu sert gaydelerime
Herkes horon oynayı

2 Pencere barmak barmak
Tutan eller kurusun
Yaylanın çümeninde
Arar beni bulursun
Gel gidelim gidelim
Çiçekli yaylalara
Horon oynamak için
Gideruk oralara
Horon oynamak için
Çıkalum oralara

4 Yaylanın çimeninde
Sevdasını arayın
Ha boyle sert havalar
Onlara çok yarayın
Ha boyle sert havalar
Bize de çok sarıyın

6 Kar yağar sinesine
Sinob'un deresine
Ettüğümüz işleri
Dediler annesine

¹²⁸ **Kufa:** Su veya diğer sıvı maddeleri taşımak için kullanılan, üstten kulplu ahşap kap.

Şimdi sağdan yıkıl bakim

7 Otur da gonaşalum
Demem ellere demem
Allah alsın sevdani
Başka bir şey istemem

8 Dedum ona ufağum
Bi şey diyeyim sana
Türkü söylema diye
Yasak koydular bana

Haydi bakim

9 Sana dediklerimi
Söylema başkasına
Türgilerin eyisi
Bu bandın argasına

10 Yarumi alacağım
Sözlerinde durursa
Bu türküyi diyeyim
Burada kısa kısa

Gel bidaha

11 Çıkaruk yaylalara
Orda horon ederuk
Buni kısa diyelum
Sonra devam ederuk

12 Odur da gonaşalum
Demem ellere demem
Çıkalım yaylalara
Şhiri ben istemem
Yaylalara çikalım
Şhiri ben istemem

13 Kurduğun dibi gülüm
Açsan ile buramam
Çikalum yaylalara
Buralarda duramam

14 Kapisinin önünde
Anası bağuruyi
Çıkaruk yaylalara
Kukolar bağırui

15 Habu yalan dünyada
Halumuz ne olacak
Kukolar bağırui
İşde orda saracak

178

Dön Geri

1 Dutmaz oldu dizlerim
Daha koşamiyirum
Canım yok bedenimde
Sanki yaşamayirum

2 Eğer beni duyarsan
Ne olursun dön geri
Gülmeye hasret kaldım kız
Gittüğün günden beri [Kavuştak]

3 Suçlu arama sensin
Seveni terk edensin
Beni yapayalınız
Bırakıp da gidensin

Kavuştak

5 Gız saçının togası
Rengi da kırmızıdır
Boyle çabuk unutmak
Bu gadar kolay midur

Kavuştak

4 Saçındaki tokayı
Sen hatırlayı misin
Yastuğumun altında
Onu biliyi misin

Kavuştak

179

Namert Olayım

1 Sana bu sevdaluğu
Öğredemedim gitti
Bak istediğün oldu
Bu aşk burada bitti

3 Artık kendine ayır
Bütün zamanlarını
Defterine kayıt et
Bana yaptıklarını

Kavuştak

2 Bırak kendi halime
Böyle yalnız galayım
Eğer seni ararsam
Ben de namert olayım [Kavuştak]

4 Seningisi aşk değil
Tiyatro sahanesi
Bu ayruluğun artık
Uyduruk bahanesi

Kavuştak

180

Geri Dönmeyeceğim

1 Sonbahar aylarında
Dökülür yeşil yaprag
Her ne gadar yaşasan
Sonundur kara toprak

3 Düşündüm gararliyim
Geri dönmeyeceğim

2 Hor görma garibani
Unudma insanluğu
O zaman kurulacak
Adalet Bakanluğu

4 Aç gezdum susuz gezdum
Yıkılıb üzülmedim

O virane köyüme
Daha gelmeyeceğim [Kavuştak]

Beni hor görenlere
Diz çöküp eğilmedum

5 Rüzgar vurdu düşmedum
Doluyu hissetmedim
Hayadımda yeduğum
Ekmeğu çiğnemedum

6 İnsanları hor görüp
Kimseye takılmadım
Yaradan Allah bana
Güç verdi yıkılmadım

Kavuştak

7 Gökyüzünde yıldızlar
Gecelere darılsa
Dağlar bile yalvarsa
Dönemem geri asla

8 Damarımda kan dursa
Saçlarıma ak düşsan
Göklerde şimşekler çaksan
Yerde sular kurusan

Kavuştak

9 Sabahtan doğan güneş
Dünyama doğmasa da
Bu geçen uzun yıllar
Gençluğimi alsa da

Kavuştak

181 Gülsüm

1 Söyle bagayim beni
Ne kadar seviyusun
Gülüşlerin gerçek mi
Sahde mi güleyisun

2 Esmer güzeli Gülsüm
Oyna da yüzün gülsün
Omuzlardan aşayi
Gız saçların dökülsün [Kavuştak]

3 Şu kalbume depremun
Yedi nokta vuruyi
Parçalanmış kalbime
Hasari yoktur deyin

4 Benum sevduğum güzel
Çiçekleri toplayi
Gözlerime baktı mi
Sanki kalbim hoplayi

Kavuştak

Kavuştak

- 5 Horona gireyisun
Durmadan oynayisun
Seni gidi dalgaci
Kimi kandiriyusun

Kavuştak

182

Nazmiye

1 Sabah güneşi doğdu Evin benceresine Haydi haydi gidelim Fendik çay bahçesine	2 Yeşil gözli Nazmiye Gel beriye beriye Arabam korna çaldı Gelsana bencereye [Kavuştak 1]
3 Yeşil gözli Nazmiye Gel beriye beriye Sabah güneşi doğdu Gelsana bencereye [Kavuştak 2]	4 Kapular kitli ise Pencereden kaç ta gel Kimse görmesin seni Arkadan dolaş da gel Kavuştak 1 Kavuştak 2
5 Saçların uzun uzun Boyların da e güzel Korkma elin sözünden Haydi haydi bize gel Kavuştak 1 Kavuştak 2	6 Seninle gavuşurgam Mutluluğa doyarım Yarima yan bakanın Gözlerini oyarım Kavuştak 1 Kavuştak 2

183

Çeyizini Serdin Mi

1 Gülüm sana ne oldu Halimi hiç sormaz oldun Habu uçaktan daha Çok seveni mi buldun	2 Düğün günün ne zaman Çeyizini serdin mi Kestun telefonları Muraduna erdün mi Arayib sormuyorsun

Muraduna erdun mi [Kavuştak]

3 Telefonun sesini
Bant kayidına aldım
Senden bana hadira
Birkaç kelimen kaldı

Kavuştak

4 Yırttım attım adeşe
Bende olan resmuni
Yederki sen mutlu ol
Daha anmam ismini

Kavuştak

5 Artıg bende galmişim
Dertlerimle başbaşa
Ben de duğa ederim
Sen mutlu ol da yaşa

Kavuştak

184

Temelin Uşakları

1 İndunuz sahillere
Acep ne oldi size
Bu sene nataşalar
Doldu Karadeniz'e

3 Temel'in uşakları
Galmadı paraları
Ula batırdı sizi
Rusya nataşaları [Kavuştak 2]

5 Müslüman gavur oldi
Ula vay anasını
Kimi ineğu sattı
Kimi da tarlasını

Kavuştak 1

Kavuştak 2

2 Temel'in uşakları
Heb sattı eşyaları
Ula yiyecek sizi
Rusya nataşaları [Kavuştak 1]

4 Ne paraları yedin
Gavur yelpazeleri
Kovun Karadeniz'den
Rezil kepazeleri

Kavuştak 1

Kavuştak 2

6 Doğu Batı Kuzeyi
Her tarafa ulaştı
Çaresiz hastalıklar
İnsanlara bulaştı

Kavuştak 1

Kavuştak 2

Neler Çekmişim

1 Çocukluk günlerime Biraz olsun eneyim O kara sayfalardan Bir yaprak çevireyim oy	2 Gülüm seninlan bile Aynı sınıfta iduk Kıyamet mi kopardi Biz bile dursa iduk oy
3 Bazi Emineler var Dalayiler derine Senin türgilerini Ağlıyi üzerine oy	4 Neler çekmişim neler Fadıği da kalmasın Senun türkilerinden Başkasi pay almasın oy Senun türgilerini Başkaları almasın oy
5 Belgi mudlu yuvan var Hakkin yoktu yığmaya Mecbur galdım güzelim Bunu açıklamaya oy	6 Kız gece biz sabaha Gideruk Karadağ'a Dünya gözüylan seni Görecek miyim daha oy

Şöfor Arkadaş

1 Dinle şöfor argadaş Anladayim derdini Zampara derler sana Bilmezler kıymetuni Gece günüz demeden Direksiyon sallarsın Yolun yari olunca Paraları toplarsun Çaktirmadan bakarsun Güzel güzel kızlara Birak bu ayaklari Seni gidi zampara	2 Şoför beyin gözleri Hep dikiz aynasında Durmadan gorna çalar Şehirin ortasında Artık kimse bakmıyor Senin fagirliğine Yakında gireceğiz Avrupa Birliği'ne Çaktirmadan bakarsun Güzel güzel kızlara Yine işin yolunda Seni gidi zampara
3 Moralini düzeltir Yolcunun neşelisi Hele önüne binerse	

Sarışın çilvelisi
Akşamları çok olur
Serserisi ayyaşı
Yoktan belaya girer
Gardaş insanın başı
Çaktırmadan bakarsun
Güzel güzel kızlara
Bırak bu ayakları
Seni gidi zampara

187

Horon Havası

Enstrümantal.

188

Bayrağım

1	Türkiye'm bayrağına Kalkan eller kırılınsın Bütün savaşlar kalksın Dünyaya barış gelsin	2	Ay yıldızlı bayrağım Sen ne kadar güzelsun Bizim gururumuzsun Seni sevmeyen ölsün [Kavuştak]
3	Heb el ele verelim Bu yüğü taşıyalım Gelin birlik olalım Kardeşçe yaşayalım	4	Lazi Kürdü Gürcüsü Çerkezi Abazası Şu ölen insanların Ne günahı cezası
	Kavuştak		Kavuştak
5	Ya bayrağını koru Ya Türkiye'yi derket İnsanca yaşyalım Kime ha bu kin nefret	6	Dalgalan şanlı bayrak Semalar senin olsun Seni çekemeyenler Türkiyemden yok olsun
	Kavuştak		Kavuştak

Köyüme Döneceğim

1 Dünyalara bedeldur Köyümun adetleri Evinun ambarına¹²⁹ Koyar patadesleri	2 Anam yapti küplerden Fasulya turşulari Ben de orda büyüdüm Unutamam onlari
3 Ben o köyde doğmuşum O köyde öleceğim Şehirde yaşıyamam Köyüme döneceğim oy [Kavuştak]	4 Gugur saçın altına Yoğurur gor hamuri O misur ekmeğünün¹³⁰ Tatli olur sumuri
5 Ocağın zencerine Kazanını astin mi Lahnani¹³¹ yapacaksın Yağuşu çalgadin mi Kavuştak	6 Önce sumur yab annem Sonra ayran doğraruk¹³² Babam indi darlaya Ona da bi uğraruk
7 Topladu tarlaları Doldurdu serandari Daha ne duruyusun Hayri dönsena geri Kavuştak	

İmamın Kayığı

1 Dünya böyle kurulmuş Kimi aç kimisi dok Taptın dünya malına Ölümden haberin yok Tapma paraya pula	2 Kaptırmışsın kendini Dünyanın varlığına Elbet bir gün binersin İmamın gayığına [Kavuştak]

¹²⁹ **Ambar:** Genellikle yiyecek olmak üzere her türlü eşya konulan, saklanan yer.

¹³⁰ **Mısır Ekmeği:** Ordu ve Giresun'da taş fırında, Sürmene ve doğusunda pileki adı verilen pişmiş kilden üretilmiş tepsilerde, mısır unu, tuz ve yağ kullanılarak mayasız olarak pişirilen ekmeğin türü.

¹³¹ **Lahnani:** Lahana.

¹³² **Ayran Doğraması:** Sulu ayrana, bir tas içinde ekmeğin doğrayarak kaşıkla yemek.

Yardim eyle bir kula
Vurursun insanoğlu
Er geç uzun bir yola

- 3 Arasat meydanına
Müslümanlar dolacak
Bu dünya böyle galmaz
Elbet bir gün gopacak
Çalışma bu dünyaya
Sana hiç faydasi yok
Kefenin parasını
Kazan bile o da çok

Kavuştak

- 4 Günahi sevabını
Burda teraziye koy
Önce işini hallet
Bağırma orda oy oy
Vurdun dünya malına
Sonun gelmez mi sandın
Hiç sevabın yog isa
İşde o zaman yandın

Kavuştak

191
Hameni Dereli

- 1 Şu gurbet ocağında
Çektiğim çileleri
Kaza olana kadar
Hameni dereleri

- 2 Hameni dedikleri
Aslunda Çiğdemlidir
Çal göyüne bidişik
Anam da oralidir
Çoğu insanlari var
Gidmiş Fransalara
İzine geldiler mi
Çikarlar yaylalara

- 3 Lemaz denilen şehir
Onların olduğu yer
Gittim ziyared eddim
Gidib görmeyi değer
Birisini özledim
Hala durmayı yaşım
Bi da Badi orada
Hau sefer gardaşım

- 4 İlgi göstereyiler
Orada sanatçıyam
Seferim telefon et
Emin Tıravacı'ya

- 5 Çıkuğ oturacağıuk
Nemaloz'un düzine
Çıkub oturacağıuk

- 6 Benim kemeçem sorar
Derdlilerin halini
Dinleyin anlayayım

Çal göyünün düzine
Telefonlan arağun
Geldiniz mi izine
Sfır beş oduz iki
İki yüz yedmiş ara
Admış bir yedmiş yedi
Çıkaruk yaylalara

Şeklini şemalini
Kemençemun telleri
Bağlıdur kulağına
Ben çok hevesliyorum
Bordo mavi bağına

7 Kemençemden anlıyan
Heb dilenir sesinden
Öz Karadenizlidir da
Bellidir şifesinden

8 Kemeneçemun direğu
Ayarliyo sesini
Çektin mi ona yayı
Aliyo nefesini
Benim kemençem sorar
Derdliilerin halini
Anlatmalan tükenmez
Şeklini şemalini

192

Ayşe'm

1 İşde boyla yığılır
Gariblerin yuvası
Ne hale goydu seni
Dedigodu belası

2 Söyleyi da gülmeyi
Galmadi benim neşem
Her gün gözlerun yaşlı
Ni oldu sana Ayşe'm [Kavuştak]

3 Düşünüb duruyorum
İnan yoruluyorum
Bu senin hayadına
Hebten gahroluyorum

4 Düğünde gördüm seni
Bana çok garib baktın
Yarali yüreğumi
İşde o zaman yakdın

Kavuştak

Kavuştak

5 Yidurma gençluğuni
Mudluluğuni ara
Senun da benim gibi
Karadur bahtun kara

6 Söyleyi da gülmeyi
Galmadi benim neşem
Gemilerun mi battı
Ni oldu sana Ayşe'm

193

Horon Havası

Enstrümantal.

İşte Hayri İşte Horon [A Yüzü]

1	Yine geldig uşaglar Yemyeşil yaylalara Komarlar çiçeg açdı Ya bagın buralara	2	Toruğun dallarından Pipiller düşeyi Bi horon çevirelum Yüreğumu coşayım
3	Gugo geldi de gondi Kızılağaç dalına Yine horon başladı Bag gızların halına	4	Karadeniz kızları Ne güzel horon oynar Hebsi kumaş yelegli Yanar ortalık yanar
Hoba sağ sol omuzlar oh oh			
5	Toblani oturalum Doruğun serinine Sıralan gideceğug Yayla şenliglerine	6	Çal köyün Ağasar'ın Aynidir yeleglerin Hayri çalar kemeçe Horon oynar gençlerin
7	Çal köyü çayır palıg Biri birine yağın Oynıyalum uşaglar Mermi admağun sağın	8	Bi da göz aldıralum Çal köyi mağarasına Oradan da geçelum Tonya'nin yaylasına
9	Vagfıgebir çoğ güzel Tonya ordan ayrılma Seni da gezeceğug Şalpazari darılman	10	Beşigdüzünden sonra Çıgdıg Şalpazari'na Orda bi ıslıg çaldıg Kasımağa muhtarına
11	Gemi geliyi gemi Denize bada bada Yine döndüğ sahilden Yollandıg Akçaabad'a	12	Alişdim yaylalara Başga yerde duramam Güzelsin Akçaabadım Senin gibi bulamam
13	Düzköyü'nde kazamız Bunun yogdur şagasi Bi da begleyi bizi Hozoysa'nın yaylası	14	Yanayi içerlerim Bilmeyen şaka sanar Eski ismi Hozaysa Yeni ismi Akpınar

15 Sırtın enine doğru
Yürümüşüdüğü yayan
Oradan gardaşlar
Çıgđıg Beyiğ obaya
Büyüğü obadan sonra
Biz gidelim neriye
Günüz ağşam olmadan
Ya dönelim geriye
Beyüğü obadan sonra
Gideceğıg Serda'ya
Zirvenin tebesinden
Uzak tudarsın ayan
Gögçeler taş ocağı
Biri birine yağın
Gülelim oynayalım
Mermi admayın sağın

Ha bakim ha uşaklar ha muhdar ha
başgan sağa bak didree şıp şıp şıp şıp
uh

17 Kireçhane deyiler
Oraya da sabmışdıg
İşde orası varya
Ne düğünler yabmışdıg

19 Maçka'nin dereleri
Bazen bulanug agar
Yar ağlıma geldi mi
Yanar yureğüm yanar

21 Of Çaykara Sürmene
Ordan sonra Araglı
Ayırmag isdeyenin
Aceb var midur ağlı

23 Oyniyalım uşaglar
Vur kemeñeci yaya
Fudbalinan gol ile

16 Gögçeler daş ocağı
Yağın biri birine
Birazcug da çıgarug
O liranın düzüne

18 Basi'nin tebesinden
Seyredmişdüğü Haçga'ya
Allah izin verirsa
Gideceğug Maçga'ya

20 Trabzon başkentumuz
Gururluyug hebumuz
Burali olmasaydıg
Ne olurdi halimiz

22 Heb el ele verelim
Bu yügü daşiyalım
Gelin kardaş olalım
İnsanca yaşayalım

24 Tirabzonsporunun
Bordo mavi renkleri
Bizi çekemeyenin

- Nam eddig bu dünyaya
- 25 Agçaabad Sebad Sbor
Süber lige çıkacag
Bizi çekemiyenler
Hebsi yandan bagacag
- 26 Çadlasin yüregleri
Gelin birlig olalım
Fazla uzadmiyalım
Sebad Sporumuzi
Yalnız bıragmıyalım

Trabsonspor Akçaabat Sebad Spor
aferin başarılar

- 27 Maçlara gideceğug
Çali oynayacağug
Onlar gol addılar mi
Biz algışlayacağug
- 28 Gelin heb birligdeyiz
Gidelim oralara
Bu da hadıra olsun
O bizim anılara
- 29 Habu yalan dünyada
Halumuz ne olacag
Bundan sonra gasedum
Anılarda çıkacag
- 30 Dedim gendi gendime
Ne darafa gideyim
Cümle argadaşlara
Biraz türgi diyeyim

Ha öyle hah hah aferin şıp şıp şıp
kollar sağ sol omuz geliyorum diggat
ed bakayim şıp şıp şıp ha geliyorum
çok güzel uşaklar aferin oh oh oh ula
nere bakayiruk haydi bakayım heh
aferin bitirme

- 31 Yaylanın çimeninde
Duz verirler goyuna
Olayim sevduğumun
İgi yedmiş boyuna
Odurdi yol üstünde
Fistanını ilikleli
Çağirdim iki ağız
Sığirlarini bekleyi
Asmayi kara aşlar
Ener beline saşlar
Kuruddun beni gülüm
Nasıl kurur ağaşlar
- 32 Alaca dosuncuğum
Gel eşine eşine
Ettiler oni çoban
Sığurlarun beşine

Gel ıgıb da kırılım
Gürgen debelerini
Dedim ona güzelum
Dedim demelerini
Taradi saçlarını
Hem taradi hem ördi
Mevlam oğa güzellig
Esirgemedi verdi
Allah oğa güzellig
Esirgemedi verdi
Gel ormana gidelum
Ormanun açığına
Dolan olsun arkasi
Ufak sevdacığına
Haydi uyu kıranda
Baksana şafağına
Ben çok hevesliyorum
Sevdanın ufağına
Derede alabalug
Şehirde galabalug
E gız ananla baban
Edmedi mi sevdalug

He bakim oh sağa şıp şıp bidaha. Bag
yine geliyirim

33 Çarşıdan aldı tarag
Başını taramaya
Ben de gidmişidim
Yarimu aramaya
Çekil u yana dedi
Keseysin elimi
Bi gece yarısında
Rasladım cilvelimi
Bi duman aldı dağa
Bida aldı geriye
Deli olma e uşak
Sen neriye neriye

34 Vereme kalacağım
Günleri saya saya
Sonbahar mevsiminde
Gidilmez Almanya'ya

Sana bişe diyeyim
Yan gid ha öyla geri
Dedi ne sorayisun
Benim gittuğum geri
Çibuk vurdum çimene
Çimenin çiçeğine
Dolan olsun arkasi
Onu sevdiceğine
Seni sevda edeli
Korkayirum çanimdan
Hasımlar bakayigen
Gelip geçme yanımdan
Kemençeyi öddüren
Kemençe sağıridur
Uy bana da gidelum
Dünyanın ağırıdır

35 Sarıldığ biribirine
İgimiz de ağladı
Zorla söyledim yara
Allahısmarladı
Dönüb dönüb bagardı
Orada gözlerime
Bi da bagdım yaşları
Damlıyo ellerine
Çog mu rahadsız eddim
Senin komşularını
Şimdi onlar sileceg
Dögülü yaşlarını

Şışt şışt şışt şışt heh aferin uşaklar oh
tavuklara bak komarlara bak zifin
çiçeklerine bak her daraf mis gibi
 oynayın uşaklar

36 Zifin çiçeği sari
Kalkmaz dağların kari
Gideyirik yaylaya
Şorama'dan yukari
Dedi çog gorgayirim
Derler beni dayima
Yeşil etekluğuni
Koydiler çantağima

İşte Hayri İşte Horon [B Yüzü]

1	Bıragmadiler beni Yarumlan buluşmaya Gittim yarun evine Onunlan gonuşmaya	2	Uzagdan alır bana Cazı anneğun sesi Onunla gonuşurgen Gördü bizi annesi
3	Sagın söyleme beni Uşag bizimgilere Bagdım göreceg bizi Gaşdım girdim kilere	4	Yar dedi annesine Ben sana mi çağurdum Gece karanluğunda Kedi gibi bağurdum
5	Bagdım annesi deyi Gid ordan pisi pisi Nerden girdi bu eve O da kimun kedisi	6	Al a urdan sofradan Vur başına kaşığun Cazı anası deyi Ya yag au ışığı
7	Kabinin arasinda Görünüyi ayağı Oy dedi anneciğun Yogdur lambanın yağı	8	Yar beni gurdaracag Annesini aldayi Bağuruyi kizina Ya ver bana baldayi Gel bakim oh oh sağdan soldan ha uşaklar
9	Geseceğum başini Bu ne gadar inadçı Oy dedi annecuğum Baldayi aldı beci Duymadın mi sesimi Ben bağıra bağıra Kopardım bi düşeme Ben adladım ahıra Orda vurdum başimi Ahırın duvarina Bi da bagdım gi duşdum O eşeğun yanina Ağırdagi eşeğun Ne uzun kulaklari	10	Seni uzun kulakli Sende var mi insanlug Başladi angirmaya Tuddi onu hıyarlug Yiyeceg beni ama Başında torbasi var Angırı da deyigi Aha burda biri var Böyle hıyarlug edma Arbalayayim seni Daha gelmiyeceğim Sagın söylema beni

Bu arada uşaglar
Gorguddug siğurlari

Eh eh ha bakim uhuuu ha oyle

11 Dedumgi saklanayim
Eşegun yemluğune
Vurdi furladdi beni
Kınalinin önüne
Bu yabduğun oldi mi
Kuyrugsuz eşşeg seni
Nazarlandi Kınali
Oda vuruyi beni
Aha da Kınalinin
Bilmezdim huylarını
Dayadi kaburgama
Uzun boynuzlarını
Bırag beni kınali
Sana yem vereceğum
Yemin ederum yemin
Daha gelmiyeceğum

12 Başıma gelenlerin
Gördüm rüyalarını
Başladım ogumaya
Nazar dualarını

Aferin ha bakim oh oh

Şıp şıp şıp şıp şıp şıp sağa bak hizaya
gel haöyle yikil yikil yikil yikil
omuzlar titre aferin

13 Yollug mesebden aşdım
Bi tegme gapı aşdım
Öyli bi korkuyodum
Hemen oradan gaşdım
Bagdım evun dibinde
Var idi mereğunuz
Dolaşdim alt darafdan
Afkurdu¹³³ köpeğunuz

14 Bırag beni gideyim
Dünya sana da galmaz
Allah'tan köpeğunuz
Afkurur ama dalmaz
Bi çifte eşşegundan
Bi boynuz Kınalidan
Bi da köpeg yabışdi
Kurtar beni Yaradan

15 Aklimi aldi başdan
Canumi da aldadi
Begle beni yine
Adabazar yollari

16 Bana yabancı gelmez
Ya bag haburacıglar
Yabancı gelmez bana
Ya bag haburacıglar

¹³³ **Afkurmak:** Köpeğin havlaması.

Yine bekleyi bizi
İzmit Adapazar'ı
Akyazi Adapazar
Katibler yazi yazar
Anasi da korkayi
Kızım olacag nazar
Ha böyle diye diye
Geldi ömür gideyi
Çalayi kemeñeyi
Herges horon edeyi
Seni günün birinde
Bi düğünde rasladım
Sen neler çekduğünü
Ben o zaman anladım
Tara başını tara
Vereyim sana para
Çog sevdalıklar eddüg
Edma yüzümi kara
Kesdum parmacığımı
Bag kanina kanina
Kalkgdim bi günlüg giddim
Güzelimin yanına
Gülüm seni almiya
Var mı yardım edenim
Dünyada yaşamiya
Haggım yog mudur benim

Gel bakim oh oh

Adapazar Hendekli
Duruyi Tonyalılar
Adı da vuracağım
Pencereden bolari
Bu sene giddim ordan
Giddim buldum onlari
Deyiler Adabazar
Nereye gideyiler
Ya bag sanatçılara
Çog hürmed edeyiler
Aldi bana bi darlug
Veremden öleceğüm
Begleyin arkadaşlar
Yagina geleceğüm
Dedim kendi kendime
Türgilerde Türkiyam
Akyazi'nin içinden
Çıktık Kerem Ali'ya
Doktor çare bulamaz
İçimde yaralara
Ya bagun oralari
Benzeyi buralara
Zifin çiçeğu sari
Kalkmaz dağların kari
Yine aliyi bana
Aşağıdan yugari
Odasında tavanlar
Rendelidir rendeli
Aglima geldiler mi
Ben oliyorum deli
Sar beline beline
Kaytani yedigene
Çok da güzel deyişun
Gönül sevdi bi kere
Çikamadüğün dağu
Çıkı seyran eylema
Alamadüğün yâri
Gidi verem eylema

17 Odurdug konuŖuŖa
Sandum Ŗeker yeyiruk
Daha yeni sevdali
Yaylaya gideyurug
Gel gidelim gidelim
Honefdara dözine
Addim yanuna bi daŖ
Su adladi yüzüne
Kız senin derdlerini
Ortak mı ettun beni
Yine gözlerun yaŖlı
Ağlattiler mi seni
Geydum kumaŖ iŖluđu
Gel kizara kizara
Duysalar ikumuzi
Değdirirler nazara

He bakim oh Ŗıp Ŗıp Ŗıp haoyle
omuzdan sağa bak hizaya gel

19 Gideyisin düğuene
Bagsana iŖluđuene
Aldadi beni beni
Bulursun genŖluđuene
Sar beline beline
Kaygeni yedi kere
Çog da güzel değilsin
Gönül sevdi bi kere
Çıgub vurdum çimene
Çimenin çiçeğuene
Dolan olsun bu uŖag
Ufağ sevdiceğuene
Gel gidelum gidelum
Bu köyde durmıyalım
Köyden irak olduysak
Gönülden olmalıım

18 Dumanin arasından
Göre yirum güneŖi
İkimuz da sevdali
Biri birinin eŖi
Oturalım aŖŖaya
Tele vuralım tele
İgimiz de sevdali
Adliyalım bi göle
Al eline galemi
Yaz başına geleni
Ace neriye gorler
Sevdaligdan öleni

20 Honefdera deyiler
Nereye gideyiler
Seninlan aramuza
Her ne olsa deyiler
Benim annemle babam
Seni istemeyiler
Derenin kıyısında
Sari yılanın foli
Geldi geŖdi yanumdan
Gözleri doli doli
Olayım Eminem'e
Ne deyisin deyisin
Beni bıragdım e gız
Neriye gideyisin
Nereye gideyisin
Ben de geleceg miyim
Hayde bile gidelim
Ya ben öleceg miyim

- 21 Araba korna vurdi
Geldi yanimda durdi
Hemen yani başıma
O güzelim odurdi
Seni gördüğüm zaman
Çalarım kornalari
Arabasi gırmızı
Göz edersin yollari
Derenin kıyıları
Aldığı uykulari
Aldı mi seni yarım
Sevdalug uykulari

196

Aşka Tövbeler Olsun

1	Senin da benim gibin Açan çiçeğin solsun Ne yabarsan sonu boş Aşga tövbeler olsun	2	Güz mevsimi gelince Sararur yeşil yabrag Her ne gadar yaşasag Sonundur gara dobrag
3	Senun da benim gibi Ag düşdü saçlarına O gizli sırlarimi Dedin başgalarına	4	Seni unudur muyum Yüreğimde acimsin Bundan sonra sen benim Dünya ahred bacimsun [Kavuştak]
5	Kız senin derdlerinden Benimkiler daha çog Sevmeyi bilmeyenin Sevilmeye haggı yog Kavuştak	6	Pencerende çiçeğin Dögüldü yabrakları Heram oldu Hayri'ye Türgiye toprakları Kavuştak
7	E gız var gid kocaya Bidsin üzür dilerim Bundan sonra ben sana Mudluluglar dilerim Kavuştak		

Kadırğa Yolları

1 Çareler bulunmuyor Bizim derdlerimize Heb beraber dönelim Esgi günlerimize Hikmet al darbukayı Mehmet bize kılağuz¹³⁴ Yayla şenliklerine Sakın çıkma yalağuz¹³⁵	2 Gölcüğün dağlarında Heb beraber dolaşdug Bazı argadaşlarlan Orada garşulaşdıg Ne oldi sana Hayri Söyleyi bakim sana Türgi söylema diye Yasag koydular bana
3 Savci böyle cezayi Okuyamaz masada Var mi kanunlarımız Böyle anayasada Rahmedli Saadeddin Kurmuşdu dernegleri Orda ziyared eddim Karadenizlileri	4 Hayalımdan gidmiyor O gezdiğumuz yerler Çaldım horon havasi Şenlendi o çimenler Ey gidi esgi günler Heb oldiler nafile Maşgali Ali Aydın Ali Çavuşlan bile
5 Hebinize saygım var Çog seveyirim sizi Dogunmayın onlara Gelur görürler bizi	6 Ya bagin e uşaglar Çog severim onları Dogunmayın onlara Çegerler silahları Nasib demiyeceğum Yaraliyim yarali İstanbulda oliyi Derneglerin kiralı
7 Çegerler silahları Adar deliganlilar Kadırğa yollarında Buluşur sevdalilar	8 Sevgi bir ömür gibi Yaşlandıkça yorulur Doğan güneş gibi da Badmaya mecbur olur Herges Honefderaya Biz döndüg Almanya'ya Güneş doğdi da baddi

¹³⁴ Kılağuz: Kılavuz.

¹³⁵ Yalağuz: Yalnız.

198

Hastane

1	Begleyi seni gülüm Almanya yabilari Ağşam olur gabanur Hasdane kapuları Hasdane kapuları oy	2	Korkilar sardi bana Acaba ne olacag İnim inim inleyen Hasdalar ne olacag Hasdalar ne olacag oy
3	Tergeddin köyleri Gelmişsin Almanya'ya Dedim bari gideyim Fadime'mi bagmaya Fadime'mi bagmaya oy	4	Hasda oldu garubum Korkuyordum öleceg Pazar günlerü gelur Yollari gözleyeceg Yollari gözleyeceg oy
5	Ben sana geleceğüm Yollarıma bagarsın Korma sesi duyarsan Pencereye çigarsun Pencereye çigarsun oy	6	Aceb kimler geleceg Gülüm seni bagmaya Eğer kimsa gelmesa Başlarsın ağlamaya Başlarsın ağlamaya oy
7	Ace kimler oğşadi O siyah saçlarığün Olsaydum baş ucunda Silerdim yaşlarığün Silerdim yaşlarığün	8	Alman konaglarında Gülüm yuva kurulmaz Dönelim Trabzon'a Buralarda durulmaz Buralarda durulmaz Buralarda durulmaz oy

199

Ayşe

1	Çog yalvardım yagardim Sana geçmedi sözüm Kimseylan konuşmaya Kalmadi benim yüzüm	2	Kız senin haregedin Çog gideyi zoruma Daha çekemeyırım Ardıg can damarıma

- 3 Ayşe'm Ayşe'm Ayşeli
Ağlın yog oldun deli
Kız Ayşe senin kocan
Ayni legor kusteli¹³⁶ [Kavuştak]
- 4 Nasahad eddim sana
Kimselera güvenma
Her şeye razi oldum
Bari yalan söylema
- 5 Yoksa aşik mi oldun
Nedir senin halların
Heb boşına mı gidi
Kurduğun hayallerin
- 6 Ayşe'm Ayşe'm Ayşeli
Ağlın yog oldun deli
Kız Ayşe senin kocan
Ayni kendir kusteli
- 7 Alsın Allah'ım alsın
Dedikodi edeni
Daha affedmem seni
Mecbur edersan beni
- 8 Edma delulig edma
Aklını al kafana
Gız senin suçlaruni
Nasıl yügledun bana
- 9 Ayşe'm Ayşe'm Ayşeli
Ağlın yog oldun deli
Kız Ayşe senin kocan
Ayni misir kusteli
- 10 Sardın kara bi çömber
Bagdım tanıyamadım
Bu senin hallarından
Bir şey anlıyamadım
- 11 Heb seni dinleyirim
Canıma çekeyirim
Çog şeylerini duydum
Ama diyemiyorum
- 12 Ayşe Ayşe Ayşeli
Ağlın yog oldun deli
Kız Ayşe senin kocan
Ayni lahna kusteli
- 13 Aldım haberleruğun
Ben de şaşdım bu işe
Otuz yaşından sonra
Aşig oldu Aişe
- 14 Gizlice mektub yazdım
Buluşalım yarına
Kendine gel Aişe
Ak düştü saçlarına
- 15 Ayşe Ayşe Ayşeli
Ağlın yog oldun deli
Kız Ayşe senin kocan
Ayni legor kusteli

¹³⁶ **Kustel:** Kostel. Lahana, mısır gibi bitkilerin sap kısmı.

Trabzonspor

1 Bizi çekemiyorlar Çog gidiyo zoruma Başarılar dilerim Trabzonsiboruma	2 Asdon Villa yenildi Çarbdiler serd kayaya Şenol Güneş'in sesi Yayildi Avruba'ya Şen olasin Trabzon Dünyada yogdur eşin Büdün Karadeniz'e Vurdu senin güneşin
3 Koçarova pas verdi Orhan golünü addi Asdon Villa gemisi Karadeniz'e baddi Küçüg Orhan'ın goli Yıbraddi fileleri Tidreddi Avrupayi Hami'nin füzeleri Hiç duymayan kalmadi Trabzon'un sesini Saddam bile adamaz Hami'nin füzesini	4 Diggad edin uşaglar Kabdandır Ünal'ımız Geride kale gibi Haşgali Kemalimiz Sağaların krali Abdullah Cengiz Söner Yalvardi Asdon Villa Bıragın bizi yeder Kurdu nazar olacag Şu tegnig diregdörün Güzel kurtarış yabdın Helal sana vigtörüm
5 Ogünle mi Doğanay Koştular yanımıza Allah şifalar versin Büyüg Orhanımıza Mehmet Ali Yılmaz'ım Trabzon'da kalsaydın Daha başka olurdi Büyüg Orhan olsaydın Bizim futbolcuların Bordo mavidir kani Yaşasın bizim Hamdi Karadeniz'in şanı	6 Sağanın kenarında Begliyor yedegleri Sağın unudmıyalum Nihad ilan Ender'i Helal Trabzon'uma Yolunuz açug olsun Acılar sona erdi Gözümüz aydın olsun Şu Trabzonsiporun Olmuşum müptelasi Şu hagemler mafyasi Başumuzun belasi

201

Gelin Havası

1	Gelin ağlar yaşı yaşı Gitmem diye sallar başı	2	Geline göre hasbi anne Ağlar oni döne döne
3	Geline göre hasbi buba Ağlar oni gobo gobo	4	Geline göre hasbi hala Ağlar oni yana yana oy
5	Geline göre hasbi gardaş Çeker adi yavaş yavaş	6	Fadıma'nın üsdünde Kınaladug gelini Kınaladug bidirdüg Bu aşmayi elini
7	E gelin yeni gelin Hiç durmayi yaşların Bu aşmayi elini Hani ya gardaşların	8	Bu bizim usulumuz Gına yakacağug Fazla aç elleruni Horon oynıyacağug

202

Dik Kulaklı Eşek

1	Bıragmadiler beni Yarumlan buluşmaya Giddim yarun evine Başladı gonuşmaya Aldın ağlumi başdan Gağurun Emine'si Gonuşurgen yarumlan Gördi bizi annesi Sagın söylema beni Uşag bizimkilere Dedim görecek bizi da Kaçtım girdim kilere	2	Yar dedi anesine Ben sana mı çağurdum Gece karanluğunda Kedi gibi bağurdum Hemen ordan bağırdi Gid ordan pisi pisi Nerden girdi buriya Bog yiyenin kedisi Al ağırdan sofradan Vur başına kaşığı Cazı annesi dedi Ya yag au ışığı
3	Kapının arasından Görünüyi ayağı Oy dedi anneciğim Yogdur lambanın yağı	4	Orda vurdum başimi Ahırın duvarına Uşaglar düşmez miyim da O eşegun yanına

Yar beni gurdaracag
Annesini aldayi
Bağuruyi gızına
Ya ver bana baldayi
Keseceğum başini
Bu ne gadar inadci
Oy dedi ninecuğum
Baldayi aldı kaçin
Duymadin mı sesimi
Ben bağıra bağıra
Kobardım giddi şemi
Ben adladım ahıra

5 Yiyeceg beni ama
Başında torbasi var
Angırır da söyleyi
Aha burada biri var
Bi çifde vurdi bana
Buğazında yulari
Ne yabayisin eşeg
Yiyessin fişkılari
Böyle hıyarlık edma
Arbalayayim seni
Daha gelmiyeceğim da
Sagın söylema beni

Eşegun o eşegun
Ne uzun gulaglari
Bu arada uşaglar
Gorguddug siğurları
Seni uzun kulagli
Sende var mı insanlug
Başladi angırmaya da
Tuddi onu hıyarlug

6 Orda inanamadım
Beni diyeceğine
Vurdi fırlattı beni da
Kınalinun evine
Bu yabduğun oldu mu
Kuyrugsuz eşşeg seni
Nazarlandi kınali
Oda vuruyi beni
Aha da kınalinin
Bilmezdim huylarını
Dayadi kaburgama
Uzun boynuzlarını
Birag beni kınali
Sana yem vereceğum
Yemin ederum yemin
Daha gelmiyeceğum

203

Dedikodu

1 Dedigodi olmasa
Tagsam seni koluma
Giyindin karalari
Yine çıgdin yoluma
Yine çıgdin yoluma oy

2 Sabah namaz olmadan
Kulag verdim ezana
Meragli günlerimiz
Rasladi Remazan'a
Rasladi Remazan'a oy

- 3 Uyan güzelim uyan
Saad zili çalayı
İgimizde oruçlı
İndi Ramazan Ayı
- 4 Gece galgacak misun
Gurdun mu saaduğun
Yagsa küsdün mü bana
Değişdürdün aduğun
- 5 Düşündüm karar verdum
Sana Saniye'm dedum
Bi sebebi var idi
Ben da oyla isdedim
- 6 Ne zaman dükeneceg
Benum üzündülerum
Eğer hada eddiğsem
Senden üzur dilerum
- 7 Sucun beyüğü senda
Gabahad var mı bende
En beyig gabahadlar
Gülüm senin annende
- 8 Heb ağladın gülmedin
Ora yağayı beni
Anağun gabahadi
Niye doğurdi seni
- 9 Deyisin bana uşag
Babam doveceg seni
Beni doveçeğune
Gitsin dovsin anneni
- 10 Seni Allah yaraddi
Güzelisen kime ne
Ne garişiyilergi
Söyleyib de gülmene
- 11 Güzelim senin annen
Deyi bana yaramaz
Aca kabul olur mi
Onun gıldıği nemaz
- 12 Bana yaramaz desun
Yine canu sağolsun
Bize bi çare bulsun
Namazi kabul olsun

204

Kedi Yavrısı

- 1 Yaz günleri geldimi
Yaylalara gidelim
Biz gene neşelendug
Biraz horon edelim
- 2 Sar beline beline
Acem şali guşağı
Güzel horon oynayı
Trabzon'un uşağı
- 3 Vereme galacağug
Günleri saya saya
Haydi da oynyalım
Eller kalgsın havaya
- 4 Çog neşeli oliyi
Karadeniz gençleri
Hayri çalsın kemeççe
Horon edsin gençleri
- Haydi bakim sağdan dizden yıkıl
- Haydi bakim sağdan

5 Dün gene bugün gene
Goyun aldı digene
Eşgi sevdaluglari
Edelim gene gene

6 Köpri altında digen
Yagdi beni gül iken
Onu da Allah yaksın
Üç günlüğ gelin igen
Seni de Allah yaksın
Üç günlük gelin igen

Bidaha dizden gel şaşmak yok

7 Bi yabi¹³⁷ yabdirayım
Şehir yabisi gibin
Oynadığ güzelimlan
Kedi yavrusu gibi
_____ ¹³⁸ dağlari
Ben de sarayim geri
Yitur Allah'um yitur
_____ ¹³⁹

8 Bi gürşun atacağum
Garağağdan kaleme
Güya gizli gonuşdug
Destan oldug aleme

Gel bana

9 Sira sira dikelim
Telefon direğuni
Çok yakar Emineler
İnsanun yüreğuni

10 Balda vurdum ağaca
Gollarım aç aça
Ağçabadlı güzelum
Yaşayi misin aca

11 Dedim oğa ufağım
Sana bi şey diyeyim
Gülüm senin yüzünden
Ne tarafa gideyim

12 Olsam issiz bi yerde
Söylesem kana kana
Türkü söyleme diye
Yasag goydular bana

Diggat et yıkıl gel yıkıl yıkıl yıkıl
yıkıl yıkıl yıkıl yıkıl sağdan bidaha

13 Ha böyle diye diye
Geldi omür gideyi
Biraz dinleyun beni
Benim yarum ne deyi

14 Yidurdun gençluğuni
Muradina ermeden
O güzel gözlerunlan
Güzel günler görmeden

¹³⁷ **Yabi:** Yapı. İmal edilen şey, bina, ev, gemi vesaire.

¹³⁸ 05.37-05.38 arası anlaşılammıştır.

¹³⁹ 05.41'deki kısım anlaşılammıştır.

Beni biraz dinleyin
Benim yarum ne deyi
Bahçesinde domades
Onlan olur salada
Gidsin asgere gelsun
Agıllansın kerada

15 Gideyisun düğüne
Bagsana işluğune
Beni aldarsın e gız
Bulursun gençliğune

16 Kemeçeme kağada
Dögeyim derdlerumi
Dedim kendi kendime
Dedim türgilerumi

Gel bidaha sağdan bakayım güzel
oyna dik gel

17 Yabrag ederum yabrag
Bağlarımı sen bağla
Megdub yazarum sana
Hem ogu da hem ağla

18 Odurdu yol üsdünde da
Fisdanımı yagayı
Çağurdum igi ağız
Siğurlarını begleyi
Yarım siğur çobani
Yoğ idi argadaşı
Ben da giddim onunlan
Oynama argadaşı
Peşdamali dersine
Gideyi annesine
Annesi dolan olsun
Onun Emine'sine
Yaz gelur kuzu meler
Güzel olur Ayşeler
Benim canımı yedi
En çok da Emineler
Bu yılki sevdaluğun
Tadi olmadı tadi
Kalkacak bu dünyadan
Eminelerun adı
Sana beddua eddum
Hayır gün görmiyesun
Gene kıyamayırım
Ölme de ölmeyesun

Aferin dizden gel titre bakim

- 19 Siğurlarının adi
Bi danesi yaylaci
Gel harmana gidelim
Edelim senlan sakiz

- 20 Dere akayi dere
Kumuni sere sere
Bağladilar başini
İstemeduğun yere
Senunlan aramıza da
Her ne olsa deyiler
Benim annemle babam da
Seni isdemeyiler
E gız seni Almanya'dan
Var mı yardım edenun
Dünyada yaşamaya
Haggım yog midur benim
Ula batayuruk bidaha
Eller eller eller şırıp şırıp şırıp hep
beraber bakayım

205

Geldi Bahar Ayları

- 1 Geldi bahar ayları
Erir dağların kari
Yine mi ardıracag
İçimde yaraları
Geçdi benden güzelim
Deliganlılıg çağı
Nasi eriteceğum
İçimdegi merağı

Ha boyla gel yıkıl
Ha oyla

- 3 Güzelim bu ayrılıg
Beni verem eyledi
Beni biragub gidme
Yarum bana söyledi
Yüreglerim heb yara

- 2 Ayrılıg acısına
Aceb dayanılır mi
Kukolar bağıruken
Gurbede gidulur mi
Kalbum olsaydı daşdan
Dayanmazdı bu işe
Herges göçer yaylaya da
Benim göçüm enişe
Hadi bakim sağdan gel bana dik oyna
aferin haydi uşak

- 4 Sidem eylema bana
Sideme dayanamam
Kararlıyım sevdiğim
Ayrılırgen ağlamam

Dayanmıyor sideme
Gecim davası sebeb
Benim buradan gidmeme

Ha öyla yıkıl bu tarafa bakim gel gel
gel gel

- 5 Benim aklım ermeyi
Bu dünyanın işine
Evde vedalaşalım
Sagın çıgma beşime
Saçlari uzun uzun
İneyi bellerine
Aca gören olur mi
Dudayım ellerine
Titre bakim

- 7 Sarıldig birbirine
Boğazı dola dola
Aldım bavulcuğumu
Orada vurdum yola
Mecburu gideceğim
Kalmasın bu fagırlug
Para kazanacağım
Düğünüme hazırlug

Bidaha gel

- 6 Nar dane boncuklari
Güzelimin kolina
Mecburu gideceğim
Bu gurbedin yolina
Allah saburlar versin
E sevdiceğim sana
Teg tesellim olacag
Megdub yazarsın bana
Çok tesellim olacag
Megdub yazarsın bana
Kaş kara gözler kara
Can kurban böyle yara
Bekle beni Eminem
Bu gelecek bahara
Tabi inanıyorum
O dadli sözlerine
Doya doya bagayim
O güzel gözlerine
Doya doya bakayim
Bir daha gözlerine

Hazir ol bidaha şıp şıp şıp şıp şıp
omuzlar dizler haydi bakim oyna gel

- 8 Bahar aylari geldi
Gezerüg yaylaları
Allah'ım gavuşdursun
Böyle sevdalilari
Gaş gara gaşlar gara
Ne desem böyle yara
Olsun canlarım gurban
Haböyle güzel yara

Gel gel gel oyna bakim dizden yıkil

Yaylanun çimeninde
Buldum bi guguvacuk¹⁴⁰

Alacağidum yâri
O da benden ufacuğu

Geleceğuk yanina

Allah izin verirsa

Alacağum yanıma

Allah izin verirsa

Hiçbir kusuru yoktur

Biraz boylari kısa

Olayim güzelime

Boyu da boyum gibi

Geldi yağmur yanından

Yaşali koyun gibi

Gel bana bakim sağdan

Haydi bakim hazır ol eller

206

Başımın Belası

1 Senin sözlerin kırdi
Kolumu kanadımi
Nasi anladayım ki
Şu garib hayadımı
Haydi bakim gel sağdan

2 Sende olan haggımı
Ahredde alacağım
Oynadığın romanın
Yazari olacağum
Gel beraber gezelim
Köyimin yaylasını
Türkilan anladayım
Başımın belasini

Hayde dizden ha öyle oyna gel

3 Bi pazar günü idi
Gine rasladım sana
Yabancı gibi geçdin
Dönüb bagmadın bana
Dizden sallan

4 Korkarım nazar değer
O güzel gözlerine
Sagın inanmıyasın
Ellerin sözlerine
Benim dediglerime
Hak ver de biraz ağla

¹⁴⁰ **Guguvak:** Yaylalarda, kuytu yerlerde kendiliğinden yetişen mantar.

5 Ne telefon ne megdub
Haberini almadım
Aglimi aldin ama
Daha deli olmadım
Digduğun fidelerin
Yabraglari heb soldı
Giddim de sordum oni
Dediler hasda oldı

Dik gel bakayım

7 Sana yazıglar olsun
Benım için ne dedın
Kalbumı verdim sana
Çanumi da isdedin
Kalbumı sana verdim
Çanumi da isdedin
Senin da benim gibi

Yarisini diyeyim
Gerisini tamamla
Senin argadaşların da
Benimlan gonusmayı
Bazı haregedlerun
Hiç sana yağışmayı

Gel bakim

6 Yaylanin soğug suyi
Durur kalayli tasda
Dedim ace ne oldı
Her sorayirim hasda
Olsaydım başucunda
Oğşardım saçlarını
Alırdım mendulimi
Silerdim yaşlarını
Alırdım mendulimi
Silerdim yaşlarını
Dalga geçma benimlan
Yıgdım dünyalarını
Benimla dalga geçma
Yıgdım dünyalarını
Kaldurdum ellerumi
Ettum dualarumi
Gız gittüğumuz yerler
Ne çabuk unutuldi
Aca diyecek miyim
Dualarım tutuldi

Aferin haydi bakim dik gel

8 Yalan dünya malini
Habu uşag neylesin
Otur bu dürgileri
Gurbedciler dinlesin
Bagın bu türğileri
Türgiciler dinlesin
Türkiyi dinleyib da

Açan çiçeğin solsun
Ne yabarsan sonu boş
Aşga tövbeler olsun
Gemi geliyi gemi
İngiliz postacığu
Gel oguyayim seni
E sevda hasdacuğu
Kahrolub düşünceden
Başın öne eğilsin
Çegil benim yolumdan
Artıg benim değilsin

Evde horon eylesın

Gel bana sağdan

Bi daha

207
Yalan

1 Heveslug alamadum
Habu yalan dünyadan
Biz demi oldug şimdi
Sevub ayrulanlardan

2 Ayrılıg adeşi mi
Bize hadira galan
Ne hayaller gürmuşdug da
Hebisi oldu yalan [Kavuştak]

3 Demelan darif olmaz
Habu benim derdlerum
Yazim böyle yazılmış
Kaderume küserum

4 Bundan sonra sevginun
Faydasi yoggi bana
Sevgi yaşam mudlulug
Hebisi galsın sana

Kavuştak

Kavuştak

208
Oy Babam

1 Oy anam garib anam
Ben sana doyamadım
Derdli yüreglerume ben
Böyle aci koymadım

2 Oy babam benum babam
Oy anam benum anam
Derdli yüreglerime
Ben daha dayanamam oy [Kavuştak]

3 Dünyalarum karardı
Artık daha gülemem

4 Oy babam benum babam
Oy anam derdli anam

Zaden her gün ağladım Bundan sonra gülemem	Yürek acilarına Ben daha dayanamam oy
5 Mezerenun başından Bağdım tarlalaruğan Bi de közlerum aldi Anam yaylalaruğan	6 Oy babam benum babam Oy anam derdli anam Derin acilarına Ben daha dayanamam oy
7 Dahdadan hardımadan Yabılmış yabuların Aradım seni anam Evi sır kapuların	8 Oy babam benum babam Oy anam benum anam Derin acilarına Ben daha dayanamam oy
9 Sarıldım da ağladım Anam mezar daşına Engel olamayirum Gözlerumun yaşına	10 Oy babam benum babam Oy anam derdli anam Yürek acilarına Ben daha dayanamam oy
11 Ana evun her şeyi Ana evun direği Kalmadi evladiğun Dayanacak yüreği	12 Oy babam benum babam Oy anam benum anam Yürek acilarına Ben daha dayanamam oy

209

Ahirette Soracağım

1 Mudluluğu parada Servedlerde araddun Beni adeşe addun Senelerdir ağladdun	2 Sende olan hakkumi Biragmam alacağum Bana eddugleruni Ahredde soracağum [Kavuştak]
3 Canimuz bedenimiz Birgün dobrag olacag Benum beyüg Allah'um Sana hesap soracag Kavuştak	4 Sevmiyorum desaydın Buralarda durmazdım Yaşanacag günlerun Hayalini kurmazdum Kavuştak
5 Bana sen neler eddun Heb susdum seslemedum	

Beni arkamdan vurdun
Yine kin beslemedum

Kavuştak

210

Gurbetçiler

1	Gayir Allah'ım gayir Bu yanmış yüregleri oy Allah'ım teselli ed Hasredlug çekenleri oy	2	Gurbedde kalanların Ne diye yüzü gülmez Kim bilir ne derdi var Yüreglerü bilinmez oy [Kavuştak]
3	Egmek barası için Gittiler gurbed ele oy Ana baba demeden Heb verdiler el ele oy	4	Şu gururum olmasa Döneceğüm geriye Çegdim gurbed çilesi Ömrümü yedin diye
	Kavuştak		Kavuştak

211

Vur Elleri Ellere

1	Garadeniz kızları Yaylanın çiçegleri Çalayim kemeñeyi Horon edsin gençleri	2	Ben canımı veririm Arayıb da sorana Şen edelim yaylayı Herges girsin horona
3	Vur elleri ellere Ya bagun çimenlere Bi da algış edelim Horona girenlere [Kavuştak]	4	Bu canım kurban olsun Sözlerinde durana Hani ya benim yarım O da girsin horona
5	Oy benim sevduceğüm Sana ne diyeceğüm Dünyaların güzeli E maranda çiçeğüm	6	Gir horona da oyna Biraz bagayim sana Kaçıracağım seni Numara yabma bana
	Kavuştak		

- 7 Cilveli oynayisin
Zaden hasdayim sana
Yemin ederim yemin
Sen da hasdasin bana

Kavuştak

212

Nurhanım

- 1 Güneş belgi doğacag
Belgi da doğmayacag
Sana olan bu sevgim
Heb içimde galacag

- 3 Nere bagsam gözlerim
İnan seni arıyor
Resmine bagayirum
İçerum gan ağlıyor

Kavuştak

- 5 Baharımda çiçeksun
Beni öldürecegsun
O gadar özledumgi
Ne zaman geleceksun

Kavuştak

- 2 Yabayalnız galmışım
Yog arayayib soranım
Gözlerum seni arar
Neredesin Nurhan'um [Kavuştak]

- 4 Sana çoğ değer verdum
Ama seni severdum
Birgün bişman olur da
Bana dönersin derdum

Kavuştak

213

Gelin Etdiler Seni

- 1 Yolum düşdi de bir gün
Geldım senin göyüne
Dizilmiş arabalar
Kiz evinin önüne

- 3 Al silahı vur beni
Daha ne duruyisun

- 2 Hani söz vermiş idun
Begleyecegdin beni
Bana yalan söyledun
Gelin eddiler seni oy [Kavuştak]

- 4 Bin artug arabaya
Çalsinler gornalari

Garişdun beyazlara
Gelin mi oliyısun oy

Yigulırsa yigulsun
Garibin dünyaları oy

Kavuştak

Kavuştak

- 5 Būdün arabalar korna çaliyor
Gözyaşlarım durmaz ağıyor ağıyor
İş işden geçdi mi çare olmuyor
olmuyor
İşde bu benim sevdam gelin oluyor ey

214

Selam Trabzon'uma

- 1 Selam Trabzon'umun
Ne bi mereglerine
Anderi gaybanasi
Sonra enüklerine

- 2 Selam Trabzon'uma
Yokuşu inişine
Maranzul incirine
O karayemişine [Kavuştak]

- 3 Dolamaç yollarına
Deldeli kuymağına
Hamsili kayganasi¹⁴¹
Lazuddan¹⁴² pazlamasi¹⁴³

- 4 Selam Trabzon'uma
Trabzon uşağına
Kaytani kuşağına¹⁴⁴
Zipka¹⁴⁵ kukulasına¹⁴⁶
Sora çapulasına¹⁴⁷

Kavuştak

Kavuştak

Dik gel bakim hayda

Dizden gel aferin

- 5 Misirine çayına
Kemençenin yayına
Gözleri yaşlisına
Yaşlı kocamışına

- 6 Yarım yaylaya gider
Ben giderim beşine
Selam Karadeniz'in
Yediden yedmişine

¹⁴¹ **Kaygana:** Yumurtalı bir yiyecek türü. Hamsi ve kavrulmuş sebze ile yapılan Karadeniz'e özgü yemek çeşididir.

¹⁴² **Lazut:** Mısır.

¹⁴³ **Pazlama:** Bazlama. Kızgın saç üzerinde pişirilen buğday unundan ince pide adı. Lazut pazlaması: Mısır ekmeği.

¹⁴⁴ **Kuşak:** Bele desensiz büyük kuşak sarılır. Kuşağın uç kısımlarında gümüş kırma tekniğiyle yapılmış motifler bulunur.

¹⁴⁵ **Zipka:** Hicri 1293 Türk-Rus harbinden sonra, Rusya'dan, Kafkasya'dan ve o havaliden Trabzon ve civarına gelen muhacirlerin getirdikleri bir nevi elbiseye verilen ad.

¹⁴⁶ **Kukula:** Karadeniz yöresi giyim kuşamında erkeklerin başına taktıkları başlığa gugula "kukula" denmektedir.

¹⁴⁷ **Çapula:** Osmanlı döneminde giyilen, hasırlı deriden yapılan, burnu sivri ve kalkık erkek ayakkabısı.

Kavuştak

Kavuştak

Bidaha gel

Bidaha gel

Şimdi bidaha toparlan haydi dizden

- 7 Kar yağar sinesine
Trabzon deresine
Diyeyim iki dane
Gapuda çeşmesine
Diyeyim bi kaç dane
Gapuda çeşmesine

- 8 Çeşme niye kurudun
Akmaz oldu sularun
Ne diyeyim e çeşmem
Böyle mi yazıların
Ey çeşme bizim çeşme
Benim yaramı deşme
Sonra pişman olursun
Benimlan dalga geçme
O çeşmenin başında
Seninlan buluşurduk
Suyu bahane edib
Oturur gonusurduğ
Ey çeşme bizim çeşme
Benim yaramı deşme
Sonra pişman olursun
Benimlan dalga geçme

Kavuştak

Haydi gel

Geeell

215

Yaz Aylarım Kış Oldu

- 1 Yıdurdun gençluğunu
Muradına ermeden
Küstürdün bu gönlümü
Dünyada güldürmeden oooy
Nasi anladayım ki
Bandimi doldurmadan
Bu gönlüme yaramiyi
Arayıb bulduğum adam
Bakmıyorsun yüzüme
Anlamadım ne oldu
İlkbaharım güz gibi [Kavuştak]
Yaz aylarım kış oldu

- 2 Hadi gel konuşalım
Günüz akşam olmadan
Koca yalan dünyadan
Muradımı almadan oooy
Yalvarırım Allah'a
Gavuştursun ölmeden
Eller gibi söyleyib
Neşe dolu gülmeden
Ben darginum diyorsun
Bilmiyorum ne oldu
İlkbaharım güz gibi
Yaz aylarım kış oldu [Kavuştak]

- 3 Kendimi dutamadum
Sana aşık olmadan
Ellerin bahçesinde
Güller gibi solmadan oooy
Bana garşi dillerun
Aciz mi konuşmadan
Mecnun Leyla'si gibi
Gavuşup buluşmadan
Sevmek günah değil ki
Ben sevdim da ne oldu
İlkbaharım güz gibi
Yaz aylarım kış oldu [Kavuştak]
- 4 Hadi gel konuşalım
Gençliğumuz gitmeden
El ele duduşup da
Biraz sohbet edmeden oooy
Nerede görsam seni
Duramam yaklaşmadan
Bir ağaç gölgesinde
Odurub konuşmadan
Muradıma ermedum
Açan çiçeğim soldu
İlkbaharım güz gibi
Yaz aylarım kış oldu [Kavuştak]
- 5 Yanaş da konuşalım
Kimse şübhe sezmeden
Ömrümüz geldi geçti
Doya doya gezmeden oooy
Hep yana tarıyorsun
Saçlarını örmeden
Şu yeşil gözlerinle
Güzel günler görmeden
Eyvah şu ömrümüze
Sangi bir rüya oldu
İlkbaharım güz gibi
Yaz aylarım kış oldu [Kavuştak]

216

Ben Evliyim Sen Bekar

- 1 Fırsad bulamadım ki
Sana bi şey demeye
Ara sıra başladı
Gene yeşil geymeye
Saçı yana daranmış
Yaşmağun beyaz olsun
Yalan mi söylüyorum
Herges şahidim olsun
- 2 Sarışın saçlarını
Kız gösterma kimseye
Nazarluk takacağum
Giydiğin elbiseye
Böyle sevda olur mi
Herkes bana şaşıyor
Sen olduğun düğünler
Neşe dolup taşıyor

3 Arasira bagardun
Sana el sallamadım
Bana bişe söyledi
Birden anlıyamadım
Korkayırım demeye
Bi haberim var sana
Öyle değilimiydi
Teşekkür ettin bana

5 Fazla kıyamam sana
Yürekten yaralısın
Gizlemeye çalışma
Yeniden sevdalısın
Beni bu kadar üzdün
Ne kar eyledin ne kar
Aramuzda bir fark var
Ben evliyim sen bekar

7 Düşünüb duruyorum
İnan yoruluyorum
Dargınım ben babama
Zaden kahroluyorum
Seven seveni alır
Allah izin verirse
Söyle bana yabayım
Düğün dernek olursa

4 Bana doğru bagarken
Düğün kartı aldın mi
Bana teşekkür ettun
Şimdi hatırladın mi
E gız kim koydu senun
Hava diye adını
Ben mi gönderdiğumdu
Sana düğün kartunu

6 Benden başkalarına
Sakın sevdalanırsın
Ben evliyim sen bekar
Tabiki nazlanırsın
O güzelliklerine
Neden kast edeyısın
Kız dargınım deyısın
Beni çok üzeyısın

217

Ya Sev Ya Ayrılalım

1 Gene yazdım kağada
Garib türkülerimi
Anladayım da dinle
Senden çektuklerimi
Sevmeyısın bilmezdim
Darılma küseyısın
Ben sana demedim mi
Ne iki yüzli şeysın

2 Allah'tan korkmayısın
Kız neler ettin bana
Aldın şimdi ağladın
Hiç güvenilmez sana
Sevmayan böyle olur
Hic bakmaz argasına
Sever gibi görünür
Gidersun başkasına

3 Her zaman gülmez ağlar
Boyle yâri olanlar
Beni heb gahrediyor
Söylediğün yalanlar
Bana yaptığün işler
Çoktur gelmez her sabah
Anladım senden olmaz
Ne köy ne de kasaba

4 Sevenler ne bilecek
Sevgisiz olayını
Araştırdım da buldum
Bu işin kolayını
Böyle hayat yürümez
Bi karara varalım
Biraktım vicdanına
Ya sev ya ayrılalım

5 Herkes güler oynardı
Ben ağlardım gülmezdün
Kalbimi çok kıraydın
Sevmeyisin bilmezdim
Nasi inandım bilmem
Kız senin sözlerine
Bilsem bakar mıydım
Yalancı gözlerine

6 Yuvamıza dönelüm
Birak bu darılmayı birak
Nerden koydun gafana
Acılı ayrılmayı
Bülbül gibi yavruya
Bunu kim yapabilir
Ayrılığ hasredini
Yaradan Allah bilir
Ayrılığ adeşini
Yaradan Allah bilir

7 Beddua edeceğüm
Başkasına bagarsan
Ufak minik yavrunu
Anasız bırakırsan
Allah'ını seversan
Bir gün sözünde dursan
Mahşerde gonusurug
Yuvami dağıdırsan

218

Düz Horon

Enstrümantal.

219

Yayla Göç Havası

1 Ah yine galgdi yayla göçleri şenlendi
yaylanin yollari
Ah taktılar buruncalari garib Eminem eeeyy

2 Yügledim kır atımı da
Diye gır atım diye
Bu parçayı okuduk da

eyyyy eyy eeheeyy eheeyy derdli günler
oooooy oooy oy
Ah yine vurursun yaylanin yollarina ararsin
sevdani
Ah kukolar seyrek seyrek bağıruler ne yabsın
senin yarini kalbi gurbet ellerinde eheeyy
eheey eheyy derdli günler ooooooy oooy oy
oy
Ah biraz sonra kelir Kadirga şenligleri garib
Eminem ararsın sevdani eheeyy eheyy
oohoooyy eheehey eheeyy garibum oooy
oy oy
Ah koyun kuzu meleşirler ah derdliler
derleşirler ah gidi yalan dünya kaldık gurbet
ellerinde eheyy eheyy
Ah gel al beni garib kuzum eheey eheeyy
eheyy ooooooyy oooy oy oy
Ah o Honefdera düzine gelir duvakli kızlar
eheey eheyy
Ah yine bağlarler kuşağı
Ah bu bandumizi dinlesin Karadeniz uşağı
eheeyy eheeyy garib günler ooooooyy
oooooy oy
Ah analarlan babalar oy gözyaşları döküyor
Ah gurbet ellerinde kalan evlamlari eeeeyy
eheyy hooyy oy oy

Hadira olsun diye
Hadira olsun diye oooy oy

3 Keliyiler aklima da
Hani günler hani
Ya bagsana e gelin
Kadirgaya zamani

4 Habu yalan dünyada
Halumuz ne olacak
Kadirgaya zamani da
Bu bandumuz çigacak
Bu bandumuz çigacak oooyy

220

Fadime

1 Diyeyim iki türgi
Fadime köyünüze
İçemedik suyuni da

2 Gel biraz konuşalım
Seni kimsaya demem
Trabzon'a gitmeye

- Mesken olmadı bize
- 3 Yanaş yanıma benim
Heralde sevdalısın
Gizlemeye çalışma oy
Yüregden yaralısın
- 5 Yaradan Allah bilir
Benüm çektüklerumi
Kemençeme kağada da
Dögeyim derdlerimi
- 7 Dök bana dertlerini
Ben olayım sırdaşın
Senin da benim gibi
Derdden kurtulmaz başın
- 9 Çekenlerin halinden
Çegmeyen ne bilecek
Bir gün gelir sevdalım da
Bu yüzümüz gülecek
- 11 Dünyaları verseler
Bana fayda edmiyor
Aldım başıma bela
Git diyorum gitmiyor
- Yemin eddüm Fadime'm
- 4 Yaralısın yaralı
Olsam yarana melhem
Elimden ne gelirse
De yabayım Fadime
- 6 Dögeyim de
Şu kelenlerin biri
Fadime olsa gene
Buna dayanılır mı
Nasıl dayansın yüreg
- 8 Kel yanuma yanuma
Yabancı gibi durma
İçerden yaralıyım
Sorma Fadime'm sorma
İçerden yanayırım
Sorma Fadime'm sorma
- 10 Yarın gözlerin ela
Sevmiyorum mesela
Çayelilidir bilmezdim
Aldım başıma bela

221

Ver Cezayı

- 1 Nasıl kurtulayım ki
Çegilmeyen çileden
Gavuşturmadi bizi
Davaciyim felegden
E Yaradan Allah'um
Şikayedim var sana
- 2 Fırsat vermedin bana
Sevdalimi almaya
Sığduramadun bizi
Koca yalan dünyaya
Cennete koyacaklar
Eş eşi bulmayanı

	Hiç kimsenin suçu yok Feleg sen vurdun bana		Feleg gelip buluyor İkballi olmayani
3	Ben rüyasını gördüm Bir guyuda galmışım Zaden yederı gadar Derin yara almışım Ver cezayı Hakim Bey Onu kimdir kayıran Sen değil misin felek Beni yardan ayıran	4	Nasıl savduracağım İçimde yaralari Avukad tutamadım Yiyecek paralari Ne param var ne pulum Kendim savunacağım A bu gadar parayı Nereden bulacağım
5	Parayı vermedin mi Avukat konuşmuyor Var bemece arabam Sabahtan çalışmıyor Geldi arkadaşlarım Arabamı idmeye Gene de çalışmadi Geç kaldım mahkemeye	6	Ah bemece modori Fırladdı kazı yayı Bi da huyları vardur Frenleri tutmayı Modor istob edeyi İnad eddi gitmeyi Ne olursun hagim bey Ertele mahgemeyi

222

Akçaabat Düz Horon

Enstrümantal.

5.9. Hüseyin Dilaver ve Repertuarı

Hüseyin Dilaver, 1910 yılında Sürmene'nin Aso (Aksu) köyünde doğdu. Bu doğum tarihi resmi kayıtlarda yer alan doğum tarihidir. Gerçek doğum tarihi kızının anlattığına göre 1900'lerin başı olabilir. 1888 doğumlu Rizeli Sadık ve 1901 doğumlu Piçoğlu Osman ile arkadaşlık yaptığına, bazı düğünlere beraber katıldıklarına bakarsak ikinci olasılığın daha ağır bastığını görürüz.

Hüseyin Dilaver kemençe çalmayı köylerindeki yaşlı bir Rumdan öğrendiğini anlatmıştır. Dilaver, Trabzon'un yetiştirdiği kemençecilerin en tanınmışıdır. Kemençe eşliğinde söylediği türkülerin çoğu kendisi tarafından düzenlenen türkülerdi. Örneğin "Seyahat Destanları", "Cumhuriyet Destanı" gibi. Kendi şiirlerini de kemençe eşliğinde seslendiren Hüseyin Dilaver aynı zamanda bir halk şairidir.

Hüseyin Dilaver, 1937-1941 yılları arasında, Trabzon'da fırıncılık yapmıştır. Bu arada Trabzon Halkevi çalışmalarına katılan Hüseyin Dilaver, oğlu Fahrettin Dilaver ile gerçekleştirdiği programlarda atışmalar da yapmıştır.

Hüseyin Dilaver daha sonra Karabük Demir-Çelik İşletmeleri'nde memur olarak çalıştı. Buradan da Adapazarı'na taşındı. En son olarak İstanbul'a yerleşti. Radyoda kemençe çaldı, türküler söyledi. İstanbul'da plaklar doldurdu. Hüseyin Dilaver 1964 yılında öldü.

Hüseyin Dilaver'in özellikle denizcilerin yaşamlarını ve Karadeniz kıyılarının güzelliklerini anlatan türkü-destanları vardır. Ayrıca Cumhuriyet Bayramı ve diğer ulusal bayramlar, günler için yazdığı ve kemençe eşliğinde söylediği şiirleri-destanları vardır. Karadeniz kıyılarını anlatan "seyahat destanları" geleneğini başlatan sanatçıdır (Duman, 2012: 115-117).

223

Gel Gidelim Pazara

1	Hopa'dan Arhavi'den Gel gidelim Pazar'a Pazar'da ben duramam oy oy Edalim da sevdalim Rize'de beni ara Ah benim sevduğum da Olur mi boyle keder Of Sürmene yaylasi On beş doktora bedel Arakli Yomura'dan da Gidelum Tirabzon'a Peşime ağlayirdi Sevduğum kana kana Surlar içindeki Tirabzan'ın Kisarna	2	Çıkalum Boztepe'ye Bir eğlenti edelum Eger gelir Rize'den oy oy Birdanem de sevdalim İstanbul'a gidelum Trabzan'ın feneri da İki defa döneyi Baktım Ege vapuri Limana mı ineyir Endi Egeli limana da Yandan iskandil atti Tamam yedi kulaca Demirini birakti O gün ağşama gadar Yolcisini hep aldı Ben da atladim ona Sabaha karşı kalktı
3	Hayde yarum geçelum Akçaabat YoroZ Dağı Çok kıymetli tatlıdur oy oy Edalim da sevdalim Şu Vakfikebir yağı		

Görelle Tirebolu da
Giresun'da konduğum
Bulancak Ordu bilir
Gıymetini finduğun
Şu dağa aldı duman da
Vorna küçücük liman
Fatsa Unye Terme'den
Şu çalkıyı geçelum
Samsun güzel şehiri
Hem ziyaret edelum
Kizilirmak başından
Kaptan gündüz geçelum
Gebze Sinop suyından
Doya doya içelum

224

Bakın Şu Gemiler

- 1 Ya bakun şu gemiler
İnceburni'ndan geçer
İnce oyle incedur
Gabtanelari hep seçer
Hiç dişleri yorulmaz
Zingaldur dahda biçer
Yaktu ocakları heb
Geminun ateşesi
Çok çalışkan oluyor
İnebol gayikçisi
Kerempe Fenerini
Akşamüzeri geçtik
Bir sis kabladi bizi
Zonguldağı zor seçtuk
- 2 Ah Zonguldak Zonguldak
Sendedur hep umurum
Toprağuna bereket
Altun olsun kömürün
Baba buri Ereğli
Deniz taşları yıkar
Ereğli bağlarında
Çok güzel çilek çıkar
Alapli Akçakoça
Sakarya'yı geçelum
Döndük kergeni döndük
Biraz horun tepelum
Ağva Şile başından
Sahiller bize yakın
Kaytan boğaz feneri
Gidelim akin akin
- 3 Şu boğazın içinden
Ayrı ayrı gidelum
Biricik İstanbul'i
Doya doya görelum

Dayandık Üsküdar'a
Ha göründü Marmara
Hayde köprü başına
Yelkeni sara sara
İstanbul'ı gösteren
Köprüsüdür köprüsü

148

Sordum adi Hediye
Yeter bayyanım yeter
Dönelim Sirkeci'ye
Şu Gülhane Parki'nda
Gezelim yaya yaya
Oy ne kadar güzelsin
Benzersin gökte aya
Yarın sabah erkenden
Gidelum Florya'ya

225

Bülbül Öter Gamsız

- 1 Bülbül öter gamsız
Tutuşdiler nefes
Ötme bülbülüm ötme
Goydun beni sen derde
İpek saçlım
Kara kaşlım
Nar yanaklım
Bal dudaklım gel gel gel aman of gel
aman
Oldi dağlarda duman da bayıldım
aman aman [Kavuştak]
- 2 Bahçeler ekilecek
Naneler dikilecek
Allah oyla yaratmış
Güzeller sevillecek
İpek saçlım
Kara kaşlım
Nar yanaklım
Bal dudaklım gel gel gel aman of gel
aman
Oldi dağlarda duman da bayıldım
aman aman
- 3 Ocak daşında kürek
Var bende yanmış yürek
Her dertlere dayandın
Buna da dayan yürek
İpek saçlım

¹⁴⁸ 01.58-01.59 arası bant takıldığı için deşifre edilememiştir.

Kara kaşlim
Nar yanaklim
Bal dudaklim gel gel gel aman of gel
aman
Oldi dağlarda duman da bayıldım
aman aman

226

Esti Zigana Dağı

1	Esti Ziğana Dağı oy Eridi yürek yağı Yol vermez ki geçelim Neyleyim boyle dağı	2	Haydi yarum geçelum Çağlayan ha şu çayı Geldi geçti garşimdan oy Sanki ilkbehar ayi
3	Durduralum takayi Seyrek dolu atayi Vura vurayi başa oy Yarım dümen tutayi	4	Esti bir hafif poyrayaz Gara yelden çakayi Çek gemici küreği oy Canum onda tutayır oy
5	Vay ne ettun yelkeni oy Denizlerdur artayi Bindirelum dışarı oy Tutalum ha şu çayı		

227

Gökteki Yıldızları

1	Aaaah Gökteki yıldızları Sayalım elli elli Şeref İstanbul'ı da Tapuladi besbelli	2	Aaaah A burası ne bayır Güli dikenden ayır Sevdaluk çekenleri da Gayir Allah'ım gayir
3	Ela ela merdim ela İskefile verdik yola Gel verelum sevduğum Gel verelum kol kola [Kavuştak]	4	Eeeey Ekin ektim düzlere _____ ¹⁴⁹ gözlere İşte ben gidiyorum da

¹⁴⁹ 01.58 kısmı anlaşılammıştır.

Yerim galsun sizlere

Kavuştak

- 5 Aaaah
Çağırun da kari
Gelsun kerentilan
Terledi yanaklarun da
Sil onlari mendillan

Kavuştak

- 6 Aaaah
Açtı erik çiçeği
Dalunun yedukçeği
Yengene selam bana da
O yere gireceği

Kavuştak

228

Kiraz Ayı

- 1 Kiraz ayın on beşi
Yakdi beni güneşi
Kurban ol fidan boya
Doldurdi yirmi beşi

- 3 Tüfeğum omuzuma
Erzurum'dur Erzurum
Galdik gurbet ellerde
Rezilumdur rezilum

- 5 Kemeñemun başuna
Yayi vururum yayi
Bugün bir güzel gördüm
Kayib eddim dünyayi

- 2 Karpuzun dilim dilim
Sanki kesildi elim
Her an burnumda tüter
Benüm sevgülü gülüm

- 4 Kapi kapiya bakar
Sevduğum beni yakar
Aci dema ufağum
Gine yüz yüze bakar

229

Mayıs Ayı

- 1 Mayıs ayı gelende (yar yar yar yar da
oy aman)
Dağlarda kar olur mi da (oy aman
gelin aman)

- 3 Allah ben ne yapayim (yar yar yar yar
da oy aman)

- 2 Sevdim de alamadım (yar yar yar yar
da oy aman)
Boyle da yapılır mi da (oy aman gelin
aman)

- 4 Uzaktan bakma ile (yar yar yar yar da
oy aman)

- Kestane soyulmıyor da (oy aman gelin aman)
- 5 Başındaki çemberin (yar yar yar yar da oy aman)
Güldür sevgilim güldür da (oy aman gelin aman)
- 7 Çuha yelek giymeli (yar yar yar yar da oy aman)
Yakalari düğmeli da (oy aman gelin aman)
- 9 Kara koyun yayılır (yar yar yar yar da oy aman)
Top zülifin sayılır da (oy aman gelin aman)
- 11 Omuzundan aşağı (yar yar yar yar da oy aman)
Gız saçların burulmuş da (oy aman gelin aman)
- 13 Bahçeler bayır olsun (yar yar yar yar da oy aman)
Ot tütsün çayır olsun da (oy aman gelin aman)
- Güzele doyulmuyor da (oy aman gelin aman)
- 6 Gönül kimi seversa (yar yar yar yar da oy aman)
Dünya güzelu odur da (oy aman gelin aman)
- 8 Görmeye doyum olmaz (yar yar yar yar da oy aman)
Seni bir gün sevmeli da (oy aman gelin aman)
- 10 Güzel çıkma kapıya (yar yar yar yar da oy aman)
Seni gören bayılır da (oy aman gelin aman)
- 12 Dünyanın güzeluni (yar yar yar yar da oy aman)
Gülüm sana vermiş da (oy aman gelin aman)
- 14 Geldim de gideyorum (yar yar yar yar da oy aman)
Gününüz hayır olsun da (oy aman gelin aman)

230

Oyun Havası

Enstrümantal.

231

Şişmanoğlu

- 1 Ah gidi Şişmanoğlu
Kumyatağın valisi
Mezarından aşağı
Ağları nişanlisi
- 2 Oy Şişmanoğlun Ahmet
Rahmet agayir rahmet
Gel yârim konuşalım
Eylema bana zahmet

3 Şişmanoğli vuruldi
Salini bağladiler
Hem gelinler hem gızlar
Oturdi ağladiler

4 Ah gidi Şişmanoğli
Kurşun atayur daşa
Bobasi vali idi
Gendisi Kadir Paşa

232

Yol Havası

Enstrümantal.

5.10. Hüseyin Köse ve Repertuarı

Hüseyin Köse, 1938 yılında Akçaabat'ın Koryena (Acısu) Köyü'nde doğdu. Çevrede kendisine "Koryenali Hüseyin" derlerdi. Akçaabat'ta yetişen kemençecilerin en tanınmışıdır.

Hüseyin Köse, 1965-1975 yılları arasında ününün zirvesindeydi. Doldurduğu plâklar, evlerde, minibüslerde, ki bunlara "minübüs plâkları" adı verilmekteydi, daha sonra doldurduğu kasetler, çevrede arabalarda ve evlerde çalındığı gibi daha çok Almanya'ya gidenlerin kullandığı taşınabilen teyplerde de çalınırdı. Akçaabat'ta, Maçka'da, Almanya'dan memlekete izinli gelenlerin omuzlarında asılan teyplerde onun kemençe, türkü bandları en çok çalınanlar arasındaydı. Hüseyin Köse, o zamanın teyp kültürüne damgasını vurmuştu denebilir. Kendisi de bir ara Almanya'ya çalışmaya gitmiştir.

Hüseyin Köse, İstanbul'da yapılan Karadeniz Yâyla Şenlikleri'nin bazılarına katılmış, orada kemençe çalmış ve türküler söylemiş, atışmalar yapmıştır. Hüseyin Köse 1996 yılında öldü.

Hüseyin Köse'nin bazı türküleri Ursula ve Kurt Reinhard tarafından derlenmiş ve notaları ile yayınlanmıştır (Duman, 2004: 159).

233

Trabzon'dur Durağım

1 Ooof oooy
İstanbul'dan geçince
Trabzon'dur durağım
Orada yaşamıya
Vardır benim merağım

2 Ooof oooy
Trabzon'un ismini
Aca kim idi yazan
Öyle bağlandım sana
Var mı kalbimi bozan

3 Hadırıma gelince
Durmaz gözümün yaşı

4 Ağır ağır geçelum
Ordan doğru kaleye

- Ne yaşanacag yerdir
Trabzon'da Taş Baş'ı
- 5 Bir da göz aldiralım
Bozdebe'den yugari
On hekimden eyidir
Trabzon yaylaları
- Kalede eğlenirgen
Seyredelim yaliya
- 6 Odurdum Yeşilyurd'da
İşdim Kisarna suyi
Yine hiş değişmedi
Bu Hüseyin'in huyi

234

Gurbeti Topkladım

- 1 Gurbed ele düşeli
Gülme nedir bilemem
Aylar yıllar geçiyo
Ben silaya gidemem
- 2 Gurbed ele düşeli
Memleked uzag kaldı
Bu gurbedin kederi
Aklımı başdan aldı
- 3 Gurbede düşenlerin
Çiğerleri yanıyo
Bilmeyenler gurbedi
Çog kolayı saniyo
- 4 Kaç senedir gurbedde
Yine alışamadım
Her geçen günüm keder
Rahadlig bulamadım
- 5 Bu gurbedin gahrini
Ne gadar çekeceğim
Henüz belli olmadı
Ne zaman döneceğim
- 6 Gül gibi sararıyom
Gurbed ele düşeli
Gurbedi tabuladıg
Geri dönmek şübheli

235

Yine Yaşasin Kızlar

- 1 Köpri aldında kızlar
Düfeğimde yaldızlar
Gelinler adam aldar
Yine yaşasin kızlar
- 2 Gelinler kız gardaşım
Yaşli kadınlar anam
Ağasar kızlarına
Kucak dolusu selam
- 3 Derdli derdli söylerim
Yol üsdünde taşlara
Bir kuru selam olsun
Göndereyim kızlara
- 4 Karadağ'ın ormani
Dolandi sakızlara
Benden selamlar olsun
Bağrı yanıg kızlara

5 Yaylanın çimeninde
Bağladım kadirimi
Bağrı yanık kızların
Sorarım hadirini

6 Hadırlarini sorar
İyi günler dilerim
Güzel güzel kızlara
Çok çok selam ederum

236

Bir Kurşun Atacağım

1 Bi gurşun adacağım
Yarumun anasına
Haydi güzel gidelim
Balıklu yaylasına

2 Soğug soğug sulardan
Eğülob da içelim
Ayamlar eyi oldu
Çayirlari biçeyim
Tüfeğim omuzuma
Kola giderim kola
Kalgdım bizim yayladan
Kalgdım da vurdum yola
O benim ufacığım
Geliyo eğri eğri
Kalgdım bizim yayladan
Hıdırnebi'ye doğri
İlana Boğazi'nda
Al atımı yedirdim
Hıdırnebi düzünde
Birazacıg odurdum
Olub olmaz sözleri
Dedim güzelim dedim
Rize'nin dügganında
Biraz bisküvid yedim
O benum ufacığım
Geliyo yine yine
Kalgdım orda yollandım
Çıktım kaya üstüne
Bi gurşun adacağum
Aslanli'nun taşına
Kayalardan aşağı
İndim orman başına
Anam vay olsun beni
O güzelim öliyi

İndim orman başına
Baktım yârim geliyi

237

Benim Derdim Olmasa

1	Benim derdim olmasa Böyle türki söylemem Tanrı'nın selamini Kızlardan esirgemem	2	Yügledim yüklerimi Bi ufacig kadira Hüseyin'in selami Olsun size hadira
3	Ben aşığ oldum yâre Tam on yedi yaşında Buldır ¹⁵⁰ gördüm yarimi Pullu yaşmag başında	4	Odur aşağı yarım Dinle benim sözümü Yaşmağının pulları Kamaşdırdı gözümü
5	Dövdi yarı annesi Yarin ağlamaları Kabaddi yar yüzünü Yaşmağının pulları		

238

İstiklal Savaşını

1	İstiklal savaşını Dile getireceğüm Cesur Türk Milletini Biraz med edeceğüm	2	Bu şerefli vadanım Ata'dan emaneddur Var olsun Türg milledi Yenilmez Türg milledi
3	Türg'ün cesaredine Büdün dünya şaşıyo Kahraman komutanlar Heb Türg'lerden çigiyo	4	Adadürk'lan Mareşal Keşveddi mevzileri Hedefimiz Akdeniz Türk ordusu ileri
5	Adadürk emir verdi Heb ileri ileri Kükremiş aslan gibi Maraşal'ın asgeri		

¹⁵⁰ **Buldır:** Buldur. Geçen yıl, geçtiğimiz sene.

Maçka Gelin Havası

1	Yaylanın sularından İşdim güzelim işdim E gız senin yüzünden Gurbed ellere düşdüm	2	Güzel dürkülerimden Ne isdeyim söyledin Kör olasin e Maviş Beni verem eyledin
3	Haburadan yugari Dağa çıgalum dağa Beni verem eyledin Ne yabdi idim sana	4	Damın aralığında Göründü elim elim Bu sene Sis Pazar'ına Begle beni güzelim
5	Soyun elbiseleri Derine dalamassın Begle beni güzelim Sen beni bulamassın	6	Yarun kurban olayım Bidmemiş memesine Benden selamlar olsun Ağasar deresine

Yaşasın Türk Ordusu

1	Tüfeglerin ucına Tagdılar süngüleri Yeri göğü salladı Allah Allah sesleri	2	İki saad dudmadı Yunan'in hedefleri Var olsun Türk ordusu Ölür da dönmez geri
3	Düşman ordularını Yurdumuzdan çıkardık Otuz Ağustos günü Zafer Bayramı yabdig	4	İstiklal'i kazandık Benum yogdur merağum Dünyalarda bir dane Ay yıldizli bayrağım
5	Ben ölürsem ey annem Sakın ağlama beni Kefene lüzum yogdur Bayrağa sarın beni		

Sıksara Oyun Havası

Enstrümantal.

Trabzon Başlarına

1	Duman inip kalkıyo Trabzon başlarına Vermeyi seni annen Yalvar gardaşlarına	2	Yarum sorardım sana Nerede gardaşların Habu yalan dünyada Yaktı beni kaşların
3	Haböyle diye diye Oldi yüreğim yara Eyledi beni verem Yanağimdagi kara	4	Akçaabat'ın başından Seyir ettim Tonya'yi Yarum senin yüzünden Haram ettim dünyayı
5	Akçaabat'tan Tonya'dan Geçelim Ağasar'a Orada bir güzel kız Açtı içimde yara	6	Tarihlere yazdırdım Yarım senin ismini Kalbimde taşıyorum da O sevdali resmini
7	Ağasar yaylasından Gelir duvakli kızlar Dokunmadi mi sana Böyle sevdali sözler	8	Merhametsiz galbin var Benzeyi gara daşa Ne delikanlı aldım Yaşa cilvelim yaşa
9	Cebumdeki mendilin da Yarumun işliğinden Aldadı beni yarım da Bulasın gençliğinden	10	Söyle Hüseyin söyle Söylemelan kalırsın Ondan daha güzeli da Arar bulur alırsın
11	Senin gibi bir güzel Aradım bulamadım Yalan dünyayı gezdim Seni unutamadım	12	Seni unuttur muyum Sen deli misin nesin Yedi kat yere girsan da En sonunda benimsin

Hamsiköy Dere İçi

1	Hamsiköy dere içi Yayılr koyin keçi İki fırın yapayım Dedim habu gociyi	2	Bi yabi yaptrayım Maçka yabisi gibi Oynadım cilvelimlan da Kedi yavrusu gibi

- 3 Konuştuk cilvelimlen
O u yana ben beri
Değiş ettik onunlan
Mendil ilan çömberi
- 4 Dedim Urum¹⁵¹ kızına
Ya dön beri dön beri
Sana bir şey diyeyim
Diyeyim de darılma
Elin uşacığına
Koca diye sarılma
- 5 Yayla çimeni karlar
Su olup da akarlar
Dedi konuşmayalım da
Küs sanıp da bakarlar
- 6 Konuştuk cilvelimlan
O u yana ben beri
Değiş ettik onunlan da
Mendililan çemberi
- 7 Başındaki çemberin
Solsun dallari solsun
Aldadım beni yarım
Olsun bakalım olsun
- 8 Suyun altında desti
Dolsun güzelim dolsun
Babanın bir gözü kör
Öbüri da kör olsun
- 9 Odanın tavanlari
Rendelidir rendeli
Sevdalık edeyırım
Buldur ki güzden beri
- 10 Sevdalık ede ede
Çıkayı canlarımız
Vursalar ikimizi
Karışsa kanlarımız
- 11 Ya bak yere giresi
Kararıyı ellerim
Ramazan'a gireli
İncelendi bellerum
- 12 Ah Trabzon Trabzon
İçi kalaylı kazan
Merakli günlerime
Geldi yine Ramazan
- 13 Trabzon'un içinde
Hem mum yanar hem fener
Bizi gavuşturanın
Mezarına nur iner

244

Sevdim de Alamadım

- 1 Ağa ben gideyırım
İstanbul'dur durağım
Sevdim de alamadım
- 2 Koyun beni gemiye
Sürün beni Termi'ye
Acaba nasib miyim

¹⁵¹ Urum: Rum.

- Odur benim merağım
Cilvelimi görmeye
- 3 Ufacık da yanakların
Çapula da beyini
Almıyacasın beni
Sitemun ne idi
4 Yarım yayla yolunda
Yumurta soydi yedi
Gördünüz mü yârimi
Benim için ne dedi
- 5 Gördün mü beni yârım
Yıdurma daşlarını
Sora bişman olursun
Yolarsın saçlarını
6 Bir kurşun atacağım
Yarumun anasına
Hayde güzel gidelum
Balıklı yaylasına
- 7 Soğuk soğuk sulardan
Eğilub da içelum
Ayamlar eyi oldu
Çayırları biçelum
8 Tüfeğum omuzuma
Kola giderim kola
Kalgdım bizim yayladan
Kalgdım da vurdum yola
- 9 O benim ufacığım
Geliyo eğri eğri
Kalgdım bizim yayladan
Hıdırnebi'ye doğri
10 Hıdırnebi düzündü
Al atımı yedirdim
Rize'nin düğganında
Birazacığ odurdum
- 11 Olur olmaz sözleri
Dedim güzelim dedim
Otururken orada
Biraz bisküvid yedim
12 O benim ufacığım
Geli yine evine
Kalkdıg ordan yollandık
Çıktık kaya üstüne
- 13 Bi gurşun adacağum
Aslanli'nun taşına
Kayalardan aşğa
İndim orman başına
14 Anam vay olsun beni
O güzelim eleyi
İndim orman başına
Baktım yârım geliyi

245

Elin Kapılarında

- 1 Anam vay olsun beni
Ben ne idim ne idim
Elin gabıllarında
Yedim gibi beyidim
2 Kapısının önünde
Var yabani dutlari
Kesemeyirim senden
Çilelim umutlari

3 Armutun dallarında
Seyrek seyrek çiçekler
Gız senden geçer miyim
Bunu da diyecekler

4 Guko ne bağırsın
Garşıda daşhana
Vurdi oni annesi
Ağladi aşşalarda
Annesi vurdi oni
Onin ağlamalari
Yagayi canlarımı
Çömber bağlamalari
Argasından aşığa
Saşları katar katar
Annesi sevmez oni
Benim sevdiğim gadar
Kaş kara gözler kara
Ne desem böyle yara
Canlarım gurban olsun
Sözünde duran yara

5 Anam vay olsun beni
Ben üşüdüm üşüdüm
Ben bu akşam rüyamda
Yarumla konuşudum
Konuşurken yarım lan
Gördü bizi annesi
Annesi gördi bizi
Vurdu görmemezliğe
Hemen ordan adladım
Yanımda kendirliğe
Yanımdağı kendirliğ
Ne gürlüğüdür ne gürlüğ
Koydu beni kalbina
Edmeyi evde dirlug
Kapisinin önünde
Ayvalar sararıyi
Dedu ula dişleme
Yanağım kararıyi
Yanağını dişledim
Ne yumuşag yumuşag
Güldü de dedi bana
Oylama beni uşag

6 Asker eddiler beni
Van deyiler deyiler
Ağla beni cilvelim
Giden de gelmeyiler
Asker eddiler beni
Yemen iskelesine
Yüreğümün derdini
Diyemem hepisine

Ben deli oldum deli
Tutun bağlayın beni
Ben askere giderken
Kızlar ağlayın beni

7 Ayağımı keseyi
Yeni yolun daşları
Alışveriş edeyi
Gözlerilan gaşları

9 Büyü kavağım büyü
Göğü mi alacasin
Almam seni deysin
Begar mı duracasin

8 Uşaglar baksananız
Kostuğonun düzine
Hayin hayin bakardı
Gözlerimun içine

246

Allah'tan Oldu

1 Bu yıl mısır çoğ oldu
Doldu serander¹⁵² doldu
Ne yabalım cilvelim
Bize Allah'dan oldu

3 Yaylanın çimeninde
Otlar yaşali koyun
Selvi dalına benzer
Cilvelim senin boyun
Olayım güzelime
Boyu da boyum gibi
Olayım cilvelime
Boyu da boyum gibi
Yarım gelir beşime
Yaşali koyun gibi

2 Kara kara kazanlar yar
Kara yazı yazanlar
Cennet yüzi görmesin
Aramuzi bozanlar ooy

4 Gökdeki yıldızları
Sayarım elli elli
Yar senlan sevdalığı
Tapuladık besbelli
Gece çıktım dışarı
Ayın beşine yıldız
Benim canımı yagan
İki gelinlan bir gız
Gelinler gız gardeşim
Yaşlı kadınlar anam
Almanya kızlarına
Olsun benden çok selam
Ah Almanya Almanya
Oldun gurbet ocağı

¹⁵² **Serander:** Evlerinin yanında bağımsız olarak kestane ağacından dört (nadiren altı) ahşap direk üzerine inşa edilen, mısır ve zahire ambarı.

Nasıl saklarsın orda
Böyle garip uşığı
Ah Almanya Almanya
Hiç işlerin sorulmaz
Olmasa sari gizlar
Bi gün sende durulmaz

5 Sarmaşık bilbilleri
Yiyeyim o dilleri
Aşdi yeşil çiçekler
Tam sevdalıg günleri

6 Sarmaşık ilim ilim
Hani benim sevgilim
Ne dedim de darıldı
Kurusun benim dilim

7 Ana vay olsun beni
Ben kurudum kurudum
Olsan insan evladi
Sözlerinde dururdun

247

Çöl Dağları

1 Ah çöl dağlar gene güneş vuruyi
Kuru ağaç diplerine yılan olsam da
girsam yarumun yüglerine eyy dağlar
oooy eeeyy
Ah gene aşdi yeşil yapraklar dedi bana
cilvelim
Kalk senlan bile gidelim yayla
yollarına garip kuzum oy eeeyy
dağlar ooooyyy eeeyy
Ah çöl dağlar geldi mi kara duman
yarami kapatti bizi garip kuzum
eeeyy dağlar ooooy eeeyy
Ah gene şenlendi Honefdere yollari
kızım aşdi yeşil çiçekler garip
Eminem oh eeeyy dağlar ooooy eeey

2 Felek vurdun damgani
Neden derdli kalbimi
İstersen al canimi
Ne geçer ki eline

3 Gürgene takdim ateş
Yanayı deli deli
Cilvelime söyledim

4 Koryanalı Hüseyin da
Söyleyi yana yana
Cilvelim da söyledi

- Çok seveyirim seni
- Ben oldum senden fena
- 5 İki koyun bir kuzi
- 6 Habu yalan dünyada
- Yayılr dizi dizi
- Yanarım iki şeyi
- Şu yalancı dünyada
- Çarıklarılan bile
- Sevdalık yakti bizi
- Alamadım Ayşe'yi

248

Kongop'un Yol Havası

Enstrümantal.

249

Sıksara

Enstrümantal.

250

Gelin Havası

- 1 E gürgen ağaçları
- Meyva vermeyisınız
- Geçti mi burdan yârim
- Bana demeyisınız
- 2 Gitti yârim ormana
- Oy islandi islandi
- Ağaçlara sorardım
- Hanginize yaslandi
- 3 Ayağını keseyi
- Yari yolun daşları
- Alışveriş edeyi
- Gözlerılan gaşları

251

Akçaabat Yol Havası

Enstrümantal.

252

Sallanma Oyun Havası

Enstrümantal.

253

Muhabbet

Enstrümantal.

254

Yayla Yol Havası

Enstrümantal.

255

Akçaabat Kız Horon Kurma

Enstrümantal.

256

Maçka Uzun Hava

- 1 Ah çöl dağlar ooooooy eeheeeeyy
Aşdi yeşil çiçekler oooy heheeeeyy garip kuzum ooooooy heeey
Eheheeyy ohohoooooh garip kuzum ooooooy heeheeeey
Ah gene şenlendi Kadirga yollari ooooooyyy heeey
Kukolar bağriyi heheeeeyy heheheeyy garip kuzum ooy heheeeey
Ah aşdi yeşil yapraklar yine yayla yollarında yedimim ooooooy heheheeeeyy
Ah kel ağla beni garip kuzum eheheeeeyy dağlar oy heheheeeeyy
Ah Kadirga yollari yine şenlendi garib kuzum ooooooy heeey
Aşdi yârim geliyi heeheeeeyy eheheeeeyy garib kuzum ooooooy heheheeeeyy
Ah Hıdırnebi yollari ooooooy heeey canlar oy garip Emine'm eheeyy eheeyy canlar
oooooy heheeyy
Ah kalk gidelim yedim kuzum aşdi yeşil yapraklar yayla yollarında ooooooy heeeyy
Eheheeyy ohohoooooh dağlar ooooooy heeheeeey

257

Zafer Kokusu Geldi

1 Zafer kokusu geldi Küçük adadan bize Küçüg anavatandan Bahsedeceğim size	2 Adina'nın itleri Zincirini gobartmış Şu zavalli Yunanlar Kanina mı susamış
3 Aklimizdan çıkmıyo Atatürk ne demişti Yunan'a ders vermenin Tam zamani gelmişti	4 Mehmedçikler can adar Artıg gönderin bizi Bizim yavru vadandan Yog edeceğüğ sizi

- 5 Şanlı Türg askerleri
İniyor sıra sıra
Yirmi Temmuz sabahı
Ayak basdı Kıbrıs'a

258

Rum Muhafız Alayı

1 Rum muhafız alayı Karışdı kana sele Yarım saad içinde Girne'yi aldıg ele	2 Eser mavi göklerde Türgiye'nin jedleri Emir aldı Mehmedçik Zafersiz dönmez geri
3 Türkler çıktı Kıbrıs'a Hemen bayrağı digdi Birçok garargahlara Teslim bayrağı digdi	4 Burunlarına kokti Sakarya'nın kokusu İşledi yüreğine Mehmetçiğin korkusu
5 Türk ordusu çoşarsa Dünya çıgamaz başa Dinlenme kambı oldu Mehmedçiğe Lefkoşa	6 Olmadi alamadim Buranın havasini Biraz da anladayim Kıbrıs'ın davasini
7 Yerleri titretiyor Türk askerinin ayağı Orada dalgalansın Şanlı Türk'ün bayrağı	8 Kıbrıs'ın ortasında Yansın ışıklar yansın O güzel adamıza Yunanli yandan bağsın
9 Garadeniz sulari Yıgar dağları yıgar Kahraman gomutanlar Türk Milleti'nden çıkar	

259

Anlatayım Size Avusturya'dan

1 Gel koyayim eline yar Cebumdeki kınadan Biraz da anladayim	2 Mayıs ayı gelende Yağar dağlarında kar İşte olur onlardan

- Size Avusturya'dan
Çok neşeli gezilir
Tepeleri dağları
İncitmezler adami
Pamuk gibi kızları
- 3 Cumartesi gelende
Kastavuz'a giderler
Beyaz şarab içerler
Düzgün görürselar seni
Gel oturalım derler
- 5 Ah Almanya Almanya
Oldun kurbed ocağı
Nasıl saklarsın burda
Böyle garib uşağı
- 7 Sürmene çarşisinde
Ben kolciyim kolciyim
Ağla beni güzelim
Senin gibi yolciyim
Ağla beni cilvelim
Senin gibi yolciyim
- 9 Kar yağar dizi dizi
Annesi vermez kızi
Niye vermiyor oni
Kör olsun iki gözi
- 11 Kar yağar dizi dizi
Annesi vermez kızi
Niye vermiyor oni
Kör olsun iki gözi
- Deliganlılara yar
- 4 Alacag canımuzi
Yedmiş ikinin yılı
Anlamadım nedendir
Hebisi da kukuli
Bilemedim nedendir
Hebisi da kukuli
Sari gız gelmez oldun
Suyun kapularına
Dolanayim sari giz
Dolgun yapularına
Dolanayim sari giz
Kalın yapularına
- 6 Ah Almanya Almanya
Hiç işlerin sorulmaz
Olmasa sari kızlar
Bir gün sende durulmaz
- 8 E Sürmene Sürmene
Dağların eteği çam
Ben gurbed ele yandım
Sen da sevduğume yan
- 10 E Sürmene Sürmene
Dağların eteği çam
Ben gurbed ele yandım
Sen da sevdiğume yan oooy

Beş Parmak Dağlarında

1 Oooff oooff Beş Parmak dağlarında Yunanlılar gaçıyo Peşine Türk ordusu Her an ölüm saçıyo	2 Yunanlı'nin mevzisi Temelinden sögildi Adina itlerinin Boyunlari büğüldi
3 Oooff oooff Osmanlının ocağı Bağı kalmışdır sönmez Zavalli Makariyos Lefkoşasına dönmez	4 Yunan esirlerini Yolladuk Ankara'ya Türk'ün hakli gücünü Biz duyurduk dünyaya
5 Bu zirve savaşını da Çok zamandır begledig Deniz Türk tarihine Bi sayfacık ekledik	6 Bi gürşun adacağum Şu garşıdagi daşa Dünyalarda var olsun Bizim Ecevid Paşa
7 Beş Parmak dağlarından Gümüş akıyo gümüş Ada sözümüz vardır Yenilen doymaz imiş	8 Altinci file orda Aldi Yunan'i tava Zafer hakkumuz bizim Yunanlı aldi hava
9 Hem çaldi hem söyledi Koryanalı Hüseyin Daha büyüğ zaferi Siz Ege'den bekleyin	10 Ha böyle söyleyırım Agar gözümünden yaşlar Ben fena mı deyirim Sevgili vadaandaşlar
11 Lafkoşa'nin içinde Yaya gezerim yaya Türg'ün insanlığıni da Biz taniddıg dünyaya	

Yeşil Çiçekler Gibi

1	Yeşil çiçekler gibi Çimenlerde bidelim Yaz başı geldi gene Çilvelim ne edelim	2	Aldı duman dağları Yiddi güzelim yiddi Yüreğumun içinde Yeni yaralar bididi
3	Kapısının önünde Var yabancı dudları Kesemiyorum senden Güzelum umudları Armudun dallarında Seyreg seyreg çiçekler Ben senden geçer miyim Öyle da diyecekler	4	Akçaabat'ın başından Seyir eddim Tonya'yi E gız senin yüzünden Haram çegdim dünyayı
5	Akçaabat'tan Tonya'dan Geçelim Ağasar'a Orada bir güzel kız Aşdı içimde yara Tarihlere yazdırdım Bamug senin ismini Kalbumde taşıyorum O sevdali resmini	6	Ağasar yaylasından Gelir duvakli kızlar Dogunmadi mi sana Böyle sevdali sözler Merhamedsiz kalbun var Benziyo kara daşa Heb deliganli aldın Yaşa güzelim yaşa Cebumdegi mendilum Yarumun işliğunden Aldadın beni e gız Bulasın gençliğunden Söyle Hüseyin söyle Söylemeylan kalırsın Ondan daha güzeli Arar bulur alırsın Senin gibi bir güzel Aradım bulamadım Yalan dünyayı gezdim Seni unudamadım Seni unudur muyim Sen deli misin nesin

Yedi gad yere girsen
En sonunda benimsin
Senin için kadladım
Avruba'nın yolunu
Neden unudamadın kız
O babanın çolunu
Geldig senlan yüz yüze
Nasıl karar söyledin
Böyle deliganliya
Neden buşlug eyledin

262

Sıksara Oyun Havası

Enstrümantal.

263

Karadağ'ın Suları

1	Karadağ'ın sulari Akıyo damar damar O kırmızı yanağa Vursam bir iki şamar	2	Kırmızı yanakliyim Sandıklara sakliyim Annesi da biliyi Kızına merakliyim
3	Sari camın altında Ben uyuya uyuya Kalktım sabahdan baktım Yarım gideyi suya	4	Alaca eküzüğüm Gel eşine eşine Kalktım sabahtan gittim Güzelimin peşine Kalktım sabahtan gittim Cilvelimin beşine
5	Haburasi neresi Ermeniler obasi Gittim yarın beşine Duydi bizi babasi Anam vay olsun beni Gideyi benim yaşım Bağırıyi kizina Var mıdır ayagdaşın Anam vay olsun beni	6	Yaylanın çümeninde Serin serin eseyim Kızı da deyi uğa Koryanali Hüseyin İsmimi sorayısın Hüseyin'dir Hüseyin Arayı misin e gız Yollarını keseyim Alçak ceviz dallari

- Kurudu benim yaşım
Kızı da deyi uğa
Benum var ayaktaşım
O benim ufacığum
Buradadır burada
Bağriyi kizina
Kimunlasın urada
- 7 Ooof ooooooy
Karadeniz incisi yar
Goysun eline kına
Altın kemeri sarsun
Öyle gelsin yanima
- 9 Hamsiköy dere içi
Yayılır koyun keçi
İki konak yapayım
Dedim habu pohoçi
Bi yabi yaptırayım
Maçka yabısı gibi
Oynarduk güzelimlan
Kedi yavrusu gibi ooooooy oy
- Yıka beyaz kollari
Nereden gelecesin
Göz edeyim yollari
Kınalı parmağına
Altın yüzüğ takayım
Nereden gelecesin
Yollaruna bagayım
- 8 Ya gel au öyle beri yar
Sana bişey diyeyim
Diyeyim de darılma
Elin uşacığına
Koca diye sarılma

264

Yayladan Gelir Kızlar

- 1 Gelir yayladan kızlar
Çiçeğler ellerinde
Yayladan gelir kızlar
Çiçeğler ellerinde
Kayar yemenileri
Yayla çimenlerinde
Yaylanın çimenine
Gel desem gelir misin
Hau sari saçlardan
Güzelim verir misin
- 2 Arkasından aşağı
Saçlarının uşlari
Dil getirse konuşsa
Ayazma ağaşlari
E gürgen ağaçlari
Meyva vermeyisınız
Yarım geçti mi burdan
Bana demeyisınız
- 3 Gitti yârim ormana
Oy islandi islandi
- 4 Yaylanın çimeninde
Var idi karım karım

Ağaçlara sorardım
Hanginize yaslandı

E yaylanın yolları
Geçti mi sizden yarım

265

Haydi Yarım Ormana

1 Haydi yarım ormana
Karadağ'a yabrağa
Taradi seni annen
Koysun kara toprağa

2 Haydi yarım ormana
Edelim odun odun
Odun değil merağım
Seni kalbime kodum

3 Yaylanın çimeninde
İçtim soğuk sucuğaz
Gel otur konuşalım
Ne olursun kıcuğaz
Gel otur konuşalım
Ne olursun olursun
Aha ben gideyırım
Sonra bişman olursun

4 Kecilerin içinde
Tanıdım oğlağımı
Hovardalık edergen
Kesdiler kulağımı

5 Erir dağların kari
Tümen kalkar yukari
Yar sana vurulali
Kalmadım yari yâri

6 Adın uşaglar adın
Tozu dumana kadın
Barudunuz yoğusa
Tobrag doldurun adın

7 Gelme yağmur ayanda
Tanırlar iğimizi
Kalın uzun tabancam
Kurtarur ikimizi

8 Tabancamın kayışı
Kavim edelim işi
Gel otur konuşalım
E dünya görmemişi

266

Karaabdal Kadirkaya

1 Karaabdal¹⁵³ Kadirkaya¹⁵⁴
Yük taşıyi katırlar
Helbette Urum kizi
Sevdasini hadırlar

2 Karaabdal dedikleri
Bir yamanın belinde
Dariliyısın benden
Ne var benim elimde

¹⁵³ **Karaptal:** Kara Abdal'dan gelir. Akçaabat-Haçka yakınında "Karaptal Yayla Şenlikleri"nin yapıldığı yer.

¹⁵⁴ **Kadirkaya:** Trabzon-Maçka ile Torul'un sınırında, "Otçular Haftası Yayla Şenlikleri"nin yapıldığı yer.

- 3 Elimdeki kemeçe
Görelle yapısıdır
A koynuni gireyim
Cennetin kapısıdır
- 4 Yüzdurdum kayığımı
Görelle'den u yana
Girer miyim ufağım
Uyurken da rüyana
Girer miyim güzelim
Uyurken de rüyana
- 5 Görelle Tirebolu
Giresun'da kayıklar
Kocasi miskin olan
Akşam üstü sayıklar
- 6 Ben ettim sevdaliği
Sevindirdim elleri
Kocasi miskin olan
Kariştirir günleri

267

Alamadım Buranın Havasını

- 1 Olmadi alamadım
Buranın havasını
Biraz da anlatayım
Kıbrıs'ın davasını
- 2 Kıbrıs içi sarhoşın
Gezerim diyar diyar
Yakışı mi Kıbrıs'a
Magaros gibi hiyar
- 3 Yerleri titrediyor
Türk askerinin ayağı
Orada dalgalansın
Şanlı Türk'ün bayrağı
Kıbrıs'ın ortasında
Yansın ışıklar yansın
O güzel adamıza
Yunanlı yandan baksın
Şanlı Türk askerleri
İniyor sıra sıra
Yirmi Temmuz sabahi
Ayak bastı Kıbrıs'a
Kavuşamadım yâri
Peşine koşa koşa
Dinlenme kampi oldu
Mehmetçiğle Lefkoşa
- 4 Burunlarına aldı
Sakarya'nın kokusu
İşledi yüreklerine
Mehmedçiğın gorkusu
Yüreğine işledi
Mehmedçiğın gorkusu
- 5 Aklimizdan çıkmıyor
Adadürk ne demişti
- 6 Karadeniz suları
Yıgar dağları yıgar

Yunan'a ders vermenin
Tam zamani gelmişdi

Kahraman komutanlar
Türk Milletinden çigar

7 Yüzdurdum kayığımı
İşde göründü Rize
Kıbrıs'ın davasını
Verin Karadeniz'e
Dünyalarda bir dane
Karadeniz uşağı
Orada parlıyacak
Trabzon'un bıcağı

8 Trabzon'un ismini
Aca kim idi yazan
Oyle bağlandum uğa
Var mi kalbimi bozan
Var mi kalbimi bozan oooy

268

Dumanlı Derelere

1 Dumanlı derelere
Yar seni vermem ellere
Olsam kemer de sarsam
O inceciğ belleri
Kemer olsam da sarsam
O inceciğ belleri

2 Ben eddim sevdaliği
Sevindirdim elleri
Ramazan'a gireli
İncelendi belleri

3 Ah Trabzon Trabzon
İçin kalaylı kazan
Merakli günlerime
Geldi gene Ramazan

4 Trabzon'un içinde
Hem mum yanar hem fener
Bizi kavuşturanın
Mezarına nur ener

5 O benim ufağımın
Yaşı akıyo yaşı
Ne yaşanacag yerdir
Trabzon'da Taş Baş'ı

6 Buğazında paralar yar
Yılan olur yer seni
Güvenme görümüne
Gittiği yerde der seni

269

Sarmaşık Bülbülleri

1 Sarmaşık bilbilini yar
Gel deşire deşire
Yar vurdu Fiyano'ya da

2 Sarmaşık ilim ilim yar
Hani benim sevgilim
Ne dedim de darıldı

Ben da vurdum Lişer'e¹⁵⁵

Kurusun benim dilim

- 3 Sarmaşığı bilbilleri yar
Yiyeyim o dilleri
Aşdı yeşil yapraklar da
Tam sevdalıg günleri

270

Gelin Havası

- 1 Ah çöl dağlar geldi yine yaz başları
açtı yeşil yapraklar yayla yollarında
kukolar bağıryor eeey dağlar oy
Ah kel ağla beni yedim guzum
heheeyy dağlar ooooooy heey
Ah çöl dağlar heheeyy ohohooy
heheeyy dağlar ooooy heey
Ah gene aklıma geldi Meksila başları
garip kuzum ooooooy heyy dağlar oy
Kukolar bağıryı yedim kuzum
heheeyy ohohooy eheheeyy dağlar
oooy
Ah Karakaban suyu kendinden akar
ohohooy heey dağlar ooooy heeey
Ah kene eridi karların ohoooy
heeheeyy eheey ohohoyy dağlar oooy
Ah şenlendi Kadirga yolları yedim
kuzum ooooooy heeyy
Ah kel ağla beni garip kuzum oo
heeyyy ohoo eheey dağlar ooooooy
Ah geldi gene bir kara duman çöl
dağlara ooooy heey dağlar oy
Ah kel ağla beni garip kuzum eheeyy
ohoooy eheeyy dağlar ooooyy
- 2 Çıktım kızılağaca
Kızılağaç bellendi
Kalk gidelim güzelim
Aldadı ilelendi
- 3 Kızılağaç fidanı
Yaş iken eğilecek

¹⁵⁵ **Lişer:** Trabzon il merkezinden 54 km uzaklıkta, Maçka ilçesinde bir yayla adı.

Güzellikten ne çıkar
Gönülu sevilecek

271

Uyun Horona Uyun

1	Uyun horona uyun Tavan tahtası gibi Sarılayım boynuna Yaban asması gibi	2	Asmalı kara ağaçlar Ener beline saçlar Kuruttun beni yarum Nasıl kurur ağaçlar
3	Gülken geldim yanına Ormanda fidan iken Korkma güzelim korkma Ben senin sevdan iken	4	Çıkı da keseceğim Gürgen tepelerini Oturdum da dinledim Yarin demelerini Olayım güzelime O ne deyi ne deyi Neyleyim böyle yâri Bıraktı da gideyi
5	Gide gide bu yola Yolun ardı gelmeyi Sevdali olanların Veremi tükenmeyi	6	Dertliyim veremliyim Kimse halımdan bilmez Otursam da gandırsam Halım darife gelmez Oturdu yol üstünde Fistani ilekleyi Dedi ulan Hüseyin Yarin seni bekleyi Çoban ettiler beni Yedi dane çebiçe Ben günüzden gelemem Gelirim gece gece Akşam geldim kapına Kapıların doğ idi Bağırdım iki ağız Evde kimse yoğ idi
7	Kapisinin önünde Var yabani dutları	8	Yügledim kır atımı Diye kır atım diye

Kesemiyorum senden
Güzelum umutlari
Armutun dallarında
Seyrek seyrek çiçekler
Ben senden geçer miyim
Oyla da diyecekler

Elin nişanlisini
Bıldım benim diye

272

Kara Kara Kazanlar

Enstrümantal.

273

Akçaabat Sıksara Oyun Havası

Enstrümantal.

Ha boyle ha boyle
Ha Tonyali
Ha Maçkali
Ha Vakfikebirli
Ha Göreleli
Dikkat dikkat sağa bak ayak bir al aşağı oğlum hop hop hop

274

Avrupa'nın Kızları

1	Avrupa'nın kızları Ne ocaklar söndürdi Ne Müslüman gençleri Katoliğa döndürdi	2	Hafil aldanma ¹⁵⁶ kardaş Hangi yola gidersin Çocuk parani alır Gavur kızınla yersin
3	Senin çoluk çocuğun Yok mu memlekedinde Hiç mi cefa çekmedin Şu gurbedin elinde	4	Nasil bu haragedi Yağıştırdın aslına Aslın Türk değil midir Yazıklar olsun sana
5	Atma Hüseyin atma Aleyhine gençlerin		

¹⁵⁶ **Gafil avlanmak:** Habersiz ve hazırlıksız bir durumdayken bir olayla karşılaşmak.

Atlatırsın aklını
Düşünme derin derin

275

Gittim Avusturya'ya

1	Biraz da anladayım Size Avusturya'dan Kaldım gurbet ellerde Doymadım hayatımdan İstikbal kurtarmaya Gittim Avusturya'ya Kızlardan kurtulu da Dönemedim silaya	2	Çok kumral güzeli var Virane memleketun Ey zalım Avusturya Yedin canımı yedin
3	Çok neşeli gezinir Tepeleri dağları İncitmezler adami Pamuk gibi kızları	4	Mayıs ayi gününde Yağar dağlarında kar İşte olur bunlardan Delikanlılara yar Söyle Hüseyin söyle Sardi kalbuni duman Bu kızlardan bir dane Edemedim Müslüman

276

Düştüm Gurbet Ellere

1	Düştüm gurbet ellere Arkadaş ne edeyim Çalani söyleyeni Size takdim edeyim	2	O benim güzelimlan Bozulmasın aramız Trabzon vilayetim Akçağabat kazamız
3	Akçaabat'tir yolumuz Para tutmaz elimuz Köyümü sorarsanız Acisu'dur köyümüz	4	Girdim yarlan kol kola Yürüyorum yan yana Yeni ismi Acisu Eski ismi Koryana ¹⁵⁷

¹⁵⁷ **Koryana:** Trabzon ili, Akçaabat ilçesi Acisu köyünün eski adı.

5 Belimde tabancami
Rehin vereyim rehin
Hem çalan hem söyliyan
Koryanali Hüseyin

6 Derdimi söyliyeyim
Yol üstünde taşlara
Takdim ettim kendimi
Bütün arkadaşlara

277

Yapmaz mı Türk Ordusu

1 _____
_____
Yeri göğü salladı
Allah Allah sesleri

2 İki saad dutmadi
Yunanlin hedefleri
Var olsun Türk ordusu
Ölür da dönmez geri

3 Düşman ordularını
Yurdumuzdan çigarddık
Otuz Ağustos günü
Zafer Bayrami yaptık

4 İstiklal'i kazandık
Benim yoktur merağım
Dünyalarda bir dane
Ay yıldizli bayrağım

5 Ben ölürsem ey annem
Sakın ağlama beni
Kefine lüzum yoktur
Bayrağa sarın beni

278

Dağlar Dağladı Beni

1 Dağlar dağladı beni
Gören ağladı beni
Şu yalancı dünyadan
Bi kere sevdim seni

2 Bi haber keldi bana
Yarimi eller aldı
Keşke sevmez olaydım
Elim koynumda kaldı

3 Yaylanın çimeninde
Var idi karım karım
Ellerimi koynumda
Nasil bıraktın yarım

4 Öyle keliyi bana
Gireceğim kanına
Merhametsiz sevgilim
Nasil kıydın canıma

5 Mezarumun üstünde
Açtı yeşil yapraklar
Ben doyamadım senden
Doysun kara topraklar

Sarmaşık Bülbülü

1 Elasin ufacuğum Giresin yere yere Yar vurdi Fiyano'ya Ben de vurdum Lişer'e	2 Sarmaşık bilbilleri Yiyeyim o dilleri Aşdi yeşil çiçekler Tam sevdalık günleri Aşdi yeşil yapraklar Tam sevdalık günleri
3 Ben nasıl çıkacağım Şorama bayırını Ben sevdim eller aldı Görmesin hayırını	4 Honefter dedikleri Bi yamanın belinde Darılıysin benden Ne var benim elimde

Heyledim Keçileri

1 Heyledim keçileri Teke girdi içeri Ne ettiğumuz vardı Çektuk bu çileleri	2 Evleri karşımızda Sevdalık başımızda Daha mi çekeceğüz Gencecik yaşımızda
3 Kuş konar dalımıza Şükur bu halumuza Ölürsak gurbet elde Kim girer sağlımuza	4 Yine geldi aklıma Karadağ'ın obası Kim ağlar Hüseyin'i Yok anası babası
5 Yar senin güzelliğin Aldı aklıma baştan Ne anam ne babam Doğmuşim kara taştan	6 Biz varız yedi kardaş Ben ayrı anadanim Hiç kimseden fayda yok Kayırsın Yaradan'ım

Nasıl Hıyanet Ettin

1 Nasıl hıyanet ettin Şu ilahi aşkıma Biraktın gittin beni	2 Ayağında çoraplar Kap kara zeytin gibi Biraktın gittin beni

- Yapayalnız başıma
- 3 Mahkemeye giden de
Niçin yalan söyledin
Yazıklar olsun sana
Beni maphus eyledin
- 5 Hergesin etticeği
Kendi yanında kalmaz
Yalancılardan mumu
Sabah gada yanmaz
- Anasız yedim gibi
- 4 Benim haberim yokken
Geldin bana süründün
Şu gencecik emrümü
Mapuslarda çürüttün
- 6 Koyun kuzu karışık
Yaylanın çümeninde
Gören ağlasın beni
Kaldım gurbet elinde

282

Yaylalar Otlı Olur

- 1 Yaylalar otli olur
Bekarlar derdli olur
Bekar kızın memesi
Şegerden tatli olur
- 3 Çeketimün koluna
Üdü vururum üdü
Bekar kızı saklama
Faiz almaktan kötü
- 5 Bekarların halini
Kimse gidi sormuyor
Bekar kız saklayanın
İbadeti olmuyor
- 2 Kar yağar yağmur yağar
Çoban koyunu sayar
Bekar kız saklayanın
Evine nalet yağar
- 4 Bekar saklamam diye
Hoca her gün söylüyor
Bekar kız saklayanlar
Hic aza gidemiyor
- 6 İnsan sevindirmeli
Bekarlıktan yanani
Bekarların günahı
Kör eder saklayani

283

Sarmıyor Bellerimi

- 1 Sarmıyor bellerimi
Yedi yüz elli fişek
Ander kalsın güzelum
Bensiz yattığın döşek
- 3 Ceviz yaprağı yersiz
- 2 Bencere parmak parmak
Tutan eller kurusun
Sensiz duramam derdin
Şimdi nasi durursun
- 4 Sen uyuklarsun bensiz

Duramıyorum sensiz
Yılan girsin koynuna
Nasıl uyuyorsun bensiz

Ben uyuyamam sensiz
Nasıl yemek yiyorsun
Yarım sofrada bensiz

- 5 Uzakta yâri olan
Mektub ile konuşur
Bu yalancı dünyada
Sabredenler kavuşir

284

Ah Almanya Almanya

- 1 Ah Almanya Almanya
Bilemedim huyunu
Aca içecek miyim
Balıklu'nun suyunu

- 2 Kaldım Almanyalarda
Geriye dönemedim
Habu kadar hasretlik
Hiçbir yerde görmedim

- 3 Çadırımı kurayım
Gurbet elin düzüne
Hasret gideceğüm
Çoluk çocuk yüzüne

- 4 Karadağ yaylasında
Otlar körpe kuzular
Anam ile babami
Her gün gönlüm arzular

- 5 Ellere mektup gelir
Benim yüreğim erir
Bizim hayırsız bana
Yılda bir haber verir

285

Tonya Sıksara Oyun Havası

Enstrümantal.

286

Kaldım Gurbet Ellerde

- 1 Kaldım gurbet ellerde
Güzelum ne edeyim
O yaşlı gözlerine
Kurban olsun Hüseyin

- 2 Yarım yoluna koydum
Malum ilan çanumi
İki günlük dünyada
Nasi kırdın kalbimi

3 Çikamaduğun dağı
Çıku seyran eylema
Yabamazsın gönlümi
Yığıp viran eylema

5 Girip de yatamadum
Yarumun kucağuna
Soyurdurdun yuvami
Su döktün ocağuma

4 Beddua edeceğum
Selvi boyli Havva'ma
Yıktın kız ocağumi
Sıra bitti yuvama

6 Derenin kıyısında
Su verdim patlıcana
Allah'tan korkmaz mısın
Nasıl kıydın bu cana

287

Yaktın Beni Güzelim

1 Heeeyyy
Yaktın beni güzelum
Yaktın da ettin ozan
Çennet yüzü görmesin
Yar aramuzi bozan

3 Heeeyyy
Kayalar aşamasın
Aldığın yaşamasın
Ben sevdim eller aldi
Mevlam bağışlamasın

5 Heeeyyy
Kara koyun yün ilan
Bıçacığım kın ilan
Etmem daha sevdalık
Bir Allah'ın kul ilan

2 Heeeyyy
Yaktın beni güzelim
Allah da yaksın seni
Bir tomurcuk gül iken
Yarım soldurdun beni

4 Ada vurdum meşeyi
Dolanıyı çeşmeyi
Bu gaybana sevdalık
Hiç bana gelişmeyi

6 Heeeyyy
Söylediğim türküler
Gidiyor mu hoşuna
Çok sevdalıklar ettim
Hebsi gitti boşuna
Heeeyyy

288

Selvi Gibi Boyuna

1 Selvi gibi boyuna
Yarım sarılacağum
Konuştuk güle güle
Nasıl ayrılacağum

2 Kemeñemun telini
Usandum bağlamalan
Kavuştuk güle güle
Ayrıldık ağlamalan

3 Yaylanın çümeninde
Kardan giderum kardan
Ander kalsın gurbeti
Ayırdı beni yardan

5 Yar sana vurulali
Kalmadım yari yari
Allah başa vermesun
Çanlı ayrılıkları

4 Bahçesinde sümbüller
Dallarında bülbüller
Ne edelım güzelım
Geldi ayrılık günler

6 Bahçede açan güller
Sararı da solmazsa
Ölüm Allah'ım emri
Şu ayrılık olmasa

289

Bahçede Yemişleri

1 Bahçesinde yemişi
Topladum elek elek
Buldur bile gezerdik
Bu yıl ayırdı felek

3 Kaldım gurbet ellerde
Kimse bilmez halımdan
İki günlük dünyada
Ben doymadım yarumdan

5 At başına beyazi
Gelsin dağların yazı
Yar yadıyo yadakta
Ben çekerim ayazi

2 Ben gemilan gidemem
Yol yok midur karadan
Felek ayırdı bizi
Kavuştursun Yaradan

4 Yaylanın çümenleri
Kardan görünmez kardan
Yer doyarsa yağmurdan
Ben de doyarım yardan

290

Oturduk Arkadaşlar

1 Akşam oldi karanlık yar
Canıma aldı darlık
Kınamayın gençleri
Çekilmeyi bekarlık

3 Al elmanın birini yar
Sür yanuğa kirini
Seven seveni alsa

2 Ah ne olsa ne olsa
Bu sevdaluk olmasa
Madem oldu sevdaluk
Seven seveni alsa

4 Tekirdağ'ın karpuzı
Ne kırmızı kırmızı
Mala tamah etmeyin

- Biz da biri birini
- Denk ilen verin kızı
- 5 Koryanali Hüseyin
Dertli dertli söyleyi
Gönul sevdiği yâri
Ölür da vazgeçmeyi
- 6 Tara saçını tara
Güzelum beni ara
Canlarım kurban olsun
Beni seven kızlara

291

Alaca Öküzçüğü

- 1 Alaca öküzçüğü
Harıla da deşinur
İki kömür bir olsa
Kuru taştta geçilur
- 2 Bahçesinde gül biter
Dalında bülbül öter
İki gönül bir olsa
Dağı taşı yok eder
- 3 Koryanali Hüseyin
Kaldi Avrupalarda
Garip bülbüller gibi
Geziorum yollarda
- 4 Kaldım gurbet ellerde
Gören ağlar halime
Bir kuru selam olsun
Göndereyim yârime
- 5 Olayım güzelime
Yürüsün iki yali
Kaldın Almanyalarda
Ey gidi Koryanali
- 6 Uyu güzelum uyu
Görürsun rüya rüya
Şeger olsam da düşsam
Yarım içtiğın suya

292

Ben Çalışa Çalışa

- 1 Ben çalışa çalışa
Ağırıyi kollarum
Ne mektup var ne haber
Sağ midur çocuklarum
- 2 Deniz üstünde biber
Kayıklar gelir gider
Ne mektup var ne haber
Yanar yüreğüm tüter
- 3 Güzelim senin ile
Yaylada buluşalum
Dağlar var aramızda
Mektuple konuşalum
- 4 Çalışip kazansana
Dünya istikbalını
Malın mülkün olmasa
Kimse sormaz halini
- 5 Akşam sabah kahvede
Eve dönüp gitmessın

Evde yavrularına
Yiyecek temin etmessin

293

Akçaabat Horon Bağlama

Enstrümantal.

294

Yaralı Kuşlar Gibi [A Yüzü]

1	Sıra sıra dikerler Telefon direğini Emineler çok yakar Adamın yüreğini	2	Konuşurduk Minelan Minelan Eminelan Hayde dediğim yere Gelir misun benimlan oooy
3	Yaylanın çimenini Otlar körpe kuzular Anam ile babami Her gün gönlüm arzular oooy	4	Olup olmaz sözleri Deyi çilvelim deyi Dinleyi misin beni Ey gidi Yusuf Bey'i oooy
5	Ha boyle yavaş yavaş Birkaç türküler derim Dinleyi mısınız beni Ey gidi Yusuf Bey'i Delikanlı severum oooy	6	Kırmızı yanakliyim Sandıklara saklıyım Ey gidi Yusuf Bey'i İnsana merakliyim oooy
7	Anam vay olsun beni Ben ne idum ne idum Elin kapılarında Yedim gibi böyüdüm	8	Bu yıl misir çoğ oldu Doldu serander doldu Ne yabalım çilvelim Bize Allah'tan oldu Ne edelim çilvelim Bize Allah'tan oldu
9	Kara kara kazanlar Kara yazı yazanlar Cennet yüzünü görmesin Aramızı bozanlar	10	Belgrad sularından İçtik cilvelim içtik Bulgaristan dağını Sabaha karşı geçtik
11	Yürüyü koyunlarım Çıkalım düze düze	12	Avrupa'dan gelirken Eylendim İstanbul'da

- Bulgaristan kızlari
Mendil sallar diz dize
- 13 Sirkeci'de dolaştım
Buldum arkadaşlari
Orada akti biraz
Gözlerumun yaşlari oooy
- 15 Bulamadım o yâri
Ben ariya ariya
Haydarbaşa yolulan
Yollandım Angara'ya
- 17 Trabzon'un ismini
Aca kim idi yazan
Öyle bağlandım sana
Var mı kalbimi bozan
- 19 Ah çöl kalasın dağlar gene yağdı
beyaz karlar üstüne garip kuzum ooy
heey dağlar oy
Kalk gidelim garip kuzum ooy hey
heey dağlar oooy heecheey
Ah dedi bana cilvelim açdı yeşil
çiçekler kukolar bağırıyi yedim
kuzum ooy hey heheey dağlar oy
Ah gel ağla beni garip kuzum oooy
heheey dağlar oooy
- 21 Ayağımı keseyi
Yeni yolun daşlari
Ališveriş edeyi
Gözlerilan gaşlari
- 23 Çektun au kamayi
Neriye vuruyısın
- Gendi gendime dedim
Biraz kalayım burda
- 14 Aceb kimler oluyı
Şu yaylalarda yadan
Gendi gendime dedum
Ey gidi ana vadan
- 16 Angara'nın içinde
Üç gün üç gece kaldım
Bulamadım o yâri
Trabzon'a yollandım oooy
- 18 Ha boyle diye diye
Akar gözümün yaşı
Ne yaşanacak yerdi
Trabzon'da Taş Başı oooy
- 20 Keçilerin içinde
Tanıdım oğlağumi
Hovardalıg edergen
Kestiler kulağumi
- 22 Ben bi Köroğluyum anam dağda
gezerim her an
Gökten uçan kuşlardan şübhe sezerim
Eşin kır at eşin bura neresi
Şehidler mezarları sıra sıradır
Delikanli meydanı işte buradır
Yediş Ayvaz yediş gitti namumuz
Kızılırmak deresine aktı kanumuz
- 24 Haburadan aşığa
Ben bağıra bağıra

- Annem geliyi dedi
Daha ne duruyısın
- 25 Çıtak çıtak yollara
Kururlar duzak duzak
Kalg inelim ahıra
Yalasıñ seni buzak
- 27 Habu garip Hüseyin
Bikaç türküler deyi
Ne deysisin bu işe de
Ey gidi Nejdət Dayi
- Annem geliyi dedi
Kalg inelim ahıra
- 26 Petek kalktı gideyi
Bak beyine beyine
Koydi beni cilvelim da
Kınalının eline
- 28 Habu Yusuf Güney ilan
Oturu da kalayım
Ey gidi Nejdət Bey'i da
Sakalına olayım

295

Yaralı Kuşlar Gibi [B Yüzü]

- 1 E olasa olasa
Bu sevdalık olmasa
Madem oldu sevdalık
Seven seveni alsa
- 2 Habu garip Hüseyin
Bikaç türküler deyi
Bu akşam gezeceğiz de
Ey gidi Nejdət Bey'i
- 3 Yayla çimenlerini da
Ayağımla ezerim
Ey gidi Nejdət Bey'i
Trabzon'u gezelim
- 4 İki koyun bi kuzi
Yayılr dizi dizi
Kimse darılmaz bize da
Herkes tanıyi bizi
- 5 İki koyun bir kuzi
Düze inelim düze
Senlan bile gezelim
Kimse darılmaz bize oooy
- 6 Görele Tirebolu
Giresun'da kayıklar
Kocasi miskin olan
Akşamüstü sayıklar
- 7 Ben ettum sevdaluğu da
Sevindirdim elleri
Kocasi miskin olan
Gariştirir günleri
- 8 Habu garip Hüseyin
Bikaç türküler deyi
Ey gidi Nejdət Bey'i da
Yusuf beni dinleyi
- 9 Yarın sabah buradan
Birakı gideceğiz
Yusuf Beyilan bile
Birazcık gezeceğiz
- 10 Dedi ulan Hüseyin
Yiyecek seni yılan
Birazcık gezeceğiz de
Karar yaptık onunlan

- 11 O benim ufacığım
Koysun eline kına
Karar yaptık onunlan da
Yağışmayı
- 12 Verdiğin şekerleri
Ah çilvelim yiyeyim
Ey gidi Yusuf Bey'i
Sana bi şey diyeyim
- 13 Dedi ulan Hüseyin
Yiyecek seni yılan
Ey gidi Yusuf Bey'i
Nejdet Beyi'i bizimlan
- 14 Yaylanın çimenini
Eşeyi Karadağ'ı
Nejdet Bey'i bizimlan da
Birazcık gezecek oooy
- 15 Ha boyla yavaş yavaş
Düze inelim düze
Birazcık gezeceğiz da
Eğer yağışırsa bize
Yağışırsa da bize oooy
- 16 Verdiğin şekerleri
Ah çilvelim ben yerum
Ey gidi Yusuf Bey'i
Taş Başına inelum
- 17 Derin derin göllerun
Görünmez dibi dibi
Bi yerde oduralım da
Bize yağışır gibi oooy
- 18 Atıp da vuracağım
Karşidaki kedeyi¹⁵⁸ de
Habu dediğim işe
Nejdet Bey'i ne deyi de
- 19 Kar yağar dizi dizi
Annesi vermez gızı
Niye vermeyi oni
Kör olsun iki gözi
- 20 İki goyun bir guzi
Yayılr dizi dizi
Sevdalık ede ede
Herges görüyi bizi oooy
- 21 Yarın sabah buradan
Bırakı gideceğiz
Ey gidi Nejdet Bey'i da
Muhabbet edeceğiz
- 22 Atı da vuracağım
Karşidaki kedeyi
Muhabbet edeceğiz da
Yusuf Bey'i ne deyi
- 23 Ha boyle yavaş yavaş
Bikaç türküler derim
Ey gidi Yusuf Bey'i
Taş Başına gidelum
- 24 Yaylanın çümeninde
Oturur da kalalım
Taş Başına gidelim da
Şu bandı dolduralım
- 25 Karadağ yaylasını
Güzelum geçeceğiz
Şu bandı dolduralım da
- 26 Bu yılki bordolari
Ekelim mile mile
Gidip da içeceğiz de

¹⁵⁸ **Kede:** Kedi.

- Gidip da içeceğiz
- 27 İki koyun bir kuzi
İnelim düze düze
İki koyun bir kuzi
Düze inelim düze
Ey gidi Nejdete Bey'i
Bu dediğim türküler de
Hatira kalsın size
- 29 Dedi ulan Hüseyin
Yiyecek seni yılan
Ey gidi Yusuf Bey'i
Yeni danıştık senlan
- 31 Elesun ufacuğum
Giresin yere yere
Yar vurdu Fiyano'ya
Ben da vurdum Lişer'e
- 33 Ben nasıl çıkacağım
Şorama bayırını
Ben sevdim eller aldı
Görmesün hayırını
- Nejdete Bey'i de bile
- 28 Verduğün şekerleri
Açın verin yiyeyim
Neden tarıldın bana
Yusuf Bey'e diyeyim
- 30 Yaylanın çümenini
Eşeyi Karadağ'u
Ölünceye kadar kardeşim
Biraz çalışacağım oooy
- 32 Sarmaşık bilbiller
Yiyeyim o dilleri
Açtı yeşil çiçekler
Tam sevdalık günleri
Açtı yeşil yapraklar
Tam sevdalık günleri
- 34 Honefter dedikleri
Bi yamanın belinde
Darılıyısın benden
Ne var benim elimde

296

Mera Davası

- 1 Mera davası idin
Yabuştuk küfelere
İnsan sevdiği yâri
Nasıl verur ellere
- 2 Karadağ yaylasını
Verdiler ateşlere
Vurularak ölüyor
Yazık oldu gençlere
- 3 Nasıl parmak çekersin
Tüfeğin tetiğine
Daha yeni evlenmiş
Doymamış sevdiğine
- 4 Düşmana adar gibi
Kurşununu atıyor
Evde yedim çocuklar
Baba diye ağlıyor

5 Ne ana var ne baba
Gelir bayram günleri
Kimler sevindirecek
Bu garib yedimleri

6 Hepumuz da Müslüman
Nasıl oluruz düşman
Yaptuğumuz işlere
Sonra oluruz bişman

297

Doğru Sür Arabanı

1 Şöforlar için yazdım
Bu ibretlik desdani
Dinle dediklerimi
Doğru sür arabani

2 Gıymetli şoför beyi
Bağ Hüseyin ne deyi
Doğru sür arabani
Çoluk çocuk bekleyi

3 Doğru sür arabani
Sağ selamet gideyim
Dünya gözüylan bile
Sevgilimi göreyim

4 Dinlemezsın sözümi
Bir gün ölür gidersin
Nice vatandaşların
Günahına girersin

5 Genç yaşında cesedin
Girer kara yerlere
Emsal değil sevgilim
O da kalır ellere

6 Benim bu turgülerim
Güzel geliyi dile
Hayırlı yolculuklar
Gidiniz güle güle

298

Akcaabat Oyun Havası

Enstrümantal.

Al aşağı öyle

Hop hop

Haole haole habole habole

Ha Tonyali

Ha Maçkali

Ha Vakfikebirli

Dikkatlice sağa bak

Ha şöyle

Kız Oyun Havası (Sözlü)

1	Olayım o gözlere Onlar hep kara kara Yatayım kucağına Perçemlerimi tara	2	Olayım o gözlere Onlar nasıl bakaydı O gözlerin bakışı Beni burda yakıyı
3	Vurdi oni annesi Onun ağlamaları Yakıyo çanlarımı Gönder bağlamaları	4	Yaylanun çimeninde Otlar eşenir koyun Selvi dalına benzer Güzelim senin boyun
5	Olayım güzelime Boyunda boyun gibi Kızlar gezer beşime Eşenir koyun gibi		

Ayrı Düştük Sevgilim

1	Cebumdaki mendilim yar Hediye dir hediye Hiç akluma gelmezdi Ayrı düşeriz diye	2	Derenin kıyısında Yıkarlar çamaşlırları Mevlam ayırdı bizi Kaldık kıran aşırı Ayırdı Mevlam bizi Kaldık kıran aşırı
3	Pencerede tül berde Perdenin ucu yerde Ayrı düştük güzelim da Her birumuz bir yerde	4	İki düz tül takayım Belindeki guşağa Acaba nasib miyim Yarımlan gavuşmağa
5	Dere akar kudurur Daşı daşa vurdurur Bize Allah'dan boyla Bir gün gelir güldürür eeyyyy		

301

Herşeyim Teslim Sana

1	Haber yolladım ona Gel harmana harmana Çoğ işim vardır dedi Gideyırım ormana	2	Dere akar enişe Ben giderum beşine Git ormana yalağuz Ben gelirum peşine
3	Tarttım memelerini Sol memesi bir okka Kavuştur güzelimi Beşine kobak koba	4	Benum çok ahım vardır Urum'un karısında Vardır yedişdim oni Ormanın yarisında
5	Yaylanın sularından Su içtim kana kana Her şeyim teslim sana Emaned oldum sana Dertli olan Hüseyin heeey hey hey		

302

Bulamadım O Yârî

1	Of oooff Bulamadım o yârî Ben araya araya Haydarbaşa yolılan Yollandum Angara'ya	2	Angara'nın içinde yar Üç gün üç gece kaldım Bulamadım o yârî Trabzon'a yollandum
3	Of oooff Çarşıdan aldım tarak Başimi taramaya Trabzon'un içinde Başladım aramaya	4	Ara Hüseyin ara Belki yârî bulursun Bulamazsan yârini Aramanla kalırsın
5	Gökte uçan kuşlarda Yarum şurda sezerum Bulamazsam sevgilim Diyar diyar gezerum		

Gözlerimin Yaşına

1	Ah yaylacık yaylacık Dörd bir tarafın acı Mevlam vermedi bana Zerre kadar ikbalcık	2	Akçaabat pazarında Biraz oturduk biraz İkbal satılık olsa Ben de alurdum biraz
3	Bikaç türkü diyeyim Akçaabat'ın başına Hep dereleler bulandı Gözlerumun yaşına	4	Derenin kıyısında Ah balıklar baluklar İki gözünden gelsin Ettiğim sevdalıklar
5	Kemençemun üstüne Vururum yayı yayı Kör olsun iki gözün Görmiyesin dünyayı yar		

Akçaabat Yol Havası

1	Aldı duman dağları Yıkti güzelim yıkti Yüreğumun içinde Yeni yaralar biddi Aldı duman dağları Ben aldım yaylaları Gurudu dudaklarum Ben yalvari yalvari	2	Anam vay olsun beni Ben kurudum kurudum Olsan insan evladi Sözlerinda dururdu Gonuşurdum Minelan-Kavuştak Minelan Eminelan Hayde dediğim yere Gelir misin benimlan-Kavuştak Bu yılki koyunları Edelim kuşluk kuşluk Kalk gidelim güzelim Eylemem sana buşluk eeyy
3	Sıra sıra dikerler Telefon direğini Emineler çok yagar Adamın yüreğini Gonuşurdum Minelan-Kavuştak	4	Anam vay olsun beni Ben üşüdüm üşüdüm Ben bu akşam rüyamda Yarımla konuşurdum Konuşduk güzelimla

Minelan Eminelan
Hayde dediğim yere
Gelir misin benimlan- Kavuştak
Gel odur gonaşalım
Dizim dizine vursun
Öyle bi kavuşalım
Akan dereler dursun
Derenin kıyısında
Sarı yılanın foli
Geldi geçti yanımdan
Gözleri doli doli
Olayım o gözlere
Olam ben kara kara
Yatayım kucağına
Perçemlerimi tara
Karadeniz'in kumi
Yiyiyorum yügümi
Bi yarın kucağında
Aldırayım uykumi

Yaylanın çimeninde
Yaylanın çimenine
Gel desam gelir misin
Hau sarı saçlardan
Güzelim verir misin
Saçın sarı sen sarı
Oni kim tarıyacak
Bakalım Urum kızı
Kim kimi arıyacak
Çarşıdan aldım tarak
Başını taramaya
Günlerden bir gün gittim
Yarimi arımaya

305

Yari Yolladım İşe Dayanamaz Güneşe

1 A boyle duruyuken
Horon edeyeyirum
Haber yolladı bana
Ormana gideyirum
Alaca öktüzcüğüm
Gel eşine eşine
Gelub bulayım seni gız
Sığırların beşine
Nereye gideyisin
Seni Urum'un gızı
Ne deyisin deyisin
Oturduk gonaşulan
Sandım şeker yeyisin
Gel otur gonaşalım
Ben sana mı deyirim

2 Çıkıp da keseceğim
Gürgen tepelerini
Oturdum da dinledim
Yarın demelerini
Olayım güzelime
O ne deyi ne deyi
Olayım güzelime
O ne deyi ne deyi
Neyleyim böyle yâri
Bıraktı da gideyi
Küçüktür benim yârim
O gügümü tutamaz
Neyleyim böyle yâri
Dar günümde yaramaz
Yari yolladım işe

Oturduk muhabbede
Sandım şeker yeyirim
Oturduk muhabbede
Raki koyduk fincana
Sen doldur ben içeyim gız
Ha bu yangınli cana

Dayanamaz güneşe
Yürü fullugum yürü
Gölge ile güneşe

306

Döndüm Aşık Kerem'e

1 Sevdalığ ede ede
Döndüm Âşığ Kerem'e
E gız senin yüzünden
Kaldım ince vereme

2 Sen getürdün başıma
Ha bu gadar belayı
İgi gözün kör olsun
Görmeyesin dünyayı

3 İgi günlüg dünyada
Beni verem edersin
Kör olsun o gözlerin
Deyneglan yürüyesin

4 Düşdüm kaldım yatakta
Kalki da ben gidemem
Beddua edeyerim
Yürekten da diyemem

5 Ah gidi yalan dünya
Sen böyle mi kalırsın
Bir gün olur sevgilim
Sen da yalnız kalırsın

307

Tonya Oyun Havası

Enstrümantal.

308

Gördü Bizi Anası

1 E olasa olasa
Bu sevdalug
Madem oldi sevdalug
Seven seveni alsa

2 Gece sabaha kadar
Yanar benim işiğum
Öyle miyidi sana
Güzelim gonusuğum

3 Gonusurgen yarumla
Gördü bizi annesi

4 Yaylanın çimeninde
Eşin kır atım eşin

Gördi bizi annesi
Vurdi görmemezluğa
Hemen ordan adladum
Yanımda kendurluğa
Yanımdagi kendurlüg
Ne gürügdür ne gürüg
Goydi beni kalbuna
Edmeyi evde dirlüg
Kapisinin önünde
Var yabani dudlari
Kesemiyorum senden
Güzelim umudlari

Ne eddiğim var idi
Jandarma doldi beşim

5 İki alman bi düfeg
Siber aldım duvari
Kalg gidelim güzelim
Tudar bizi süvari

309

Tabancamın Kayışı

1	Tabancamın kayışı Kavim edelim işi Gel otur konuşalım E dünya görmemişi	2	Gel otur konuşalım Ne olursun olursun Aha ben gideyirim Sonra pişman olursun
3	Aha ben gideyirim Almanya'dır durağım Sevdum da alamadım Odur benim merağım		

310

Nasıl Parlıyor Nasıl Trabzon'daki Taşlar

1	Of ooof Nasıl parlıyor nasıl Trabzon'daki taşlar Bikaç tane diyeyim Dinlesin arkadaşlar	2	Sevdalığ ede ede Geldim habu yaşıma Bir güzel yol şaşırmiş Geldi yanibaşıma Ver Allah'ım sabırlık

Vali geliyi vali
Elleri geri bağli
Biraz tarif edeyim
Başıma gelen hali
Nasil parlıyor nasıl
Şarlı'nın işıkları
Yakti kül etti beni
Kibar konuşikleri

Sevdalı yürekliye
Sordum gız nerelisin
Nerden geldin buriye
Derenin kıyısında
Yıkıyo çamaşırı
Sordum gız nerelisin
Dedi kıran aşırı
Dedim Urum kızına
Kız annen arar seni
Başladı yalvarmaya
Sen alacasın beni

3 Ah ne dedim sanuğa
Ondan kurtulamadım
O gavurun kızının
Gönlünü kıramadım
Seni yitüren arar
Ufacığıma dedim
Gönlünü kıramadım
Aldım kabul eyledum
O benim güzelimla
Yaylıya gideceğum
Daha yeni sevdalı
Söyleyi güleceğum
Daha yeni sevdalı
Sormayın aramuzi
Nazlı yârin annesi
Şigayed eddi bizi
O benim ufacığum
Zülifinü tarıyo
Geldi iki jandarma
Köyde beni arıyo
Aldım ufacığumi
Aldım da çıktım evden
Jandarmalar arıyor
Çıkalım habu köyden

4 O benim güzelimla
Gezerken köyden köye
Köyden köye gezerken
Geldik kelamiliğe
O benim güzelimla
Orada biraz galdık
Bir gün bir akşam üsti
Aksi bir haber aldım
Aksi bir haber aldum
Dedim nedir bu haber
Jandarmalar geliyor
Başçavuşla beraber

5 Hemen çıktım kapiya
Bir sağa sola baktım

Aldım ufacığumi
Hemen oradan kaçtım
Gel beşime beşime
Deyidum e gız sana
Biraz beriye geldin
Kavuşturdu ormana
Daha güzel olursun
Tara başını tara
O benim güzelimla
Çıktık da yaylalara
Yaylanın çimeninde
Yarım dizime yattı
Oturduk dinlenirken
Karanlık da kapattı
Dedi bana güzelum
Biz gidelim neriye
Akşamdan aldı gele
Döndük ordan geriye

311

Nasıl Parlıyor Nasıl Trabzon'daki Taşların (Devamı)

- 1 Şu garşıdan aşığa
Geliyi deve deve
Saad iki zamani
Geldig endig bi eve
Aldım ufacığumi
Aldım da çıgdım düze
Geldig ordaki evde
Yatag serdiler bize
Haburadan aşığa
Yol iner padişaha
O benim güzelimlan
Galgdık yaddig da
- 2 Verdiğin şegerleri
Aldım güzelim aldım
Bi kaç ağşam uygusuz
Yaddım orada kaldım
Dedim Urum kızına
Kız seni ne edeyim
Yagaladiler bizi
Uyan dedi Hüseyin
Hacan uyandım bagdım
Ağlayı da duruyı
Bagdım kapıda biri
Hüseyin bağırıyi
Usdam gaş günde yabdın
Habu gadar yapıyi
Yürüdüm adım adım
Vardım aşdım gabıyi

Bagdım burda doslarum
Eddi bana bu işi
Girdim içeri bagdım
Haşga'nın Başçavuşi
Sevdaluğun peşine
Dökerdum terlerimi
Girdi içeri hemen
Bağladi ellerimi
Bakdım orda yarumun
Eli koynunda galdı
Tüfek bıçag tabanca
Ne var isa topladi

3 Haburadan aşığa gız
Yol iner padişaha
Aldi vurdiler bizi
Hemen ordan aşığa
Tüfeğim omuzuma
Kola giderim kola
Doğru ordan biz indig
Ordan da karakola
Yaylanın çimeninde
Yada güzelum yada
Ordan hareked eddik
İndik ta Akçaabat'a
Asker ettiler beni
Mektub yazsam kimume
Aldi çıktiler bizi
Bize doğru mu deyi
Dururgen kapisinda
Amcasini çağırdi
Aldi ifademizi
Beni yardan ayırdi
Yüreğumun derdini
Diyeyim kısa kısa
Aldiler beni ordan
Getirdiler mapusa

4 Olub olmaz sözleri
Dedim güzelim dedim
Birinci mahkemede
Altı ay ceza yedim
Habu kadar şeyleri
Saya güzelim saya
Bir ayi teğcil düştü
İndi tamam beş aya
İkballarımız ağır
Güzelim ne edelim
Hebsini desam bidmez
Kısa kısa gidelim
Cebimdeki yamaya
Diyolar yağlık yağlık¹⁵⁹
Bu iş da böyle galsın da
Sizlere olsun sağıluk eey

¹⁵⁹ Yağılık: Mendil.

Mapushane önünden
Argadaşlar geziyor
Bakmazlar tarafuma
Bişe mi deyi

312

Garip Eminem

- 1 Ah gene şenlendi Kadirga yollari yetimim ooooooyyy dağlar oy
Ah kel ağla beni garib kuzum ohooyy eheeyy dağlar ooooooyyy heeyy
- 2 Ah gene geldi yaz başlari aşdi yeşil çiçekler yedim gızım ohooyy heeyy dağlar oy
Ah kel ağla beni garib kuzum ohooyy eheeyy dağlar ooooooyyy heeyy
- 3 Ah gene yârim geldi aklıma garip kuzum ooooooyy eeeyy dağlar oy
Ah dağlar eheeeeyyy garib kuzum oy heeheeeyy dağlar ooooooyy
- 4 Ah aşdi yârim geliyi gene yayla çimenlerinden oohooyy dağlar oooyyy heeheeeyy
Heeheeeyy garib kuzum ooooooyy heeyy dağlar ey
- 5 Ah kel ağla beni garib kuzum ohooyy eheeyy dağlar ooooooyyy heeyy
Gene geldi ayrılık günleri garib Eminem oohoooyyyy heeheeeyy dağlar oyy
heeheeeyy dağlar oooy

313

Çorabımın Üstüne

1 Kizilağaç fidani Yaş iğen eğilecek Güzellikten ne çigar Könlüğü sevicek Çıktım kizilağaca Kizilağaç bel verdi Kalk gidelim güzelim Aldadığın el verdi	2 Kalk gidelim güzelim Aldadığın el verdi Aldadığın el verdi Gavur kızı Emine
3 Uzaktan alır bana Cazı annenun sesi	4 Çıkıp seyir etsana Zonguldak dağlarini

- Yedin çanımi yedin
Gavurun Eminesi
Konusuduk Minelan
Minelan Eminelan
Hayde dediğüm yere
Gelir misun benimlan
- 5 Uyun horona uyun
Tavan dahtasi gibi
Sarilayım boynuna
Yaban asması gibi
Asmalı kara ağaçlar
İner beline saçlar
Kuruttun beni e kız
Nasil kurur ağaçlar
- 7 Koyun gider yaylaya
Alişiktir alışık
Dişledim yanağını
Zülûf ilan karışık
- Mavi çorap üstüne
Sardi yün bağlarını
Çikamadüğün dağı
Çiku seyran eylema
Yapamadığın gönli
Yıkıp viran eylema
- 6 Kapısının önünde
Ayvalar sarariyi
Dedi ulan dişleme
Yanağum karariyi
- 8 Ey gidi Kavurdağı
Ben yemem koyun yağı
Kızlar isteyi benden
Zülûfüne gül yağı
İsteyi benden kızlar
Zülûfüne gül yağı

314

Gitti Yarım Gelmedi

- 1 Gitti yarım ormana
Oy islandi islandi
Sorardım ağaçlara
Hanginize yaslandi
- 2 E gürgen ağaçlari
Meyva vermeyisınız
Geçti mi burdan yarım
Bana demeyisınız
- 3 Ayağımı keseyi yar
Yeni yolun daşlari
Alişveriş edeyi
Gözlerilan gaşlari
- 4 Ha boyle diye diye yar
Oldu yüreğim yara
Beni verem eyledi
Yanağındağı

Vuruldum Kocaliya

- 1 Bu kemeñçe ötmüyor
Telindendir telinden
Kız alacağum seni
O kocanın elinden heeeyy heeyy
- 2 Bi mektub yazacağum
Trabzon'da valiya
Ya bag benim şansima
Vuruldum kocaliya
- 3 E gız u kocanın da
Nerdedir salaklari
Çise vuranda uğa
Düşeyi kulaklari
Uşaklar baksananuz
Belimde fişeklere
E gız kolla kocani
Garişir eşeklere
Ben daha işitmedum
_____ ¹⁶⁰
Öyla miskin kocan var
Tak başına bir kelep
E kız kocanın adi
Nazaradır nazara ¹⁶¹
Bağla başına bir ip
Getir oni pazara
Kız sana demedim mi
Alda kocani alda
Akşamdan uyuyiken
Vur başına bi balda
E kız koca mi aldun
Yoksam hoca mi aldun
Gözlerin görmeyidi
Oni gece mi aldun eeeyyy

¹⁶⁰ 02.11-02.13 arası anlaşlamamıştır.

¹⁶¹ **Nazara:** Yörede sığırlara sıkça takılan isimdir. Âşık sevdiğinin kocasına olumsuz anlamdaki bu sıfatı kullanmıştır.

316

Maçka Uzun Hava

- 1 Ah çöl dağlar gene kukalar bağıryı
E benim garip Eminem heheeyy heeeyy heeheeyy Emineeeem dağlarım
Ah dedi bana sevgilim kalk gidelim senlan bile yaylalara gezmiye
Aşdi yine komar çiçekleri eheheyyy heheeyyy heheeyyy Emine'm dağlar oy
Ah gene şenlendi Hıdırnebi yollari¹⁶² ne yapsın bu garip uşak kaldı İstanbullarda
heheeyy heheeyy
Ah gene aldı bana sevgilim koy da beni geleyim e benim garip Emine'm eeyyy
heey heheeyyy heeeyy

317

Haçan Bir Kız Kaçacak

1 Haçan ¹⁶³ bi kız kaçacak Yan basar ayağını Ener ahıra keser İneğin ufağını Çıkar üstüne tepmez Yemeğünün yağını	2 Gider suya da kırar Testinin tutağını Kendi kendine dişler Kırmızı yanağını
3 Kaşlari kara imiş Gözleri ela imiş Bu senin güzelliğün yar Başıma bela imiş	4 Çiktum dağın başına Seyir ettum Tonya'yi E gız senin yüzünden Haram çektik dünyayı

318

Akçaabat Bağlama Oyunu

Enstrümantal.

319

Maçka Kız Oyun Havası (Sözlü)

1 Çıkup da keseceğim Şu gürgenin dalını	2 Kalk gidelum güzelim Yidirma gençliğini

¹⁶² Trabzon ili, Akçaabat ilçesi, Hıdırnebi yaylasında her yıl mahalli takvime göre Orak ayının 6-7'sinde Hıdırnebi şenliği yapılır.

¹⁶³ **Haçan:** Mademki.

Daha üstüme geldi
Çiçekli fistanini
Aradım bulamadım
Gavurun uşağını
Daha üstüne sardi
İpekli kuşağını
Gidup da soracağım
Güzelimin halini
Daha üstüne sardi
Pamuk peştamalini

Daha üstüne giydi
Farozli içliğini
Kalk gidelim güzelim
Gülün açmacığını
Daha üstüne sardi
Pulli yaşmacığını

3 Arkasından aşağıya
Saçları katar katar
Annesi sevmez oni
Benim sevdiğim kadar
Kaş kara gözler kara
Ne desam böyle yara
Canlarum kurban olsun
Sözünde duran yara

4 Ayağında yemeni
Ezer gider çimeni
Elim sığacak kadar
Göster bana memeni
Kalkar sabah kadınlar
Çiçekler ellerinde
Kayar yemenileri
Yayla çimenlerinde

320

Tanıyamadım Seni

1 Tanıyamadım seni
Yagına gel yagına
Yar sofrayı kuranda
Getir beni aklına

2 Şenlendi Gadirgaya
Yüg taşıyo kadırlar
Her sofrayı kuranda
Yarum beni hadırlar

3 Çiçekli endareni
Giyin güzelim giyin
Sofraya oturanda
Benim için da yiye

4 Masanın üzerine
Türlü yemekler korsun
Benim için de yeyin
Afiyed şeger olsun

5 Pulli yaşmacığını
Başına bağlar mısın
Ben aklına gelende
Otur ağlar mısın

Daldan Dala İp Gerdim

1	Daldan dala ip gerdim İpek mendili serdim O benim güzelimi Candan yürekden sevdim	2	Elindeki şemşiye Hediye dir hediye Allah alsın canımı Sevgilim diye diye
3	Çapa vurdum mısıra İkileme çağında Allah alsın çanımı Yarumun kucağında	4	İşlesun yüreğine Yarum benim sözlerum Yarı görmeden ölsam Açık gider gözlerum
5	Derenin kıyısında Sazım var idi sazım Eller yârim diyende Benim dolar buğazum	6	Ey gidi Karadağ'ı Hiç durmazsın dumansız Geldi herkesin yâri Nerde benim imansız

Allah Canımı Alma Türkiye'mi Görmeden

1	Yüzdürdüm kayuğumi Görel'e'den u yana Uyuklayiken yârim Girer miyim rüyana	2	Bir dumana kariştım Balıklı yaylasında Görer mi beni yarum Acaba rüyasında
3	Akan dereler gibi Aksam aksam durulsam Uyurgen benim yarım Kucağında uyusam	4	Koryanali Hüseyin Gezer gurbet elleri Gavuştursun Allah'ım Ayrı sevgilileri
5	Ben gördüm güzelimi Ketan dokuyu ketan Yine geldi aklıma Ey gidi ana vatan	6	Trabzon'un yollari Termedendir termeden Allah alma çanımı Türkiye'yi görmeden Trabzon'i görmeden

Akşam Oldu Karanlık

1	Oturduk arkadaşlar Masada yemek yeriz Yine aklıma geldi Ey gidi Karadeniz	2	Türkiye'de meşhurdur Vakıfkebir'in yağı Hiç aklımdan çıkmıyor Ey gidi Karadağ'ı
3	Yar gidiyor yaylıya Ayakları çarıkli Çok hevesledum seni da Eyi gidi Balıklı	4	Kemençemun yayına Ben uyarım uyarım Balıklı'nin yollari Geçti mi sizden yârim
5	Geldi gene yaz başı Biçerler çayirlari Beyaz çiçekler açti Yaylaların yollari	6	Yayla yollari taşlı Güzelum sari saçlı Beni mi ağlayasun Dayman gözlerin yaşlı

5.11. Nazım Çubuk ve Repertuarı

Nazım Çubuk fiziksel olarak soy ismi gibi çubuk gibi iki metre boyunda bir adamdır. Onun kemençesi kızılağaçtı. Kemençesinin sesi davudiydi. Kemençesini çalarken onun yayında farklı bir lezzet, tat vardı. Nazım Çubuk muhabbet ortamlarının baş tacıydı.

Nazım Çubuk esprili ve hayat dolu bir insandı. O istediği anda istediği şekilde atma türkü atabilme yeteneğine sahipti. Nazım Çubuk türkülerinde zaman zaman sosyal yaralara da parmak basmıştır. O İstanbul kızlarını sosyeteyi gerektiğinde zamu da anlatan bir ozandır. Nazım Çubuk'tan yararlanmayan sanatçı yoktur. O bizim için kaynaktır. Onun bir sözünden bir sürü eser çıkarılabilir (<https://www.youtube.com/watch?v=f8Vp4qdz3WA>).

Domuzoğlu Domuz

1	Ben okuya okuya Çikamadum heceyi Kızlar horon edecek Nazım çal kemençeyi	2	E domuzoğlu domuz Saçlari omuz omuz E domuz kızi domuz Saçlari omuz omuz [Kavuştak]

3 Saçlarını öreyim
Arasını böleyim
Düşmanlar baş kaldırdı
E kız seni göreyim

Kavuştak

5 Duman dere yukarı
Kılavuzdur kılavuz
Alur kaçarım seni
Annen kalur yalanuz¹⁶⁴
Nenen kalur yalanuz

Kavuştak

4 Saçlarını örmezler
Seni bana vermezler
Kalk gidelim Emine'm
Karanlıktır görmezler

Kavuştak

325

Karşıdan Sayamadım

1 Of ooofff
Karşıdan sayamadım
Koyunun beyazını
Ağlamaklan geçirdük
Bu senenin yazını

2 Of ooofff
Ah gidi Karakaban
Eritemedün kari
Bu yıl da böyle gitsin
Yüreğümün efkari

3 Ooooof
Her içen zevkten değil
Kimi kederden içer
Sabret divane gönül
Bu günler gelir geçer

326

Bu Derenin Uzunlu

1 Bu derenin uzunlu da
Dön göreyim yüzünü
Versak omuz omuza
Öpsem ela gözünü

2 Dere akar doldurur da
Taşların koltuğunu
Bi senecik versena
Kız benim olduğımı

¹⁶⁴ **Yalanuz:** Yalnız.

3 Arkasından aşıa
Saçlari yumak yumak
İki baş bir yastıkda
Nerde kaldı uyumak
İki baş bir yastığa
Ander kalsın uyumak da
Ander kalsın uyumak

4 Dokun parmağum dokun
Kemençenin teline
Elde güzel var deyi
Çıktuk gurbet eline

327

Fakirlik

1 Bizim evden çıkmaz oldu fakirlik
Yalvardım yakardım ona sen kalk git
artık
Yalvardım yakardım anam sen kalk
git artık
Çatti kaşlarını gidemem dedi
Soğan ekmeğime yine minnet eyledi
Soğan ekmeğime annem minnet
eyledi

2 Bizim evde huzursuzluk başladı
Mahalleli güldü anam beni taşıladı
Cepte para bitti açlık başladı
Bizim evde ev sahibi oldu fakirlik

3 Hanim bile beni güldü taşıladı
Yanıma gelmiyor annem grev başladı
Yalvardım yakardım olamaz dedi
Bizim evde ev sahibi oldu fakirlik
Bizim evden çıkmaz oldu fakirlik

4 Hocacisi gelir halimi sorar
Yağcisi da gelir anam kapıyı çalar
Taksicisi gelir parasını arar
Rezil olduk artık anam yırttık perdeyi

328

İstanbul Kızları (Karadeniz Laz Havası)

1 Olmadi beğenmedum
Bunların huylarını
Size tarif edeyim da
İstanbul kızlarını
Gezerler vitrinleri
Gözi diker kumaşa
İki metre basma ilen
Geyinur dibten başa

2 İstanbul'un kızları
Pencerde gözleri
İnanmayın onlara
Boyalıdır yüzleri
Yüzündeki boyaya
Vallahi inanmadum
Akşamdan beraberdik
Sabahtan tanımadım

3 Benden evvel uyandı
Penceriye dayandı
Bi de baktım aynaya
Elim yüzüm boyandı

4 Naylon çorap giyerler
Yüze podra sürerler
Beğenmezlersa seni
Dudak büker geçerler
Kıymetli arkadaşlar
Bunları ne yapalım
Olmasın öyle kızlar
Biz de bekar duralım

329

Kız Olduğun Bellidir Kırmızı Yanağından (Karadeniz Laz Havası)

1 Eğildim da su içtim
Çeşmenin çanağından
Kız olduğun bellidir
Gel gel gel gel gel gel kırmızı
yanağından
O ballı dudağından

2 Finduk bahçelerinde
Miras oynarım miras
O kırmızı yanaktan
Of of of of of of eğil öpeyim biraz
O kırmızı yanaktan
Gel gel gel gel gel gel eğil öpeyim
biraz

3 Uşaklar arkadaşlar
Ben bir kusur işledim
Kırmızı yanağından
Of of of of of of öpeyiken dişledim
Kırmızı yanağından
Gel gel gel gel gel gel öpeyiken
dişledim

4 Ah Fadime'm Fadime'm
Ne meraklı adın var
Evvelden şeker idun
Of of of of of of şimdi baldan dadın
var
Evvelden şeker idun
Gel gel gel gel gel gel şimdi baldan
dadın var

330

Bayrak

1 Uşaklar arkadaşlar
Yoktur benim merağım
Dünyalarda bir tane
Ay yıldızlı bayrağım

2 Türk Milleti hep yürür
İlerdeki durağa
Her millet selam verir
Ay yıldızlı bayrağa

3 Benim bir sevdiğim var
Adı Cumhuriyet'tir

4 Ben ölürsem e annem
Sakın ağlama beni

Yaşasın Türk milleti
Yenilmez bir millettir
Var olsun Türk milleti
Yenilmez bir millettir

Kefene lüzum yoktur
Bayrağa sarın beni

5 Beyükler emir verdi
Heb ileri ileri
Yaşasın Türk milleti
Ölür de dönmez geri
Var olsun Türk milleti
Ölür de dönmez geri

6 Yaşa var ol Mehmetçik
İmanın eksilmesin
Şerefli vatanımda
Bayrağım dalgalansın

331

Sözlü Horon Havası

1 Ateş yaktım toz aldı
Bi laf dedim söz oldi
E Tirvana Tirvana
Bi laf dedim söz oldi
E Tirvana Tirvana

2 İstedim dul kariyi
Nazlandı da kız oldi
E Tirvana Tirvana
Nazlandı da kız oldi
E Tirvana Tirvana

Ha ule ule ule
Ha bule ha bule
Ha Maçkali
Ha Tonyali
Ha Göreleli
Ha Vakfikebirli
Ha Aslan
Kim ola ha ha ha ha

332

Anamızı Ağlattınız

1 Eyi insan bildik sizi
Verdik size reyimizi
Mahveyledik gendimizi
Anamuzi ağlattınız
Zam üstüne zam yaptınız
Anamuzi ağlattınız

2 Kır at dedik vurduk yemi
Torbasına koyduk yemi
Hiç düşünme seni beni
Anamuzi ağlattınız
Zam üstüne zam yaptınız
Anamuzi ağlattınız

3 Sokaklarda dolaşırken
Kasaba yandan bakarız
Evvelden hep kişniyorduk
Şimdi çifte atarız
Zam üstüne zam yaptınız
Anamuzi ağlattınız

4 Yaşayın be kodamanlar
Yapilsun kahveler hanlar
Zam üstüne yeni zamlar
Anamuzi ağlattınız

5 Aramızdan seçildiniz
Bir araya toplandınız
Zam üstüne zam yaptınız
Anamızı ağlattınız
Hali vaziyetinizi
Kime şikâyet yapalım
Yavaş yavaş akıllanduk
Bundan sonra al bakalım

333

Delikanlı Karısı İki Tane Olmalı

1 Maçkaliyim Maçkali
Ne başım var belali
Belali canlarına
Kurban olayım yâri

2 Sana sahib olana
Dünya mali ne lazım
O ince bellerine
Dolansin habu Nazim

3 O Maçka'nin yollari
Oymalidir oymali
Oldun dünya güzeli
Sana nasıl doymali

4 Delikanli karisi
İki tane olmalı
Birisi darilanda
Öbürü sarilmali

5 Kemeçemun üstüne
Harduma kapakladum
Girdim yârin koynuna
Duymadi sabahladı

6 Haburadan aşağı
İnmeğa gel inmeğa
Kız vuriyiler seni
Kaldır yerden ayağa

334

Rakılara Zam Geldi (Karadeniz Türküsü)

1 Meyhaneye gidelim
Kafalari çekelim

2 Sigarami yandurdum
Dudağıma kondurdum

- Rakılara zam geldi
Şaraba çevirelim of of birtanem
Yanduk zamlara yanduk [Kavuştak]
- 3 Olmasa meyhaneler
Tükendi behaneler
Fazla içma arkadaş
Evde çocuklar bekler of of birtanem
Yandık uşaklar yandık
Yandık zamlara yandık
- 5 Heb parayı siz alın
Güzel havayı da biz
Raki biraz siz için
Ucuz şarabi da biz of of birtanem
Yanduk zamlara yanduk
- İçeğüm köyludur
Yeniceyi kaldurdum of of birtanem
Yanduk zamlara yanduk of of
birtanem
Yanduk uşaklar yanduk
- 4 Keder mahfetti bizi
Ciğirimizi ezdi
Bizim bu halimizdan
Meyhaneci da bezdi of of birtanem
Yanduk zamlara yanduk of of
birtanem
Doldur içelim doldur
- 6 İşte arkadaşlar biz
Her gün böyle içeriz
Şarapda fiyat artsa
İspirtoyu çekeriz of of birtanem
Yanduk zamlara yanduk

335

Kız Bahçende Gül Var Mı

- 1 Kız bahçende gül var mı
Gül dibinde yol var mı
Bu akşam geleceğim
Karyolanda yer var mı (of of
birtanem)
- 2 Derede kavuşanlar
Gene oldi akşamlar
Evli gider evine
Bekar nerde sabahlar (of of birtanem)
- 3 Bahçelerde bal kabak
Doğradum tabak tabak
Sen şeker ol ben kaymak
Yiyelum parmak parmak (of of
birtanem)
- 4 Fadime'm yeleğinde
Neler var yüreğunde
Gelen sene bu vakıt
Dolanacak evunde
- Suyu verdim çayıra
Çayırum mamurlansun
Fadime'm bizim evde
Ellerin hamurlansun

336

Dünyayı Gören Güzel

- 1 Dünyayı gören güzel bir gün görmez olacak eeyy eyyy
Kelam söyleyen diller oy oy bir gün dönmez olacak
- 2 Oldun evli yaşına şişe durur garşına eey eyy eyyy ey
Bir gün bişman olursun of of iş gelince başına
- 3 Akluni toplansana gençliğinde başına of of of of
Bir gün könyen yazılır ey ey mezarunun taşına
- 4 Sevenlerin de olsa bir iki gün meleşir of of of of
Unutulur gidersin hey hey mezarın köhneleşir

337

Ufak İdi Sinesi

- 1 İpek beştamalleri da
Diz üstine dokunur oy
O kırmızı yanağa
Yazi yazsam okunur
Bu benim kemeçemun
Dikine kulaklari
İçti yayla suyuni
Kızardi yanaklari oof oof
- 2 Kadırgaya sulari oy
Akayi damar damar
Dişledum yanağına
Vurdi bana bi şamar
El attım yanağına
Vurdi bana bi şamar
- 3 El attım sinesine
Ne yomuşak yomuşak
Güldi da dedi bana
Derdin nedir uşak da
- 4 Atladum pencereden
Çok zorum var belimden
Ufağ idi sinesi
Kaydi çıktı elimden oof oof

338

Maçka Sıksara Horan Havası

Enstrümantal.

Maçka Kız Havası

1 Sabahtan gaynanasi Gelin bağıryi gelin Gelin da der odadan Belim ağırır belim Daha uç günlük gelin Neden ağırır belin Oni git sor oğluna Neden ağırır belin	2 Oğul oğul ne yaptun Dün geceki geline Akşamdan ser yatağı Geldi gelin evine
3 Türki diyemeyirum Sesim kesildi sesim Kız okuyayım seni Çok eyidur nefesim İnce belin zayıfı Trabzon kadayıfı O ince bellerinden Alamadum hayiri	4 Neyi yanarım neyi Dünyada iki şeyi Kızlar girer odaya Bekler kuri köşeyi

Moda Oldu Kızlara Şu Avrupa Keteni

1 Moda oldu kızlara Şu Avrupa keteni Dokunmayın kiraza Kiraz daha muşeni Boyuna mı bakayım Yoksa sürmeli kaşa Eteklerin o yani Yirtilmiş baştan başa	2 Azı mini arkandan Görünir digordası Peşinde fazlalaşır Avcıların voltası
3 Beyoğlu'nda gezerken Paran fazla olacak Yedir onu kızlara Düşünme ne olacak Ben da öyle diyorum Paralari yiyorum	4 Beyoğlu'nun kızları Hiç sevdalık bilmezler Olmasun öyle kızlar Söz verur da gelmezler

Paralar tükenince
Heb yayan yürüyorum

341

Gitmem Alamanya'ya

1	Ah Almanya Almanya Oldun gurbet ocağı Attın gurbet ellere Bu sevdali uşağı	2	Benim güzel Türkiye'm Senden ayrılacağım Sen aklıma gelen de Düşüb bayılacağım
3	Var midir dünyalarda Benim Türkiye'm gibi Kucağında böyüttün Bizi bir anne gibi	4	Benim güzel vatanum Toprağını öpeyim Atma beni gurbete Kucağında öleyim
5	Misafir eder beni Gönlündeki saraya Ayrılmam Türkiye'den Gitmem Alamanya'ya		

342

Kamacı

1	Şampiyon olmak idi Bütün onun amacı Otuz milyon duvaci Mağlup olmaz kamaci Şampiyon olmak için Senelerce didindin Sağ olasin kamaci da Türkleri sevindirdin	2	Damarında Türk kani Cevab verme zamani Yumruklari sıklaştır Tamam geldi zamani Sıklaştır yumruklari Tamam geldi zamani Türkler hiç yenilir mi Sen öyle mi zannettin Aslan yumruklarını Avrupa'ya tanıttin Türk'ün yumruklarını Avrupa'ya tanıttin

3 Kahrolası _____¹⁶⁵
Trabzon'da doğdun
Maçka yaylarında
Asil kuvveti buldun
Sevinç gözyaşlarıyla
Yolunu bekleyenler
Senden iftihar eder
Ben Türk'ün söyleyenler

4 Bütün amaçlarında
Eyi günler dileriz
Annen ilen bubana
Çok teşekkür ederiz
Haddini bildirdin mi
O hain insafsıza
Hebimiz minnettarız da
Bizim Hasan Cansız'a

343

Maçka Muhabbet Havası

1 Kizilağaç yaprağı
Düşer dibinde kalır
Nişanları ver geri
Seni kim olsa alır
Ver nişanları geri
Seni kim olsa alır

3 Ah gidi Nazim Çibuk
Korkarım öleceksin
Bekleyi seni yarin
Ne zaman döneceksin

Kavuştak

+

Kız benim ahlarumdan
Hayir görmeyeceksin

5 İki tükkan arası
Buldum atlas yaması
Ben nasıl yeyemedim
Kaynana muhlaması

Kavuştak

2 Öyle dema öyle dema
Öyle dersan ölecasun
Azrail başucunda
Nasil can vereceksun
Dokuz perde altında
Ne gidup diyeceksun [Kavuştak]

4 Gidelim ben de ben de
Atum oynar çimende
E kız öpeyim seni
Aklun kalmasın bende
Ya gel öpeyim seni
Aklun kalmasın bende

Kavuştak

+

Kız benim ahlarumdan
Hayir görmeyecesin

6 Kapisinin önünde
Üzumların salkımı
Bu sevdadan ölürsam
Helal etmem hakkımı
Kız derdinden ölürsem
Helal etmem hakkımı

¹⁶⁵ 02.12 kısmı anlaşılammıştır.

+

Kiz benim ahlarumdan

Hayir mı göreceşun

Kavuştak

+

Kiz benim ahlarumdan

Hayir görmeyecesun

5.12. Saffet Genç ve Repertuarı

Saffet Genç, 1941 yılında, Maçka'nın Soldoy (Sevinç) Köyü'nde doğdu. Asıl mesleği yorgancılıktır. Kemeñeci ve türkücüdür. İstanbul'da çocuklarıyla kurduğu "Saffet Genç ve Uşakları" adlı horon ve kemeñce ekibi ile eğlence yerlerinde ve bazı salonlarda programlar yaptı. Radyo ve televizyon programlarına katıldı. Saffet Genç, Ferhan Şensoy'un 1991 yılında, İstanbul'da sahneye koyduğu "Aşkıımızın Gemisi Fındık Kabuđu" adlı oyunda da rol almıştır.

Saffet Genç başka türkücülere kemeñce çaldığı gibi kendisi de kemeñce eşliğinde türküler söylemiştir. İstanbul'da düzenlenen 1. ve 2. Kemeñce Şenliklerine katılmıştır. 10 Plak ve 10 kaset doldurmuştur (Duman 2004:167).

344

Şu Karşiki Meşeyi

1	Şu karşiki meşeyi Karincalar eşeyi Basalum Hamsiköy'ü oy oy gel gel gel gel Alalum Ayişe'yi	2	Hamsiköy dere içi Yayılu koyun keçi Kesme şekere benzer oy oy gel gel gel gel E gız ağzuğun içi
3	Kemeñcemun üstüne Barmak vururum barmak Bitmiş bala ¹⁶⁶ benzersin gız oy oy gel gel gel gel Olur mi senden doymak	4	Testiyi koydum suya Kim çekti onu kıya Dün gece seni gördüm gız oy oy gel gel gel gel Uyandum baktum rüya

¹⁶⁶ **Bitmiş Bal:** Kışın seranderde saklanıldığı için soğuktan donmuş ve bıçakla kesilerek yenilen bal; donmuş bal da denilmektedir.

Rize'nin Pazarından

1 Rize'nin pazarında Gelur oturur gızlar O Rizce'nin içinde Gelur oturur kızlar Bilmeyan da zanneder Gökten endi yıldızlar 3 Gız ahurdaki dana Aşaridir aşari Sallayın omuzlari Dizler kalsın yukari	2 Haburadan aşağı Ben inemem inemem Küçücusun Fadime'm Sözina güvenemem 4 Horon oynamayile Horon yeri düz olmaz Geyinup kuşanmalan Koca kari kız olmaz Oyna oyna omuz omuz kızlar domuz

Trabzon Güzel Şehir

1 Trabzon güzel şehir Öbür tarafta Rize Fatih Sultan Mehmed'den Emanet kaldı bize 3 Fadih ordan düşmanı Heybediyle kovmuştur Kanuni Süleyman da O şehirde doğmuştur 5 Ey güzel Trabzon'um Sultanların yeridir Hatuniye Camesi En büyük eserundur 7 Of oof Varlığınla bin yaşa Aman değmesin nazar Güzelliğuni gören Nasıl olmasın yazar	2 Boztepe güzelliğün Benim boynumi bükti Bizans Krallığıni Fadih orada yıkti 4 Güzel Trabzon'umun Yoktur eşi emsali İstanbul'dan sonradur Trabzon'un işgali 6 O camenin yanında Bir da dürbesi vardur O dürbenun içinde Gülbahar Hadun yadur

Giresun Üstünde Zıpkamın Bacakları

1 Giresun üstünde vapur bağıyor Eşref'un yarasını doktor sarıyor Eşref'un anası yanmış ağlıyor Atma Hakkı atma pişman olursun Her attığın mermiden sen utanırsın	2 Giresun içinde bir ufak dere Eşref'i vurdular anam nafile yere Nafile nafile o da nafile Cenazemi koydular otomobile Giresun'da dostum var o da nafile
3 Eğridir köprüsünden atlayamadım Hakkı düşmanım olmuş anlayamadım Nafile nafile o da nafile Cenazemi koydular otomobile Trabzon'da dostum var o da nafile	4 Of ooof Birazacuk dar oldi da Zipkamun bacaklari Bize sebep olanın gız Yıkılsın ocaklari Karşiki ormanlığa Hem gar yağar hem doli Sarılsın boğazına Kemençeci Piçoğli
5 Haburadan yukari da Dağa çikalım dağa Ne ettiğüm var idi gız Yalan söyledun bağa Yaylanın çümenine Gel Emine Emine Sıkmasun goysam seni Mindanlumun cebine	

69 Yaşındayım

1 Trabzonlu Maçkalıyım Yüz yaşında öldü dayım Saffet Gençsin dersin bana Atmış dokuz yaşındayım	2 Fakir idim zengin oldum Kemençemlan altın buldum Hiç durmadan geldim durdum Onun için âşık oldum
3 Sordun bana söyleyeyim Hamsiköyli benim dayım Anlayanlar anlar beni	4 Hiç ihbalım yoktur benim Küçük yaşta kaldım yetim Yalan söylemem arkadaşlar

Anlamayan ne yabayım

Doğrusunu çaldım dedim
Yalan demem arkadaşlar
Doğrusunu çaldım dedim

349

Derin Derin Göllerin

1 Of ooof
Derin derin göllerin
Dibi görünür gibi
Olmadı ah güzelim
Konuştuğumuz gibi
Olmadı ah Fadime'm
Konuştuğumuz gibi
Tarlaya ekтім soğan
Birini aldı doğan
Hep öyle güzel midir da
E gız annenden doğan eeey

2 Oy oooy
Çimene bak çimene
Çimenin çiçeğine
Gel beraber gezelum
Yalnız gezeceğine
Ha burası neresi
Eren obası eren
Yıdurdum Fadime'mi
Yok mudur onu gören
Yıdurdum güzelimi
Yok mudur onu gören
Kuşandüğun peştamal gız
Eni vuruyi eni
Gel ha böyle u yana da
Tanıyamadım seni

350

Kumar Masası

1 Aldım ben kemeçemi
Düştüm gurbet ellere
Bir kumar masasını da
Anlatayım sizlere
Biraz konuşturayım da
Bu benim kemeçemi
Kumarcı arkadaşlar da
Eyi dinleyin beni

2 İlk önce başladun mi
Çok dert verir insana
Biraz takılacağım da
Sakın kızmayın bana

3 Bütün sene çalışır
Boşa gider emekler
Gece gündüz uykusuz
Hanumi evde bekler

4 Para biter cebinde da
Düşünür kara kara
Kimse yanaşmaz ona
Çekilur bir kenara

- Gece gündüz uykusuz
Hırsla kapılıp gider
Para bider cebinde da
Olur berduştan beter
- 5 Gözi hiçbir şey görmez da
Evde ne bulsa alur
Kumarda kayıp eder da
Hanumuna takılır
- 7 Ey komarci arkadaş
Niye bana kızarsun
Düşünme sen üzülme da
Bir gün düşüş atarsın
- 9 Ey komarci arkadaş
Biraz gör etrafını
Ne biçim insafın var
Düzeltil şu insafını
Kahve kapılarından
Hanımı döner geri
En sonunda komarci
Kötü söyledin beni
- Kimse yanaşmaz ona da
Daha kalmaz kimsesi
Kumarci üç şey düşünür
Düşe dübeş düşeşi
- 6 Kumarci olanların
Dertleri hiç tükenmez
Hanımı ağlar durur da
Ona laf geçiremez
Ailesi ağlar durur
Ona laf geçiremez
- 8 Yalan mı söyleyirim da
Kızmayın arkadaşlar
Her şeyin ködülüğü
İçki kumardan başlar

351

Başındaki Çemberin

- 1 Başındaki çemberin
Dalları kangal mangel
Dedi bana Fadimem da
Sabah namazı kalk gel
Aldım tüfecuğumi da
Ben yürüye yürüye
Tamam sebah namazında
Vardım endim oriye
Haçan endim oriye de
Fadime da uyurdi
- 2 O oyle bi uyurdi
Ben zannettim bayıldı
O sarılı saçları
Yastuğuna yayıldı
Bi defa öptüm oni da
Eminegam uyandı
Bi daha öptüm oni da
Azacuk da dişledum
Ama ne arkadaşlar
Ben bi kusur işledum

O oyle bi uyurdi
Ben zannettim bayıldı

Kusurum da ne idi
Eminemi öperkan da
Azacuk da dişledum

352

Vurun Aşağa Vurun

1 Vurdum yoguş yukari
Diye kır atım diye
Gece uyumayırum da
Kâr olsun biraz diye

2 Vurun aşağı vurun
Tahdalar oynamasın
Pencereden kaç da gel
Cazi annen duymasun
Pencereden birine
Boya vuriler boya
O incecik bellere
Sarilsam doya doya

3 Kemeçemun üstüne
Parmak vururum parmak
Bitmiş bala benzersin gız
Olur mi senden doymak

Haole haole
Ha Maçkali
Ha Tonyali
Ha Vakfikebirli
Ha Sürmeneli
Ha Ofli
Ha Temel
Ha Mehmet
Ha Hasan
Ha bakayım dikkat et sert dur geliyorum daha sık

353

Gençliğim Hep Böyle Böyle

1 Gençliğim hep böyle böyle sürecek sandım
Ah aptal gönlüm gönlüm nasıl da kandım nasıl aldandım
Ah aptal gafam gafam nasıl da kandım
Kime ne söyleyeyim ben kime ne deyim

- 2 Yüz çevirdi bana bana dost bildiklerim
Bi bostim kaldı dostlar dostlar bir de tezbihim bir de tezbihim
Kime ne söyleyim ben kime ne deyim
- 3 Çalıştım didindim ben boşu boşuna
Şimdi geldin dostlar dostlar yolun sonuna
Kime ne söyleyim ben kime ne deyim
- 4 Yoğuşu çıkararak ben hemen çıkardım
Yoğuşu koşarak ben hemen çıkardım
Yar ile sohbedi ben her gün yapardım
Kime ne söyleyim ben kime ne deyim
- 5 Yar beni gördü mi gördü mi dostlar yüzü gülerdi
Şimdi ise vardır vardır yüz bin bir derdi
Şimdi ise vardır vardır dostlar yüz bin bir derdi
Kime ne söyleyim ben kime ne deyim

354

Dağlara Olur Duman

1 Durdum düşünüyorum Uşaklar ne edeyim Sevdali türkilerden Birkaç tane diyeyim	2 Vapur gelir yelkensuz Suda gider dümensuz Ateş dolsun yatağın E kız uyursan bensuz Dağlara alır duman Ormana alır çiçe Bi şey oluyi bana Yar akluma gelince
3 Türkilerim eyi mi Daha söyleyeyim mi Yetmedu beklediğüm Daha beklileyim mi Ha böyle duruyuken de Duru düşünüyorum Duruyorum işlere da Yari unuduyorum Vuruyorum işlere	4 Ah kemeñçe kemeñçe Çıkardın beni kıra Seni vallah kırarım Taşlara vura vura Vallah kırarım seni Taşlara vura vura Kemeñçemun üstüne da Harduma kapakladum Girdim yârin goynuna

Yari unutuyorum
Kuşandığun peştamal gız
Eni vuruyi eni
Gel ha öyle bu yana da
Taniyamadım seni

Duymadım sabahladım

355

Çalan Eller Besbelli

1 Rizeliyim Rizeli
Sadık sever güzeli
Sorarsanız bu kimdur da
Çalan eller besbelli

2 Kemeçemun kabağı da
Yabağudur yabağı
Kemeçemun yaprağı
Yabağudur yabağı
Girsem yârin koynuna da
Ben duyamam sabahu

3 Ah kemeçemun puli da
Ben alamam o duli
Alursam kız alurum
Sineleri guguli

4 Bal yedum tutti beni
Tutti kurutti beni
Bu nasıl sevda idi
Dertlere saldı beni

356

Ormanda Ana Kenar

1 Of ooof
Ormanda ana کنار
Yedi oni geyikler
Vardım istedim yâri de
Nişanlıdır dediler

2 Annesine söyledum
Veremem oni dedi
Babasına söyledim da
Yaşı küçüktür dedi
Yengesine söyledim
Ula bana ne dedi

3 Of ooof
Halasına söyledim
Al ormandan git dedi
Kardaşına söyledim
Tabancama bak dedi

4 Muhtarına söyledum
Mühür basamam dedi
İmamına söyledim da
Nigah gıyamam dedi
Hakimina söyledim da
İmza adamam dedi
Hersim gitti gafama
Giddim yârin beşine

O davrandi orağa da
Ben davrandım bicağa
Findukluk bahçesinde
Geldik kucak kucağa

- 5 Of ooof
Aman Fadime'cuğum
Sen beni almaz mısın
Ellerimi koynumda
Görür de yanmaz mısın

357

Bak Önüne Çarpma Taşa

1	Bak önüne çarpma taşa Akıllı ol sen de yaşa Gah ağlaya gah da güle İşte geldim ben bu yaşa	2	Gece uyur gündüz yolda Canın çigar niye fayda Bir güzel söz bir de ismun İşte kalır bu dünyada Söyle nedecek bu dünyada
3	Yaş otuz beş ömrün yarı Yab ibadet durma geri İşte sana igi gerçek Biri ölüm biri Tanru	4	Gözü görür görmem diyen Karnı doktor açım diyen Yanmıştır öte dünyada Yalan yere şahid eden
5	Saffet Gençtir senin adın Sanki âşık değil selsin Sağlığında halim sormaz Cenazeme neye gelsin	6	Şu dünyaya doyamadım Muradımı alamadım Sonra adım işde budur Saffet Gençtir benim adım Sonra adım kemeñeci Saffet Gençtir benim adım

358

Sevdalısın Sevdalı

1	Nerde yayla yayladun gız Koyunların etlidur Sevdalısın sevdalı Gözlerinden belludur	2	Duman geliyu duman da Mayis'in dumani mi Yüzüme güle güle gız Gevrettin imanumi

Düşünma ah sevdiğüm da
Dünya böyle dertlidir

3 Ey gidi garip uşak
Kaldın gurbet ellerde
Kız senun güzelliğün
Düşürdi beni derde

5 Soğuk soğuk ağayi
Yaylanın sucuğazi
Beni öldürecesin
Zalumun gıcuğazi
Ananalın babana gız
Ezelinden düşmanım
Nereden sevdim seni
Sevdiğima bişmanım

4 Gel gidelum gidelum
Duman aldı dağları
Kurudu dudaklarım
Ben yalvari yalvari

6 Derin derin göllerun
Dibi görünür dibi
Olmadı ah Fadimem da
Konuştuğumuz gibi
Olmadı dediğumuz gız
Oldi kara yazılar
Aramizi bozayı da
İki dane cazılar
İki dane cazılar da
İyi gün görmesinler
Geçtik biribirinden
Şimdi rahat etsinler

7 Ha boyle duruyiken
Duru düşünüyorum
Vuruyirum işlere da
Yarı unutuyorum
Kemençemun üstüne
Parmak vururum parmak
Bitmiş bala benzersun gız
Olur mi senden doymak
Kemençemun üstünde da
Yaya baksana yaya
Güzel kızlar beyidi da
Ergen geldim dünyaya

359

Mehmetçik Beş Parmak Dağlarında

1 Ah kumandan ne olur
Kıbrıs'a yolla beni

2 Ne kadar çile çeksem
Vatanımın uğruna

- Artuk sabrum tikendi
Hırsım boğayı beni
- 3 Tarih hep böyle yazar
Alir intikamini
Dünya bir daha duysun
Mehmetçuğun şanini
- 5 Şaşarum o akluna
Arifa etma tarif
Tarif okumadun mi
Keçi sakalli herif
- 7 Ağlama anneciğüm
Rahatsız etma beni
Başka nasıl kurtarurdum
Bu vatanı milleti
- 9 Nişanlima söyleyin
Beşimden ağlamasun
Galleşluklen bir kariş
Yer bizden alamazsun
- 11 Sağ kalanlar helbette
Gelecekler yakında
Gönlüm rahat yatırım da
Beş Parmak Dağları'nda
- 13 Kumandanlar emretti
Türk askeri ileri
Mehmet daha döner mi da
Bastuğu yerden geri
- Minnet mi edeceğük da
Domuzun gavurina
- 4 Dinle Magaryos dinle
Sana deyim sana
Ne tokatlar attuk biz oy
Arkandaki Yunan'a
- 6 Dikkat et sözlerine
Galleşliğe gelmeyiz
İzmir'i unuttun mi
İşte biz gene oyuz
- 8 Gözüm arkada değil
Görüyorum her yani
Vatani için akıttım oy
Damarumdaki kani
- 10 Bazi bazi arkadaşlar
Muhasarada galduk
Beş Parmak Dağları'ni
Tam o saatte aldık
- 12 Tabi bu gadar olur
Anneler ağlayacak
Türk bayrağı Kıbrıs'ta
Ebedi sallanacak

360

Sevdalığın İşini

- 1 İzle kayığüm izle
İzle Karadeniz'i
Sevdaluğun işini
Anladayim ben size
- 2 Daham on yedi yaşında
Geldi idim gurbetten
Gerisini uşaklar
Eyi dinleyin beni

3 Ben köyde gezeyiken
Bir kız çıktı karşıma
Dinleyun bakun neler
Geldi benim başıma

5 Hem giderdim beşine
Ben udana udana
O gızın bağışlari
Merak verurdi bana

7 O o kadar güzeldi
Aya benzerdi yüzü
Tam yanına giderken
Biri çağirdi kizi
O kadar kızdım ona
Ağladum yana yana
Dedi e gı kardaşlık
Bekçi geliyi sana

9 En hayirli günimi
Salidur diyeceğum
Kapıdan bir ses duydum
Gel bir şey diyeceğum
Kurban olayım sana
Diye gı yengecuğum
Kizi odunda gördüm
Gelsin istesin dedi
Gelsin istesin dedi
Vermeş gideceğum

11 Kız çok düşünüyordu
Beni de üzüyordu
Aca bizim halimiz
Ne olacak diyordu

4 Ben yürüye yürüye
Gittum onun beşine
Daha gideceğudum
Bağirdi annesine

6 Nihayet karar verdim
Gideceğum yanına
Bu benim dertlerimi
Anlatacağım ona
Bir gün doğruldum gittim
Ormanlarda beşine
Aramuzda bir kaful¹⁶⁷
Bakamadum yüzine

8 O gün da öyle geçti
İçim içim yiyordum
Tutsam kolcuğazından
Gitmez benlan diyordum

10 Birdenbire bu haber
Şaşkın eyledi beni
O zaman arkadaşlar
Bir merak aldı beni
Bir gün sabaha yakın
Yarla kaçtık ormandan
Tam dört saat yürudum
Durmadan dinlenmeden

12 Derim bu türkileri
Gene bu gönlüm çoşar
Bu türki böyle gider
Nice bu gençluk yaşar

¹⁶⁷ **Kaful:** Kütme halindeki bitki topluluğu, çalılık; fındık ocağı. Bodur ağaçlar.

Ben çok düşünüyordum
Ne olacak halimiz
İkimuz da çok cahil
Yok akıl verenimiz
Yaşlari akıyordu
Bakamazdum yüzüne
Böyle sabahı ettuk
Biz düşünë düşünë
Ölürüm çıkmam derdi
Ben babamın yüzüne

Bu türki böyle gider
Nice bu Saffet yaşar

361

Gurbet

1 Şu zalım gurbet elun
Kırsalar direğini
Ne gadar çok gençlerun
Yagayi yüreğini
Ah gurbet zalım gurbet
Ağladursun adami
Gözümde yaş kalmadı
Biraksana yagami
Köyümün sularini
İçerdum gana gana
Ne güzel yaşıyordum
Nereden geldum sana eeey

2 Dertli dertli türkilerden
Deyi bu Saffet deyi
Bu güzel günlerumuz
Geldi böyle gideyi
Yaş akar gözüm sızlar
Ne galur gerisinde
Herkesin bir derdi var
Durur içerisinde eeey

3 Vurdum yoguş yukari
Dayan dizlerum dayan
Var midur bu dünyada
Uşaklar ağlamayan
Var midur bu dünyada
Sevdiğim ağlamayan

4 Ey gidi fani dünya
Sen da böyle kalırsın
Dertli veremlilerden
Sen ne hayif alırsun
Dertliyim veremliyim
Kimse halimden bilmez
Odursam da anladsam
Halim tarife gelmez

Kız Horanı

- 1 Ah kızlar ah gelinler da
Günahum boynunuza
Ya vurun ya öldürün
Ya koyun koynunuza
Gel gidelim gidelim
Duman aldi dağları
Eridi de kalmadi
Yüreğimun yağları
- 2 Acele etmiyelim da
Gidelim yavaş yavaş
Bu kızların tadına
Doyulmayı arkadaş

Geldim ula hop hop
- 3 Uyun horona uyun
Dahtalar oynamasun
Pencereden kaç da gel
Cazi annen duymasun
Pencere parmak parmak
Tutan eller kurusun
Kız babağın çölinda
Bensiz nasıl durursun
- 4 Kemeñçemun üstüne
Harduma kapakladum
Girdim yarin koynuna
Duymadım sabahladum
Kemeñçemun üstüne
Yay işlesin işlesin
O kırmızı yanağı
Habu uşak dişlesin
- 5 Kemeñçemun kapağı
Yabağudur yabağı
Girsem yârin koynuna
Ben duyamam sabahı
Gel gidelim gidelim
Bizim vadana katar
Oturu konuşalım
Annen gelene gadar
- 6 Parmağunda yüzükler
Kolunda bilezikler
Ey sana dolanayım
Nedir o güzellükler
Gel gidelim gidelim
Gel çikalım yaylaya
Sarilsam bellerune
Ah yavri doya doya
- 7 Akşam oluyi akşam
Yak feneri feneri
İki gemi doldurur
Yüreğumun veremi
Kolundaki saadi gız
Ver kurayım kurayım
Haftalar yedi gündür da
Yavri nasıl durayım

Bu Dünya Haram Olsun

- 1 Of ooof
Ağacın yaprakları
Güz gelende dökülür
Bu gurbetun gahrını
Hasret çekenler bilir
- 2 Derenin kenarında
Bak alana alana
Bu dünya haram olsun
Bizden sonra kalana
Ha buradan yukarı da
Dağa çıkalım dağa
Aç ta gel kollarını
Sarılacağım sağa
- 3 Heeey
Kuşandığın peştamal kız
Eni vuruyi eni
Gel hau oyle bu yana gız
Taniyamadım seni
Duman aldı dağları
Ben aldım yaylaları
Kömür gözlüm sevdiğim
Gezdin mi buraları
- 4 Ah Karaabdal Karaabdal
Ne zaman geleceşin
Hasta oldun güzelim
Korkarım öleceşin
- 5 İki koyun bi guzi
Dizi yayılı dizi
Hayde gidelum e gız
Kimse görmeden bizi
- 6 Heeey
Ah yalılar yalılar
Geliyu Maçkalılar
Ah yalılar yalılar
Geliyu Tonyalılar
Alacak canumuzi
İpek peştamallılar
Peştamalin düğümü
Geridendir geriden
Sensiz ah Fadimegam
Beni böyle eriden
- 7 Heeey
Dağa çıktım gış idi
Ayacuğum üşüdi
O balli dudakların
Kimunlan konuşıdi

At başına çömberi
Ensin beline gadar
Gel biraz konuşalım
Baban gelene kadar
Gel biraz konuşalım
Ne olursun olursun
Aha ben gideyirum
Sonra pişman olursun

364

Çıkmazsın Kız Aklımdan

1	Ah Trabzon Trabzon da Senden ayrılacağım Yar aklıma gelende Düşüp bayılacağım	2	Ah Maçka yaylaları Somsoğuktur suları İşim gücüm olmasa Varsam gelsem onları
3	Sende doğdum büyüdüm da Gelmek isterum sana Kaldum gurbet ellerde Söylerum yana yana	4	Dağlarını gördün mi Benum ağlamam gelur O güzel yaylaların Hau soğuk suların Benim tapuli
5	Ulan dedi Maçkali Kıracasın camları Görmeyidi gözlerun Bu gadar akşamları	6	Kumaştandır kumaştan İşluğumun peşleri Yanayı yüreğimde Cehennem adışleri
7	Seni sevdim seveli gız Yedim kendi kendimi Kemençemun telleri Söyler senin ismini	8	Vali geliyi vali Elleri geri bağı Yemez içmez yapayı Bu sevdaluk adamı
9	Garşidan beş kız gelur Beşi da hızlı gelur O beş kızın içinde Fadime'm güzel yürür	10	Mektup yazmazsun bana Bilmem ah yarım niye Çıkmasın kız aklundan Bir dakika bir saniye

Bensiz Sana Yaylalar Haram Olsun Fadime'm

1 Ah gene geldi yaz başlari Fadime'm Ah gene bağırarak kukolar Fadime'm eheeeey eheheeyy dağlar eey Ah gideyi yayla göçleri güzelim Ah bensiz geçen yaylalarun sana haram olsun Fadime'm ohooy dağlar eey Ah gene aldı dağları bir duman Fadime'm Ah ben kaldum gurbet ellerde Fadime'm ohooyhooy dağlar eey	2 Yar gapidan geçeyi Beni camdan seçeyi Bu benum garip gönlüm E gız senden geçmeyi Alalım birbirini gız Seneler boş geçeyi
3 Vurdum yoguş yukari Ağıruyu dizlerum Kız sana бага бага Kör olacak gözlerum Saçlari kara idi Gözleri ela idi Yarun güzellukleri Başıma bela idi	4 Türkilerum eyi mi Daha söyliyeyim mi Yedmez mi bekleduğum gız Daha beklileyim mi
5 Deduğum türkileri Çömberciğune bağla Tenha تنها yerlerde Çöz onlari dağıla Kemençemun üstüne Parmak vururum parmak Bitmiş bala benzersun Olur mi senden doymak	

İncelendi Bellerin Fadimem

1 Başundaki çemberun Dallari kangel mangel Dedi bana güzelum	2 Aldum düfecuğumi Ben yürüye yürüye Tamam sabah namazi

- Sabah nemazi kalk gel
- 3 Vurdum döndüm oriye
Fadimegam uyurdi
O oyle bi uyurdi
Ben zannettum bayildi
O sarılı saçlari da
Yastuğuna yayildi
- 5 Geldi gideyi goyin
Bak beyine beyine
Yılan görseydim e gız
Seni göreçeğime
- 7 Ha boyle duruyuken
Efkarlandım ben gene
Çok da güzel değilsin
Sevdim seni bi kere
- Vardım endim oriye
- 4 Bi defa öptüm oni
Fadimegam uyandı
Ama ne argadaşlar
Ben bi kusur işledum
Kusurum da ne idi
Fadime'mi öperken
Fadime'mi öperken da
Azacuk da dişledim
- 6 Aşma gıranı aşma
Ben seni daniyırım
Yeşil çiçecikleri da
Emine'm saniyırım
Yeşil çiçecikleri
Fadime'm saniyırım
Kıran kıran yerlere
Sererler çamaşırı
Ne yapalım Fadimem
Evun kıran aşırı
- 8 Yaylanın çimeninde
Sıra sıra doruklar
E gız senin yüzünden da
Çektüğüm yorgunluklar
Hayde gidelim hayde
Hayde gitmeyi musun
İncelendi bellerin gız
Yemek yemeyi misin

367

Horan Havası

Enstrümantal.

368

Dedim Bayan Adın Ne

- 1 Salı günü sabahtan
Yollandım Trabzon'dan
- 2 Dedim kendi kendime
İstanbul'a gideyim

- Dinleyin arkadaşlar
Neler geçti başımdan
- 3 Giresun'lan Ordu'ya
Selam vererek geçtim
Ankara'nın içinde
Yarım saat bekledim
- 5 Saçların kara idi
Boyattun ettun sarı
Yaban dikenini gibi
Kim kıvırdı onları
- 7 Habu bizim işimiz
Uşaklar ne olacak
Bu bizim günahımız
Kızlardan sorulacak
Eridim anneciğüm
Yarı kalmadım yâri
Yedi paralarımı
İstanbul'un kızları
- Kızlarını medh ettiler
Hemen varı göreyim
- 4 Boyle ayrılıkları
Mevlam başa vermeye
Tamam saat on iki
Ben indim Sirkeci'ye
Ben orda gezeyiken
Rasladım bir bayana
Dedim bayan adın ne
Dedi bana Hediye
Kanduramadum onı
Ben ona diye diye
- 6 İstanbul'un kızları
Hep kol kola gezerler
Hacı ağa bulursalar
Paralarını yerler
Hacı ağa kim nedur
Akli az parası çok
Allah sabırlar versun
Bu kızlarda insaf yok

369

Ah Dünya Yalansın

- 1 Ah dünya ne yalansın
Anca anladum seni
Kabıldım zevklerine
Nasıl aldattun beni
- 2 Ne hikmettur bilinmez
Gündüzün gelur bize
Solun bir yaprak gadar
Az ömür verdun bize

Ey gidi yalan dünya
Ben sana doyamadum
Bu gadar günler geçti
Hiçbir şey anlamadum
Bazı düşünüyorum
Eliyorum derdimden
İnsanlar gelip geçer da
Köpri gibin üstünden eeey

Elumuzden ne gelir
Verduğun bu acılar
Başka çaresi var mi
Kabul eder canlilar eeey

3 Ne anladum senden gi
Sangi bir rüya gördüm
Eğer böyle bileydum
Daş daş üsti goymazdum
Yeder Saffet Genç yeder
Bu aci türkilerun
Neşeli geçmez daha oy
Bundan sora günlerun

370

Bir Garip Duman

1 Bir garip duman iner da
Yaylalarun başına
Bir garip duman iner
Dağlarunun başına
Kurban olayım köyüm
Toprağuna taşına
Değişmem bir evine
Saraylari hanlari
Ne da neşeli olur
Honefder zamanlari

2 En bulunmaz yerleri
Asla senlan bir tutmam
Büdün dünyayi gezsem
Gene seni unudmam

3 Sende doğdum büyüdüm
Gelmek isterum sana
Ayrıldım ayrilali
Söylerim yana yana
Ayrıldım ayri düştüm
Söylerim yana yana
Bu köyler hep çileli

4 Misirlar sira sira
Tütünler evlek evlek
Ayirdi beni senden
Kahrolsun zalum felek
Kurban olayim sana
Sularina doyamam
İçimden geçenleri

Ben gendimi bileli
Tam on beş sene oldu
Ben senden ayrılalı
Tam on beş sene oldu
Senden ayrı düşeli

Türki ile anlatamam

371

Sonu Gelmeyen Gurbet

1 Ey benim güzel göyüm
Neler çektim yüzünden
Kurtulamadum uşaklar
Bu gurbetun elinden

2 Ne gözyaşı dökmüştür
Senelerce bu millet
Yedi bidirdi bizi
Sonu gelmiyen gurbet

3 Ne genç kızlar gelinler
Türlü çile çekeyi
Duydun mu sen kardaşluk
Yarın beni isteyi
Aha mektubi bende
Okuttum bak ne deyi
Ben gideceğüm herhal
Kendisi gelemeyi

4 Sen gurduldun gardaşluk
Yazuk değil mi bana
Daha ne isteyisin
Ne mutli olsun sana

5 E gız sen gideyisin
Benimgina da söyle
Birazacuk düşünsün
Bu hayat geçmez böyle

372

Çağırırım Seslenmedi

1 Çağırırım seslenmedi
Daldi derin uykuya
Bir sabah namazi idi
Yarım giderdi suya
Yarım giderdi suya
Kufacuğu elinde
E gız ağlar gezersin
Ne var benim elimde

2 Yar kapidan geçeyi
Beni camdan seçeyi
Bu benim garip gönlüm
E gız senden geçmeyi
Alalım birbirini
Seneler boş geçeyi
O Godil'in yollari
Hep basamak basamak

Bi yabi yapturayım
Maçka yabilarından
Gözlerinden kan gelsin
Aksin yanaklarından
Kalkmayasın güzelim
Hasta yataklarından

Nasip olmadı bize
Bir arada yaşamak

- 3 Ay vuranda vuranda
Çık ta otur kıranda
Gelir miyim aklına kız
Kukolar bağıranda
Kuko ne bağırırsın da
Beni mi yiyeceşin
Yarumden haber geldi
Onu mu diyecesun
Kemençemun üstüne
Yaya baksana yaya
Güzel kızlar beyidi
Ergen geldik dünyaya

373

Tabancama Bak Dedi

- 1 Heeeyyy
Ormanda ana kenar da
Yedi oni geyikler
Vardım istedim yâri
Nişanlıdır dediler
Annesine söyledim
Veremem oni dedi
Babasına söyledim
Yaşı küçüktür dedi
Kardaşına söyledim da
Tabancama bak dedi
Halasına söyledim da
Ulan bana ne dedi

- 2 Heeeyyy
İmanına söyledim
Nikah kıyamam dedi
Hakimina söyledim
İmza atamam dedi
Hersim gitti kafama da
Gittim yârin peşine
O davrandı orağa da
Ben davrandım bıçağa
Findukluk bahçesinde
Geldik kucak kucağa
Geldim ula hop hop hop

Geldim ula hop hop hop hop

- 3 Heeyyy
Aman Emineciğim da
Sen beni almaz mısın
Ellerimi koynumda
Görür de yanmaz misin
Uyun horona uyun
Tavan tahtası gibi
Kız sana sarılayım
Yaban asması gibi
En dereye dereye da
Ha ben da geliyorum
Vuruldum bir güzele
Vuruldum öliyurum
Yayla çimeni enden
E gız doymadım senden
Yer yağmurdan doyarsa
Ben de doyarım senden

Geldim ula hop hop hop hop

374

İstanbul Kızları

1	Vallahi beğenmedim da Bunların huylarını Biraz tarif edeyim Ooh oh arkadaşlar İstanbul kızlarını	2	İstanbul'un kızları da Pencerede gözleri İnanmayın arkadaşlar Hep boyadır yüzleri
3	Yüzünde boyalara Vallahi inanmadım Akşamdan beraberdik Ooh oh arkadaşlar Sabahtan tanımadım	4	Benden önce uyandı da Yastığına dayandı Bir de aynaya baktım Ooh oh arkadaşlar Ağzım burnum boyandı Yüzüm gözüm boyandı
5	Naylon çorap giyerler da Yüze podra sürerler Seni beğenmeselar	6	Omuz çarpayım dersan da Karakola giderler İfadeni almadan

- Oooh oh arkadaşım
Dudak bükerek geçerler
- 7 Durdum düşünüyorum da
Uşaklar ni yapalım
Olmasın böyle kızlar
Oooh oh arkadaşlar
Biz da bekar duralım
- Oooh oh arkadaşım
Temizca bi döverler
- 8 Suyu bağladım harka da
Geliyi aka aka
Kızlarsız da durulmaz
Oooh oh Emine'm
Şaka ederim şaka

375

Ah Bu Fani Dünya

- 1 Ha bu fani dünyadan
Ben bir gün gideceğim
Dinleyin arkadaşlar
Bakun ne diyeceğim
O sizin ölümünüz
Mateme boğdu bizi
Nice ki bu canım sağ
Hep anacağım sizi
- 2 Şu karşıkı obayi
Göremedim dumandan
Tamam saat altide
Biz galgtuk İstanbul'dan
Herkes çok dertli idi
Ayrılmıştı yârından
Çal'a el ele geçtük
O İzzet'un dağından
- 3 Böyle zor durumlarda
Anne buba aranur
Nereden bilecektük
Araba yuvarlanur
Araba çok hızlandı
Ta Bolu'ya yaklaştı
Adabazar yollarını
Çok zor durumda açtı
- 4 Araba yuvarlandı
Yanumuz adam doldu
Ölüyorum anneciğim
Bağiranlar çok oldu
Araba yuvarlandı
Tam da düştü hendeğe
Yara bera içinde
Girdük hastahaneye
- 5 Doktorlar el bağladı
Hadimeler ağladı
O bizum halimize
Ağlamayan kalmadı
İleri gidemedük
Çevirdiler geriye
Böyle aci haberi
Kimselere vermeye
- 6 O bizum haberumuz
Büdü'n yurda yayıldı
Ana buba kız kardeş
Düşti yere bayıldı
Nedir bu çektüklerum
Yetti Allah'ım yetti
Zati en çok aciyi
Gene anneler çekti

- 7 Ben karadan gidemem
Yol var midur havadan
Bize sabırlar versin
Yedi göğü Yaradan
Yeter Saffet Genç yeder
Daha dertli söylema
Ecel gelir can gider
İşte bu fani dünya

376

Çimene Bak Çimene

1	Çimene bak çimene Çimenin çiçeğine Gel beraber gezelim Yalnız gezeceğine	2	Olayım o gözlere Onlar ne gara gara Başka güzel yok mudur Etmem sana müdara
3	Tarlaya ektim soğan Birini aldı doğan Heb oyle güzel midur E gız annenden doğan Kız durma karanlukta Gel ışuğu ışuğu Benüm için mi annen Koydu seni beşiğu	4	Küçüktür benim yarım Testiyi kaldıramaz Neyleyim oyle yarı Dar gününde yaramaz Derin derin göllerun Dibi görünür dibi Olmadı ah güzelim Konuştuğumuz gibi Olmadı ah Fadime'm Konuştuğumuz gibi
5	Testiyi koydum suya Kim çekti oni kıya Dün gece seni gördüm Uyandım baktım rüya	6	Yeter aldaduğun kız Ne olur ver bir karar Güzelleri olmasa Bu dünya niye yarar

377

İkimiz de Çok Cahil

1	Tam on yedi yaşında Geldi idim gurbetten Gerisini uşaklar	2	Benim köyde gezeyiken Bir gün çıktı karşıma Dinleyin bakun neler

- Eyi dinleyin benden
- Geldi benim başıma
Ben yürüye yürüye
Gittim onun peşine
Daha gideceğudum
Bağırdı annesine
- 3 Ne güzel yaşıyordu
Ne olacak bu derdum
Gece gündüz durmadan
Yollarını beklerdum
Bazen görürdüm oni
Yaylaya gideyigen
Yanaşırdım yanına
Konuşmazdı benimlan
Hem giderdim beşune
Ben udana udana
O kızun bakışları
Merak verirdi bana
- 4 Nihayet karar verdim
Gideceğum yanına
Bu benim dertlerumi
Anlatacağum ona
Bir gün doğruldum gittim
Ormanlarda beşine
Aramuzda bir kaful
Bakamadum yüzine
O o kadar güzeldi
Aya benzerdi yüzi
Tam yanına giderken
Biri çağırdı kızı
O kadar kızdım ona
Ağladım yana yana
Hediyedur kardaşluk
Bekçi geliyu sana
- 5 O gün da öyle geçti
İçin için yiyordum
Tutsam kolcuğazından
Gitmez benlan diyordum
En hayırlı günimi
Salidir diyeceğum
Kapıdan bir ses duydum
Gel bi şey diyeceğum
Kurban olayım sana
Diye gı yengecuğum
Kızı odunda görđum
Gelsin istesin dedi
Gelsin istesin dedi
Vermesa gideceğum
- 6 Birdenbire o haber
Şaşkın eyledi beni
O zaman arkadaşlar
Bir merak aldı beni
Bir gün sabaha yağın
Yarla kaçtık ormandan
Tam dört saat yürüdük
Durmadan dinlenmeden
- 7 Kız çok düşünüyordu

Beni da üzüyordu
Aca bizim halimiz
Ne olacak diyordu
Ben çok düşünüyordum
Ne olacak halimiz
İkimiz de çok cahil
Yok akıl verenemiz
Yaşlari akiyordu
Bakamazdım yüzine
Boyle sabahı ettik
Biz düşününe düşününe
Ölürüm çıkmam derdi
Ben babamın yüzine
Derum bu türkileri
Gene bu gönlüm coşar
Bu türki böyle gider
Nice bu gençlik coşar
Bu türkü böyle gider
Nice bu Saffet yaşar

378

Şu Zalim Gurbet Elde

1	Şu zalım gurbet elun Kırsalar direğini Ne gadar çok insanun da Yagayi yüreğini	2	Ah gurbet zalım gurbet Ağladursun adami Gözümde yaş kalmadı Biraksana yagami
3	Köyümün sularini İçerdum kana kana Ne güzel yaşıyordum Nereden geldum sana	4	Bir garip duman iner da Yaylalarun başına Kurban olayım yurdum da Toprağuna taşına
5	Değişmem bir evune Saraylari hanlari Ne da neşeli olur Yaz başi zamanlari	6	Koyunlar meleşeyi Kızlar çıkar yaylaya Davul zurna kemeçe Çalarlar doya doya

- 7 Kurban olayım sana
Sularına doyamam
İçumden geçenleri
Türkilan anlatamam
- 8 Ah Almanya Almanya da
Nereden geldum sana
Kaldum gurbet ellerde
Söylerim yana yana
- 9 Ya gısmet kavuşmamız da
Bir dahaki izine
Yadurum düşünurum
Uyku girmez gözüme
- 10 Yolculuk da bir yandan
Yarım ağlar geride
Ömrümüz boşa gitti da
Bur gurbet ellerinde
- 11 Bil hayatun tadini da
Pişmanluk neye yarar
Zaten şunun surasında
Ne kadar ömrümüz var
- 12 Bir gözümde gan akar da
Öbür gözümde yaşlar
Artuk anavatana da
Dönelum argadaşlar

379

Oy Gidi Karadeniz

- 1 Oy gidi Karadeniz
İçerum sularuni
Biraz tarif edeyim
Güzel kısımlaruni
- 2 Bütün dünyaya yeter
Ovaların engini
Türgiye'yi tanıttı
O Samsun'un tütünü
- 3 Ordulan Giresun'a
Ağır ağır girelum
Güzel Trabzon'umi
Birazacuk gezelum
- 4 Vakfıkebir Tonyalan
Sürmeneye diyeyim
Birak yakami gurbet
Yaylasini gezeyim
- 5 Hebisini sayamam
Dinleyin argadaşlar
O Maçka'yi gördüm mi
Gözümde akar yaşlar
- 6 Hele Meryem Ana'si
Turistten geçilmeyi
Yaylasinun sulari
Soğuktan içilmeyi
- 7 Ah Hamsiköy Hamsiköy
Sen da geldin akluma
Bunu herges bilmeli
Doyulmaz sütleçına
- 8 Şaştım uşaklar şaştım
Hangisine diyeyim
Kalksın kar dağlarından
İlk fırsatta geleyim
Şenlensin yaylaların
İlk fırsatta geleyim

Duman Geliyor Duman

- 1 Bu gayde yeni gayde da
Söylesin Maçkalılar
Bu gayde yeni gayde
Söyleyin Tonyalılar
Alacak canumuzi
İpek peştamallılar
Duman geliyu duman da
Derelerden yugari
Eridum annecuğum
Yari galmadim yari
Yitur Allah'um yitur
Yüreğimden efgari
- 2 Kemeñeyi çaldıran
Tellerin sağırudur
Alalım birbirini
Dünyanın ahirudur
Vali geliyi vali da
Elleri geri bağıli
Yemez içmez yapayi da
Bu sevdaluk adami
Türkilerim eyi mi da
Daha söyleyeyim mi
Yedmez mi beklediğum
Daha beklileyim mi
- 3 Kemeñemun üstüne da
Harduma kapakladum
Girdim yârin goynina
Duymadım sabahladum
Kemeñemun kapağı da
Yabağudur yabağı
Girdim yârin goynina da
Duyamadım sabahı
Kemeñemun kapağı
Sari tenekedendir
Çok seveyirum oni
Bilmiyorum nedendir
Haburadan yugari da
Gel da çıkalım dağı
Aç da gel kollarını
Sarılacağım sağı
- 4 Gideyirim aşığa
Elinde manişaklar¹⁶⁸
Alayim sevdiğumi da
Bırağun beni uşaklar
Kemeñemun üstüne da
Parmak vururum parmak
Bitmiş bala benzersin gız
Olur mu senden doymak
- 5 Yazı yazarım yazı
Aynanın kapağına
Gelduk gene güzelim
Ayrılık sabahına

¹⁶⁸ **Manişak:** Menekşe. Karların eridiğı sulak alanlarda yetişen mor renkli bir yayla çiçeğı.

Ha böyle duruyuken
Aldi bana bi merak
Gelemeyirim e gız
İrak yollarım irak
Ah gaybana e gurbet da
Birak yakami birak

381

Fadime'm Kuş Mi İdi

1	Fadime'm kuş mi idi Açtı goynuni uçtı Ya varun bakun oni da Belki çöllere düşdi Zavalli annesinin Etekleri duduşti Hep kızlar bay bay oldi da Fadimem bana düşti	2	Karşiki ormanlukta Keçi vurur canını Alalum birbirini Geçsin yürek yanguni Rizeliyim Rizeli da Saffet sever güzeli Adam cebinde besler Senin gibi güzeli
3	Ben alamam o gızı da Onun yaşidur elli Sorarsanız bu gimdur Çalan eller besbelli	4	Haburadan yugari Dağa çıkalım dağa Aş da gel kollarını gız Sarılacağum sağa Ne ettiğum var idi gız

382

Yalan Söylersen Kırılısın Dilim (Şiir)

1	Dinleyin ağalar Dinleyin beyler Bakun bu kemeñçe ne konuşur ne söyler Sesinden tutuşur pelteler göyler Seslen gençten ihtiyara kemeñcem Ağacını bizim daldan kesmeli Kesmeli de kurumağa asmalı Sen çalarken kemeñcem	2	Tel olsam da üzerine gerinsem Reçineyle ¹⁶⁹ tellerine sürünsem Yalan söylüyorsam kurusun dilim Kınamayın kınamayın arkadaşlarım kemeñcedir sevgilim

¹⁶⁹ **Reçine:** Bitkilerde, özellikle çamlarda oluşan katı ya da yarı akışkan organik salgı maddesi.

Bütün sazlar susmalı
Çal kemençem çal
Gitsin gönlümün pası
Dolsun bu banda
Güzel yurdumun havası

3 Kemençe sazların şahı sayılır
Türkiye'den çalsan ta Almanya'dan
duyulur
Çalsana da kemençecim çalsana
Bahşişle şu kalbimi alsana

4 Horon bu tek kelime neler ifade etmez
Yüzlerce misraya yazsam onu da
yetmez
O yurdumun bir bölgesi demektir
Horon o yurdum için hava su ve
ekmektir
Onsuz ekin ekilmez onsuz biçilmez
başak
Onsuz finduk toplamaz kara zıpkalı
uşak

5 Bütün bayramlarima coşkunluğu o
verir
O kıyar nikahımı o askere gönderir
Ben onda eridikçe o benliğimi sarar
Onda durgun sularımı taşıran bir
kuvvet var
Onunla coşarım ben onunla yaşarım
ben

383

Dinleyin Arkadaşlar Ne Diyeceğim

1 Dertli geçen günlerimi
Dile getireceğim
Dinleyin arkadaşlar da
Bakun ne diyeceğim
Acap neriye korlar
Sevdadan ölenleri
Anlatacağım size
Başumdan geçenleri
Yarum neriye gitti
Gideceğim yanına

2 Nasıl bahar rüzgari
Eserse ılık ılık
O ahengi verurdi
Sesindegi tatlılık
Akşamun karanlığı
Çökeceği anlarda
Bekliyardum dört gözle
Gececeği yollarda
Bunlari düşündükçe
Gece uyumuyordum

- Yürekler dayanur mi
Bu aşkun feryadına
Gönlümde onun aşkı
Kulaklarımda sesi
Kalbimde onun aşkı
Kulaklarımda sesi
Hayatımdı gülümdü
Yoktu cihanda eşi
- 3 Yazıyordu her hafta
Gizli mektuplarını
Okumaklan doyamazdum
Güzel türkilerini
Kollarum ağırmişti
Mektuplar yaza yaza
Aşdım kalbimi bir gün
Nihayet ben bu gıza
Dedim ulu Tanrı'nun
Hiba ettiği bana
Büdün ruhum varlığum
Canum fedadur sana
- 5 Yaşamak ne güzel şey
Hayat ne gadar tatlı
Sevinçten uçacaktum
Sanki ruhum ganatlı
Artuk nişanlanalum
Ah o mesut günümüz
Gelecek bahara da
Yapılır düğünümüz
Böyle mesut bir günü
Dört gözle beklüyordum
Böyle mutlu bir günü
Dört gözle beklüyordum
Hülyali rüyalarlan
Yuvami süslüyordum
- 7 Tesellisiz galbimin
Ebedi galdı kani
- Onsuz geçen bir hayat
Nasıl olur diyordum
- 4 Söyle şimdi sevgilim
Sen de beni seversin
Kalbimdegi tek arzu
Gönlümdeki emelsun
O anda kıpkırmızı
Olmuştu yanakları
Güzel kipriklerinden
Akıyordu yaşları
Dedi seni severum
Okursun gözlerumden
Kalbimi sana verdim
Ellerim ellerunde
- 6 Ne yazuk çok geçmeden
Bir gara haber aldum
Sevgilim hastalandı
Birden yüzi sarardı
Ne doktor ne da ilaç
Bir fayda vermiyordu
Sevgilim yadağında
Gittikça eriyordu
- 8 Manevi varluğunla
Sen benim her şeyimsin

Zehir oldu hayadım
Bir sonbahar akşamı
Ağlasın seni seven
Ağlasın sana yârin
Kalbumdedir eyi bil
Şimdi senin mezarun
Her şeyi alan ölüm
Aşkını alamadı
Manevi varluğuna
Kimseler datamadi

Kalbimde yaşattuğum
Ebedi sevgilimsin
On altı baharında
Soldi o genç yaşında
Onu rahmetle anun
Ağlamayın başında
Sevdadan öldi diye
Yazın mezar taşında

384

Ey Kemeñçe Kemeñçe Zerdali Dalı Mısın

1 Ah kemeñçe kemeñçe
Zerdali dali misun
Çalarsın garip garip
Benden sevdali misun

3 Bana mı öyle gelur
Yoksa sen mi güzelsun
Büdün sevdalılarun da
Derdlerini dinlersun
Bazen eyi çalarsın
Bazen üzersin beni
Şimdi da birazacuk
Tarif edeyim seni

5 Senlan yatup kalkayım
Derum kendi kendime
Yugaridan daracuk
Aşağıdan Emine
Kabağuni unuttum
Kabağu hartamadur
Senda olan güzelluk
Acaba kimde vardur

7 Dur kemeñcem nereye
Darildi da gideyi

2 Dinle kemeñcem dinle
Sana deyirim sana
Ne güzel sesun vardır da
Kurban olayım sana

4 Uş tane kulağun var
Boyun durur Emine
Başun aynı benzeyi da
Horozun bibuğune
Boyundan iki kariş
Görenler şaşırui
Üç tane dilin vardur
Dinleyen bayiluyi

6 Sevdalılar derdini
Hep sana anlatacak
Bir köprün bir eşeğun
Bir de yayin olacak
Daha meth etmem seni
Yeder kemeñcem yeder
Acemilar elinde
Sesin çakala benzer

8 Gel gidelim kemeñcem da
Diyar diyar gezmeye

Ustasının elinde da
Bülbül gibi öteyi

Benum aklım yeter mi
Seni tarif etmeye
Benum aklım yetmez ki
Seni tarif etmeye

385

Dinleyin Ey Arkadaşlar Bir Daha Diyeyim

1 Dinleyin arkadaşlar
Birkaç tane diyeyim
Bir dahaki reyimi
Şaştım kime vereyim

2 Böyle olacağıni
Ben nereden bileyim
Bir bardak su iki lira
Ben nasıl geçineyim

3 Kabahat bilmem gimde
Kabahat hepumuzde
Fakiri hakir görmek
Var midur dinumuzde

4 Dinle arkadaş dinle
Sana deyirum sana
Dinle vatandaş dinle
Sana deyirum sana
Biri yer biri bakar
Bu iş ne gadar fena

5 Ah ağızım ağızım
Seni çekemedin mu
Reyini veriyuken
Bunu düşünmedun mi

6 Bu işi arkadaşlar
Düşündüm kara kara
Bu çalışmaz kafami
Vuruyirum taşlara

7 İşine gelmeyen der
Saffet söylema böyle
Ne yana dönersen dön
Kazuk yine fakire

8 Almanya'ya gelmeyen
Ne hayaller gurayi
Burasi ayıriyi
Zengini fugarayi
Fakir Birinci içer
Zengin de Malborayi

9 Alem ne dursa desin
Gene söyleyeceğum
Fasulya altmış lira
Allah ne edeceğum

10  uha yeleğum vardur
Giyemem oni dardur
Elimde bi kemeçe
Ah bi u ağum vardur

11 Tüm yalan söylediler
Aldiler reyimuzi
Herges kendi keyfinde

12 Boşuna s yleyirum
Kimi tutacak ahum
Daha ne söyleyeyim

- Kimse düşünmez bizi
- 13 Er geç bu memleketde
Hak yerini bulacak
Vatan düşmanlarının da
Başları ezilecek
- 15 Düşmanlarımız bizi da
Biribirine satar
Her karış toprağında da
Bir Türk evladi yatar
- 17 Türküm ben Türk doğmuşum
Türk olarak yaşarım
Böyle fikir güdenlerin
Aklına ben şaşarım
- 14 Bazi canum sıkılır
İşte böyle söylerim
O benim vatanumdur
Hem gızar hem söverim
- 16 Nedir bu çektiğimiz
Yetmez mi bu acılar
Geride heb ağlayı da
Anne baba bacılar

386

Oyun Havası

Enstrümantal.

387

Tüp Bebek

- 1 Fadime'm deyi bana
Tüp bebek alacağım
Daha çocuk doğurmam
Ben hep genç kalacağım
Özgürlüğüm gideyi
Seni ne yapacağım
- 2 Uy başuma gelenler
Habu uşak ne deyi
Televizyon görmedin mi
Alem neler yapayı
- 3 Etma Fadime'm etma
Buni kim dedi sana
Tüp bebek da ne imiş
Düğün yapayım sana
Sen gız ben deliganlı
Aklını kullansana
- 4 Daha konuşmayalım
Bura değıldur yeri
Sanki ben bilmeyirum
Aptal mi sandun beni
- 5 Gel Fadime'm kaçalum
Karlı dağlar aşalum
- 6 Kader gözün kör olsun
Bu işler hep bahane

- Zaten düğün yabamam
Nikahsız yaşayalım
- 7 Ha bu Maçkali Saffet
Aklını oynatacak
Eğer böyle gidorsa
Düğün dernek kalkacak
- 9 Merak etma Fadime'm
Ben bulurum parayı
Dünya ne gada tatlı
Bu kız laf anlamayı
- 11 Evlenmek kolay midur
Fadime'm ni edelum
Hayat zaten çok kısa da
Kestirmeden gidelum
- 13 Ya bakun habu kıza
Akıl vereyi bana
Eğer böyle yaparsak
Sora ne derler sana
- 15 Hiç böyle yağışir mi
İnsanluğun şanına
Ben ha boyle dünyanun
.....¹⁷⁰
Ben ha boyle dünyanun
Vay vereyim aklına
- Yapma erkekler çıktı
Alalum bir tane
- 8 Yeni bir moda çıktı
Resmi evlenmeyiler
Resmi evlenenlere
Enayidur deyiler
- 10 Yaşım yirmiye geldi
Utanırım yaşımdan
Babam vermeyi beni
Aklum çıktı başımdan
- 12 Ne olacaksa olsun
Konuştuğumuz yerde
Resmi nikah ne imiş
Başuni salma derde
- 14 Duman yakti e uşak
Niye görsünler bizi
Ben keyfumi yapayım
Ne derselar desinler
- 16 Konuş ha oyle konuş
Oluyu bana bişe
Alanla veren razi
Kim karişir bu işe

388

Baltacı Mehmet Paşa

- 1 Sarp kapısı açıldı
Nataşalar hep geldi
Bekarların hakkıdır
Evlilere ne oldu
- 2 Türgiye'de birinci
Trabzon Rus Pazarı
Ne ararsan bulursun
Hem de kız hem da kari
Esas kapıyı açtı

¹⁷⁰ Kemeñeci Saffet Genç burada bir şey söylemiyor. Sadece kemeñesini çalıyor.

- Baltaci Mehmet Paşa
Nataşalar da güzel
Bizim kızlar bambaşka
- 3 Ah nataşa nataşa
Düşürdün beni aşka
Neneni de öyle yaptı
Baltaci Mehmet Paşa [Kavuştak]
- 4 Gördüm ben nataşayı
Geçtim kendi kendimden
Bir savaş kaybettük da
Kız neneğün yüzünden
- 5 Heb tarihte ogurdum
Hau Gaderinayi
Nasil kandırdı nasıl
Bizim Mehmed Paşayı
Ama canı sağ olsun
Eyi vurdi baldayi
Bela etti başıma
Habu Gaderinayı
- 6 E gız yedir satsana da
Malım mülküm ne varsa
Bir kere sarsam seni
Allah canımı alsa
Nadaşalar dizildi
Çömlekçiden aşığa
Allah sabırluk versin
Bu Maçkali uşığa
Kavuştak
- 7 Nadaşanın gözleri da
Hamsi gibi parlayi
Sızdırdı aldı benden da
Cebimdeki parayı
- 8 Ah nadaşa nadaşa
Nasil girdin kanuma
Malumi yedin ama
Ben da geldim yanına
Kavuştak
- 9 Begarluk çekilmeyi da
Sakın kızmayın başa
İgi inek bi tosun da
E gız yedirdim sağa
- 10 Baksana nataşaya da
Fidan gibi duruyi
Nadaşayı görenler
Aklını çıldırıyi
- 11 Nadaşalar çok uzun da
Bizimkiler çok kısa
Yüz dane nadaşayı
Değişmem bizim kıza
Kavuştak
- 12 Sarışın nataşalar
Peşin ister parayı
Bişe oluyi bana da
Gördü mi nadaşayı
- 13 Gözü dikti nadaşa
Belimdeki paraya

Evli bekardan fazla da
Bakayi nadaşaya
Ah nadaşa nadaşa
Nasul girdun kanima
Malimu yedin ama
Aldım seni yanuma

389

Ah Karaabdall Karaabdall

1	Of ooof Ah Karaabdall Karaabdall Ne zaman gelecesin Hasda oldun Fadime'm Korkarum ölecesun Ha boyle duruyiken Aldi bana bi merak Gelemeyirim e gız da İrak yollarum irak Kemençemun kabağı da Sarı tenekedendur Yaylaya alur güneş Köye almaz nedendur oooy	2	Of ooof Duman gelir yayılır Derelerden yukari Yıdur Allah'um yıdur Yüreğimden efkari Ben yarumi severum Yari belden yugari E gız seni yiyeyim Çarukların dışarı Ben seni kız bilurdum Ne zaman oldun kari
3	Of ooof Kuşandüğün peştamal Eni vuruyi eni Gel hau oyle bu yana Taniyamadım seni Kaynar kazan taşmaz mi Bu yol burdan aşmaz mi Ağlama ah Fadime'm Ayrılan kavuşmaz mi Endim dere düzine Su çıktı dizlerime Gördüm yârumi boğun Ne mutli gözlerime oooy		

Geline Damada

1	Ah dereler ah taşlar Akar gözümde yaşlar Diyeyim birkaç tane Dinlesin arkadaşlar	2	Baksanınız damada Hep geline bakay Ne yapacasun damat Anca yedun ayvayı
3	Döndü güneşin gözü Öğleyindi öğleyin Damat ilan geline Birkaç tane diyeyim	4	Ararsun bekarluğu da Gezerdun doya doya Hamsi baluğu gibi Yakalandun oltaya
5	O kaynanalan gelin İnsani fena yorar Şimdiden sonra e damat Pişmanlık neye yarar	6	Senun bildüğün gibi İşler kolay değildir Damadi düşündüren Gaynanalan gelindir
7	Sabah oldi mi damat Ergenden kalkacasın Geçinmek kolay midur Her gün çalışacasun Eski ettüklerini Hemen unutacaksun	8	Dinle e gelin hanım Sana deyirim sana İşi baştan sıkı tut Sakın yüz verme oğa
9	Akşam eve geldi mi Al cebten parasını O nerde sen de orda Hiç bırakma yakasını	10	Baksanunuz damada Hoplayacak yüreği Benden sağa nasihat Sora yersun değneği
11	Kemençemun üstüne Söylerum yana yana Daha demeyeceğüm Damat kızayı bana	12	Anam beni vay etsin da Yaşum agayı yaşum Yalan mi söyleyirum E Bayram argadaşum
13	Kayde boşa gideyi Oynasana gelinlan Sakın kızmayın bağa Ben şaka ettim sizlan	14	Sevdali turgileri Habu Saffet söylesin Gelin ilan damadi Allah mesut eylesun

391

Sevdadan Oldu Diye¹⁷¹

- 1 Dertli geçen günlerimi
Dile getireceğim
Dinleyin arkadaşlar da
Bakun ne diyeceğim

392

Ah Dünya Yalansın

1 Ah gene issizladi köyler geldi yaz aylari güzeliim Ah gene gideyi yayla göçleri Fadime eeheey eheheey dağlar eeey Ah ey gidi Karakaban aldi seni bi duman güzeliim Ah bensiz geçen yaylaların sana haram olsun güzelim eheehyy eheheey dağlar eeey	2 Ah dünya ne yalansun Anca anladum seni Kapıldım zevklerine Nasil aldattun beni Bazi düşünüyorum Ölüyorum derdimden İnsanlar gelip geçer da Köpri gibin üstünden oooy
3 Ne hikmettur bilinmez Günüzn gelur bize Solun bir yaprak kadar Az ömür verdin bize	4 Elumuzden ne gelur Verduğun bu acilar Başka çaresi var mi da Kabul eder canlilar oooy
5 Ne anladım senden gi Sangi bir rüya gördüm Eğer böyle bilseydum Taş taş üstü koymazdum Yeder Saffet Genç yeder Bu aci türkilerin Neşeli geçmez daha da Bundan sonra günlerin oooy	

¹⁷¹ Bu türkü Saffet Karadeniz'in Rakipsiz Kemeçecisi Saffet Genç 4 kasetinin B yüzünde Dinleyin Arkadaşlar Bakın Ne Diyeceğim şeklinde yazılmıştır. Sözleri aynıdır. Sadece baştaki dörtlük bu türküde yoktur.

393

Yaban Asması Gibi¹⁷²

- 1 Uyun horona uyun
Tavan tahtası gibi
Sarılalım boynuna
Yaban asması gibi
Kız ahırındaki dana
Aşaridir aşari
Eyi edemeyini de
Atacağım dışari
Sallayın omuzları
Dizler kalksın yukarı
Geldim ula hop hop

394

Tonya Horonu

Enstrümantal.

395

Zam (Bırakmam Yakasımı)

1 Dinleyin argadaşlar Birkaç tane diyeyim Bir dahaki reyimi Şaştım kime vereyim Böyle olacağıni da Ben nereden bileyim Bu gadar zam olur mi Ben nasıl geçineyim	2 Bırakun gemi yürüsün Düşman birbirine Bir ayda iki defa Zam geldi zam üstüne Vur uşağum uşağum ¹⁷³ Tencerenin dibine Kimden darılacağıum da Ettim kendi kendime [Kavuştak]
3 E zam yapan argadaş Sana deyirum sana Her şeyimi al ama Gururumlan oynama	4 Sen yeyi içeyisin Ölecek mi gerisi Alacak canumizi Katma değer vergisi

¹⁷² Bu türkü 69 Yaşındayım kasetinin B yüzünde Ormanda Ana Kenar şeklinde yazıldı. Aynı türküdür. Ancak ilave dizeler vardır. İlave dizeler eklenmiştir.

¹⁷³ Bu dizeden itibaren nakarat kısmı başlamaktadır.

5 Kemeñçe elimdedur
Başunuza belayim
Enfalasyon yüzde yüz da
Ne alayu ne sadayım

Kavuştak

7 Her gün zam yapayisun
Bu siğar mi kanuna
Bir daha zam yaparsan
Kiyacağum canima

Kavuştak

9 Ben mi düşüneneğum
Bu dünyanın işini
Fagire her yer yasak
Zengin görür işini
Ay başini beklerum
Günleri saya saya
Bu dünyada duramam
Gideceğum aya

Kavuştak

+

Ne yana dönersen dön
Kazuk yine fagire

6 Alem ne dursa desun
Gene söyliyeceğum
Fasulya beş bin lira
Allah ne edeceğum
Kabahat bilmem kimde
Kabahat hepimizde
Fagiri hakir görmek
Var midur dinimizde

Kavuştak

+

Ne yana dönersen dön
Kazuk yine fagire

8 Ah ağızum ağızum
Seni çekemedun mi
Reyini veriyiken
Buni düşünmedun mi
Akluni veriyuken
Buni düşünmedun mi
Bu işi arkadaşlar da
Düşündum kara kara
Bu çalışmaz kafami da
Vuriorum taşlara
Kavuştak

10 Zenginler ceplerini
Doldurdu basa basa
Senun gafandan olur
Anca bi gazan paça

Benum hakkum yok midur
Dünyada yaşamaya

Kavuştak

+

Ne yana dönersen dön
Kazuk yine fagire

Zenginler ceplerini
Doldurdu basa basa
Senun gafandan olur
Anca bi gazan paça

11 Beni beğenmedun mi
Daha nasıl çalayım
Gördün mi şimdi sen da
Al bayını bakayım

Kavuştak

13 İstanbul'a gelmeyen da
Ne hayaller kurayı
Burasi ayiruyu da
Zengini fugarayı
Fagir Birinci içer
Zengin de Malborayı

Kavuştak

+

Ne yana dönersan dön
Kazuk yine fagire

15 Beni danimadin mi
Ben böyle bir ozanim
Beni danimadin mi
Ben Maçkali ozanim
Nerde haksuzluk görsam
Orda oyun bozanım

Kavuştak

12 Haksuzluk yapanların
Bırakmam yakasını
Allah onların bir gün da
Verecek cezasını

14 Can bedenden çıktı mi
Pişmanlık neye yarar
Biri yer biri bakar
Kıyamet ondan kopar

16 Daha deyeceğidum
Korkayırım demeye
Fagir fugara bilmem
Ne bulacak yemeye
Boğaza gadar doldum
Sagın kızmayın bağa
Bir dahaki aklımi
Vermeyeceğum sağa

- +
Ne yana dönersan da
Kazuk yine fagire
- 17 Er geç bu memlekette
Hak yerini bulacak
Vatan düşmanlarının
Başları ezilecek
- 19 Birakalum düşmanluğu
Yetmez mi bu acılar
Geride heb ağlayı
Anne baba bacılar
- 21 Bazi akluma gelur
İşde böyle söylerum
Bu benim vatanumdur
Hem kızar hem severum
- Bir dahaki reyimi de
Nah vereceğüm sağa
- 18 Düşmanlarımız bizi
Biri birine satar
Her karış toprağında
Bir Türk evladi yatar
- 20 Türk'üm ben Türk doğmuşum
Türk olarak yaşarım
Böyle figir güdenlerin
Aklına ben şaşarum

396

Kemençem

- 1 Kaldım gurbet ellerde
Uşaklar ne edeyim da
Ha boyle ha burada
Bikaç tane diyeyim
Sevdali türkilerden
Bikaç tane diyeyim
Tabancamın sapuni da
Gülle donatacağum
Ne yapup edup e gız
Seni ben alacağum
Haburasi neresi
Galanimi deresi
İstedum da vermedi
Yesun oni nenesi
- 2 Kuşandüğün peştamal
Eni vuruyi eni
Gel ha böyle bu yana
Taniyamadim seni
Haburasi neresi
Eren obasi eren
Yidurdum güzelimi
Yok midur onu gören
Acele etmiyeyim da
Diyeyim yavaş yavaş
Bu kızların tadına da
Doyulmayı arkadaş
- 3 Ah kemençe kemençe
Zerdali dali misun
- 4 Bazen eyi çalarsın
Bazen üzersin beni

Çalarsın ince ince
Benden sevdali misun
Dinle kemençem dinle
Sana deyirum sana
Ne güzel sesin vardur
Kurban olayım sana
Neşeli söyledin mi
Çikarsın iki kada
En eyi arkadaşum
Sensin habu dünyada

Şimdi da birazacuk
Tarif edeyim seni
Uş tane kulağın var
Boyun durur Emine
Başun aynı benzeyi
Horozun bibuğune

5 Aşuk eyledun beni
Bazen kızarım sana
Bazı düşünüyorum
Geliyorum imana
Yanlış mı darif ettum
Ne gızayısın bana

6 Daha meth etmem seni
Yeder kemençem yeder
Aceminun elinde
Sesin çakala benzer
Dur kemençem nereye
Darıldı da gideyi
Ustasının elinde
Bülbül gibi öteyi

7 Gel gidelim kemençem
Diyar diyar gezmiye
Benum aklum yedmez ki
Seni darif etmeye

397

Trabzonspor

1 Şaştım uşaklar şaştım
Hangisine diyeyim
Bu sene şampiyonluğu
Hiç kimseye vermeyin

2 Trabzon'un uşaklar
Yıldızı parlayacak
Ünal ilan Hami'yi
Bu sene kim tutacak

3 Aman dikkatli olun
Sizi göreyim sizi
Geçen sene şampiyonduk
Şanssızlık yıktı bizi

4 Trabzon'un uşaklar
Şaştılar gidişine
Saltanat kuranların
Hiç gelmedi işine

5	Trabzon'un uşaklar Şaştılar gidişine Saltanat kuranların Hiç gelmedi işine	6	Uş tane Ligosyalı Aca ni yapacaklar Yiyecekler hamsiyi Bize benzeyecekler
7	Pasları doğru verun Sakun admayın boşa Karadeniz'in gururu Yaşa Trabzon yaşa	8	Dünya tanıdı bizi Yaşa Trabzon yaşa Düşmana vurur gibi Vur uşağım o topa
9	Dünya tanıdı bizi Yaşa Trabzon yaşa Düşmana vurur gibi Vur uşağım o topa	10	Hani eski seneler Aklumuza geliyi Senden büyüğü yoktur Bunu herkes biliyi
11	Alti sene şampiyonluk Kolay midur olması Futbolda çiğür açtuk Var mi bunun ötesi	12	Dünya tanıdı bizi Bu uşaklar sağ olsun Uy sana sevmeyenun İki gözü kör olsun
13	Ey gidi Özkan Sümer Gözlerini seveyim Ben de büyüğü var mi Çünkü Trabzonliyim	14	Birakun uşakları Serbest serbest oynasun Üç büyükler dedükleri Avucuni yalasun

398

Horon

Enstrümantal.

399

Alın Sevdüğünizi

1	Dinleyun bakun kızlar Ne diyeceğüm size Verem ettunuz bizi Yazuk değil mi bize	2	Biz erkekler böyleyiz Severuk hepinuzi Biraz insafa gelun Ne olur uzman bizi
3	Şaka gelmesin size Bu benim türkilerum Bir gün olur tutmayacak	4	Kollarun ağırıcak Belun kamburlaşacak O simsiyah saçlarına

- O yürüyen dizlerin
Hep beyazlar dolacak
- 5 Dahası var kıcığaz
Görmeyecek gözlerin
Daha konuşmayacak da
Bülbül gibi dillerin
- 6 Güvenma gençliğuna
Baksana şu yüzüne
Oldun nenemden beter
Güvenma gençliğuna da
Kuş gibi uçar gider
- 7 Benum başımdan geçti
Yürecüğüm eriyi
İnsan habı dünyaya
Bir defacuk geliyi
- 8 Sevdalı türkileri
Deyi bu Saffet deyi
Alun sevduğunizi
Seneler boş geçeyi
Alun sevduğunizi
Günler boşa gideyi

400

Giresun Kahya Havası

- 1 Giresun içinde vapur bağıyor
Eşref'un yerasını doktor sarıyor
Eşref'un anası yanmış ağlıyor
Atma Hakkı atma pişman olursun
Gedikalizadelere düşman olursun
- 2 Eğirdir köprisinden atlayamadım
Hakkı düşmanımımiş anlayamadım
Nafile nafile o da nafile
Cenazemi koydular otomobile
Giresunda dostum var o da nafile
- 3 Giresun içinde bir ufak dere
Eşref'i vurdular anam nafile yere
Nafile nafile o da nafile
Giresun'da dostum var o da nafile
Cenazemi koydular otomobile
- 4 Of ooof
Bu yıl çok misir oldu
Doldu serander doldu
Ne yapalım Fadime
Bize Allah'tan oldu
- 5 Karşiki ormanlukta
Keçi vurur cangını
Alalım birbirini
Geçsin yürek yanguni
Birazacuk dar oldi
Zıpkamun bacakları
Bize sebep olanun
Yıkılsın ocakları
- 6 Of ooof
Haburadan yukari
Dağa çikalım dağa
Aç ta gel kollarını
Sarılacağım sağa
Karşiki ormanluğa
Hem gar yağar hem doli
Sarilsin boğazına
Kemençeci Piçoğli

401

Sel Felaketine Ağıt

1	Yağdı yağmurlar yağdı Taştı dereler taştı Malun mülkün çoluk çocuk Hep sellere kariştı oooy	2	Böyle felaket olmaz Yandı yürekler yandı Vah güzel Trabzon'um Sular altında kaldı oooy
3	Daha gücüm kalmadı Yetti Allah'um yetti Malum mülküm evum barkum Göz göre göre gitti oooy	4	Dereler doldı daştı Dökildiler denize Allah'um böyle acıyı Bir daha verma bize oooy
5	O bizum haberumuz Büdün yurda yayıldı Ana baba kız kardeş Düştü yere bayıldı oooy	6	Bir türlü kurumadı Gözümüzün yaşları Mevlam bize mi verir Bu kara yazıları Allah hep bize mi verdi Bu kara yazıları oooy
7	Oyle esti savurdu ki Taş taş üstü kalmadı Halimizi duyanlar Ağlamayan kalmadı Halimizi görenler oy Odurdi da ağladı oooy	8	Yığılsan viran kalsan Gene severuk seni Gözlerim yaşlı yaşlı oy Terk edeceğum seni

402

Ah Kadırğa Kadırğa

1	Ah Gadırğa Gadırğa Cumağa gelmedi mi Kız senin yalanların da Daha dükenmedi mi Atı bağladım hana Bak dumana dumana Seni zalumun kızı Gelmez misin imana Gel gidelim koyuna	2	Ah kemençe kemençe Çıkardın beni kıra Seni vallah kırarum da Taşlara vura vura Kestim kara danayı Yüzledim derisini Al da beni gidelim kız Düşünma gerisini

Koyun otu yemesin
Dünyada yar sevmeyen da
Müslümanım demesin eeey

3 Gel gidelim gidelim da
Sonra ne olur olur
Karali basmalardan
Merakli şalvar olur
Başundaki çemberin
Dallari solsa solsa
Dünya malim olmasa
Sevdiğim benim olsa eeey

4 Türki söylerim türki de
Daha başlamasidur
O benim sevdiceğüm da
Fidan haşlamasidur
Kuşandüğün peştamal
Eni vuruyi eni
Gel ha öyle bu yana
Taniyamadım seni
Hamsiköy dere içi
Yayılı koyun keçİ
Kesme şekere benzer
E gız ağzuğün içi eeey

5 Ormandan yol açarım
Alır seni kaçarım
Dört yanum duvar olsa
Havalanur uçarım
Ne türkiler bilmişim
Boncuk gibi dizmişim
Ben habu türkileri
O Maçka'da yazmışım

403

Dinleyin Bakın Kızlar

1 Dinleyin bakun kızlar
Ne diyeceğüm size
Verem ettunuz bizi
Yazuk değil mi bize

2 Biz erkekler böyleyiz
Severuk hepunuzi
Biraz insafa gelun
Ne olur üzman bizi

3 Dertliyim veremliyim
Kimse halimden bilmez
Alalım birbirini gız
Bu gençluk geri gelmez

4 Şaka gelmesun size
Bu benum türkilerum
Bir gün olur tutmayacak
O yürüyen dizlerun

5 Dahası ver sevdiğim
Görmeyecek gözlerun
Daha konuşmayacak
Bülbül gibi dillerun

6 Kollarına ağırcak
Belun da tutmayacak
O simsiyah saçlarına
Hep beyazlar dolacak

7 Sevdali türkilerden
Deyi bu Saffet deyi
Dertli dertli türkülerden
Deyi bu uşak deyi
Bu güzel günlerimiz
Hep boşuna gideyi

404

Alalum Birbirini

1 Gel gidelim Rize'ye
İçelim Rize çayı
Rize çayirlerinde
Bende güller açayı

2 Yüzdurdum kayuğumi
Taktım küreklerini
Yakar misun sevdiğim
Yanmış yüreklerini

3 Bedriye pencereden
Şahin gibi bakayı
Bedriye'nin bakışı
Beni candan yakayı

4 Rize'nun pazarında
Gelir oturur kızlar
Bilmeyen de zanneder
Gökten indi yıldızlar

5 Karşiki ormanlukta
Keçi vurur çangını
Alalum birbirini
Geçsin yürek yanguni

405

Aldı Bana Bir Merak

1 Ağasar dere içi
Yayılr koyun keçi
Kesme şeker benzer
E gız ağzuğun içi
Uyun horona uyun
Davan dahtası gibi

2 Tarlaya ektim soğan
Birini aldı doğan
Hep böyle güzel midur
E gız annenden doğan
Ay gideyi gideyi
Güneşe bak güneşe

Kız sana sarılayım
Yaban asması gibi

O ne kadar güzellük
Yiyem seni Ayişe

3 Kemeçemin üstüne
Parmak vururum parmak
Bitmiş bala benzersin
Olur mi senden doymak
Nerde yayla yayladın
Koyunların etlidir
Düşünme arkadaşım
Dünya böyle derlidir
Sevdalısın sevdalı gız
Gözlerinden bellidir

4 Gürgen yaprak açmadan
Aklı selim olur mi
Daha yaşın küçücük gız
Senden gelin olur mi
Ha böyle duruyuken
Aldi bana bir merak
Gelemeyirum e kız
İrak yollarım irak
Ah gaybana e gurbet
Bırak yakami bırak

406

Canlarım Kurban Olsun

1 Kar yağar dizi dizi
Annesi vermez gızı
Neye vermeyi oni
Kör olsun iki gözi

2 Sevdaluk ince maraz
Yürek yakar can almaz
Sevda halinden bilen
Kızından para almaz

3 Gel bana ah sevdiğim
Canım çıktı yariya
Canlarım kurban olsun
Senun gibi yavruya
Adam zahmet eder mi
Böyle delikanlıya [Kavuştak]

4 Ay doğar açmak ister
Gün doğar batmak ister
Bu benim garip gönlüm de
Yara gavuştak ister

5 Dinle sevdiğim dinle
Sana deyirum sana
Senden ayrı yaşamak da
Ölüm geliyi bana

6 Birazacuk dar oldi
Gız endareğün eni
Çok da güzel değilsin
Cilven yagayı beni

Kavuştak

Kavuştak

Dertli Doğdum Uşaklar 1. Kısım

1 Ey benim güzel göyüm Başunu saldun derde Yanu da gideyurum Bu zalum gurbed elden Beş yüz lira borcum var Beş yüz lira bakkala O köylerin yüzünden Ya bak kalduğuk hala	2 Buraya çıkar çıkmaz Mektup yazarım köye Alur yayı tokmağı Çıkarım mahalleye Yaylanın çümeninde Koyun kuzu yayılır Akşama kadar gezer Ayaklarum ağurur Haftaya giden var mi Para yollacağum Borcu bitiremedum Allah ne yapacağum
3 Ah benim nazlı yarum Geli yanımda durma Yarumdan mektup gelir Ah bir ay geçirmem	4 Güz gelende uşaklar Bizi köyden beklerler Derler biri birine Yılbaşı gelecekler Yaylanın çümeninde Koyun kuzu yayılır Derler yılbaşı gelmez Düşer yere bayılır Kız sana vurulali Kan indi yüreğume Yari gelenler hemen Ener çami önüne Kız sana vurulali Yari kalmadım yâri Alır bavulcuğuni Vurur yoguş yukari Sorsana e gardaşlık Benimgi ne yapayi Sordum onu gardaşluk Durmaz pamuk adayi Seninki da gardaşluk Kaplari kalaylayi O kabı kalaylayi

5 Baksana e kardaşluk da
Yine yârim gelmedi
Duymadın mı kardaşluk
Senin yârin evlendi
Bu lafu duyar duymaz
Bağırur gardaşlari
Bi çeşme gibi akar
Onun gözün yaşlari
Döner ordan geriye
O ağlaya ağlaya
Senin yarun gelecek
Bi dahaki haftaya
Onları düşünmezük
Gezeruk buralarda
Haftalar gelir geçer de
Gezi kalır yollarda

7 Bi lokma ekmek koyi
Yırtık entaresine
Akşam olu gireyi
Yıkık mezeresine
Yok bi şey ki koyacak
Kara tenceresine
Uşakların her biri
Kenar kenar yayılır
Anne aç olduk diye
Düşer yere bayılır
Ağlama e uşağum
Baban şimdi gelecek
Bi lokma sıcığaza
Umuru da yiyecek eeey

Benim içim yanayı
Bu benim dertli gönlüm der
Her gün yâri arayı

6 Dinleyin argadaşlar
Onlar neler çegeyi
Tarla ayıklamayı
Tarla igilemeyi
Çamçağun tepesinden
Gidu odun yapacak
Kış geliyu uşaklar
Oduru da yakacak

174

8 Akşam olur girersin sen

175

İsteduğuni yersin
Bakarsin başkasına
Sen da böyle galırsın
Ey gidi yalan dünya
Nerde ulan bu bolluk
Var mıdır öyle yağma
İşte bu fani dünya
Mücadelelan geçer
_____176 dükenur
Ecel gelur can gider eeey

¹⁷⁴ 03.35'te plak takılmaktadır.

¹⁷⁵ 04.34'teki kısım anlaşılammıştır.

¹⁷⁶ 04.57-04.59 arası anlaşılammıştır.

Dertli Doğdum Uşaklar 2. Kısım

- 1 Ah gene geldi yaz ayları güzelim
Ah şenlenecek yüksek dağlar kukolar
bağırarak eheheeyyy dağlar eeeyyy
Dertli doğdum uşaklar
Gülmek benim neyime
Diyeyim birkaç türki
Hau gelin köyine
İzle kayuğum izle
İzle Karadeniz'e
O köylerin derdini
Dilim döndüğü kadar
Anladayım ben size
- 2 Çıkıyorum gurbete
Kazanmak için para
O bizim köyler benzer
Aynı çöple mezara
Bu millet ha bu yüzden
Neler çekeyi neler
Her yerde mahsul çoktur
Bizim orda dereler
Herges eker tarlayı
Ederler ne gadar kâr
Mevlam başumuza verir
O çekilmez rüzgarlar
Küfürgar olanların
O gün kopar yüreği
- 177
- Komşi gelu baksana
Mezeremun dami yok eeey
- 3 Nedur bu çektuklarum
Yeter Allah'ım yeter
Komşi ne ağlayısun
Ben oldum senden beder
Yaz gelende yağmurdan
Kış gelende rüzgardan
Bir dert çaresi vardır
Hayden çikalım ordan
Bize doğru yol göster
Hey Allah'ım ne olur
Bizim için yaz başı
Gıyamet günü olur

---

¹⁷⁷ 07.42'den itibaren plak takılmaktadır.

Tabancama Bak Dedi

- 1 Heeeyy
Ormanda ana kenar da
Yedi oni geyikler
Vardım istedim yâri
Nişanlıdır dediler
Annesine söyledum
Verelum oni dedi
Babasına söyledum
Yaşı küçüktür dedi
Kardaşına söyledim da
Tabancama bak dedi
Halasına söyledim da
Ulan bana ne dedi
- 2 Heeeeyyy
İmamına söyledim
Nikah kıyamam dedi
Hakimina söyledim da
İmza atamam dedi
Hersim gitti gafama
Gittim yârin beşine
O davrandı orağa da
Ben davrandım bıçağa
Fındukluk bahçesinde
Geldik kucak kucağa
- 3 Heeeyyy
Aman Emineceğum da
Sen beni almaz mısın
Ellerini koynumda
Görür de yanmaz mısın
Uyun horona uyun da
Tavan tahtası gibi
Kız sana sarılayım da
Yaban asması gibi
En dereye dereye de
Ha ben de geliyorum
Vuruldum bir güzele
Vuruldum ölüyorum
Yayla çimeni enden
E gız doymadım senden
Yer yağmurdan doyarsa
Ben de doyarım senden

Çam Ağacı Çürüdü

1 Çam ağacı çüridi Ormanda yada yada Boncukli kollaruni Yarum boynuma dola	2 O zalumun kızini Getiremedum yola Gitmezdem habu yola Derdumden gideyurum E gız senin yüzünden Yandım da tüteyirum
3 Ah Maçka yaylaları Somsoğuktur sulari İşim gücüm olmasa Baksam gelsem onları Dağlarimi gördüm mi Benum ağlamam gelur O güzel yaylaları Hau soğuk sulari O finduk bahçeleri Benim tapuli malum	4 Sira sira dizerler Telefon direğuni Güzel kızlar çok yagar Adamun yüregini Yayla çimeneninden Doymadım e gız senden Ölirum ayrilamam O benum Fadime'mden
5 Yar kapidan geçeyi Beni camdan seçeyi Bu benum garip gönlüm E gız senden geçmeyi Misirler sira sira Tütünler evlek evlek Kışı bile geçirdik gız Yazin ayirdi felek	6 Kolundaki saadi Ver kurayim kurayim Haftalar yedi gündür Yavrim nasıl durayim Kemençemun üstüne Yayi sürerim yayi E gız senin yüzünden Zarar çektum dünyayi

5.13. Şeref Kara ve Repertuarı

Şeref Kara Maçka'nın Konaklar köyünde doğmuştur. Yoksulluk onun gurbete çıkış sebebidir. Müziğe olan aşkı gurbet ellerindeki hasretlikten memleket sevdasıdır (<http://www.7-24esenlerhaber.com/haberdetay/%20Trabzon-un-Otantik-Sanatcisi-Seref-Karadan-Veda/1806>).

Karadeniz'in en iyi yerel sanatçılarından biridir. O sade kemençe ile türkü ve oyun havaları söyler. Önceleri sadece Doğu Karadeniz'de bilinen sanatçı Karadeniz kanalları vasıtasıyla birçok kişiye ulaşmıştır. Koryanalı Hüseyin'den sonra bu kültürün son temsilcisi olarak anılmaktadır.

09.01.2013 tarihinde çekilen ve 19.01.2013 de Mavi Karadeniz’de yayımlanacak program çekimiyle son kez televizyonlara çıkacağını belirtmiştir. 09.02.2013 tarihinde İstanbul Çekmeköy Çamlıbahçe’de son kez sevenleriyle buluşup bir gece düzenleyeceğini söylemiştir. Şu ana kadar söylediği türkülerin %95’ini kendinin yazdığını belirtmiş ve hiçbir hak talep etmeden herkesin bu türküleri rahatlıkla kasetlerinde kullanabileceğini kendisini aramalarına bile gerek olmadığını ifade etmiştir. Türkülerinin pek çoğu yaşanmış hikâyeleri anlatan uzun muhabbet havalarıdır (<https://eksisozluk.com/seref-kara--263877>).

411

Alemci Çileleri [A Yüzü]

1	Daha demez Maçkali Bu çeken dertlerini Daha Maçkali demez Bu çeken dertlerini Anlatsın birazacuk Alem çilelerini Anlatsın bi lokmacuk Dünya çilelerini	2	Para kazanmak için Çok gurbet eller gezdim Çegilmez hayatımdan Bezdim uşaklar bezdim Anladayım derdimi Gözlerim dola dola Kara lastikçuklarlan Gitmiştim İstanbul’a
3	Dinleyin anladayım Bu başımdaki hali Giyindiğim bantolon Dizlukleri yamali Şeref nasıl anlatsın Bu haksız hallarını Dile getiremeyi da Yün çorapçıklaruni	4	Yayların içinde Ey gidi Karadağ’ım Dün biled aldım gittim Topkapı’dır durağım Aldım bi bilet gittim Topkapı’dır durağım Dere akayi dere Kumunu sere sere Sordum nerden gidiliğu Uşaklar Esenler’e
5	Bu yayla uşacuğu Kolay mi alışmaya Aradan uç gün geçti Başladım çalışmaya Otudum dertlerimi Gısa gısa deyirim Yok idi mesleciğüm da Çiraklık edeyirim	6	Böyle şehir görmedum Şehirler kalabaluk Çalışı da alurdum Ben orada haftalık

7 Tara saçını tara
Vereyim sana para
Anam babam söyledi
Mektuplan bizi ara
Kemençenin üstüne
Vurayım yayı yayı
Haftada buldum gittim
Ben arada postayı

8 Bak bir haftada buldum
Esenler'de postayı
Aldım bir zarlan kağıt
Odurdum yazayırım
Cümlelerim kederli
Yazarken ağlayırım
Bir Allah'ın kulilan
Edemeyirim kalam
Küçük kardaşlaruma
Son selam yazdım kalam

9 Küçük kardaşlaruma
Son cümle yazdım kalam
Duyar mı dağlar taşlar
Habu benim sesimi
Mektubumun dibinde
Belirttim adresimi
Al da beni gidelim
Bilmediğin yerlere
Nasi döneyim nasi
Gene hau günlere
Yaylanın çimeninde
Biter yeşil lifteri
Daldım derine daldım
Dönemeyirim geri
Allah'ım ni edeyim
Yarin karincasını
Zadi aklım yok idi
Aldın olancasını
Anladayım derdimi
Gözlerim dola dola
Yedmiş iki senesi
Yerleştim İstanbul'a
E İstanbul İstanbul
Sana nasıl alıştım
Bayrampaşa semtinde
Yedi sene çalıştım
Bu garip günlerimi
Uşaklar ne edeyim

10 Dinle dertli Şeref'i
O ne hallere kaldı
Geldi bi kara haber
Yaylaciğim nişanlandı
Ey gidi kara günler eey

Artık zamanı geldi
Dedim köye gideyim
Bahçeyi yaktım biber
Yağan da yağmur biter
Bilmeyisınız dostlar
Aldım kara bir haber
Dostlar bilmeyisınız
Aldım kara bir haber
Deniz dalgali idi
Sevdam gelemedin mi
E Şeref yaylacini
Sen göreslemedin mi
Tara saçını tara
Vereyim sana para
Ah gene dalayim
Uşaklar yaylalara eeey

11 Sardi mi seni duman da
Ey gidi Karadağ'ı
Nişan eyledi oni
Bi gomşinin uşağı eeey eey

13 Nasıl inandın sevdam
Sen onların sözüne
Gözyaşlarımı döktüm da
Ya bak garip kuzuma eeey

15 Haberi alur almaz
Dondum yârim de kaldım
Süzer otobüsüne
Gittim bi bilet aldım

12 Bak anlatayı dertli
Bu başındaki hali
Terzi heyledi oni
Goydi Almanyalar eeey heey

14 Geldi kara haberler
Dedim ki ne edeyim
Yüreklerim yaralı da
Kadıköy'e gideyim

16 Sevmeyen de inanmaz
Şeref senin sözüne
Bi Sali akşamüsti da
Ben indim Trabzon'a
Sormayın nedendi
Şeref'un yaraları
Çömlekçi'dan kalkardı
Köyün arabaları
E bemece otobüs
Soldu mu boyaların
Nasıl gideyim köye
Çok perişan hallarumuz ooy ooy

17 İnanmadım ebedi
Ben ellerin sözine
Baktım kapılarında
Çalayı davul zurna
Sormayısın Şeref'e
Yürecukleri nasıl
Öyle bi düğün yaptı
Yandı köyün ortası
Bemeve arabası
Yabancı plakası
Takti ince kıravat
O sevdamun babası
Anladayım derdimi
Dinleyin doya doya
Kardaşun sattı seni gız
Bi çift ayakkabıya eeey

19 Sormasınız bu uşak
Bak ne hallara galdi
Görünmedim kimseye
Yüreğüm parçalandı

21 Anlatılmı mi
Gözlerum dola dola
Dedum gene döneyim
Geldiğim İstanbul'a

23 Yunan'un gemileri
Yanaşiyi limana
Boyle dertli doğurdi
Beni doğuran ana oooy

25 Alırım seni deyi
Her gün gendime derdum
Askerlik şubesine
Gittim yoklama verdum

18 Diyemedim derdimi bak
Öliyurum meraktan
Seyrettim düğünini
Ben iraktan iraktan

20 Nasi takım bu yayı
Kemençemdeki yaya
O deyyuzi sevmedi
Hevesledi paraya

22 Geminun ortasında
Var idi direk direk
Ben neşeli demeye
Kaldi mi bende yürek oooy

24 Şeref'e sormaz kimse
Aca ne ye içeyi
Yedi beni dertlerin
Öğrendum kemençeyi

26 Dere akayı dere
Kumunu sere sere
Yoklamadan geçince
Aradan beş ay geçti
Ordan gittum askere
Bu benum dertlerumi
Getureyim mi dile
Dostlar gittum askere

Kemençem ile bile
Oturdum dertlerumi
Birer birer söyleyim
Sevdam acilarına
Daha mi dayanayim oooy

27 Çekilmez hayadımdan
Dostlarum bezdim bezdim oooy
Askerluk gelişmedi
Fakur millet gezdim

28 Çeketumun üstüne
Giyemem aba aba¹⁷⁸
O kızının adına bak
Eyledum başka sevda
Söyleyikan akayi
Yumruk gibi terlerum
Askerden gider ana
Askerci mektuplarım oooy

29 Olmadim ben bikilluk
Ne kâr eyledun ne kâr
Almadın beni gittin gız
Sandın kalırım bekar
Gene kuşlar konayi
Kızılağaç dalına
Hemen yaptım bi sevda
Bak senin inadına
Ey gidi eski günler
Söylersin anıh anıh
Yaptım yeni bir sevda
Yarım kurdum yuvamı eeey

30 Gökten uçtu kargalar
Yuvasını buldi mi
Paralı uşak aldın kız
Gönlün rahat oldu mi
Her sabahtan sabaha
Saçını tarayısın
Madem sevmezdin beni
Kız ne sorayısın
Ey gidi eski günler
Dostlarım hani hani
Ben artuk mutlu oldum gız
Dağıtamam yuvamı eeey

31 Omuzumda tüfeğüm
Gideyırım nöbede
Yayladan kalkar köyli
Kalkı gider gurbete
Bu uşak imza attı
Habu geçen yıllara
Kalkup gider gurbete
Kazanmak için para
Anlatsun garip uşak

¹⁷⁸ **Aba:** Siyah şayak kumaştan yapılmış, yakasız, kolları astarlı bedeni astarsız olan giysi. Yeleğin üzerine giyilmektedir.

Gurbette olanlari
Olume gençlukleri
Şu bekar odalari
Elbisesi kirlenir
Yoktu ki yıkayani
Akşam nemazi geli
Sicak çorbasi hani
Çeken bilur argadaş
Gurbet demek ne demek
Koyu sofraciğuna
Zeytincağunlan ekmek
Gurbetçi fagir uşak
Halları ne olacak
Bi çeyrek ekmek ile
O oğın adlatacak
Tutar paracuğuni
Eyerler demet demet
Onlara azab olur

412

Alemci Çileleri [B Yüzü]

1	Esti bi rüzgar Fınuğun dallarını Biraz da anlatayım Gurbetçi hallarumi	2	Kaç günde yapılyi Şu yedi katlı yabi Bir gün Allah'im açti Bana hayirli kapı Aşdi bir gün Allah'ım Bana hayirli kapı Dokun e Şeref dokun Kemençendeki yaya Seksen iki yılında Kalktım gittim Libya'ya
3	Bu kemençem ağlayi Dertlerimin ilaci Anlatayım da dinle Gurbetler aci aci	4	İmza atti bu fagir Hau geçen yıllara Kazandum gurbetlerde Ya bagun üç beş lira

5 Derin derin derdime
Daldım uşaklar daldım
Yabancı devletlerde
Ben iki sene kaldım
Ağlar ağlar gezerdim
Fadime'm diye diye
Seksen dört senesinde
Bak döndüm Türkiye'ye

6 Anlatsın dertlerini
Bakun onla biter mi
Yaylaların köyleri
Gene aklına geldi

7 Çegilmez seyahatından
Bezdim dostlarım bezdim
Haksızlık yedi beni
Gurbet elleri gezdim

8 Evvel içmezdim içki
Sade içerdim kola
Nenem uşaklarını
Dağıttı sağa sola

9 Kazı ile kazmalan
Tarlada misurluğu
Yedi dertli uşağı
Köylerin hasretliğı oooy eheey
ohooy heey eeey

10 Ağlar ağlar gezerdim da
Gurbetçim diye diye
Artık döndüm oradan
Dedim gideyim köye

11 Yaylanun çimeninde
Bider yeşil lifteri
Geçirdim ağlamalan da
Gurbette seneleri eheeyy ohooy
garibim oooy vay

12 Geçen gece rüyamda da
Anam diye sesledi
Yaylaları dağları da
Ne gadar göresledim eeey

13 Gel alıya alıya kız
Sileyim yaşlarını
Beyük kardaş özleyi da
Küçük kardaşlarını

14 Kapısının önünde da
Var yabani dutları
Kesmedim yaylalardan da
Ben gene umutları eeey eheey ohooy
heey dağlar eeey

15 Nasil inandum nasıl da
Ben ellerun sözina
Silgi vuramayırım da
Burali yazıma
Vuramayırım silgi da
Burali yazıma

16 Gidi da çektireyim bak
Ağzımda dişimi
Artık gurbetten döndüm da
Ben kurayım işimi

17 Gene hatırlayırım
Yaylalarda yolları
Gene tuttu gözlerim
Ya bağ İstanbulları
Anladırım derdimi
Gözlerim dola dola
Seksen dört senesinde
Döndüm İstanbul'a
Tara saçını tara
Vereyim sana lira
Var elimde sermayem
Kazandım üç beş para
Ulusoy otobüsü
Boyların soldu mu
Uç beş para kazandım
Nenem gönlün oldu mu

19 Çektireyim doktora
Şu ağrıyan dişimi
Bak İstanbul'a gittim
Orda kurdum işimi
Bak gittim İstanbul'a
Kurdum orda işimi
Hallarımı edeyim
Başuma gelenleri
Gittim da sevindirdim
Orda hemşerileri

18 Gene kar aldı sana da
Ey gidi Karadağ'ın da
Karışiyim meclise da
Habu fagir uşağın

20 Bu benim dertlerime
Daldım dostlarım daldım da
Esenler durağında
Gittim minibüs aldım
Suyundan midur nedir
İstanbul'a alıştım
Minübüsünlen bile
Orda dört yıl çalıştım
Yunan'ın gemileri
Hem ileri hem geri
Gene bitmedi gene
Yaylacının dertleri
Bahçede mandalina
Konar kuşlar dalına
Bak çiçekli yaylaları
Gene geldi aklıma
Dertlerimi usanmam
Dostlarım diye diye
Yayla aklıma geldi da
Dedim gideyim köye

21 Orda temelli kurdum
Ya benum işimi
Anlatayım çok kısa da
Oradan dönüşümü

22 Ey gidi eski günler
Ya bag e dertli hani
Sattım da geldim ordan
Margurus arabami
Yükledim dor atımı
Diye dor atım diye
Ben döndüm gurbet elden
Eskisi gibi köye

23 Derin derin derdime
Uşaklar daldum daldum
Maçka'nun Galyan'ından
Tam bi senecuk kaldım
Baluk karada susuz
Yaşanılmaz hiç kızsuz
Yaşıyamam hiç kızsız
Duramayı yerinde
Gine canı rahatsız
Derin derin göllerin
Dibine dalamadum
Yok idi hiç bi işim
Orada kalamadım
Yarı yolladum işe
Dayanamaz güneşe
Vermedi bana köyler
Arkadaşlarım neşe
Derin derin göllere
Daldım uşaklar daldım
Ben bi işsiz uşak
Köylerde çok boş kaldım
Garip küçüklerimi
Garibim ne edeyim
Bir gün bir garar aldım da
Dedim işe gireyim

24 Sil ile mendillen
Şeref'un tellerini
Pay edemeduk gittik
Babamun yerlerini

25 Babamdan düştü bana
Bi findukluk bi bayır
Geçinemedum köyde
Beni Allah'um kayır

26 Gerçek mi inanmazlar
Habu dediğim söze
Evun büyük gelini
Bak girdi aramıza

- Köyde geçinemedum
Beni Allah'um kayir
- 27 Şeref eski günleri
Ya bag bakayım hani
Evun büyük gelini
Bak dağıttı yuvami
Bir Allah'ın kulilan
Daha eylemem kelam
Anam babam kardaşım
Kimseye vermem selam
İki koyun bir kuzi
Yayılır dizi dizi
Kanlı bıçaklı etti
Ermeni hepimizi
Etti kanlı bıçaklı da
Ermeni hepimizi
- 29 Ni olacak acaba
Habu garip hallarım
Bulurum uşakları da
Sarılı yaralarım
Öteyi zilden zilden
Bu kemeçemun teli
Akçaabat uşakları
Verir bana teselli
- 31 Öteyi dertli dertli
Bu kemeçemun teli
Yaşar Güneşlen Ekrem
Eder beni teselli
- 33 Daha eskisi gibi
Gidemeyirim köye
Gitmem Galyan'a dostlar
Giderim Şimşirli'ye
- 35 Şeref'un veremleri
Eder oni serseri
Gene hadırlayırım
- 28 Alamalan günlerin
Ne gavurdur ne gavur
Gezelim Trabzon'ı
Yaylaları misafir
O beddularına
Rende vuruler rende
Yaralarım sarılığ
Akçaabat'a gelende
- 30 Ne edeyi çobanlar
Ormanlarda geçiye
Bak boş zamanlarımda
İnerim Çömlekçi'ye
Kemeçemun üstünde
Vurayım yayı yayı
Bi dek tesellim oli
Şu şemberi sanayi
- 32 Bahçede mandalina
Konar kuşlar dalına
Alirler arabayı
Hayde derler Galyan'a
- 34 Kemeçenin üstüne
Nası vurayım yayı
Madenin çimenine
Kuracağum masayı
- 36 Konakların dibinde
Var çinali çinali
Oldi hayli seneler

Oturduğum köyleri
Olası Yeniköy'ü
Galyan onlan yanyana
Benim esas köyüm
Biraz diyeyim sana
Bi daha seyir etsem
Fınduk yapraklarını
Gidi gezmiyeceğim da
Dertli konaklarını

Habu derde kalalı
Bazı düşünüyorum
Ne olacak hallarım
Çol Galyan'a girende
Debreşi yaralarım

37 Odurdum Akbulut'a
Söyleyi çalayırım
Bilmezsiniz derdumi
Uşaklar yanayırım

38 Ni edeyim Allah'um
Geldi gene kara giz
Toplandık bir araya da
Ya bak gene hepumuz

39 Taradı saçlarını
Erdi onları erdi
Saçlarını taradı
Erdi onları erdi
Allah'ım Şeref'e dert
Esirgemedi verdi

40 Habu gaybana raki
Vallahi içilmeyi
Ya bak benim dertlerim
Uşaklar çekilmeyi

41 Trabzon meydanını
Dolanır boyacılar
Verdi bana dertleri
Derin derin acılar

42 İki dağ arasında
Bider yeşil lifteri
Ya bak gittim mi köye
Dönemeyirim geri
Gene gidi de gezsem
O yüksek yaylaları
Çol Galyan'a giderim
Yarun hadıraları
Geçen yaylayı gezdim
Baktım baktım ağladım
Konuştuğumuz köye
Yarım yosun bağladı

43 Ah garip anam geli gene eski günleri açar meyva çiçekçukleri senlenir yüksek yaylalar
meleşur kuzular
Takarlar zilleri buruncağları şenleniyi yayla yolları garip anam oy heheey
heeheey dağlar ooooyy oy

Ah anam yikar çamaşırları asar finduk dalına garibum eheheeyy
Ah gene geliyi yaz günleri meleşir kuzular öder kukolar garip anam eheheey garibim
oooy heey eeey
Zilledı mallarını ördüm burunçalari
Anam gittin de gezdin au yüksek dağları eeey

413

Arkadaş Acıları [A Yüzü]

Bayraktar'ın Destanı

Bu kaset Muğla Milas karayolunda 21.06.2000 tarihinde kaza yapan değerli yöresel sanatçı arkadaşlarımız Alaattin Bayraktar, Osman Dülger ve kader arkadaşları Osman Karpuz anısına yine yöre sanatçılarımızdan Abdurrahman Değirmenci Şeref Kara ve Necmi Öksüz tarafından ebedi unutulmamaları için hazırlanmıştır. Kederli ailelerine baş sağlığı dileriz.

1	İssızladı yaylalar Ey gidi yaylacılar Nasıl deyi gülelim İçumuzde acılar	2	Bu gadar yazı olur mu Yabraklar çölsananuz Gitti sevdiklerimiz Bizi da alsananuz
3	İssız Kadir yaylası Yayla şenlikçikleri Gittim da duramadım Bıraktım döndüm geri	4	Nasip eder mi Mevlam Bak kavuşmaya acap Ni oldu Şeref Necmi Hep olduk parça parça oooy
5	Bizdan memnun değil idi Bu acili huyımdan oooy Daha gidup içemem Agam Zigan suyundan Kader boynumi bükmüş Gezeruk diyar diyar Hiç bi neşe almaduk Bak şenlenmiş yaylalar oooy	6	Gene o şenliklere Rahmetliler giderdi Onlar bizlerle Necmi Yazdan haber ederdi Oranın yedisine Rahmetli gidemedi Gözin çıksın e Milas Kardaşlarımı yedi Sevenlerimi yedi eeey
7	Daha siğdiramiyim da İçerime acimi Geliyuler aklıma da Yonuyorum saçımı oooy	8	Artık ölene kadar Hiç kurumaz yaşlarım Göç ettiler dünyadan Kader arkadaşlarım

Geride kalanlari
Ne kadar ağladiler
Gittiler Şeref Kara
Bize duyurmadiler
Bizi getirmediñiz
Ne idi zararımız
Öyle miyidi sizlan
Uşaklar kararumuz

9 Küçük yavrularini
Nasi yedim biraktın
Senden mi başlıyayım
Ne dersin Alaaddin
Arayirum onlari
Hani o günler hani
Böyle mi yazacaktum
Bir gün habu destani
Böyle mi yazacaktuk
Ey gidi Abdurrahman
Bi gün habu destani

10 Ey gidi arkadaşlar
Gözüm onlari arar
Bakun kimun yüzundan
Yaralanduk ne gadar eeey

11 Ey gidi arkadaşlar
Her gün gözlerum ağlar
Nasi diyelum Necmi
Kalana hadiralar oooy

12 Kisa gömlecuğunlan
Bu uşak üşur üşur eeey
Türkü derdun Bayraktar
Yaşıyanlar buluşur
Hani gan gardaşıduk
Bayraktar ayrilmazdık
Hani gan gardaşıduk
E Dülger ayrilmazduk
Yayla Honefderinde
Çadirlara sığmazduk oooy

13 Ey iki bin senesi
Yapildi şenliklerun
Hıdırnebi'ye geldim
Bayraktar boşti yerin
Sevenlerun toplandı
Kalabalık çadira
Eski mazilerumuz kaldı bize

14 Haber verurdun bize da
Sen giden de bi yere
Nasi yanmayim Apo da
Bakaruk resimlere

Hadira kaldı bize ey gidi aci günleer
eeey

15 Yayıldı mi yaylaya
Bayraktar malcıkların
Sordum ki açılmayı
Yayla kapucukların

16 Gurbetçiler döndüler
Temmuz Ağustos ayı
Durmazdun lokantada
Çok severdun yaylayı eeey

17 Ben daha gidip geçmem da
Habu Ozeysa'dan oooy
O an Lişer şenlendi
Al Osman'i Maçka'dan eeey

18 Hüzünlü argadaşlar da
Şimdi galdı geriye oooy
Necmi hayde gidelim
Galk çikalim yeriye
Argadaşlarum hani
Onların yeri başka
Ağustos altısında da
Gene şenlenur Haçka eeey

19 Demek kapandı demek
Yayla kapucukların eeey
Nasil yanmayim nasıl
Köhpe uçacukların
Al eline geseri
Büyüsün bu eseri
Ya bak meslektaşların da
Osman oldi serseri eeey

20 Sizinlan bile geçti
İyi da kötü yıllar
Söylerdun bu gaydeyi
Alaattin Bayraktar oooy oy

21 Ne edeyim uçacuk
O ıssız yollara vurdun
Köyime döneceğüm da
Dedin dedin da durdun
O mazda arabana da
Nasil damladi kanın
Vardın çıktın köyine
Etti mi rahat canun

22 Bilmem son nefesinde
Ayşe'ni aradin mi
Esin ilan Bahar'i
Aca hadirladin mi
Onlar ölene gadar
Hiç kurumaz yaşlarım
Onlar yedim mi kaldı
Yedim mi kalacaklar
Kupkuru ıssız yerde
Seni ağliyacaklar

23 Artık gelene kadar
Bakaruk yollarına
Ayşe'm nasıl girecek

24 Demek bir ıssız evde da
Ömürleri dolacak
Hani ya babam nerde da

- Issız odalarına
- 25 Babam kaza geçirdi
Sorana diyecekler
Garip gasetlerini
Nasil dinliyecekler
Yaşadığım acılar
İçerime vuruyi
Takım elbiselerin
Heb ütülü duruyi
Allah'ım kara yazdı
Ya bak habu dertlere
Ben de gidemeyirum
Gezdiğimiz yerlere
Saramadi Bayraktar
Başındaki yaralar
Almanya'dan bu yani
Her daraf hadiralalar
- 27 Almanya'daki ablan da
Duydi sana olani
Niye biraktin gittin da
Açmadan lokantani
Şimdi gelu görmeniz da
Ağlıyor bunu diyen
Var midur Akçaabat'ta
Yemeğini yemiyen e dertlin olsun
sana oooy
- 29 Sakin hakkını alma
Bu dünyada gülenden
Olsun Allah'ım razi
Kadir kıymet bilenden
Allah'ım razi olsun
Kadir kıymet bilenden
- Üç küçük kız soracak
Ya bak Alaattin da kaldığımız hallara
O da çok ağlayacak
Ne diyecek onlara e dertlin olsun oooy
- 26 Vardın girdin mezara
Aldın uykucuğunu
Uşak kime biraktin
Küçük Duygucuğunu
Derdimden veremum verem
Bu türkileri dedim
Esin ilan Bahar'i
Baban bırakmaz yedim
- 28 Allah'um olsun razi
Olmadi zararların
Ondan sığmadi köye
Uşak arabaların
Ben öyle biliyorum
Alaattin ölmemiş
Böyle büyük cemaati
Hiç daha görülmemiş
- 30 Arkadaşlıklarımız da
Gelsin hadirlarina
Bu yıl sızsiz uğraduk da
Dernek çadirlarina
Necmi kara haberi da
Yüreğu tutti aldı
Sızsiz yeşil çimenler

Ne gadar issiz galdi oooy
Ölmedin yaşıyorsun
Ey gidi Necmi Öksüz
Sissiz yeşil çimenler
Ne gadara da issız
Sanki ben de orada
Keçigumi bağladum
Gezduğumuz yerlere
Baktım sizi ağladım
Bağırdım da ağladım
Ettim yari gecemi
Biraz aldim elime
Orada kemeçemi
Güya gideceğuduk
Sizlan karar eyledum
Orda çaldicağum da
Aynen şöyle söyledim
Sorma Necmi Öksüz'i
Bu dertten ölecek mi
Alaattinlan Osman
Nerdedur gelecek mi
Nerden bileceğuduk
Genç yaşta ölecekler
Onlar gelmeden durmaz
Az sora gelecekler
Bi da dedim kendime
Acaba öldiler mi
Argadaşlar heb burda
Bizi duymadiler mi
Bu türkileri dedum
Hırsafa yaylasında
E бүdün malzemeler
Mazdanın arkasında
Kimselere küsemem
Derdi Allah verdi
Gelseydi Aliattin
Bize türki söylərdi
Hem ağladım hem dedim

Bunlari hece hece
Osman Dülger çalardi
Nasi ona kemeñçe
Bekledum gelmediniz
Vakitler çok geçeyi
Ne da güzel çalardi
Elinde kemeñçeyi
Habu yalan dünyayi da
Nasi yolladım zarar
Sen da bir şeyler söyle
Ey gidi Abdurrahman
Yeder mi ya bu gadar
E dertlim olsun sana oooy

31 Sorma arkadaşları
Daldi derin uykuya
Heralde Şeref Kara
Yanaştı kaset kıyıya

33 Değişelim gözleri
Seninkilerdir kara
Senun içün gelirim
Gaybana Akpınar'a

35 Ayrılduk bile bile
Kavuşmamuz nafiye
Aldi geldi onları
Bizim hocalan bile

32 Habu yalan dünyayi
Nasil yolladuk zarar
Yanayi yürecuğum
Ey gidi Abdurrahman

34 Darılma sözlerime
Bana geliyi aci
Gitti aldi onları
Bizim Sadık kalayci

414

Arkadaş Acıları [B Yüzü]

Dülger'in Destanı

1 Şeref yaralı dersin da
Bak o rahmetlilere
Yapayım iki beste da
E bizim Osman Dülger'e
Bizim Osman Dülger'e eey

2 Alaattinlan Dülger da
Otururduk bir yere
Hani güzel uşağın
Ey gidi çoşan dere
Maçka'nın ortasında
Bazar kurulu Pazar

- Doldu buğaza kadar
Bak Şeref aci yazar
Bak Necmi aci yazar
Bak Apo aci yazar eeey
- 3 Yeni yapıldu yeni da
Dülger başlı çakıların eeey
Gözi dolmuş söyleyi
Bak meslektaşukların
Maçka deresi geldi
Gene akti bulanuk
Nasil bıraktun bizi da
E Dülger yanuk yanuk da
E Dülger yanuk yanuk eeey
- 5 Hau dahtali kahve
Osman Dülger yerlerin eeey
Düzköy’de idi heral
Bak senin görevlerin
Okuyi da deyirum
Yüreklerum yanayi
Geçen Düzköy’e gittim bak
Herges seni sorayi oooy
- 7 Valla hadıraları bak
Kalbimizde turalum uuuy
Boyle derin aciyi
Biz nasul unutalum oooy
- 9 Aldırma Necmi Öksüz
Bu anlamlı sözima
Bak rahat edemezük
- 4 Her çarşamba günleri da
Maçka’da olur pazar
Kasetlerini çalar
Bak burda kardaşlar
Gelur hoporlör sesi
Yanar yürecuklerim
Hüzinli geleceğüm e Maçka dereleri
eeey
- 6 Ne oldun Abdurrahman
Akayi yaşukların
Gine boyunu bugün
Gezer gardaşukların
Dokunur Abdurrahman
Elinde dertli yaya
Zati gelirdim seyre gı
Daha gitmem Maçka’ya
Neşeli gitmem Maçka’ya oooy
- 8 Sani görürüm onu bak
Kemençesi kolında
Sangi oturuyirum
Meryem Ana yolında
Geldi misafirlerin
Osman hayde gidelum
Coşan dere dibında da
Bi muhabbet edelum
Bi muhabbet edelum
Bi muhabbet edelum eeey
- 10 Çıkardık yaylalara bak
Biz dönemezduk geri eeey
Heralde boyle idi

- Çıkalum Vazelon'a eey
- 11 Osman'ım Bayraktarlan
İki gün ayrılmazdım oooy oy
Haber vermedun bize
Son mektubuni yazdun
Sen göç ettukten sonra
Mektubuni okudum
Nasi olsam neşeli bak
Çimenlerde büyüdü
Zaten yoksuz büyüdü oooy
- 12 Durur mu son mektubi
Öbürünün köyine
Öldü arkadaşlarım
Gülme benim neyime
Altinci aydan sora
Gülme gülemeyirim
Sangi öldi gardaşım oy
Heb ağlar gezeyirim
Hüzünlü gezeyirim
Yaralı gezeyirim eey
- 13 Olir mi böyle aci bak
Hüzunlenduk hepumuz
Göyümün şenliğudu
Ey gidi Osman Karpuz
Çıkacağum armuda
Ya ver bana gukari¹⁷⁹
Daha kim bağırarak
Hulvaradan ukari eey
- 14 Osman Karpuz gurbeti
Nasıl mesken tutmuşun oooy
Eski neşelerini
Sandı ki unutmuşdun
Alıp çoluk çocuğu
Çıkardi yaylalara
Öyle neşeli uşak
Siğamazdı dağlara
- 15 Bir yerlere gittim mi
Dönemeyirim geri
Biraz da ağlıyayim
Bizim Osman Dülger'i
Ne edeyim argadaş
Derin dertlere düştük
Böyle olur mi diye
Senlan neler konuştuk
- 16 Doldurduğun gasetler
Şimdi bize hediye
E Osman Dülger seni da
Garip yolladık köye
- 17 Şimdi olsa Osman'ım
Bize kemeñçe çalsa
Uşaklar iner inmez oy
Binduğuz ampul yansa
- 18 Görsam seni bi daha
Alsam heveslerumi
Osman Osman çağırdum
Duydun mu seslerimi
- 19 Siz öldüğüuz öleli
Hiç kurumadi yaşım
- 20 Elimden bişe gelmez
Necmi türküleyi

¹⁷⁹ **Gukari:** Kukari, Meyve, fındık vs. düşürmek için dağ eğmeye yarayan, yaklaşık 2 m boyunda ucu çengel şeklinde kıvrık budaklı ağaç dalı olup ocak zincirinin ucuna bağlanarak kazan asmak içinde kullanılabilir.

- Demedin ki gücenur
En eyi arkadaşım
- 21 Ayırılduk bile bile da
Kavuşmamuz nafile
Patlayı yüreceğum da
Çek kemeñçeyi zile
- 23 Güya geldin gurbetten da
Ne gedirdın hediye
Onlari da darıltın
Vardın da çıktın köye
- 25 Sızız daha bi yere
Uşaklar çıkamayırım
Derdim ki erenlere
Osman bakamayırım
Şimdi habu acılan
İçimi yakmaz mısın
Deli misun söylerdin
Bana da bakmaz mısın
E dertlin olsun sana oooy
- 27 Böyle gader olur mu
Derdime yanayırım
Zaten öldüğunuze
Ondan inanmayırım
- Çabuk git Osmancuğum uy
Sevum seni bekleyi
Hiç kimseya sormadım
Bırakıp da gidersın
Benumlan konuşmadın
Belki ona seslersın oy
- 22 Nerededir Osmanım da
Geçti gitti yazlarım
Bekleyi seni evde da
Küçük kıcığazların
- 24 Bir ay oldu gelmedun da
Demek Osman'ım öldün
Akşam çok geç olmıştı da
Ben da sabahtan geldum
Hebumuzi kandurdun da
Bu gencecik yaşında
Baktım Sevim ağlayı da
Cenazeğun başında
Sana olanlar oldi
Oni da ettin yersiz
Çocuklar da oynayı
Hiç bi yerden habersiz kuzim
- 26 Sena söz vermiş idum
Sözimi tutamadum
Tutmadi yüreklerum
Yüzüne bakamadım
Şimdi çok düşman oldum
Vursam gafami daşa
Dedım son görüşümlan
İçerlerimde yaşa
E dertlin olsun sana oooy
- 28 Acıyor gardaşına
Derdine dert alıyor
Bir ay oldi ararım oy
Ondan meşgul çalıyor

- Bu gencecuk yaşımda
Ne edeyim gülmedim
Osman delefoni
Hafuzamdan silmedim
E dertlin olsun sana oooy
- 29 Sarmaz yaralarına
Gurban olsun canlarım
Ne gadar doğru çıktı
Osman'ım tahminların
Yüreğu yanmıyanın
Elbet bu aci dolmaz
Sen garip ben da garip
Bizi ağlayan olmaz guziim
- 31 Osman garibunlan
Yaktın içimi yaktın
Seda ilan Merve'yi da
Aca kime bıraktın
Bu dert bizi mi buldi
Dünyada bula bula
Beyidiler Dülger
Gidecekler okula
Daha olar küçücük
Yeni döndi dilleri
Getirdin mi onlara da
Okul elbiseleri
Ben de yedim büyüdüm
Bilirim hallarini
Aldın da bıraktın mi
Okul çantalarını
Sizleri unutamam
Sağ ol gene bu çanım
Bırakmayuz onlari
Rahat uyu Osman'ım guziim
yedimiim
- 33 Ben daha dolanamam da
Maçka'nın başlarını
- Diyeyim ha boylecuk
Diyemezsem patlarım
Osman niye azaldi da
Senin cemaatların
E dertlin olsun sana oooy
- 30 Bilmeyenler öğrensin
Beni bu dertler yagar
Derdin ki ben ölürsem
Gızlarıma kim bakar
- 32 Çıkacak canlarımız
Ha böyle diye diye
Söyliyelim Abdurrahman
Magırığa abiye
Destiyi koydum suya
Akı akı dolmadi
Gel ha buriye Şeref oyalağuz kalmadi
kuziim yediim
- 34 Magırı tanımadım da
Allah rahmet eyesın

- Necmi Öksüz diyemem
Akıttın yaşlarımı
Akayi damla damla
Gözümüzdeki yaşlar
Daha diyemeyirim
Ey gidi argadaşlar rahmetli argadaşlar
ey gidi argadaşlar oooy
- 35 Ötekina birakti da
O da uşaklarını
Baksana Abdurrahman da
Sileyi yaşlarını
- 36 Oyla bi hala kalduk
Köye gidemeyirim oooy
Magarı çöllere diyemeyirim
Ondan diyemeyirim oooy
Artık Sali günleri da inmem çarşıya
Bakamayırım Şeref ben dereden
garşıya
Bak dereden garşıya oooy
- 37 Daha çekemeyirim bu canları
Kalan yetimlerine bak
Versin Mevlam sabırlar oooy
Abdurrahman Necmi bak
Şeref Kara da desin
Kalanlara sabırlar
Mevlam rahmed eylesin

415

Honefter Destanı

- 1 Şu yayla şenlikleri
Alacaklar canımı
Dinleyin arkadaşlar
Honefter destanımı
- 2 Bıraktım bir iki gün
Çalıştığım işimi
Anlatayım sizlere
Yaylıya gidişimi
- 3 Agayi dere dere
Kumunu sere sere
Davet ettiler beni
Bu sene Honefter'e
- 4 Şeref eski günlerin
Hani bakayım hani
Davet eyledi beni
O Düzköy'ün başkanı

5 Soğuk soğuk sulari
İçtuk uşaklar içtuk
Pazartesi akşamı
Düzgöy'ünde buluştuk

7 Heb olayı ha böyle
Bu kemençemün teli
Misafir etti bizi
Orda Doruk oteli

9 Olup olmaz şeyleri
Biri birine dedük
Gene masa kuruldi
Bile oturduk yedük

11 Soğuk soğuk sulari
İçtuk uşaklar içtuk
Sabah günlerden sali
On ikide buluştuk

13 Dinleyin arkadaşlar
Benüm kalduğum hala
Bak öğlen üzeri
Girdük Haçka'dan yola
Dere akayı dere
Kumunu sere sere
Haçka'dan girdik yola
Yolculuk Honefter'e

15 Yakmaz beni yüreğüm
Dertli dertli demiye
Saat iki buçukta
Döndük ordan geriye
Kemençenun üstüne
Veremli Şeref çalar
Döndük ordan geriye
Dizildi arabalar

6 Dertli dertli vurayım
Şu elimdeki yaya
Toplandık arkadaşlar
Ordan çıktık yaylaya

8 Kemençemin üstünde
Vurayım yayı yayı
Toplanduk arkadaşlar
Gene gürdük masayı
Arkadaşlar toplanduk
Gene kurduk masayı

10 Ha oyle dertli günleri
Unutur miyim aca
Akşamdan çok oturduk
Atamadık tabanca

12 Dere akayı dere
Kumuni sere sere
Halka olduk oynadık
Gaybana Honefter'e

14 Şu yayla şenliğinden
Bezdim uşaklar bezdim
Honefter çadırını
İki saatçik gezdim

16 Sanmayın arkadaşlar
Şeref zevkten çalayı
Baktım yol kenarında
Kurup horon oynayı

17 Yedişemedim yâri
Ben yürüye yürüye
Taksinin şoförü dedi
Kalk gidelim oriye

19 Bu gaydeyi söylerken
Akar gözlerumdan yaş
Bi de bi bağırıldılar
Yaralandı argadaş oy oy oooy

21 Bi duman indi dağa
Geliyi yağa yağa
Meslektaşımı yiddi
Ne çok dokundu bağa

18 Heb gözlerim dolayi
Habu dertli gaydeden
Bi mermi sesi duydum
Arabadan inmeden

20 Başladım ben demiye da
Dertli söyler serseri
Hep kana bulandı
Honefter çimenleri eey garibim
ooohoooy

22 Bak bize zehir oldu
Honeftere yaylasi
Aldi gedirdi oni
Başkanın arabasi
Odurdum da deyirim
Hem ağlaya ağlaya
Yıkti beni Honefter
Daha gitmem yaylaya
Utanma da bilmezsin
Maçkali diye diye
Döndüm oradan geldim
Ya bakun hastaneye
Gene nasi gezerum
Hau yüksek dağlayi
Baktım arkadaşlari
Gözyaşınlan ağlayi
Şeref habu destani
Hep ağlıyarak dersin
Düzköylü dostlarıma
Allah sabırlar versin
Şenliklere gitmeyi
Burda bırakacağum
Alim oldu rahmedli
Sanma unutacağım
Alim rahmetli oldu
Sanma unutacağum

Senin Hünelerlerin

1	Kalk seninlan gidelim Yaylalara ukari Senin hünelerlerini Edemedik yukari	2	Haydi haydi gidelim Burda bizi görürler Gene arayi seni Türkü söyliyem diller
3	En dereye su getir E gız meramın nedir Almazsan alma beni Verdiklerimi getir	4	Siğurlarun alaca Yay onlari yamaca Ben araduğum gibi Sen arar misin aca
5	İki koyun bir guzi Yayılır dizi dizi Aca gene öyle mi O gümüşkünün dizi	6	Gene aklıma geldi Ey gidi Karadağ'a Gene geldi aklıma Ey gidi Karadağ'a Bu gaydeyi çok sever Kızıl Galyan uşağa
7	Gece olmadan yürü Omuzların sallansın Vuralım argadaşlar Kafalar ayarlansun	8	Çıkar siğurlaruni Ben da keçilerimi Sen tara saçlarını Ben de perçemlerimi
	Hop hop		
9	Al eline makasi Düz gömlek yagasi Yürüyi iki yana Olsun aha arkasi	10	Kalk seninla gidelim Yaylalara ukari Sağalmıyor nedendir Şeref'un yaralari
11	Eskiden düğünlere Ne horon ederduk Gügümlerin dibine Türkü söyler giderduk	12	Eskidenin düğünleri Şenlendirirdi Galyanlı Anlatirdi dostlara Başına gelen hali
13	Bizim köyün dibinden Dere akayi dere Sabahtan arabalar	14	Sağalmayı rakılar Şeref'in yaralari Çömlekçi'den kalkayi

İneyiler şehire

Köyün arabaları

Gel bakayım gel gel gel hoba

15 Olayım Fadimeme
Kıymetlidir kıymetli
Vardı bi cahil yârim
Adimi koydi dedi
Bu dedediklerini
Nasil desin birisi
Bela aldım başıma
Seni Allah almasın

16 Haydi güzelim hadi
Burda bizi görürler
Gene arayı seni
Türkü söyleyen diller
Türkü söyleyen uşak
Dolaşiyi dillerin
Ya baksana uşaklar
Geldi gençlik günlerim

17 İlaç olmayı rakı
Benim yaralarima
Gittim bu sene gittim
Maçka yaylalarına
Bizim köyün dibinden
Dere akayı dere
Bu sene gittim gittim
Maçka'daki Lişer'e
Kalk gideim gidelim
Biz bile duracağız
Kavuştuk güle güle

18 Güneşlere bakarlar
Yakarlar tepeleri
Gız sana haram olsun
Çol Galyan dereleri
Kız haram olsun sana
Mesohar dereleri

Gel gel gel gel gel ukuli hop hop hop
Nasil ayrılacağız

19 Gel ağlaya ağlaya
Sileyim yaşlarını
Kurşuna mı dizeyim
E kız gardaşlarını
Olayım Fadime'me
Boyu boyumdan gısa
Vuracağım kocanı
Gireceğüm mapusa

20 Geliştiler mi sana
Almanya'da diskoteğe
Getirdiler nenene
Bi alacalı etek

21 Usta çimen de katun
Habu gadar yapıya
Sattı senin gardaşın

22 Beyneklerin alaca
Yay onları yamaca
Ben aradığım gibi

Bi çift ayakkabıya

Sen arar mısın aca
Yaylacisin yaylaci
Koyunların nerdedur
Ya bak senun yüzünden
Başum her gün dertlidur
Ne edeyim Allah'ım
Geldi gene kara güz
Ambarlı Karakaban
Erise de o sakız

23 Sayalım birer birer
Gökteki yıldızları
Bu gaydeyi oynasın
Bizim Galyan kızları

417

Çöl Galyan Kızları-Bazı Almanyalılar¹⁸⁰

1 Dokunuyu Galyanlı
Kemençesinde yaya
Dinleyin ne edeyi
Gidenler Almanya'ya

2 Sevdim bir köyli kizi
Yürecuklerum yanar
Dinleyin ne edeyi
Bazı Almanyalılar

3 Almanya'ya giderdi
Pantolcuğı yamalı
Kazandı biraz para
O şimdi öldi valli
Bir Allah'ın kulılan
Edemeyırım kelam
Kuşağıni vermeye
Köye geldi mi hiç selam

4 Sormayın nedendir
Bu uşağın yarasi
Korna vurur geçeyi
Bemeve arabasi
Vurur korna geçeyi
Bemeve arabasi
Boynunda kıravati
Ütüli gömlecuğı
Dile getireceğüm
Unutti eskicüğü

5 Elimde kemençemlan
Söyler söyler çalarım
Çarşıya gelişmişti
Ya bağ akrabaların

6 Gine öyle mi agar
Maçka'nın dereleri
Değişenlere gonuş
Şeref'in türkileri

¹⁸⁰ İki kayıt bitişik haldedir.

Sevdalık yedi beni
Yanayı mi kaburgam
Almanyaya gideli
Oldi çavuşı adam

Kazam au Çöl Maçka
Köyüm Galiyan köyi
Nedendur bilemeduk
Bazisi dövüşmeyi

7 Oturduk da burada
Muhabbet yapayırık
Dinlesin anlasınlar
Sanmayın ağlayırık
İki daş arasında
Bider yeşil lifderi
Bak çoğusi unutti
Beştamelli günleri

8 Garip garip derdimi
Oturup ağlıyayım
Yetmedi gasetimiz
Burada bağıyalım

418

Gurbetteki İyiler

1 Yanaşiyi limana
O Yunan'in gemileri
Şimdi tarif edeyim oy
Gurbette iyileri

2 Otudi dertli Şeref uy
Garip garip çalayı
Akçaabat'da tanidum oy
Söğütlili Pala'yi

3 Asla usanmam asla uy
Derdumi diye diye
Gitti gönderdi bana da
Ya bak bi davetiye

4 İyi dinleyin beni uy
Dostlar derine daldım
Davetiyelan bile da
Gitdim vizemi aldım

5 Kurban olayım Şeref uy
Ağrılı kollarına
Vardım aldım bi bilet
Türk Hava Yollarına

6 Türk Hava Yollarınlan uy
Ben Almanyaya'ya uçtum
Düsseldorf'ta paralan oy
Hemen gitdim konuşdum

7 Nasi boğuldum nasi
Bakın dostlar dertlere
O benim bosterlerim oy
Asildi kahvelere

8 Alamanya kimileri uy
Ne kafirdir ne kafir
Bak Düsseldorf'ta dostlar oy
Etti beni misafir

9 Gene derin aşkıma oy
Dostlarum daldum daldum

10 Ora yabancı bi yer uy
Dedim ki ne edeyim

- Orda hemşerilerlan bak
On iki güncuk kaldum
- 11 Habu benim dertlerim oy
Acaba kime kime
Nasi gitdim da girdim oy
Frankfurt şehirine
- 13 Daha bişe eklemem oy
Habu gerçek sözlere
Orda dostlarlan girduk oy
Ya bak has domuzlara
- 15 Anlatsın dertli Şeref
Veremli günlerini
Astiler kahvelere
Dertli bosterlerini
- 17 Argadaşla söyledi
Kak gidelum kaveye
Başladi berduş Şeref
Aci aci demeye eey eey
- 19 Soğuk soğuk sulari
Yaylacim içduk içduk
Millet işe gitmiş
Güya senlan buluşduk eey
- 21 Yedi beni sevdaluk
Baştan aşşağa yandum
Bi defa döndüm baktum
Yaylacım tanımadım
- Bir gün dedim onlara
Frankfurt'a gideyim
- 12 Anlatsun dertli Şeref oy
Başundaki hallari
Sanki beklerdi beni da
Frankfurt sokaklari
- 14 Soğuk soğuk sulari da
İçtim orda içtim
Frankfurtli dostlarlan da
Orda heman tanıştım
- 16 Önünde viskicuğu
Dertli Şeref içeyi
Gene aldi eline
Orada kemençeyi
- 18 Çok var idi gelmiye
Oriye göreslerim
Geldi mi sokaklarına
Peştemallim seslerim eey eey
- 20 Ne oldi dertli Şeref
Habu senun halların
Gideyidım pazara
Yanında uşakların
- 22 Frankfurt çarşisini
Dolandum adim adim
Meğer rüya görmışdım
Ağlamalan uyandım eey
Allah'ım alsın seni

419

Yayla Şenlikleri

- 1 Mayıs ayi geldi mi
Yaylaların günleri
Nasi oli deyim da
- 2 Yaylaların şenlikleri
Şeref'i yedi yedi
Orağun yedisinde da

- Yaylalar Şenlikleri
- 3 Sanatçılar giderler
Orda çalar kemeñçe
Yapılır Hıdırnebi'da
Yedi gün yedi gece
- 5 Çadırları Őenletir
Habu berduş Galyanlı
Anlatı dertlilere da
Başına gelen hali
- 7 Var küçe çiçekleri da
Bak güz üsti açarlar
Gelir emir büyük yerden
AteŐler tabancalar
- 9 Ni edeyim dostlarım
Başına gelenleri
Gezerim yaylaları
Bak olurum serseri
- 11 YanaŐuyı limana
Yunan'ın gemileri
Ondan sonra yapılır
Çöllü köy Şenlikleri
- 13 Nasi yakıŐdı yara
Gelinluk arabası
Var senun Honefter'in
Ya bak Serda yaylası
Otudum da deyirim
Anam babam yok gibi
Bu sene geldim sana da
Ey gidi Kayadibi heey hey
- 15 Dere akayı dere
Kumunu sere sere
Bak en sonunda gitdun da
İkbalsuz Honefter'e eeey
- Yapılır Hıdırnebi
- 4 Mecburuk gideceğuk da
Orda bak hadırları
Saolasun dostlarım bak
Kururler çadırları
- 6 Kurudular çeŐmeler
Sanki kalduk içmemiŐ
Çıkaruk yaylalara da
Hiç muhabbet etmemiŐ
- 8 Dertlerim için gezdim
UŞaklar yaylaları
Tabancalar atılır
Delerler çadırları
- 10 Bizim köyi ayırır
Esiroğlu'ndan dere
Gurbetçiler yolunur
Yaz başı Şenliklere
- 12 Gene başladı deyi da
Habu Maçka uşağı
Őenliklerin yapılır da
Ey gidi Karadağ'ı
- 14 Yaz günleri geldi mi
Dereler bir hoş akar
Çöl yayla Şenlikleri
Yakar adamı yakar
- 16 Dertlerini e Şeref
Söylesen ağır ağır da
Honefter yedi seni da
Bağar veremli bağar eeey

17 Daha gitmem uşaklar da
Orağun yedisine
Yemin ettum gitmeye da
Dernekler yapisine

19 Gene dert aştı beni
Çıkdım yayla başına
Sormayısınız dostlar
Neler geldi başuma eeey

21 Akçaabat Akbulut'ta
Gene oturiyirum
Birakun beni deyi
Dostlar birbirileyim

23 Dinleyin veremliler
Habu Şeref ne deyi
Kimişki dağlarında
Nenem yayla edeyi eeey

25 Ni olacak uşaklar
Berduş Şeref'un hali
Sanki kötürüm oldi
Belinde peştamali eeey

27 Odurdum Akçaabat'ta
Kemençe çalayirum
Diyemem dertlerimi
Bak anam yanayirum oooy oooy

29 Bi destan yapacağum
Dostlar bana ni oldi
Kesiyorum kaydemi
Gene gözlerim doldi
Anam gözlerim doldi eeey

18 Kurşun attım gürgene
Deldi mi delmedi mi
Doksan altı senesi
Bana iyi gelmedi mi eeey

20 Gökteki yıldızları
Sayalım elli elli
Söylesin dertlerini
Gene Maçkali dertli oooy

22 Gözlerim telaşağa
Yaşım akayi yaşım
Tabiki yaşayiler
Anam babam kardaşım

24 Anam babam sağ idi
Dolanur gülüm yedim
Bu yaz mevsimi geçti
Anam gelin görmeden

26 Nenem sigürlerini
Edersin kuşluk kuşluk
Eyun büyük gelini
Eyledi bize buştuluk

28 Trabzon meydanini
Dolanur boyacılar
Şeref'e verdi yerler
Derin derin acılar
Habu berduş Şeref'un
Yoktur mali melali
O zaman melali da
Dolanurdu belali eeey

Bizim Köyler

1 Ne güzeldi ne güzel Köyümün dereleri Şimdi tarif edeyim Ben galdığım köyleri	2 Olasa Yeniköy'i Galyan onlan yan yana Benim esas köyim Azcuk diyeyim sana
3 Bitmeyi kemeçelan Bu uşağın dertleri Yaz başı çiçek açar Goşkına¹⁸¹ çimenleri	4 Yaylaların yolundan Yarım geldin geçtin mi Kurniyanın suyundan Eğili da içdin mi
5 Rakı içemem rakı İçerim bira bira Gittunuz mu uşaklar Guştul'da Manastır'a	6 Dola boynuma dola Bilezikli kolları Aca çiçek açtı mi Çayırlığın yolları
7 Dikkat eyleyin dikkat Habu dediğim söze Hayde gidelim Ali Godıla¹⁸² Arnanaz'a¹⁸³	8 Kemeçenun üstünde Dokunuyorum yaya Gene aklıma geldi Yemişli Arikaya
9 Allah'um böyle yazmış Bu kötü günlerimi Ya bak Konaklar köyi Cin Alılan konaklar Dinlesin dertlerimi	

Zalim Almanya

1 Daha biz düne gadar da E ne iduk ne iduk Aslimu unutamam da Lahanalan beyiduk	2 Hardomali mezerem oy Hep içinde doğurduk Lastiğumuz yok idi Yalinayak yürürdük

¹⁸¹ **Goşkına:** Koşkına. Galyan-Konaklar köyünün mezeresi.

¹⁸² **Godıla:** Kotila. Galyan'da bir mezere adı.

¹⁸³ **Arnanaz:** Armenoz. Maçka'da- Galyan Deresi'nde bir köy.

- 3 Unutamaz ebedi da
Argadaş argadaşı
Oynarduk yaylaçimlan
Nasi fodikli daşı
Yaylacimlan oynarduk da
Nasi fodikli daşı
- 5 Son yıllar issizladın da
Kız o yaylacuklari
Geceleyin gittim baktım da
Durur fotircuklari
- 7 Anam giderdi köye da
Tarlalari yapmaya
Yokti araba yollari
Gider gelirdi yaya
- 9 Sebetinin içinde da
Anam misir ekmeğün
Kararmış tencerende da
Durur sırka yemeğün
- 11 Açarduk sebetini da
Karayemişlan eruk
Ver bize bir gaç tane
Biz siğurlari bekleruk
- 13 Emeği geçenleri da
Şeref Kara düvaci
Hele zifin çiçeği
Ganserinun ilaci
- 15 Çifin kumar çiçeği da
Manişaktır sirasi
Levanda gibi kokar
Sakız ilan çirasi
- 17 Yine kondu gürgene da
Bağırur aci aci
Kukonun türküsini da
- 4 Kalmaz hiç kimselere
Yalan dünyanun mali
Beş taş derduk adina
Üç danesi galmali
- 6 Şeref bakti onlara da
Düşünip de ağladı
Yirmi beş sene geçti
Onlar çimen bağladı
- 8 Anam kırandan çıkıp da
Bir ağız bağırırđı
O yıllarun yorguni
Dizleri ağırurđı
- 10 Eskiden soba yokti da
Kara ateş yakarduk
O eve girer girmez
Sebetine bakarduk
- 12 Şeref yayla uşağı da
Dizer manilarini
Gitmeyen neler bilir
Şifali sularini
- 14 Şeref bu çiçeklerden da
Her gasetine dedi
Hele çam sakızları da
Eczanemun tableti
- 16 Yıllardur çaldum dedum oy
Sana çirkin diyemem
Benim en büyük dalgam
Yaylam ile mezerem
- 18 Bu gayde böyle gayde da
Hem söyle da hem hayde
Karpuz çoğu insandan da

Söylesin tiravaci

Olmaz insana fayde

- 19 Yaylanın yollarini da
Biz dolanurduk yaya
Bi selam yollayayim
Memingen Fransa'ya

422

Mezerede Büyüdük

1	Eskiden imrenurdum O zalim Almanyaya'ya Yok imrenur hali Gitdim gördüm orayi	2	Çoğu geçim yüzünden Gitti Almanyalara Süksesine kapildi Düşdi kötü hallara
3	Lanet yağduracağım O Amerigasina Hepisi gurban olsun Yeni Türk lirasina	4	Anadolu çocuğu Örfinlan övünmeli Çoğularini gördüm İnanın oldum deli
5	Yeni yetmeler gider Diskoteye barlara Memlekete gelmeye Yok çoğisunda para	6	Bu benum vatanima İhanet eden yansun Vurgunlari vuranlar Direklerde sallansun
7	Parasinun üstinde Var kilise papazi Ömrünün çoğu geçti Kaldi geriye aci	8	Almanya dedin dedin Sen dedin da ne oldi Dön de gel vatanina Türkiye'm cennet oldi
9	Şeref bu destanini Gitti gördi da deyi Çoğu çocuklarına Bak söz geçiremeyi	10	Çok uzun söyler derdim Şimdi değil zamani Daha imrenemem ki O zalım Avrupaya O zalım Almanyaya

İçinizden Biriyim

1	Türkilerimu dinle Analarlan bacılar Beni böyle yücelten Genelde yaylacılar	2	Ben eski yaşantımdan Asla taviz vermedim Yayladan mezereden Heb yıllar boyu dedum
3	Yıllardır zalim gurbet Yaylacıları yedi Onlardan hiç gitmedi Yaylaların hasreti	4	Yaylada mezerede Ayıramazlar bizi Sende yaylacım çok var Ey gidi Beşikdüzü
5	Yıllardır çaldım dedum Oldum beste yazari Seni da unutmam Ey gidi Şal pazari	6	Beddua mi geldi Şeref habü dünyaya Bi selam yollıyayım Vakfikebir Tonya'ya
7	Kazaların içinde Güzel kazam Akçaabat Ben yıllar boyu dedim Orda yatarım rahat	8	Usanmayı bu uşak Yıllardır diye diye Bi selam yollayayım Galanima Düzköy'e
9	Misafir oldum yıllar Yıllar oldi Maçka'ya Hastayım senelerdir Çal ile Sidiksa'ya	10	Şeref'un yıllar oldi Bak bitmeyi merâğı Bir av dağuna düştü O İspanyol uçağı
11	Nasi demayim nasi Buğaza gadar doldum Gondulaz'un imami Bak sen da meşur oldun	12	Bizim köyin başında Var oturak taşları Dinleyin e Şeref'i Yayla arkadaşları
13	Bugünümi bilirum Yok ümidum yarına Heves eyliyemedum Yalan dünya malına	14	Yalan dünya malına Çıkayı kasetlerde Bu yaylacının sesi Benim oldun tesellim Galanima deresi

15 Yıllardur çaldım dedim
Benda bir yaylaciyim
Aslimi değişemem
İçinuzden biriyim

16 Akbulut getiriyu
Aşuklaru bi yere
Bu bestelerim olsun
Tüm bizi sevenlere

424

İstesem De Dönemem

1 İstesem de dönemem
Gız eski günlerime
Eve gitdim da baktum
Eski resimlerime

2 Boynumda kıravadım
Simsiyah saçuklarım
Hep resimlerde galdi
Eski mazicuklarım oooy

3 Sen da çok geç farketim
Bu hayat imiş yalan
Eski mazilerimiz gız
Hayalimizde galan oooy

4 İssizladım da gittim
Köy ile mezereyi
Demek ki varluk para
Unutturma sevgiyi

5 Hacdan geldi da gördüm
Anan ilen babani
Hele alduğun uşak
Şimdi oldi yabani

6 Yıllardı sildim atdım
Sevdam geçen yıllari
Ne gada silsem bile
Turuyi nasırları kuzum oooy
Sevdam eheeeeyy dağlar oooy

7 Köyleri hep dolandım
Kapicukların ıssız
Alıştin Almanya'ya gız
Durmassın Almanyasız

8 Ben sevdim aldi eller
Aldi boynumu büken
Gördüm hatıraları
Tüyerim diken diken oooy ohohooy
dağlar oy
Sevdam eheeeeyy hohooy oooy

9 Ben yıllar önce yaptım
Almanya destanımı
Yıllardır çaldım dedim
Aldım intikamımı kuzum oooy
ohohooy dağlar ooy
Sevdam eheeeeyy dağlar oooy
eeheeyy dağlar oooy

Mazilerimizde Kalan

1	Habu yalan dünyada Bir güzel için yandım Mazilerimizde kalan Yıllar geçti yaşlandım	2	İssizledi o köyler Kimse galmadı kimse Bu aleme ver yansın Düzeni böyle ise
3	Lagana'dan o yana Yeşil deyiler Yeşil ¹⁸⁴ Düşenin dosti olmaz Çok geç anladım Şeref	4	Karanlık geçelerin Bekle gelir sabahu Dert çeke çeke bitti Bu Şeref'un günahı
5	Yaylaların suyundan Habu Galyanlı içti Ne yapalım dostlarım Bir ömür böyle geçti	6	Geçe bakdım kapıdan Ayın üstünde bulut Bu benim dertlerimi Bilir Kemal Akbulut
7	Apartmanlar paralar İnandım ki yalanlar Dostlar habu dünyada Hadiralılar kalanlar	8	Nasıl geldik oturduk Akbulut'a bi yere Çoğu öldi ey gidi Bakaruk resimlere
9	Benim dediklerimden Alacak olan alsın Duygulu insanlara Bestem hadira galsın		

Mesaj

1	Bende bir ömür boyu oy Durur hatıraları da Heram olsunlar sana kız Bisküvit paraları oy	2	Yazmıştık ismimizi kız Kapındaki ağaca ooy Benimle helallaşmadan Sevdiğim gitme aşşa
3	Her şeyimizi bilir Onun küçük bacisi	4	Heveslendin de gittin kız O zalim Almanya'na oy

---

¹⁸⁴ **Yeşil:** Galyan'da bir yayla.

- Anasi şimdi oldi oy
Eyi bilsin sacisi oy
- 5 Seslerin mi gesildi oy
Havali kornaların
Daha gelmeyi köye
Süslü arabaların
- 7 İlaç olmaz çiçeklar da
Şeref'un yarasına
Geçen sene gitmişim oy
Onun Kadırgasına da
- 9 Onun Kadırgası'nda da
Şeref çalardı derdi oy
Hep kuruldu çadırlar oy
Tanidikleri gördü oy
- 11 Gız senin için geldim oy
Zalim Almanyalara oy
Mesajının dibinde de
Bak uzun bir numara oy
Sevduk birbirimizi oy
Sevdam ayrılamazuk oooy
Çevirdim telefonu
Dedi konuşamazuk
Delikanlilik edeyisin
Ey gidi Şeref Kara
Dedi konuşamazuk oy
Kariştik uşaklara oy
- Ülker bisküvitleri gız
Gider alırdım sana oy
- 6 Şükrolsun Yaradan'a gız
Birçok şeyleri aştim oy
Kız nenen oldi deli da
Bu işe sen de şaştın oy
- 8 Yillardir sağalmayı da
Bu uşağın dertleri oy
Şükrolsun Yaradan'a
Gördüm hau günleri oy
- 10 Aradım sağı soli da
Garip kuzum nerdedir oy
Bi mesaj geldi bana
Bana yazdı ki ihli
Sordum arkadaşşıma
Bu mesajda ne deyi
Dedi var bi sevenin
Hala seni seveyi
Yaylaların içinde
Bizim Serda yaylası
Mesajının dibinde oy
Telefon numarası oy
- 12 Konuştuk birbirinlen da
İkimuz de yıkıldık oy
Türkçe ile tanıştık eeey
Almancaylan ayrıldık ooy

- 13 Otudu haburada da
Gene yaralı deyi oy
Birbirimize dedik de
Ömür geldi gideyi oy
- 14 Kız hala bende duru oy
Sevdaluk yaraların oy
Unutamam ki seni
Çoktur hatıraların oy
- 15 Bu dertli dertlerimden da
Yıllar oldu söyleyi oy
Şeref köyde ev yaptı oy
Her sene gidemeyi oy
- 16 Ey gidi günlerimiz da
Hani Almancım hani oy
Şimdi eller gezeyi
Mezerenin yaylani da
- 17 Oturdu yol üstünde da
Yeleğini ilikle yi oy
Her sene Haziran'da
Kadirga'ya bekleyi oy
- 18 Ömrümüz geldi geçti kız
Yakında öleceğim oy
Sen orada var iken eeey
Her sene geleceğim oy
- 19 İlaç olmaz hiçbir şey oy
Şeref'in yarasına
Bu sene bekleyirim kız
Ölüm Kadirga'sına
- 20 Hani alışmış idim da
Süslü arabaların oy
Daha vurulmaz köyde
Havalı kornaların oy
- 21 Geldi geçti boşına kız
Bak uzun yilcuklarım oy
Beni sana bağlayan da
Beş taş foticukların eeey
Kuzi kudim eheey

427

Elveda Diyeceğim

- 1 Sen alıştırdun beni
Bidenem gizli aşka
Yaradan şahid olsun
Sevemem senden başka
- 2 Seni ölene gadar da
Vallahi seveceğim
Son gasetimi yapup
Elveda diyeceğim
- 3 Seven yaşamak ister da
Bize ahret çok yakın
Gözümü kapatmadan
Unutma beni sakın
- 4 Kalbim on beş yaşında
Bedenim yaşlı imiş
Beni duygulandıran
Yarımların aşkı imiş

5 Sen hayat verdin bana da
Bezmiş iken canımdan
Duvalarımda bile
Çıkmyosun aklımdan

6 İbadetlerin yalan gız
O dünyada görürsün
Bil ki sevdiğim duyar
Selam çok uzun olsun

7 Aynanın karşısında
Yarım saçını tarar
Parçalasan kendini
Ağlasan neye yarar

8 Hoca sorarsa sana
İyi insandır söyle
Son isteğim o senden
Hakkını helal eyle

9 Mezarıma gül getir da
Açanları kurumaz
Gerçek seven seveni
Kız ebedi unutmaz

10 Uğrarsun mezarıma
Gizlice konuşuruz
Hakkını helal eyle
Ahrette buluşuruz

428

Gençlikten Kocalığa

1 Kapulup da gidersin
Bu dünyanın çarkına
Gençliğün elden gider
Varamazsın farkına

2 Daa dün çocuk iduk
Oynarduk kapılarda
Az mi yaya yürürduk
O patika yollarda

3 Benim türkilerimi
Belirli kesim dinler
Şimdi hayal oldiler
Kara lastikli günler

4 İlk defa bi elveda
Der baba ocağına
Düşe kalka gidersin
Asker ocağına

5 Yoksulluk denen lanet
Ayirdi hepimizi
Ne çilelerlan yapduk
Biz askerluğumizi

6 Çok zoruma giderdi
Gurbet elinde durmak
Tek hayalimiz vardı
Evleni yuva gurmak

7 Halen daha yanarum
Boşa geçen yıllara
Hayatun çilesiyle
Gariştuk uşaklara
Oy yalan dünya

8 Çocuklar biraz büyür
Sorumluluklar artar
Yalvarırsın Mevla'ya
Beni bu dertten kurtar eeey

- 9 Kimi evladın gider
Kimisi da okula
Daha dün çocuk iduk
Dede mi olduk ula
- 10 Alamadan gidersun
Bu dünyanın tadini
İlk olan torununa
Koyacaklar adını
- 11 O an aklına gelur
Hani gençluk yıllarun
Sen da artuk inanur
Yıkılı dünyaların oooy
- 12 Toruncukların büyür
Dolarler kapılara
Gözlerin birden dalar
Geçurduğun yıllara
- 13 Sen o yaşuna gadar
Ekduğunu biçersun
Bir gün gözünü kapar
Göç edi da gidersin eey
- 14 İtibar bırakmışsan
Rahmet gırlarlar sana
Öbür dünyan yok isa
Eyvah olsun halına
- 15 İyi insan mi idi
Cemaati soylesin
Olduğu gibi gitti
Allah rahmet eylesin
- 16 Hiç farkında olmadan
Yıllar geçer büyürsin
Varsa bi hayratın
Okunu anılırsın
- 17 Hep anlamlı anlamlı
Bizum türkilerumuz
Eserlerimiz galdi
Ya bak eskilerumuz
- 18 Bu yayla türkileri
Yakti canımı yakti
Söylendi bu gaydeyi
Ozeysali Hakki
Uzungölüli Hakki
- 19 Elinde kemeçeye
Gene bu uşak desin
Rahmetli Hakki gitti
Allah rahmet eylesin

429

Ey Gidi Olur Yıllar

- 1 Yaylalardır ilacım
Yaylama döneceğim
Yaylaci dostlarımı
Acık bahsedeciğim
- 2 Alişdim senelerdur
Şirin Galanima'ya
Bir gaset çıkartmışdım
İhtimana sevdaya

3 Sorular boynum bükük
Aci üstüne aci
Rahmed ile anayim
Seni çok duvaci

4 Neşeli gidemem ki
Serda'nin yollarına
Kalanlarına sabır
Nur yağsun mezarına

5 Bir anda ıssızledım
Ferdı ile Serda'yi
Alayim seni göyden
Serda'da dolaştayim

6 Biraktın gittin bizi
Doymadan yaylalardan
Doktor yollandı göyden
Belli midir Tonya'dan oy

7 Habu cansız gasete
Diyemem dertlerimi
Allah rahmet eylesin
Yaktın yüreklerimi oy

8 Kayakder'in beşinden
Durur hatıraların
Asla unutmaz seni
Seven argadaşların

9 Benum hoşuma gider
Doruk giriş Doğancı
Şalpazari da verdi
Şeref'e derin acı oooy

10 Anca ölünce bider
İnsanların çilesi
Heb ağladı beşinden
Numune hastanesi ooy

11 Dindireyim düşündüm
Acımı biraz acım
Unud demayı seni
Mustafa kemancamı

12 Sinirsız hizmetlerin
Hoşgörü ve şevkatın
Doktorum kalbimizden
Asla silinmez adın oooy

13 Yazın yine uğrarım
Eski Çolda Galyan'a
Nasib olmadı orda
Gelmeye bir araya

14 Anlatma ile bitmez
İçimizdeki aci
Sevenlerinlan doldi
Şalpazari Doğancı oooy

15 Olan vefa borcumı
Getirmedim yerine
Hasda idim gidemedim
Ben cenazelerine oooy

16 Ölen dostlara rahmet
Kalanlara sabırlar
Bak ben her zaman derdum
Ey gidi olur yıllar

430

Hastanede Yatmak

1 Çok hoşuma gidiyor
Yaylada mermi atmak

2 Hemşireler sorayı
Ağrısı olan desın

- Kaderumuzde vardı
Hastahanedede yatmak
- 3 Sabahtan erken kalkdım
Saçımı tarayırım
Ağrılarım artınca
Hemşire arayırım
- 5 Yine açtı da soldı
Boztepe’de çiçekleri
Mayıs on beş yanaşdı
Göçler da gidecekler
- 7 Sancılar başladı mi
Çok çekeyirim çile
Hastahaneye düşduk
Yüksel hocalan bile
- 9 Hemşireler arayı
Fizik tedavi için
Taliplan Yüksel hoca
Üzülman benum için
- 11 Haçka’nın obasında
Manışacuklar bitti
Birazacuk eyileşti
Yüksel hoca da gitti
- 13 Şeref’i hasta etti
Zaten yaşli anasi
Selam yollardum sana
Kalviye’nin hocasi
- 15 Bizum yayla yolında
Pisküllü minmancıklar
Gel dediler uşaklar
Güzel manişacıklar
- 17 Şeref Kara’nın size
Bak çokdur diyeceği
Kemal getirdi bana
- Allah boyle aciyi da
Düşmanıma vermesın eeey
- 4 Düşmiyenler anlamaz
Benım acılarımı
O gadar iğne ilaç
Kesmez sancılarımı eeey
- 6 Saçlarım beyazladı
Yaylada dura dura
Oldum yatak hastasi
Elli yaşından sonra eeey
- 8 Şifa bulmamuz için
Biz dua edeceğuk
Her şey Yaradan’dan da
Mecburik çekeceğuk oooy
- 10 Bu da kaderde vardı
Ey gidi Şeref Kara
Efkarlanıp balkonda da
Yakardum bi sigara oooy
- 12 Duman dere yukari
Kulağazdı kulağaz
Dertleştım onla da
Yine kaldım yalağuz eeey
- 14 Ziyaretıme geldi
Her yerden yaylacılar
Yayla çiçeklerinlan da
Biraz gitdi acılar oooy
- 16 Mayısın güneşinde
Gine omuzum üşür
Selamatle hocam
Yaşıyanlar buluşur oooy
- 18 Aldım oracuğumi
Budayım dali dali
Unutamadım sizi

- Biraz zifin çiçeği
Kemallan Kara Ali
- 19 Takma kafani Şeref
Vadesi gelen ölür
İnsanların başına
Tabi ne olsa gelir
- 20 Kimseyi düşürmesin
Yaradan buralara
Allah'ım şifa versin
Tüm hasta yatanlara oooy
- 21 Erir dağların kari
Kalkar çimen yukari
Unutamadım da ben
Eyi argadaşlari

431

Taşırmanın Sabrımı

- 1 Güzel Karadeniz'i
Az getiriyim dile
Hepsi sahil incisi
Trabzon'umdur kale
- 2 Sözlerime kulak ver
Anlatıyorum niçin
En çok şehid biz verdik
Bu vatanımız için
- 3 Tarım arazisi az
Fazla geçimi yoktur
Gurbette olan fazla
Ondan zengini çoktur
- 4 Çayı ile finduğu
Birbirine katdiler
Bir siporumuz vardı
Ona da el atdiler
- 5 Bizlere yapılanlar
Sanmayın unutulur
Trabzonli unutmaz
Bir gün hesap sorulur
- 6 Her çileye katlanır
Cefakâr insanlari
Canından önce vatan
Konişturun onlari
- 7 Sözüme kulak versin
Siyasilerlan basın
Şirin Trabzon'uma
Taraflı davranmasın
- 8 Tüm Türkiye'yi sardi
Bigaç kişinin derdi
Unutuldi bu vatan
Otuz bin şehid verdi
- 9 Aynı bayrak altında
Biz Türkler oğlı Türküz
Bu vatanın yükünü
Sırtlayan Karadeniz
- 10 Bayrağımızın rengi
Dedelerimin kani
Zorına giden varsa
Terk etsin bu vatani

- 11 Genç yaşlısı alışık
Aci ile çileye
Bazıları uğraşır
Bizi mecbur etmeye
- 12 Şükrolsun Allah'ıma
Sabırlıyız hepimiz
Çoğusini sel alır
Patlarsa Karadeniz
Taşarsa Karadeniz
- 13 Birlikte koruyalım
Güzel vatanımızı
Çanakkale az gelir
Taşırman sabrımızı
- 14 Benim türkilerimden
Alacak olan alsın
Devami acı olur
Bu destan böyle galsın
- 15 Elimde kemeçeye
Yaralı Şeref desin
Yaylaci Şeref desin
Anlamli destanımı
Tüm Türkiye dinlesin

432

Hayırsız Evlat

- 1 Sayayım birer birer
Gökteki yıldızları
Hanemızı dağıttı
Babam elin kızları
- 2 Evlatlar arasında
Ayırım olmaz baba
Bu hayattan bi parça
Hepsini anlatamam
- 3 Herkes habü dünyada
Ekduğu şeyi biçer
Analar yine garip
Babanın sözi geçer
- 4 Çoğusi hiçe sayar
Ananın dediğini
Sevduğu uşaklara
Dağıtır yerlerini
- 5 İnanır teslim olur
En iyi gelinine
Düşman olur bulaşır
Düşman kani bulaşır
Babamın yerlerine
- 6 Ana ile babayı
Onlar sever ne kadar
Ne kadar mi severler
Yeri alana kadar
- 7 Ayda bir telefonlar
Çıkarlar altı aya
Selam yollarlar sana
Gideyisan yaylaya
- 8 Yazın gelir gezmeye
Güya ziyaret eder
Doldurup çuvalları
Gelduğu yere gider

- 9 Hep eyi günlerinde
Yazları gelip gider
Hoş görünür babaya
Bi sülük gibi emer
- 10 Ana baba yaşlanır
Artık bakıma muhtaç
Tenezzül bile etmez
Git da bi telefon aç
- 11 Ekduğunu biçersin
Beyiyi uşakların
Çünkü daha gelmeyi
Yağ peynir çuvalların
- 12 Sorarsan ona dindar
Sarıldı çarşafı
Şeref nasıl kızmasın
Böyle Müslümanlara
- 13 Sana mahşerde bile
Hakkımı helal etmem
Sülaleni tanırım
Kime benzedin bilmem
- 14 Bazıları zavallı
Bazisi çıkar inat
Mevlam kimseye verma
Boyle hayırsız evlat
- 15 Dünya üç günlük dünya
Üzma ana babanı
Çoğuları yaşadı
Anlatduğum destanı
- 16 Şeref unutamaz ki
Kayakder gıranını
Şeref unutmaz ki
Kütüklük kıranını
Cenab-ı Allah verir
Haksızın hesabını
Haksuzun cezasını

433

Yetim Kuzim (Uzun Hava)

- 1 Açar yayla çiçekçukleri süslenir yüksek yaylalar meleşir kuzılar
Kalk senlan bile gidelim yedim guzim guzim guzim eheyy
Bağlarsun göçlerini vurursun yayla yollarına meleşir guzilar yetim guzim
Çikarsun yaylalarına serersun çayırlarını garip anam
Gel ağla beni öksüz anam ooooyy dağlar oy
Anam eheheyy sevdam eheheyy eheheyy dağlar oooy
Atmayın gurbete anam körpecuk uşakların anam eheheyy dağlar oy
Son yıllarda tütmeyi yaylada bacaların nenem oooy dağlar annem eheheheeyy dağlar
oooy
- 2 Anam süsle mallarını bağır yavrularını çık yaylalarına
Topla manişacaklarını bağır kuzularını anam eeey
Var mı hasret kalmayan dostlar nenecuğüne

Oturu da başlarsun sırkan yemeciğune nenem ohohooy dağlar ooy

- 3 Var mi aca anmayan
Dostlar neneciğini
Özlemeyen var midur
Sırkan yemecuğuni oooy ohohooy dağlar oy
Şeref oooy eheheey dağlar oooy

434

Geçirdim Yıllarımı

1	Trabzon'um unutmam Senin kazalarını Düzköy Akçaabat'da Geçirdim yıllarımı	2	Doğduğum yer Galyan'dır Maçga ise kazası Şeref'un o Galyan'da Başlar yürek yarası
3	Meşhurdur kazalarda Çarşibaşı keşani ¹⁸⁵ Daha sonra yaparuk Doruk giriş destanı	4	Kadiralak yolında Gitduk dolaştuk yaya Kucak dolusu selam Vakfikebir Tonya'ya
5	Bu sevdiğim yerleri Dolaşdım dizi dizi Festivalini yaptık E güzel Beşikdüzi	6	Çarşisi mezeresi Yaylasi da bir anı Sevdiklerim çok sende Ey gidi konak yani
7	Çoktur Şeref Kara'nın Dağlara diyeceği Daha ilaç kullanmam guzim guzim guzim guzim eeey Açtı zifin çiçeği guzim eey heheheey ohohohooy dağlar eeey Çekilmeyi vallahi de aci üstüne aci aci aci aci aci aci eeey Manışak çiçekleri bu uşağun ilaci ilaci ilaci ilaci ilaci kuzim eeey		

¹⁸⁵ **Keşan:** Yaşmaktan daha büyük başörtüsü.

Gençliğimi Ver Geri

1	Gençliğimi ver geri Bizim Galyan deresi ooy oy Benum müziğüm idi Keleklan ¹⁸⁶ çığnak ¹⁸⁷ sesi ooy oy	2	Hep pisküllü boncuklar Takarduk sığırlara ooy oy Saat onde çıkarduk O çifte oluklara ooy oy
3	Gatmazduk sığırlara Al ilan benekleri ooy oy Yürümelan bitmezdi Alanlar dönekleri ooy oy	4	Çifte yükleniyiler da Biraz oturacağum ooy oy O yazili gürgene İsmumi yazacağum ooy oy
5	Karadağ'dan görünür Bizim ordaki dağlar ooy oy Şimdi gidip da gezen Nice insanlar ağlar ooy oy	6	Çiçekli buğazından Millet mermi atayı ooy oy Garşilardi onları Rahmetli Mithat Dayı ooy oy
7	Gafuraya birleşir Ağaluğun deresi Gesildi Zervanoz'dan Anam babamun sesi ooy oy	8	Yaylalardan ormana Fundukliya inerdük Gürgen ağaçlarından Yarma odun ederdük
9	Yaşayan unutamaz O eski günlerini Çakılardan süslerduk Çeltik değneklerini ooy oy	10	Yaşayan unutamaz O eski günlerini ooy oy Hep ağliyerek yazdı Şeref türkilerini
11	Şeref türkilerini Çok duygulandun valla İssuzladun tuzlayı Ey gidi Ayşe hala ooy oy	12	Şimdi gomşi gomşiya Orda selam vermeyi ooy oy Sade bi korna çalup Gaza basup gideyi ooy oy
13	Kalmadı yaylacılık Bir ineklan bi dana Dostlar yazuklar olsun Ashını unutana	14	Rahad eyleyemedum Babam ila nenemi Bu benum duygularım Bir gün öldürür beni ooy oy

¹⁸⁶ **Kelek:** Çırnaktan büyük çingırak, çan.

¹⁸⁷ **Çığnak:** Çırnak. Sığırların, koyun ve keçilerin boyunlarına takılan küçük çan.

Bir Tutam Sakız Oldun

1	Nasil inandın gitdin gız Ellerin sözlarina Benzetiyirim seni da oy oy Yayla sakızlarına	2	Yüreklerimi yaktın da Sen bir yayla çirasi Çahildi gitti ama da oy oy Yok ellerlen durasi
3	Sakızın dali gibi yar Hep yeşil kalacaktık Ben doruk sen çirasi da oy oy Beraber yanacaktık	4	Ben yıllardur düşkünüm da Yaylada sakızlara Gız ikimuz da döndük da oy oy Kuruyan ağaçlara
5	Taktiler altınları da Koluna buğazına Bir dutam sakız oldun da oy oy Ellerin ağzına	6	Tazecuk sakız idun da Kıyardım koparmaya Şimdi reçine oldun da oy oy Kemençemdeki yaya
7	Sana olan sevgimi gız Hem çaldım da hem söyledim Çiğniyerek gurursun da oy oy Seni düşünemedim	8	O yayla sakızımı da Ellere mi gattılar Yaka cebimden alıp da oy oy Çiğneyip de attılar
9	Hani çam ağacının Sen sakız ben çirasi Yıllardır öyle yandı da oy oy Bu uşağın dünyasi	10	Yazmıştık ismimizi Bir sakız ağacına ¹⁸⁸ Gendime mi yanayım da oy oy Yoksa senin acina
11	Söyledim ezgiledim Sana türkiler yaktım Tabi sen de dolusun da oy oy Sen hep içine attın	12	Terk edip de giderken de Nerede idi aklın Bakalım o dünyada da oy oy Kim kimden alacakli

Eller Unutsa Bile

1	Yıllarca hayal etdim Gitmeye Almanya'ya	2	Yıllar geçti aradan Bakarım resimlere

¹⁸⁸ **Sakız Ağacı:** Çam, ladin türü, reçine veren iğne yapraklı ağaçlar.

- Her şeyimi borçliyim
Laz Ali Çargacı'ya
- 3 İlk muhabbetim idi
Ey gidi Hollanda'da
Ben döndüm Türkiye'ye
Laz Ali Almanya'da
- 5 Daha nasip olmadı
Gelmeye bi araya
Böyle insan zor gelir
Uşaklar bu dünyaya
- 7 Çoğulari unuttu
Ben seni unutmadım
Senlan geçen yıllara
Çargacı doyamadım
- 9 Acı datlı hayadı
Sen de benimlan tattın
Olan gardaşlarına da
Bir gardaş daha gattın
- 11 Tabi bana nazaran
Daha gencecuk yaşın
Unutma bu dünyada
Var bi gerçek gardaşın
Var bi seven gardaşın
- Aldı götürdü beni
Bütün hemşerilere
- 4 Duygulu türkilerlen
Ağladırđım hergesi
O aldırmişti bana
Bindiğim mercedesi
- 6 O her şeyini verdi
Sevduğu insanlara
Ellerun olsa bile
Unutmaz Şeref Kara
- 8 Aklında memleketin
O çocukluk yılların
Sen yaşlandın ben da
Büyüdü çocukların
- 10 Hatırladuğum gibi
Hatırlar misun aca
Sen zate haci oldun
Çokdan gitmişsin haça

438

Ben Huzuruna Geldim

- 1 Senden davacı değilim
Davaciyim yıllara
Bilmem var mi bir sözün
Bu yorgun ihtiyara oy oy
- 2 Seni sayıklayarak
Yaş elliye dayandı
Yaşarken bu dünyada
Gız ikimiz da yandı oy oy
- 3 Çocukluk yıllarını
Sen inkar edemezsin
- 4 Yayla sevdaluğumuz
Beşik kertmesi yalan

- Benlan helalaşmadan
Cennete gidemezsin
- 5 Yarım dünden illendüm
Alnumdaki yazıya
Bir gün çekileceğiz
Mahşerde teraziya
- 7 Gız cevap vereceğüm
Ben sevdim eller aldı
Affet beni Yaradan
Aklım hep onda galdı
- 9 Müslümanım inandım
Ayetlan duvalara
Elbet vardır bi çazan
İhanet yapanlara ooy ooy
- 11 Ben oni sevdim ama
Önce sana inandım
Affet beni Allah'ım
Ben bu dünyada yandım ooy oy
- Yaralarım sağaldı
Nasil ayridi kalan
- 6 Seni hayal etmekla
Geldi geçti yıllarım
Orada sorulacak
Günahlan sevaplarım ooy
- 8 Günahım sevabımla
Ben huzuruna geldim
Yaradan sen bilirsın
Oni ne gadar sevdim
- 10 Onunlan ümidlerim
Onunlan yarınlarım
Ona sitem etmekla
Geçti gençlik yıllarım ooy ooy
- 12 Mevlam'a ömür boyı
Hep duva edeceğüm
Oni mahşerde bile
Ben affetmeyeceğüm ooy oy

439

Gitti Erkan Ocaklı

- 1 Rahmetli Ocaklı'yi
Biraz anlatacağım
İsmi bahsedince da
Çalıp ağliyağım
- 2 Yıllardır sözlerinle
Hep ağlattın milleti
Ölünce biliniyor da
Çoğusunun kıymedi
- 3 Sana olan sevgimiz
Bitmedi bitmeyecek
Ebedi bitmeyecek
Gitti Erkan Ocaklı da
Bi daha dönmeyecek
- 4 Senin dürkilerinle
Sarılmışduk hayada
Sen özendirdın bizi
Ocaklı bu sanata
- 5 Yöre sanatımızın
Sen oluştın önderi
Lanetle anacağım
- 6 Lanet olası ganser
Seni bizlerden aldı
Bizlere ebediyen da

- Kıymet bilmiyenleri
- 7 Gocaman İstanbul'a
Sığmadı cemaati
Trabzon'a Maçka'ya
Yazılsın onun adı
- 9 Livera'da doğmuşdi
O kırk doguz senesi
Hiç dilinden düşmezdi
Erkan'ın Emine'si
Dillere destan oldi
Erkan'ın Emine'si
- 11 Yok idi ayrı gayrin
Severdin hepimizi
Sen dünyaya tanittun
Bizum işimizi
- 13 Hakkımı helal ettim
Mevlam rahmet eylesin
Ruhun bizimle bile
Hocam üzülmiyesin oooy
- Hadiralari galdi
- 8 Memlekedeki Arhavi
Doğduğu yersa Maçka
Liseli yıllarında
Sen orda düşdün aşğa
Liseli yıllarında
Maçka'da düşdün aşğa
- 10 Dilinden düşürmezdi
Doğduğu memleketi
Emine türkilerinde
Ağlatırdı milleti
- 12 Çok şey öğrendük senden
Yıllar boyu hepimiz
Senin türkilerinle
Tanındı Karadeniz

440

Bilirdim Delikanlı

- 1 Ben Galyan'da büyüdüm
Sonra çıktım gurbete
Uzun yıllardan sonra da
Dönmüşdüm memlekete
- 2 Sınırdır benim gazam
O şirin Akçaabat'a
Aslımı unutamam da
Doğdum Galyan Maçga'da
- 3 Dedim ki tanıtayım
Doğduğum memleketi
İsmi daha anmam da
Ömür boyu ebedi
- 4 Yıllardır hasret çekdim
Bilmezler ki yastayım
Gerçek deliganliya
Ömür boyu hastayım

5 Sen köyünde çoğuni
Tanımadın Galyanli
Meğer çok imiş orda da
Etekli deliganli

7 Sözünde durmayani
Dostlar unutamam ki
Orali olsam bile
Ben gurur duyamam ki

9 Bestem biraz az oldi
Köyimun anisina
Meze olmam uşaklar da
Çakallar sofrasına

11 Yine aldım galemi
Yazi yazarım yazi
Yaşarsak kılacağıuk da
Çok cenaze namazi

13 Her zaman olacağıım
Ben köyimin neferi
Her zaman olacağıım
İnsanların neferi
Çok dürüst insanların da
Yok ki o köyde yeri

15 Köyden bazılarını
Bilirdim deliganli
Muhtaç olduk namerde
O yapdi beni namli

6 Dedim gidip olayım
Ben köyimin neferi
Bu sene anlamışım
Az mi sözünün eri

8 Doğduğum memlekedeki
Dedim ki tanıtayım
Değmez ki tanıtımayı
Ebedi unutayım

10 Nefret eylesen bile
Şeref Kara ordansın
Sözlerinde durmayan
Şerefsizler utansın

12 Şeref nefret eyledi
Doğduğu memleketine
Şeref nefret eyledi
Kendi memleketine
Kılınmaz namazları
Er kişi niyetine

14 Evlerinin önleri
Sıra sıra beteklik
Çıkarsın pantolini
Pare giysin eteklik

16 Dili döndüğü gadar
Şeref söyleyi çalsın
Anlamli türkilerdan
Alacak olan alsın
Bu benim sözlerimden
Alacak olan alsın

Gurbetten Silaya-Hastane Kapıları¹⁸⁹

1	Biz bir daha gelemezük Ha bu yalan dünyaya Desin Galyanli Şeref da Gurbetlerdan silaya oooy	2	Anlatayim dostlarum Bu günler kara günler Gurbetlerde duranlar da Hasretluk özlem çeker eeey
3	Otur da gonişalum gız Bura değil mi yeri Azcuk tarif edeyim da Hasretluk çekenleri	4	Arkasunda sebeti Çözderdi memlekedı Nice yaylacıları da Zati gurbetler yedi oooy
5	Memleketi görmedi da Oldi hayli zamanlar oooy Gurbetçi gurbetlerde Geli geçer bayramlar oooy	6	Hep gurbetler damidur Gurbetçi yavrılarını Gelir bayramlar geçer da Kapalı kapıların eeey
7	Gurbet acılarını Der mi bu Şeref der mi oooy Ana baba hasredı Gurbetlerde biter mi oy oooy	8	Çekersun şu gurbeti Yoksuzluğun yüzünden Hiç bişe anlamazsın da Gelip dönı izinden
9	Gonişi da gülmeden Gidi dolar günlerin Zaten sana hep çile Orada çektüklerin Gurbette çektüklerin oooy	10	Çam ağacı dibinden Ederduk yağla çıra Gencamını maffetdin da Gurbette dura dura
11	Bitmeyi tükenmeyi da Benım deliluklerum oooy Yaylacım sonı gelmez da Yayla hasretluklerum oooy	12	Kaldun gurbet ellerde Hep hasret çekeyısın Bir gün dönerim diye da Bak kendine deyısın Sen kendine deyısın oooy
13	Karar verırsun bir gün da Yeder bu gurbet yeder oooy Dönü da gelemessın da Bak bir gün ömrün bider	14	Yaylanın sularını Gene yaylaci içer oooy Ömrün gurbet ellerde Hep çalışmaklan geçer oy oooy

---

¹⁸⁹ İki türkü bitişik haldedir.

Gurbetçim ömrün bider oooy

15	Bak sana nasip olmaz Sen silana dönmeye Bir gün gurbet ellerde Düşersın hastaneye	16	Hastane kapıları Ne acidir ne aci Yok arayı soranın E gurbetçi yaylaci oooy
17	Allah'um düşürmesun Gene hastanelere Doksan sekiz yilinda Düşmüşüm ben dertlere	18	Yari ömrümü aldı Doksan sekiz senesi Gitmez hayallerimde Hau tıp fakültesi oooy
19	Anlatsam soni gelmez Yoksuzun çektüğünü Azacuk anlatayım Ben bana ettiğumi oooy	20	Çiğer hastalığına Kalmış küçük gardaşım Dertlerden gurtulmadı Doksan sekizde başım
21	Sigorta hastanesi Bi çare bulamadı Hep sevklerini yaptı Fakülteye yolladı	22	Deyiken bu bestemi Dolar gözlerim dolar Bakdi filimlerine Fakültede doktorlar
23	Yedi beni dertlerım Daha mi söyleyeyim Dediler ameliyatda Dedim ki düşüneyim eee	24	O günler çok perişan Bak benum halcuklarum Hep körpecuk körpecuk Benum toruncuklarum
25	Günlerden sali idi Bütün heyet toplandı Akşam saat yedide da Ameliyata aldı ooof ooof	26	Seni unutumuyum bak Doksan sekiz senesi Ben çarşılardaydum Yanımdaydı yengesi
27	Akıtayum azacuk Gözlerımın yaşını Selametli gardaşım Aradı kardaşını eeeey	28	Yok ki bi dayanağım da Habu yalan dünyada Fakülteye gitmişduk Girdi ameliyata
29	İşte o günden beri Geçmez günlerım rahat Onun ameliyatı da Sürdi dört buçuk saat oooy	30	Boğaza gada doldı Bu Şeref nasıl desun Şükürler Yaradan'a Mevlam öksüz etmesın

31 Derin derin dertlere
Bak söyleyiken daldım
Ben tıp fakültesinde da
Onlan bir ayi kaldım eeey

32 İşte orada gördüm
Ne gadar acıları
Millet ziyaret eder
Analan bacıları

33 Kimisi anasını
Kimisi babasını
Deşdim iyice dostlarım
Ben yürek yarasını oooy

442

Meyve Çiçekleri

1 Keli gene yaz günleri açar meyva
çiçekleri öter yaylalarda guşlar uuuuy
Dinlesene gurbetçim açti yaylalarda
manişak çiçecukleri
Öter saka kuşları konar gürgen
ağaçlarına arada bağırır kukolar oooy

2 Sarar yaylalarını gine bir kara bulut
ooy oy
Çok günleri yağmur yağar ohohoooy
Ne güzel yatiliyi da mezerecağun
dami
Dinle guşun sesini sanadur e yaylali

3 Bak kukolar öteyi
Bulut geldi gürleyi
Şimdi bi kara yağmur
Kemal alır köyleri
Dostlar alır köyleri

4 Eyvah Galanima bulandı
Seller almasın bizi
Çıkalım yaylalara
Açsın manişak çiçecikleri
Afkursun yaylalarda köpek
enecikleri¹⁹⁰

5 Bak gine keçi vurdi çangını öter
malların çığnakları süslediler onları
guzim
Kalk seni gurbetçim çıkalım yaylalara
oy oy oy oy
Yayıldı mallar çimenlere taktiller
zilleri kelekleri gel ağla beni yedim
kuzim kuzim kuzim eeey

6 Ey gidi kara günler
Taktiller zilleri püskülleri
Gene öteyi yayla guşları
Aha çimene yayıldı gene mallar bak
kelek sesine bak aha da yıldızların
çığnağa¹⁹¹

¹⁹⁰ Şiir şeklinde okunmaktadır.

¹⁹¹ Şiir şeklinde okunmaktadır.

- 7 Gel ağla beni yetim anam kuziiiiim 8 Ey vay beni gurbetçim
kuziiiiim eeey Aşdi gene manişak çiçekleri
Bağırıyi kukolar
Aha gene yayıldı püsküllü mallar
çimene
Ötüyi kuşlar¹⁹²
- 9 Duydun mu arkadaşım 10 Dinleyi misun beni
Çığnakların sesini eeey Habu uşak ne deyi
Bak verdim sana biraz Bulanuk Galanima
Yaylanun adresini Hau dere gürleyi
- 11 Dere akayi dere 12 Aha gene yanaşdi
Kumunu sere sere Yaylaların zamani
Habu guşun sesini Yağmur yağar hep duru da
Yollayim gurbetlere Bak mezereğun dami

443

Honefter Çadırları

- 1 Dağda eridi karlar 2 Köyden toplanır millet
Bulanuk akar dere Davul ile zurnalan
Diyeyim iki türki Akşamdan gurulurler
Yaylada Honefter'e Honefter'de çadırlar
Gurululer akşamdan
Honefter'de çadırlar
- 3 Yağar kar patar patar 4 Yayılır çimenlere
Yılan gafulda yatar O kelekli keçiler
Çalıda eğleniler Gelir Honefter'lere
Gece sabaha gadar Yarali gurbetçiler
- 5 Yayladan gelen atlar 6 Arkasında sebeti
Yol gıylarında otlar Gezerdi memleketi
Yayla Honefter'inde O zalım gurbet eller
Onlar bi stres atar Hep köylileri yedi
Yaylacilari yedi

¹⁹² Şiir şeklinde okunmaktadır.

- 7 Yaylalarda büyüdi
Şeref oldi serseri
Size hadira galsın
Habu çıĝnak sesleri
Habu kelek sesleri

444

Etekli Delikanlı-Dört Duvar Arası¹⁹³

1	Dünyada ah çekerum Gülmek benim neyime Diyeyim bi kaç tane Yaşadüğüm köyime	2	Başıma gelenleri Ben bilmedim bilmedim Kahrolasın memleket Ben sende sevilmedim Sende sevilemedim
3	Hep gurbetlerde geçdi Benim acı yıllarım Buştluk eyledi bana Yağın akrabalarum	4	Severim dostlarımı Benim için sevgili Geldi başıma bi iş Bak bu iki gıylı
5	Alaman hakimleri Ne kafirdir ne kafir Var idi benlan göyde Üç beş dene misafir	6	Galyanlı senin için Neler neler dediler Senin yapduklarını Onlar çekemediler
7	Ben yayla uşığıyım Düşünür da ağlarum Cemiyetde olurum Çokdur argadaşlarum	8	Gelir argadaşlarım Şal pazari Tonya'dan Kendime çevre etdim Trabzon Akçaabat'dan
9	Nasi demeyim nasi Gene geldi zamani Dedi arkadaşlarım Bi görelım Galyan'ı	10	Bu benim çektiklerim Bilmecedir bilmece Geldi arkadaşlarum Ya bakun ailece
11	Anlatayım azacık Galyan'daki olayı Ben evumun altında	12	Vay bizim Kara Ali İnce doğrar etleri Akşam serini bastı

¹⁹³ İki türkü bitişik haldedir.

- Gine gurdum sofrayi
- 13 Anlatiyirim dostlar
Gerçek olan hallari
Kapıda uşacuklar
Patladı mantarları
- 15 Şeref şikâyetlere
Ya bak ya bak aldırma
Bakdım ki sardi bizi
Uç beş dane jandarma
- 17 Yedi beni dertlerim
Bak çıkmayan canıma
Gice garanluğunda
İndim oradan indim
Galyan karakolina
- 19 Olta ile giderler
Deredeki baluğa
İki gün sonra çıkdık da
Maçga'da savculuğa
- 21 Gemi denizden gider
Milinlandır mil ilan
Etekli akrabalar
Baş edemez benimlan
- 23 Evinde ekmeği yok
Çorbasılan yemeğe
Binlerce şayid lazim
Deliganli demeye
- 25 Şeref gasede verdun
Habu türkilerini
Şeref verdin gasete
Habu türkilerini
Bağlatamadi deyyuz
Bak benum ellerumu
- Girduk ordan içeri
- 14 Anlatayım da dinle
Başımdan geçen hali
Şikâyet etdi bizi
Etekli deliganli
- 16 Jandarmalar aradi
Belimuzde belleri
Dediler bize dostlar
Çıkarın kimlikleri
- 18 Mecburdi soylemeye
Türkileri serseri
Galyan komutanına
Vermiş ifadeleri
- 20 Sanman habu işlerde
Acamiyim acami
Maçga savcılığunda
Aldiler tabancami
- 22 Sayayım birer birer
Gökten uçan guşlari
Ebedi terk edemem
Tatli arkadaşlari
- 24 Seni budayacağım
Bizim gürgenin dali
Mecliste dolanıyi
Bak şimdi peştemalli
- 26 Dere akar gum için
Gam keder bizim için
Yapacağum çok şeyler da
Ellere inad için

- 27 Şu üç günlük dünyada
Gülme gülemeyirum
Geldi başuma dertler
Ben yalan demeyirum
- 28 Habu gencecuk yaşım
Nasi girdi dertlere
İki türki diyeyim
Yarali mahkumlere
- 29 Çok heybetli deyilim
Boylarım gısa gısa
İşte onlar için
Girecekdum mapusa
- 30 Derenun kıyilari
Vurdum ha dayilari
Azacuk anlatayım
Mahkumluk yatanları
- 31 Hapisane dört duvar
İçinde mahkumlar var
Dilerum bi af olsun
Hep mahkumların çıkar
- 32 Kimi yer davasi
Kimi namus davasi
Kimi ağız delaşi
Kimi yumruk gavgasi
- 33 Bitmez uşaklar bitmez
Bu köylülerin dertleri
Yaylacılar da dertler oy
Dinle Angara dinle
Mahkumların af pekler
- 34 Dört duvar arasında
Çekenler cezasini
Haksızlık edenlerin
Ver Mevlam belasini
- 35 Kimisi senelerlan
Kimisi mühabbet alır
Kimisi da tahliye
Çoğu hapisda galur
- 36 Yok arayı sorani
O görmez ki bayrami
Dört duvar arasında
Bilmez ki mahkum geldi
Yaylaların zamani
- 37 Elinde tesbicuğu da
Çekip da tur atayı
Yıllar geçer aradan
Mahkum görmez yaylayı
- 38 Köyinde yavruları
Her gün onu sorayı
Ne edelim e mahkum
Geliyi Mayıs ayı
- 39 Bak ben da sizun gibi
Mahkumluk çekeyirum
Bak cümle mahkumlara
Dostlar af dileyirum
- 40 Artuk yeter çektuğum
Tak edeyi canuma
Olsun benum mesajım
Adalet bakanına
- 41 Ümidlidur mahkumler
Yakında af çıkacak
Çekdi cezacuğuni
- 42 Anlattum birazacık
Mahkumluk çekenleri
Doldi bakanum doldi

Daha suç yapmiyacak

Ya bak ceza evleri

445

Sevenler Unutmuyor

1	Bi lezzet alamadum da Derenun baluğundan Anlatmadan geçemem oy Yayla sevdaluğundan	2	Hatırlarımdan çıkmaz Yetmiş iki senesi Gine akluma düşdi O yayla Fadime'si
3	Küçücuk taşcuklardan da Onlan oynarduk mile ¹⁹⁴ Göçlerlan inekleri Bile kovarduk bile	4	Yaylacımı severim Benim için sevgili Severim yaylacımı Benim için sevgili Hadırlarıma düşdi Yetmiş ikinin yılı eeey yaylacım
5	Çıkmaz hadırlarımdan da Bizim Galyan yaylasi Arkasında sebeti Bak öninde danasi	6	Öninde danasının Boynuzlari püsküllü Öttürür bacuğunda Gene o küçük zili Başuğunda ötürür Gene o küçük zili
7	Tara saçını tara Vereyim sana para Hayallerimi verdim Gene güzel yıllara	8	Deliluk edeyisim Ey gidi Şeref Kara Gene habu yaşında Daldın sevdaluklara
9	Deniz dalgalarını Vurdi kıyılarına Gine düşdi kitapsuz da Benim hayallaruma	10	Kemençemin üstine da Vurayim yayı yayı Yayla sevdaluğuni da Sevenler unutmayı oooy
11	Elinde deynecuğı Beklerdi sığırlari Gene bekler mi bizi Karadağ'un yollari	12	Dere akayi dere Kumunu sere sere Alalım inekleri Çıkalım kullelere

¹⁹⁴ Mile: Misket, bilye.

- İnekleri alalum
Çıkalım kullelere
- 13 Bağır sevdalım bağar
Ben duyarım sesini
Şimdi Almanyalara da
Verirsun adresinu
- 14 Ah perde yeşil perde
Uçların duri yerde
Hani yaylaciyiduk
Gız Almanyalarda nerde
Kız Avrupalar nerde
- 15 Sağın darılma sağın
Guzim benum sözume
Ağustos Temmuz ayı
Geliyisin izine
- 16 Zati sevdaluk için
Yıkıldı dünyalarum
Sen köye girer girmez
Tanini kornalarun
- 17 Bahçede mandalina
Konar guşlar dalına
Sevdam vuruyi köyde
Tabi havali zurna
- 18 Zati kitapsuz yedi
Benim dünyalarımı
Gız var ise Allah'un
Vurma kornalaruni
- 19 Ay vuranda vuranda
Çık da otu kıranda
Düşersin hayalıma
Kukolar bağıranda
- 20 Anlaturum seni
Yüreklerum yanayı
Bağırıyi kukolar
Geldi Kasıma ayi
- 21 Ekeyim birer birer
Tarla ekinlerini
Gene görürü müsün
Sevdamun evlerini
- 22 Dumanli derelere
Ben de duman olayım
Açık midur kapılar
Gidi da dolanayım
- 23 Ege kapılarında
Ege kıyılarında
Yunanın yapıları
Geçen köyi dolandum
- 24 Kapali kapilari
Kapilarini gezdum
Kapilar issiz issiz
Hale unutamadum gız
Sen duruyisin bensuz
- 25 Kalsın hatıra kalsın kız
Eski mazılarumuz
Kara idi heralde gız
Alın yazılarımız
- 26 Saçın uzun öreyim
Geç karşıma göreyim
Ben da yaşlandım ben da
Bak daha demeyirim

- 27 Derin derin göllere
Nasi bu uşak dalsun
Habu gada besteler gız
Sana hadira galsın oooy

446

Kahpe Felek

1	Kıranı aşıyısın Odu nu taşıyısın Felek sana ne eddim Benlan uğraşyısın	2	Ben sana ne eyledım Ah seni kahpe felek Giydirdım ellere kürk Bana da golsuz yelek Ellere kürk giydirdin Bana da golsuz yelek
3	Uyun horona uyun Tavan tahtası gibi Sarıluyım boynuna Yaban asması gibi Boynına sarıluyım Üzüm asması gibi	4	Gız nasi yürüyısın Sallanayı çimenler Oldi bizden davacı Konişduğumuz yerler
5	Konişduğumuz yerde Bitdi pelit ¹⁹⁵ fidanı Daha konişmiyalum Duyayiler adami	6	Yan fenerım fenerım İskeleye inerum Geldi sayarım geldi Gelmedisa beklerum
7	Ayağında yemeni Çiğne da gel çimeni Ben gandurdum bubanı Sen da gandır nenenı	8	Gonişduğumuz yerin Hep gurudi çimeni Daha sevdaluk etma Bak güleyiler seni
9	Gül biteyi biteyi Dökili da yiteyi Saolasınız dostlar Gasetimiz biteyi	10	Sorayım dostlaruma Hal ve keyifi nasi Oynayım bu gaydeye Bu da Tonya havası

¹⁹⁵ **Pelit:** Ormanlarda bulunan dirençli meyvesiz ağaç.

Canımın Yarısı

1 İssizlendin mi yaylam Yok mi keli gidenin oooy Şu yayla hasretluğun Şeref bitmeyi senin oooy	2 Orda toğdum büyüdüm Bitmez yayla hasredim oooy Anca anladım anca Anadan oldum yetim Yaylamdan oldum yetim eeey
3 Doktorlar fena dedi Nenemun hallarini Annemun hallarini oooy Bobam köyde kasaba Verdi sığırlarini oooy	4 Kasap pazara çekdi Kırmızı danasini oooy Anca yıkıldı dünyam Ya bak vay anasını oooy
5 Görünür bizim yayla Karadağ'un başından oooy Attum bir iki mermi Çiçekluğun dışından oooy	6 Durdum dikkat eyledim Tütmeyi baçan niye oooy Anam dikkat eyledim Tütmeyi baçan niye oooy Ellerin sığırlari Girdiler çevirmeye oooy
7 Allah`um ver annema Canumun yarisini Babam çivilan çakdi Ahırın kapisini	8 Çıkdım otudum biraz Bizum evun başında Anahtarın yerini Sormuştum kardaşımda
9 Şeref`un orda geçti O çocukluk yıllari Ahır dibine doğru Gizledi anahtari oy oooy	10 Açtim kapıcuğuni Vurdum girdim içeri Ocağının başında Hala eski minderi
11 Yapmış üç beş yük odun Çoğuni yakamadi Başladi ağlamaya Şeref dayanamadi Dertli dayanamadı Garip dayanamadı ooy oooy	12 Seçiginun altında Sakizli çiracuğu oooy Ocağının kıyında Durur saç ayacuğu oooy

- 13 Hem ağladım hem yazdım
Habu duygulu ani oooy oooy
Bir da gözüme aldı
Girişteki palani
- 14 Yaylam issuzlemezdi
Nenem Ağustos ayı
Yanaşdım da koklandım
Palan nenem kokayı ooy ooy
- 15 Kara lastikcuklari
Yamali elbisesi
Bir de hadira kalan
Deyneğiyle badesi
- 16 Yürecuğum dayanmaz
Bu kadar acılara
Her kuko bağıranda
Anam gel yaylalara
Anam çik yaylalara oooy
- 17 E yayla bizum yayla
İpissuz kapıların oooy oy
Giden geri kelmeyi
Nerde sevdalılarun oooy ooy
- 18 Kapılduk gidiyoruz
Bu dünyanın çarkına oooy oooy
Biz bazı değerlerin
Varamaduk farkına
Çok geç varduk farkına oooy oooy
- 19 Söyleyip duygulattın
Güzel gardaşlarını oooy oooy
Çok ağladım da sildim
Gözümün yaşlarını oooy oooy
- 20 Tabi ki unutamaz
Hiç kimse anasını oooy oooy
Bu duygularım aldı
Ömrümün yarısını oooy oooy

448

Ana Kuzularına

- 1 Bir iki sözüm olsun
Ana kuzularına
Bazen yanar yüreğüm da
Alın yazılarına
- 2 Yirmi yaşında olur
Vatanımın bekçisi
Gece gündüz cephede bak
Bizlerin nöbetçisi eeey
- 3 Ana ben gideyirum
Hakkımı helal eyle
Beni soran olursa
Oğlum askerde söyle
- 4 Bir gün haber alırsın
Televizyon basından
Bir asker şehit oldi da
Bu vatan sevdasından oooy
- 5 Tabi ki dayanmazsun
Dua edup ağlarsun
Ağlama babacuğum
Benlan gurur duyarsun
- 6 Hayin pusu kuranlar
Çezasını bulacak
Ay yıldızlı bayrağım da
Ebedi sallanacak oooy

- 7 Anam neye küseyim da
Küseyim kaderime
Oğulcuğuni yolla
Çephelere yerime
- 8 Bak benim vatan için
Anam dökildi kanım
Size de kalbimizde de
Vatandır benim canım
Toprağım benim canım eey
- 9 Aci ve tatlı doli
İşte bu hayat böyle
Tüm şehitlerumuze
Yaradan rahmet eyle
Allah'um rahmed eyle
- 10 Vatan hainlerine de
Her gün lanet edersin
Onların cezasını da
Bırakun millet versin
Nenelerimiz versin eey
- 11 Millet unitmiyalum bak
Ata'muz ne demişti
Bazılarına ceza da
Haklı yere vermişti oooy
- 12 Bu vatan için dökti bak
Dedelerumuz kani
Bayrağımı sevmeyen da
Terk etsin bu vatani
- 13 Bu vatan hepimizin da
Sonuna kadar varız
Bilmez zalim bu suçu ki
Bak bizler ne gadarız da
Askerler ne gadarız eey
- 14 Bu vatanımız için da
Sonuna kadar varız
Düşman heveslenmasun bak
Bir doğar bin yaşarız
Düşman heveslenmasun bak
Bir ölür bin yaşarız
- 15 Şu acili destanım
Duygulandım biteyi
Hainler unutmasın da
Hau Çanakkale'yi oooy

449

Allah Şahidim Olsun

- 1 Bulamıyorum seni
Gözün kör olsun para
Gökten uçan guşlarlan
Selam yollasam yara
Kar yağayı yağayı
Yaylam kapandı kardan
Gözün kör olsun para eey ey ey
- 2 Nasıl düşürdün beni
Sevdiğim gizli aşka
Allah şahidim olsun
Sevmedim senden başka
Sevmiyeceğim diye
Yemin etdim kendime
İstesem de sevemem eey ey oy ooy

- Ayırdın beni yardan eey ey ey
- 3 Güzelim gizli aşkın
Eyledi beni deli
Olmuşim Mecnun gibin
Ben bu aşka düşeli
Düşmüşim gizli aşka
Bi çare bulamadım
Kalbimdeki yuvayi eey ey oy oy
Seninle kuramadım ooy ooy oy
- 5 Uzanamadım sana
Eğil gül dalı eğil
İlk göz ağrım sen idin
Unutmak mümkün değil
Ölene kadar saklar
Habu aşık resmini
Evlendin yuva kurdun ooy ooy oy oy
Soyleyemem ismini eey eey ooy oy
- 7 Gelin ettiler oni
Yari kimdir tonadan
Oni bi ben bilirim
Bi da beyuk Yaradan
Yıllardur yalvayırım
Gezmedim sizin gibi
Ayrıldım ufağımından eeey eey oy oy
Bir yedim kuzi gibi eeey eeey ey
- 9 Güneş yakmasın seni
Gel yakına yakına
Veremedim ismini
Ayşe takdım adına
Olayım yaylacıma
Benim için ne deyi
Hiç farkında olmadan ooy ooy oy oy
Geldi gençluk gideyi eey eeey ey ey
- Kilit vurdum kalbime eey eey ey
- 4 Seni sevda edeli
Gülmedi benim yüzüm
Gönülden sevdim seni
Sen idin iki gözüm
Gözümünden akar yaşlar
Ebedi dinmiyecek
Sana ait kalbime eey eey ooy oy
Başkasi girmeyecek eey eey ooy oy
- 6 Söküp atamıyorum
Yüreğimde acımsın
Oldun ellere gelin
Bundan sora bacımsın
Dayanamaz bir kuvvet
Habu benim acıma
Albüm yapayım seni eey eey oy oy oy
Asayım başucuma eeey eeey eeey
- 8 Otur da konuşalım
Bura yeridir yeri
Yıllardır arayırım ooy ooy oy oy
Yok ki eşi benzeri eey eey eeey

Kimler Unutmadı Ki

1	Kalbim bi kara kutu da Sende mi anahtari oooy Kilitledim kalbime da Senlen geçen yıllari oooy	2	Sen kalbimi çevirdim da Yarım bilgisayara oooy Eğer açılmıyorsa da Eski şifreni ara oooy
3	Gördüm oni uzaktan Uzandım tutamadım oooy Yedişmedi kollarım Ona kavuşamadım oooy	4	Yarım yaşımı sorma Ne yirmi da ne elli ooy oy Sen da mutli olmadun Duygularundan belli ooy oooy
5	Sen da git sen da unut Kimler unutmadı ki ooy oooy Sana haykırışımı Kız kalbin duymadı ki	6	Geçelerim uykusuz Dolanırım aç susuz ooy oooy Bugün da boyle geçti Yarinlarım umutsuz oooy oy
7	Çekdim çekeceğimi Daha mı çekeceğüm oooy ooy Bu sevdanın yüzünden Her gün eriyeceğüm oy oooy	8	Yarım geldi gidecek Döner mi bilmiyorum oooy Aşka ile sevgiye Artık inanmıyorum oooy Ulaşamaduk senlan Biz bu aşkın sonuna oooy Hatiralarun galdi Herkes kendi yoluna oooy
9	Geceleri ağlardım Sana olan sevgimden oooy Ben da artık kopardım Atdım seni kalbimden oooy	10	İki elim yakanda Olacak mahşer günü oooy Soracağüm orada Bana yaptuklarını ooy oy oy
11	Tomurcukdum kurudum Toprağım susuz kaldı oooy Seni benim elimden Karayel esti aldı	12	Hala inanamadım Sana olan aşkıma Gız bir gün benim gibi Döneceksın şaşkına oooy
13	Goyin guzuciğuni Hep meliyerek arar oooy Bir gün bişman olursun		

Ey gidi neye yarar oooy hoy

451

Sonu Gelmeyen Alem

1	Şu canımu alacak Sonu gelmeyen alem Başlarken bu gasete Herkes olson selam	2	Bu sitemlerin kime Kime edeyim lanet Gurbetin yollarında Bitirdi bizi hasret
3	Bizüm köyin başında Var balaban balaban Bitmeyiler dertlerim Dertli mi doğdum anam	4	Ne oldu sana Şeref Alamayısın nefes Oldun çocuk babası Güleyi seni herges
5	Gitdüm kapılarına Yanmayı ışıkları Allah'um ne ediyim Başımdaki halleri Ni edeyim Allah'ım Başımdaki halleri Galyan'ın dereleri Niye akar bulanık Baktıkça geçmişime Arkadaş oldum yanık Baktıkça geçmişime Uşaklar oldum yanık	6	Esti bir bahar yeli Geçti gitti yıllarım Girma rüyalarım Kaçayı uykularım
7	Namaz mi kıldırırısın Bizim köyin hocası Başlıcaklarım olsun İki dahta parçası	8	Yazarsın başlığıma da Hiç mutli olamadı Köyde bir yayla gızı Sevdi da alamadı
9	Güz geldi dökiliyi da Ağaçların gazeli Canlı bir çenazeyim Seni gayıb edeli	10	Alışmış idin bana Bir gün durmazdın bensiz Köyünde kapıların yar Son yıllarda çok ıssız
11	Kapini garip gördüm yar Geçen gün gitdim köye	12	Baharda açan gülim Gışın başlar solmaya

- Atdim bi çarçur mermi
Kapi şenlensin diye
- 13 Kalbimi dolduramaz
Ellerin demeleri
Kız senin inadına
Doldurdum seneleri
- 15 Sevdim de sevilmedim
Dertliyim arkadaşım
Bu sevdalık yüzünden
Bembeyaz oldi başım
- Benim de hakkım yok mi
Sevip mutli olmaya
- 14 Mevlam kabul etmedi
Gülüm benim duvami
Seninle kuramadım gız
Hayalimde yuvami

452

Güz Geldi Gidiyoruz

- 1 Güz geldi gidiyoruz bu dağlar kaldı
issiz
Var gi çiçecukleri ugurlar sessiz sessiz
Gel ağla beni garip anam oooy
dağlar oy kuzim eheheeeeyy dağlar
oooy
- 2 Ne insanlar yaşadı bu güzel yaylalarda
Rahmet ile anarız onlari oralarda
dağlar eeeeeeyy dağlar oy
Anam eeheheeeeyy sevdam
oohohohoooy dağlar oooy
- 3 Ya nasip bi dahana bu dağlara
gelmeye
Hakkını helal eyle görüşuruz seneye
Anam oooy dağlar oy ehehehey
ohohohoooy dağlar oooy
- 4 Bu bestemi hatırla duygulan gene
Kemal
Ararı bulurum seni o bizim Serda 'da
gal
Akbulut eeeyy eheheeeeyy dağlar
ooy
Serdam eeey yaylam oooy dağlar
oooy
- 5 Yoksulluk atdi sizi
Hau zalim gurbete
Söyleyin kidenlere
Dönsinler memlekete
- 6 Reng reng çiçekler açar
Kırlarda bayırlarda
Yazin durma gurbette
Gel da gez yaylalarda
- 7 Karadağ'dan görünü
Denizden giden gemi
- 8 Sabah akşam yaylada
Sığırlari yayardık

- Yolun düşersa ara
Orda bulursun beni
- 9 Hafta soni yaylaya
Dökili köyden millet
İçinde bereketler
Arkalarında sebet
- 11 Gökyüzine vuracak
Çamların torukları
Kumar çiçekleri
Süslerler yaylaları
- 13 Habu yalan dünyada
Yanacak kadar yandım
Candan sevdiklerimi
Hep benim gibi sandım
- 15 Mezereme yaylama
Vallahi doymadım
Harcadım gençluğumi
Bişe anliyamadım
- 17 Eskiden bakkallara
Köyde derdiler diken
İnsanın dosti çokdur
Gülup da oynayiken
- 19 Güğümlerin sesine
Millet horon ederdi
O zaman yeni yeni
Şeref türki söylerdi
- 21 Yaylalar mezereler
Yaşıyanlara varluk
Dinliyene gaseti
Ömür boyu sağluk
- Dahta arabalarlan
Çimenlerde kayarduk
- 10 Yol yok idi yaylaya
Gider gelirdik yaya
Şimdi yollar yapıldı
Binerler arabaya
- 12 Sulari soğuk olur
Çokdur geli gideni
Bu sene yayladayım
Bekliyeceğim seni
- 14 Yillardır zalım felek
Ağlattun imanımı
İçim dar baca oldu
Çekmeyi dumanımı
- 16 Tesadüfen kelirler
Yaralılar bi yere
Harcadım gençluğumi
İki paraluk yere
- 18 Orağun yedisine¹⁹⁶
Derler çürük ortasi
Buluştururdu bizi
Ağaluğun yaylasi
- 20 Bunlar bi ani oldi
Geçti aradan yıllar
Tabi ki o günleri
Yaşıyanlar hadirlar

¹⁹⁶ Geleneksel halk takviminde Orak ayı temmuz ayına denk gelmektedir. Yörede çürük ayı olarak da geçmektedir.

Sildim Onu Kalbimden [A Yüzü]

1	Acı acı demeye Şeref başlasın gene Baba evi görmedim Oldi on iki sene	2	Yıllar oldi unuttum Mahalle yollarini Koparı da dikedim Meyva fidanlarini
3	Çok zamandır unuttum Mezeremi yaylami Ne gadara özledim Peştamalli anami oy oooy	4	Geçtiler gurbetlerde Uzun uzun yıllarım Anam meyva verdi mi Dikduğum fidanlarum eeey
5	Kitapsızın yüzünden Yıllar oldi gelmedim Meyvalar verdi fidan Meyvalar oldu anam Koparı da yemedim	6	Nasil daldım ben gene O eski yıllarıma Çok zamandır gitmedim O yüksek dağlarına
7	Oturmaduk çok zaman Sizunlan bir araya Yıllardır kafami ben Taktım hayin sevdaya	8	Ben oni unudmuşim Aklum hep yaylalarda Çok hatıralarım var E guzim oralarda
9	İndigam almak için Şeref ona söyler der Oni unutturdiler Yaylalar mezereler	10	Sildim oni kalbumden Kaldurup atayirim Doruk sağızlarini Gidip ta koklayirim
11	Kalmadiki Şeref de eyy Onun aşkı sevgisi Benim mezerem yaylam Şu aşkımin hepisi eeey	12	Batar mi ayağuna kız Yol istinde dikenler oooy Bi de benim kalbimde Hau yaşli neneler
13	Çık dum mi yaylalara Goklarım sakızları Biraz dokunsun sana Bu aşğın sözleri	14	Aldın mi hevesini Gülüm Almanyalardan Gelup da içemesun Hau soğuk sulardan

15 Artuk unuttum seni
Varir midin yarına
Ara sira giderim
Ziyaret sularına ooof oof of

17 Benüm türkülerimden gız
Alacak olan alsın
Bu Almanya destanım
Sana bir ha galsın oy oooy

19 Şeref kemeçesinlan
Hem söyleyip hem çalar
Şimdi benim aşuğum
O çiçekli yaylalar oooy

21 Anam yaylacı idum
Gurbetde galamaduk
Körpe uşaklarından
Hasretluk alamadın

23 Gine bahar göçleri
Mayıs on beşe yanaştı
Benüm türkilerime
Tüm gurbetçiler şaşti

25 Bi adım kemeñeci
Öteki Şeref Kara
Aha geldi zamani
Çıkarık yaylalara

16 Çaldım yıllarca dedim
Gız aldım indigamımı
Yıllar önce yapmışdim ben
Ben Almanya destanımı

18 Şeref yaşlandı şimdi
Ak düşdü saçlarına
Çektik gırmızı galem
Gız eski yıllarına

20 Açtı yine yayla çiçekleri gel ağla beni
yetim kuzum oohohooy
Şenlenir o çöl dağlar yetim kuzim oho
eey eheheey kuzum oooy
Ah bu sene açacak mi zifin çiçecukleri
gel ağla beni yedim guzim eyy
Süslenir çöl dağlar kuzum eheheey
eheheey eheheey kuzim oooy
Süsledi mallarını garip kuzum
ooohohohooy
Saldım çayirlari uuuhuhuuuyy kime
layıkdi yaylanın bayırlari püsküllü
mallarin eheheeyy dağlar oooy

22 Küçucuk körpecuğum
Yıllar oldi değışti
Bi sofrada yemeduk
Aradan yıllar geçti oooy

24 Yerleşdim Trabzon'a
Oldum Tanrı misafir
Bu yayla uşağını
Bütün Türkiye tanir oooy

26 Manışak çiçekleri
Oldi benim sevgilim
Ben yaylalardan geçmem
Kurusun ağzım dilim

- 27 Dolapdan al makası
Düzelte gömlek yakası
Benim hoşuma gider
Sakız ile çırası
- 28 Suları akar soğuk
Biz o dağlarda yoğuk
Çok zamandır gitmedim
Gine bu boynum bügük
- 29 Aldın mı kemeçemi
Hep garip garip çalar
Geleceğüm derneğe da
Bekleyin beni dağlar oooy hoy
- 30 Hep gurbetçiler geldi
Doldiler çadırlara
Çaldı dedi onlara
Yaylaci Şeref Kara
Onlara çaldı dedi
Yaylaci Şeref Kara
- 31 Kazmaları kaziyiler
Kapıda misurluğu
Onlar biraz giderdi
Çektüğüm hasretluğu eeey
- 32 Yayıldiler yaylaya da
Obaların malları
Şeref azcuk çal da de
Güldür şu uşakları
- 33 Yıllar oldu hasretlik
Bükdi boyunlarını
Geldi izine gördü de
Onlar yaylalarını eeey
- 34 Kader ayırdı bizi
Uşaklar ne edelum
Neşeyi bulmak için
Çadır çadır gezelim
- 35 Takılma uşaklara
Yaylaci Şeref Kara
Bide kulak verelim
Bak öbir çalanlara
- 36 Odunlarımı yardım da
Eyledim gıyım gıyım
Dostlar habü dünyada
Varmi derdi olmıyan
- 37 Yaş akar gözüm sızlar
Ne galır gerisinde
Var herkesin bi derdi
Durur içerisinde
- 38 Yapraklar dökildi mi
Ağaçlarda kocayı
Dünya üç günlük dünya
İncitma karıncayı
- 39 Yaylada erir karlar
Galanıma bulanık
Yıllardır gezeyirum
Ben hasretluktan yanuk
- 40 İzlerini unutmam
E araba araba
Sade telefon ile
Açar da der merhaba
- 41 Yıkılasın Avrupa
Oldun hasret ocağı
Gelirsin yaylacığı
- 42 Beyidi çimenleri
Açtı çiçekikleri
Yayla güzel ağırla

- Sana güzel gucağı
- 43 Kaldiler gurbet elde
Yedi onları gurbet
Bir sene bağırlar
Hep memleket memleket
- 45 Kendine mekan ettin
Kardaş Avrupalari
Geli da duyamadun
Bağıran kukolari
- 47 Yayla yüküm çok oldi
Gideyim ağır ağır
Gurbetçinin yerine
İki ağızcuk bağar
- 49 Çok perişan perişan
Onların halcuklari
Kukoların mekani
Doruk fidancuklari
- 51 Haydi e kuzucuğum
Şu dağlari aşalum
Garip kukocuklarlan
Azacuk konuşalum
- 53 Niye bitmeyi niye
Gurbetçinin dertleri
Alsa getirse bize
Gayakder'den lifteri
- 55 Kolundaki saati
Sen gurabilir misin
- O körpecücükleri
- 44 Yaz başı gene gelir
Açar dağda yüksekler
Temmuz Ağustos ayi
İzine gelecekler
- 46 Kuko gene bağırir
Bizim armutda dalda
Sormasın gurbetçiyi
Ne haldadır ne halda
Gurbetçiyi sormazsın
Ne haldadır ne halda
- 48 Gurbetçiler sorayi
Kukolar nerededur
Gurbetçim hiç ağlama
Onlar mezerededur
Dokun e Şeref dokun
Kemençedeki yaya
Gelir Mayıs aylari
Onlar çıkar yaylaya
- 50 E uşaklar ne edeyim
Derdimiz yedi bizi
Yıkılsın Almanyalar
Nasil ayirdi bizi
- 52 Al da gel bana kuko
Soğuk sudan payimi
Bizim çakma sucuğu
Git da bak akayi mi
- 54 Su akar akarına
Düşdim yoldan altına
Tut benim kollarımdan
Yok imi benim yaram
- 56 Nice mektupler yazdim
Almadım cevabini

- Yayla uşığı isan
Bak durabilir misin
- 57 Hala doymadı Şeref
Mezereye yaylaya
Hasretlik eder döner
O zalım Avrupa'ya
- 59 Gelemem yaylalara
Yoktu yollari irak
Yakın alma canımı
Hiyanet kara toprak
- 61 Hani oynarduk onlan
Çeltik oyunlarını
Bi gün dalduk oyuna
Yitürdi sığırlaruni
- 63 Bağırı sığırlara
Ne aynalı kınalı
Hiç kimseye kalmadı
Yalan dünyanın mali
- 65 Aradım bulamadım
Oturdığımız yerde
O garip guzim galdı
Şimdi diskoteklerde
- 67 Var kemeçem üç teli
Borcun çok beş yüz elli
Hele şu sağır teli
Beni eder teselli
- 69 Bahçede mandalina
Konar guşlar dalına
Ak düşdi saçlarıma
Yok imiydim yarına
- 71 Ömrüm yetene gadar
Gine anlatacağım
E dertli gurbetçiler
- Yayla uşığı derler
Bu uşığın adını
- 58 Yaşadığım seneler
Kaldi bana bi ömir
Ben gene geleceğüm
Derneklerin zamani
- 60 Habu yalancı dünya
Dostlar kimlere kaldı
Şeref hevesluğuni
Hep çimenlerden aldı
- 62 Sığırlari yiderdi
Ben ariya ariya
Daldım gine derine
Dostlar geldim oriya
- 64 Sığırlari kaybetti
Ben ariya ariya
Hala daha giderum
Onun için yaylaya
- 66 Okudum da üç sene
Gatamadım heceyi
Hep onun inadına
Öğrendim kemeçeyi
- 68 Elimdeki kemeçem
Benim için sevgili
Sağır deli konuşur
Bilmezsiniz kuş dilli
- 70 Sizlere olsun sağlık
E bizum gurbetçiler
Sizin için geçürdüm
Hep hüzünlü geceler
- 72 Gurbet nedir bilurum
Ben yıllar oldı tatdım
Vardi bi beştamallim

Sizi yaşatacağım

Sildim kalbimden attım

- 73 Kaldurdum bardağımı
İçtim bi iki yudum
Yaylalarda dağlarda
Yaylaci iyidum

454

Sildim Onu Kalbimden [B Yüzü]

1	Verdim gine kalbimi Hayatın yıllarına Bu sene karlar yağdı Yaylanın dağlarına	2	Döneyim yavaş yavaş Zalım Almanyalara E gene diyeceğım Kara kukolara eeey yaylacım
3	Kapıldım gideyirim Suların akarına Getirdi beni dere Denizin kenarına oooy eeey yaylacım	4	Unutsa habu âşık Dertli dertli demezdi Kapıldık sularına oooy Kuzim yüzme bilmezdi eeey
5	Nasıl anlatmıyayım Çoktur hatıraları Aldi getirdi oni Denizin dalgaları eeey	6	Bak işte habu âşık Gene derine daldi Yarin ıslak mendili Bana hatıra kaldi eeey
7	Sevdali sevdasini Kuzim unutamaz ki Bak her gün güneş olsa Mendilin kurumaz ki eeey	8	Böyle olacağımi Ben nereden bileyim Allah'a yalvarırım İki güncük güleyim eeey
9	Kuzim benim dertlerim Endi Karadeniz'e Hıdırnebi yaylası Şahitluk etse bize eeey	10	Yıllar oldi ağırır da Habı uşanın başı Oynardık bitanemlan Gene fotuklu taşı
11	Kalmadı hiç kimseye Yalan dünyanın mali Kuzum oynardık beş taşı Üç tanesi almali eeey	12	Duman aralığundan gız Kollardık sığırları eeey Çalır satardık foldan Senlan yumurtaları eeey

- 13 Yıllardır tanımadım
Hasmım ilan dostumi
Bakkal Bekir'e satduk
Buzacığın bostini eeey
- 14 Hiç farkında olmadan yar
Aradan yıllar geçti eeey
Gitti Avrupalara
Kuzum ne çok şey değişti
- 15 Ezeyi ayağımı gız
Yeni yolun daşları
Hep harcadım peşine gız
Habu gadar yılları eeey oooy
- 16 Zalim Almanyalarda gız
Yıllardır duriyisin
Ben senin derdindeyim da
Sen rahat uyuyisin oooy
- 17 Oy Zigana Zigana da
Eridi mi karların
Unutur muyum seni
Çoktur hatıraların kuzim pulim
pulim¹⁹⁷ eheey
- 18 Seni unutamadım gız
Aradan yıllar geçti
Ak düştü saçlarına da
Şeref ne çok değişti eeey
- 19 Gelmez bi daha Şeref
Habu yalan dünyaya
Vay senin hallarına gız
Düşersam Almanya'ya
- 20 Bu kadar sevdaluktan
Olmadı bana fayda
Geleceğim kukonin
Bu yıl aldım cahida
- 21 Emekli dilekçemi
Kız bugünlerde verdim
Bi tek seni bilirum da
Yok benim başka derdim
- 22 Ah benim alışığım
Şekerlan karişığım
Tanır beni eller
Yıllar oldi âşığım
- 23 Senlan geçen günlerim gız
Kaldiler bana ani
Kasedimi yaptım
Ben Almanya destani eeey
- 24 Hemen söyleyemedim yar
Yalan dünya malına,
Olur bu son kasedim
Yok ümidim yarına eeey
- 25 Oluklarla paralar gız
İnandım ki yalanlar
Anladım bu dünyada bak
Hatıralar kalanlar
- 26 Kız hala silinmedi de
Yaylalardan izlerin
Bana hatıra kalanlar
O duygulu gözlerun eeey
- 27 Hiç farkında olmadım
Geldim habı yaşımı
Hani çıkardım senlan
- 28 Yıllar oldi söylersin
Yaralı Şeref Kara
Aşkımızı sorsalar

¹⁹⁷ **Pulim:** Yavrum, küçüğüm.

- Karadağ'un başına
- O çifttek oluklara eey gulim gülüm
kuzim eheeeeyy
- 29 Vay seni kemeñeci ooy
Gaydeni düşür düşür
İşte habu yüzden de
Yüreklerim alışir
- 30 Yan fenerim fenerim de
İskeleye enerim
Gene arayı seni
Bu yaylaci gözlerum
- 31 Manışak çiçekleri
Açar açar da solar
Gitdin Almanyalara da
Kız oldun mi bahtiyar
- 32 Sorayı bana millet
Halin keyfin nağısıl
Mesut etdi mi seni
Bemeve arabasi
- 33 Unutamadım hala
Ben eski hallarını
Daha köye gelmez ki
Vurmaz kornalarını eheheeyy oooy
- 34 Ben kimlere küseyim
Küseyim kaderime
Ben kornami vurayım da
Kuzçiğum yerina da
- 35 Şeref bu türkülerlan da
Ağlatırsın herkesi
Heb onun inadına
Aldı şu mercedesi
- 36 Aldım haberlerini
O kuzim ne edeyi
Feyiz otomotiğe da
Kız verdi Bemeveyi eeyy
- 37 Senin da benim gibi
Gız garip yazıların
Bırak hau deyyisu da
Beyidi kuzuların
- 38 Dolaptan al makasi da
Düzelt gömlek yakasi
Sanki görürüm oni
Olsun ona arkasi
Keçilerin boynizi
Kuruvadur kuruva
Yüksek topuk giyersın
Kaldırımında yürüma
Yıllar oldu bu uşak
Kız oldi sana aşık
Yürüyemez köylerde
Kaldırımına alışık
Hani sana gelişmiş
Almanya'da diskotek
Peştamali çıkardın
Giyersin mini etek
Mini eteciğulan

- Cilvelim üşuyısın
Temizlik firmasına
Girdin çalışıyısın
E dertlin olsun sana
- 39 Hiç özlemeyimisin
Kız doğduğun yaylayı
Yanaştı Mayıs ayı da
Çicecukler açayı
- 40 Şeref Kara'nın sana
Çoktur diyecekleri
Açacak biraz daha gız
Zifin çiçecikleri
Dertlin olsun sana eeey
- 41 Geleceğum nasipsa
Zalım Almanyalara
Benzer benim yaylacım da
O manişacıklara
- 42 Dolanayim dağları da
O garip kuzim var mi
Koklanayim onları
Onun gibi kokar mı
- 43 Yaktın yüreklerimi da
Daha ne yapacaktın
Hani ya bemevelen gız
Yaylaya çıkacaktın
- 44 Ha bu garip uşağa
Sen hava atacaktın
Hiç bişe yapamadın
Garip gönlümü yaktın
Seven gönlümü yaktın eeey
- 45 Değil eski yaylacım
O ne kadar değıştı
Eski yaylacım değıl
O ne kadar değıştı
Şükür olsun Mevlam'a
Kulak boynuzı geçti
- 46 Kemeçemün üstünde
Vurayım yaya yaya
Kız daha gelemezük
Senlen bir araya
- 47 Koklanamazuk daha
Zifin çiçeklerini
Şimdi gurbette dinle
Benim türkülerimi
Şimdi dinle gurbette
Aci türkülerimi
- 48 Yıllar oldi gelmessin
Kuzim doğduğun köye
Köyler ne çok değıştı
Kız olduk belediye
- 49 Unuttum yıllar oldi
Eski otobüsleri
Hatırlar mısın bilmem
O patika yolları
- 50 Hatırlar mısın bilmem
Bemece arabayı
Şimdi şehir yaptılar
Kuzim bizim orayı

- 51 Ekleyim iki türki
Bu yeni destanıma
Ara sıra çıkarım
Gostolos kıranına
- 52 Bizim köyün başına
Aşı deyiler aşı
Bakar bakar ağlarım
Köyün köyüme karşı
Bakar bakar ağlarım
Evun evume karşı
- 53 Katırın boynuna
Asacağım heybeyi
Ama Şeref'in yaşı
Geldi dertli geçeyi
Ama Şeref'un ömrü
Geldi garip geçeyi
- 54 Dursa idim köyümde
Kuzim olurdu deli
Biraz unuttum seni
Akçaabat'a geleli
Unuttum seni biraz
Akçaabat'a geleli
- 55 Sabahtan dinleyirim
Dalda öten guşlari
Teselli etdi beni
Akçaabat uşaklari
- 56 Yaylaya mezereye
Çok Şeref'in hevesi
Oldi ana vatani
Galanima deresi
- 57 Çalıp çalıp söyleyi
Yaylaci Şeref Kara
Benim köyim Çöl Galyan
Gidemem oralara
Eridi da kalmadi
Ah dağların karlari
Gidemem oralara
Yarin hatıralari
- 58 İkimiz beydualı
Geldik habu dünyaya
Ara sira giderim
Koryanalan Haçka'ya
Beydualı doğurdu
Beni doğuran ana
Seni da unutamam
Ey benim yetim anam
- 59 Ben çok hevesliyirim
Serda'da Kayakdere
Dertliler toparlanırlar
Bak orada hep biyere
Şeref da memnül deyil
Dostlar habu huyından
Gideyiken içerik
O çatmanın suyundan
- 60 Karadağ'dır uşaklar
Yaylaların aynası
Seni da unuttum
Serda'nın yaylası
- 61 Öteyi dertli dertli
Bu kemeçemin teli
Yaylaların başkani
- 62 O da ömrünü verdi
Zaten geçen yıllara
Sana da rahmet olsun

- Nasil oldi rahmetli
- 63 Onlari hiç dilimden
Ben düşüremeyirim
Onlar rahmetli oldi
Heb rahmed dileyirim
Bu günümü bilurum
Yok ümidim yarina
Dileyirim vasiyet
Onlardan kalanlara
Şifalar dileyirim
Yarali kalanlara
Onlar öldü gittiler
Eserleri duracak
Çalıp söylerse Şeref
Onlari yaşatacak
- 65 Allah'un takdiri bu
Bizden ayirdi sizi
Unutamam ebedi
Sizin eserinizi
- 67 Hep anlamlı anlamlı
Bu benim türkilerim
Zate size olacak
Burdaki eserlerim
- 69 Neşeli gidemem ki
Hısavalan Haçka'ya
Uğrayın benim için
Akbulut stüdyoya
Bitmez ki soni gelmez
Bu benim türkilerum
Akbulut stüdyoda
Bulunur eserlerum
- Ya bak Ali Ankara
- 64 Misafir gideyirim
Ben doğduğum Maçka'ya
Geçen günlerde gitdim
Hau bizim Haçka'ya
Güneş vurdi eritdi
Hısavalan karlarını
Gitdim gördüm orada
Onun yavrularini
Onlar ağladı ben da
Dayanmaz yüreklerim
Gene o yaylalarda
Başkan çok eserlerim
- 66 Gene hau dağlara
Bu yıl da çıkacağuk
Akbulutlan beraber
Sizi yaşatacağuk
- 68 Dağlari gene sardi
O beyaz gelinlikler
Rahmetlinin peşine
Yaptığım delilikler
Yok ki kimseye faydam
Çalar çalar ağlarım
Ben da bu yaralarlan
Yakın ihtiyarlarım
- 70 Dünya üç günlük dünya
Kim doydu bu dünyadan
Onlar doymadan gitdi
Kanın ağırısa vatan
Öteyi dertli dertli
Bu kemeçemun teli
Rahmetle anaruk
Onlar olmuş rahmetli

Bu Gece Efkârlıyım

1	Günlerim ağlamalan Hayat acı geçiyor Sevmesinin acisini Bi de gel da bana sor oooy	2	Ellerin memleked Kör eyledi közüni Ne aradın ne sordun Kayıb ettim izini eeey
3	Çok ümidim var idi Bundan sora yarına Ulaşamıyorum ki Eski telefonuna eeey	4	Çalmıyor telefonum Kesildi mesajların Köye uğramaz oldi Yillar oldi yolların eeey
5	Yıllardur yaptum sana Yarım yayla destani En acili günümde Silmişdim numarani eeey	6	Ne iduk da ne olduk Ben de anlayamadım Ben de yokti numaran Yar sen de aramadın eeey ey
7	Dinleyiken Şeref'i Hiç gözlerin doldi mi Yok selamun sabahın Yoksa mesut oldın mi eeey	8	Gız yayla mazimuzi Ben da unutamadım Mesudim desen bana Asla inanamadım eeey
9	Bu gece efkârliyim Kızma bana ne olur Uzakta yari olan Tabi yarali olur eeey	10	Ben sana demedum mi Seni çok seviyorum Ayrıldığumuz yerde Kız hala bekliyorum eeey ey
11	Yillar oldi aşkımız Dolaşır ortalıkta Yılanlar yesun seni Yatuğun mezarlıkta eeey	12	Ben da ulaşamadım Sevginin sicağına Benlan yazılsın ismın Mezar başlıcağına eeey hey
13	Cennet yüzü görmesin Bu hala koyan bizi Dua eden hocalar Kıysın nikahumuzi eeey	14	Köyün mezarluğunda Başluğumuz bir olsun Sevip alamiyanlar Gitsin gelsin okusun eeey

Eski Köy Düğünleri

1 Çoğu usuller kalktı Son yıllarda köylerden Biraz tarif edeyim Eski geleneklerden	2 Yine aklıma geldi Eski köy düğünleri Gider davet ederduk Butün gomşi köyleri
3 Düğünleri süslerdi Davul zurna kemençe Coşar oynar gülerduk İki gün iki gece	4 Araba yolu yokti Çoği patika yollar Heybeleri püsküllü Vardi eğerli atlar
5 Güveğun tıraşına Masa harmana gelır Bazisi sahan tabak Bazisi para verir	6 Kemenceci da çalar Çok aci kemençeyi Hayden gelin evine Zaman geldi geçeyi
7 Tabancalar doğrulur Evinun saçağına Hemen bir ip bağlarlar Horozun bacağına	8 Döner geriye bakar Son bir daha elveda Gelinluk duvağınlan Biner eğerli ata
9 Gelin alıcı döndi Sardi damat evini Damat da seranderden Arpalardi gelini	10 Bunlari hadırlarım Son yetmişli senesi Bakınca belli idi Gelinin şemşiyesi
11 Onlar eve girince Dağılır kalabalık Sabahtan tekrar düğün Yapılır cumağılık¹⁹⁸	12 Şimdiki gençlerimiz Öyle bişe görmedi Avrupa'ya özendi Çoği oldi sosyete
13 Biraz anlatabildim Daha hepsi bitmedi Yaşayan kalmadı ki Eski örfi adeti	

¹⁹⁸ **Cumalık:** Kızın kız evinden alınıp damadın evine götürüldüğü gün yapılan eğlencedir.

Yaylam

1 Yaylam erir karların Güneş vurudi dersin Yaylanın göçlerini Mayıs ayi beklersin eeey	2 Çoban sürilerilan Kuzilar meliyerek Anasız kuzilara Nasil da yanar yürek Vay seni yalan dünyaa heheheheyy eeeeey dağlar eeyy
3 Beş on gün sonra çıkar Bütün yayla göçleri Hazırlayıp takarler Püskülleri zilleri eeey	4 Bir gün önce sorarler Yayla çayirlarını O zaman o dağların Gör ağla mallarını eey Dağlar dağlar dağlar yaylam eeey
5 Sevincinden düz gelir İnsanlara yoguşlar Sakiz ağaçlarında Çıvıldaşiyor guşlar Bağırıyi kukolar eeey	6 Giden anahtarını Goyduğu yerde arar Komşular birbirine Gelmiyenleri sorar eeey Ehehehey ey ey ey ey oooy oooy
7 Şeref çok duygulandi Gene gözleri doldi Kışın bi gaç yaylaci Derler rahmetli oldi Vay seni kahpe dünya oy oooy oy	8 Kültürümü yaşarlar Ticareti neyine Her sene issizleyi Dağlardan bir gaç hane eeey
9 Çoğumuzun rahmetli Anasilan babasi Son yıllarda tütmeyi Yaylamuzun bacasi eeey Yaylam yaylam yaylam anam eeey	10 Yaylayi bilen anlar Bilmeyenin neyine Yaylanın yıkılı gider Kapıların verane verane eeey Heeheheey ooooooy yaylam eeey
11 Yaylam ayrilduk kelduk O soğuk sularundan Allah gurtarsun bizi Gurbet kapilarından eeey	12 Düşmiş geçim derdine Büyüdi uşakları Hepimizun içinde Çocukluk anilari eeey

13 Gurbet elinde hasret
Mutluluğa neşeye
Püskülleri zilleri
Asarler bi göşeye eeey
Heheheeyy eeeyy anam eeeyy

14 Yayla çayirlarini
Gider başkasi keser
Yayuk süt makinası
Oldi tarihi eser eeey

15 Anam kuzilarundan
Hani hiç ayrılmazdın
O sıtma ginasını
Göçlerlan tutamazdın
Vay seni kahpe dünya
Eheheheeyy yaylam eeey

458

Beterin Beteri Var

1 Dertli geldim dünyaya
Derdim dünyayı sarar
Bakman deyip gülmeme
Bende neşe ne arar

2 Ördiler aramıza
Kale gibi bi duvar
Takmiyorum kafami eey eey oy oy
Beterin beteri var eey eey eey

3 Beni yürekten yakan
Sorular soruyosun
Bilerek bilmiyerek
Canımı yakıyosun

4 Yıllardır acı çekdım
Dertten gurtulamadım
Aradım mutluluğu eey eey eey eey
Bir yerde bulamadım eeey eeey eeey

5 Çevap veresın gelir
Bazen benim sesime
İstesen dönemezsin
Sen eski adresine

6 Kız sana olan aşkım
Çoktan da şimdi gitti
Sıldım seni kalbimden eey eey ooy
ooy oy oy
Artık her şey bitdi eey eey eey
vicdansız

7 İlerde güzel günler
Yarından umutluyum
Seni sildikten sonra gız
Yaşıyorum mutluyum

8 Acidır günlerimdan
Asla gurtulamazsın
Senin günahın fazla eeey eeey ooy
oy oy
Hiç mutlu olamazsın eeey eeey ey ey

- 9 Benden önce ölürsen
Sanma ağlayacağım
Sana sorularımı eey eeyy ooy ooy oy
oy
Ahrette soracağım eey eeey eey ey
hayırsız

459

Zalim Gurbet

1 Geçim yüzünden çıktuk Zalim gurbet ellere eey Hasretle aci ile Geldik habu günlere	2 Geçim sıkıntısından Dağıtduk yuvamizi Köyde bırakduk gelduk Analan bobamuzi eeey
3 Çıktuk zalim gurbete Kazanmak için para eeey Eller memlekedinde Gariştuk çocuklara	4 Gurbet ellerde oldi Evimiz arabamız Hasta yataklarında Köyde ana babamız eeey
5 Her zaman gelemessin El memleketi uzak eeey Çoğu taniduklerim Şimdi oldiler toprak	6 Her yıl içinde yaşar O eski duygularım Anam babam rahmetli Kitlenur kapılarum eeey
7 Yillar sonra dönersun Doğduğun memlekedee eeey O an isyan edersin Hau zalim gurbete eeey	8 Bakarsın tütmez oldi Köydeki bacaların eeey Dağılmış sağa sola Bütün akrabaların
9 Beyazlara boyanmış O simsiyah saçların Çoğu rahmetli oldi Eski argadaşların eeey	10 Neyleyim gurbetliğin Varluğu parasini eeey Ne iduk da ne olduk Dersin vay anasını eeey
11 Eller memlekedinde Olmuşsun bi kaç hane eeey Hani mezeren yaylan Hepsi olmuş virane eeey	12 Eski çıktuğun köyden Yeni gençler ne tanir eeey Yaşlanı da dönersın Eller gibi misafir eeey

13 Ancak tanirler seni
Eski birakdukların eeey
Merhaba derler sana
Var isa itibarın eeey

14 Ne mutli olsun sana
Birakmışsan bir eser eeey
Eserun yaşadıkça
Kalanlar rahmet diler eeey

460

Yalan Bu Dünya Yalan

1 Gençlukde anlamassın
Geçicidir bu dünya
Bir ömür tükenir
Yaşaduklerin rüya

2 Genç yaşda heveslersın
Sevilmeye sevmeye
Aradan yıllar geçer da
Karışır sermayeye

3 Bu hayatın yolında
Adım adım yürürsun
Dünyada yaşadıkça
Neler neler görürsün

4 Bu hayatın yolında
Adım adım yürürsun
Dünyada yaşadıkça
Neler neler görürsün

5 Bazen döner bakarsın
Sen eski yıllarına
Kara bulutlar çöker
Tatli hayallarına

6 Eski gücün tükenir
Yürürken zorlanırsın
Büyür yavrucukların
Sora dede olursun

7 Dünyanın zevklerinden
Yaşayıp doyamazsın
Ne çabuk geçti yıllar
Sen da anliyamazsın

8 O an karar verirsin
Yalan bu dünya yalan
Gençlukteki yaşantın
Sana hadıra galan

9 Hayat getirir seni
Yıllar sonra bi yere
Takarsun gözlükleri
Bakarsun resimlere

10 Taniduğu dostlari
Bakar bakar hatırlar
Kendi kendine dersın
Ne çabuk geçti yıllar

11 Gençlikte düşündün mi
Geleceğini aca
Kimisi tövbe eder
Kimisi gider Hac'a

12 Doydi dünya malına
Aklında helal heram
Gider orda el açar
Af eyle beni Mevla'm

13 Yaşarken düşünmedin
Tabi ki habu günü
Orda ödeyemezsin
Yetimlerin hakkını

14 Hiçbir şeyde gözün yok
Tabi doydun paraya
İki metre kefenlan
Gidersin o dünyaya

15 Kitapdan okumadın
Ahret olacağını
Herkes orada ister
Senden alacağını
Hep bugünü düşündün
Ne bıraktın yarına
Ahreti olmiyanın
Ey vay olsun halına

16 Bitmez diyeceklerim
Desem olur bir dizi
Yok ki günahsız insan
Allah affetsin bizi

461

Nasihat Olsun Size

1 Gençler türkilerimden
Sakun bana kızmayın
Nasihat olsun size
Sevmedan sevimeyin

2 Aradan yıllar geçti
Dönemeyiz ki geri
Konuştuğumuz yerler da
Oldi iz yara derin

3 Yarım konişmiyalım
Eller duyar söz olur
Yıllar oldi gülmedim
Şimdi gülsem ne olur

4 Zigana'nın Dağı'nda
Eser da yağar tipi
Yar niye ağlayısun da
Sen da mi benim gibi

5 Sormayın derdun nedir
Olanlar bana oldi
Çiçeklerim açmadan
Yapracıklarım soldi

6 Tırpanla çayır biçer
Soğuk sulari içer
Söyleyip da çalmalan
Ömrümüz geli geçer

7 Sende bu aci olsa
E gız dayanamazsın
Her gün ben ağlıyamam
Biraz da yar ağlasın

8 Arkasında sepedi
Yarin akardi teri
Ziyaret edeyirim
Oturduğumuz yeri

9 Bana âşık olmadın
Âşık oldun paraya
Doktor çare arayı

10 Şehirlerde yanarsın
Yaylalar olur serin
İlaç fayda etmeyi da

- İçimdeki yaraya
Doktor yarımı verin
- 11 Anla türkilerimi
Sana deyirim sana
Doktor reçete yazmayı
Yarımı verin bana
- 12 Çekdi filimlerimi
Bakdi tahlillerimi
Doktor da anlamadı
Nerden geldiklerini
- 13 Son çare hastahane
Var mi bundan başkasi
Tüm tahlillerin temiz da
Sensın sevda hastasi
- 14 Yok doktorluk bi işin
Şeref ne edecesun
Belki nazar etdiler
Hocaya gidecesın
- 15 Zate doğuştan boyle
Dostlar benim ikbalım
Hocalar da söyledi da
Yok okunmaluk halun
Habu gadar dertlerlen
Ölüp da gidecesın
Bu işin tek çaresi da
Çalıp söyliyecesın
- 16 Yıllar oldi bu aşkla
Yeteri gada yandım
Neyleyim hocalari
Doktorlara inandım
- 17 Tara saçımı tara
Vereyim sana para
Yok ilimden eyisi da
Ey gidi Şeref Kara

462

Hebisi Hayal Oldu

- 1 İneklerin sütinden
Yağla peynir yapardık
Yumurta bulsak posti
Pazarlarda satarduk
- 2 İşte o zamanlarda
Ne yoksulluklar vardı
Kimi yorgan dikerdi
Kimi kalay yapardi eeey
- 3 Rahmedli Aga Dayi
Tırpan sapı yapardi
Çokzolun Osman Aga
Külek yapar satardi
- 4 Sana da rahmet olsun
Sebetçi Şükrü Dayi
Yaptuğun sebetleri
Şimdi herkes arayı eeey

- 5 Çoğusu tanımadı
Yamalı lastikleri
Yumurta parasınlan
Yamadırdı gollari
- 7 Sevenleri dinlesin
Biraz gözleri dolsun
Hebisi hayalimde
Yerleri cennet olsun
- 9 Bunlar dinliyenlere
Benim hatıram galsın
Ben ogurgen ağladım
Dinleyen ağlamasın
- 11 Çocukluğumuz geçti
O çamurli yollarda
Kalpak dünya malına
Misafiriz dünyada
- 6 Öylesi sanatkarlar
Azdı Karadeniz'de
O Seyfettin Agamun
Çok emeği var bizde eeey
- 8 Sanatlari bir eser
Olurdi paralari
Hebisi hayal oldi
Köyin emektarlari eeey
- 10 Çoğusuni kör etti
Apartmanlar villalar
Yok ki köyde kalmadi
O eski emektarlar eeey

463

Meyve Ağacı

- 1 Hep sen vesile oldun
Ben çekdiğüm acıma
Gız seni benzetirdum
Bir meyva ağacına
- 2 Hava kurak olunca
Gider gelir sularđım da
Her seneden seneye
Büyidi mi bakardım
- 3 Bir merdiven yaptırdım
Dikledim saçağına
Bir gün ağaç büyüdi da
Geldi meyva çağına
- 4 Meyva veren çağını
Yollardum çiçeğinden
Hiç haberim yokdi da
Rüzgâr eseceğinden
- 5 Yeli rüzgari esti
Hep kırdi dallarını da
Beraber yiyecekduk yar
Onun meyvalarını
- 6 Bir gün yanına vardım
Dökilmiş çiçekleri
Yeniden hadırladım
O hüzünli günleri
- 7 Gestiler ağacımı
Kırdiler dallarını
- 8 Ağacın dali kırık
Köki orda dururdi

- Ondan sonra değişdim
O köyin yollarını
Ondan sonra değişdim
Galyan'ın yollarını
Maçka'nın yollarını
- 9 Meyvasini görmeden
Gesin oni demişsin da
Kökünden kesip atıp
Yarma odun etmişsin
- 11 Böyle aci olanda
Bilmem olur mi neşe
Kuri bir odun gibin
Atdın beni ateşe
- 12 Bu Ayşe sebep oldi
Almanya'nın parasi da
Yaktın beni ateşte
Ettin kömür karasi
- 13 İstemem selamuni
Olsun sana elveda da
Benum gibi yanasun
Sen da öbür dünyada
- 10 O an görsem vururdum
Meyvamızı keseni da
Kör etsin gözlerini gız
O meyvanın dikenini
O ağacın dikenini
Allah'ım alsın seni

464

Karadeniz İnsanı

- 1 Dinleym anladayım
Habu güzel destanı
Hastadır vatanına
Karadeniz insanı
- 2 Bağlıdır vatanına
Çelik ganatlar gibi
Misafiri baş taci
Yok bu insanlar gibi
- 3 Saygılı bayrağına
Türkileri bambaşka
Karadeniz insanı
Hele gelirse aşka
- 4 Bi uşagum dedi mi
Şimşekleri durdurur
Temel ile Dursunlar
Dünyaları güldürür
- 5 Hep vatani düşünür
Yokdur gündüz gecesi
Her müziğu dinlemez
Canıdır kemeçesi
- 6 Yaylaları cennetdur
Mezereleri başka
Yeşilliği gördün mu
Nasil gelirsın aşka

7	Denizlerlan konişir Dağlarlan sohbet eder Tehlikeyi gördi mi Vatana hizmet eder	8	Seni meth etmeye Türkilerim yetersiz Vatan için hazırız Sipersiz ve miğfersiz
9	Bölüculuğu bilmez Kirli işlere gelmez Karadeniz insani da Yanlış yapani sevmez	10	Ey gidi garip Şeref Daldın derinlerine Nalet okur her zaman da Vatan hainlerine
11	Müzik fabrikasıdır Hem üretur hem söyler Vatana yan bakmayun Akılli olun beyler		

5.14. Şevket Köroğlu ve Repertuarı

Şevket Köroğlu, 1947 yılında, Akçaabat'ın Sıdıksa (Çayırbaşı) Köyü'nde doğdu. Kemeñçeci ve türkücüdür.

17 yaşında kemeñçe çalmaya başladı. İstanbul'da kemeñçe ve türkü kasetleri doldurdu. Trabzon'da Tekel İdaresinde çalışmakta olan Şevket Köroğlu düğün ve derneklerde kemeñçe çalıp türküler söylemektedir (Duman, 2004: 175).

Şevket Köroğlu çevrede meydana gelen doğal ve sosyal olaylar üzerine de "Destan" tarzında uzun türküler söylemektedir (Duman, 2004: 175).

465

Kayırsın Yaradan

1	Kalk gidelim ormana Edelim çira çira Şimdi de arkadaşlar Geldi zengine sıra	2	Arkasından aşağı Saçlari yasi yasi Onun işi yolunda Oldi para babasi
3	Fakirlik gibi değil Her gün edini yeyeyim Kibirlikte zalımda	4	Zengin taksilan gider Fakir yolunda begler Bizim gibi fagire

Topuk üsti gideyim
Fakire de sorarsan
Kapandı galdi evde
Zengine bak fakire da
Merhamet yok mi senda

Konar kara sinekler
Kuru ekmeği yedim
Benim kırıldı dişim
Habu yalan dünyada
Zengin senindir işin
Yıktın habu kalbimi
Kız nasıl yapacasun
Bakalım o dünyada
Öyle mi yapacasun

5 Habu yalan dünyayı
Tellen bağlarım tellan
Fakirin nesi varsa
Oturur da yer senlan

6 Seven seveni alsın
Allah'ın emri böyle
Fagirin halini gör
Zengin merhamed eyle

7 Testiyi koydum suya
O damla ile dolmaz
Sen zenginsin gardeşim
Sende merhamed olmaz

8 Gideyi benim yârim
Şemsiyesi kolunda
Bakma zengine fagir
Onun işi yolunda
Zengin bakma sen öyle
Onun işi yolunda

9 Biz varız altı gardaş
Ben ayrı anadanım
Zenginden fayda yoktur
Kayırsın Yaradan'ım

466

Faiz Alan İnsanın

1 Derin derin göllere
Ah güzelim dalırsın
Yüzde elliye dabi
Faiz ilan alırsın

2 Sen misin faiz alan
Allah'ından bulasın
Teneşirin üstünde
Domuz gibi yatasın

3 Elimde küçük bıçak
Birisini haraşlanacak
Çan bedenden çıktı mi
Sen kim yıkıyacak

4 Faiz alan insansın
Yalan edeysin
O dünyaya gittin mi
Almadım mı diysin

5 Faiz aldın sen benden
Günün var öleceksin
Tokmak sana vurdu mi
Ne cevap vereceşin
O tokmağı yedin mi
Ne cevap vereceşin

6 Seni dediler küçük
Şu halin ne olacak
Allah'tan başka sana
Kim yardımcı olacak

7 Bu kadar türkileri
Ben faizi yatırdım
Soydun aldın paramı
Uşaklarınlan yedin

8 Aradım bulamadım
Bir sözünde duranı
Bu dünyada da dabi
Allah versin belanı

467

Gittim Yalvardım Ona

1 Kemeçemin üstüne
Baksana yârim yaya
İki türki diyeyim
Yarımlan danışmaya
İki türki diyeyim
Yarımlan darılmaya
Döndüm yalvardım ona
Vurduk hemen sarıldık
Oynayiken onılan
İkimuz de darıldık oooy

2 İkimuz da darıldık
Allah'ım ne edeyim
Adeş yandı kalbime
Hasdaneye gideyim
Gideyim hasdaneye
Dertlerim düzelir mi
Duyarsa nazlı yarım
Acaba üzülür mi

3 Çıkıp da alacağım da
Yaylalardan karımdan
Bir üzür dileyeyim
Benim nazlı yarımdan

4 Kemeçemin üstüne
Vuralım mennimeni
Çok da fena değildir
Her an affeder beni

5 Gittim yalvardım ona da
Sözlerime kanayı
Benim yüreğim gibi
Onunki da yanayı

6 Kapisinin önünde
Var idi dudi dudi
Gittim yalvardım ona da
Bana dayanamadı

Gitsem Yarın Yanına

1 Değişelim ismini Takayım sana yedim Bir öpücük ver bana Kızı kalbimden eder	2 Bir öpücük ver bana Güzelciğüm doyayım Kalbimden edeceksen Bu gece uyuyayım
3 Nasıl darılttım seni Yüreğim yana yana Bu gece uyuyayım Güzelim gana gana	4 Bu gece uyuyayım Sana dua edeyim Senin gibi güzele Daha neler diyeyim
5 Gideyi benim yârim Geliyi yalı yalı Hacen öperdum oni Hani o günler hani	6 Gittim yârin yanına Her an beni yedirir Ah yağızlarla cenkler Çok ayrılık getirir
7 Kapisından armudi Güzelim haşlayırım Dedi habu sevdadan Ben da çok korkayırım	

Söylediğime İnanmadın

1 Ağzında berisi Gızların küpelisi Gelin olsun gız olsun Sev onu cilvelisi	2 Gökten uçan diyare Boyaların soldı mi Aldın yârimi gittin Boş yerlerin doldı mi
3 Yarimin gapisinde Kucuğazlar oynayı Nasıl da öptüm seni Ciğercuğum yanayı	4 Kız ben seni severdim Dastaki ballar gibi Eridun yüreğumden Dağdaki garlar gibi Soğudun yüreğimden Dağdaki garlar gibi

5 Yükle dim kır atımı
O yorul sun yorul sun
Neler ey ledin bana
E kıcı ğaz görürsün
Neler ey ledin bana
E Fadime'm görürsün

6 Kestane dilim dilim
Gel yan ima sevgi lim
Benim dediklerime
İnan ma dın a gülüm

470

Çevirdi Yana ğını

1 Ah yârim senin için
Daldım göllere daldım
Beşine gezeyiken
Bak ne hallara kaldım

2 Olayım o gözlere
Senden ah mi aldım
Bir gün gece yarısı
Ya ğmura yakalandım

3 Olayım o gözlere
Deryalara dalmadı
Yakalandım ya ğmura
Guru yerim kalmadı

4 Oldum anadan doğma
Heralde ölece ğüm
Dedum kendi kendime
Nerde kurunaca ğım

5 Girdim yârim koynuna
Uyudum uykulari bak
Hasta mi oldun uşak
Çektun yorgunlukları
Dedi hasta mi oldun
Çektun yorgunlukları

6 E kız senin yüzünden
Uzun yollar yürüdüm
Aşık de ğilim ama
Öz galbimden vuruldum

7 Öz galbimden vuruldum
Ci ğerci ğim yanayı
Akşam nerede galdın
Gözüm seni arayı

8 Gözüm arayı seni
Çiksana kapulara da
Kurban olayım yarum
O dolgun yapulara
Yarum kurban olayım da
O dolgun yapulara

9 O güzel yapulari
Şekerla mi büyüttün
Bal ila mi
O güzel yapulari
Bal ila mi büyüttün

10 Uyurdu benim yârim
Gör di hayirli rüya
Dedi e deli Şevket
Nerden geldin buriye
Dedi e deli uşak

Vurdum vurdum kapıya da
Benim yarım uyurdun
Geldim vurdum kapıya da
Benim yarım uyurdun

Nerden geldin buriye

- 11 Çevirdi yanağını
Dedi başla yemiye
Ben da yavaş başladım
Yanağından yemeye
Uzattın da elini
Goynundaki memiye

471

Ah O Kadar Sevmişim

1	Geldi Mayıs ayları Biçin güzelim biçin Bu destani çıkardım Güzelim senin için	2	Habu benim yükümü Vuracağım katıra Dünyadan göç edersam Gülüm beni hadırla
3	Ektim darlaya tohum Kazi güzelim kazi Dünyada bir yar sevdim O da rasladı cazi	4	Verdim çayıra suyu Geliyu kana kana Gız ne kadar sevmiştim Cazılık yaptın bana
5	Ah o kadar sevmiştim Buna dayanamadım Cazilik yaptın bana Gülüm anlayamadım	6	Olayım o gözlere Daldım göllere daldım Az zamanın içinde Değişik bir hal aldım
7	Kayıcığın boyalı Gidelım yalı yalı Bana cazilik yapma Vartazi kaşıkları	8	Söylediğin sözleri Dedin güzelim dedin Yaptığın caziluktan Beni mahcup eyledin

Sofra Yarıda Kaldı

1 Kırmızı yanağını Yiyeceğüm görürsün Attığın iskemliden Gün gelir utanırsın	2 Verdiğim şegerleri Güzelim yersin yersin Kız sen da benim gibi Acap ne oldum dersin
3 Habu aşk mektubuni Aldi güzelim aldi Ben da sana sorarım Acap ne hala kaldı	4 Hakkım kalmadı gülüm Sana bişe demiye Niye kaçtı iştahun Bu sofradan yemiye
5 İşittiğim sözleri Kız bana söylemedin Neden bana o işi Güzelcuğüm demedin	6 İşittiğim sözleri Kız sana diyemedim Çok millet vardı burda Güzelim yiyemedim
7 Habu aşk mektubuni Aldi güzelim aldi Oyle kaçtı iştahım Sofran yarıda galdi	8 Yavaş yavaş yıkayım Yaylalarda yanına Eşkerinden başladım Yarimin sofrasına Kalbimdeki sesleri Ah yârim diyeceğüm Eşkerinden başladım Olmadi yiyeceğüm Olayım o gözlere Verdin bana bu derdi Bizim sevdaluğumuz Ah gülüm sona erdi Seni zalımın kızı da Verdin bana bu derdi Fazla devam etmedi da Sebebi neden idi
9 İki koyun bir guzi Yayılur düzi düzi Fazla devam etmedim Kız ayırdılar bizi	

İzin versan güzelim
Gün olur gavuşurug oy
Ayirdi bizi Mevlam da
Mahşerde buluşurug

473

Yeşil Gözlü Kız

1 Habu yalan dünyada bak
Dengemizi bağlasak oy
Kapansam dizlerine oy
Ah çekip de ağlasam
Dizlerine kapansam yar
Ah çekip de ağlasam ah

3 Yalan dünyanın mali
Yalan dünyada kalır
Yeşil gözli sari gız
Seni gim olsa alır

5 Pencereden bakıyor
Aldi kitap okuyor
Terledi memeleri
Susam gibin gokuyor oooy

7 Deniz üstinde biber
Kayıklar gelir gider

2 Ah çekip da ağlasam yar
Derdumi yazsam sana
O yeşil gözlerinlan yar bak
Cevap verirdun bana

4 Kız sana vurulali
Yari kalmadım yari
Yemşeyildir gözlerin bak
Sevdalisin sevdali

6 Aradim buldum yâri
Trabzon deresinde
Mendil salladı bana
Yarim penceresinde
Allah verdi başuma
Böyle ayrılıklari
Mendil sallardı bana
Gel ogari ogari
Gittim yârin yanina
Tutayim ellerini
Yilan koynuna girsin
Yesin memelerini
Memelerini tuttum
Yumurta gibin oldi
Boğazının hallari
Kar gibin beyaz oldi

8 Ne hayındır ne hayın
Güzelim senin annen

Kayık öptüm gız seni oy
Yanar yüreğüm düter oy
Benum huyum boyledır oy
Yolumi şaşırım oy
Deli divane gibin
Ben gayık öptüm seni yar
Durmada dolaşırım oy
İki koyun bir kuzi oy
Düzi yayılır düzi
Kaderimiz bu imiş
Allah ayırdı bizi

Sebep oldiler bize
Ne edelim Eminem
Bize sebep olanların
Hayır gün görmesinler
Geçtik biri birinden
Şimdi rahat etsinler eeey

9 Akşam oldi karanlık yar
Aldi canima darlık
Herkes içinde birdir
Benimki da sevdalık
Elinde demir orak
Gelemem yolum irak
Ah bak yar sevdaluk
Birak yakami birak

474

Bekle Beni Trabzon

1 Karadeniz var da gel
Var al yârimi de gel
Alamazsan yârimi
Mendilini al da gel
Aldi mi sana yarım
Sevdalık uykulari
Gene geldi aklıma
Karadeniz kızlari

2 Güzel Karadeniz'e
Çoktur gidiyeceğüm
Bekle beni Trabzon
Yagında geleceğüm

3 Trabzon Boztepe'den
Bir serin rüzgar eser
Ordan atılan toplar
Heb buğazlari keser

4 Yüze kayığım yüze
İşde göründü Rize
Fatih Sultan Mehmed'den
Emanet kaldı bize

- 5 Doğusunda Sürmene
Batisında var Tonya da
Ben görsem Trabzon'ı
Ey gidi yalan dünya

475

İncelendi Bellerum

1 Yapacağım bir yabi Şehir yabisi gibi Oynardım güzelimlan Kedi yavrısı gibi	2 Oynardım güzelimlan O u yana ben beri Değiş ettim oninlan Mendil ile çemberi
3 Odur da gonaşalım Dizün dizüme vursun Öyle mi gavaşalım Akan dereler dursun	4 Odur da gonaşalım Anlad bana halını Yıprandığı darafa Çevir peştamalın
5 Odur da gonaşalım Ben diyeyim sen dinle Senlan ettiklerumi Git de annene söyle	6 Ormanlar alan alan Düşdi peşime yılan Konuşmayı benimlan Güzel kızları olan
7 Hayde gidelim hayde Hayde bilmeyi misin İncelendi bellerin Yemek yemeyi misin	

476

Kadırga

1 Haydi gidelim hayde Kadırga yaylasına Dedi galdım seninlan Allah'ın belasına Dedi seninlan galdım Allah'ın belasına	2 Allah'ım alsın seni Yerlere goysun seni Her sabahtan sabaha Anan ağlasın seni

3 Güzelim elmeyesin
Yerlere girmeyesin
Durağın cennet olsun
Cehennem görmiyesun

4 Güzel yaylalar vardır
Kadırga'nın başında
Yara sevda olanın
Çıkar akli başından

5 _____¹⁹⁹
Kadırga comesine
Alıp seni gideyim
Kollarımın üstüne

477

Yahudi'nin Kızı

1 Vardım aldım dereden
Amerikan tuzunu
Alayım gene hele
Yahudi'nin kızını
Gene alayım hele
Yahudi'nin kızını
Varırdım güzelime
Buğazım dola dola
Kemençe bağulimi
Aldım da vurdum yola
İlk gurbetim şu oldi
Gideyim İstanbul'a
Acap suyundan midir
İstanbul'a alıştim
İstanbul'un içinde
Tam sekiz ay çalıştim
Benim çoğ ahim kaldı
Ermeni'nin kızında
Alti sene çalıştim
Anadolu sazında

2 Koydum yâri elime
Kıyamadım ezmiye
Dedim arkadaşlara
Ya gidelim gezmiye
Ha boyle ha bu yana
Kari yaralim kari
Arkadaşlarlan vurdum
Beyazit'ten ukari
Bana bir mektup geldi
Benim yârim öliyi
Beyazit'tan aşğa
Baktım bir kız geliyi
Oldi ayağım yara
Basamayırım daha
Dedim arkadaşlara
Bir şey diyeyim uğa
Çıktım gece dışarı
Aya bakarım aya
Dedi dema ah Şevket
Kalır başım belaya
Duman geliyi duman
Geriye dolsun dolsun
Bu güzelin yoluna
Bu canım kurban olsun

¹⁹⁹ 02.42-02.44 arası anlaşılammıştır.

3 Kadirga giranina
Serdim mendil yanina
Yürüdüm adım adım
Çıktım kızın yanına
Gördüm hau kocani
Bayıldım güle güle
Çıktım kızın yanına
Belinde yeşil file
Ah şalım eski şalım
Dağlari dolaşalım
Dedim bayan bir dakka
Seninlan gonusalım
Çıkardi minekleri
Na portugal memeli
Var işine git dedi
Senin aslın nereli
Ne sararsın beline
Altın kemer kuşağı
Kız aslımi sorarsan
Trabzon'un uşağı
Dereye dalacağım
Bir balık alacağım
Senin aslın nereli
Kız seni alacağım
Kapisinin önünde
Buzi kıralım buzi
Sorma dedi Trabzonli
Ben bir Yahudi kızı
Kalk güzelim gidelim
Aldi dağlari duman
Dedim alayim seni
Olur musun Müsliman
Kapisinin önünde
Dudi budarım dudi
Dedi alayım seni
Olursan sen Yahudi
Ağlamiş gözlerine
Yarım kurban olayım

4 Denizin gıyısında
Güreşledim yapıyı
Doksanluk goca gari
Gendi açti kapıyı
Otur da konuşalım
Ermeni'nin gelini
İşte annem bu dedi
Alacasın elini
Güya kaynanam oldi
Ben de aldim elini
Yeşil çiçekler gibi
Yar çümenlerde aşdı
Kaynanami görende
Benim abdestim kaçtı
Otur da konuşalım
Ermeni'nin gelini
Güya kaynanam oldi
Ben de aldim elini
Derin derin göllere
Daldım güzelim daldım
Yahudi'nin evinde
Beş gün beş gece galdım
Kapisinin önünde
Dudi budarım dudi
Dedim kendi kendime
Nasil oldum Yahudi
Gelme kapılarıma
Başımı tarayırım
Fırar eyledim ordan
Bir hoca arayırım
Beş gün beş gece oldi
Hoca bulamayırım
İndi bir duman dağa
Yağa geliyi yağa
Sirkeci'nin başında
Bir Ofli hocacığu
Abdest aldirdi bağa
Namaz gıldirdi bağa

Dedim kendi kendime
Allah'ım ne yapayım
Kızı kandurmak için
Bir Yahudi olayım
Aldığım paraları
Yedim güzelim yedim
Aldım gızı goluma da
Aldım kabul eyledim

Tövbe verdirdi bağa
Yahudi'nin kızında
Ne din vardır ne iman
Allah'ıma çok şükür
Buldum orda Müslüman
Oturdu yol üstinde
Oturdu da ağlayı
Torbanın ağzını
Çuvalcılar bağlayı
Vallahi arkadaşlar da
Yahudiler bakayı

5 Cebimdeki yamaya
Yağlık deyiler yağlık
Bu destan burda bididi
Olsun sizlere sağlık

478

Ne Sen Geldin İmana

1 Çıku da keseceğüm
Gürgen tepelerini
Oturdum da dinledim
Yarin demelerini
Yarım gitti ormana
Edeyi yaşı yaşı
Yarım gittiğün yolda
Olsam galdurum daşı

2 Yarım evun başında
Ne odurur durursun da
Neler eyledin bana
Ah kıcuğaz görürsün
Ah yavrum hoylu musun
Minera boylu musun
Gören seni sorayı
Altın almayı musun

3 İnce giyerim ince
O da yağışır gence
İnsan bir hoş oluyı
Sevdiğini görünce
Ben oldum deli deli
Tutun bağlayın beni
Alamadım o gızı
Vurun öldürün beni

4 Ah ne imiş ne imiş
Kaderim böyle imiş
Alamadım o gızı
Nasibum değil imiş
O gızı alamadım
Eyledi negar negar²⁰⁰
Almadi beni ama
Şimdik duruyı bekar

²⁰⁰ Negar: Reddetmek.

5 Al beni kıran aşırı
Eyle biyaz çamaşır
Kör olası sevdalık
Verem gibi dolaşır
Sevdalık kör olası
Verem gibi dolaşır
Olayım güzelime
Unuttun da bizledi
Kör olası sevdalık
Ciğerume işledi

6 Elimde demir orak
Gelemem yolum ırak
Ya bag zalım sevdalık
Bırak yakami bırak
Gel gidelim güzelim
Trabzon'a limana
Ne ben kaçtım gurtuldum
Ne sen geldin imana

479

Geçemiyorum Senden

1 Anam beni vay beni
Sorarım seni seni
Konuştuğumuz yere
Güzelim bekle beni

2 Konuştuğumuz yerin
Hep kuridi çimeni
Seni Urum'un gızı
Verem eyledin beni

3 Seni Urum'un kızı
Sen deli misin nesin
Yedi gat yere girsen
En sonunda benimsin

4 Çikup seyir edeyim
Zonguldak dağlarını
Buluta soramadım oy
Yarimin hallarını
Olmadı soramadım
Yarimin hallarını
Zonguldak'ta durup da
Kömür tozi mi yuttun
Sanki büyüdüm orda da
Trabzon'u unuttum eey

5 Ah Zonguldak Zonguldak
Senden ayrılacağım
Her aklıma gelen de
Düşüp bayılacağım

6 Ah Zonguldak Zonguldak
Sende geçti ömürüm
Toprağına bereket
Altın olsun kömürün

7 Kemeçemun kapağı
Sarı tenekedendir
Ellere vurur güneş
Bize bulut nedendir

Geçemiyırım senden
Ah güzelim nedendir

480

Bekle Beni Sevdiğim

1 Altından bardak olsa
Susuz çeşmeden dolmaz
İsterse baban olsun
Düşenin yâri olmaz
İsterse olsun baban
Düşenin yâri olmaz

2 Şu yalancı dünyada
Sabredenler kavuşur
İrakta yâri olan
Mektup ile görüşür

3 Bu dünya dünya midir
Benim için bir zindan
Annem vuruyı seni
Ah güzelim karşıdan

4 Yağdı yağmur islandi oy
Bizim köyün yollari
Annem mi vurdi seni
Ah kurusun kollari
Dolan boynuma dolan
O boncuklu kollari

5 Kuko ne bağırırısın
Karşıda aşşalarda
Annen mi vurdi seni
Ağlarsın aşşalarda

6 Annen seni vermedi
Benim gibin uşağa
Gelen vurur bir tekme
Adar karşıdan aşağa
Gelen bi tekme vurur
Adar karşıdan aşağa

7 Serinlendi inelım
Dere kıyilarına
Bir gün olur gelirsın
Şevket'in sözlerine

8 Mektup yazdım acele da
Ogu ogu hecele
Mektup benim e gülüm
Koy yatağa gecele

9 Rende vuralım rende
Ay buluta girende
Bekle beni güzelim
Baykuşlari edende
Bekle beni sevgilim
Baykuşlari edende

481

Tonya Horon Havası

Enstrümantal.

482

İki Gözün Kör Olsun

1	Dinleyin ağalar Dinleyin beyler Bu kemeñçe ne çalıyor ne söyler Ağacını bizim dağdan kesmeli Kesmeli da gurumağa asmalı Kemeñçe sen çalan da bütün sazlar susmalı Çal kemeñçe çal silinsin gönlümün pasi Dinlesin Karadeniz uşağı Karadeniz havası ²⁰¹	2	Çeketin yakasına Gel da vuralım idi Bekar kızı saklama Faiz almadan gidi Yolun başı kendirlik Serandere hardoma Bi gız önüme verin Bi da sarın arkama eeey
3	Belimde bir çift bıçak da Biri saraşlanacak Deliganlı garısı İki dane olacak Birisi darıldı mi Öteki sarılacak eeey	4	Gece geldim kapuna Kapuların doğ idi Salladım garağından Evde kimsa yoğ idi Yoldan geldim yürüme Gız bak akan terime Ne küseceğüm sana Küserum kaderime Ah ne imiş ne imiş Kaderim boyla imiş Alamadım yar seni Nasibim değil imiş
5	Desdiyi koydum suya O damla ile dolsun Ben alamadım seni Açan güllerin solsün	6	Yükledim kır atımı O yürüsün yürüsün Neler eyledin bana Ah kıcığaz görürsün

²⁰¹ Şiir şeklinde okunmaktadır.

7 Dara saçını dara
İki yani bir olsun
Neler eyledin bana
İki gözün kör olsun

8 Ah kemeçemun yayı
Oynatıyı dünyayı
İki gözün kör olsun
Görmiyesun dünyayı

483

Havva'm

1 Havva'm havalanırsın
Düşer yuvalanırsın
Havva'm gociya gitme
Belki bana kalırsın
Oku e Havva'm oku
Teravi gıldırırsın
Yanmış yüreklileri
Söyler da güldürürsün

2 Aldım Havva'ma bir ev
İzmir konaklarından
Kalkmıyasın e Havva'm
Ölüm yataklarından
Havva'm bal mi akayı
Güzel dudaklarından
Gözyaşların gan olsun
Aksın yanaklarından

3 Bahçesinin dibinde
Var gürürüm gürürüm
Beddua etme beni
E uşacak ölürüm

4 Yüksek odanın çami yar
Açar miyim yar aç
Kız beni mi seversin
Yoksa gavur gocani
Vuracağım gocani
Sereceğüm çümene
Yaban arısı gibi
Konacağım memene

5 Keten gömlek çift yaka
Usandım baka baka
Geldi yanımdan geçti
Yaka canımı yaka
Bahçeye ekdim biber
On iki günde bider
Bakıp bana da geçme
Cahilim aklım gider

6 Çıku da keseceğim
Gürgen tepelerini
Yılan koynına girsin
Yesin memelerini
Girsin yılan goynına
Yesin memelerini
Duman dere ukari
Kulağuzdur kulağuz
Yılan girsin koynuna
Uyuyisin yalağuz

Bana Deme Kardeşim

1 Ben gördüm güzelimi Darladayı gülerdi İşmar ederdim ona Altın altın gülerdi	2 Bağırđı dedi bana da Şevket var git işine Allah ceza versin da Ah yapmadi işine
3 Olayım sevdiğime da Ben seni yana yana Ne olursun güzelim Gel gidelim ormana	4 Yarım senin var deyin Çeketimi da sattım Ormanda gezeyigan Bir iş edacaktım Baktım iki tane gız Sandım beni görüyor Birisi kendinin mi Kıza öğüt veriyor
5 Onlar da zannedeyi Orman bir issiz mevki Kız öğrenmek isteyi Kocada olan zevki Ah giresin giresin Biraz beri gelesin Koca ne tatlı şeydir Kız gidi da göresin	6 Gideyiken köprüden Düşti haci amciya Gel okuyayım sana Tez gidersin kociya Vuruldum ölüyirim Sevdalı Hatıca'ya
7 Yar seni vursun annen Koysun seni yerlere Sarılı da kalalım Yeşil lifterilere Lifteriler kukari Bittiği yerden okari Çok hoşuma gideyi Güzellerin kibari	8 Güzel yaylalar vardır Trabzon'un başında Sevdaluğa başladım On üç on dört yaşında Sevdalık var deyi Başıma gelen hallar Verem oldum eridim Bu seneden itibar Yari sevdim seveli Oldum çiğır veremi Bu dünyadan fayda yok Öteki da şüpheli

- 9 Yüzdürdüm kayığımı
Taktım küreklerini
Yaktın güzelim yaktın
Benim yüreklerimi
Yaktın sevdiğim yaktın
Benim yüreklerimi

485

Verem Oldum Uşaklar

1 Verem oldum uşaklar Acap ne edeceğim Düşmüşüm yataklara Göç edip gideceğim	2 Düştüüm büyük hasdayım Nefes alamayırım Allah'ım bu nasıl dert İyi olamayırım
3 Kimseyi göremedim Sevdam gelsin yanıma Söyledim sevdiğime Bağır yağınlarım	4 Kıyma bana Azrayıl Yarımlan konuşayım Ölmeden ben bir daha Oninlan buluşayım Ben bir daha ölmeden Oninlan buluşayım
5 Söyledim dostlarıma Yarım gelsin yanıma Bu verem hastalığıni Ayşe verdi başıma	6 Verem oldum uşaklar Buradan gideyırım Hebinize çümleden Beddua edmeyırım
7 Derin derin göllere Soyuni da dalarsın Allah'ımdan dilerim Benim gibi olasın	

486

Dinleyin Arkadaşlar

1 Dinleyin arkadaşlar Bakın ne diyeceğim Dedum sevdiceğime Gurbete gideceğim	2 Kız seni seveyırım Hem vallaha billaha Ağlayarak söyledi Hiç gitme dedi bağa

3 Merak etma güzelim
Ben gene döneceğim
Eğer burdan gidersen
Beddua edeceğüm
Eğer gidersen burdan
Beddua edeceğüm

5 Ya ver bana ver bana
Cebunden şekerleri
Binersen arabaya
Batlasın tekerleri
Arabaya binersen
Batlasın tekerleri

7 Belimde tabancamlan
Atsın güzelim atsın
Binersen da vapura
Bindüğün vapur batsın

9 Seni sevdim seveli
Güzelim oldum deli
Kapi kapi dolaşip
İster bakarım seni

4 Süpura güzelcuğum
Ayakkabi tozunu
Saçı kısadır dedim
Dinlemedim sözünü

6 Oyla söylema bana
Allah'ın divanesi
Binersen teyyareye
Patlasın pervanesi

8 Gene yüreğüm dutmaz
Ölme da ölmüyesin
İki gözün kör olsun
Dünyayı görmüyesin

10 Bir duman endi dağa
Yağa geliyi yağa
Dilerim Allah'ımdan
Muhtaç olasın bağa

487

Ne Edelim Güzelim

1 İki koyun bir kuzu
Düzü yayılır düzü
Ne edelim güzelim
Çegemediler bizi

3 İkballarımız ağır
Güzelim ne edelim
Bizi çegemediler
Biz günlere küselim
Hep gözleri kör olsun
Görmesinler dünyayı

2 Sarayım bellerini
İncecik bellerine
Bizi çegemediler
Ne geçti ellerine

4 İki guruk tüfekli
Yola pusi gurdiler
Acimadiler bize
Genç yaşında vurdiler
Çok genç yaşı vurdiler

5 Ocak başında hindi
Bu iş valiya bindi
Ne geçti ellerine
Rahad etsinler şimdi

7 Olsun bakalım olsun
Suyun destiye dolsun
Bizi çekemediler
Ocakları kör olsun

6 Yol üstünde durayım
Seni kime sorayım
Senin gibi güzelin
Canlarına olayım

488

Güzel Memeli Kızlar

1 Çıksam yüksek dağlara
Atsam kanatlarımı
Omuz omuza gelsak
Öpsam yanaklarını

3 Ada binesim geldi
Attan inesim geldi
Gavurun kucuğazi
Seni göresim geldi

5 E kız sana ne oldi
Günden güne şişersin
Adam yeyilmez ama
Yeyilecek bir şeysin
İnsan yeyilmez ama
Yeyilecek bir şeysin

7 Koynunda memeleri
Mudulludur mudullu
Ona dişini deyen
Dünyasını yidürür

9 E kız beni almadın
Eyledin negar negar
Koynundaki memeyi

2 Adım Araptır benim
Yügüm şaraptır benim
Eğer seni almazsam
Halım haraptır benim
Eğer almazsam seni
Halım haraptır benim

4 At başına beyazi
Gelsin dağların yazı
Beyaz şalvar istinde
Dursam sabah namazi

6 Olayım güzelime
Sen neriye neriye
E kız gurban olayım
Koynundaki memiye

8 Köpri altında buzlar
Tüfeğimde yaldızlar
Yedi canımı yedi
Karpuz memeli kızlar

Arayayım yârimi
Arayayım bulayım
Ya ver bana memeni

Ya ver bana yadigar

Hadira saklıyayım

489

Güzel Kız Gelin Oldu

1 Yılan çıkar nazardan
Yar geliyi bazardan
Güzel kız gelin oldi
Çatliyacık nazardan
_____ ²⁰² merd aldı
Güzelim aşımıza
Güzel kız gelin oldi
Darısı başımıza

2 Fındık serdim harmana
Kan kırmızı gaybana
Donandı güzel gelin
Oturddiler harmana
Donattiler o gızı
Oturddiler harmana
Bir gün söyledi bana
Başım çok ağarıyi
Otur dinlen harmana
Babalık bağrıyi

3 Gel ormana gidelim
Edelim yalılık yalılık
Gel gidelim ormana
Edelim yalılık yalılık
Bağrıyi babalık
Şimdi gelsin analık
Babalık bağrıyi
Şimdi gelsin analık
Bi mektup geldi bana
Benim yârim öleyi
Ya bakın arkadaşlar
Kaynanam da geliyi

4 Aldığım baraları
Yar buğazına tagdi
Ya bakın arkadaşlar
Gelin ayağa kalkdi

490

Mektup Yazdım Acele

1 Mektup yazdım acele
Oku oku hecele
Mektup benim sevgilim
Al yadağa gecele
Koy konuna gecele

2 Mektup yazdım özümnden
O da benim sözümnden
Mektup beni seversan
Öp yarımın yüzünden
Beni mektup seversan

²⁰² 00.36 kısmı anlaşılammıştır.

Öp yarımın yüzünden

3 Mektup yazdım karadan
Kalksın dağlar aradan
Bizi gavuştursalar
Yeri göğü Yaradan
Gökyüzünü Yaradan

4 Bizim köyün başları
Cır cır öter kuşları
Beni bir yardan etti
Bizim köyün buşları

5 Ah kemeçemin buli
Ben alır miyim duli
Bana sebep olanın
Allah'ın zalım kuli
Alırsam gız alırım
Memeleri kukuli

6 Yaylanın çimeninde
Bakacağım kuzlara
Kızlar güsmüştür benlan
Ne ettim domuzlara

7 Ah dömbelek dömbelek
Ayirdi bizi felek
Felekte kusur yoktur
Kafada yok zembelek

8 Bu aşkı çeke çeke
Sabun gibin eridim
Ağıllı bişe olsun
Belgi da delirirdim

9 E Ayişe Fadime
Yiyeyim o dilleri
Ocak başında duran
Kariştirir külleri

10 Destiyi koydum suya
O damla ile dolsun
Babağın bir gözü kör
Öbüri de kör olsun
Uy bana yavrucağım
Almam diyen gör olsun

11 İnsan sevdiği yâri
Hem öper da hem dişler
Ey gidi argadaşlar
Olur da boyle işler

491

Oy Sevdiğim

1 Kestane dilim dilim
Gel yanima sevgilim
Benim dediklerime
İnanmadın ah gülüm
Benim dediklerime

2 Çıkma güzelim çıkma
Portugal ağacına
Düşü da öleceksin
Dayanamam acına
Habu yolcunun yolu

Bir gün olur kanarsın
Eğer bana gelmezsen
Cehennemde yanarsın
Ey gidi kara kuzgun
Beni mi yiyecesin
Dokuz dahta altında
Ne var idi diyecesin

Hani ya benim yolum
Kız başığun altında
Hiç yatmadı mı kolum
Olayım güzelime
O ne deyi ne deyi
Sali günü sevgilim
Trabzon'a gideyi
Trabzon'un yollari
Dönümlüdür dönümlü
Uy bana da gidelim
Yalan dünya ölümlü

3 Kalk güzelim gidelim
Kadirga yaylasına
Nedir seninlan kaldım
Allah'ın belasına

4 Başında bulli yaşmak
Dallarına yazi yaz
E gız sana ne oldi
Oldi çevren bembeyaz
Habu yalan dünyade
Yanarım iki şeyi
Olmadi alamadım
Bu bizim Ayişe'yi

5 Susadım susadım da
Bi su verin oluktan
Baş kaldıramayırım
Gaybana sevdalıktan
Bal yedim tutti beni
Yedim kurutti beni
İrak yârin sevdasi
Çabug unutti beni
Şu garşıya aşağı
Deve geliyi deve
İrak yârin sevdasi
Batsın da girsin yere
Trabzon'i sel alsın
O gızın evi batsın
O da bana çok etti
Oni da Allah alsın

Garip Oğlum

- 1 Ah bana dedi bir gün oğlum ben yaylaya gideceğum
 Gitme yavrum o yaylanin delikanlılari buşttur vururler seni eheheheyy
 Bekledım  gün gelmedi endım baktım arşiya o gardan bir ses geli
 Halbuki oğlum vuruldi oğlum oğlum anan kurban olsun siyah bıyıklarına
 Ah oğlum ben sana demedim mi gitma yaylalara
 Oranın delikanlılari buşttur vururler seni oğlum oğlum e garip oğlum
 Oğlum oğlum e garip oğlum annen gurban olsun fidan gibi boylarına isbanyol bandoluna
 oğlum oğlim e benim oğluuum
 Oğlum annen kurban olsun belinde armalara am koalağından mermilerine
 Sakız kabuğundan armalarına oğlum oğlum on drtline
 Var miyidi ana
 Yoğ idi ama gittin Zonguldağa kazanacam diye ey benim garip oğlum oooy
- 2 Ah Trabzon'un yollari dnmlidir dnmlı
 Dedim sana garip oğlum yalan dünya limli
 Oğlum oğlum ee benim garip oğlum ooy
- 3 Ah gene geldi yaz günleri açtı yeşil iekler
 Yaylalarda yedim kuzim garip Emine'm
 Kalk senlan bile gidelim yaylaları gezmiye eheheeyy eheeheyy
 Ah Mayıs on beş dedi mi kalkar gleri yaylalara çiçekler açar ne yapsın bu gurbetçiler
 kaldı gurbet ellerde eheeheey heey

Kızlar Mezarlığına

1	Pencere barmak barmak çıksam aralığından Beni lrsem koyin Kızlar mezarlığından	2	Pencere barmak barmak Tutan eller kurusun Benum yüreğum gibi Seninki da rsn Ah kızlar ah gelinler Gnahim boynunuza Ya vurun ya öldürün Ya koyun koynunuza

3 Ah kızlar ah gelinler
Ben bir hada işledim
Uyuyiken yarimlan
Yanağını dişledim
İşluğunun önleri
İşlemedir işleme
Var miyidi karar da
Öpeyiken dişleme

4 Yar seni yesin nenen
Koysun seni yerlere
Sarılı da kalalım
Yeşil lifterilere
Lifteriler kukari
Büyür yerden ukari
Çok hoşuma gideyi
Güzellerin kibari
E kız ne var koynunda
Kalkar fistan ukari
Biz varız altı gardaş
Ben ayri anadanim
Bize kuldan fayda yok
Kayırsın Yaradan'ım

5 Altından desti olsa
Susuz çeşmeden dolmaz
İstese buban olsun
Düşenin yâri olmaz
İstese olsun buban
Düşenin yâri olmaz

6 Ah dumanlım dumanlım
Kalksana yollarından
Fadime atti beni
Tutsalar kollarından
Evin başında onlar
Bir gürşun atsam fırlar
Bakalım zalım gızı
Kimde idi kusurlar
Ayşe yaktin beni
Gasede goydun beni
Hangi kapi yarindur
Kime biraktin beni

7 Acap nasıl kurulur
Gökteki terazilar
Ne edelım güzelim
Öyle idi yazilar
Akşam oldi uşığı
Horozlor ötüşüyi
Kız daha evlenmedin
Yüzlerin buruşiyi
Bir elinde var silah
Yar gelur vura vura
Yar babanın evunde

8 Nasıl geçeyim yardan
Yüzüğü parmağında
Aradım buldum yarı
Çamaşır ırmağında
Bi taş attım yüzüne
Su atladi yüzine
E ben kurban olayim
Hau kara gözine

Kocadın dura dura

9 Güzelimin eline
Alip yakayım kına
Dedi anladım sensin
Şevket ya gel yanıma

10 Arayayım yârımı
Arayayım bulayım
İşte geldim yanına
Sana kurban olayım

494

Testiyi Koydum Suya

1 Testiyi koydum suya
O damla ile dolsun
Babanın bi gözü kör
Anneğün da kör olsun
Testiyi goydum suya
Damla damla dolacak
Seni alan bir uşak
Sanduğa mı koyacak

3 Testiyi koydum suya
Dolsun güzelim dolsun
Kocağün bir gözü kör
Ebiri de kör olsun
Uy bana da gidelim
Almam diyen kör olsun
Uy bana da gidelim
Artüz değilim rahmanım
Aldayıp durma beni
Yok mu dinin imanın

2 Testiyi goydum suya
Kim çekti onu geri
Oturduk konuşuğa
Bura değildir yeri
Testiyi goydum suya
Damla damla dolmayı
Bu gaybana sevdaluk
Tabi zorlan olmayı

4 Yaylaları gezersin
Çimenleri ezersin
Yedi türlü çiçek var
Hangisine benzersin
Geçemeyirim senden
Bu durak dere gudur
Sarı çiçek bulursan
Bil ki Emine'm budur
Olurum güzelime
Adeşine yanarım
Yedi türlü çiçeğin
Hangisine kanarım

495

İnce Doğradım Eti

1 İnce doğradım eti
Doldurdum tencereye
Tüfeğün tabanılan
Vururdum bencereye

2 Gelma kapılarına
Başımı tarayırım
Kaybettim sevdami
Ben onu arayırım

3 Hiç durma pencereye
Başımı tarayırım
Bu yılki koyunları
Gel da beklerik bile

4 Aç kapuyu güzelim
Tararık onu bile
Usul yanaşmazsa gel
Tekmeler oynamasın
Dökmeler oynamasın

5 Evin başından dön gel
Cazi annen duymasın
Kalk seninlan gidelim
Sevdam yol ağzına

6 Sevdam açtı kapıyı
Sarıldım boğazına
Sarıldım boğazına
Çözüldi kuşakları

7 Kuşağının sesine
Uyandı uşakları
Dedim ona güzelim
Uyutsana onları

8 Anca uyuttum dedi
Alsın Allah onları
Dema güzelim deme
Beklerler sığırları

496

Sakarya'nın Güzeli

1 Dere sürdi gideyi
Yaylalardan gazeli
Senden başka sevmedim
Sakarya'nın güzeli
Çam dali sakız dali
Aldım bıçacığma
Sakarya güzelini oy
Yazdım bıçacığma

2 Sakaryayı sel alsın
Ayşe'min evi batsın
Sakaryayı sel alsın
Aynur'un evi batsın
O da bana çok etti
Oni de Allah alsın
O da bana çok çekti
Oni de Allah alsın
Sakarya'nın çarkından
Su içtim kana kana
Yok midur anan baban
Ağlasın yana yana

3 Sakarya alçak bazar
Aşıklar mektup yazar
Sakarya güzeline
Sevdam kalbini bozar
Sakarya güzeline
İnsan kalbini bozar
Ah Sakarya Sakarya

4 Yolun üstünde sincen
Ne oturur durursun
Neler eyledin bana
Sakaryalı görürsün
Neler eyledin bana
Ah hayırsız görürsün

Oldun Kâbe toprağı
Saldın gurbet ellere
Bu sevdali uşağı

497

Gözyaşlarım

1	Havva'm havalanırsın Düşer yuvalanırsın Havva'm gocaya gitma Belki bana kalırsın Havva'm gitma kocıya Belki bana kalırsın	2	Aldım Havva'ma bir ev İzmir konaklarından E Havva'm kalkmıyasun Ölüm yadaklarından Kalkmayasın e Havva'm Ölüm yadaklarından
3	Gözyaşların kan olsun Aksın yanaklarından Gözyaşların kan olsun Aksın yanaklarından	4	Arabam gorna vurdi Geldi Tonya'da durdi Arabamın önüne Orta boylum oturdi
5	Havva'm havan nasi Havva'm berber aynasi Havva'ma genişmedi Kadirga'nin yaylasi	6	Oku e Havva'm oku Teravi gıldırırsın Yanmış yüreklileri Söyler da güldürürsün
7	Oku e Havva'm oku Öğretmen çıkacaksın Bu kadar talebeyi Sen mi okutacaksın	8	Aşağıdan ukari Gelir emicesinlan Oni bir daha görsam Okul elbisesinlan
9	Otur da konuşalım Gülüm ben seni demem Oni bi daha görsem Dünya mali istemem	10	Oni bir daha görsam Daha bir şey istemem Kucağında can versem Daha Kur'an istemem
11	Bir duman endi dağa Yağa geliyi yağa Gucağında can versam Kur'an ne lazım bağa	12	Derenin kıyısında Teke vurur çankını Gel konuşalım Havva'm Geçsin yürek yanguni

Güzelim

- 1 Kapisinin önünde
Gırdilar eriğuni
Samsun'dan geçirdiler
İmamın ferîğuni
İmamun sakallari
İneyi dizlerine
İmam Allah bela versin
O kara gözlerine
- 2 Oyle dema oyle dema
Oyleysa öleceksin
Azrail baş üstünde
Ne cevap vereceksin
O tokmağı yiyende
Ne cevap vereceksin
- 3 Bu senin sözlerinle
İmam mi olacasın
Dokuz dahta altında
Ne cevap vereceksin
- 4 Oyla dema sevdiğim
Öyleysa öleceksin
O tokmağı yiyende
Ne cevap vereceksin [Kavuştak]
- 5 Bi sigara yakayım
Çekeyim kana kana
Ben daha inanmam
Sakali da olana
Kavuştak
- 6 Yandım Allah'ım yandım
Kirez aylari gibin
Gel sarılı yatalım
Tütün taylari gibi
Ayağında nesi var
Boynunda sinesi var
Varın deyin sevdama
Benden başka nesi var
Bi sigara yakayım
Çekeyim gana gana
Ben daha inanmam
Saçi uzun olana
Bi sigara yakayım
Çegeyim kana kana
Ben daha inanmamam
Akli kısa olana
Ben daha inanmamam
Peştamal kuşanana

Düşmüşüm Gurbet Ele

1 Ayşe evin tüteyi Annen yemek edeyi güzelim Eğer beni alırsan güzelim Satacağım kedeyi güzelim Satacağım kedeyi kurbanım	2 Satacağım kedeyi Kabahatlar edeyi güzelim Kuyruğunu sofrada Ekmeklere süreyi güzelim
3 Kedi ne çok seversin Kasap ile keyvani güzelim Tatlı sütü buldun mi İçmeyisin ayrani güzelim Ak bıyıklım bıyıklım Seni kamçı kuyrukli güzelim	4 Bu dediğim türkiyi Kız çemberine bağla Ayşe'm Tenha تنها yerlerde Çöz onlari da ağla güzelim
5 Ayşeli Fadimeli Kulaklari küpeli güzelim Ayışeler tatlıdır Alıp alıp yemeli güzelim Lokum gibi yemeli güzelim	6 Ayşeler hatun olur Sözina sadık olur güzelim Ayışe'ye vurulan Yanar verem olur tükenir güzelim Verem olur tükenir güzelim
7 Ayişe diye diye Emine demez oldum güzelim Ayişe'nin yüzünden Köyde duramaz oldum güzelim	

Yollarımız Çok Irak

- 1 Koyun çobani misin
Kuzi çobani misin
Buldur beraber idik
Şimdi sen ayri misin
Ah ne imiş ne imiş
Kaderim böyle imiş
Kız senin güzelliğün
Başıma bela imiş
İstedim de vermedi

Saçının çilesini
Nereden buldun aldın
Elin nafflesini
Kocan galayı olsa
Bir sağana vurulmaz
Ah vallahi billahi
O kocanlan durulmaz
Kız baksana gülsena
Elinde mendilinle
Olurum güzelime
Gel gidelim dirime
Kadirga'yi dolaştık
Çami'de bayramlaştık
Ayrılacak sırada
İkumuz helallaştık
Seven seveni alsın
Allah'ım emri böyle
Gideyirim güzelim
Hakkını helal eyle

501

Kavuştursun Yaradan

1	Acep suyundan midir İstanbul'a alıştim İstanbul'un içinde Tam sekiz ay çalıştim	2	Benim çok ahım kaldı Ermeni'nin kızında Altı sene çalıştim Anadolu sazında
3	Goydum yâri elime Kıyamadım ezmiye Dedim argadaşlara Ya gidelim gezmiye Ha boyle habu yana Kari yaralım kari Argadaşlarla vurduk Beyazıd'dan ukari oy oy oy	4	Bana bir mektup geldi Benim yârim öliyi Beyazıt'tan aşğa Baktım bir kız geliyi Oldi ayağım yara Basamayırım daha Dedim argadaşlara Bişey diyeyim oğa Habu gadar türkiyi Saya e Şevket saya Dedi dema ah Şevket

Kalır başın belaya
Duman geliyi duman
Deriye dolsun dolsun
Bu güzelin yolına
Bu canım kurban olsun
Bu canlarım ooy ooy

5 Kadirga kıranına
Serdim mendil yanına
Yürüdüm adım adım
Çıktım kızın yanına
Gördüm hau kocani
Bayıldım güle güle
Çıktım kızın yanına
Elinde yeşil file
Ah şalım eski şalım
Dağları dolaşalım
Bayan dedim bir dakika
Seninlan gonaşalım
Çıkardım inekleri
Na portugal sineli
Var işine git dedi
Senin aslın nereli
Ne sararsın beline
Altın kemer guşağı
Gız aslımi sorarsan
Trabzon'un uşağı
Deriye dalacağım
Bir balık alacağım
Senin aslın nereli
Kız seni alacağım
Kapısının önünde
Buzi kıralım buzi
Sorma dedi Trabzonli
Ben bi Yahudi gızı

6 Kalk güzelim gidelim
Aldı dağları duman
Dedim alayım seni
Olur misun Müslüman
Kapisinin önünde
Buzi kırarım dudi
Dedi alayım seni
Olursan sen Yahudi
Ağlamış gözlerine
Sevdam gurban olayım
Dedim kendi kendime
Allah'ım ne yapayım
Kızı kandırmak için
Bir Yahudi olayım
Aldığım paraları
Yedim güzelim yedim
Aldım kızını koluma
Aldım kabul eyledum

7 Denizin gıyısında
Güreşledim yapıyi
Doksanlık koca kari

Geldi açti kapuyi
Otur da gonusalım
Ermeni'nin gelini
İşte annem bu dedi
Alacasın elini
Güya kaynanam oldu
Ben de oldum gelini
Derin derin göllere
Daldım güzelim daldım
Yahudi'nin evinde
Üç gün üç gece kaldım
Kapısının önünde
Dudi budarım dudi
Dedim kendi kendime
Nasil oldum Yahudi
Gelma kapılaruma
Başımı tarayırım
Fırar eyledim ordan
Bir hoca arayırım
Bir duman indi dağa
Yağa geliyi yağa
Sirkeci'nin başında
Bi Ofli hocacığu
Tövbe verdirdi bağa
Yahudi'nin kızında
Ne din vardır ne iman
Allah'ıma çok şükür
Oldum orda Müslüman
Oturdu yol üstünde
Oturdu da ağlayi
Torbanın ağızını
Şu Ofllilar bağlayi
Arkadaşlar vallahi
Yahudiler kokayi
Cebimdeki mendile
Yağlık deyiler yağlık
Destanım burda bitti
Olsun sizlere sağlık

Gezelim Trabzon'u

1 Kız kaçacak oldi mi Yan basar ayağını İner ahıra keser İneğinin bağını Tarlaya gider keser Mısirin saçağını	2 Kendi kendine dişler Kırmızı yanağını Annesi da bilmeyi Kızının merağını İşte ha böyle kızlar Batırır ocağını
3 E gız sana ne oldi Günden güne şişersin İnsan eti yeyilmez oy Yeyinecek bir şeysin O kadar sevdim seni Çok güzel Ayışesin	4 Gemim geliyi baştan Yelkenleri kumaştan Ah o kadar sevmiştim Aldı aklımı baştan Elimde demir orak Gelemem yolum irak Aldın aklımı baştan Biraz da bana bırak Aldın aklımı baştan Azacık bana bırak
5 Yükleddim kır atımı O yürüsün yürüsün Neler eyledin bana Allah'ından bulursun	6 Evlerinin önünde Çarşı var idi çarşı Hayde Ayşe'm gaçalım Dosda düşmana garşı Yaylanın çimeninde Davşanlar hoplasın Haydi haydi kaçalım Düşmanların çatlasın

Geçtim Senden Güzelim

1 Aradım bulamadım Bi sözünde durani Sana felek ne ettim Bana döndün arkani Bugün Cuma ertesi Pazar günü kaziyim	2 Evun başında volar Bir gürşun atsa fırlar Bakalım zalım felek Kimde idi kusurlar

Yak lambami ah felek
Bir muma da raziyim

3 Yaylanın çimeninde
Yayayim atlarımı
Sana felek ne eyledim
Kırdın kanatlarımı
Testiyi koydum suya
O damla ile dolsun
Uy seni kambur felek
İki gözün kör olsun

4 Yazı yazdım gış idi
Ellerim donmuş idi
Daha yazacağıdim
Mürekkebe bitmiş idi
Mektup yazdım acele
Oku oku hecele
Mektup benimle gülüm
Yatağında gecele

504

İnce Doğradım Eti

1 İnce doğradım eti
Doldurdum tencireye
Tüfeğin tabaniylan
Vururdum penceriye
Saatimin kösteğu
Boynumi dolaşmayı
Hep kırdın pencereyi
Oldi gavur açmayı

2 Gelma kapilarima
Yarimi arayırım
Hiç vurma penceriye
Başımı tarayırım
Bu yılki tarlaları
Bile ekeriz bile
Aç kapıyı güzelim
Taratık onu bile
Usul yanaşmazsan gel
Tahtalar oynamasın
Evun başından dön gel
Cazi annen duymasın
Kalk seninlan gidelim
Yarim fol ağızına
Yarim açti kapıyı
Sarıldım buğazına
Buğazına sarıldım
Çözüldü kuşaklari
Kuşağının sesine
Uyandi uşaklari
Dedim ona güzelim
Uyutsana onlari
Anca uyuttum dedi
Allah alsın onlari

3 Dema güzelim dema
Beklerler sığırları
Bi daha git güzelim
Uyutsana onları
Dedi ulan e Şevket
Git işine işine
E Allah versin bela
Hau yapma dişine
Trabzon'un yolları
Hep basamak basamak
Olmadı bize nasip
Virala'da yaşamak eey

4 Ben oguya oguya
Çıktım dikili taş
Sormayısın güzelim
Neler geldi bu baş
Kara koyun kuzini
Karadağ'a dizini
Neler geldi başıma
Neler daha yazılı eey

5 Belimde bir çift bıçak
Biri saraşlanacak
Palaska kuşanayı
Delikanlı olacak
Dedim kandıramadım
Ermeni'nin kızına
İki demir bi yıldız
Yağışır omuzuna
Belinde bizik bıçak
Biri saraşlanacak
İki demir bi yıldız
Üst teğmen mi olacak

505

Saçları Uzun Uzun

1 Arkasından aşağıya
Saçları düğüm düğüm
Gel otur konuşalım
Ni olursun sevdiğim
Gel otur konuşalım
Dizim dizime vursun
Öyle bi kavuşalım
Akan dereler dursun
Derenin gıyısında
Yıgayı çamaşırı

2 Argasından aşağıya
Saçları kadar kadar
Annen seni sevmeyi
Benim sevdiğim gadar
Akşam oldu üşüyi
Horozlar ötüşüyi
Kız daha evlenmedin
Yüzlerin buruşuyi

Ne edelim güzelim
Kaldık gıran aşırı

3 Uyun horona uyun
Düz edelim dahdayi
Yarımlan karar ettik
Bu gelecek haftayı
İki koyun bir kuzi
Otta yayılır düze
Haftalar tükeneyi
Navaylar olsun bize
Saçları uzun uzun
İneyi bellerine
Kurban olayım yavrum
Sevdali gözlerine

5 Bir gün olur dökülür
Yakandaki gülleri
Dedi gelma peşime
Nasıl döndü dilleri
Burası derin orman
Durmiyelim aman
Benim gibi var midir
Yarın yoluna kurban
Aldım çifte düdükler
Yaylada çalacağım
Babasının evinden
Kaçırıp alacağım

4 Güya gittim gurbete
Kazanacağım bara
Olur olmaz sözleri
Kim vardı dedi yara
Çok sevdalıklar ettük
Etma yüzümü kara
Saçın uzun öreyim
Parasını vereyim
Çok sevdalıklar ettüm
Ama seni göreyim

506

Irak Yarın Sevdası

1 En dereden su getir
Yarım meramın nedir
Almazsan beni alma
Verduklerimi gedir

3 Gökteki yıldızları
Sayarım elli elli

2 Endim dere düz gibi
İçtim bir su buz gibi
Oyle gitsan gociya
Kabulumsun gız gibi

4 Gökteki yıldızları da
Sayarım elli elli

- Seni Urum'un gızı
Niye aldattın beni
- 5 Karatavuk²⁰³ fol²⁰⁴ yapar
Kara ağaç kovuğunda
Yatılmayı yalanuz²⁰⁵
Kalandar²⁰⁶ soğuşunda
Yalanız yatılmayı
Bu kışın soğuşunda
Yarım gezma yaylada
Dumana karışırın
Gel beraber gezelum
Sen bana yakışırın eeey
- 7 Deriye dalacağım
Bir balık alacağım
Madem öyle istedin
Ben seni alacağım
Kırandan çıkan aydır
Bindiğum sarı taydır
Bir gün görmesam yâri
Sanarım elli aydır eeey
- Bu dünyada gülmeduk
Öteki da şüpheli
- 6 Yarım girsin gözüne de
Kemençemun bağıli
Uy bana da gidelim
Baban çalar davuli
Uy bana da gidelim
Sonra ne olur olur
Kesilen ağaçların
Devasi golay olur
Yaylanın çimeninde
Evi var idi evi
Dedi ulan e Şevket
Sora aldarsın beni
Bi sigara yakayim
Sert tütünün dozundan
Haydi e gız gidelim
Kurdilerin sözindan
- 8 Ah kemençem kemençem
Sen de ne bağırırın
Sen da sevdali ben da
Kızları çağırırın
Ah kemençem kemençem
Zerdali dali mısın
Sen da mi bağırırın
Benden sevdali mısın
Bal yedim duddi beni
Yedim guruttu beni
İrak yârin sevdasi
Çabuk unuttu beni
Arkasından aşğa
Saçlari yasi yasi
Yedinci kat yere girsin
İrak yârin sevdasi

²⁰³ **Karatavuk:** Ormanlık alanlarda yaşayan, siyah tüylü, sarı gagalı, Turdinae ailesinden yabancı tavuk cinsidir.

²⁰⁴ **Fol:** Kuş, tavuk, yılan, böcek, arı gibi hayvanların yuvası.

²⁰⁵ **Yalanuz:** Yalnız.

²⁰⁶ **Kalandar:** Ocak ayı.

E benim yedim gızım eeyy

507

Seni Allah'a Saldım

1	Ben gördüm güzelimi Tarlada ikilerdi İşmar ederdim ona Altın altın gülerdi Bağırdı dedi bana Şevket var git işine Şindik edeyim küfür Hau yapma dişine	2	Anan baban ben miyim Gız seni yana yana Ne olursun güzelim Gel gidelim ormana
3	E gız senin var deyin Çeketimi de sattın Ormanda gezeyiken Bir iş atağacaktım	4	Baktım iki tane kız Sandım beni görüyor Birisi gelin imiş Kıza öğüt veriyor Olar da zannedeyi Orman bir sır mevki Kız öğrenmek isteyi Kocada olan zevki Ah giresin giresin Biraz beri gelesin Koca ne tatlı şeydir Kız gidi da göresin
5	Karakolda der misin Ben sevdim de ben aldım Beddua bilmeyirim gız Seni Allah'a saldım		

508

Daha Sevdalık Etmem

1	Kemençemde var üç tel Biri epeyi ince İnsan bir hoş oliyi Güzelini görence	2	Kadirga comesine Yaslandıkça bellerın Kalk güzelim gidelim Aldadığın ellerın

Ha boyle duruyurum
Düşünüyorum neler
Kara günlerin dosti
Olmayi hiç kimseler
Odur güzelim odur
Odur muhabbedine
Beni niye aldadin
Yazık kıyafetine

- 3 Kara koyun yünilan
Bıçağıın kınıylan
Daha sevdalık etmem
Bir Allah'ın kulilan

Kalk güzelim gidelim
Çiçekli yaylalara
Akıllandım güzelim
Basmam guru dallara

509

Beni Yedin Tükettin

- 1 Ah dömbelek dömbelek
Ayırdi bizi felek
Felekte gusur yoktur
Yok kafada zembelek
İki koyun bir guzi
O da yayıldı düzi
Ne edelim güzelim
Kader ayırdi bizi eey

- 3 Derin derin göllere oy
Dalsın güzeller dalsın
Ben seni alamadım
İsterse babam alsın

- 5 Kır atımı yükledim
O yörüsün yörüsün
Neler eyledin bana
Ah kıcığaz görürsün
Kır atıma yükledim
Folun hardomasını
E gız nerden öğrendin
Adam aldamasını

- 2 Acap nasıl kurulur da
Gökteki terazılar
Ne edelim güzelim
Böyle idi yazılar
Yaylanın çimeninde
Var idi evi evi
Ne edelim güzelim
Kandıramadım seni eey

- 4 Ayağımda çapula da
Gel da gidelim fola
Hiç olmasa güzelim
Derim sana abıla eey

- 6 Trabzon'un yollari da
Dokuz dönüm gidelim
Uy bana da gidelum
Soni ölüm değil mi
Uy bana da gidelum
Ni olursun olursun
Sevdali bişeyisan
Arar beni bulursun

Nerden öğrendin yavrum
Adam aldamasını
Bir sigara yakayım
Çekeyim kana kana
Hiç adam inanir mi
Saçı uzun olana
Bir sigara yakayım
Çekeyim kana kana
Hiç adam inanir mi
Peştamal kuşanana
Akli kısa olana da eeey

Sevdali sevdasını
Alır ah Şevket alır
Suyundan midir nedir
Adam belaya galır eeey

7 Bir gün olur dökülür
Yagandagi gülleri
Alamam dedi seni
Nasıl döndi dilleri
Burasi derin orman
Görünmiyelim aman
Senin gibi güzelin
Canım yolina gurban
Karşıda komar moli
Yağayı doli doli
Beni yedin tükettin
Seni Urum'un oğli eeeyy
Seni Urum'un

510

Onlar Beni Vurmazlar

1 Allah'ım ne edeyim
Kime derdimi dökeyim
Kaldık gurbet ellerde
Uşaklar ni edeyim
Gözlerime aşağı
Akayı yaşım yaşım
Düştüm gurbet ellere
Kemençem arkadaşım

2 Karşıdan gördüm seni
Ne güzel geldin başa
Konakta mi büyüdün
Güneş almadi sağa

3 Akçaabat'ın başında
Seyir ettim Tonya'ı
Kız sana vurulalı
Heram çektim dünyayı
Kız sana vurulalı
Kalmadım yarı yarı
Peşine vereceğüm
Babandan kalan mali

4 Seyir ettim Tonya'ı
Akçaabat'ın başından
Seyir ettim Tonya'ı
Trabzon'un başından
Sana sevda olanın
Çıkar akli başından
Çıkma güzelim çıkma
Portukal ağacına
Düşü da öleceksın
Dayanamam acına

5 Yarım gitti yaylıya da
Eteği yaşı yaşı
Seni vurduracağım
Şevket kenduğun taşı
Atın onu dışarı
Benimla poskalındır
Onlar beni vurmazlar
Eli olsa galındır

511

Arayayım Yarimi

1 Senin gibin güzelin
Kitabına olayım
Kendi kendime dedim
Güzelimi bulayım
Dedim kendi kendime
Güzelimi bulayım

2 Honefder granına
Serdim mendil yanına
Bir gün dedim gideyim
Güzelimun yanına
Dedim bir gün gideyim
Güzelimun yanına

3 Odanın gapısını
Birakti yarım açık
Bekledum yar gelmedi
Uyudum birazacak

4 Dedi nasıl geçeyim
Böyle güzel şişekten
Uyandım da aradım
Güzelimi düşekten
Yükledim kır atımı
Van'a gidelim Van'a
Düşek dedi ben bilmem
Ya sor oni yurgana

5 Çıki da geseceğim
Gürgenin yarisini
Yurgan dedi ben bilmem
Ne yastık doğrisini

6 Yügledim gır atımı
Giderim eni eni
E benim nazlı yarım
Niye aldadin beni
Güneş vurdi de aldı
Güneylerden garimi
Heb inkar eylediler
Benim nazlı yârimi

512

Yuvarlan Da Gel Yanıma

1 Bulup da soramadım
Yarimun hallarını
Kara çorap üstüne
Dizdiğim bağlarını
Daha üstüne çekti
Çiçekli fistanini
Ver bana okuyayım
Elindeki destani
Nerden aldın güzelim
Yanar döner fistani

2 Olmadı bulamadım
Güzelimin adını
Olmadı seçemedim
Güzelimin halini
Daha üstüne sardi
Pamuk beştamalini
Allah'ından bulasın
Edersan bana buştluk
Daha üstüne giydi
Yarım kırmızı içluk

3 Seni taniyamadım
Ya dön beri dön beri
Daha üstüne sardi
Kara siyah çömberi
Kemençemi öttüren
Reçinadır reçina
Geyindi de kuşandı
Benzeyi güvercına

4 Kemençemi öttüren
Eşeyidir eşeyi
Geyindi de kuşandı
Oldu goyun şişeği²⁰⁷
Keçilerin boynuzi
Kurumadır kuruma
Gülüm öldürdün beni
Çok çalimli yürüma

5 Yarimi benzettim ben
Yayıktan²⁰⁸ çıkan yağa
Geyindi de kuşandı
Yuvarlan da gel bağa

²⁰⁷ **Şişek:** Yaşına gelmiş genç erkek koyun.

²⁰⁸ **Yayıık/ Yayıık vurma:** Ayrın veya süt dolu yayığı çalkalama işine verilen isim olup, bu işlemin sonucunda elde edilen yağ büyük bakır leğenlerde biriktirilir, su ile yıkanarak ayranından arındırılır.

Ha boyle duruyorum
Aldi bana bi darlık
Muhabbet ettik yarım
Bu da ne büyük varlık

513

Akçaabat Kız Oyun Havası

1	Uyun horona uyun Düz edelim dahtayı Yarımlan karar ettik Bu gelecek haftayı İki koyun bir düzi O da yayılır düzi Haftalardır gelmeyi Navaylar olsun bize	2	İki kafa bir yerde Yatıp uyumıyasın Kız sen da benim gibi Dertten kudurmuşasın
3	Canıma çeke çeke Sabun gibin eridim Akıllı bi şey olsam Belki da delirirdim	4	Ey gidi Yeni Raki Muhabbet içeceği İçer onu hanımlar Sarhoş olalım diye İçer delikanlılar Neşe olalım diye Seni sığdıramadım E Şevket sığınıye
5	Belindeki kuşağı Taş ile sarar seni Sarar beni üç defa Bir de iner yariya E ben kurban olayım Senin gibi kariya Nasıl zahmed edersın Böyle delikanlıya Delikanlının buşti Kama belinden duşti Zavalli annesinin Yürekleri duduşti		

514

Sıksara Horonu

Enstrümantal.

515

Gel Sevgilim Yanıma

1	Evlerinin önünde Var idi daşlar daşlar Birkaç türki diyeyim Dinlesin arkadaşlar Aci yüzüm yarımın Memesini ezmiye Çanım öyle istedi Ya gideyim gezmiye	2	Bir gürşun adacağım Kayaların daşına Yoldum desa tufekli Evlerinin başına Gel yanıma yanıma Sana deyirim sana Ayşe'm çıktı kapiya Hoş geldin dedi bana
3	Bu benim türkilerum Burda ermedi sona Ben da karşılık verdim Hoş buldum dedim ona Yedi sene hapisluk Yeddi canıma yeddi Karnın aç mı diyerek İçeri buyur etti	4	Akçaabat'ın dağları Kar mi sevgilim kar mi Geleyim dedim ona İyi yemeğin var mi Yaylanın çimenleri Gardır sevgilim gardır İçeri buyur dedi Dört çeşit yemek vardır
5	Bu yalancı dünyade Gider işim tersine Dedum ona sevgilim Yemeklerin ismi ne Yemeklere sorarsan Biri ayva biri nar Ebirlere sorarsan Biri şeger biri bal Sabah erken uyandım Gideceğüm ben işe İçeri girdum baktum Ne yemek da ne bişe	6	Hep boşa mı gidecek Bu çektüğüm emekler Dedim zalımın gızı Hani nerde yemekler

- 7 Dedi zalımın oğli
Benim gönlüm sendedir
Gel ara da bul dedi
Benim gönlüm sendedir
Gestim parmacuğumi
Bak kanına kanına
Yavaş yavaş yürüdüm
Yanaştim yanlarına
Tuttum bir memesini
Dedim ayvayı buldum
Eptum da öbürini
Dedi nari da buldun
Seni gavurun gızı
Ne oynaksın ne oynak
Senin yanağın gibi
Ne bal yedim ne gaymak

516

Ben Seni Alır Mıyım

1 İnşallah güzelcuğum Derin göllere daldin Sen bu güzelliğuni Avrupa'dan mi aldın	2 Kaldım kapılarında Komşuluğun da peg hani Güldi da dedi bana Güzelluğum sağane Yaylanın çimeninde Evi var idi evi Baktım sana güzelim Nazar etmedim seni
3 Dedi ulan e şevket Git işine işine Kaç defa dedim sana Gezma benim beşime Derin derin göllere Ah güzelim dalırım Dedi almazsın beni Rezil olur kalırım E gız seni almazsam Beşine gezer miyim	4 Çarşıdan aldım duzi Ne gırmızı gırmızı Mala tamah etmeyi Verin dengine gızı Gel güzelim gidelim Kadirga yaylasına E gız seninlan galdım Allah'ın belasına

Senin gibi cahili
Ben rezil eder miyim
Senin gibi güzeli
Ben rezil eder miyim

5 Çeşmenin çanağından
Su akar şaldır şıldır
Kız alır mıyım seni
Alsam alırdum buldur
Kız seni alır mıyım
Alsam alırdum buldur

6 Çeşmenin çanağından
Su içtim kana kana
Anan baban ben miyim
Kız sana yanmıyana
Çeşmenin çanağından
Su akar şaldır şıldır
Bizi yaradan Allah
Bir gün olsun da güldür

517

Saçları Uzun Uzun

1 Atı çektim hana
Aldı koyun tavana
E ben kurban olayım
Orta boylu sevdama
Atım araptır benim
Yüküm şaraptır benim
Eğer seni almazsam
Halım haraptır benim

2 Güle çıktım gülmedim
Gülден düştüm ölmedim
İgi günlük dünyada
Muradima ermedim
Olayım güzelime
O ne deyi ne deyi
Böyle yari neyleyim
Beni sevdi gideyi
Küçüktür benim yarım
O güğümü tutamaz
Böyle yâri neyleyim
Dar günümde yaramaz
Yari yolladım işe
Yanayırım güneşe
O kara gözlerine
Kurban olam Ayişe

3 Yaktın beni Ayişe
Kirez aylari gibi
Gel sarılı yadalım
Tütün taylari gibi
Ayişe yaktın beni

4 Saçları uzun uzun
İpeğin teli gibi
Uy bana da gidelum
Ellerin yâri gibi
Elleri ellerinde

Kirez aylari gibi
Gel sarılı yadalım
Olalım gardaş gibi

Memeleri ağzında
Konuşurdum oninlan
Bir akşam namazında
Dedi dema e Şevket
Güç gider Allah'ıma
Elirük birtanemuz

5 Su akayi güzelim
Yar kapidan bakayi
O yarin bakışlari
Canlarımı yakayi
Dedim habu sözleri
Bir daha diyeyim mi
O kara gözlerini
Güzelim yiyeyim mi
Gel gidelum güzelim
Dağlar evimiz olsun
Komar yapracıkları
Gel ümidimiz olsun

518

Bizi Konuştursana

1 Kadırğa obasında
Burma buralım burma
Böyle aksi tecelli
Hiç hallarımı sorma

2 Seni sevdim seveli
Oldum güzelim deli
Böyle aksi tecelli
Nereden buldı beni

3 Ağasar comesine
Yaslandı çeperlerin
Kalk güzelim gidelim
Aldadığın ellerin

4 Kuko ne bağırırısın
Karşıda daş hana da
Annen mi vurdi seni
Ağlarsın aşşalarda
Yağdı yağmur ıslandı
Bizim köyün yollari
Annen mi vurdi seni
E kırılısın kollari

5 Sen guko olmadın mi
Dallara konmadın mi

6 Nereden buldun aldın
Cumhuriyet yerliğı

Kaynana kör olasın
Sen gelin olmadın mı

Olayım sevdiğime
209

7 Oturdum seyir ettim
Elin karılarına
Benzetiyurum yarım
Cennet hurılarına

8 Samsun'un limanından
Geçti vapur yanından
Usanır ettin beni
Bu sevdalı canımdan
Beni usanır ettin
Bu sevdalı canımdan
Ben deli oldum deli
Tutun bağlayın beni
Kız alamazsam seni
Vurun öldürün beni

9 Aşağıdan ukarı
Gelir emicasılan
Bir daha görsem oni
Okul elbisesılan
Otur da konuşalım
Gülüm ben seni demem
Bir daha görsem oni
Daha bir şey istemem

10 Ada binesim geldi
Addan inesim geldi
Gavurun kıcuğazi
Seni göresim geldi
Bi taş attım kargaya
Karga da havalandı
Nasıl da git diyeyim
Yürekler yaralandı

11 Geldi Mayıs ayları
Eyle bellemeleri
Yavrum koynuna girsin
Çalgı çalan ellerim
Ağşam sabah güzelim
Mektubunu beklerim
Mektup yazdım karadan
Kalksın dağlar aradan
Bizi kavuşturarsana
Yeri göğü Yaradan

²⁰⁹ 25.49-25.51 aralığı anlaşılammıştır.

519

Tonya Sıksara

Enstrümantal.

520

Vakfikebir Sıksara

Enstrümantal.

521

Kızlar Horon

1	Uyun horona uyun Düz edelum dahtayı Yarımlan garar ettum Bu gelecek haftayı İki goyun bir guzi O da yayılır düzi Haftalardır gelmeyi Navaylar olsun bize	2	İki kafa bi yerde Yatıp uyumıyasın Kız sen da benim gibi Dertten kurtulmıyasın
3	Canımdan çeke çeke Sabun gibi eridim Akıllı bir şey olsam Belki da delirirdim	4	Ey gidi Yeni Raki Muhabbet içeceğu İçer onu hanımlar Sarhoş olalım diye İçer delikanlılar Neşe olalım diye Seni sığdıramadım E Şevket sığınıye
5	Belindeki kuşağı Taş ıla sarar seni Sarar beli üç defa Bir da iner yariya E ben kurban olayım Senin gibi kariya Nasil zahmet edersin Böyle delikanlıya Delikanlinin buşti Kama belinden düşti		

Zavallı annesinin
Yürekleri duduğutu

522

Maçka Horon

Enstrümantal.

523

Tonya Kızlar Oyun Havası

Enstrümantal.

524

Akçaabat Horon Kurma ve Sıksara

Enstrümantal.

525

Horon Kurma

Enstrümantal.

526

Rize Kız Horonu

1	Rize'nin elmaları da Aldı yere dalları Topla Rizelim topla da Bi yere yık onları	2	Topla güzelim topla Çayeli'nden u yana Çayeli'nden u yana da Gideruk yalı yalı Arkandaki sepetin Kız olayım hamalı
3	Kız gelsena Rize'den Orda ne duruyusun Bana zahmet eylema da Halımı biliyusun Oyna Fadime oyna	4	Bıldırcın vurdum kalkmaz Kani göl oldu akmaz Rize'den bir kız sevdim da Şimdi yüzüme bakmaz
5	Yarım gelma Rize'da Dumana garışırısın Gel beraber gezelim Sen bana yağışırısın	6	Arkasından aşığa Saçları düğüm düğüm Ben seni çok severum E Rizeli sevduğum

527

Sallama

Enstrümantal.

528

Saçları Uzun Uzun

1	Saçları uzun uzun da İneyi bellerune Kurban olayım kurban Söyliyen dillerine	2	Ula ula Niyazi Yiyece misun beni Adam adami yesa Baban yerdı nenenı [Kavuştak]
3	Yükledim kır atımı Gücüm gıdeyi gücüm da Alamadım sevdami Başlık parası için	4	Bi duman indi dağa Yağa geliyi yağa Sevdami alamadım Yazıklar olsun bana Kavuştak
5	Kadirga yok deyiler da Nedir ha bu donanma Oyla bir gündeyik da Babana da inanma Oyla bir durumdayık Babana da inanma Kavuştak		

529

Acep Kim idi Yazan

1	Trabzon'un ismini da Acap kim idi yazan Oyle bağlandım ona Var mi kalbimi bozan	2	Mısırı kuruttun mi Fırında kuruttun mi Nenen çarık giyerdi Onları unuttun mi
3	Kemençemin üstüne da Barmak vuralım barmak Yağışmadi sevdama da	4	Mısırı kuruttun mi Fırında kuruttun mi Baban çarık giyerdi

Sevişip de ayrılmak

Onlari unuttun mi [Kavuştak]

- 5 Bu kemeçem ötmeyi da
Telindendir telinden
Nedir bu çektuklerum
E gız senin elinden
Yükledim gır atımı
O yörusun yörusun
Neler eyledin bana
Ah güzelim görürsün

Kavuştak

530

Sarp Sınır Kapısı²¹⁰

1	Ah nataşa nataşa Beni dayadım gaşa Bir öptüm bir dişledim Dedi bana çok yaşa Allah belalarını versin da	2	Gül bitelim bitelim da Dökülüp da yidelim Sarp sınır gapısını da Nataşalan gidelim

531

Kadırga Oyun Havası

Enstrümantal.

532

Sıksara

Enstrümantal.

533

Kemeçe ile Kol Bastı

1	Lazutlar salkım saçak Alçak boylusun alçak	2	Otur da konuşalım Kızların maskarasi

²¹⁰ **Sarp Sınır Kapısı:** Rusya ile ortak sınırlar çizilirken, bir Laz köyü olan Sarpi ortasından ikiye bölünerek Türkiye ile Gürcistan arasından paylaşılmış, bu arada aileler de parçalanmıştır. Sarp sınır kapısının yol açtığı önemli bir tarihsel gelişme de Lazların Cumhuriyet döneminde ilk kez dillerini anlayabilecekleri Megrellerle karşılaşmalarıdır. Şüphesiz sınır kapısından girenler arasında Megreller de vardır ama onlarla karşılaşmaları Lazlar üzerinde dramatik bir etki yaratmamıştır.

- Seni küçük dediler
Sen doldurursun gucak
Üçtür beştir
- 3 Yandım Allah'ım yandım
Kirez ayları gibi
Gel sarılı yadalım
Tütün dayları gibi
- 4 Drabzon Tirebolu
Giresun'da kayıklar
Kocasi çirkin olan
Akşamüstü sayıklar

534
Gurbetçi

Enstrümantal.

535
Nazar

- 1 Ayşeli Fadimeli da
Kulakları küpeli
Ayşeler dadlıdır
Alıp alıp yemeli
- 2 Oy oy oy oy Ayşe da
Oluyi bana bi şey
Çıktık karayemişe da
Ne yedik da ne bişe [Kavuştak]
- 3 Oy oy oy oy Ayişe
Sana bi şey diyeyim
Dinle habu Şevket'i
Ayişe'mi öpeyim
- 4 Ayşe evin düteyi da
Annen yemek edeyi
Ayişemin yüzünden
Dönemedim göşeyi
- Kavuştak
- Kavuştak

536
Kemençe Horonu

- 1 Kemençemin üstüne da
Parmak vuralım parmak
Yağışiyi mi bize da
Sevişip da ayrılmak
Ah kemençem kemençem
Keserum belleruni
Sallanı da geliyi
- 2 Koyun gider yaylıya da
Alışiktır alışık
Yanağımı dişledim
Züluf ile garışık
İçluğunun önleri
İşlemedir işleme
Var miyudu karar da

Yiyeyim ellerini

Öpeyiken dişleme

- 3 Arabasi dört teker da
Beyoğlu'ndan gum çeker
Beyoğlu'nun kızları da
Her gidene göz diker
Olayım güzelime
O ne deyi ne deyi
Sali günü sevdiğim
İstanbul'a gideyi

537

Karadeniz Kızlar Oyun Havası

- 1 Uyun horona uyun da
Tavan tahtası gibi
Kuruttun beni yavrum
Yaban asması gibi
- 2 Bir sigara yakayım da
Çekeyim kana kana da
Hiç adam inanır mı da
Beştamal kuşanana
Bir olur döğünür
Yagandaki gülleri
Dedi alamam seni
Kırılai dilleri
- 3 Kadirga yok deyiler da
Nereye gideyolar da
Benim nazlı yârımı
Ellere veriyolar
Benim nazlı yârimin
Evi barkısı yok
Çok yanayırım oni
Yedimdir babası yok

538

Trabzon Folklor Oyun Havası

Enstrümantal.

Sevdalım

1 Kaldirimdan su akti da Evleksiz²¹¹ olduğundan Olmadi benim sevdam da Kimsesiz olduğumdan Almadi beni sevdam da Kimsesiz olduğumdan	2 Sevdam sana diyeyim Yanağımı öpeyim Düştük gurbet ellere E sevdam ne edeyim Ha böyle yavaş yavaş İki dane diyeyim
3 Verdim Tonyalılara da Benim katırlarımı Biliyısın e sevdam Benim hadırlarımı E sevdam biliyısın Benim hadırlarımı Tenha تنها yerlerde Çöz çömberini ağla Oturduğun yerlerde Güzelim beni söyle	4 Bu dünya dünya midir da Benim için bir zindan Annen seni vuruyı Ah güzelim gasiktan Ayşe'm Ayşe'm Ayşem'e Kapıları döşeme Acap der mi annesi Olayim enişteme
5 Bu dünya dünya midir da Yoksa kabir azabı Açar bize Allah'ım da Elbet bir iyi kapı Söyle Şevket Köroğlu Söylemelan kalırsın Habu yalan dünyade Sen sevdasız kalırsın	6 Bir gün olur dökülür da Yakandaki gülleri Alamam dedi seni da Nasıl döndi dilleri Burası derin orman Görünüyi iliman Senin gibin güzelin de Canım yoluna kurban

Karadeniz Oyun Havası

Enstrümantal.

²¹¹ **Evlek:** Bahçe ve tarlalarda açılan küçük su yolu.

Oy Benim Trabzon'um

- 1 Dinleyin ağalar
Dinleyin beyler
Bu kemeçem ne çalıyor ne söyler
Ağacını bizim daldan kesmeli
Kesmeli da kurumağa asmali
Kemeçem sen çalan da bütün sazlar
susmalı
Çal kemeçe çal silinsin gönlümün
pasi
Dinlesin Karadeniz uşağı Karadeniz
havasi
Teşekkür ederim²¹²
- 2 Düştüm gurbet ellere da
Arkadaş ne edeyim
Şerefli Trabzon'a da
İki türki diyeyim
- 3 Trabzon'un her yeri
Cennet bağı yeridir
Trabzon Türkiye'nin da
Çok güzel şehridir
Turistik yerlerini
Gezenler hayran olur
Kisarna'nın suyunu
İçenler şifa bulur
Atatürk'ün köşkünü
Gel de gör Trabzon'da
Boztepe'den seyir et
Bak neler vardır orda
- 4 Darlalar tütün misir da
Fındık ile doludur
Denizda balık hamsi da
Sofraların gülüdür
Hamsi kurban o göze
Sen hoş geldin denize
Sana adarlar ağı
Seni verirler bize
Akşam eve geldik mi
Seni sererik beze
O ne fena huyun var
Su içirursun bize
- 5 Trabzonlular bilir
Hamsi ayıklamayı
Genç kızlarımız bilir
Çorbasını yapmayı
Şevket'im Trabzon'da
Hadıramdır bu şiir
Bu güzel memlekette
İnan malın her şeyin
- 6 Yüze kayığım yüze
İşte görüldü Rize
Fatih Sultan Mehmed'den
Emaned kaldı bize

²¹² Şiir şeklinde okunmaktadır.

Doğusunda Sürmene
Batısında var Tonya
Fındık yapraklarını
Öveyim doya doya

542

Karışık Çalılara

1	Nasıl geçerim yardan Yüzuğu barmağında Aradım buldun oni Çamaşır ırmağında Olayım güzelume Bura değildir yeri Oynayı gel sevdama Dere aldı şeyleri	2	Dere aldı şeyleri da Annem dövecak beni Merak etma sevduğum Ben doplarım onlari
3	Sana hiç dokunmasın Bu Şevket'in sözleri Öyle deyince yârim Heman döndüm içeri Tüfeğin tabanılan Karıştırdın çömberi Karıştırdım günleri Yakıştı mi sana Beni bırakıp kaçmak Karıştırdım gönleri Buldum bi bulli yaşmak	4	Beni yaktın yiturdun Ermeni uşağı mi Az daha garıştırdı Buldum da guşağımı Gadırga gıranına Mendil serdim yanına Bohça yaptım çemberi Çıktım gızın yanına Ben rüyasını gördüm Güzelim öleceksin Buldum çamaşirlari Ne müjde vereceksin
5	Bir duman indi dağa Geliyi yağa yağa Canımdan gayrısını Şevket vereyim sağa Beğenemedum yârim Senin demecuğuni Verdim çembercuğuni Tuttum memeciğuni	6	Kalk seninlan gidelim Yarım dere gözine Verdim guşacığuni Baktık biri birine Çok bozuldun güzelim Kalırsın sarılığa Vurdum sarıldım ona Karışık çaliliğa

- 7 Karadır benim bahtım
Gülmem güzelim gülmem
Kariştik çalılığa
Daha ne oldum bilmem

543

Yahudi Kızı

1	Vardım aldım dereden Amerikan duzunu Gene alayım gene de Yahudi'nin kızını	2	Acap suyundan midir da İstanbul'a aliştim İstanbul'un içinde Tam sekiz ay çalıştim Benim çok ahım galdı Ermeni'nun gızında Altı sene çalıştim Anadolu sazında
3	Goydum yâri önüme Kıyamadım ezmiye Dedim arkadaşlara da Ya gidelim gezmiye Ha boyle bu yana da Gari yaralım gari Arkadaşlarla vurdum Beyazıt'tan ukari	4	Olurum güzelime O ölüyi ölüyi Beyazıt'tan aşağa da Baktım bir kız geliyi Oldi ayağım yara Basamayırım daha Dedim arkadaşlara Bir şey diyeyim oğa Dedi dema ah Şevket Kalır başın belaya
5	Olsun bakalım olsun da Suyun desdiye dolsun Bu güzelin yoluna Bu canım kurban olsun Kadirga kıranına Serdim mendil yanına Yavaş yavaş yürüdüm Çıktım kızın yanına Ah şalım eski şalım Dağları dolaşalım Bayan dedim bir dakika	6	Deriye dalacağım Bir balık alacağım Senin aslin nereli gız Ben seni alacağım Kapisinin önünde Dudi budarım dudi Sorma dedi Trabzonli da Yahudiyim Yahudi

Seninlan gonusalım
Niye sardin beline
Ah birdanem guşığı
Var işine git dedi
Sen nerenin uşığı

7 Kalk güzelim gidelim da
Aldı dağları duman
Alayım seni dedim da
Olur musun Müslüman
Kapisinin önünde
Dudi budarım dudi
Alayım seni dedi
Sen olursan Yahudi

8 Ağlamiş gözlerine
Gülüm gurban olayım
Dedim gendi gendime
Allah'ım ne yapayım
Kızı kandırma kicum
Bir Yahudi olayım
Aldığım şekerleri
Yedim güzelim yedim
Aldım kızı koluma
Aldım kabul eyledim
Denizin kıyısında
Güreşledim yapuyi
Doksanlı koca kari
Geldi açtı kapıyı

9 Bizi kapadamadi
Dorucağın serini
İşte annem bu dedi
Alacağsın elini
Yeşil çiçekler gibi da
Yar çimenlerde açtı
Anasini görende
Benim abdestim kaçtı
Derin derin göllere
Daldım güzelim daldım
Yahudi'nin evinde
Üç gün üç gece kaldım
Kapisinin önünde
Dudi budarım dudi
Dedim kendi kendime
Nasıl oldum Yahudi
Gelme kapılarına
Başımı tarayırım

10 Bir duman endi dağa da
Geliyi yağa yağa
Sirkeci'nin başında
Bir Of'li hocacığu
Abdest aldirdi bağa
Namaz gıldirdi bağa
Tövbe verdirdi bağa
Yahudi'nin kızında
Ne din vardır ne iman
Allah'ıma çok şükür
Müslümanım Müslüman
Allah'ıma çok şükür
Oldum orda Müslüman

Firar eyledim urdan
Bir hoca arayırım
Beş gün beş gece oldi da
Hoca bulamayırım

544

Uy Kaynana Kaynana

1	Ah kaynana kaynana Fare düştü yaylana Ayışe'yi vermedin Kör olasin gaynana	2	Sen guko olmadin mi da Dallara konmadin mi Kör olasin kaynana Sen gelin olmadin mi Kör olasin kaynana Sevdalu bekledin mi
3	Ara beni gaynana da Daha nerde görürsün Boyle bir enişteyi Daha nerde bulursun	4	On danedir on dane da Kaynanamın kızlari Beni baştan çıkardı En büyük domuzlari Ah kaynana kaynana Fare düştü yaylana Sen gelin olmadin mi Kör olasin kaynana Sen gelin olmadin mi Ah Allahsız gaynana
5	İki koyun bir kuzi da Yayıldı düzi düzi Kaynanası dilinden Allah'ım gurtar bizi Olurum güzelime Yanlış yollara sapma Lütfen uy gelinlerum Kaynanaya laf atma	6	Komarın çiçeğinden de Petek alır bal eder Uzaktaki sevdaluk da Adami topal eder Güzelimin eline Alıp yakayim kına Neler eyledin bana Ah kaynana kaynana Testiyi koydum suya O damla ile dolsun Neler eyledin bana İki gözün kör olsun

Ula Ula İsmail

- 1 Düşüm gurbet ellere
Arkadaş ne edeyim
Yalincaklı İsmail
Sana bir şey diyeyim
Ula ula İsmail
Oldun boyuma mayil
Bizim Trabzonlular da
_____ ²¹³
- 2 İstedim de vermedi
Yesin oni annesi
Yaşanacak yerdir oy
Meydan Birahanesi
Ula ula İsmail
Sana bir şey diyeyim
Sakun lafuna geldi da
Allah'ım neyleyim
Lafun yerini geldi da
Allah'ım neyleyim
- 3 Allah başıma verdi
Çanlı ayrılıkları
İsmail senlan gitsak da
Yalincak'tan ukarı
Sallan yağmurda sermem
İçmeden geliyorum
Onun belalarını
Ben sadın alıyorum
Köyün belalarını
Ben sadın alıyorum
- 4 Yalincak fındukları da
Aldı yere dalları
İsmail topla topla da
Pire yeruk onları da
Topla İsmail topla
Pire yeruz onları
- 5 Gece dışarı çıktım
Sayarım yıldızları
Gene aklıma geldi
Yalıncağın kızları
Gene geldi aklıma
Yalıncağın kızları
- 6 Atıp da vuramadım
Kapısında onları
Yalancının kızları da
Allah alsın onları
Yalıncağın kızları da
Allah alsın onları
- 7 Uyun horona uyun da
Tavan tahtası gibi
Beni yârim kuruttun
Yaban asması gibi

²¹³ 00.26-00.29 arası anlaşılammıştır.

Sözlü Kızlar Oyun Havası

1 Ayağında çapula da Gideyim yola yola Alamadım gız seni Buban olsun Nigola Gız seni alamadım Baban olsun Nigola Ayağındaki mesler Yere vurmadañ sesler Senin gibin güzeli İnsan cebinde besler	2 Gökten uçan diyarı da Selam söyle o yarı Ben oni alamadım Ah ne çare ne çare Gökte uçan diyare Boyların soldu mu Aldın yârimi gittin Boş yerlerin doldu mu Kaldurumdan su akar Evleksiz olduğundan Kızlar beni almadi Gömleksiz olduğundan
3 Çek aşığa aşığa da Fistan gırmalarını Kız sana soracağım da Bekar durmalarını Kara kazan goldadır da Yarım irak yoldadır Daha gavuşamağuk da Dağlar aramızdadır	4 Gayna kazanım gayna da Babamın ocağında Ben bu akşam rüyamda da Yadırdım kucağında Ayşe evun düteyi Annen yemek edeyi Bu içkunun yüzünden Dönemeduk köşeyi

Ya Ben Ölecek Miyim

1 Yandım Allah'ım yandım Kirez aylari gibi Gel sarılıp yatalım da Tütün taylorı gibi	2 Davuşanın beşine İzi sürelim izi Gel sarılı yatalım Gitsin desinler bizi
3 Evlerinin önünde Çarşı var idi çarşı Gel sarılı yatalım Dosta düşmana karşı	4 Gel sarılıp yatalım da Kimseye demem seni Gel sarılıp yatalım Bunlara demem seni Seni Urum'un gızı da Verem eyledin beni

5 Püsküllü çantayimi da
Asacağım dallara
Verem eyledin beni
Bak kalduğum hallara

6 Aldım tüfeciğumi
Aldım da gideyırım
İlişma bana dedi da
Yandım da tüteyırım
Dokunma bana dedi
Yandım da tüteyırım

7 Kemeçemi öttüren de
Kemeçe sağıridır
Uy da bana gidelim da
Dünyanın ağıridır

8 Uy da bana gidelim da
Ne olursun güzelim
Geldi ayrılık günler da
Konuşu da güzelim

9 Karadeniz'in kumi da
Yığacağım yugumi
Sevdali kucağında da
Aldırayım uykumi
Ha bu yol benim yolum
Hani ya senin yolun
Kız başuğun altında
Hiç durmadi mi kolum

10 Evun başu yol oldu
Ben geçtim de ne oldu
Elalem sevda etti da
Ben ettim de ne oldu
Nereye gideyisin
Ben de gelecek miyim
Gelma deyisin bana da
Ben da ölecek miyim

548

Belki De Delirirdim

1 Havva'm havalanırsın
Düşer yuvarlanırsın
Havva'm kociya gitma
Belki bana kalırsın [Kavuştak]

2 Aldım Havva'ma bir ev
İzmir konaklarından
E Havva'm kalkmayasın
Ölüm yataklarından

3 Havva'm bal mı akayi
Güzel dudaklarından
Gözyaşların kan olsun
Aksın yanaklarından

4 Çarşidan aldım duzi
Ne gırmızı gırmızı
Havva'm mala tamah etmez
Verin dengine gızı

Kavuştak

5 Çarşıda çalışırım
Ustama danışırım

6 Canıma çeke çeke
Sabun gibin eridim

Yeniden bir yar sevdim
İnşallah kavuşurum

Akıllı bir şey olsam
Belki da delirirdum

549

Elveda Arkadaşım

- 1 Elveda arkadaşlar
Dünya sizlere kalsın gençlere
Şevket Köroğlu tarafından
Trabzon'un çok sevilen bir havası
Çalmakla gurur duyarız
Merhaba arkadaşlar²¹⁴
- 2 Ah gene da geldi yaz günleri garip
kuzum ohohoooy
Oy gel ağla beni garip kuzum
ohohooy eheheeyy
ohohoooyy
Ah gene de aldı bana boz tegemun
geneğu garip kuzum eheheeyy
Ah yârim galdı yaylalarda yalağuz
bakmayacak yüreği ohohoooy
- 3 Gız seni vursun dağın da
Çözülmiyi bel bağın
Bağlasana onları da
Düşer yiter kuşağan
- 4 Kız seni vursun annen de
Koyusun seni yerlere
Sarılp da kalalım
Yeşil lifterilere
Lifterinin kukari
Büydü yerden ukari
Çok hoşuma gideyi
Güzellerin kibari
- 5 Yükle dim kır atımı
O yörusun yörusun
Neler eyledin bana da
Ah cahilim görürsun
Bana neler eyledin da
Ah hayırsız görürsun
- 6 Düşüm bi sevdalığa da
Ömrümde çekeceğüm
Dinle sevdiğim dinle
Bak neler diyeceğüm
Gezduğumuz yerleri
Güzelciğüm hatırla
Gezduğumuz yerleri
Sevdiceğüm hatırla
Gezduğumuz yerlerde
Otur da beni ağla
- 7 Gezduğumuz yerlerin da
Hep kurudi çimeni
- 8 Kız babağın salına da
Omuz vurayım omuz

²¹⁴ Ezgisiz, sözlü bir şekilde ifade edilmiştir.

Ben kandırdım babanı kız
Sen de kandır anneni
Kandıramaz ki domuz

Kandırmazın anneni
Ne domuzsun ne domuz

Eller yukarı
Al aşağı oğlum hop hop hop yaşaa

550

Çok Domuzsun Domuz/Sarıldı Boğazıma²¹⁵

1 Oldi orda bir kiraz
Düşecek ağızıma
Ayrılmam senden dedi da
Sarıldı buğazıma

2 Buğazıma sarıldı
Çözüldü kuşakları
Guşağının sesine
Uyandı uşakları

3 Dedim ona sevdiğim da
Uyutsana onları
Anca uyuttum dedi da
Allah alsın onları
Dema güzelim dema da
Beklerler sığırları

4 Kemeçemün üstüne
Parmak vuralım parmak
Yakışır mı şanına da
Sevişip de ayrılmak
Yakışmadı sevdama da
Sevişip de ayrılmaz

5 Hamam hamam olası da
Hamam berber aynası
Hamama genişmedi da
Gadırga'nın yaylası

6 Masa üstünde bira
İçeruk ara sira
Ah benim nazlı yarım
Geçince bize uğra
Ah benim sevdiceğim
Gidinde bize uğra

7 Kadırga'yi dolaştık
Camede bayramlaştık
Ayrılacak sırada
İkimuzlan anlaştık

8 Seven seveni alsın
Allah'ın emri böyle
Gideyirim Fadimem
Hakkını helal eyle

9 Ah Kadırga Kadırga da
Cumağan gelmedi mi
Ah gülüm yalanların da
Daha tükenmedi mi
Kadırga'nın arkası

²¹⁵ Türkü adları farklı kaydedilmiştir ancak her iki türkü de aynı sözlere sahiptir.

Bugün olur haftası
Yanıyor sevdalıktan
Yüreğumun ortası

551

Ah Felek

1	Aradım bulamadım oy E kız senin ablani da Sana felek ne ettim da Döndün bana arkani Felek sana ne ettim oy Döndün bana arkani	2	Bugün Cuma ertesı oy Pazar günü kaziyim da Yak lambami ah felek da Bir muma da raziyim
3	Evun başında volar oy Bir gurşun atsam fırlar da Bakalım zalım felek da Kimde idi kusurlar Zalım felek bakalım oy Kimde idi kusurlar	4	Ya ver bana ver bana Dorali tabancami Sana felek ne ettim da Birakmadin yakami oy
5	Meyhane göşesinde oy Kırıldı kaldı şişem da Niye aldadın beni oy Kara gözli Ayişe'm Evde iyi yemeği oy Eder güzelim yersin da Kaburgana vurursun Ey gidi şen getirsin Kız annenlan ablan da Yıktı ocaklarımı da Kaburgana vurursun Yolarsın saçlarını	6	Gökteki yıldızları Saysam ardı gelir mi Sevdaliği azanların oy Veremi tükenir mi Söyle asker söyle de Aldı kalbuni duman Urum'un gıcuğazı da Değil baban Müslüman

552

Bir Kara Duman Sardı

1	Bir kara duman sardı Kadirga dağlarını	2	Allah'ından bulasın Edersen bana buştluk

Kara çorap üstine
Dizdi yün bağlarını
Daha üstine giydi
Çiçekli fistanini
Yürüsana güzelim
İnek kesti bağını
Daha üstüne sardi
Kırmızı bel bağını
Yürüsana güzelim
Bakacağım halini
Daha üstüne sardi da
Pamuk peştamalını oy

3 Kemeçemi öttüren
Reçinadır reçina
Geyindi de kuşandı
Benzeyi güvercina
Bir duman indi dağa
Yağa geliyi yağa
Giyindi de guşandı
Yuvarlan da gel bağa
Olayım güzelime
O ne deyi ne deyi
Salı günü sevgilim
Trabzon'a gideyi
Trabzon'dur yolumuz
Para tutmaz elimuz
Olmasa güzel kızlar da
Ne olurdu halumuz

Daha üstüne geydi
Yarım kırmızı üstlük
Taniyamadım seni
Ya dön beri dön beri
Daha üstüne sardi
Kara seyah çömberi
Yağışığı mi sana
Beni bırakıp kaçmak
Daha üstüne sardi
Yarım kukuli yaşmak
Kemeçemi öttüren
Eşeğudur eşeğu
Giyindi kuşandı da
Oldu goyun şişeğu

4 Yaylaları gezersın
Çimenleri ezersın
Yedi dürlü çiçek var
Hangisine benzersın
Senden geçemeyirim
Bu durak dere gudur
Sari çiçek bulursan
Bil ki sevdiğim budur
Olayım güzelime
Ateşine yanayım
Yedi dürlü çiçeğin
Hangisine kanayım
Yaylalardan geliyi
Güzeller de burdadur
Ben sevdim eller aldı da
Nasıl edeyim sabır

553

Düşüm Cezaevine

1 Geldim zalim gurbede
Geçineceğim diye
Yagaladiler beni
Habis kaçağı diye

2 Allah'ım ne edeyim
Bu uzun geceleri
Vurdiler gollarıma
Demir kelepçeleri

- Kır atımın beline
Vuracağım kandarma
Yagaladiler beni
Yirmi tane jandarma
- 3 Yakaladiler beni
Akti gözümde yaşlar
Nasil görüneceğüm
Bak akayı kardaşlar
Güle çıktım gülmedim
Gülde düştüm ölmedim
Aç kapıyı gardiyan
Doya doya gülmedum
- 5 Üzülma sen sevgilim
Gün olur gavuşuruz
Eğer idam olursa
Ahrette buluşuruz
- 4 Düştüm cezaevine
Yürek doldu taşayı
Murada ermiyenin
Acab nasıl yaşayı
Habishane içinde
Kalbim ölma dileğüm
Aç kapıyı gardiyan
Batmiyacak yüreğim

554

Çekilmiyor Bekarlık

- 1 Kız kaçacak oldu mi
Yan basar ayağını
İner ağıra çözer
İneklerin bağını
Suya gider yan gırar
Testinin dudağını
Annesi da bilmeyi
Gızinin merağını
- 2 Akşam oldu ışıyı
Horozlar ötüşüyi
Kız daha evlenmedin
Yüzlerin buruşuyı
Akşam oldi karanlık
Aldi canımı darlık
Biliyisin e anne
Çegilmeyi bekarlık
- 3 E gız sana ne oldi
Söyleyi da gülsena
Yemeğin hazır kızım
Oturup da yesena
Bir mektub geldi bana
Eldi güzelim eldi
Yemiyeceğüm anne
Yarum akluma geldi
- 4 Derede tütün dami
Kız alasın gadami
Vallah verem edeyi
Bu sevdalık adami
Sevdaliyim güzelim
Yakandaki pullara
Kayip ettim yarimi
Kendimi buralara

- 5 Gelme kapilarima
Başımı tarayırım
Kayıp ettim yârimi
Ben onu arayırım
Sandığın kapağında
Doriya bak doriya
Kayıp ettim yârimi
O geldi mi buriya
Sevdaliyim güzelim
Eyledin beni deli
Uğradi mi buriya
Yedmiş beşin modeli

555

Almanya Kızları

1	Alamanya'ya gittim İstikbalumuz için Gavurların içinde Göremedim hiçbir gün Böyle yâri neyleyim Beni sevdi gideyi Almanya'nın kızları Hep bisiklet süreyi	2	Cumartesi dedi mi Kastavuz'a ²¹⁶ giderler Kastavuz'a giderler Aspakola içerler Yakışikli gördü mi Gel oturalım derler Az bıyığın var isa Sen şayizesin ²¹⁷ derler
3	İnip de kıracağım Deredeki buzları Hiç hoşuma gitmedi Sarı sarı kızları İspanyol bantul giyer Almanya'nın kızları İçilmez arkadaşlar Kireçlidir suları	4	Ah Türkiye Türkiye Oldun Kâbe toprağı Saldın gurbet ellere Bu sevdali uşağı Saldın gurbet ellere Bu sevdali uşağı Saldın Alamanya'ya Bu sevdali uşağı Domuz eti buldi mi Ekmek gibi yeyiler Utanma yoktur burda Hep çıplak gezeyiler

²¹⁶ Karlsruhe şehri.

²¹⁷ Şayze Almanca bir kelimedir. Almanca'da şayze hakaret olarak kullanılmaktadır.

- 5 Almanya'da durup da
Kömür tozini yeduk
Sanki burda büyüdük
Türkiye'yi unuttuk

556

İki Günlük Sevgilim

1 Kapısının önünde Var idi taşlar taşlar Azıcık dinleyin beni Kıymetli arkadaşlar Deriye dalacağam Bir balık alacağım Bir kız sevdim sahildan Hesapta alacağım	2 Oni sevdim seveli Vallahi oldum deli Bir kız sevdim sahildan Yedmiş beşin modeli
3 Her gün çıkar kapiya İsmimi çağıriryi Bir gün söyledi bana Başım çok ağıruryi	4 Öyle bana söylerken Boğazcuğu da dondi Aradan bir gün geçti Sevdiğum hasta oldi
5 Onun hasta olması Deldi bağrımi deldi Kavuşamadım ona Ölüm haberi geldi	6 Çıkup oturacağım Boztepe kıranuna Yedi aylık sevgimi Koydum came yanina
7 Evun başında kuyi Alirler ondan suyi Hiç daha uyanmasın Uyu güzelim uyi	8 Başında kara papak Açayı yeşil yaprak Sen de sevdin yârımı Hıyanet kara toprak

557

Suya Giden Sevgilim

1 Çaldimi kemeçemi Güzellerune derim Suya giden sevgilim Gözlerini öperim	2 Suya giderim suya Elmayı soya soya Olayım güzelime Sarayim doya doya

Yanağını öperim
Suya giden Emine'm
Yanağını öperim

3 Suya gittim bulmadım
O sevdali yârimi
Ben sevdim aldı eller
Allah alsin canımı
İki kız sordı bana
Hangimuzi alırsın
Yar sen da benim gibi
Şu halıma galırsın

4 Bir karacuk ver bana
Güzelim ne olursun
Bir karacuk ver bana
Emine'm ne olursun
Benim günahlarımdan
Yanar da kül olursun
On günlük yoldan görsem
Sevdiğimi yürürüm
Allah büyüktür elbet
O günleri görürüm

5 Gel seninlan gidelim
Yarım Erik Beli'na
Bir gün olur düşersin
Bu Şevket'in eline

6 Ayrılma benden dedi
Sarıldı buğazıma
Olayım güzelcuğum
Küçücek buğazına
Olayım ah güzelim
Küçücek buğazına

7 Gel dedim da gelmedi
Bana ne diyeceksin
Ölme yârım ölmessin
Çanımi yiyeceksin

558

İnsanlıktan Çıktın Mı

1 Kapisında kirezler
Onlar meyva vermezler
Sen bir fakir Şevketsın
Beni sana vermezler

2 Evine geldim yârım
Hiç kalbini yıktım mi
Fakir düştüm sevgilim
İnsanlıktan çıktın mi

3 Derin derin göllere
Sevgilim dalamadım
Derin derin göllere
Sevgilim dalamazsun

4 Öyle bir güne geldik
Sözlerime ganarsın
Eğer almassan beni
Cehennemde yanasın

Ben bi zengin kiziyım
Sen beni alamazsin

5 Denize dalacağım
Bir balık alacağım
Annemi yula getir
Ben seni alacağım
Denizin ortasına
Bi gırşun atacağım
Annen ayırı dursa
Kaçırıp alacağım eeey

6 Aşlamayı haşladım
Erik verecek diye
Yarimi kucakladım
Annen verecek diye
Gidip de bakacağım da
Manavların tuzına
Olayım kaynanama da
Hele hele kızına
Kız ben seni benzettim
Yayıktan çıkan yağa
Olayım kaynanama
Kızını verdi bağa eeey

7 Yaylaların dumani
Niye yoktur dumani
Yaylaların dumani
Hiç durmayı dumani
Olayım kaynanama da
Hepisinden imanın
Atımı çektim hana
Aldi koyın tavana
E ben kurban olayım
Şu benim kaynanama eeey

559

Gittim Yarın Evine

1 Gittim yarın evine
Yağlan yumurda yerdi
İstedim annesinden
Ben garişamam dedi
Baksana nazlı yârim
Gözlerimün yaşına
Annesini bırakıp
Gideyim kardaşına

2 Olur olmaz sözleri
Dedi güzelim dedi
Kardeşine yalvardım
Vururum seni dedi
Yalvardım gardeşine
Vururum seni dedi

3 Emine'mi almazsam
Ben ölme mi öleyim
Dedim kendi kendime
Halasına gideyim
Gidip de bakacağım
Bakırcı davasına
Sekiz saad yalvardım
Yarimun anasına

4 Bir mektup geldi bana
Benim yârim öliyi
Boztepe'den aşağıya
Baktım yârim geliyi
İndi bi duman dağa
Yağa geliyi yağa
Dedim ona Emine'm
Kurban olayım sağa

5 Gel seninlan gidelim
Yarin fol ağzına
Ayrılmam senden dedi
Sarıldı buğazıma
Tavuşanın peşine
İzi kuralım izi
Dedi gelma beşime
Vurirler ikimizi

6 Yarım senin yüzünden
Kaybettim habu yolu
Bize sebep olanlar
Değil Allah'ın kulu

560

Bostepe Taşlarına

1 Çikup oturacağım
Boztepe daşlarına
Yandım Eminem yandım
O sari saçlarına

2 Daha oturmam sensız
Erdoğdu daşlarına
Tekrar kurban olayım
O kara gaşlarına

3 Kızmasın ya Emine'm
Şevket'in sözlerine
Kurban olayım yavrum
O kara gözlerine
Yavrum kurban olayım
O kara gözlerine

4 Bakmaz oldum Emine'm
Akçaabat'in dağına
Kurban olayım yavrum
O güzel dudağına

5 Arayayım yârimi
Arayayım bulayım
O küçücük burnuna
Yarım gurban olayım

6 Derede yırganım var
Gümüştten yorganım var
Alırsam Eminem'i
Kara koç kurbanım var
Bir duman indi dağa

- 7 Suya giderim suya
Elmayı suya suya
Kaç gel bana Eminem
Göreym doya doya
Kaç gel bana Eminem
Seveyim doya doya
- 8 Kapıda bal armudi
Kurusun dibi dibi
Gel sarılı yatalım
İkimuz gardaş gibi
Belimde tabancamlan
Aldım da atacağım
O incecik beline
Sarilip yatacağım

561

Askere Gidenlerin

- 1 Yaylanın çimeninde
Eni var idi eni
Altmış yedi senesi
Asker ettiler beni
- 2 Geldi Mayıs ayları
Yaylıya gidilir mi
Altmış yedi senesi
Askere gidilir mi
- 3 Asker ettiler beni
Çanakkale dediler
Saç sakal bıyuğumi
Ne var ise kestiler
Kodinin gıymetini
Argadaş bil dediler
- 4 Alacağım gız seni
Hem vallaha billaha
Daha uç günlük asker
Gideyırım mutfağa
Dedim kendi kendime
Acab ni yapacağım
Daha uç günlük asker
Soğan doğrıyacuk
- 5 Bizim mutfağın öni
Durur çarşıya garşi
Bizum mutfakta bişer
Vallah mercimek aşi
Onun üstünü yeyi
Kardaş Çavuş Onbaşı
Doymadın asker aga
Kaşı başını kaşı
- 6 Askere gidenlerin
Ağlayı anneleri
İkballadır ikballa
Oların dönmeleri
Asker olucağımı
Ben Trabzon'da duydum
Yanmış yüreklerime
Soğuk sulari koydum

Pencerede Tül Perde

- 1 Pencerede tül perde
Perdenin uci yerde
Arar seni bulurum
Gonuştüğumuz yerde
Öyle bi derde düştüm
Gittim güzelim gittim
Tepe başi kazmaya
Bakmaya davet ettum
- 2 Yaz aylari gelende
Fatma çayıri biçer
Bağırdım şef garsona
Bagın Fatma ne içer
Aldığım paralari
Taktın güzelim taktın
İki şişe şampanya
Bi porsiyon şiş yapın
- 3 Gül bitelim bitelim
Dökülu da yitelim
Şampanyayı içtuk
Haydi Fatma gidelim
Aldığım paralari
Yar buğazina takti
Garip Şevket ne etsin
Çepte on kuriş kaldi
Çebum zayıflayınca
Hep yayan yola bakti
- 4 Gaybana goyuncuğum
Heye gelmedi heye
Yayan yürüdüm yolu
Yandım Dahtakaliye
Bıçağımı çekip da
Kız babana adayim
Fatma bekle ha burda
Saadimi sadayim
- 5 Bıçağımı çekip da
Babana atamadım
Yanaştım Sirkeci'de
Saati satamadım
Kadirga'dir Emina
Serdim mendil yanina
Satamadım saadi
İndim kızın yanına
Olsun bakalım olsun
Suyu testiye dolsun
Satamadım saadi
Fatma canın sağ olsun
Odur da gonuşalım
Bura değıldir yeri
Bismillah ile bile
Çekti fortmeni geri

Sakarya Güzelleri

1 Dere sürdi gideyi Yaylalardan gazeli Senden başka sevmedim Sakarya'nın güzeli	2 Derin derin göllerin Yar dibine dalayım Sakarya'nın güzeli Canlarına olayım
3 Akyazi Adabazar Kaymakam yazi yazar Sakarya güzelleri oy Tarlada pancar kazar	4 Düz olur argadaşlar Sakarya tarlaları Kızlar pancara gider Giyerler şalvarları
5 Suya yolladım seni Sudan duttiler seni Annen kolundan tutsun Bana yollasın seni	6 Kel ırmağa ukari İrmağın gözündeyim Eğer gelirsan bana da Ben gene sözümdeyim Eğer bana gelirsan oy Ben gene sözümdeyim
7 Çamdan sakızanımi Aldım kucacığıma Sakarya güzelini de Yazdım biçacuğuma	

Çamaşır İrmağında

1 Nasıl geçeyim yardan Yüzüğü barmağında Aradım buldum yâri Çamaşır ırmağında Güzelimin eline Alıp yakayım kına Evlerumun üstüne Vardım indim yanına Vardım indim yanına Kuş dalda oguyuken Boğazına sarıldım	2 Otur da konuşalım Bura değildir yeri Dere aldı şeyleri Annem dövecek beni Oyla deyince yarım Heman döndüm içeri Tüfeğin tabanı ile Garıştırdın gönleri Yağışıyi mi sana Beni bırakıp kaçmak Garıştırdın günleri

Çamaşır vuruyiken

Buldum bi pulli yaşmak

Beni yedin dikettin

Urum'un uşağını

Az daha garıştırdım

Buldum da guşağını

Ben rüyasını gördüm

Güzelim eleceksin

Buldum eşyalarını

Ne müjde vereceksin

Bir duman indi dağa

Yağa geliyi yağa

Canımdan gayrısını

Şevket vereyim sana

3 Beğenemedim yarım
Senin demeciğini
Verdim çömberciğini
Tuttu memeciğini
Beğenemedim yarım
Senin demeciğini
Verdim çömberciğini
Öptüm yanacığını
Beni yedin dikettin
Ermeni'nin uşağı
Az daha oynayıgen
Verdim ona guşağı
Çok bozuldun güzelim
Kalırsın sariliğa
Vurdum sarıldım ona
Kariştik çaliliğa
Bu yıl ben bir şey oldum
Gülmem güzelim gülmem
Kariştik çaliliğa
Daha ni oldum bilmem

565

Kızlar Oyun Havası

Enstrümantal.

566

Sallama

Enstrümantal.

567

Karar Verdim İçmeye

1	Trabzon limanında Aldi bana bi şişe Trabzon limanında Tutti bana bi şişe Habu yalan dünyade Bak bana olan işe Karar verdim içmiye Bir daha sevmemiye Yemin ettim bir defa Emine'm dememiye	2	Yaktin beni Ayişe'm Kirez aylari gibi Yaktin beni Ayişe'm Mayis aylari gibi Gel sarılı yadalım Olalım gardaş gibi Gel sarılı yadalım İkumuz gardaş gibi Koyunda memeleri Ölsem da yemem oni Gel sarılı yatalım Kumlara demem oni Belimde tabancami Yaptım da atacağım O incecuk beline Sarılı yatacağım
3	İnce doğradım eti Doldurdum tenceriye Tüfeğin tabani ile Vururdum benceriye Saatimin kösteğu Boynumu dolaşmayı Hep kırdım pencereyi Oldi gavur açmayı Yıdurdum güzelimi Ben onu arayırım Hiç vurma penceriye Başımı tarayırım Bu yılki koyunlari Bile bekleruz bile Aç kapıyı güzelim	4	Güle çıktım gülmedim Gülден düştüm ölmedim Habu yalan dünyade Muradıma ermedim Habu yalan dünyade Öleceksın ölenlan Sevdağ iyi şeydir Yabacaksın bilenlan

Tararık onu bile
Usul yanaşmazsan gel
Dahtalar oynamasın
Evun başundan dön gel
Seni annen duymasın
Kalk güzelim seninla
Yarım fol ağazına
Ayrılmam senden dedi
Sarildi buğazıma

- 5 İki kafa bi yere
Yatıp uyumayasın
Kız sen da benim gibi
Dertten kurtulmayasın

568

Yaktı Beni Ayşe

1 Bir sigara yakayım Çekeyim aci aci Vallahi yağışmayı Bi evde iki baci	2 Büyüğü baldizumdur Küçüğü can ilaci Güneş çıktı geliyi Olayım şafağına Bir evde üç kız gardaş Olayım ufağına
3 Koydu beni Ayşe Dünyanın merağına Ayşe'ye verdiler İki altın bi nişan Donatsalar altına Gene hali perişan Gel sarı dilim dilim Gel yanıma sevgilim Alamazsam Ayşe'yi Vurun beni eldürün	4 Kadirga obasında Burma buralım burma Böyle aksi tecelli Ayşe halimi sorma
5 Trabzon limanında Hem mum yanar hem fener Bizi kavuşturanın Mezarına nur ener	6 Bi mektup yazacağım Yaylanın çimenine Dinine imanına Dolanayım Emine

7 Akşam oldu ışığı
Horozlar ötüşiyi
Ayşe evlenmedin
Yüzlerin buruşiyi

8 _____
_____ 218
Kız babağın evinde
Kocadın dura dura

9 Dedi ulan e Şevket
Sen beni alamazsın
Ben çahilin biriyim
Beni kurtaramazsın

10 Aldayıp durma beni
E ufağım ufağım
Hayde biz da gidelim
Ben dert ile ortağım

569

Akçaabat Yol Havası

1 Dedi ulan e Şevket
Beni mi yiyeceşin
Yiyecek beni yılan
Vardim yanına gittim
Söyledi bana yalan
İnce uzun boyına
Hayran kalmışım hayran
Ben ondan su istedim
O da veriydi ayrıran oooy

2 Yaylanın çimeninde
Hopal gezeyi hopal
İki tane sevdam var
Biri kör biri topal
Derin derin göllere
Ah güzelim dalayım
Biri kör biri topal
Hangisini alayım
Yaylanın çimeninde
Hopala bak hopala
Dursun geri ha oyle
Çok yakinum topala hey heey hey

3 Yağayı kar yağayı da
Evin kaburgasına
Benzeyi güzelcuğum
Gelin abılasına
Alaca çorabını
Ben mi dokutacağum
Sevdalık mektebinde
Seni okutacağum
Alaca çorabını
Ben dokudum dokudum
Sevdalık mektebinde

²¹⁸ 03.22-03.25 arası plak takılmaktadır.

Yedi sene okudum oooy

570

Vakfikebir Kız Horonu

1	Gideceğim Torul'a Ben yorula yorula Baban vermedi seni İki gözü kör ola Kar yağayı yağayı Sidiksa ²¹⁹ başlarına Baban seni vermedi Yalvar kardaşlarına Vermedi seni baban Yalvar gardaşlarına	2	Akşam oldi güzelim Yaksana ışığını Akşam oldi Fadime'm Yaksana ışığını Allah alsın elinden Kınalı beşigini Akşam oldi güzelim İşik yakalım ışık Beddua ettim seni Donatmıyasın beşik Ettim seni beddua Donatmıyasın beşik Al oğlum sol sağ yaşa
3	Eylama fındıkcılık Değil kızlar nişanlı Kız sana kurban olsun Yalan dünyanın mali Sevdaluk ede ede Çıkacak canlarımız İkimuzu vursalar Karişsa ganlarımız Bir bugün geldi yârim Bi da Sali gecesi Otur da konuşalım Gönlümün eğlencesi Otur da konuşalım Katalım canı cana Alalım fare odi Yedirelim kocana	4	Odanın tavanları Rendelidir rendeli Sevdalık edeyırım Bu yılki güzden beri Sevdalık etti maraz Güya sevda can almaz Sevda adini bilen Kızından para almaz Al aşığı oğlum yaşa

²¹⁹ **Sidiksa:** Trabzon ili, Düzköy ilçesi, Çayırbağı köyünün eski adı. Kuzeyinde Mula, Çal, doğusunda Çalköy, güneyinde Beypınar Yaylası, Gürgendağ köyleri ile çevrilidir.

Al aşıağı oğul sol sağ^ğ
Ha ha yaşıaa

571

Ak Günlere Selametle

1	Köyde doğar lrz Hiç eksilmez ykumuz Düzensiz Türkiye'de Ecevid umudumuz	2	Essalumun aleyküm Erbakan'ım söyledi Ecevid Erbakan'i Aldi kabul eyledi
3	Ecevit'le Erbakan Hkmedi kurdular Süleyman Demirel'i Yreğunden vurdular	4	Ecevid Karaoğlan Erbakan gelin oldi Demirel'in gözleri Şimdi yaşı ile doldi
5	Koyunlar dağda gezer Bülbüller bağda gezer Demirel sağ tarafta Ecevid solda gezer	6	Bu güzel vatanımı Bazıları yediler Ecevidlan Erbakan Ak günlere dediler
7	Kaybettin Demirel Gözün yaşı ile dolsun Başbakan Ecevid'im Sana selamlar olsun		

572

Trabzon'un Her Yeri

1	Trabzon'un her yeri Bir mesire yeridir Burası Türkiye'nin Çok güzel şehiridir	2	Turistik yerlerini Gezenler hayran olur Kisarna'nın suyuni İçenler şifa bulur
3	Tarlalar dibi mısır Fındık ile doludur Burada balık hamsi Sofraların glidir	4	Atatürk'ün köşkünü Gel de gr Trabzon'da Boztepe'den seyir et Bak neler vardır orda

- 5 Trabzon'un yolları
Dönümüne gideyi
Ayrı düştüm oradan
Ölümüne gideyi
- 6 Ah Trabzon Trabzon
Görsem konaklarını
Bir daha seyir etsam
Fındık yapraklarını
- 7 Şevket'im Trabzon'da
Hadiramdir bu şiir
Bu güzel memleketten
Bilen alır her şeyi

573

Gel Gidelim Ormana

- 1 Ben gördüm güzelimi
Tarlada ekerlerdi
İşmar ederdim ona
Altın altın gülerdi
Bağardı dedi bana
Şevket var git işine
Şimdi küfür edeyim
Ağazına dişine
Olayım güzelime
Ben seni yana yana
Ne olursun güzelim
Gel gidelim ormana
- 2 Elbisem var deyi
Ceketimi de sattım
Ormanda gezeyiken
Bir iş atacaktım
Baktım iki tane kız
Sandım beni görüyor
Birisi gelin imiş
Kıza yoğurt veriyor
Onlar da zannediyor
Bura bir ıssız mevki
Kız öğrenmek isteyi
Kocada olan zevki
- 3 Ah girersin girersin
Biraz beri gelesin
Koca ne tatlı şeydir
Çare git da göresin
Gideyiken göprüden
Aldı biçâ amcaya
Gel okuyayım seni
Tez gidersin kociya
Vuruldum elüyurum
Sevdali Hatica'ya
- 4 Ah gidi benim yârim
Yaylalardan geçtin mi
Soğuk soğuk sulari
Eğulup da içtin mi
Soğuk soğuk sulari
İçtik güzelim içtik
Yaka canımı yaka
Geldi yanımdan geçti
- 5 Yaylaların ukari
Dumanı dumanı
- 6 Körolası çirası
Yağarım da yanmasın

Kadırga'nın başları
Hiç durmayı dumandı
Aldayı beni durma
Yok mu dinin imanının
Ormanın açığına
Çıktım da oturmadım
Aradım nazlı yâri
Aradım bulamadım

Ellere beni verma
Görüp dayanamazsın
Yaylaları gezersin
Çimenleri ezersin
Yedi dürlü çiçek var
Hangisine benzersin

574

Beyoğlu Kızları

1 İnip da kıracağım yar
Deredeki buzları
Çok aldayı adami
Beyoğlu'nun kızları

2 Böyle yâri neyleyim
Sevdi beni gideyi
Beyoğlu'nun kızları
Hep ispanyol giyeyi

3 Kız sana demedim mi
Var ayvanda karınca
Aleme başluk oldu da
Hacılara varınca

4 Enip da kıracağım da
Deredeki buzları
Yedi canımı yedi
Sari sari kızları
İstanbul dedikleri
Türkiye'nin yarısı
Öldürüyi adami
Sari sari garısı

5 Ayişe Fadime
Yiyeyim o dilleri
Kocasi çirkin olan
Karıştırir günleri
Kocan kalayı olsa
Bir sağana vurulmaz
E Allah'ım olmasın
O kocalan durulmaz
Nereden buldun aldım
Elin nafiyesi
Ettin başına bela
Elin nafiyesi
Yaylanın çimeninde

6 Asmanın iyi olur da
Çiçeği solmiyani
Bu hastalık buluyi
Kaderi olmyani
Kadersizim güzelim
Kaderime küselim
Aldiler bizi guzim
Biz daha ne edelim

Var idi garın garın
Geçtik biri birinden
Ey gidi nazlı yarım

5.15. Yusuf Cemal Keskin ve Repertuarı

Yusuf Cemal Keskin, 1954 yılında, Çaykara'nın Günebakan köyünde doğdu. Son yıllarda Trabzon'da yetişen kemençeci ve türkücülerin en ilginçlerindedir. Kemençesi pes perdeden akortlanmıştır. Kemençelerinden biri 4 tellidir. Yusuf Cemal Keskin, yöresinin eski türkülerini de arayıp buluyor ve yeniden söylüyor.

Yusuf Cemal Keskin'in asıl mesleği basın ve reklamcılık işleridir. Bugüne kadar çeşitli kemençe şenliklerine katılmıştır. Bazı türküleri TRT arşivlerine alınmıştır. Çok sayıda kaset doldurmuştur (Duman 2004: 191).

575

Çilli Kız

1	Dere akayı dere da İki taştan bi yere Al getir beni dere Yarım olduğu yere	2	Oy çilli çilli kız Saçları dizgili kız Alalum birbirini Kaşları çizgili kız [Kavuştak]
3	Yayladan akar sular Doldurur dereleri Yakti kalbimi yakti Bu köyün güzelleri	4	Güzellerin eyisi Keşanini yan bağlar Sana bakmakla erir Yüreğümdeki yağlar
	Kavuştak		Kavuştak
5	Has mendil has peştamal Mandon _____ ²²⁰ olsun Alacasan al beni Derdumden kahrolursun	6	Gel gidelim ormana Odun edelum odun Odun değil meramum Seni kalbime kodum
	Kavuştak		Kavuştak

²²⁰ 02.19-02.20 arası anlaşılammıştır.

Ben Yürüye Yürüye

1	Ben yürüye yürüye Çıktum yazili taş Sormayisun güzelum Neler geldi bu başa	2	Burda horon olmadı Düze çikalum düze Bu gaybana sevdaluk Hiç gelişmeyi bize
3	At başuna başuna Çemberun firkatini Gel edelum sevdaluk Çıkaralum tadını	4	İmam çıkar mindere Okuyor hutbesini Sarma başına sarma Helin nafilesini
5	Pencereden bak beni Beğenursan al beni Beğenmezsan beğenme Beğenenler var beni	6	Tarlasının dibinde Vardır üzüm asması Şenletti buraları Ha bu köyün yosması

İnek Kesti Bağını

1	İnek kesti bağını Açtı Dumbul dağıni _____	2	Bahçesinde gül biter Dalında bülbül öter Bu gaybana sevdaluk Ölümden daha beter
3	Aldım elime ferman Okurum aman aman Bini aşan derdume Bulunmayacak derman	4	Daha bakmıyacağum Bulanık derelere Çok daha hatırladum Geçen eski günlere
5	Ha bu benim yüreğum Fırın gibi tüterdi İnsan sevduğı yâri Yarum bırakup gider mi	6	Oy Karganas kıralı Kim getirdi karbayı İki sığır bir dana Yeter bize ayrani

²²¹ 00.20-00.26 arası anlaşılammıştır.

578

Ah İnce Bel

1	Ah ince bel ince bel da Boylaruna maşallah Bizum evde gelin yok da Sen olursun inşallah	2	Ah ince bel ince bel da İnce belden bal olur İnce bel bizum eve da Gendi gelir bal olur
3	İnce belin zayıfı oy Tırabezan kadayıfı O ince bellerunden da Alamaduk hayıfı	4	Güz başlari ince bel da Çayirini biçince Alev alev yanarum da İnce beli görince

579

Eğildim de Su İçtim

1	Eğildum da su içtum Çeşmenun çanağından Güzellüğün bellidur of of of of of of of aman aman aman Kırmızı yanağından	2	Fınduk bahçelerinde Miras oynarım miras Kırmızı yanağından of of of of of of of aman aman aman Eğil öpeyim biraz
3	Fınduk bahçelerinde Mile oynarım mile Yalvar dudaklarına of of of of of of of aman aman aman Konuşsun benim ile	4	Fadime'm yeleğunde Neler var yureğunde Dün akşamki rüyamda of of of of of of of of aman aman aman Dolanurdun evumde
5	Oy değirmen değirmen Issız yerde dönersun Ne mutli olsun sana of of of of of of of of aman aman aman Ne güzel de yürürsün		

580

Oyun Havası

Enstrümantal.

581

Kırmızı Yanaklıyım

1	Ne kadar güzel olur Saçını tara yana Sen arama dur beni Sağ olsun arayanlar	2	Yayla çimenlerinde Otlar koyun kuzular Görünce sevdiğimi İki gözüm yaş dolar
3	Gözlerim yaş akarken Kız çeşmeyi aktırma Alacaksan al beni Başkasına baktırma	4	Kırmızı yanaklıyım Sandıklara saklıyım Anası da biliyor Kızına meraklıyım
5	Gideyiken yaylaya Buldu bakır parası Alacasan al beni Yema kama yarasi	6	Endum derede durdum Kız keşanuni buldum Bilsem o senun idi Onlari sarilurdum
7	Ah keşanlar keşanlar Keşani dokuyanlar Sarılır ona kızlar Görmez delikanlılar	8	Nereye gideyisun Yalan dünya aşığu Balli dudaklarunun Ben olayım kaşuğu
9	Pencere parmak parmak Bakım aralığuna Ey hoca nuska ²²² eyle Canumun darluğuna ²²³		

582

Yayladan Gelen Çoban

1	Kar yağar yağmur yağar Çoban koyini sağar Kızlar da gelinlere Koca halini sorar	2	Yayladan gelen çoban Yaylalarda kar var mi Kayıp ettum yârımı Yollarda gören var mi
3	Koyunlar indi pere Yosmam hane kazanur	4	Yaylalarda gezersun Çimenleri ezersun

²²² Nuska: Muska.

²²³ Darlık: İç sıkıntısı.

- Hiç mektubun gelmiyor
Yok mu yazı yazanun
- 5 İki sığır bir dana
Yayla yeter arkana
Kız alacağum seni
Öyle söyle anana
- 6 Yedi türlü çiçek var
Hangisine benzersun
- 6 Yaylacisin yaylaci
Geleceğum obana
Bile gezelum yarum
Öyle söyle babana

583

Kar Yağayı Yağayı

- 1 Kar yağar batman batman
Ben karlı yerde yatmam
Aman mezarcularum
Üstüme toprak atman
- 2 Oy gidi yalan dünya
Böyle mi kalacasun
Vur deyişun sevdani
Beni mi alacasun
Seni zalimun kizi
Canumi alacasun [Kavuştak]
- 3 Kar yağayı yağayı
Kalmadı e karası
Bir erin yedi seni
İyileşmedi yarası
- 4 Dağın altında dere
Taşın dibinde yeri
Kar yağdı da kapattı
Konuştuğumuz yeri
- Kavuştak
- 5 Kar yağayı yağayı
Fınduğun dallarına
Allah düşürsün seni
Bu benim kollaruma
- 6 Gel gidelim gidelim
Gidip da dönmiyelım
Gözden ırak olduksa
Gönülden olmiyalum
- Kavuştak
- 7 Habu yalan dünyanın
Edebi sonu gelmez
Dertli kederlilerin
Hiç işleri tükenmez²²⁴

²²⁴ Bu türkünün ardından "Sevdalısın Sevdalısın" adlı türkü gelmektedir. Türkü Rumca olduğu için deşifre edilememiştir.

Sultan Murat

1	Ne baldur ne Őekerdur Bu yaylaların tadi Yayla Şenliklerinde Gördüm Sultan Murat'ı	2	Sultan Murat düzinde Gelir oturur kızlar Bilmeyen da zanneder Gökten endi yıldızlar
3	Sultan Murat sulari Akayı damar damar Kırmızı yanağuna Vursam bir iki Şamar	4	Kırmızı yanaklıyım Sandıklara saklıyım Anası da biliyor Kızına meraklıyım
5	Sultan Murat sulari Akar da olur dere Mevlam yarattı seni Benüm gönlüme göre	6	Sultan Murat sulari Ya akmasun akmasun Olmaz böyle hasretluk Yureğumi yakmasun
7	Oy gidi Sultan Murat Ne güzeller göresun Ayrılma sevduğünden Sonra pişman olursun		

Bu Benim Dertlerimi

1	Eskiden sevdaluğun Bir başka idi tadi Şimdi o sevdaluğun Binde biri kalmadı	2	Bağrı yanuk aşuklar Hep gurbete giderdi Geride sevdaları Ömür boyu beklerdi
3	Zamanın yosmalari Sevgine dert eklemes Yarı bırakup gitse Bir ay bile beklemes	4	Ayruluk sabahında Yapışur yakasına Az zamanda gönlünü Kapturur başkasına
5	Eskiden sevdaluklar Oyle kolay olmazdı Birbirine soz veren Başkasını almazdı	6	Şimdi bir işmar ile Ayarlarsun onları Hepsi dört yapmak ister Sevdaluklar bahane

7 Eskiden sevdiğüm yar
Beni bekleyur hala
Yeni bir sevda ettüm
Oldu başuma bela

8 Gendi gendume dedüm
Alayim eskisini
Şeytan da deyr bana
Alsana hepisini

586

Bu Sene Gelemedim

1 Yarum bakmaz acidur
Canumun ilacidur
Koysan oni bi yere
Evun ihtiyacidur

2 Orta boyli bozarda
Gezdi geturdi biraza
Ben da seni alurum
O boylarin olmasa

3 Yarum geldi pazara
Kurdi terazisini
Allah'um değışturma
Başumun yazısını

4 Yağmur yağdı çektiler
Pazarun çadirini
Dedi bana kıramam
Annemun fakirini

5 Dedi ona anasi
Ha bu müşteri kimdur
Hiçbir şey almayacak
O benim müşterimdur

6 Deyeri çok yüksektür
Dedi var mi parasi
Dünyada bir tanedür
Yesun oni annesi²²⁵

587

E Fadime'm

1 Gelemedum güzelum da
Bu sene yaylalara
Senun yüzünden e kız da
Kaldım kötü yollara

2 Tabakamda tütün az
Kalem al deftere yaz
Bu sene gelemedum
Geleceğim gelen yaz [Kavuştak]

3 Ormana vurdum kürdi
İndi dereye durdi
Babağun akli olsa
Seni bana verurdi

4 Ha bu yalan dünyanın
Ebedi sonu gelmez
Kalpten kalbe bi yol var
Bunu kimse görmez

Kavuştak

Kavuştak

²²⁵ Bu türkünün ardından gelen "Canımın İlacıdır" adlı türkü Rumca olduğu için deşifre edilememiştir.

5 Ne yapalım güzelum
İkballarumuz ağır
Bizum evden geçerken da
Bir ağız bana bağır

Kavuştak

6 Gel ormana gidelum
Odun edelum odun
Odun değil meramım da
Seni kalbume kodum

Kavuştak

588

Oy Oy

Enstrümantal.

589

Sevda Yarası

1 Ben ağlarum el güler
Oy başuma gelenler
Benum derdume düşün da
Şimdi bana gülenler

3 Aldım dertli başumu oy
Sarıldum kemeçeme
O biraz ışık verdi
Gündüz ile geceme

5 Bekledum koyunları
Sürdüm çıkardum düze
Severdi gitti yarum
Oldum canlı cenaze

7 Bu aşkı çeke çeke oy
Kahrımdan öleceğüm
Sen evli da ben evli
Ben nasıl edeceğüm

2 Ağlarum gülenum yok
Kolumdan tutanum yok
Derdünden verem oldum
Gelup avutanum yok

4 Bu benum dertlerimi
Kız sen nazarlarını
İnşallah göreceğüm
Yakında mezarını

6 Amentü billahiyle
Kadere inanmışım
Gülmedim öbür dünya
Bu dünyada yanmışım

8 Gide gele bu yola
Gelur idi gelmedi
Allah'uma yalvardım
Yarum gene dönmedi
Allah'uma yalvardım
Cazi ninen ölmedi

Sevdik de Alamadık

1	Kondu ile Kadahor Pazarumuz var idi Sevduk da alamaduk Ne zorumuz var idi	2	Şu karşiki ormanlarda Hohor bağırur hohor Bizum pazarluğumuz Kondu ile Kadahor
3	Çapulamin alti yok Nerden bileyim oni Aldiler sevduğumi Kime diyeyim oni	4	Entaren uzun uzun Dört yani ucun ucun Ben sevdim eller aldi Olsun sedekem için
5	Para verdim Hasan'a Ha Hasan'a ha sana Otur da konuşalum Gel ya sana ya sana	6	E mahrama mahrama Ver ateşi gahrama Yarumla görüşürüm Her bayramdan bayrama

Yanmıştır Yürekleri

1	Kuş oldum memlekete Duştum gurbet ellere Ey Allah'um sabur ver Gurbete gelenlere	2	Sevda yarasi ile Memleketten ayrildum Aldiler nazlı yâri Ben ne dertlere kaldum
3	Gurbetun paralari Sarmayi yaralari Ayirdu nazli yardan Bu bağıri yanuklari	4	Ne anne var ne baba Kaldi bir garip dayi Şimdi bu dertlerumi Kim ilen anlatayim
5	Ne yapayim uşaklar Böyledur yazilarum Hiç olsun memlekette Olsun benim mezarum	6	Ben ölürsem uşaklar Olan malumi satun Tabutumun üstine Sevdi da öldi yazun

Yarım Geldi Aklıma

1 Terledi yanakların Yar çıkar mendilini Bana sevgilim dedi Yeyeyim o dilini Hım hım hım hım [Kavuştak]	2 Kız nasıl yıkayısun Peştamalin kirini Anan babani sari Biz de birbirini Kavuştak
3 Yarım geldi aklıma Elumden düştü kaşık Hiç gördün mi güzelim _____ ²²⁶ Kavuştak	4 Uşak babama söyledi Sanma darılacağım Seni gördüğüm yerde Vallah sarılacağım Kavuştak
5 Bugün seni aradım Rasladım gardaşına Ödüm çatladı sandım Bir şey geldi başına Kavuştak	6 Kız sana bi sarıldım Bir de sen sarıl bana Resim çektire çeke Oturalım yan yana Kavuştak
7 Resim sana yakışır Biz da birbirine Daha ayrılmayalım Ahtım gelsin yerine Kavuştak	

Yayla Yolları

1 Kalandar gecesinde Kış ondadur ondadur Ara nazlı yârini de İş ondadur ondadur	2 Bizim orda yapulur Kalandar çörekleri Tuzlamayı yiyenin de Yanmıştır yürekleri
3 Ben yedim o çörekten Sevdiğüm yâri gördüm O da gördü söyledi	4 Ben bu evde suyumi Kalandar'a saklarum Duyan da sevduğumi da

²²⁶ 01.47-01.49 arası anlaşılammıştır.

- Sana ben da söyledum
- 5 Zemheri üzüm ayı
_____ ²²⁷ Kalandar
Kalandar bir başkadur
Onda bir keramet var
- 7 Dediler portakalsun
Sen yaparsun bu işi
_____ ²²⁹
Orda yaktık ateşi

- Yatar da kucaklarum
- 6 Yedi mertekten söktüm
Onun odunlarını
Yedi yerden dopladum da
_____ ²²⁸

594

Fadime

- 1 İndim dereye durdum Fadime'm
Sahipsiz keşan buldum Fadime'm
Bilsem o senin idi Fadime'm
Ona bi sarilurdum Fadime'm
- 2 Oy Fadime Fadime Fadime
Sensin yayla çiçeği Fadime'm
Beni ilgilendirmez Fadime'm
Kiminle diyeceğim Fadime'm
[Kavuştak]
- 3 Bahçelerde bal kabak Fadimem
Sen tencerede tabak Fadimem
Sevgime inanmazsan Fadime'm
Kız kalbimi yar da bak Fadimem
Kavuştak
- 4 Oy Fadime Fadime Fadime
Kime diyorum kime Fadime
Dinle yaralarımı Fadime'm
Göstereydin hekime Fadime'm

Kavuştak

595

Çise

- 1 Kemeçemun üstüne
Çise vuruyor çise
Kız eğil kulağına
Diyeyim sana bişe
- 2 Koyun kuzu tarlaya
Yata yata yayılır
Elim eline değdi
Bu da nikah sayılır [Kavuştak]

²²⁷ 04.25-04.26 arası anlaşılammıştır.

²²⁸ 04.57-05.00 arası anlaşılammıştır.

²²⁹ 05.28-05.29 arası anlaşılammıştır.

3 On üç on dört yaşında
Beyaz yazma²³⁰ başında
Kız nasıl buluşurduk
Bizim evin başında

Kavuştak

4 Bir duman indi dağa
Geliyor yağa yağa
Benziyosun güzelim
Yayıktan çıkan yağa

Kavuştak

596

Fındık Bahçelerinde

1 Fındık bahçelerinde
Gezerdum senun ile
Yalvar dudaklarıma oy oy oy oy oy oy
of aman aman
Konuşsun benum ile

3 Hiç hayal eder misin
Neler var yüreğimde
Dünkü rüyalarım da oy oy oy oy oy oy
of aman aman
Dolaşır dın evinde

Kavuştak

2 Kırmızı yanaklıyım
Sandıklara saklıyım
Annesi de biliyor oy oy oy oy oy oy
birtanem
Kızına sevdalıyım [Kavuştak]

4 Eğildum da su içtum
Çeşmenin çanağından
Güzelliğün bellidur oy oy oy oy oy oy
Kırmızı yanağından

597

Derenin Kıyısında

1 Derenin kıyısına
Su verdim batlıcana
Bu canım kurban olsun
Sendeki datlı cana

3 Allı pullı piçağum
Piçağı satacağum
Seni derdiler küçük
Doldi koynum kucağum

2 Yüklen çayır yükünü
Gel kızara kızara
Ya al beni yar eyle
Ya koy beni mezara

4 Allahu ekber yazar
Kur'an'ın yaprağına
Ölürsem gömün beni
Köyümün toprağına

²³⁰ **Yazma:** Kadınların başlarına bağladıkları nakışlı başörtüsü.

598

Rize'ye Mandalina

1	Yüzdurdum kayuğumi Rizeliyim Rizeli Adam cebinde taşır Senin gibi güzeli	2	Bu gece gördüm rüya Olmadı bana ayan Kemençemin sesine Uyan Rizelim uyan
3	Rize'ye mandalina Gel salina salina Düşecum nazlanursun Tut portikal dalina	4	Rize'de Ziraat'da İçtim demli çayımı Sevdiğim buralidir Verin benim payımı

599

Güzelim Gidiyorken

1	Erik dalında bal var Yar yanağında al var Ben dünden razı oldum Sen de annene yalvar	2	Güzelim gidiyorken Bellerini sallama Ben zaten yaralıyım Bir yara da sen açma [Kavuştak]
3	Ey erenler erenler Aşka gönül verenler Bize merhamet etsin Sevenler sevmeyenler Kavuştak	4	Güzellik bir içim su İçesinde yutulur Sahte aşk gelip geçer Zamanla unutulur Kavuştak

600

Sallama

Enstrümantal.

601

Güneş Vuruyor

1	Güneş vuruyor güneş Karşıdaki dağlara oy Bana sıra gelende Giriyor bulutlara oy	2	Allah'ım bırakmasın Sevdiklerini yasta oy Yüreğimin yarısı Ölümcül ağır hasta

575

- 3 Geldi mübarek aylar
Uzak bana bayramlar oy
Ben sana doyamadım
Doysun kara topraklar

602

Vakfıkebir Görele

1 Vakfıkebir Görele Gel verelum el ele Annen seni vermezse Gel de kaçalım bile	2 Duman aldı dağlara Ben kaldum yaylalara Kara gözlü sevdiğim Geldi mi buralara [Kavuştak]
3 Ağasar'dan o yana Çıkalım Karaabdal'a Orda bir kuşu yedim Ya bag kaldığım hala Kavuştak	4 Kadirğa'ya giden yol Ne daracık daracık Zigana'nın başında Konuşalum azacık Kavuştak
5 Ah Kadirğa Kadirğa Cumağa gelmedi mi Bizim sevdalığımız Hala bilinmedi mi Kavuştak	

603

Poyraz

1 İster al ister alma İster sat ister satma Bizim göller derindir Fazla diplere dalma	2 Ne poyraz ne de lodos Alır seni karayel Değmesin ellerine Elimden başka bir el [Kavuştak]
3 Meyvaların her biri Yenilir diri diri Ben soyarak severim Dalındaki inciri	4 Sultan Murat varmadan Geldum seni görmeye Cuma ortasi günü Buluşalım demeye

Kavuştak

Kavuştak

- 5 Aştım kanatlarımı
Kondum karşıki dağa
Koyacağum başumi
Senin ilen yastığa

Kavuştak

604

Zalim Yar

- 1 Kaderlen ayrılığı
Nasıl ayırd edeyim
Kara yazıldı yazım
Uşaklar ne diyeyim

- 2 Merhametsiz zalim yar
Dindir sızılarımı
Mevlam kaldur alnumdan
Kara yazılarımı [Kavuştak]

- 3 Dertler acı çok acı
Gülmemek ondan acı
Yoruldum gidiyorum
Misaifirim ey hancı

- 4 Habu gençlik çağımda
Zehir kattın aşkıma
Sahte gözyaşlarını
Dökme mezar taşıma

Kavuştak

Kavuştak

605

Esti Ayrılık Yeli

- 1 Esti ayrılık yeli de
Yine girdi dalımı yavrum yavrum
yavrum
Oy oy oy oy oy oy oy
Sormuyorsunuz dostlar
Habu benim halumi yavrum yavrum
yavrum
Oy oy oy oy oy oy oy

- 2 Ben aci çekiyorken
Dost olanlar gülmesin yavrum yavrum
yavrum
Oy oy oy oy oy oy oy
Bu benim dertlerimi
Yekün alem dinlesin yavrum yavrum
yavrum
Oy oy oy oy oy oy oy

606

Omuzluk

1 Akdi dereler taştı Dolsun denizler dolsun Babanın bir gözü kör Öteki de kör olsun	2 Sırtımdaki yüklerum Omuzluktur omuzluk Annen verecek seni Babanda var domuzluk
3 Baykuş konsun ah yarım Evinin saçığına Hele bir ötüversun Bak sen olacağına	4 Alnumdaki yazının Bilemem hecesini Yıktılar hayatımın Gündüzle gecesini
5 Yaydum koyunlarımı Salıverdim bayıra Senden bana fayda yok Beni Mevlam gayıra	6 İstirabım çok büyük Buralardan gideyim Baban ayırdı bizi Sevdiğim ne edeyim

607

Vişne

1 Oy oy oy oy Armut dalda bir çiçek Benim yârim gül çiçek Biraz daha büyürse Hep kızları geçecek	2 Oy oy oy oy Ufaktur benim yarım Beklerim büyüyecek Benim ile birlikte Ne günler geçirecek
3 Oy oy oy oy Portokal yuvarlandı Küçük eve dayandı Küçük evin kızları Hep bana sevdalandı	4 Oy oy oy oy Ahır altında vişne Kız yanağını dişle Ver bana kardeşini Eyle beni enişte

608

Sıksara

Enstrümantal.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Trabzon yöresi kemençecilik geleneği tüm unsurlarıyla canlı bir yapıya sahiptir. Gelenekte atma türkünün varlığı ve kemençecilerin yaratımları dinleyicilere dijital platformda sundukları repertuvar oldukça geniş bir yapı arz eder.

Geleneğin icracıları ağırlıklı olarak usta-çırak ilişkisiyle ve dinlenen sanatçıya öykünme ile yetişmektedirler. Trabzon'un güneyinde Maçka'da geleneğin en güçlü temsilcileri Hasan Tunç, Ali Genç, Ferhat Özyakupoğlu, Nazım Çubuk, Saffet Genç ve onları takip eden Şeref Kara'dır. Batısında Akçaabat'ta en güçlü temsilci Koryanalı Hüseyin'dir. Koryanalı Hüseyin'i takip eden kemençe sanatçıları Ferhat Yurdakul, Hayri Yaşar Karagülle ve son dönem sanatçılarından Şevket Köroğlu'dur. Şalpazarı'da Ali Çinkaya diğer sanatçılara öncü olmuştur. Doğusunda Sürmene'de en güçlü isim Bahattin Çamurali'dir. Bahattin Çamurali'nin kendine has tavrı ve çalış tekniği birçok kemençeci tarafından örnek alınmıştır. Yine bu bölgede Fahrettin Dilaver ve Hüseyin Dilaver seyahat destanlarıyla geleneğin güçlü temsilcileri arasında anılmaktadır. Son dönem sanatçılarından Çaykaralı Yusuf Cemal Keskin bu ekolü temsil eden isimlerdendir.

Geleneğin icra ortamları arasında yayla şenlikleri, mayıs yedisi, imeceler, nişan, kına, düğün törenleri, kahvehaneler, meyhaneler, muhabbet ortamları, asker uğurlamaları, bayramlar, dernekler vardır. Âşıklık geleneğinde bir alternatif kurum olarak karşımıza çıkan kahvehaneler Trabzon kemençe sanatçılarının da icra ortamlarından biri olmuştur. Repertuvarlarda kahvehanelerin dışında özellikle son dönem kemençe sanatçıları tarafından meyhanelere sıkça atıf yapılmaktadır.

Elektronik kültür ortamı Trabzon yöresi kemençecilik geleneğine yeni bir icra ortamı sunması açısından büyük öneme sahiptir. Sanatçılar elektronik kültür ortamı sayesinde dinleyicilerine seslenebilmiş ve bu geleneği sürdürülebilir gücüne erişmişlerdir. Transkripsiyon edilen repertuvarlarda sanatçılar bu yolla dinleyicilerine seslenmişler ve onlara hatıra niteliğinde ürünler sunmuşlardır.

Sözlü gelenek gerek doğal icra ortamları olsun gerek elektronik icra ortamı olsun dinleyiciden bağımsız salt bir şekilde değerlendirilememektedir. Dinleyici kitlesi kemençe sanatçıları üzerinde baskın bir rol oynamaktadır. Nitekim popüler kültürle gelen arabesk ve pop müzik devinimleri de kemençe sanatçılarının yer yer yerellikten, yerel unsurlardan uzaklaşmalarına sebep olmuştur. Sadece kemençe ile yapılan kayıtlar bu defa yerini gitara, bağlamaya, çeşitli ritm

çalgılarına hatta disko alt yapılı müziğe bırakmıştır. Repertuvarların söz ve ezgisel açıdan bu değişiminde dinleyici kitlesinin beklentileri etkili olmaktadır.

Trabzon yöresi kemençecilik geleneğinde ortaya çıkan türkülere şekil/yapı açısından bakıldığında 7'li hece ölçüsünün çok yaygın bir şekilde kullanıldığı görülmektedir. Gelenekte türkülerin büyük bir çoğunluğu mâni dördlükleriyle art arda sıralanmasıyla meydana gelmiştir. 7'li hece ölçüsünün dışında 8'li, 10'lu, 14'lü hece ölçülerine de kısmen denk gelinmiştir. Gelenekte bentlerin mısra sayıları incelendiğinde karşımıza üç, dört, beş, altı, sekiz, on mısradan kurulu bentler çıkmaktadır. Bağlantıların mısra sayılarına baktığımızda ise bir, iki, dört, beş, altı, sekiz, on ikili mısralara rastlanılmaktadır. Gelenek içerisinde en fazla bentleri dört mısradan oluşan ya da mâni dördlükleri ile bir araya getirilen bağlantısız türkülere rastlanılmaktadır.

Trabzon yöresi kemençecilik geleneğinde ağırlıklı olarak mâni tipi kafiye örgüsü kullanılmaktadır. Ancak bu dördlüklerin kafiye örgüsünde bazı türkülerde süreklilik görülmemektedir. Gelenek mâni tipi kafiye örgüsünde en çok abcb ve aaxa yapılarını içinde barındırmaktadır. Bunların dışında abab, aaaa, abbb, aaab yapılarına da kısmen denk gelinmiştir.

Geleneğin ürettiği türkülerde yarım ve özellikle tam kafiye ve redif kullanımı çok yaygındır. Yarım ve tam kafiye dışında zengin ve tunç kafiye de kullanılmaktadır.

Repertuvarların durak yapısını baktığımızda 537 türkünün 530'u bozuk durak yapısına sahiptir. Sıkça kullanılan durak sistemleri (3+4) (4+3) (5+2) ve (2+5) şeklindedir. Bunların dışında (7+7) durak yapısına da denk gelinmiştir. Düzenli durak sistemine sahip repertuvarda 7 türkü bulunmaktadır.

Geleneğin ezgisel formuna genel bir şekilde baktığımızda kendine özgü, üretken bir yapıya sahip olduğunu söyleyebiliriz. Ancak bu ifade ezgisel formların yorumlanmasında eksik kalacaktır. Bu alanda çalışan araştırmacıların sunulan malzemeyi değerlendirmesi noktasında da önemli bir veri tabanı oluşturulmuştur. Geleneğin ezgileri horon, yol havaları, atma türkü gibi tasnif edilebilecek bir mahiyete sahiptir. Gelenekte sözlü horonlar dışında 71 türkünün enstrümental (horon havası) olduğu çalışmada kaydedilmiştir.

Türküler, milletlerin isteklerini, özlemlerini, hasretlerini, acılarını, sevinçlerini ve daha birçok şeyi içinde barındırırlar. Bu anlamda edebî metinlerin tahlili büyük önem taşımaktadır. Bu çalışmada Trabzon kemençe sanatçılarının metinlerinde sözü edilen insanlar kadınlar ve erkekler olarak iki kısımda incelenmiştir. Kadınların fiziksel özelliklerinden birçok bulguya rastlanırken erkeklerin fiziksel özelliğine dair bir veriye ulaşılamamıştır. Metinlerde Karadeniz kadınlarının güzellik unsurlarından bahsedilirken klasik mazmunların dışında yöreye özgü benzetmelerin kullanılması dikkat çekicidir.

Türkülerde başta at olmak üzere otuz üç hayvandan söz edilmektedir. Hayvancılığın yapıldığı bölgede koyun, kuzu, keçi, inek sıkça repertuvarlarda adı geçen hayvanlar arasındadır. Kuş türü olarak kuko da repertuvarlarda baharın habercisi, müjdeleyicisi olarak nitelendirilmektedir.

Yöreye özgü bitki ve çiçek isimlerinden birkaçı manişak, lifteri, ana kenar, yaban asması, komar çiçeği şeklindedir. Ağaçlardan en çok kızılağaç ve gürgenden söz edilmiştir.

Gelenek ve göreneklerde Karadeniz düğünlerinin yemekli olduğundan söz edilmektedir. Düğün törenlerinde tabancalar atılıp kiremitler kırılmaktadır. Düğünlerde kemençe, davul-zurna çalınır iki gün iki gece eğlenilir. Güvey “damat” masaya oturtulur. Damada bazıları sahan tabak bazıları ise para vermektedir. Horozun bacağına ip bağlanır. Gelin evden çıkmadan son kez evine bakar ve duvağı ile beraber eğerli ata binmektedir. Damat seranderden beri gelini arpalar. Düğünün ardından cumalık yapılır.

Yöre yemekleri oldukça zengindir. Metinlerde tonya muhlaması, fasülye turşusu, mısır ekmeği, sumur, hamsi çorbası, lahana, kalandar çöreği ve Vakfikebir yağından söz edilmektedir.

Bütün bu veriler ışığında Trabzon yöresi kemençe sözlü icra geleneğinin âşıklık geleneği ile büyük oranda benzerlikler gösterdiğini söyleyebiliriz. Benzer sosyal ve kültürel ortamlardan beslenen bu iki gelenek kullanılan yöreye özgü dil ve kalıp ifadeler noktasında kendi imzasını atacak bir özelliğe sahiptir. Âşıklık geleneği bir ağaç ise Trabzon yöresi bu ağacın dallarından birini temsil etmektedir. Özellikle bölgede atma türkünün varlığı geleneğin canlılığı noktasında önemli bir niteliğe sahiptir. Âşıklık geleneği ile farklılıkları kullanılan enstrümanlar ve âşık fasıllarının olmayışı noktasındadır. Trabzon yöresi kemençecilik geleneği de diğer geleneksel yapılar gibi değişen dünya düzeni ile popüler kültürün etkisine maruz kalmaktadır. Önceleri kullanılan dil ve müzik yöre müziğini daha etkin bir şekilde yansıtırken geleneği devam ettiren yeni dönem sanatçıları popüler kültüre sırtlarını çevirememişlerdir. Kullanılan dil, söz kalıpları, içerik özellikleri daha bireysel, ezgiler popüler kültüre daha yakın bir konuma çekilmiştir.

Trabzon yöresi sözlü icra geleneği ve bu geleneğin temsilcilerinin repertuvarlarının incelenmesini konu edinen bu tez, metinlerin sembol ve kavramlar yoluyla anlamlandırılmasını amaç edinmiştir. Çalışılan süre boyunca kayıtlar koleksiyondan alınıp transkripsiyon edilmiş ve dosyalar titizlikle tasnif edilmiştir. Sadece metinlerin transkripsiyon edilip bırakılması metinlerin anlamlandırılması ve yorumlanması noktasında eksik kalmaktadır. Bu çalışmada en önemli başvurduğumuz referanslar türkülerdeki sembol ve kavramlar olmuştur. Edebî metinler ait oldukları toplumların aynası gibidirler. Türkülerde anlatılanlar ile yöre insanı üzerinde sıkı münasebetler kurmak mümkündür. Edebi açıdan değerlendirilen türküleri bizi anlatan/doğuran/var eden metinler olarak var olmaya devam edecektir. Geleneğin temsilcileri ve onların türküleri bu noktada toplumlar için önemli yere sahiptirler. Çalışmamızın önerisi, geleneği temsil eden diğer

sanatçıların da dahil edilerek halkbilimci ve müzikologlarca daha detaylı bir şekilde araştırılması ve Unesco'nun somut olmayan kültürel miras projesinde değerlendirilmesi yönündedir.

YARARLANILAN KAYNAKLAR

- Akat, Abdullah (2010), **(B)Ağsal Düşünce Çerçevesinde Doğu Karadeniz Bölgesi Müziklerinin Değişim Süreci**, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi-Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- _____ (2012), **Doğu Karadeniz Bölgesinde Çepniler ve Müzik**, Serander Yayınları, Trabzon.
- Altınbaş, Gökhan (2018), **Trabzon Vilâyeti Türkü, Atışma, Atma Türkü ve Destanlarında Cinsellik**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi-Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- “Trabzon Doğal Yapı”, (1986) AnaBritannica Genel Kültür Ansiklopedisi *içinde*, 21 (174-175), Ana Yayıncılık A.Ş., İstanbul.
- Arat, Reşit Rahmeti (1986) **Eski Türk Şiiri**, 2.Baskı, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara.
- Artun, Erman (2014) **Ansiklopedik Halk Bilimi/Halk Edebiyatı Sözlüğü Terimler- Motifler- Kavramlar**, Karahan Kitabevi Yayınları, Adana.
- Bekki, Salahaddin (2004) **Baş Yastıkta Göz Yolda/ Sivas Türküleri**, Kitabevi Yayınları, Ankara.
- Bilgin, Mehmet (2007), **Doğu Karadeniz Tarih-Kültür-İnsan**, Ötüken Yayınları, İstanbul.
- Boratav, Pertev Naili (1978) **100 Soruda Türk Halk Edebiyatı**, Gerçek Yayınevi, İstanbul.
- _____ (1983), **Folklor ve Edebiyat -II**, İstanbul.
- Bostan, Hanefi (2002), **XV-XVI. Asırlarda Trabzon Sancağında Sosyal ve İktisadî Hayat**, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara.
- Cihanoğlu, Selim (2004), **Doğu Karadeniz Bölgesinde Oynanan Horonlar Karşılımlar-Barlar ve Halaylar (Ordu-Giresun-Trabzon-Gümüşhane-Bayburt-Rize-Artvin)**, 1.Baskı, T.C. Trabzon Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Yayınları.
- Coşar, Asiye Mevhibe (2001), “Trabzon Atma Türkülerinde Söz Dizimi Yapısı”, **Uluslararası Tarih-Dil-Edebiyat Sempozyumu Bildirileri 3-5 Mayıs 2001 Cilt II**, Trabzon Valiliği İl Kültür Müdürlüğü Yayınları, Trabzon, 121-134.
- Çapa, Mesut ve Çiçek, Rahmi (2004), **Yirminci Yüzyıl Başlarında Trabzon'da Yaşam**, Serander Yayınları, Trabzon.
- Çelik, Ali (2005) **Manilerimiz ve Trabzon Manileri**, 1.Baskı, Akçağ Yayınları, Ankara.

- _____ (2005) **Trabzon-Çaykara Halk Kültürü**, Doğu Kütüphanesi Yayınları, İstanbul.
- Çetindağ, Gülada (2005), **Elazığ Türküleri**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi-Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Çobanoğlu, Özkul (2000), **Âşık Tarzı Kültür Geleneği ve Destan Türü**, Akçağ Yayınları, Ankara.
- Dilçin, Cem (2004) **Örneklerle Türk Şiir Bilgisi**, 7 Baskı, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- Dizdaroğlu, Hikmet (1969) **Halk Şiirinde Türler**, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- Duman, Mustafa (2004), **Kemençemin Telleri**, 1. Baskı, Trabzon Araştırmaları Merkezi Vakfı Yayınları, İstanbul.
- _____ (2011) **Trabzon Halk Kültürü**, Heyamola Yayınları, İstanbul.
- _____ (2012), **Trabzon'a Armağan**, 1. Baskı, Heyamola Yayınları, İstanbul.
- Durgun, Orhan (1987), "Trabzon Yöresinde Türkülü Halk Oyunları (Horonlar)" **Trabzon 87 Kültür-Sanat Yıllığı**, İstanbul, 75-96.
- Ekici, Metin (2017), **Halk Bilgisi (Folklor) Derleme ve İnceleme Yöntemleri**, 4. Baskı, Geleneksel Yayıncılık, Ankara.
- Elçin, Şükrü (1998) **Halk Edebiyatına Giriş**, Akçağ Yayınları, Ankara.
- Emir, Osman (2011), **Prehistorik Dönemden Roma Dönemine Kadar Trabzon ve Çevresi**, Serander Yayınları, Trabzon.
- Gazimihal, Mahmut Ragıp (1958), **Asya ve Anadolu Kaynaklarında İkliğ**, Ses ve Tel Yayınları, Ankara.
- Goloğlu, Mahmut (2000), **Trabzon Tarihi Fetihden Kurtuluşa Kadar**, Serander Yayınları, Trabzon.
- Görkem, İsmail (2001), **Türk Edebiyatında Ağtlar Çukurova Ağtları Metin-İnceleme**, 1. Baskı, Akçağ Yayınları, Ankara.
- Günay, Umay (2011), **Türkiye'de Âşık Tarzı Şiir Geleneği ve Rüya Motifi**, 6.Baskı, Akçağ Yayınları, Ankara.
- Günel, Hakan (2010), **Akçaabatlı Mahalli Sanatçılar**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi-Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kaya, Doğan (1999) **Anonim Halk Şiiri**, Akçağ Yayınları, Ankara.
- Köprülü, Fuat (1989), **Edebiyat Araştırmaları I**, Ötüken Yayınları, İstanbul.
- Kudret, Cevdet (1980) **Örneklerle Edebiyat Bilgileri**, 2.Baskı, Cilt I, İnkilab Kitabevi Yayınları, İstanbul.

- Mirzaoğlu, F. Gülay (2019), **Halk Türküleri Turkish Folk Songs Konu-İcra-Yapı-Anlam-İşlev**, 2. Baskı, Akçağ Yayınları, Ankara.
- Oğuz, M. Öcal (2001) **Halk Şiirinde Tür, Şekil ve Makam**, Akçağ Yayınları, Ankara.
- Ong, Walter J. (2013), **Sözlü ve Yazılı Kültür Sözü'nün Teknolojileşmesi**, (Çev. Sema Postacıoğlu Banon), Metis Yayınları, İstanbul.
- Ögel, Bahaaddin (1987) **Türk Kültür Tarihine Giriş**, Cilt IX, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara.
- Özbek, Mehmet (1994) **Folklor ve Türkülerimiz**, Ötüken Yayınları, İstanbul.
- Öztelli, Cahit (2002) **Evlerinin Önü Türküler**, 3. Baskı, Özgür Yayınları, İstanbul.
- Öztuna, Yılmaz (1990) **Büyük Türk Müsikisi Ansiklopedisi I**, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara.
- Öztürk, Özhan (2005) **Karadeniz Ansiklopedik Sözlük**, Heyamola Yayınları, İstanbul.
- Sami, Şemsettin (2012) **Kâmus-ı Türkî**, İdeal Kültür Yayınları, İstanbul. Sy.315.
- Saraçoğlu, Necip (2001), "Sürmene ve Çevresinde Söylenen Atma Türkü-Maniler" **Uluslararası Tarih-Dil-Edebiyat Sempozyumu Bildirileri 3-5 Mayıs 2001 Cilt II**, Trabzon Valiliği İl Kültür Müdürlüğü Yayınları, Trabzon, 135-141.
- Say, Ahmet (2005) **Müzik Ansiklopedisi Besteciler, Yorumcular, Eserler, Kavramlar**, Cilt 3, sy-528-529. Müzik Ansiklopedisi Yayınları, Ankara.
- _____ (2005), **Müzik Ansiklopedisi Besteciler, Yorumcular, Eserler, Kavramlar**, Müzik Ansiklopedisi Yayınları, Ankara.
- Şen, Ömer (1998), **Trabzon Tarihi**, Derya Kitapevi, Trabzon.
- Şenel, Süleyman (1994), **Trabzon Bölgesi Halk Musikisine Giriş**, Anadolu Sanat Yayınları, İstanbul.
- Şişman, Bekir (2007), "Karadeniz Yöresinde Yaşayan Kemeçeli Âşıklık Geleneği", **Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi**, 1 (1), 211-224.
- Tellioğlu, İbrahim (2004), **Osmanlı Hakimiyetine Kadar Doğu Karadeniz'de Türkler**, Serander Yayınları, Trabzon.
- _____ (2007), "Doğu Karadeniz Bölgesinin Türk Yurdu Haline Gelmesi Hakkında Bir Değerlendirme", **Turkish Studies**, 2 (2), 654-664.
- "Trabzon Bitki Örtüsü", (1982) **Türk Ansiklopedisi içinde**, 31 (363-364), Milli Eğitim Basımevi, Ankara.

- Uğurlu, Nurer (2009) **Folklor ve Etnografya Halk Türkülerimiz**, 1.Baskı, Örgün Yayınevi, İstanbul.
- URL, “Ali Genç- Maçka-Sevinç (Soldoy Köyü)” <https://it-it.facebook.com/TRT.Turku/videos/367094910788249/> (10.04.2020).
- _____, “Coğrafi Yapı ve İklimsel Özellikler”, <http://www.trabzonkulturturizm.gov.tr/TR-126647/cografi-yapi-ve-iklimsel-ozellikler.html> (26.03.2019).
- _____, “Şehir Efsaneleri Dursun Kaptan” <https://www.youtube.com/watch?v=yhEkAPTb9us> (15.01.2020).
- _____, “Trabzon Fiziki Yapı” <http://www.cografya.gen.tr/tr/trabzon/fiziki.html> (26.03.2019).
- _____, “Trabzon’da Tarım, Sanayi ve Ulaşım” <http://www.trabzon.gov.tr/trabzonda-tarim-sanayi-ve-ulasim> (16.06.2019).
- _____, “Türkiye Muharip Gaziler Derneği Genel Merkezi” <http://muharipgaziler.org.tr/kibris-baris-harekati/> (12.01.2020).
- _____, “Yaylalar, Göller ve Mağaralar” <http://www.trabzon.gov.tr/yaylalar> (15.04.2019).
- _____, <http://www.7-24esenlerhaber.com/haberdetay/%20Trabzon-un-Otantik-Sanatcisi-Seref-Karadan-Veda/1806> (10.04.2020).
- _____, <https://eksisozluk.com/seref-kara--2638776> (11.04.2020).
- _____, <https://www.turkudostlari.net/hikaye.asp?turku=13250> (20.02.2020).
- _____, <https://www.youtube.com/watch?v=f8Vp4qdz3WA> (10.04.2020).
- Üçüncü, Kemal (2004), “İrşâd ve Tebliğ Bağlı İcrâ: Türk Sözlü Kültür Geleneği Bağlamında Türk Tekke Edebiyatı”, **Türklük Bilimi Araştırmaları Dergisi**, 127-140.
- _____ (2007), “Trabzon Yöresi Sözlü Kültür Geleneğinde İcra Töresi ve İcra Ortamları Açısından Kemeñçecilik”, **Karadeniz Araştırmaları**, 12, 127-135.
- Yakıcı, Ali (2007) **Halk Şiirinde Türkü -Tamm-Tasnif-İnceleme-Metin**, 1. Baskı, Akçağ Yayınları, Ankara.
- Yıldırım, Dursun (1998), “Orta Asya Bozkırlarından Urumuneli’ne (Türk Sözlü Şiir Sanatının Yayılması Üzerine)”, **Türk Bitiği-Araştırma/İnceleme Yazıları**, içinde (180-195), Ankara: Akçağ Yayınları.
- Yılmaz, Onur (2018), “Doğu Karadeniz Kemeñçecilik Geleneğinde Yöresel Ekoller”, **Cilt 11**, Sayı 24, Motif Akademi Halkbilimi Dergisi, Motif Vakfı Yayınları, İstanbul, 124-136.
- Yücel, Yaman (1982), “Trabzon Doğal Yapı: Genel Konum”, **Yurt Ansiklopedisi: Türkiye, İl İl: Dünü, Bugünü, Yarını içinde**, 10 (7170-7171), Anadolu Yayıncılık, İstanbul.

EKLER

ALİ ÇİNKAYA

KASETLER

ALİ ÇİNKAYA'DAN KARADENİZ TÜRKÜLERİ

A Yüzü

B Yüzü

ALİ GENÇ

PLAKLAR

Arya Plak

A Yüzü

- 1.Yaylada Aşk
- 2.Trabzon Tarihi

B Yüzü

3. Neren Ağrıyor Neren
4. Maçka Horonu

Doğu Plak

A Yüzü

- 1.Güzel İstanbul
- 2.Güzel İstanbul Devamı

B Yüzü

- 3.Horon Havası (Türkülü)
- 4.Mini Etek

[Söyleyen: Ali Genç; Çalan: Bahattin Çamuralı]

BAHATTİN ÇAMURALI

KASETLER

Bahattin Çamurali-3

A Yüzü

- 1.Haramdır Yediğimiz
- 2.Sabahtan Koyun Kalkar
- 3.Sürmene Kız Horonu
- 4.Yalan Dünya Ölümlü
- 5.Omuzumda Bal Kabı (Sürmene Horonu)
- 6.Sen Bu Yaylaları Yaylayamazsın
- 7.Sinop'tan Kalktık
- 8.Of Kız Horonu

B Yüzü

- 1.Çay Elinden Öteye
- 2.Şu Karşıdan Aşağı Taşlar Geliyor Taşlar
- 3.Sıksara Horon Kurma
- 4.Ela Ela Dosi
- 5.Yaylaya Giderken
- 6.Tabancamın Sapını Gülle Donatağım
- 7.Vakıkebir ve Tonya Horonu

Bahattin Çamurali Uzelli

A Yüzü

- 1.Sürmenem Çok Şirinsin
- 2.Duman Aldı Dağları
- 3.Sürmene Türküsü
- 4.Maçka Türküsü
- 5.Maçka Yol Havası
- 6.Giresun Horan Havası
- 7.Derenin Seriniyim
- 8.Tonya Horan Havası
- 9.Ağlamazsan Ağlama

B Yüzü

- 1.Bu Gece Rüya Gördüm
- 2.Ben Yürüye Yürüye
- 3.Sarılayım İnce Bele
- 4.Mektup Yazdım Alasın
- 5.Sürmene Sallaması
- 6.Sürmene Yol Havası
- 7.Rumeli Sallaması
- 8.Karardı Karadeniz

PLAKLAR

45 Seda Plak

A Yüzü

Oy Gidi Şişmanoğlu

B Yüzü

Romika Horon Havası

Edifon 2

A Yüzü

1.Oy Sürmene Sürmene

2.Pabuçlarım Delindi

B Yüzü

1.Kara Dediler Bana

2.Gül Biteyi Biteyi

Harika Plak 2 Bahattin Çamurali ve Hikmet Gül

A Yüzü

Bahçeye İndim Nar Bulamadım

B Yüzü

Attım Da Vuramadım Üç Kurşun Bir Firara

Şenses Plak

A Yüzü

Bu Gece Rüya Gördüm

B Yüzü

Oy Emine (Rize Şarkısı)

Diskofon

A Yüzü

Sıksara Oyun Havası

B Yüzü

Karadeniz Sallama Oyun Havası

Edifon

A Yüzü

1.Karaymişin Dibinde

2.Suyun Altında Testi

B Yüzü

1.Kurtuluş Türküsü

2.Maçka Oyun Havası

Harika Plak

A Yüzü

Oyun Havası

B Yüzü

Emine Diye Diye Ayşe Diyemedim

FAHRETTİN DİLÂVER

PLAKLAR

Ada Plak

A Yüzü

- 1.Sakaryanın Kıyıları
- 2.Sıksara

B Yüzü

- 3.İstedim Alamadım
- 4.Trabzon Güzel Şehir

Aras Plak 2

A Yüzü

Gelemedim Eminem Bu Sene Memleket

B Yüzü

İstanbul Kızlarına

Aras Plak 4

A Yüzü

Oy Yalılar Yalılar

B Yüzü

Ben Öürsem Uşaklar

Aras Plak 6

A Yüzü

Ah Sürmene Sürmene

B Yüzü

Sıksara Oyun Havası

Ekinci Plak 2

A Yüzü

Rize Kız Horonu

B Yüzü

Sürmene Köçek Havası

Harika Plak 2

A Yüzü

Sultan Murat Kızları

B Yüzü

Trabzon Yalıları

İlhan Plak 1

A Yüzü

Oy Trabzon Trabzon

B Yüzü

Kucak Dolusu Selam

Şenay Plak 1

A Yüzü

Dertli Türkülerimi

Aras Plak 1

A Yüzü

Dursun Kaptan

B Yüzü

Kız Seni Alamazsam Yerim Kendi Kendimi

Aras Plak 3

A Yüzü

Güzel Yaylalar Vardır

B Yüzü

Felikamın Yelkeni

Aras Plak 5

A Yüzü

Sardı Kara Deniz

B Yüzü

Almazdım İsmaili

Ekinci Plak 1

A Yüzü

Gemim Geliyor Baştan

B Yüzü

Honofdere Düzünde

Harika Plak 1

A Yüzü

Gemim Geliyor Baştan

B Yüzü

Hopa'dan Arhavi'den

Harika Plak 3

A Yüzü

Esti Zigana Dağı

B Yüzü

Akçaabat Horon Kurma

İlhan Plak 2

A Yüzü

Karşıdan Sayamadım

B Yüzü

Tonya Sıksarası

Şenay Plak 2

A Yüzü

Yıkılası İstanbul

B Yüzü
Sıksara Oyun Havası

B Yüzü
Geleceğüm Eminem

Türkofon 1
A Yüzü
Eşrefbey Şarkısı
B Yüzü
Giresun Karşılması

FERHAT ÖZYAKUPOĞLU

PLAKLAR

Başak Plak 1

A Yüzü

Yol Gider Mi

B Yüzü

Yabanın Uşağı

Başak Plak 2

A Yüzü

Haburası Neresi

B Yüzü

Sıksara Oyun Havası

Ergaş Plak 1

A Yüzü

Gemiciler Yol Havası

B Yüzü

Horon Başlama

Ergaş Plak 2

A Yüzü

Karadeniz Yayla Türküsü

B Yüzü

Kız Sabah Oyun Havası

Murat Plak

A Yüzü

Ne Mutlu Türk Doğup Türk Ölene

B Yüzü

Kıbrıs Yeşil Adaya Takamızla Çıkalım

FERHAT YURDAKUL

KASETLER

BENİM GENÇLİĞİM

A Yüzü

- 1.Şaşırdım Yollarımı
- 2.Tabancamı Aldılar
- 3.Bu Seneki Yaylalar
- 4.Benim Gençliğim
- 5.Saçlarım Oldu Beyaz

B Yüzü

- 1.Nasıl Düştüm Mapusa
- 2.Senin Hünerlerin
- 3.Sevdaların Güzeli
- 4.Anam Ağlasın
- 5.Sözlü Horon Havası

FERHAT'IN SON DESTANI

A Yüzü

B Yüzü

KEMENÇEM VE DERTLERİM

A Yüzü

- 1.Ayağında Çoraplar
- 2.Yaylalar
- 3.Sözlü Oyun Havası
- 4.Kırat

B Yüzü

- 1.Karpuz Memeli Kızlar
- 2.Geldi Bir Kara Duman
- 3.Tabancamın Kayışı
- 4.Sözlü Oyun Havası

HASAN TUNÇ

KASET

DİVANE AŞIK GİBİ

A Yüzü

- 1.Yaylanın Çimeninde
- 2.Ben Seni Sevdiğumi
- 3.Divane Aşık Gibi
- 4.Dertliyim Kederliyim
- 5.Asker Etiler Beni
- 6.Kırandan Aşan Aydır
- 7.Oy Benum Sevdiceğüm
- 8.Bir Türkü Diyeceğüm

B Yüzü

- 1.Tamzara'nın Üzüümü
- 2.Yalı Gidelum Yalı
- 3.Yaz Geldi Bahar
- 4.Menşure Dedikleri
- 5.Akayi Taşlı Dere
- 6.Türki Diyerum Sana
- 7.Adam Adamı Yesa
- 8.İki Taş Arasında

PLAK

GİRGİN PLAK

A Yüzü

Trabzon'dan İleri Rize Derler

B Yüzü

Kırandan Aşan Derler Aydır

HAYRİ YAŞAR KARAGÜLLE

KASETLER

Almanya Destanı

A Yüzü

- 1.Almanya Destanı
- 2.Ağlattılar mı Seni
- 3.Yanıyor Fındıklıklar
- 4.Sel Felaketi
- 5.Kemençe

Arabistan Destanı

A Yüzü

- 1.Düşüm Kara Sevdaya
- 2.Son Durak Yeşil Rize
- 3.Arabistan Destanı
- 4.Artırma Horonu
- 5.Kum Fırtınası

Beni Yuvamdan Ettin Garip Anam

A Yüzü

- 1.Garip Anam
- 2.Karadeniz Güzeli
- 3.Bir Tanem
- 4.Telefon Mesajları
- 5.İnsafsız

Dalda Bir Yaprak Gibi

A Yüzü

- 1.Dalda Bir Yaprak Gibi
- 2.Hoşarlı Köyü
- 3.Yayla Göçleri
- 4.Yayla Güzeli
- 5.Sen Delisin Delisin

Gülsüm

A Yüzü

- 1.Haboyle Bişe Var Mı

Hayri'nin Dönüşü 2000

A Yüzü

- 1.Nazmiye
- 2.Çeyizini Serdin Mi
- 3.Temelin Uşakları
- 4.Neler Çekmişim
- 5.Şoför Arkadaş
- 6.Horon Havası

B Yüzü

- 1.Şoför Arkadaş
- 2.Kırcının Destanı
- 3.Uzun Hava
- 4.Yıllar Geçti Aradan
- 5.Dedikodu Belası

B Yüzü

- 1.Kına Gecesi
- 2.Sarışın
- 3.Hep Kara Giyinirsin
- 4.Daha Anmayacağım
5. Kırmalı Horon (Sözsüz)
- 6.Çiğirim Yaralı

B Yüzü

- 1.Vicdansız
- 2.Herşey Aldı Yürüdü
- 3.Askerim
- 4.Beni Yuvamdan Ettin
- 5.Geleneklerimiz

B Yüzü

- 1.Kız Bana Hekelenme
- 2.Serçem
- 3.Rize Oyun Havası
- 4.Yıllar Geçti Aradan
- 5.Garibim Kimsesizim
- 6.Giresun Karşılması

B Yüzü

- 1.Çıkalım Yaylalara
- 2.Dön Geri
- 3.Namert Olayım
- 4.Geri Dönmeyeceğim
- 5.Gülsüm

B Yüzü

- 1.Bayrağım
- 2.Köyüme Döneceğim
- 3.İmamın Kayığı
- 4.Hameni Dereli
- 5.Ayşem
- 6.Horon Havası

İşte Hayri İşte Horon

A Yüzü

- 1.Hayri Çalar Kemeçe
- 2.Şenlikleri Dolaştım
- 3.Trabzonluyuz Hepimiz
- 4.Horon
- 5.Cilvelim
- 6.Günleri Saya Saya

Kadırga Yolları

A Yüzü

- 1.Aşka Tövbeler Olsun
- 2.Kadırga Yolları
- 3.Hastane
- 4.Ayşe

Kedi Yavrısı

A Yüzü

- 1.Kedi Yavrısı
- 2.Telefon Mesajları
- 3.Karadeniz Güzeli

Nostalji 2

A Yüzü

- 1.Yalan
- 2.Dön Geri
- 3.Oy Babam
- 4.Gülsüm
- 5.Ahirette Soracağım
- 6.Gurbetçiler

Ver Yansın

A Yüzü

- 1.Yaz Aylarım Kış Oldu
- 2.Ver Yansın
- 3.Ben Evliyim Sen Bekar
- 4.Ya Sev Ya Ayrılalım
- 5.Düz Horon (Kaval)

B Yüzü

- 1.Kaçtım Girdim Kilere
- 2.Nazarlandık Kınalı
- 3.Kurtar Beni Yaradan
- 4.Kerem Ali Yolları
- 5.Tonyalılar
- 6.Akçaabattır Durağım

B Yüzü

- 1.Trabzonspor
- 2.Gelin Havası
- 3.Dik Kulaklı Eşek
- 4.Dedikodu

B Yüzü

- 1.Geldi Bahar Ayları
- 2.Başımın Belası

B Yüzü

- 1.Vur Elleri Ellere
- 2.Geri Dönmeyeceğim
- 3.Nurhanım
- 4.Gelin Ettiler Seni
- 5.Namert Olayım
- 6.Selam Trabzonuma

B Yüzü

- 1.Yayla Göç Havası
- 2.Fadime
- 3.Ver Cezayı
- 4.Akçaabat Düz Horonu

HÜSEYİN DİLAVER

PLAKLAR

ODEON PLAK

A Yüzü

Gel Gidelim Pazara

B Yüzü

Bakın Şu Gemiler

DİĞER KAYITLAR

1.Bülbül Öter Gamsız

2.Esti Zigana Dağı

3.Gökteki Yıldızları

4.Kiraz Ayı

5.Mayıs Ayı

6.Oyun Havası (Asolu Hüso)

7.Şişmanoğlu

8.Yol Havası

HÜSEYİN KÖSE

KASETLER

Döndüm Aşık Kerem'e

A Yüzü

- 1.Trabzon'dur Durağım
- 2.Döndüm Aşık Kerem'e
- 3.Gördü Bizi Anası
- 4.Tabancamın Kayışı
- 5.Gurbeti Topkladım
- 6.Yine Yaşasın Kızlar

Elin Kapılarında

A Yüzü

- 1.Şarlı'nın Işıkları
- 2.Trabzon Başlarına
- 3.Hamsiköy Dere İçi

Emin Çolak-Hüseyin Köse (Sözlü Davul Zurna)

A Yüzü

- 1.Çöl Dağları
- 2.Felek Vurdun Damganı
- 3.Kongopun Yol Havası
- 4.Sıksara

Hüseyin Köse-5 350

A Yüzü

- 1.Maçka Uzun Hava
- 2.Zafer Kokusu Geldi
- 3.Rum Muhafız Alayı
- 4.Anlatayım Size Avusturya'dan

Hüseyin Köse- 6 367

A Yüzü

- 1.Yayladan Gelir Kızlar
- 2.Haydi Yarım Ormana
- 3.Karaabdal Kadir Kaya
- 4.Alamadım Buranın Havasını
- 5.Dumanlı Derelere

Hüseyin Köse 764

A Yüzü

- 1.Vuruldum Kocalıya
- 2.İstiklal Savaşını Dile Getireceğiz
- 3.Tanıyamadım Seni
- 4.Avrupa'nın Kızları
- 5.Gittim Avusturya'ya
- 6.Düştüme Gurbet Ellere
- 7.Yapmazmı Türk Ordusu

B Yüzü

- 1.Bir Kurşun Atacağım
- 2.Benim Derdim Olmasa
- 3.İstiklal Savaşını
- 4.Maçka Gelin Havası
- 5.Yaşasın Türk Ordusu
- 6.Sıksara Oyun Havası

B Yüzü

- 1.Sevdim de Alamadım
- 2.Elin Kapılarında
- 3.Allah'tan Oldu

B Yüzü

- 1.Gelin Havası
- 2.Akçaabat Yol Havası
- 3.Sallanma Oyun Havası
- 4.Muhabbet
- 5.Yayla Yol Havası
- 6.Akçaabat Kız Horon Kurma

B Yüzü

- 1.Beş Parmak Dağlarında
- 2.Yeşil Çiçekler Gibi
- 3.Akçaabat
- 4.Sıksara Oyun Havası
- 5.Karadağ'ın Suları

B Yüzü

- 1.Sarmaşık Bülbülleri
- 2.Gelin Havası
- 3.Uyun Horona Uyun
- 4.Kara Kara Kazanlar (Oyun Havası)
- 5.Akçaabat Sıksara Oyun Havası

B Yüzü

- 1.Evinde Can Kalmasın
- 2.Gitti Yarım Ormana
- 3.Daldan Dala İp Gerdim
- 4.Gurbeti Topkladık
- 5.Trabzon Güzel Şehir
- 6.Benim Derdim Olmasa
- 7.Sarmaşık Bülbülü

8.Dağlar Dağladı Beni

Koryanlı Hüseyin Köse 107

A Yüzü

- 1.Allah Canımı Alma Türkiyemi Görmeden
- 2.Akşam Oldu Karanlık
- 3.Heyledim Keçileri
- 4.Nasıl Hiyanet Ettin
- 5.Yaylalar Otlı Olur
- 6.Sarmıyor Bellerimi
- 7.Ah Almanya Almanya
- 8.Tonya Sıksara Oyun Havası

B Yüzü

- 1.Kaldım Gurbet Ellerde
- 2.Yaktın Beni Güzelim
- 3.Selvi Gibi Boyuna
- 4.Bahçede Yemişleri
- 5.Oturduk Arkadaşlar
- 6.Alaca Öküzçüğüm
- 7.Ben Çalışa Çalışa
- 8.Akçaabat Horon Bağlama

Yaralı Kuşlar Gibi

A Yüzü

- 1.Baş Koyduğum Yastıklar
- 2.Sözde Kendi Genç Oldu
- 3.Yokmusun Yarım Evde
- 4.Verem Eyledin Beni
- 5.Yaralı Kuşlar Gibi
- 6.Odamın Tavanları

B Yüzü

- 1.Gökteki Yıldızları
- 2.Gel Koyayım Eline Cebindeki Kınayı
- 3.Ha Böyle Yavaş Yavaş
- 4.Çıkıp Seyir Etsene
- 5.Nasıl Parlıyor Nasıl
- 6.Ey Olasa Olasa

PLAKLAR

Harika Plak 1

A Yüzü

Mera Davası

B Yüzü

Doğru Sür Arabanı

İstanbul Plak 1

A Yüzü

Akçaabat Oyun Havası

B Yüzü

Kız Oyun Havası (Sözlü)

İstanbul Plak 2

A Yüzü

Ayrı Düştük Güzelim

B Yüzü

Herşeyim Teslim Sana

İstanbul Plak 3

A Yüzü

Bulamadım O Yarı

B Yüzü

Gözlerimin Yaşına

İstanbul Plak 4

A Yüzü

Akçaabat Yol Havası

B Yüzü

Yarı Yolladım İşe Dayanamaz Güneşe

İstanbul Plak 5

A Yüzü

Döndüm Aşık Kerem'e

B Yüzü

Tonya Oyun Havası

İstanbul Plak 6

A Yüzü

Gördü Bizi Anası

B Yüzü

Tabancamın Kayışı

İstanbul Plak 7

A Yüzü

Nasıl Parlıyor Nasıl Trabzondaki Taşlar

B Yüzü

Nasıl Parlıyor Nasıl Trabzondaki Taşların (Devamı)

İstanbul Plak 8

A Yüzü

İstanbul Plak 9

A Yüzü

Garip Eminem
B Yüzü
Çorabımın Üstüne

İstanbul Plak 10
A Yüzü
Maçka Uzun Hava
B Yüzü
Haçan Bir Kız Kaçacak

İstanbul Plak 12
A Yüzü
Tanıyamadım Seni
B Yüzü
Daldan Dala İp Gerdim

Gitti Yarım Gelmedi
B Yüzü
Vuruldum Kocalıya

İstanbul Plak 11
A Yüzü
Akçaabat Bağlama Oyunu
B Yüzü
Maçka Kız Oyun Havası (Sözlü)

Türküola Plak
A Yüzü
Allah Canımı Alma Türkiyemi Görmeden
B Yüzü
Akşam Oldu Karanlık

NAZIM ÇUBUK

PLAKLAR

Coşkun Plak 1

A Yüzü

- 1.Domuzoğlu Domuz
- 2.Karşıdan Sayamadım

B Yüzü

- 3.Bu Derenin Uzunlu
- 4.Fakirlik

Coşkun Plak 2

A Yüzü

İstanbul Kızları (Karadeniz Laz Havası)

B Yüzü

Kız Olduğun Bellidir Kırmızı Yanağından
(Karadeniz Laz Havası)

Harika Plak 1

A Yüzü

Bayrak

B Yüzü

Sözlü Horon Havası

Harika Plak 2

A Yüzü

Anamızı Ağlattınız

B Yüzü

Delikanlı Karısı İki Tane Olmalı

Harika Plak 3

A Yüzü

Rakılara Zam Geldi (Karadeniz Türküsü)

B Yüzü

Kız Bahçende Gül Var Mı

Harika Plak 4

A Yüzü

1.Dünyayı Gören Güzel

2.Ufak İdi Sinesi

B Yüzü

1.Maçka Sıksara Horan Havası

2.Maçka Kız Havası

Sevilen Plak 1

A Yüzü

Moda Oldu Kızlara Şu Avrupa Keteni

B Yüzü

Gitmem Alamanyaya

Sevilen Plak 2

A Yüzü

Kamacı

B Yüzü

Maçka Muhabbet Havası

SAFFET GENÇ

KASETLER

69 YAŞINDAYIM

A Yüzü

- 1.Şu Karşiki Meşeyi
- 2.Rize'nin Pazarından
- 3.Trabzon Güzel Şehir
- 4.Giresun Üstünde Zıbkamın Bacakları
- 5.69 Yaşındayım
- 6.Derin Derin Göllerin
- 7.Kumar Masası

KARADENİZ BÜLBÜLÜ

A Yüzü

- 1.Sevdalısın Sevdalı
- 2.Mehmetçik Beş Parmak Dağlarında
- 3.Sevdalığın İşini
- 4.Gurbet
- 5.Kız Horanı

KARADENİZ TÜRKÜLERİ

A Yüzü

- 1.Dedim Bayan Adın Ne
- 2.Ah Dünya Ne Yalansın
- 3.Bir Garip Duman
- 4.Sonu Gelmeyen Gurbet
- 5.Çağırdım Seslenmedi
- 6.Tabancama Bak Dedi

SAFFET KARADENİZ'İN RAKİPSİZ KEMENÇECİSİ SAFFET GENÇ 4

A Yüzü

- 1.Şu Zalim Gurbet Elde
- 2.Oy Gidi Karadeniz
- 3.Duman Geliyor Duman
- 4.Fadimem Kuş Mi İdi
- 5.Yalan Söylersem Kırılısın Dilim

TÜP BEBEK

A Yüzü

- 1.Tüp Bebek
- 2.Baltacı Mehmet Paşa
- 3.Ah Karaapdal Karaapdal
- 4.Geline Damada

VUR UŞAĞIM UŞAĞIM

A Yüzü

- 1.Zam (Bırakmam Yakasını)
- 2.Kemençem
- 3.Trabzonspor
- 4.Horon

B Yüzü

- 1.Başındaki Çemberin
- 2.Vurun Aşağa Vurun
- 3.Gençliğim Hep Böyle Böyle
- 4.Dağlara Olur Duman
- 5.Çalan Eller Besbelli
- 6.Ormanda Ana Kenar
- 7.Bak Önüne Çarpma Taşa

B Yüzü

- 1.Bu Dünya Haram Olsun
- 2.Çıkmazsın Kız Aklımdan
- 3.Bensiz Sana Yaylalar Haram Olsun Fadime'm
- 4.İncelendi Bellerin Fadime'm
- 5.Horan Havası

B Yüzü

- 1.İstanbul Kızları
- 2.Ah Bu Fani Dünya
- 3.Çam Ağacı Çürüdü
- 4.Çimene Bak Çimene
- 5.İkimiz de Çok Cahil

B Yüzü

- 1.Dinleyin Arkadaşlar Ne Deyeceğim
- 2.Ey Kemençe Kemençe Zerdalinin Dalı Mısın
- 3.Dinleyin Ey Arkadaşlar Bir Daha Diyeyim
- 4.Oyun Havası

B Yüzü

- 1.Tam On Yedi Yaşında
- 2.Sevdadan Oldu Diye
- 3.Ah Dünya Yalansın
- 4.Yaban Asması Gibi
- 5.Tonya Horonu

B Yüzü

- 1.Alın Sevdiğinizi
- 2.Giresun Kahya Havası
- 3.Hamsiköy Dereici
- 4.Sel Felaketine Ağıt
- 5.Ah Kadırğa Kadırğa

PLAKLAR

Harika Plak 1

A Yüzü

Dinleyin Bakın Kızlar

B Yüzü

Alalım Birbirini

Harika Plak 3

A Yüzü

Dertli Doğdum Uşaklar 1.Kısım

B Yüzü

Dertli Doğdum Uşaklar 2.Kısım

Harika Plak 2

A Yüzü

Aldı Bana Bir Merak

B Yüzü

Canlarım Kurban Olsun

Sayan Plak 1

A Yüzü

Tabancama Bak Dedi

B Yüzü

Çam Ağacı Çürüdü

ŞEREF KARA KASETLER

ALEMCI ÇİLELERİ

A Yüzü

- 1.Alemci Çileleri
- 2.Yetmişiki Senesi
- 3.Gurbetteki Fakirlik
- 4.Yoksulluk Hayatım
- 5.Horon Havası

B Yüzü

- 1.Çiçekli Yaylalar
- 2.Dertli Şeref
- 3.İmza Attım Yıllara
- 4.Gurbetler Acı Acı

ARKADAŞ ACILARI (NECMİ ÖKSÜZ/ŞEREF KARA/ABDURRAHMAN DEĞİRMENCİ)

A Yüzü

Bayraktar'ın Destanı

B Yüzü

Dülger'in Destanı

BENİM ANAM (ŞEREF-NAZMİ KARA)

A Yüzü

- 1.Honefter Destanı
- 2.Senin Hünerlerin
- 3.Çöl Ganyan Kızları
- 4.Bazı Almanyalılar

B Yüzü

- 1.Gurbetteki İyiler
- 2.Yayla Şenlikleri
- 3.Benim Anam
- 4.Bizim Köyler

ELVEDA DİYECEĞİM

A Yüzü

- 1.Zalim Almanya
- 2.Mezerede Büyüdük
- 3.İçinizden Biriyim

B Yüzü

- 1.İstesem de Dönemem
- 2.Mazilerimizde Kalan
- 3.Mesaj
- 4.Elveda Diyeceğim

EY GİDİ OLUR YILLAR

A Yüzü

- 1.Gençlikten Kocalığa
- 2.Ey Gidi Olur Yıllar
- 3.Hastanede Yatmak

B Yüzü

- 1.Taşırmayın Sabrımı
- 2.Hayırsız Evlat
- 3.Yetim Kuzim (Uzun Hava)
- 4.Geçirdim Yıllarımı

GENÇLİĞİMİ VER GERİ

A Yüzü

- 1.Gençliğimi Ver Geri
- 2.Bir Tutam Sakız Oldun
- 3.Eller Unutsa Bile

B Yüzü

- 1.Ben Huzuruna Geldim
- 2.Gitti Erkan Ocaklı
- 3.Bilirdim Delikanlı
- 4.Uzun Hava

GURBETTEN SILAYA

A Yüzü

- 1.Gurbetten Silaya
- 2.Hastahane Kapıları
- 3.Meyve Çiçekleri
- 4.Honefter Çadırları

B Yüzü

- 1.Etekli Delikanlı
- 2.Dört Duvar Arası
- 3.Sevenler Unutmuyor
- 4.Kahpe Felek

KİMLER UNUTMADI Kİ

A Yüzü

B Yüzü

- 1.Kimler Unutmadı Ki

- 1.Canımın Yarısı
- 2.Ana Kuzularına
- 3.Allah Şahidim Olsun

- 2.Sonu Gelmeyen Alem
- 3.Güz Geldi Gidiyoruz

SİLDİM ONU KALBİMDEN

A Yüzü

- 1.Yıllar Sonra
- 2.Sildim Onu Kalbimden
- 3.Boynum Bükük
- 4.Hani Oynarduk Senlan

B Yüzü

- 1.Kapıldım Gidiyorum
- 2.Almanya Destanı 2
- 3.Köyün Köyüme Karşı
- 4.Unutmam Unutturmam

ŞEREF KARA CD

BU GECE EFKARLIYIM

- 1.Bu Gece Efkarlıyım
- 2.Eski Köy Düğünleri
- 3.Yaylam
- 4.Beterin Beteri Var
- 5.Zalim Gurbet
- 6.Yalan Bu Dünya Yalan
- 7.Nasihah Olsun Size
- 8.Hebisi Hayal Oldu
- 9.Meyve Ağacı
- 10.Karadeniz İnsanı

ŞEVKET KÖROĞLU

KASETLER

Ayıp Söyledin Bana

A Yüzü

- 1.Ula Ula Niyazi
- 2.Kayırsın Yaradan
- 3.Faiz Alan İnsanın
- 4.Gittim Yalvardım Ona
- 5.Gitsem Yarın Yanına
- 6.Ayıp Söyledin Bana

Kemençe

A Yüzü

- 1.Bekle Beni Trabzon
- 2.İncelendi Bellerum
- 3.Kadırga
- 4.Yahudi'nin Kızı
- 5.Ne Sen Geldin İmana
- 6.Geçemiyorum Senden

Lâz Havaları Piri Şevket Köroğlu 4

A Yüzü

- 1.Verem Oldum Uşaklar
- 2.Dinleyin Arkadaşlar
- 3.Ne Edelim Güzelim
- 4.Güzel Memeli Kızlar
- 5.Güzel Kız Gelin Oldu

Nostalji 1969/1999

A Yüzü

- 1.Testiyi Koydum Suya
- 2.İnce Doğradım Eti
- 3.Sakaryanın Güzeli
- 4.Almanyanın Kızları
- 5.Gözyaşlarım
- 6.Güzelim
- 7.Ayrılık Vedası

Saçları Uzun Uzun

A Yüzü

- 1.İnce Doğradım Eti
- 2.Saçları Uzun Uzun
- 3.Irak Yarın Sevdası
- 4.Seni Allah'a Saldım
- 5.Daha Sevdalık Etmem

Şevket Köroğlu 3

A Yüzü

- 1.Gel Sevgilim Yanıma
- 2.Ben Seni Alır Mıyım

B Yüzü

- 1.Söylediğime İnanmadım
- 2.Çevirdi Yanağımı
- 3.Ah O Kadar Sevmişim
- 4.Sofra Yarıda Kaldı
- 5.Yeşil Gözlü Kız

B Yüzü

- 1.Bekle Beni Sevdğim
- 2.Tonya Horon Havası
- 3.İki Gözün Kör Olsun
- 4.Havva'm
- 5.Bana Deme Kardeşim
- 6.Yaktın Yüreklerimi

B Yüzü

- 1.Mektup Yazdım Acele
- 2.Oy Sevdğim
- 3.Garip Oğlum
- 4.Kızlar Mezarlığına

B Yüzü

- 1.Düşmüşüm Gurbet Ele
- 2.Yollarımız Çok Irak
- 3.Kavuştursun Yaradan
- 4.Gezelim Trabzon'u
- 5.Geçtim Senden Güzelim

B Yüzü

- 1.Beni Yedin Tükettin
- 2.Onlar Beni Vurmazlar
- 3.Arayayım Yarimi
- 4.Yuvarlan da Gel Yanıma
- 5.Akçaabat Kız Oyun Havası
- 6.Sıksara Horonu

B Yüzü

- 1.Tonya Sıksara
- 2.Vakfikebir Sıksara
- 3.Kızlar Horon

3. Irak Yarın Sevdası
4. Saçları Uzun Uzun
5. Beni Yedin Tükettin
6. Bizi Konuştursana
7. İnce Doğradım Eti

Şevket Köroğlu'ndan Horon Havaları

A Yüzü

1. Horon Kurma
2. Rize Kız Horonu
3. Sallama
4. Saçları Uzun Uzun
5. Acep Kim idi Yazan
6. Sarp Sınır Kapısı
7. Kadırğa Oyun Havası
8. Sıksara
9. Kemeñçe ile Kolbastı

Trabzon'um

A Yüzü

1. Oy Benim Trabzon'um
2. Karıştık Çalılara
3. Yahudi Kızı
4. Uy Kaynana Kaynana
5. Ula Ula İsmail

4. Maçka Horon
5. Onlar Beni Vurmazlar
6. Tonya Kızlar Oyun Havası
7. Akçaabat Horon Kurma ve Sıksara

B Yüzü

1. Gurbetçi
2. Nazar
3. Kemeñçe Horonu
4. Ayselî Fadimeli
5. Salı Günü Sevdiğim
6. Karadeniz Kızlar Oyun Havası
7. Trabzon Folklor Oyun Havası
8. Sevdalım
9. Karadeniz Oyun Havası

B Yüzü

1. Sözlü Kızlar Oyun Havası
2. Ya Ben Ölecek Miyim?
3. Belki de Delirirdim
4. Elveda Arkadaşım
5. Çok Domuzsun Domuz
6. Sarıldı Boğazıma

PLAKLAR

Harika Plak 1

A Yüzü

Ah Felek

B Yüzü

Bir Kara Duman Sardı

Harika Plak 3

A Yüzü

Almanya Kızları

B Yüzü

İki Günlük Sevgilim

Harika Plak 5

A Yüzü

Gittim Yarın Evine

B Yüzü

Bostepe Taşlarına

Harika Plak 7

A Yüzü

Sakarya Güzelleri

B Yüzü

Harika Plak 2

A Yüzü

Düştüm Cezaevine

B Yüzü

Çekilmiyor Bekarlık

Harika Plak 4

A Yüzü

Suya Giden Sevgilim

B Yüzü

İnsanlıktan Çıktın Mı

Harika Plak 6

A Yüzü

Askere Gidenlerin

B Yüzü

Pencerede Tül Perde

Harika Plak 8

A Yüzü

Kızlar Oyun Havası

B Yüzü

Çamaşır Irmağında

Harika Plak 9

A Yüzü

Karar Verdim İçmeye

B Yüzü

Yaktı Beni Ayşe

Harika Plak 11

A Yüzü

Ak Günlere Selamete

B Yüzü

Trabzon'un Her Yeri

Sallama

Harika Plak 10

A Yüzü

Akçaabat Yol Havası

B Yüzü

Vakıfkebir Kız Horonu

Harika Plak 12

A Yüzü

Gel Gidelim Ormana

B Yüzü

Beyoğlu Kızları

YUSUF CEMAL KESKİN

KASETLER

ÇİLLİ KIZ

A Yüzü

- 1.Çilli Kız
- 2.Ben Yürüye Yürüye
- 3.İnek Kesti Bağını
- 4.Ah İnce Bel
- 5.Eğildim De Su İçtim
- 6.Oyun Havası

B Yüzü

- 1.Kırmızı Yanaklıyım
- 2.Yayladan Gelen Çoban
- 3.Kar Yağayı Yağayı
- 4.Sevdalısın Sevdalı
- 5.Sultan Murat

KLASİKLER 2

- 1.Bu Benim Dertlerimi
- 2.Bu Sene Gelemedim
- 3.Canımın İlacıdır
- 4.E Fadimem
- 5.Oy Oy
- 6.Sevda Yarası
- 7.Sevdik De Alamadık
- 8.Yanmıştır Yüreklere
- 9.Yarım Geldi Aklıma
- 10.Yayla Yolları

CD

POYRAZ

- 1.Fadime
- 2.Çiçe
- 3.Fındık Bahçelerinde
- 4.Derenin Kıyısında
- 5.Rize'ye Mandalına
- 6.Güzelim Gidiyorken
- 7.Sallama
- 8.Güneş Vuruyor

- 9.Vakfikebir Görele
- 10.Poyraz
- 11.Zalim Yar
- 12.Esti Ayrılık Yeli
- 13.Omuzluk
- 14.Vişne
- 15.Sıksara

Hayri Yaşar Karagülle'nin Kasetleri Hakkında Not

Gülsüm Kaseti

B Yüzü ikinci türkü Dön Geri

Nostalji 2 Kaseti

A Yüzü ikinci türkü Dön Geri (tekrar deşifre edilmedi)

Gülsüm Kaseti

B Yüzü beşinci türkü Gülsüm

Nostalji 2 Kaseti

A Yüzü dördüncü türkü Gülsüm (tekrar deşifre edilmedi)

Gülsüm Kaseti

A Yüzü dördüncü türkü Geri Dönmeyeceğim

Nostalji 2 Kaseti

B Yüzü ikinci türkü Geri Dönmeyeceğim (tekrar deşifre edilmedi)

Gülsüm Kaseti

B Yüzü üçüncü türkü Namert Olayım

Nostalji 2 Kaseti

B Yüzü beşinci türkü Namert Olayım (tekrar deşifre edilmedi)

Beni Yuvamdan Ettin Garip Anam Kaseti

A Yüzü ikinci türkü Karadeniz Güzeli

Kedi Yavrısı Kaseti

A Yüzü üçüncü türkü Karadeniz Güzeli (tekrar deşifre edilmedi)

Beni Yuvamdan Ettin Garip Anam

A Yüzü dördüncü türkü Telefon Mesajları

Kedi Yavrısı Kaseti

A Yüzü ikinci türkü Telefon Mesajları (tekrar deşifre edilmedi)

Hüseyin Köse'nin Kasetleri ve Plakları Hakkında Not

İstanbul Plak 5

A Yüzü Döndüm Aşık Kerem'e

Döndüm Aşık Kerem'e kaseti

A Yüzü ikinci türkü Döndüm Aşık Kerem'e (tekrar deşifre edilmedi).

İstanbul Plak 6

A Yüzü Gördü Bizi Anası

Döndüm Aşık Kerem'e kaseti

A Yüzü üçüncü türkü Gördü Bizi Anası (tekrar deşifre edilmedi).

İstanbul Plak 6

B Yüzü Tabancamın Kayışı

Döndüm Aşık Kerem'e

A Yüzü dördüncü türkü Tabancamın Kayışı (tekrar deşifre edilmedi).

İstanbul Plak 9

B Yüzü Vuruldum Kocalıya

Hüseyin Köse 764 kaseti

A Yüzü birinci türkü Vuruldum Kocalıya (tekrar deşifre edilmedi).

İstanbul Plak 12

A Yüzü Tanyamadım Seni

Hüseyin Köse 764 kaseti

A Yüzü üçüncü türkü Tanyamadım Seni (tekrar deşifre edilmedi).

İstanbul Plak 12

B Yüzü Daldan Dala İp Gerdim

Hüseyin Köse 764 kaseti

B Yüzü üçüncü türkü Daldan Dala İp Gerdim (tekrar deşifre edilmedi).

Hüseyin Köse 764

B Yüzü dördüncü türkü Gurbeti Topakladuk

Döndüm Aşık Kerem'e

A Yüzü beşinci türkü Gurbeti Topakladım (tekrar deşifre edilmedi)

Hüseyin Köse 764

B Yüzü altıncı türkü Benim Derdim Olmasa

Döndüm Aşık Kerem'e

B Yüzü ikinci türkü Benim Derdim Olmasa (tekrar deşifre edilmedi).

Türküola Plak

A Yüzü Allah Canımı Alma Türkiyemi Görmeden

Koryanalı Hüseyin Köse 107

A Yüzü birinci türkü Allah Canımı Alma Türkiyemi Görmeden (tekrar deşifre edilmedi).

Türküola Plak

B Yüzü Akşam Oldu Karanlık

Koryanalı Hüseyin Köse 107

A Yüzü ikinci türkü Akşam Oldu Karanlık (tekrar deşifre edilmedi).

Şevket Köroğlu'nun Kaset ve Plakları Hakkında Not:

Nostalji 1969/1999 kaseti

A Yüzü dördüncü türkü Almanya'nın Kızları

Harika Plak 3

A Yüzü Almanya Kızları

Saçları Uzun Uzun kaseti

A Yüzü üçüncü türkü Irak Yarın Sevdası

Şevket Köroğlu 3 kaseti

A Yüzü üçüncü türkü Irak Yarın Sevdası

Saçları Uzun Uzun kaseti

B Yüzü birinci türkü Beni Yedin Tükettin

Şevket Köroğlu 3 kaseti

A Yüzü beşinci türkü Beni Yedin Tükettin

Nostalji 1969/1999 kaseti

A Yüzü ikinci türkü İnce Doğradım Eti

Saçları Uzun Uzun kaseti

A Yüzü birinci türkü İnce Doğradım Eti

Şevket Köroğlu 3 kaseti

A Yüzü yedinci türkü İnce Doğradım Eti

Saçları Uzun Uzun kaseti

B Yüzü ikinci türkü Onlar Beni Vurmazlar

Şevket Köroğlu 3 kaseti

B Yüzü beşinci türkü Onlar Beni Vurmazlar

DİZİN

KİŞİ, YER, EŞYA VE YİYECEK ADLARI

A

Abdullah Cengiz Söner	236
Abdurrahman Değirmenci	396
Abdülkadir	128
acem şalı kuşağı	56
Acem şalı kuşağı	107, 112, 212
Acısu	61, 78, 264, 289
Acısu	74, 130, 289
Adabazar	229, 230, 352, 554
Adadürk	186, 267, 284
Adapazar	229, 230
Adila	73
Adnan Gahveci	181
Ağasar	13, 58, 223, 265, 268, 269, 280, 378, 525, 576
Ağva	116, 259
Aheser	130
Aişe	235
Akbulut	395, 415, 420, 421, 454, 466
Akçaabat 19, 30, 32, 61, 79, 105, 115, 118, 119, 132, 133, 134, 138, 144, 148, 151, 154, 160, 174, 179, 186, 225, 257, 258, 264, 269, 275, 276, 280, 283, 288, 289, 297, 302, 305, 311, 315, 394, 399, 412, 415, 419, 431, 436, 442, 465, 477, 519, 521, 522, 528, 551, 558, 579, 592, 598, 600, 601, 602, 609, 610, 611	
Akçaabat Baş Çavuşı	160
Akçağabat	289
Akçakoça	259
Akçaşehir	116
Akdeniz	6, 48, 50, 132, 267
Akpınar	61, 223, 401
Akyazi	229, 230, 554
Alaattin Bayraktar	398
alaca çorap	57
Alamanya	327, 412, 547
Alaplı	116, 259
Ali Çavuş	233
Ali Çinkaya	VII, 4, 13, 71, 579
Ali Dayı	178
Ali Genç	VII, 4, 61, 78, 79, 84, 579, 586, 589
Almanya..... 14, 30, 31, 42, 51, 52, 58, 61, 63, 65, 73, 74, 103, 106, 112, 135, 142, 144, 175, 176, 182, 184, 226, 233, 234, 242, 264, 273, 274, 278, 293, 308, 327, 356, 359, 362, 399, 410, 411, 412, 416, 418, 420, 421, 433, 434, 457, 462, 463, 476, 547, 548, 597, 601, 606, 607, 610, 615	
Altın kemer	282, 488, 509
Ameriga	418
Angara	132, 298, 304, 444
Ankara	126, 279, 347, 466, 583, 584, 585, 586
Arabısdan	188
Arabıstan	42, 62, 187, 188, 597
Arafil	169
Araglı	224
Araklı	105, 115, 117, 187, 258

Arhave.....	115
Arhavi	103, 115, 187, 207, 258, 436, 592
Arikaya	416
Armut	134
Armut	146, 578
Arnanaz.....	416
Arsin	187
Artvin	8, 48, 99, 108, 187, 207, 583
Ata'dan	267
Ata'm	131, 132
Atapark	186
Atatürk	49, 50, 165, 276, 534, 560
Atatürk'ün köşkü	534
Avruba	236, 281
Avrupa	19, 58, 65, 69, 211, 218, 288, 297, 326, 327, 458, 460, 468, 523, 600, 603
Avusturya.....	62, 277, 289, 600
Ayhan aga	116
Ayişe	30, 70, 101, 150, 151, 152, 153, 154, 156, 157, 159, 160, 161, 164, 165, 329, 379, 499, 500, 502, 507, 524, 531, 538, 544, 556, 557, 558, 562
Aynur	70
Ayşe	70, 101, 140, 151, 153, 154, 156, 158, 162, 163, 222, 234, 235, 275, 398, 432, 451, 476, 495, 504, 507, 511, 522, 531, 533, 540, 557, 591, 598, 611
ayva.....	100, 522
Ayva.....	272
Ayvaz.....	298

B

Bahaddin	101
Bahattin.....	VII, 4, 13, 17, 34, 48, 61, 79, 84, 99, 100, 101, 579, 589, 590, 591
Bahattin Çamurali	17, 84, 579
Bakkal Bekir	462
bal kabak	324
Balıklı yaylası	271
Balikli	318
Balıklı yaylası	266
Balıklı yaylası	317
Baltacı Mehmet Paşa.....	365
Batlama deresine	126
batlicana.....	574
Batum.....	48, 105
Bedriye.....	378
Belgrad.....	297
Beş Parmag dağları	279
Beş Parmak Dağları	339
Beşikdüzi	203, 419, 431
Beyazid	508
Beyazıt	508, 536
Beyazıt	487
Beyoğlu.....	59, 326, 532, 562, 611
biber	386
Biberoğlu	114
Biberoğlu	115
bilezikler	109, 342
Binnaz	93
Bitmiş bal.....	329
Boğazlı içlik.....	127
Bolu.....	352
Borçka.....	187
Bostancı	123
Bozdebe	265

Boztepe	11, 60, 79, 104, 115, 258, 330, 427, 485, 534, 548, 551, 560
buğday.....	71, 250
Buğday çörek	201
Bulancak	61, 115, 258
Bulathane	79
Bulgaristan	297
Burdur	200

C

ceviz.....	281
Ceviz.....	68, 292

Ç

Çadır	414
Çal göyü.....	221
Çal köyü.....	223
Çamburnu.....	150
Çanakkale.....	65, 429, 450, 552
çapula.....	11, 59, 517, 540
Çapula.....	VII, 59, 250, 271
çarık	58, 60, 127
çarık	529
Çayeli.....	87, 528
Çaygara	186
Çaykara	16, 17, 21, 61, 187, 224, 563, 584
çember.....	57, 84, 182
Çiğdemli.....	221
çilek.....	116
Çokzölun Osman Aga	474
çömber	235, 343
Çömlekçi.....	11, 365, 387, 394, 409
Çuha yelek	174, 263

D

Dahtakaliye	553
demir orak	490
desti.....	34, 35, 67, 109, 134, 138, 142, 144, 149, 270, 502
Dirlik köyü	95
Doğanay	236
Doğancı.....	71, 426
Doktor Turgut Mermerdaş	178
domades	240
Domuz eti.....	547
Dumbul dağı	564
Durnagöl	130
Dursun Kaptan	105
Düsseldorf.....	412
Düzköy.....	76, 139, 402, 406, 419, 431, 559

E

Ecevid	279, 560
Ecevit	560
Ekrem.....	394
Emin Tıravacı.....	221
Emine.....	102, 106, 116, 117, 164, 182, 231, 243, 254, 274, 312, 315, 485, 551, 552, 592, 593, 601
Erbakan	52, 560
Ereğli.....	7, 8, 61, 116, 259

Eren obasi	128
Erenler tepesi	103
Erik Beli	133
Erikbeli	5, 74
Erkan Ocaklı	435
Ermeni obasi	203
Erzurum	9, 148, 168, 262
Esenler	43, 385, 386, 392
Eşref	125

F

Fadih	330
Fadime 37, 79, 82, 142, 144, 145, 146, 147, 148, 151, 234, 255, 256, 321, 324, 330, 332, 333, 337, 344, 345, 346, 353, 358, 363, 364, 366, 368, 375, 384, 391, 410, 445, 481, 499, 502, 528, 559, 562, 565, 569, 573, 598, 604, 612	
Fahrettin Dilaver	VII, 4, 12, 13, 14, 15, 79, 102, 258, 579
Fasulya	362
Fatih Sultan Mehmed	79, 330, 485, 534
Fatih Sultan Mehmet	48, 60, 61
Fatma Bacı	131
Fatsa	115
Ferhad	136
Ferhat	141
Ferhat Özyakupoğlu	VII, 4, 126, 579
Ferhat Yurdakul	VIII, 4, 61, 62, 64, 132, 579
Fındık	534
finduk	177
Fınduk	177, 178, 394, 565
fırın gurusi	201
Fil dişi darak	130
finduk	89, 145, 171, 187, 207, 396
Frankfurt	69, 175, 413
Fransa	62, 418
Fuldur sacı	201
Funduk	574

G

Gadırga	74, 376, 535, 543
Galanima	372, 419, 425, 440, 441, 458, 465
Galyan	43, 61, 69, 393, 394, 395, 409, 410, 411, 416, 421, 426, 431, 432, 436, 442, 443, 445, 453, 465, 475
Garaabdal	35, 76, 138
Garadeniz	95
Garayemiş	98
Gayakder	459
Gebze	115, 181, 258
Gelibolu	132
Giresun5, 76, 92, 115, 125, 126, 141, 186, 207, 209, 220, 258, 284, 299, 331, 347, 356, 375, 531, 583, 590, 593, 597, 604	
Girne	277
Godil	349
Gondulaz	419
Goşkına	416
Gögçeler taş ocağı	224
Görelle	13, 76, 82, 115, 173, 186, 203, 209, 258, 284, 299, 317, 576, 612
Gugur saç	220
gügüm	149
Gülbahar Hadun	330
Gülhane Parki	259
Gülsüm	215

H

Haçga	224
Haçka	5, 76, 182, 283, 398, 407, 427, 465, 466
Hameni	61, 178, 207, 221, 597
Hamsiköy	60, 173, 269, 282, 329, 356, 377, 600, 604
Hamsili kaygana	250
Hasan Cansız	328
Hasan Çebeci	203
Hasan Tunç	VIII, 4, 165, 166, 579
Hatıca	494
Hatuniye Camesi	330
Havva	69, 294, 493, 505, 541, 609
Haydarbaşa	298
Hayri	VIII, 4, 14, 42, 58, 61, 63, 174, 175, 182, 189, 199, 220, 223, 228, 232, 233, 239, 579, 597, 598, 612
Hayri Yaşar Karagülle	VIII, 4, 14, 42, 58, 61, 63, 174, 579, 612
Hendekli	230
Hıdırnebi	5, 14, 44, 154, 266, 271, 276, 315, 397, 414, 461
Hikmet	233
Hollanda	434
Honefder	519
Honefdera	38, 112, 231, 254
Honefdere	112, 194, 274
Honefter	14, 139, 291, 301, 406, 407, 408, 414, 441, 606
Hopa	103, 187, 258
Hope	115
Hoşarlı	202
Hoşarlı köyü	202
Hozan	154
Hozaysa	223
Hurşid	150
Hükümet Konağı	146
Hüseyin Cebeci	177
Hüseyin Çakmar	78
Hüseyin Dilaver	VIII, 4, 12, 13, 257, 258, 579
Hüseyin Sağlam	177

İ

içluğ	193
İlana	133, 139, 266
İlana Boğazi	139, 266
İnceburni	115
incir	576
İsmail	110, 111, 539, 584, 610
İstanbul	34, 79, 81, 82, 259, 261, 346, 347, 351, 371
İstanbul	8, 11, 14, 43, 55, 58, 60, 61, 65, 71, 78, 79, 81, 82, 84, 103, 105, 106, 111, 115, 123, 136, 142, 154, 163, 165, 166, 169, 174, 258, 259, 264, 270, 297, 318, 320, 329, 330, 347, 351, 352, 385, 386, 388, 392, 436, 477, 487, 508, 532, 536, 562, 583, 584, 585, 586, 589, 592, 601, 602, 603, 604, 614
işluğ	140
işluğ	231
İzmir	69, 70, 339, 493, 505, 541
İzmit	229
İzmut	352

K

Kadıköy	387
Kadırga	5, 110, 181, 233, 376, 486, 487, 525, 530, 543, 561, 576, 598, 604, 609, 610
Kadiralak	431
Kadırga	192, 233, 254, 276, 286, 312, 423, 488, 500, 505, 508, 509, 516, 523, 529, 532, 536, 543, 544, 553, 557

Kadirkaya.....	283
Kalandar çörek.....	572
kamaci.....	327
Kandüzü bayırı.....	125
Kanuni Süleyman.....	330
Kara Ali.....	428
kara erik.....	75
Karaabdal.....	65, 283, 343, 366, 576, 600
Karadağ.....5, 76, 146, 218, 265, 281, 283, 291, 293, 300, 301, 317, 318, 385, 387, 392, 409, 414, 432, 445, 448, 454, 462, 465, 513, 600	
Karadeniz.....	161
Karakaban.....	74, 286, 319, 368, 411
Karayemiş.....	417
Kastavuz.....	278
Kavurdağı.....	313
Kayadibi.....	414
Kayakder.....	426, 430
Kayalık deresini.....	95
kelem.....	73
Kemal Akbulut.....	421
Kemençeci Piçoğlu.....	331
Kerim.....	187
Kestane.....	481
Keşan.....	563
Kıbrıs.....	48, 49, 50, 52, 65, 132, 277, 284, 285, 339, 594
Kırıncı.....	181
Kiraz.....	262
Kireçhane.....	224
Kisarna.....	60, 134, 258, 265, 534, 560
Konaklar köyi.....	416
Koryana.....	61, 289, 465
Kufa.....	349
kuymağına.....	250

L

Lahana.....	416
Laz Ali Çargacı'ya.....	433
Lazut.....	530
Lefkoşa.....	132, 277, 284
Lemaz.....	221
Libya.....	390
Lişer.....	285, 286, 291, 301, 398, 410
Livera.....	436

M

Maçga.....	138
Maçka.....	466
Mağaros.....	284
Mağaryos.....	65, 132, 339
Makarios.....	49
Makariyos.....	279
mandalina.....	93, 102, 115, 392, 394, 446, 460, 575
Maranzul inciri.....	250
Maraşal.....	267
Mareşal.....	50, 267
Marmara.....	259
Maşgali Ali Aydın.....	233
Mehmet Ali Yılmaz.....	236
Meksila başlari.....	286

Meliha	34, 99
Menderes	141
Menşure	171, 174, 596
Meryem Ana	402
Mesohar dereleri	69
Meydan Birahanesi	539
Milas	396
Mineş	92
Mintilli misir ekmek	201
misur ekmeğu	220
Molla Halil	130
Moloz	182
muhlama	203
Mustafa	181

N

Nazım Çubuk	VIII, 4, 79, 318, 579
Nazmiye	169, 173, 216, 597
Necati	134, 136, 137, 139
Necmi Öksüz	396, 400, 405
Nejdat Dayı	299
Nejdet Bey	299, 300, 301
Nemaloz	221
Nigola	540
Nihad	236
Niyazi	529
Nurhan	249

O

Of 99	
Of'li Nazım	175
Ogün	236
Olasa	394
Ordu	169, 347
Orhan	236
Orman seven köyü	95
Osman Dülger	401
Osman Karpuz	403
Ozeyisa	398

Ö

Özkan Sümer	374
-------------------	-----

P

padades	179
pancar	554
patades	220
Pazar	169
pazi	134
Peştamal	VI, 183, 506, 517
Petekluk Boğazi	104
Polita	138
portugal	488

R

Rahmetli Mithat Dayı	432
----------------------------	-----

Riyat.....	188
Rize...5, 48, 56, 87, 93, 99, 102, 105, 113, 115, 136, 138, 169, 173, 186, 187, 207, 258, 266, 271, 285, 330, 378, 485, 528, 534, 575, 583, 591, 592, 596, 597, 604, 610, 612	

S

Sadık.....	401
Saffet.....	341
Saffet Genç.....	VIII, 3, 4, 12, 21, 42, 61, 64, 79, 329, 348, 353, 364, 368, 579
Sakarya.....	35, 38, 49, 58, 103, 116, 121, 132, 259, 277, 284, 504, 554, 610
salada.....	240
Samsun.....	8, 115, 141, 143, 207, 258, 356, 506, 526, 626
Saniye.....	209
Sapanca.....	103
Sebetçi Şükrü Dayı.....	474
Serda yaylası.....	414
Seyfettin Agamun.....	475
sırkan yemeciği.....	431
Sidiksa.....	419, 559
Sinop.....	9, 87, 115, 258, 590
Sirkeci.....	259, 298, 347, 488, 509, 537, 553
Sis Dağı'na.....	78
soğan.....	332
Söğütlü Pala.....	412
Sultan Murad.....	104, 117, 124
Sultan Murat.....	15, 38, 108, 116, 568, 576, 592, 612
sumur.....	220
Süleyman Demirel.....	560
Sürmene...9, 13, 16, 38, 48, 61, 84, 85, 86, 89, 90, 95, 97, 99, 102, 105, 108, 111, 114, 115, 117, 119, 146, 148, 150, 156, 157, 169, 173, 186, 187, 220, 224, 257, 258, 278, 486, 534, 579, 585, 590, 591, 592	

Ş

Şalbazar.....	203
Şalpazar.....	223
Şehbal.....	110
Şehbanlım.....	109, 114
Şenol Güneş.....	236
Şeref Kara.....VIII, 3, 4, 14, 43, 61, 62, 65, 66, 384, 396, 397, 401, 406, 417, 422, 427, 431, 434, 437, 445, 457, 458, 462, 464, 465, 474, 579	
Şeref oteli.....	72
Şevket Köroğlu.....	VIII, 4, 477, 533, 542, 579, 609, 610, 615
Şişmanoğlu.....	96, 263, 264
Şorama.....	118, 227, 291, 301
Şututgard.....	175

T

Talip.....	427
Tekirdağ.....	295
Temel.....	65, 217, 334, 476
Terme.....	258
testi.....	34, 99, 138
Testi.....	315
Tirabazon.....	169
Tirabzan.....	258
Tirabzon.....	99
Tirabzon.....	37, 79, 143, 258
Tirebolu.....	115, 186, 203, 258, 284, 299, 531
Tonya.....30, 32, 74, 89, 92, 96, 105, 118, 119, 122, 146, 202, 203, 223, 269, 280, 293, 307, 315, 369, 419, 426, 431, 442, 447, 486, 492, 505, 519, 527, 528, 534, 590, 592, 601, 604, 609, 610	

Tonyalı Hasan Aydın	178
Topkapı	385
Torul	559
Trabzon . IV, V, VI, IX, X, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 16, 17, 20, 21, 25, 26, 27, 28, 29, 34, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 48, 51, 52, 60, 61, 65, 72, 74, 76, 78, 79, 85, 102, 104, 105, 108, 115, 117, 119, 125, 126, 127, 133, 134, 136, 139, 141, 143, 148, 154, 173, 174, 179, 186, 197, 224, 234, 236, 239, 250, 251, 255, 257, 258, 264, 265, 269, 270, 283, 285, 286, 289, 298, 299, 304, 308, 310, 314, 315, 317, 326, 328, 330, 331, 344, 346, 356, 364, 373, 374, 376, 387, 394, 395, 415, 428, 431, 436, 442, 457, 477, 484, 485, 486, 488, 490, 494, 500, 501, 509, 511, 513, 517, 519, 529, 532, 534, 542, 545, 552, 556, 557, 559, 560, 561, 563, 579, 580, 581, 583, 584, 585, 586, 589, 592, 596, 600, 604, 609, 610, 611	
Trabzon kadayifi	326
Türkiye. VII, 8, 9, 42, 49, 50, 51, 52, 60, 61, 62, 71, 176, 186, 188, 189, 190, 219, 317, 327, 391, 418, 428, 429, 434, 457, 530, 534, 547, 548, 560, 562, 584, 586	

Ü

Ünal.....	236, 373
Ünye.....	115
Üsküdar.....	259

V

Vakfikebir	66, 89, 115, 186, 203, 258, 318, 356, 527, 559, 576, 581, 590, 609, 611, 612
Vakfikebir yağı	115, 258
Vakfikebir	82
Vazelon	402
Vorna	258

Y

yabani dut.....	271
yabani dutları	30, 150, 164, 287, 391
Yalıncaklı İsmail	539
Yalincak	539
Yaşar Güneş	394
yavlaş	201
Yelef	421
Yemen.....	106, 108, 119, 272
yemeni.....	282
Yemişli.....	416
Yeniköy.....	394
Yeşil Ada	132
Yeşilköy	188
Yeşilyurd.....	265
Yomra	187
Yomura	115, 117, 119, 169, 258
Yoroz Dağı.....	115
yumurda	550
Yusuf Cemal Keskin	VIII, 4, 13, 563, 579
Yusuf Güney.....	299
Yüksel hoca.....	427

Z

Zeytin	75
Zıpka	375
Zigana	5, 118, 261, 462, 473, 576, 592, 599
Zigana	118
Zıpka	68, 250
Zonguldak	61, 78, 116, 259, 312, 490

ÖZGEÇMİŞ

Serap CENGİZ ELİEYİOĞLU, 05.02.1991 tarihinde Samsun İli İlkadım İlçesi'nde doğdu. 2005 yılında Gülsüm Sami Kefeli İlköğretim Okulu'nu; 2009 yılında Samsun Ondokuz Mayıs Lisesi'ni; 2015 yılında da Karadeniz Teknik Üniversitesi - Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nü bitirdi. 2017 yılında Karadeniz Teknik Üniversitesi - Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalında yüksek lisans programına başladı.

CENGİZ ELİEYİOĞLU, evli olup İngilizce bilmektedir.

